

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ŞEYHULİSLAM İBNİ TEYMİYYE MÜDAFASI

İmam İbnü Teymiyye'ye atılan iftiraların ortaya çıkarılması

Ehli Sünnet'in itikadi görüşünün doğru inanç ve hak yol olduğunun isbatı

ehliilm.wordpress.com

ehliilm.wordpress.com

EBU MUSA EL-MEDENİ

1.bsk.

Hiç bir ekleme ve çıkartma yapmama şartı ile basım hakkı her
Müslüman içindir

ŞEYHULİSLAM İBNİ TEYMiYYE MÜDAFASI

İmam İbnî Teymiyye'ye atılan iftiraların ortaya çıkarılması

Ehli sünnetin itikadi görüşünün doğru inanç ve hak yol
olduğunun beyanı

EBU MUSA EL-MEDENİ

Önsöz

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur

ŞEYHULİSLAM İBNİ TEYMİYYE HİCRİ OLARAK "661" YILINDA DOĞMUŞ VE "728" YILINDA VEFAT EDEN BİR ALİMDİR

"Şeyhulislam ibni Teymiyye Müdafası" konusundaki bu risaleyi yazmamın sebebi, yakından çok iyi tanıdığım bir kardesimin, bana Seyhulislam'a kötü söz söyleyen bazı şahsiyetlerin yazısını göndermesi oldu. Bu kardesimin ve bunun gibi Türkiye'li bir çok Müslüman kardeslerimin, kendini bilmez bazı sapıkların sözleri ile ibni Teymiyye gibi büyük bir alime dil uzatmasına hiç içim almiyordu, hala da içim alamıyor...

Bu güne kadar, aramama rağmen Seyhulislam ibni Teymiyye'yi savunan hiç bir eser yazılmaması beni gerçekten çok uzdu. Bunun üzerine ben de kimse yazmadığından bu ağır ve zor yükü –kendimi ehil göremediğim halde- yüklenmek zorunda kaldım.

Seyhulislam ibni teymiyye hakkında bazı kendini bilmezlerin veya araştırma yapmayan cahillerin kötü söz söylemeleri ve hatta tekfir etmeye kadar gitmelerini sanırım hepimiz biliyoruz.

Bu fitneyi yayan, doğru ile yanlış bir araya getirip karıştıran ve alimlere dil uzatan bir sürü site ve bir sürü şahsiyetler bulunmaktadır.

Ben de bu sapıkca yazılardan birisi ile karsılaştım. Bu yazıyı yazan sapık, sekiz tane suphe ortaya koymuştur. Seyhulislama dil uzatan yazıların arasında en kapasiteli yazı bu yazı idi. Ama yine de biraz ilmi olan bir ilim talebesi bile, bu yazıyı yazanın ilmi zayıflığını açıkça görebilir.

Ama malesef bu yazıdaki herşeyi keşfetmek o kadar kolay görülüyor. Biraz arastırdıktan sonra yazının içinde defalarca ilmi emanete ihanet edilerek, yaptıkları coğu nakilde hile yaparak manayı kendi kafalarına uygun ve tuhaf bir şekilde ortaya koymaya çalıştıkları ortaya çıkıyor.

Sufi cemaatlerden olan "Naksibendiler" ve "İsmail ağa cemaati" vb. bu konuda yıllardır durmadan kendilerini yorarak, kendilerini Ehli sunnet'ten gibi göstermeye çalışıp, başka bir yerden ellerinden geldigince Ehli sunnet ulemasını yerlebir etmek için caba gösteriyorlar. Ehli sunnet alimlerine dil uzatırken, elbetteki imam ibni Teymiyye'yi de unutuyorlar. Hatta bu imama saldırıları bütün Ehli sunnet alimlerinden çok daha fazladır.

İnsanları saptırmaya çalışan bu ekollerin başlaması, Osmanlinin en son şeyhi olan "Muhammed Zahid El-kevseri" ile başlamıştır. Bu adama reddiye yazan onlarca alim var. Ama kitaplarının hepsi Arapça. Böylelikle Arapça bilmeyen Türkler bu adam hakkında pek bilgiye ulaşamıyorlar.

Bu adamın, hakkında yıllardır araştırma yapmamdan ve kitaplarının bazılarını okumamdan sonra, büyük ihtimalle İngiliz ajanlarından olduğunu düşünüyorum. Yine en doğrusunu Allah c.c. bilir.

Elbetteki Kevseri hakkında neden böyle düşündüğümün sebebini bazı kardesler sorabilirler. Derim ki: Bu adam malesef sadece Türkiye'deki değil, bütün dünyadaki sufi cemaatlerin lideri konumunda olsa bile, malesef Sahabe'lere kadar dili uzanmış bir BIDATÇI SAPIKTIR. Elhamdulillah, bu konuda ellerimizde sabit delillerde mevcuttur. Bu kadar Ehli sunnete muhalefet edipte, Sahabeye dil uzatmayan bir sürü kisinin gözünde bir imam olmayı başarabilen bir kişi, İslam düşmanı değilse ne olsun? Bir yerde kendini Sahabelerin severi gibi gösterirken, gerektiği yerde de Sahabe'ye ve Selefeye dil uzatan birisi, normal ve saf bir Müslüman değildir.

Ayrıca Kevseri'nin kurduğu bu medresenin(ekolün) şu anda Türkiye'deki en aktif lideri ise, sanırım: Ebu Bekir Sifil adlı yazardır. Bu yazar da hocasının hocası olduğunu iddia ettiği Kevseri'den çokta geri kalmayarak, dilini Sahabe'ye kadar uzatmasa da selefi salihinden olan onlarca -belkide yüzlerce- alime dilini uzatmıştır.

Türkiye'de bildiğim kadar, bu sapık medreseyi devam ettirenlerden en önemli şahsiyetler ise şunlardır:

1- Ebu bekir sifil.

Sanirim bu kisi hakkında, Turkiye'deki bu medresenin en onemli kisisi diyebilirim.

2- Talha Alp.

Yukarida zikrettigimizin sag kolu diyebilirim.

3- Murat yazici.

Bu kisinin de cokca yazisi vardir. Aralarindaki en cok hileci olan kisi diyebilirim. Alimlere attigi hilelerin haddi hesabi yok...

Bu kisiler, buyuk hocalari olan Zahid El-kevseri'nin yolunda gidenlerdendir. Eski alimlerin kitaplarini okuyup, islerine gelen yerleri alip, islerine gelen yerleride gormemezlikten gelen kisilerdir.

Bu üçü ve bunlar gibi insanlari saptirmaya çalışanlar hakkında; "yedi kat gogun ustunde olan Allah c.c. adaleti ile hukum versin insallah" demekten baska diyecegimiz bir sey yoktur.

... herhalde ya biz, ya da siz mutlak bir hidayet üzerindeyiz veya açık bir sapıklık içindeyiz.(Sebe suresi 24. ayet).

Iste bunlar Ibni Teymiyye'yi sevmeyen insanlar. Hile yaparak ibni teymiyye'yi kotulemeye calismaktan baska bir sey yapmamaktadirlar.

Bu reddiyemi yazmaya baslamadan once tanidigim bazi buyuk ve guclu ilim talebelerine haber verdim. Reddiye verdigim risaledeki hileleri yok edip ibni Teymiyye mudafasina gecmek gerektigini, Ehli sunnet ulemasini mudafa etmek gerektigini soyledim. Ama malesef her biri farkli mazeretler bularak cevap vermediler ve benim bu reddiyemde hic bana yardimci olmadilar.

Bu nedenle ben reddiye hazirlamak icin niyetlendim. Allah'a sukur, muhaliflerimizin imam Ibni Teymiyye hakkında zikrettikleri bor cok suphelerine cevap verdigimi dusunuyorum.

Ayrica sunuda zikretmenin gerekli oldugunu dusunuyorum:

Bil ki kardesim, Seyhulislam ibni Teymiyye'yi oven alimler -turkiye'deki sufiler bunu saklasalar bile- buyuk ehli sunnet alimleridirler. Ilginc olani ise bu alimlerin bazilari Turkiye'deki "sufiler"in ve "ismail aga" cemaatinin Kabul gordugu alimlerdir. Ben hala Turkiye'deki "ismail aga" cemaatini vb. bu alimlerin butun goruslerini alirlarken, neden acaba ibni teymiyye hakkindaki goruslerininide almiyorlar anliyamiyorum...

Neden islerine gelince bir alim muteber oluyor da, islerine gelmeyince muteber olmuyor acaba??? Iste bu sadece heva ve heveslerine uyan, hakki aramayan ve kalpleri korlesen kisilerin yapacagi islerdir.

Imam Ibni teymiyye'yi oven ulemaların isimleri (Er-raddu El-vafir) adli kitapta toplanmistir. Yuze yakin ulemanın adi zikredilmistir. Ayrica bu kitap ibni teymiyye'nin vefatından bir kac yuz yıl gecmeden yazmistir. Iste daha o zamanlardan imam ibni Teymiyye'yi yuze yakin alim ovmus ise, simdiye kadar kac tane alim ovmustur acaba???

Seyhulislam'i oven alimlerden bazilari:

1- **Hafiz Ibni Hacer El-Askalani** (birazdan bu konudaki bir sozunu aktaracagim insallah).

2- Zamanındaki Hanefi'lerin en buyuk alimi olan: **Bedruddin El-ayni El-hanefi**(Er-raddu El-Vafir adli esere onsoz-Takriz- yazmistir).

3- "Zamaninin Muceddidi" diye bilinen -ismail aga cemaatinin medreselerinde akaid kitapları okutulan- **Imam Mulla Ali El-Kari**.

Bunlar disinda daha cokca alim imam ibni Teymiyyeyi ovmustur. Benim bu uc alimin isimlerini zikretmemin sebebi ise; Turkiyedeki imam ibni Teymiyye'ye saldiran kisilerin tanidiklari alimler olduklari icindir.

Simdide, Hafiz Ibni Hacer'in imam ibni Teymiyye hakkındaki sadece bir yerdeki sozunu zikredecegim:

Seyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyyenin) sohreti gunesten daha fazladir.

"Seyhulislam" lakabi ile lakablandırılması, bu güne kadar saf dillerde dolasmaktadır. Yarında, dün gibi Seyhulislam lakabi kalacak ve devam edecektir. Onun(ibni Teymiyye'nin) seyhulislam olduğunu sadece onun mertebesini ve yerini bilmeyen, veya insaflığı asan birisi inkar edebilir ...
... Bu Zatin imamlığı için delil olacak sadece onun cenazesinde hiç kimsenin hiç bir cenazede toplanmadığı kadar toplanması bile yeterlidir...

... Hiç kimsenin(yani ibni teymiyye'ye muhalefet edenlerin bile) onu munafıklık ile veya kaninin akitilmesi ile hukum verdiği bilinmemektedir(burada ibni Hacer, Şeyh ibni Teymiyye'nin kıymetini açıklamak için, ibni Teymiyye'yi sevmeyenlerin bile onu tekfir etmediklerini açıklıyor) ...
... O hiç şüphesiz "Seyhulislam" dir ...

... İşte onun yazdığı eserler, kitaplarının içi mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...

... Çünkü zamanının büyük imamları onun müctehid olduğunu söylemişlerdir...

... İsin en ilginç tarafı ise bu Zat, bidatçılara karşı en çok reddiye yapan ve ayaklanan kisiydi(sonrada ibni Teymiyye'nin reddiye verdiği bazı bidatçı fırkaların isimlerini sayıyor)...

... Onun kitapları bidatçılara reddiyeler ile dopdoludur...

... Şeyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyye'nin) menkıbeleri olarak, sadece yetistirdiği öğrencisi olan Seyh Semsuddin ibnulkayyim bile olsa, onun ne kadar büyük mertebesi olduğuna dair bir delildir...

... İşte kim ona Kafir derse, veya onu Seyhulislam diye adlandıranı kafir derse; kesinlikle o kişinin sözüne itibar edilmez ve o kişiye güvenilmez. Halbuki asıl gereken, bunu diyeni hakka geri donene kadar caydurmaktır(cezalandırmaktır).

Derim ki: Bunu imam ibni Hacer "Er-raddu El-vafir" adlı esere takriz (yani takdim) olarak yazmıştır. Yine imam ibni Hacer el-Askalani bu sözünün içinde, imam ibni Teymiyye ile hiç kimsenin Munazara yapamadığını ve sadece bir kişinin Munazara yapabildiğini zikretmiştir. O da "Sadruddin bin Vekil" adlı kisiydi.

Yani; imam ibni Teymiyye'yi munazalarında bırakın muhaliflerin yenmesini, karsısına çıkıp Munazara edebilen tek bir kişi vardır. imam ibni Teymiyye'nin hiç bir Munazarada yenilmediği bilinen bir şeydir. İşte bu zikrettiğimizde muhaliflerimiz gormemezlikten gelmekte.

İmam ibni Teymiyye'nin asla hiç bir munazarada yenilmediğini bir çok alim zikretmişlerdir. Mesele Hafız ibni Kesir "el-Bidaye ve en-Nihaye" (14.clt. 157.s. / 39.s. daru ihyai et-turas) adlı eserinde zikretmiştir.

İmam ibni Dakik el-İd ise, Seyhulislam ibni Teymiyye ile karsılasınca, ona şöyle demiştir: **"Ben, artık senin gibilerinin yaratıldığını sanıyordum"**(yani; Sen o kadar bilgili ve eski alimler gibi birisin ki; artık bu zamanda böyle senin gibi birisinin kaldığını düşünmüyordum)("el-Bidaye ve en-Nihaye" 14.clt. 32.s.).

İşte Türkiye'deki İsmail ağa cemaati ise, bu ve buna benzer alimlerin bütün sözlerini cope atmışlar ve gormemezlikten gelmişlerdir.

Ayrıca ben bu konuyu "İsmail Ağa" Cemaati üzerinde daha fikrimi ortaya koymadan önce meseleyi onların bazı büyüklerine ve saygı duyduğum şahsiyetlerine açıklayıp beyan etmiştim. İmam ibni Teymiyye'nin "Mucessim" olmadığını, Zahid El-kevseri'nin alimlere dil uzatmasının ondan önce Cehmiyye'ler dışında hiç kimsenin yapmadığını zikrettim. Ama Cemaatin büyükleri ise bunun karsısında alimlerden zikrettiğim delillere cevap verip açıklamaları gerekirken, malesef bir kaç sefer sonra yine yanlarına gittigim zaman, sanki onlara hiç bir delil sunmamışım gibi gelip aynı yollarında devam ettiler.

İşte ben bunu görünce, bu adamların hakkı istemeyen, asla kendi fikirlerini değiştirmeden, kendi fikirleri hakmi yoksa batilmi araştırmadan yolları üzerinde gitmeyi daha kolay gördüklerini gördüm.

Allah Kuran'da Kafirlerden bahsederken soyle buyurmaktadır: (Allah onların kalblerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözlerinin üzerinde bir perde vardır ve onlar için büyük bir azab vardır.)(Bakara 7.ayet). Rabbim'den umarim ki bizleri bu muhurlenmis kisilerden eylemez.

Bu gordugum durum gercekten beni cok fazla uzmustu. Iste bu olaydan sonra yillardir konu uzerinde arastirma yapip bilgilerimi kaleme alip yazmayi dusundum. Cunku bu meseleleri malesef Turkiye'de hic kimse bilmiyor.

Risalenin icinde bazi hatalar goren icin beni uyarmasinda bir kusur olmadigini ve hatta benim sevinecegimi belirtmem gerektigini hissediyorum.

Kitabin icinde zikrettigim sozlerin hemen hemen hepsini, Arapca kitaplardan tercume ederek zirkettim. Belki kitabin aynisi Turkce'ye tercume edilsede, ben ulasamadigimdan kendim tercume ettim. Bu nedenle tercumelerimde bazi hatalar yapmis olabilirim. Bu hatalari goren kisiden de beni affetmesini rica ederim. Ama elimden geldigince hata etmemeyede gayret gosterdim.

Ayrica Turkce gramerimin iyi olmadigini ve bu nedenle bazi eksiklikler gorulebilecegini belirtmem gerektiginide dusunuyorum.

Her zaman nakillerimde kitap adindan sonra sayfa numarasini veremedigimden okuyuculardan ozur diriyorum. Ama genellikle sayfa numaralarini vermeye calisacagim insallah.

Genel olarak bir konudaki nakilleri belli bir kitaptan aldi isem, genellikle hangi kitaptan aldigimi belirtmeye gayret gosterdim.

Iste bu zikrettiklerim, okuyucunun bu kitabi okurken fayda gorecegi bazi bilgilerdir.

Bilinmesi gerekir ki: Bu kısa kitapta zikrettigim deliller cok fazla ve uzun konunun sadece bir kismindan ibarettir. Yani ben her konudaki delillerin sadece cok az bir bolumunu zikrettim. Halbuki konuyu daha fazla acsaydim bu risale 10cilt. yakin olabilecegini dusunuyorum.

Ama boyle bir risale yazilmasi icin cok uzun bir vakite ihtiyac oldugundan, benimde vaktim kisitli oldugundan bununla yetindim ve konuyu anlamak icin bu kadarin yetecegini dusundum.

Umarim yedi kat gogun ustunde olan Rabbim bu yazdigim yazilar ile beni ve okuyan herkesi affeder ve bizleri Şehidlerden egler ve Firdevs cennetine koyar ve cennetteki yerimizi Peygamberimiz Muhammed s.a.v. ile birlikte yapar.

Ayrica bu risaleyi okuyan her Bidat'cinin Bidat'indan donmesini yuce Rabbim'den isterim.

Sunuda belirtmek isterim ki: Bu risaleyi duzenli bir sekilde yazmadigimdan bazi bilgiler biraz karisik olabilir. Yani mesela ikinci konuda zikrettigim delili besinci konuda da zikretmem gerekse de onceden zikrettigim icin zikretmeye bilirim. Aksine(eger baska bir yerde zikrettigimi unutursam) zikrede de bilirim. Boyle olmasinin nedeni; risalemi farkli zamanlarda, farkli yerlerde, ayri vakitlerde yazmamdan kaynaklanmistir.

Bu nedenle risalemi bitirmem yaklasik olarak bes ayi bulmustur.

Bilinmesi gerekir ki bu risalemi yazarken en cok faydalandigim kitaplar: **Seyh Abdurrahman Dimeskiyye**'nin eserleri ve sesli dersleridir. Ben kucuklugumden beri bu Seyh'in kitaplari ve dersleri ile ciddi bir sekilde ilgilenmekteyim. Ben Dunya'da -bir kac alim disinda- Seyh **Dimeskiyye** kadar ilimli hic kimseyi gormedim. Onun goruslerine de cok ciddi bir sekilde bagliyim. Cunku o Kuran'i ve Sunnet'i oldugu gibi kabul edip Bidatlara girmeyen bir alimdir. Hic bir dedigini delilsiz soylemeyen bir alimdir. Seyh **Dimeskiyye**'den Allah razi olsun. Kitaplarında ve derslerinde ve yaptigi bir suru munazarasinda Arap alemi icinde butun Şia ve Sufi gibi sapik firkalarini rezil edip mahfetmistir. Bu Seyh'ten daha aktif ve akide konularinda daha bilgili ve Munazaralarda daha kapasiteli hic kimse tanimiyorum ve bilmiyorum.

Seyh **Dimeskiyye** ile gorusmesemde bazi mektuplar gondererek belli konularda sorular sordum. Rabbim ondan razi olsun. Umarim Rabbim onu hayatinin sonuna kadar bu yolda sabit kilsin.

Bu nedenle bazen bu alimin bazi sesli derslerinden de bazi bilgiler nakletmis olabilirim. Onun sesli derslerinden naklettigimde hic zikretmem. Sadece zikrettiği masdari zikrederek yenitecegim insallah.

Risalemin genel olarak yazilis sistemi su sekildedir: İlk once "meselenin ozu" diye bir baslik acararak, bir kac satirda anlatacagim konunun ozetini yaparim ki okuyucu neden bahsedecigimi basta kisaca gorsun. Ardindan konuya genel bir giris yapacagim. Bundan sonra imam ibni Teymiyye'nin mesele uzerinde gorsulerini beyan edecigim. Ona muvafakat eden veya muhalefet eden alimlerin bazi sozlerini gerektiginde de zikredecegim. Son olarakta muhaliflerin imam ibni Teymiyye'ye yonlendirdikleri batil suphelerini zikredip cevabini verecegim. Sanirim okudugunuz kitabın ozeti budur.

Umarim Rabbim bu kitabi sadece kendisi icin yazmami ve okutmami ve yaymami nasib eder. Beni ve okuyani ve butun Muslumanlari Riya'dan ve iftihardan ve cehenneme yaklasacak butun amel ve dusuncelerden korur. En dogrusunuda Allah c.c. bilir.

Rabbinin rahmetine muhtac kulu: **Ebu Musa El-medeni**

1

Kıdemi Alem

1- Birinci mesele: Kidemi Alem meselesi

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin ozu: Es-ariler ve Maturidi'ler, Allah'in Madde'leri(ve butun kainati) yaratip yaratmaması konusu ile alakali sadece iki gorus biliyorlardi.

Birincisi; kendi gorusleri. Ikincisi ise; Filozof'larin gorusleri. Ama aslinda bir ucuncu gorus daha vardir. O da "Hadis Ehli" olan "Ehli sunnet"in gorusudur. Bu konudaki Ehli sunnet'in gorusu ise cok kisaca soyledir: "Allah c.c. her sey yaratmistir. Hala da yaratıcıdır. Allah'in yaratması bir zaman olup sonradan duran bir sey degildir. Allah c.c. nasıl eskiden yarattı ve yaratıcı ise, aynı şekilde de hala oyledir."

Okuyucunun bilmesi gerekir ki; bu mesele gerçekten çok zor ve derin bir meseledir. İleride de bu meseleyi uzunca acıklayacağım insallah.

"KIDEMI ALEM" MESELESİ VE BU KONUDAKİ İBNI TEYMIYYE'NİN TUTUMU

ONSOZ

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur, Salat Selam yaratıkların en hayırlısı olan Muhammed Mustafa'nın s.a.v. daima üzerine olsun. Bundan sonra:

Allah'in izni ile Seyhulsilam ibni teymiyye mudafası ve savunması hakkındaki ilk bolumu baslayalım. Bilinmesi gereken bir husus var ki, o da: Risalemizin bu bolumu -yani kidemi alem meselesi- bu kitabın içindeki bolumleri arasında yazdığım en son bolumlerden birisidir. Reddiye verdığım kişi, imam ibni Teymiyye'nin –kendine göre olan- hakka muhalif goruslerini sekiz madde altında siralamıştır. Bende muhalifin hazırladığı şekilde; nasıl ki sekiz bolumde reddiye verdi ise, aynı şekilde bende sekiz bolumde onun suphelerine tek tek kısaca cevap vereceğim insallah.

Bu bolum gerçekten zor ve uzun ve ağır bir mesele olduğu için, Türkiye'li ve benden daha büyük ve ilimleri daha güçlü olan bazı kişilerden bu bolumu yazmalarını istedim. Ama malesef istememe rağmen hiç biri bana cevap vermediler ve istegimi -Allah için- yerine getirmediler.

Türkiye'de küfür ve tagutu yayan kemalist sisteminden günümüze kadar hemen hemen hiç bir hakkı savunan ciddi bir alim olmamasının sebebi; Bizlerin bu halde olmamızdır(cok az hakkı savunanlar mustesna). İşte ben kaç kişiye bu bolumu yazmalarını söylememe rağmen kabul etmediler ve kaçacak bir mazeret aradılar. Zaten eğer kabul edecek olsalardı daha önceden benim gibi birisi yerine kendileri cevap verirdiler. İşte bu durumda zamanımızın ne kadar garip bir zaman olduğunu ve Hadiste geçen o Gariplerin günümüzde daha fazla garipleştığını görmüş oluyoruz.

Sahih hadis şu şekildedir: **"İslam garip olarak başladı. Yine Garip olarak sona erecek. Ne mutlu o gariplere"**. (imam Muslim sahihinde rivayet etmiştir. Hadisin nerelerde geçtiğine bakmak için: **"Kesfullisam fi turuki hadisi gurbeti islam"** adlı eser bakılabilir).

Türkiye'deki bu kötü durum karşısında, Arap alemine bakarsak Ehli sunnet uleması bu sahaya asla bos bırakmayıp ve ilimlerini ve bilgilerini ortaya doktuklerini görürüz. Onların aralarında gerektiği zaman batıla cevap vererek batili susturabilen insanlar vardır. Ama Türkiye'de ise işler tam tersine gitmektedir. Batıl ehli bütün sapıklıklarını -hileler ile- ortaya atarken, hak ehli tek kelime bile söyleyemiyor. Çünkü okumamışlar ve öğrenmemişler.

Ben, yıllardır dizlerinin dibinde ders aldığım Arap alemindeki hocalarımın yanında konuşmam ve batıl ehline cevap vermem. Çünkü benim hocalarım mevcuttur ve onlar benden daha yeterli cevaplar verebilirler.

Ama Türkiye'de durum böyle olmadıgından ve -neredeyse- hiç bir alim bulunmadıgından, ilmi yonden elimde çok fazla bir şey bulunmadığı halde, bu kötü ve hüzün verici durumda susmanın asla doğru olmadığını gördüm. Böylelikle bu okudunuz mütevazî risaleyi yazmaya karar verdim.

Umarim rabbim bizleri ve bu kitabi okuyanlari ve butun Muslumanlari muvaffak kilar ve hak yola erdirir.

"KIDEMI ALEM" NEDİR?

EHLI SUNNET ILE MUHALIFLERININ ARASINDAKI OLAN IHTILAFIN SEBEBİ NEDİR?

Kidemi alem nedir:

Kidemi alem derken uzerinde yasadigimiz bu Dunya'nin ve goklerin -semavatin- baslangicinin olup olmamasi meselesidir. Bu mesele Felsefecilerin konustugu konulardandir. Bu konuya bazilari "Maddenin ezeli olup olmamasi" konusunda diyebilir.

Kimler kidemi alem meselesini ortaya atmislardir:

Elbetteki islam dini saf ve temiz ve felsefecilerin kelamindan uzak bir dindir. Selef'i salihin doneminde "kelam ve felsefe" ilimleri Musluman'larin arasina daha yeni girmeye basladigindan, alimler bu ilim ile konusmayi ve bu felsefi meselelere girmeyi yasaklamislardir. Bu nedenle bizler bu konuda Selef'in konustugunu hic goremedik. Bu konu elbetteki ayri bir konudur. Islam'in icinde de felsefe olusmaya baslayinca durum iyice karismis ve felsefeciler ve kelamcilar, islam dinini felsefe ile anlamaya calisirken yari islam ve yari felsefeci olmuslardir. Mutezi'leler ve Es-ari'ler ve Maturidi'ler islam dairesi icindeki mutekellim akimlarindan sayilmaktadirlar.

Peki bu felsefecilere ve kelamcilara cevap vermek gereklimidir:

Bu konu hakkında alimler iki kisima ayrilmislardir.

Birinci kisim: Felsefe ve kelam ilimlerini ogrenip bu sekilde felsefecilere ve kelamcilara cevap vermektir. Bu taraftaki alimlerden biriside ibni teymiyye'dir. Elbetteki ibni Teymiyye'nin kelamcilara ve felsefecilere verdigi cevaplari goz onune alirsak, onlarin istilahlarini ve terimlerini bilen ve iyi kavrayan birisinin cevap vermesi cok daha faydali olmustur. Ama sunuda unutmamak gerekir; felsefe ve kelam ilimlerini ogrenecek ve onlara cevap verecek kisi kesinlikle alim olmasi gerekir ki onlarin getirdikleri suphelerden etkilenmesin. Yine imam ibni Teymiyye'nin arkadasi olan Hafiz Mizzi'de bu gorus uzere olduguda rivayet edilmistir(imam Zehebi'nin "Tezkiratulhuffaz" adli serine bak 4.clt. 164.s.).

Ikinci kisim: iste bu kisim ise ne olursa olsun, asla ve asla kelam ve felsefe ilimlerinin ogrenilmemesi taraftaridirlar. Ibni Teymiyye'nin talebesi Hafiz Zehebi bazi kitaplarinda bu gorusu dogru gormustur. Iste alimlerin bu konudaki iki tutumu. Ama elbetteki kesinlikle felsefecilere ve kelamcilara reddiye veren ilim erbabindan felsefeciler ve kelamcilar cok faydalanmis ve hatta dogru itikada geri donenler bilr olmustur.

Ayrice konuyu daha iyi kavraya bilmek icin bir misal verelim;

Ik tane avam'dan(halktan) olan kisi var. Birisi temiz ve saf bir ortamda yetismis ve sadece Kuran ve sunnet ile yetinmis. Iste bu kisinin asla ve asla acipta alimlerin kelamcilara ve felsefecilere yaptiklari reddiye kitaplarini okumasina gerek yoktur. Cunku zaten kendi itikadi duzgün. Hatta okursa belki kafasi daha fazla karisacaktır.

Ikinci sahsiyet ise cahil bir ortamda yetismis ve yillarca felsefe ve kelam ilmi dersleri ile icini doldurmus. Bu kisi gunlerden bir gun dogru islami ogrenmeye baslamis. Iste belki bu kisinin kendi kafasini doldurdugu suphelere cevap verecek bazi kitaplara ihtiyaci olabilir.

Ama bunun disinda, bu adama; ey kardes sen felsefeyi birakta gel Kuran ve Sunnet ile yetin dedigin zaman, o kisi zaten bunu kabul etmeyecektir. Cunku icini lekeler ve kirler ile o kadar doldurmus ki, Kuran'i ve Sunnet'i anlayamiyor veya kendi kafasina gore tevil ediyor ve bozuyor.

Iste bu durumda o kisi, kandirildigi felsefe ve kelim kurallarini yine felsefe ve kelamı bilerek ve onların istilahına vakif olarak onların bu ilimlerini yerin dibine geciren ibni teymiyye gibi bir kisinin kitaplarını okursa, bu durumda Allah'in izni ile hakkı gorebilir.

Bu durum denenmis bir olaydır.

Iste sadece böyle kisiler için kelam ve felsefeye cevap vermek adına ilmi fazla ve zeki olan kisilerin bu ilimleri okumasına cevaz veren alimler olmustur.

Kidemi alem meselesini daha fazla aciga cikaralım:

Iste felsefeciler ve ardından da kelamcılar yaratıkların nasıl olduğu hakkında konusmaya baslamislar ve sunu demisler: Dünya ve onun içindekiler ve... yaratılmismidir? Yoksa kendileri zaten ezelden beri varmidir?

Iste bu soruları felsefeciler islam'dan önce konusmuslar. Felsefe ilimleri islamiyete girdikten sonra malesef islam filozof'larida bunların pesinden gitmistir.

Yani tartisilan meselenin ozu: Maddeler ezeli midir? Yoksa degil midir? Diyebiliriz.

Peki kidemi alemin odugunu soyleyen -yani maddelerin ezeli oldugunu soyleyen- kisinin hukmu nedir:

Elbetteki burada bizler muslumanlar olarak sunları bilmemiz gerekir ki: Kim maddelerin(yani dünya'nin ve Allah'in yarattigi herseyin veya bir kisminin) ezeli (yoktan beri, yani başi olmadigini, yani Allah ile birlikte eskiden beri) oldugunu soylerse, iste o kisi kafir'dir. Cunku Muslumanin bilmesi gereken en önemli seylerden birisi şudur: **Allah disinda her sey yaratilmistir.**

Tabiki bu risalede de bu mesleyi ayrı konuda isleyecegimiz gibi, bu zikrettigim şeylerin arasına asla Allah'in konuşması meselesi girmez. Allah'in konuşması yaratılmamıştır. Alimler bu meseleyi uzunca aciklamislar ve Allah'in sözlerinin yaratılmadigini belirtmisler. Hatta yaratildigini soyleyenleri tekfir etmislerdir. Bunda hic bir zaman ihtilaf olmamıştır.

Iste ben burada bunu acikladim ki birileri yukarıdaki sozu duydugu zaman Allah'in kelamida -haşa- yaratilmistir demesin. Bilsin ki Allah'in sözleri ve konuşması yaratilmistir demek Selef'i salihine gore kufur'dur.

Yani öz olarak: Allah dışında her sey yaratilmistir. Sadece Allah'in sözleri haric.

Ayrıca Huccetulislam imam Gazali "**Tehafutulfelasife**" adli eserinde Felsefecileri yerin dibine gecirerek rezaletlerini ortaya koymus ve kufrun içinde oldukları da belirtmistir.

IBNI TEYMIYYE'NIN FELSEFCI'LERE REDDIYE VERDIGI ICIN ALIMLERIN KENDISINE YAPTIKLARI OVGULER

Bu bölümde zikredecegim şeylerin cogunu **Et-tavdihulceliyye fi er-radi ala enNasihatuzehebiyye** adli eserden naklettim.

Simdi felsefe'cilere reddiye verdigi için imam ibni Teymiyye'yi oven ilim erbabından bazılarını zikredelim:

1- imam ibnulkayyim. **Tarikulhicareteyn** adli eserinde ovmustur.

2- imam Muhammed Risad Salim, seyhulislamın **tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserine yazdigi mukaddime'de ovmustur.

3- Haleb'in muftusu(Türkiye'li) imam Muhammed Ragip Pasa, Istanbul'daki kendi kutuphanesinde bulunan bir yazısında bu kitabı (**tearudu El-akli ve En-nakl**) hararet ile ovmustur. Ayrıca kendi sevdiği alimlere karşı yaptigi tenkidini ve buna benzer kendi gorusunce dogru olmayan yönleride tenkid etmistir. Ama Pasa'nın uslubundan gozuken alimlere karşı çok ihtiramli birisi oldugudur.

4- imam Abdullah bin Hamid, ibnulkayyim'e yazdigi bir risalesinde -mektubunda- zikretmistir.

5- imam Sihabuddin bin Murri El-hanbeli, yine ibnulkayyim'e yazdigi bir risalede -mektupta- zikretmistir.

6- imam ibni Abdulhadi'de, ibni Teymiyye'nin **beyan telbisi el-cehmiyye** adli eserini ovmustur.

7- imam Abdurrahman El-vekil, Nakdulumantik adli eserin mukaddimesinde ovmustur.
8- imam Hafiz ibni hacir el-askalani ise ibni teymiyye'nin zamanindaki bidatcilara en cok reddiye veren kisi oldugunu **Er-raddulvafir**'e yazdigi onsoz'de zikretmis ve belirtmistir.
Ve bunlardan baskalarida vardir. Ama ulasabildigim en onemli şahsiyetler ise bunlardir.

PEKI KIDEMI ALEMIN EZELI OLDUGUNU SOYLEYEN KISILER ISLAM TARIHINDE KIMLERDIR? ALIMLER BU KISILER HAKKINDA NELER DEMISLER?

Bu mesele cok uzun bir meseledir. Ama inşallah kisaca ve risalemizin konusuna uygun bir biçimde hizlica uzereinden gececegiz:

Sunu bilmemiz gerekir: Kendini Ehli sunnet'e nisbet edenlerin hepsi, onlarin disinda Mutezile'ler gibi bazi firkalar dahil “Allah ile birlikte baska bir seyin ezeli oldugunu soyleyenin Kafir oldugunu soylemisler” ve Ehli sunnet bunda ittifak etmistir.

Maddelerin ezeli oldugunu soyleyen islam filozoflarindan bazi ornekler:

Zamanimizin buyuk alimlerinden olan hocam Seyh Musaad'e Islam felsefecilerinin Dunya'nin ezeli oldugunu soyleyenlerin kimler oldugunu sordugumda bana uc kisinin isimlerini saydi:

1-ibni Rusd. 2-ibni Er-rumi. 3-ibni Sina. (4-El-farabi.) Iste bu zikrettikleri en meshur filozoflardan bazilaridir. Hocam bu kisilerin hepsinin ayni itikada sahip olduklarini ve hepsininde Zındık -Munafık- olduklarini zikretti. Derim ki: Elbetteki Allah ile birlikte ezelde de baska seylerin oldugunu soyleyen kisi lcma ile kafirdir. Bu kisilerin kufrunu imam Zehebi gibi eski alimlerde zikretmistir. Seyh Semir El-Maliki, yazdigi "Er-Raddu Ala Men Azzame El-Felasifete ve El-Melahide" adli eserinde meseleyi aciklayip bu kisilerin kufurlerini delilleri ile isbat etmistir.

Seyhulislam ibni teymiyye ise filozof'lari kitaplarinin farkli farkli yerlerinde kafir olduklarini zikretmistir(mesela **Es-safediyye** adli eserine bak; 1.clt 135.s).

Yine Mecmu El-fetava'daki bir risalesinde soyle demistir:

Ucuncu olarak: Onun su sozu hakkında ise(ibni Forak'i kasd ediyor): **cunku yaratilmisin manasi ise: yok iken sonradan olan demektir. Peki hic olmayan bir sey nasil sonradan oluyorda sonrada o hala mevcut oluyor? soyle cevap verilir: suphesiz ki her yaratilmis sonradan olusmustur ve**

yaratilmadan once kendisi var olmamistir ve yoktur. Boylelikle Ezeli ve eski olan sadece Allah'tir.

Eger denirse: hala o yaratmaktadir. (cevaben denilir ki:) Iste bu yaratilmisin nev-i'nin(cesitinin) eski oldugunu kasd etmektir. Onun hala yaratan olmasi ise yaratilmislarin eski ve ezeli olmasini gerektirmez. Iste bunlarin yaratilmis oldugunu hic bir akil sahibi asla soylemez. Eger birileri cikipta Alem'den olan uzay ve onun maddesi gibi her hangi bir seyin eski (ve ezeli) oldugunu soyleyse, iste boyle diyen kisi aslinda hic olmadan bir seyin oldugunu kasd etmistir. (ve buna cevaben soyle denir:) Ama bunu sadece Kadim(yani Allah) yaratirsa olabilir.

Ama o(Allah) hala faildir(hala yapan ve yaratandir). Onun failiyyetinin devam etmesi onun var oldugunun luzumiyyetindendir. Boyle demek asla yaratiklarin her hangi birisinin eski(ve ezeli) oldugunu soylemek degildir. Halbuki bu onun disindaki her seyin yaratilmis oldugunu gerektirir(16.clt. 95.s.).

Peki imam ibni teymiyye'nin dusmanlari imamin bu sozlerini neden anlayamamislar ve hep ona saldirarak kendisinin Maddenin ezeli oldugunu soyledigini iddia etmisler?

Derim ki: Bazilari, imam ibni Teymiyye'nin "Eski" derken neyi kasd ettigini anlayamamistir. Bu nedenle ona saldirimsilardir. Halbuki Imamin bu en son zikrettiğim sozu, sanirim konu üzerindeki itikadini tamamen aciklamis ve beyan etmistir.

Iste bu sozunde imam ne demek istedigini guzel bir sekilde aciklamistir. Ama yine de bu gecmis nakilde ne demek istedigini baska bir sozu ile aciklayalim ve "Eski" derken neyi kasd ettigini inceleyelim. Imam bini Teymiyye soyle demistir:

Kadim ve ezeli sozleri ise cok genis mana kapsamaktadır.

(bir:) Eski denirken hala var olan ve ilki olmayan seyde kasd edilebilir.

(iki:) ve yine eski bir seyden sonra olusan seyde denmektedir. Yani onun hala bulunmasi eskidir.

Ama onun kendisi asla kadim degildir(ilki gibi tam manada ezeli degildir). Yani o sey sadece bu yonden eskidir. Iste bir seyden sonra olusan sey o seyin Zati'nin levazimlerinden olup, o sey cesit olarak eskidir. Ama onun kendisinin cesidi ise eski degildir. Iste bu nedenle her hangi bir sey kendisi eski degildir. Ne uzay nede baska bir sey. Nede akıl veya nefis diye adlandirilan seyler ve nede baska bir sey...(Es-safediyye 2.clt 47.s.).

Derim ki: Iste imamin gecmis sozunden sunu anlariz;

Ezeli ve eski ifadeleri genis mana oldugu icin iki sey icin kullanilir:

Bir; Oncesi olmayan ve hep olan icin kullanilir ve bu sadece Allah'tir c.c.

İki: Eski ifadesi baska bir sey icin daha kullanilir. Ama onun kendisi eski degildir. Sadece bize gore eski oldugundan ve yaratiklarin ilklerinden oldugundan onlara eski ifadesi kullanilir.

Imam yine soyle demistir: **ve onunla birlikte onun gibi eski bir sey yoktur. Hatta yaratilmis ve olusmus hic bir sey asla ve asla eski degildir. Halbuki eski olan Sadece Allah'tir. O kendisi disindaki herseyi yaratmistir. Onun disindaki her sey yaratilmistir**(Minhacu Es-sunne 8.clt 272.s. burada zikrettiğim sozlerin bazilarina bakmak icin: Seyh Dimeskiyye'nin **El-mekalat Ed-dimeskiyye**'sine bakiniz).

Kidemulalem ve teselsulul havadis adli eserin sahibi, kitabinda soyle demistir:

Iste bundan(ibni Teymiyye'nin "eski ifadesinden", yani bu ifadeyi hangi manalarda kullandigindan) sunu anlariz; Çesit olarak eski olan sey, ibni teymiyye'nin sozlerinde manasi: devam etmektir. İster Allah'in kendi fiilinde olsun, ister Allah'in mefulunda -yaptigi ve yarattigi-seylerde olsun. Mesela: Allah'in konusmasi gibidir. Bu yonden ayni sekilde onun yaptigi seylerde eskidir. Ama Fiil'in kendisi ise, işte onun bir ilki vardır...(46.s.).

Imam ibni Teymiyye yine soyle demistir: **Allah disinda hersey yaratilmistir, ve sonradan olusmustur, ve olmadan once yoktur, ve Ezeli ve eski olan sadece Allah'tir. Onunla birlikte ve ondan daha eski bir sey yoktur**(Der-u Et-tearud 1.clt 125.s.).

Yine soyle demistir: **Suhsiz ki Muslumanlarda Allah disinda her sey yaratilmistir. Herseyin yaraticisida Allah'tir**(Er-Raddu Ala El-Mantikiyyin 1.clt. 197.s.).

Derim ki: Imamin buna benzer sozleri eserlerinde cok fazladir.

Iste sanirim imam ibni Teymiyye; "Kadim, yani Eski" ifadesini Es-ari ve Maturidi gibi firkalarin anladiginin disinda kullandigi icin, ve Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin "Allah Eskiden hic bir sey yaratmamistir" sozlerine muhalefet ettigi icin(nasil ki birazdan beyan edilecegi gibi) imamin bu konuda bir Filozof oldugunu sanan bazi kelimciler olmustur. Halbuki imam Allah disinda baska bir yaratici oldugunu iddia etmedi. Nede Allah ile birlikte ezelde bir seyler oldugunuda iddia etmedi. Bazi sozlerinde "Eski" ifadesini yaratilan bazi seyler icin kullanmasida, Eski ifadesinin "Allah ile birlikte ezelden beri vardır" manasi oldugunu gerektirmez. Halbuki ibni Teymiyye'nin sozlerini bildikten sonra, heleki Eski ifadesinden ne kasd ettigini ogrendikten sonra ona bu ithami atmak zulum olur. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

BU KONUDAKI SEYHULISLAM IBNI TEYMIYYE'NIN SOZLERI VE FELSEFECILERE UYMADIGININ ISBATI VE BU KONUDAKI BAZI ALIMLERIN SOZLERI

Bilinmesi gerekir ki; Seyhulsilam'in bu konudaki gorusleri asiri derecede nettir. Cok net bir sekilde Allah ile birlikte her hangi bir seyin ezeli olmadigini isbat ederek, filozof'lara yeterli cevaplar vermistir. Ben bir kac tane misal vererek bu dedigimi isbat edeyim:

En-nubuvvat adli eserinde kelim ve felsefe ile ugrasanlarin hepsi kendileri kafalarina gore akla ve mantiga uymayan deliller getirirken, ardindan onlardan sonra gelen kelamci ve filozoflarin eski ulemalarinin istidlallerini begenmeyip kendileride eski imamlarina reddiye verdiklerini, bu nedenle kendi aralarinda cok fazla uyusmazsizlik icinde olduklarini belirtimistir. Bunlari zikrettikten sonra her taifenin saptigi noktalar zikrederken Filozoflar hakkında şöyle demistir:

Ayni sekilde Mutefelsifler ise "Imkan" ve "Vucup" meslegi uzerinde gitmisler ve bunu Yeni ve Eski kurali yerine gecirmislerdir. Bu sekilde onlar asla Herseyi olusturanin(Allah'in) oldugunu kabul etmemislerdir. Iste bu dedikleri ile onlarin akillarinin bozuk oldugunu ve cehalette son noktaya ulastiklarini ve bununla birlikte Kufur'un icine dustuklerini gormus oluruz...(1.clt, no:263).

Derim ki: Bundan sonrada onlarin delillerine cevap vermistir.

Yine **Minhacu Es-sunne** adli eserinde Alem'in ezeli oldugunu soyleyenler hakkında soyle demistir: **ve bizler bu gorusun fasid bir gorus oldugunu baska yerlerde aciklamistik... iste Kuran Allah disinda herseyin yaratilmis olduguna delalet etmektedir**(1.clt, no:148-149).

Derim ki: Bu beyan ve aciklamadan daha net bir aciklama olamaz.

Serhu El-asfahaniyye adli eserinde ise soyle demistir: **Alem'in ezeli oldugunu ilk soyleyen kisi Arusto'dur. O kisi dalalet -sapiklik- icinde olan ve Putlara tapan bir Musrik idi. Onun bazi meseleler hakkında tamamen sonuna kadar hepsi yanlis oldugu sozleri vardir. bazi meselelerde Mulumanlardan olan bazi gruplar onlarin suphelerine cevap vermislerdi. Hatta Cehmiyye ve Mutezile ve Islam Filozof'lari bile onlara cevap vermislerdi... iste hasil olan sey ise(dogru olan itikad ise sudur) : Allah kendisi disindaki herseyi kendisi yaratmistir. Onunla birlikte eski olmak ile ezeli olan hic kimse yoktur. Ne bir nefis nede bir akıl nede her hangi bir sey. Iste bunlarin hic biri eski olarak ezeli degildir**(Celaulaynen adli esere bak no:332.syf).

Celaulaynen'in sahibi eserinde imam **Alusi** bu sozu zikrettikten sonra soyle demistir: **iste bu gecmiste zikrettigim seyleri anlarsan, Seyh ibni teymiyye'nin bu konudaki ona nisbet edilen kotu nisbetten beraatini** (o gorusten uzak oldugunu) **anlamis olursun**(yani bazi kelamcilarin imamin bu konuda Filozof'lara uydugunu soyledikleri hakkindaki sozlerinin fasid ve yanlis oldugunu anlarsin)...

Yine imam ibni teymiyye **Es-safediyye** adli eserinin cogu bolgelerinde bu konudan bahsetmistir.

Derim ki: Bir kisi Allah c.c. disinda her hangi bir seyin ezeli oldugunu soylerse bilsin ki iste o kisi kafirdir. Bunun kufrunde ise sadece şu ayet yetmektedir: **(o herseyi yaratmiştir)**(En-am suresi 102.ayet).

Imam ibni Teymiyye'ye bu kotu ve tehlikeli ithami atan ilk kisi belki imam Subki'dir.

Imam Subki bir Eş-ari oldugu icin imam ibni teymiyye'nin sozlerini anlayamamistir. Bu nedenle imami bu konuda bir Filozof olarak gormustur ve reddiye olarak imama 11 beyt şiir yazarak imami tenkid etmistir. Ama alimler imam Subki'nin bu yanlis ithamini bu şekilde birakmadan yeterli cevaplar vermislerdir. Elime gectigi kadari ile imam Subki'ye iki kisi reddiye vermistir;

Birincisi imam Allame Yusuf Es-sermeri **152** beytte reddiye verirken, ikinci alim olan imam Abdullah Muhammed bin Yusuf Eş-şaa'fi ise **110** beytte reddiye vermiştir.

İki imamda ağır sözler ile yeterli bir şekilde Subki'ye cevap vermişlerdir. Bu iki şiir bir kitap halinde Arapça olarak basılmıştır.

İşte bu iki alimde imam Subki'nin ibni teymiyye'nin sözlerini anlayamadığını ve bu nedenle susmasının daha doğru olacağını zikretmişlerdir.

İmam ibni Teymiyye'nin Felsefecilerden olmadığina dair en güçlü delillerden birisi de şudur: İmam Zehebi şöyle demiştir: Seyh izzeddin bin Abdusselam şu ibni Arabi hakkında şöyle demiştir: Pis yasalı, yalancı, Kidemi Alem olduğunu söylüyor. Hiç bir ferici haram kilmiyor!

Bunu bize bu şekilde hocamız ibni Teymiyye el-Harrani haber vermiştir. O da, ona bu olayı bir çok kişi, hocamız ibni Dakik el-ıyd'den duyduklarını, onun bunu dediğini zikretmişlerdir (İslam Tarihi 46.clt. 380.s.).

Yine şöyle demiştir: Onun Hakkında, takip edilecek Salih imam olan Seyh İbrahim bin Madad el-Caberi, ibni Arabi'den bahsederken şöyle demiştir: O Kidemi Alemin olduğunu söylüyor (Alemin ezeli olduğunu söylüyor). Hiç bir feride haram kilmiyor (gormuyor).

Bunu bana hocamız ibni Teymiyye, Tac el-Bernebari'den rivayet etmiş, o da zikredilen Seyh İbrahim'i böyle derken isitmiştir (47.clt. 279.s.).

Derim ki: İşte imam ibni Teymiyye Kidemi Alemin kufur olduğunu alimlerden naklediyor. Bu sözler ile ibni Arabi'nin kafir olduğunu talebelerine açıklıyor. O zaman nasıl kendisi bu kufur görüşü ile itikad etsin ki?

İBNI TEYMIYYE İLE ES-ARİLER VE FELSEFECİLER ARASINDA GERÇEKLEŞEN KONUSUZLUK İHTİLAFA

Bir önceki konumuzda genel olarak imam ibni teymiyye'nin görüşlerini nakletmiştik. Ama bu bölümde ise ibni teymiyye ile muhaliflerinin arasındaki farkı daha fazla ortaya koyacağız ve yukarıdan anladığımız kadarı ile ibni teymiyye ile muhalifleri arasındaki farkı belli edeceğiz inşallah. Meseleye girmeden önce bu üç grubun arasındaki farkı açığa vuralım:

- 1- Felsefecilerin görüşü: **Allah ezelden beri yaratıklar ile birlikte idi.**
- 2- Kelmacıların görüşü: **Allah vardı, sonra yaratıklar oluştu.**
- 3- Ehli Sunnet: **Allah ezelden beri vardı. Allah her zaman ezelden beri ve hala yaratıcı idi. Ama yine bununla birlikte ezelden beri yaratılan hiçbir şey yoktur** (Kidemulalemin ve teselsülhavadis adlı eserinde 187.syf bak).

Şimdi ise meseleye girelim:

İlk önce: imam ibni Teymiyye'nin ve genel manada Ehli sunnetin Felsefeciler ile arasındaki fark imam ibni Teymiyye'nin kendi sözlerinden bellidir.

Felsefeciler yaratıkların başlangıcının olduğunu söylerken, ibni teymiyye ise bunu şiddetle inkar etmiş ve böyle diyenleri **Tekfir** etmiştir. Sanırım buradaki Ehli sunnetin görüşü ile Felsefecilerin görüşü arasındaki fark açık ve nettir. İşte bu konuda Ehli sunnet ve Mutekellimler, felsefecilere muhalefet etmişlerdir.

İkinci olarak: ibni Teymiyye ile Mutekellimler arasında olan ihtilaf.

İşte asıl mesele ise budur zaten. Bu risaleyi yazmamızın sebebidir budur.

İbni teymiyye'nin kasd ettiği şudur; Eğer bizler dersek ki "Allah ezelden beri yaratmadı" ve bu şekilde susarsak Allah'ın ezelden beri yaratma sıfatında nefyetmiş oluruz. İşte imam ibni teymiyye kelamcılara yönelttiği bir sözünde şöyle demiştir:

Sizler şöyle dersiniz; Suphesiz ki Allah Ezelden beri hiçbir şey yapamazdı. Hiç konuşamazdı, ve sonradan konuşmayı ve yapmayı ortaya çıkardı. Sonradan ortaya çıkarması için hiçbir sebep zaten yoktur.

Ama ikisini bir digerine tercih edecek bir karine bulunmadan mumkun olan iki taraftan birisi tercih edildi.

Iste sizler bunu yaptiginiz icin Felsefeciler sizlere muhalefet ettiler. Boyle yaparak felsefecilerin imamlarina muhalefet etmek ile birlikte (aralarinda Islam dini olmak ile birlikte) butun dinlere muhalefet ettiniz. Sizler bu deliliniz ile Alem'in yaratilmis oldugunu isbat ettiginizi sandiniz.

Sizler sonradan olan seyin disina cikmayan seyin sonradan oldugunu soylersiniz(imam burada kelamcilarin bir kuralini zikrediyor, ve bu kurallarina gore Allah ezelde nasil ise o sekildedir. Bu kurallari ile Allah'in dunya semasina inmesini vb. gibi sifatlarini inkar etmislerdir. İlerki konuda bu meseleden bahsedecegiz insallah.). Sizlerin bu dedikleriniz hakkında ne Kuran'dan nede Sunnet'ten nede Sahabe ve tabiin'lerden bir deliliniz yoktur. Halbuki Kuran'dan ve Sunnet'ten ve Sahabe'lerden gelen nakiller buna muhaliftir(Minhacu Es-Sunne En-Nebeviyye 1.clt. 311.s. / ayni sekilde bu nakil Kidemulalem ve teselsulhavadis adli eserde de gecmistir).

Kidemulalem ve teselsulhavadis adli eserin sahibi bu sozu naklettikten sonra soyle der: **Yani kasd edilen sey; kelamcilar Allah hala ve şu anda bir sey yapamaz ve konusamaz dedikleri icin ve bu şekilde sebepsiz bir yere Dunya'yi yapti demeleridir...**(194.syf bak).

Derim ki: Yani imam bini Teymiyye'nin Es-ari'lere ve Maturidi'lere reddiye vermesinin sebebi budur. Imam ibni Teymiyye yine şöyle demistir: **... ve ikinci mukaddime ise: ve oda (Allah hakkındaki) Havadislerin (sonradan olan seylerin) devam etmesinin olmadigidir(Yani; Allah her zaman istedigii seyleri yapmaz.).** Iste boyle demeyi Ehli sunnet ve Hadis imamlari yasaklamislardir.

Onlar Allah'in istedigii zaman kendi istegi ile konustugunu soylarlar. Allah'in sozlerinin sonunun olmadigini soylarlar. Onlar (Allah'in) her an ve hala istedigini yapacagini soylarlar. Nasil ki bu gorus Buhari'nin ve baskalarinin gorusu idi. Yine yukarida zikrettigimiz seyi (Yani; Allah her zaman istedigii seyleri yapmaz kuralini) felsefecilerin coguda dogru gormezler.

Ama Cehmiyye'ler ve Mutezile'ler ve Kullabi'ler ve Kerramiyye'ler ise yukarida zikrettigimiz kuralin dogru oldugunu soylarlar. Bu kural onlari Allah'in kelamı ve yaptigi seyler hakkındaki kullandiklari en onemli kurallarindandir.

Bu dedikleri sey ise Islam dinindeki sonradan cikan seylerin aslidir. Bunu(bu kurali) Selef'in imamlari kotu gormuslerdi. Iste bu kurali soyleyenlerden olan Cehmiyye'ler ve Mutezile'ler ve onlari takip edenler, Allah'in herseyi yarattigini soylemesinden (nasil ki buna Kuran ve Sunnet delalet etmesi ile butun milletlerin ittifak ettigi bir seydir... derim ki: zikrettigim bu soz imamin sozundendir) Allah'in her zaman hic bir sey yapamadigini kasd ettigini ve bunu soyledigini sanmislardir.

Bu nedenle(Allah'in) hic bir sey yapmadigini ve hic konusmadigini soylarlar. O kendisi tek basina hic konusmadan ve hic bir sey yapmadan oldugunu soylarlar. Sonradan kendisi, kendisinden ayri olarak sozlerini ve yaptigi seyleri yaratmistir derler(zaten bu sapik inanc nedeni ile Kuran'in yaratildigini soylarlar. Oysaki bu kufurdur.). Bu sekilde Dunya'yi kendisi degilde kendisinin yarattigi bir sey ile var oldurmustur derler. Boylelikle Peygamberlerin hepsinin getirdigi ve butun milletlerin ve dinlerin ittifak ettikleri: "Allah disinda herseyin yaratilmis oldugu ve herseyide Allah' yaratmistir." kuralini o dedikleri manada anlamislardir(yani: Allah herseyi yarattigi icin, o ne dunya semasina inebilir. Nede hadislerin delalet ettigi gibi istedigii zaman sinirlenir ve istedigii zaman sevinir...).

Bunun tersini soyleyen herkesinde Alem'in veya Alem'in maddesinin ezeli oldugunu soylediklerini sanmislardir(iste bu nedenle imam ibni Teymiyye'ye bu ithamda bulunmuslardir. Goruldugu gibi sadece kendisini degil, kendisinden onceki mutekellimlerde ayni ithami Ehli sunnete yapmislardir.).

Boylelikle kendileri Kelam ile doldurduklari kitaplarinda sadece iki gorus zikrederler:

Bir: Muslumanlarin ve onlarin disindaki butun milletlerin gorusleri. Buda Alem'in yaratilmis oldugudur. Bunun manasini zikrettigimiz sekilde anlarlar(yani; yanlis anlarlar.).

İki: Dehriyye'nin gorusu. Onlarda Alem'in ezeli oldugunu soyleyler.

Iste boyle yaparak kendi Kelam kitaplarinda Muslumanlarin ve diger butun dinlerin gorusunun Allah'in ezelde hic bir sey yapmadigini ve hic konusmadigini ve bundan sonrada Alem'i var ettigini ve bunun disindaki gorusunde Alem'in eski oldugunu soyleyen Dehriyye'nin gorusu oldugunu soylemislerdir(Memcu El-fetava / veya: Kidemulalem veteselsulhavadis a adli eserin 200.s. ve oncesine bak).

Derim ki: Iste imamin bu sozu olayin hepsini acik ve net bir sekilde ortaya koymustur. Yani olay şu sekildedir:

Felsefeciler ise Alem'in ve madde'nin ezeli oldugunu soylemislerdir. Bu gorus fasid bir gorustur.

Kelamcılar ise aksine Allah disinda herseyin yaratilmis oldugunu soylemislerdir. Bu kurali yanlis anladiklarindan dolayi Allah'in kendisinin istedigi zaman istedigini yapabilecegini inkar etmisleridr. Bu gorus ayni sekilde yine fasid bir gorustur.

Ehli sunnet ise her zamanki gibi orta yollulugu ile soyle demistir: Felsefeciler ise Allah ile baska seyleride ezeli oldugunu soyleyerek kafir olmuslardir. Mutekellimler ise Allah disinda herseyi yaratilmis yaparak yine yanlis bir sey soylemislerdir. Cunku onlar bu sozleri ile Allah'in **Sifati ihtiyariyye** dedigimiz sifatlarini inkar etmislerdir. Mesela Allah'in her gece Dunya semasina inmesini dogru gormemislerdir. Bunu Kabul etmemelerinin sebebi ise iste bu Alem'in ezeli olup olmama meselesinde koyduklari kural ile alakalidir, yani soyle demisler: sadece Allah yaratilmayip ezelidir. Bu nedenle Allah eger ezeli ise ve onun disinda herseyde yaratik ise onun hareket etmesi imkansizdir. Eger hareket etmezse (hadislerde bildirildigi gibi) o dunya semasina inemez. Eger hareket etmezse... diyerek o kucuk kafalari ile cesurca davranip Kuran ve Sunnet'ten uzak bir sekilde ahkam kesmislerdir. Ama boyle derken Allah'in herseye kadir oldugunu unutmuslardir.

Es-ari ve Maturidi gibi firkalarda garip olan nokta ise: Allah hic bir seye benzemez derken gelip Allah'in yaptigi seyleri yaratiklari ile kiyas etmeleridir.

Bizler onlara deriz ki: Sizler Allah'i yaratiklari ile kiyas ettiginizden dolayi bunu yaptiniz. Allah'in fiileri hic bir seye benzemes. Allah'in su anda konusuyor olmasi onun bu konusmasinin yaratilmis oldugu manasina gelmez. Buna ne Kuran nede Sunnet delalet eder. Halbuki Kuran ve Sunnet bunun aksine delalet eder.

Mutekellimlerde iclerinde cok fazla goruslere ayrilip bir yonde olamamislardir. Mesela mutekellimler Allah'in sozleri ve konusmasi hakkında ihtilafa dusmuslerdir. Cehmiyye'ler ve takipçileri ise Allah'in konusmasinin hepsinin yaratilmis oldugunu iddia etmislerdir. Cunku eger Allah ezeli ise onun istedigi zaman konusmasi mumkun degildir derler. Cunku mutekellimlere gore Allah'in her hangi bir sey i yapmasi (Zat'inda yapmasi) imkansizdir. Bu nedenle yaratmasi gerekir. Iste bir yonden bu mutekellimler bunu derken Kullabi'ler ve takipçileri -Es-ari'ler ve Maturidi'ler vb.- ise soyle demislerdir: Allah'in sozlerinin hepsi yaratilmis degildir. Ama bunu derken sunu kasd ederler: Allah ezelde konustu ve onun konusmasi bir manadir ve ayrilmaz. Ama Kuran ve buna benzer Allah'in konusmasi ise, iste bunlari hepsi mana disinda yaratilmistir. Bu sozlerini demelerinin nedenide iste onlari Allah disinda herseyin yaratilmis oldugunu soylemeleridir. Onlar boyle dedikleri icin Allah'in konusmasinin hep ezelde oldugunu soylemislerdir. Bu nedenle Hz. Musa'nin direk Allah'in sesini duyduğunu inkar ederler.

El-hasil: Mutekellimlerin zikrettikleri ve kafalarindan cikardiklari bu kural, onlari cok fazla fasid ve itikadda tehlikeli ve Kuran'a ve Sunnet'e muhalif olan gorusler ile itikad etmelerine sebep olmustur.

Iste imam ibni Teymiyye'de onların getirdikleri kuraldan çıkardıkları bu fasid görüşün yanlış olduğunu açıklamak için onlara muhalefet etmiştir. Ama malesef Mutekellimler bu konuda sadece iki görüş olduğunu sanarak ve "kim onların görüşünü Kabul etmezse Felsefecilerin görüşünü Kabul eder" diyerek ibni Teymiyye'ye bu şekilde Felsefecilere nisbet etmişlerdir.

Sanırım bu son açıklamam meselenin hepsini özetlemiş oluyor.

Iste Seyhulislam ibni teymiyye Mutekellimlerin bu uyumsuzluğunu açıklarken şöyle demiştir:

iste bu nedenden dolayı İbni En-nefis El-mutetabbib şöyle derdi: (itikadi konularda Müslümanlar arasında) sadece iki tane görüş vardır.

(bir:) Hadis Ehli'nin görüşü.

(iki:) veya Felsefe'cilerin görüşü. Ama şu Mutekellim'ciler ise işte onların sözlerinin bir birine uyumsuz ve ihtilaflı olması çok açıktır.

(ibni teymiyye ise bu sözünü açıklayarak şöyle devam eder:) Yani Hadis ehli Allah Rasulu'ndan s.a.v. gelen her şeyi olduğu gibi Kabul etmişlerdir. Ama onlar ise(mutekellim'ler ise, itikad konularındaki) bütün hadislerin hayal olduğunu iddia etmişlerdir.

Aynı şekilde çok fazla Nakli ve Akli deliller ile o Mulhid'lerin(Filozof'ların) görüşlerinin fasid olduğu bilinen bir şeydir. Iste bu şekilde "hak" olan itikadi Mezheb'in: Selef'in Mezhebi olan

Hadis ve Sunnet ve Cemaat Mezhebi olduğu ortaya çıkmıştır.(Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl adlı eserinin 1.clt. 203.s. zikretmiştir).

İbni teymiyye selefin görüşüne uyuyor

İmam ibni Teymiyye bu meslede selefi salihine muvafakat etmiştir. Çünkü Alem'in sonradan yarattığını söylemesi ile birlikte Allah'ın ezelden beri bütün sıfatları olduğunu ve sıfatı ihtiyariyyesini Kabul ettiğini görmekteyiz. Buda selefin görüşünün ta kendisidir.

Ama malesef zamanımızdaki bazı ilim talebeleri, ibni Teymiyye'nin Alem'in ezeli olduğunu söyleyip söylemediği hakkında, veya buna benzer bazı meselelerde görüşünün doğru olmadığını söylemişlerdir. Halbuki onların böyle demesi imamin neyi kasd ettiğini anlayamamalarından kaynaklanmıştır.

Yani iki ayrı taraf ibni Teymiyye'ye saldırmıştır. Kelami iyi bilenler saldırırken, aynı şekilde kelami hiç bilmeyenlerde saldırmışlardır.

Ama orta yollu olan ilim ehli ve erbabi imam ibni Teymiyye'nin neyi kasd ettiğini anlamışlar ve görüşünün doğru olduğunu beyan etmişlerdir.

MUHALİFLERİN SUPHELERİNE CEVAP

Malesef Ehli sunnet muhalifleri ilmi derecelerinin zayıflığı ve yanlış algılamaları nedeni ile imam ibni teymiyye'nin Alem'in ezeli olduğunu demediğini anlayamamışlar ve bu nedenle çok yanlış hükümler çıkarmışlardır. Ama aslında bu konudaki alimlerin ibni teymiyye'ye övgüleri ile yetinselerdi onlara yeterdi. İmam ibni Nasiruddin'in kitabı olan **Er-raddulvafir'e** bakarak bir göz gezdirselerdi onlara yeterdi. Çünkü eğer imam ibni Teymiyye Alemin ezeli olduğunu söyleseydi kafir olurdu. Kafir olan birisinin de alimlerin övmesi imkansızdır.

Ama malesef bu kişiler ya alimlerin imam ibni Teymiyye'yi övmelerine bakmadılar veya gormemezlikten gelip böyle anlamak istediler. Çünkü mezhebi taassubları ilimlerini gecti ve kafalarından konuştular.

Ben aslında zikrettikleri şüphelere cevap vermenin gerekli olduğunu düşünmüyordum. Çünkü cogu iddiaları sadece safsatadan ibarettir. Ama yinede bazı müslümanların kanmamaları için kısaca cevap vereceğim insallah:

1- Derler ki: İmam gazali Felsefecileri tekfir etmiştir. İbni teymiyye'de bazı yönlerde onlara muvafakat ettiği için kafirdir.

Derim ki: İlk önce sizler imam ibni teymiyye'nin felsefecilere uydugunu isbat etmek durumundasınız. Bizler bu risalemizde imamin bunu demedigini ve aslında sizlerin imamin bu gorusunu anlamadiginizi isbatladik. Eger sizler imam ibni teymiyye'nin felsefecilere muvafakat etmedigini anlarsanız, imam ibni Teymiyye'nin imam Gazali'nin sozlerinin icine dahil olan kisilerden olmadigini anlamis olursunuz.

2- Derlerki: Hayir, dediginiz yanlistir. Ibni teymiyye'nin bu konudaki sozleri birbirine uyusmayan sozlerden ibarettir. Yani bir yerde felsefecilere uyarken baska bir yerde ise muhalefet etmektedir. Derim ki: Sizin bu dediginiz aslında imamin sozlerini anlamamanizdan kaynaklanmaktadır. Bizler yukarida acikladigimiz gibi kendisi eski ve ezeli ifadelerini bazen ilki olmayan sadece Allah icin kullanirken bazende ilk olup ama bize gore eski olan seyler icin kullanmistir. Bunu kendisi bile soylemistir. Yani onun boyle anladigini ve ifadeleri bu sekilde kullandigini bizler degil zaten kendisi soylemistir. Sizler bunu anlayamadiginiz icin meseleyi karistirdiniz. Eger bunu anlarsanız meseleyi anlamis olursunuz.

Ayrica bir alim bir kitabi icinde uyusmazsizlik normal sartlar altinda yapmaz.

Ayrica sizler, imamin acikca "Allah'in tek basina herseyin yaraticisi olugunu" soyledigi sozlerinin gectigi kitaplarin aynisindan imamin "Allah ile birlikte baska bir sey ezelidir" dedigini iddia eiyorsunuz. Halbuki bu imaknsizdir. Yani; bir kitabın icinde bir yerde Alem ezelidir darken baska yerde aksini iddia edemez. Buda sizlerin imamin sozunu anlamadiginizi ortaya koymaktadır. Cunku ayni kitap icinde ayri gorusleri zikretmesi normalden uzak bir seydir.

Ayrica Ehli sunnet dusmani olan tekfirci Herari, imam bini Teymiyye'ye reddiye verdigi eserinde, imam ibni Teymiyye'nin bir tane bile eserinden kendisinin "Allah ile ezelde baska bir sey daha vardir" seklinde bir tane bile sozunu nakledememistir. Bunuda unutmamak gerekir.

3- Derler ki: Simdi bizler bu dedigimizin dogru oldugunu sozlerinden aciklayacagiz:

Muvafakat Sarihil Ma'kul Lisahihil Menkul adlı kitabında diyor ki: **Hadis ehlinin çoğu ve onlara tabi olanlar yaratılmışların aslının yaratılmış olduğunu demiyorlar ancak ezeli olduğunu söylüyorlar.**

Derim ki: İlk önce bu zikrettiginiz kitab'ta imam ibni teymiyye kendisi Arosto ve onun takipçilerine Alem'in ezeli oldugunu soylemeleri nedeni ile suphelerine cevap vermistir. Bakiniz: 1.clt 108.s. / 261.s. Aslında sadece bu sizlerin imamin sozlerini anlamadiginizi gosterir.

Sizlerin meseleyi daha anlamadan ve bilmeden ve incelemeden önce direk hukum kesmemeniz gerekirdi.

Ayrica imamin sozlerini ve gorusunu ancak onun yaninda olan talebeleri veya ondan sonra gelipte onun kitaplarına ciddi bir sekilde vakif olanlar ve çok okuyanlar anlayabilir. Oyle bir iki bakista reddiye amacı ile sozlerini toparlayanlar gorusunu hemen anlayamazlar.

Ben gunumuzun Mutekellimleri ile ciddi alaklarda ve tartismalarda yillarca bulundugum icin sizlerin ibni teymiyye'nin sozlerini sadece reddiye vermek amacı ile kullandiginizi biliyorum ve kendim gordum. Bu sekilde sizlerden hic birinizin, imam ibni Teymiyye'nin goruslerine ve kitaplarına bizler gibi vakif oldugunu goremedim.

Ayrica sunuda unutmamak gerekir ki: Der-I te-arudu El-akli ve En-nakl adli isim ile Muvafakat Sarihil Ma'kul Lisahihil Menkul adlı isim ayni kitabın ismidir.

Simdi ise bu zikrettikleri soz uzerinde duralim. Ben imamin bu sozunu zikredilen kitabın **2.clt. 148.s.** buldum. Ama malesef bu sozu zikreden sapiklar imamin sozunun oncesini ve sonrasini kesmisler ki manayi istedikleri tarafa cevirebilsinler.

Bizim reddiye verdigimiz bu iddialarda bulunanlar, ya ibni teymiyye'ye saldiran Arapca bir yaziyi cevrip meseleye bakmadan cahil olarak bu yaziyi yayinladilar. Yada kendileri arastirip bu sozunu

bulup istedikleri bu bozuk ve iftirali manayi verdiler. İki durumda da bilsinler ki Kiyamette hesaba cekilecekler...

Ben simdi imamin sozunu mana'nin basladigi yerinden itibaren zikredecegim insallah. Imam ibni Teymiyye Allah'in "Fiilleri" yani yaptigi seyler hakkında bahsederken soyle demistir:

Insanlar bu konuda Uc tane ayri goruse ayrilmislardir:

(bir) Mutezile'lerden olan asiriya kacan Cehmiyye'ler ve onlara muvafakat edenler. Iste bunlarin hepsinin yaratilmis oldugunu ve Allah'u teala'dan ayri oldugunu iddia ederler.

(iki) Kullabiyye'ler ve onlari takip edenler ise(bu gorus genel olarak Es-ari ve Maturidi'lerin gorusudur) ya (Allah'in fiilleri'ni) "Aynii" olarak ezeli ve eski diyerek Allah'in Zat'ina mulazim ederler. Veya yaratilmistir ve onun Zat'indan ayridir demislerdir.

(uc) Hadis Ehli'nin(Ehli Sunnet'in) cumhuru ve Mutekellim'lerden olan bazilari ise derler ki:

Iste burada Allah'in Zat'i ile alakali olan ve onun istemesi ve kudereti ile alakali olan

ucuncu bir goruste mevcuttur. Nasil ki cok fazla olan delillerin buna delalet ettigi gibi. Iste bundan sonra boyle diyenlerden bazilari Allah'in fiilleri'nin Nev'inin "haadis" ve sonradan oldugunu soylemislerdir. Nasil ki bu gorus Kerramiyye'lerin gorusudur.

Ama Hadis ehlinin çoğu ve onlara tabi olanlar yaratılmışların aslının yaratılmış

olduğunu kabul etmiyorlar. Ancak eski olduğunu söylüyorlar. (Iste buradan sonra ibni teymiyye sozleri ile Felsefeci'lerin sozlerinin disinda baska bir soz soyledigini acikladigi icin bundan sonrasini muhaliflerimiz aktarmamislardir).

Halbuki onlar (Hadis ehli) yaratilmislarin çeşitleri ile yaratılmışların tek tek oluşması arasına fark koyarlar. Nasil ki akillilerin cogunun nasil ki bir şeyin çeşidinin devam etmesi ile bir şeyin aynen kendisinin devam etmesi arasindaki farki ayirdikleri gibidir.

Ve Felsefeciler ise bunun bir benzerini yaratiklarin cesidinin devamini kabul gormuslerdir. Ama şahıslarda ise Kabul gormemislerdir. Ama Felsefeci'lerden olan Dehriyye'ler ise Uzay'in hareketlerinin eski oldugunu sanmislardir. Bu sekilde Uzay'larin ezeli oldugunu soylemislerdir. Onlarin bu dedikleri hakkında hic bir delil bulunmamaktadır. Onlarin genel olarak ellerindeki delil ise; yaratiklarin çeşidi ve tek tek yaratilmasi arasidaki farkin olmadigini soyleyenlerin goruslerini yok etmektir. Onlar soyle derler: Yaratiklarin tek tek sonradan oluşması, yaratiklarin çeşidinde sonradan oluşmasını gerektirir...

Derim ki: Imam ibni Teymiyye bundan sonrada Felsefe'cilerin gorusune uzunca reddiye verir, bakmakta fayda vardır.

Iste sozun tamamini zikrettigimizde acikca imamin neyi kasd ettigini gorebiliyoruz. Burada Felsefeci'lerin gorusunu kabul etmedigini ve onlarin gorusune cevap verdigini net ve acik bir sekilde gormekteyiz. Yine muhaliflerimizin nasilda hileci oldugunu acikca ortaya koymaktayiz.

Ayrica onceden de acikladigimiz gibi imam ibni Teymiyye'nin "Eski" ifadesinden her zaman "Ezeli"yi kasd etmedigini kendide aciklamistir. muhaliflerimiz ise imam ibni Teymiyye'nin Eski ifadesini "Ezeli" olarak cevirmislerdir. Halbuki bu acik bir yalan ve iftira ve hiledir. Eger bu yaptiklari yalan ve iftira degilse, ben yalanin ve iftiranin ne oldugunu bilmiyorum...

El-hasil: Imamin kasd ettigi; Allah'in ezelden beri yaratici oldugu ve bununla birlikte ezelden beri yaratici olması onun ezelde de yarattigi anlamına gelmeyecegidir. Kitabinin o bolumunde bu konu uzerinde konusmustur. Burada Felsefe'cilerin gorusune goruldugu gibi uymayip onlarin fasid goruslerine cevap vermistir.

4- Derlerki: Ama su sozude var: Minhac es-Sünne e-Nebeviyye” adlı kitabında diyor ki; **Bu alemin içindekilerin kendisi ezeli olması imkansızdır ancak bu yaratılmışların aslı ezelidir.**

Deriz ki: İlk önce bu zikrettiğiniz kitabta imam ibni teymiyye açıkça Alem'in ezeli olmadığını söylemiştir. Mesela farklı yerlerde Filozof'lardan olan İbni Sina gibilerine reddiye vermiştir. Bu onların görüşlerine uymadığını göstermektedir.

Ben şimdi imamin Minhac adlı eserindeki bazı sözleri ile imamin Alem'in ezeli olduğunu söylemediğini zikredeceğim inşallah.

Söyle demistir: ... **Eğer şöyle denilirse: "bütün alem'in ve içindeki herşeyin ezeli olmasını gerektirir, ve buda hem Müşahade'nin(görülen şeylere) ve hemde Akıllı kişilerin İcma'sına muhaliftir". Ve yine eğer denilirseki: "Alem'in bir kısmı ezeli'dir, ama uzay'lar gibi vb. bir kısmı ezeli değildir".**

İste cevap olarak denilir ki: iste bu kuralın batıl olduğu bazı yönlerden bilinir,

birincisi...(1.clt no:112, sonrada imam bir kaç yonden delillerine cevap verir).

Derim ki: İste burada açıkça Felsefecilerin görüşlerine muhalefet ettiği ve onların görüşüne muhalfet ettiği açıktır.

Ayrıca imamin su sözünü yukarıda zikretmistim: **ve onunla birlikte onun gibi eski bir şey yoktur.**

Hatta yaratılmış ve olmuş hiç bir şey asla ve asla eski değildir. Halbuki eski olan Sadece

Allah'tir. O kendisi dışındaki herşeyi yaratmıştır. Onun dışındaki her şey yaratılmıştır(Minhacü Es-sunne 8.clt no:272).

Yine kudemulalem adlı eserin 219.s. bakılabilir. Orada da imam ibni Teymiyye'nin Minhac adlı eserinden nakiller vardır. Mesela orada imamin Minhac adlı eserinden su sözünü nakletmiştir:

... ve buda açık bir şekilde Alem'in ezeli olduğunu söyleyenlerin veya bazisinin ezeli olduğunu söyleyenlerin sözünün batıl olduğunu açıklar...

Derim ki: İste bu sözü ise kalan sözlerinden çok fazla daha açık ve nettir.

Yine söyle demistir: **Muayyen -belirli- Haadis'in -Allah'in yarattığı şeylerin- ezelde olması ise zaruri bir biçimde imkansızdır**(Minhac 1.clt. 151.s.).

Şimdi ise imam o sözü söylerken neyi kasd ettiğini ve yanlış anlaşıldığını açıklayalım:

Aslında yukarıdaki yazdıklarımı anlayan birisi bu sorunun cevabını direkt vermesi gerekir. Çünkü imam ibni teymiyye Alem'in çeşit olarak eski olduğunu, ama oluşmasının ise sonradan başladığını söylemiştir. Burada da bunu kasd etmiştir. Nasıl ki imamin sözlerini anlayan kişi bu dediğini açıkça anlayabilir.

Ayrıca ben bu sözü imamin minhac adlı eserinde bulamadım. Muhalifimizin hangi sayfadan naklettığını zikretmesi gerekir...

5- Derlerki: İmam El Celal ed-Devveni, Şerhil Adydiyye adlı kitabında diyor ki: İbni Teymiyye, bazı kitaplarında Arş'ın ezeli olduğunu yazdığını gördüm.

Derim ki: İste bu batıl şüpheye bir kaç yonden cevap verilir:

Bir: Eğer doğru ise hangi kitabında gördüğünü ve nerede yazdığını ve bunu imam ibni teymiyye'nin kendisini yazmış, yoksa imam Celal'in kendisinin imam ibni teymiyye'nin sözlerinden anladığını bu şekilde imiş... bunların hepsini buze açıklaması gerekir di. İste bunların hepsini izah etmeden böyle demesini hiç bir akıl sahibi kabul edemez.

İki: Bu kişi Firavun'un **imanlı**(yani iman etmiş) birisi olduğuna dair bir eser yazmıştır.

Peki sizler Firavun'u müslüman gören birisi ilemi kendinize delil getiriyorsunuz?

Boyle hassas ve önemli bir meselede ciddi ve itikadi bir meselede hata yapan birisinden bir görüş ile istidlal edilirmi?

Uc: Sanirim su anda cevap verdigimiz bu supheleri ortaya koyanlar Maturidi akidesine bagli olan kisilerdenler. Maturidi'lerin tartisilmaz imami olan Mulla Ali Kari, Celal adli kisiye yazdigi bir reddiyesi vardir. Ismi de: **Ferrul'avn min El-kavli bi imani firavn.**

Yine imam Mulla **Fikhu el-ekber**'i serh ederken şöyle demistir: Iste burada da Ibni Arabi ve onun takipçilerinden olan Celal ed-Deveni gibilerine reddiye vardir. Bende bu meselenin tahkikinde mustakil bir risale yazmistim.

Derim ki: Yine imam Zebidi lthafu Sadeti El-muttakin adli eserinde Celal'in Muhyiddin ibni Arabi'nin Firavun'un imaminin oldugunu(musluman oldugunu) soyledigi gorusunu savundugunu zikretmistir. Ayrica imam Mulla, Celal'in sevdigi ve takip ettigi Muhyiddin ibni Arabi'yi ciddi bir sekilde cok fazla eserlerinde tenkit ederek onun munafik oldugunu soylemistir(bu nakillere bakmak icin: **El-mekalatu Ed-dimeskiyye** adli esere bakin. Ibni Arabi'ye verdigi reddiye olan: **Er-raddu ala El-kailine bi vahdeti elvucut** adli eserine bakilabilir. Bu eser Arapca olarak basilmistir.).

Sonradan gelen bazi alimler Celal'in yazdigi bu risalenin Celal'e uydurma oldugunu soylemislerdir. Ama bu sozu soylemek icin ciddi bir delile ihtiyac vardir. Inkar edenler ise boyle bir delili getirmemislerdir. Ayrica eski alimler Celal'in Firavun'un imamini soyledigi sozunun tersinde olan her hangi bir sozu soyledigini zikretmemeleride yine Celal'in bu konudaki gorusunun ne oldugunu ortaya koymaktadır.

Derim ki: Firavun'un musluman olmasini soylemenin fasid bir gorus oldugu bilinmektedir. Imanli oldugunu soyleyenlerin hic bir delili yoktur.

Sahih hadiste Ebu cehil oldugunde Peygamberimiz s.a.v. onun icin Ummetin Firavun'u dememismi idi?

Peki eger bir kafiri Firavun'a benzetti ise nasil firavun musluman olabilir ki?(hadisi imam Beyhaki Es-sunen El-kubra'da ve imam Taberani El-mucemu El-kebir'de ve imam Nesa-i Es-sunen El-kubra'da ve imam Ahmed ve Tayalisi Musnedler'inde zikretmislerdir. Ayrica zikrettikleri hadislerin senedlerinin cogu sahihtir).

Ayrica imam Celal bu fasid gorusunun ustune Hadis ilminde pek bilgisi olmayan birisidir.

Bunu imam Alusi Celalulaynen'de zikrederken Seyh Allame Dimeskiyye El-mekalatu Ed-dimeskiyye adli eserinde naklederek ikrar etmistir.

Ayrica burada cok onemli bir nokta vardir: Imam Celal Hadis ilmini iyi bilmeyen, Hadis Ehlinde istilahlarini ve kurallarini iyi bilmeyen birisidir. Bilindigi gibi imam ibni teymiyye hadis Ehлиндendir. Bu nedenle imam ibni teymiyye'nin sozlerini ve istilahlarini ve kullandigi terimleri anlayabilecek bir kapasiteye sahip olan bir kisi degildir.

Imam ibni teymiyye Firavun'un imanli oldugunu soyleyenler icin soyle demistir: Bu nedenle Muslumanlar kim Firavun'un kufrunde ve Cehennemlik oldugunda bir sey bilinmedigini iddia ederse o kisinin tovbe ettirileceginde, ve eger etmezse **Kafir ve Murted** olarak olduruleceginde ittifak etmislerdir.

Onun kufrunde Suphe etmek Ebu Leheb'in kufrunde suphe etmekten daha tehlikelidir...(ibni teymiye'nin Fetva'larinin toparlandigi **Cami-u Er-rasa-il** adli eserin 1.clt 204.s. bak)

Peki bundan sonra nasil bu kisi ile kendinize delil getirebilirsiniz ki?

4- Ardindan imam ibni teymiyye'nin goruslerine cevap verirken su nakilleri yapmislardir: İmam Muhaddis Usuli Bedrettin Ez Zerkeşi “Teşiniful Mesâmi” adlı kitabında şöyle diyor: “Bütün Müslümanların ittifakı ve görüş birliği ile “bu âlemin aslı ezelidir” diyenin kâfir olduğunu söylemiştir. Burada felsefecilerin görüşlerini şöyle nakletmektedir: “Bu âlemin hem kendisi hem de aslı ezelidir. Bazıları da demişler ki; “Bu âlemin içindekiler yaratılmıştır ama aslı ezelidir.” Bu görüşü naklettikten sonra Bedrettin Ez Zerkeşi şöyle demiştir: “Bütün Müslümanlar bu iki görüşü savunanların sapıklıkta

ve delalette olduklarını söylemişlerdir ve onları tekfir etmişlerdir.” Bu sözün aynısını İmam Hafız İraki, Kadi İyad Yahsybi el-Maliki, Hafızı Zeyneddin İraki ve Hafız İbni Hacer Askalani gibi âlimler söylemişlerdir. Kadi İyad “Eş-Şifâ” adlı kitabında diyor ki: “Bu âlemin ezeli olduğunu iddia edeni veya bundan şüphe edeni kesinlikle tekfir ederiz.

Derim ki: Bizler zaten bunu soyluyoruz. Sizlerin bu nakili yapmanız sadece bizim gorusumuzu ve özellikle ibni teymiyye'nin gorusunu desteklemektedir.

Bu alimleri zikrederken aralarında imam ibni Hacer’ide zikretmissiniz. Peki, eger imam ibni Hacer "Alemin ezeli oldugunu" soyleyenleri tekfir ediyorsa, neden ibni Teymiyye'yide tekfir etmemis ki? Iste imam ibni Teymiyye'yi tekfir etmemesi, aslında Hafız ibni Hacer'in imam ibni Teymiyye'nin bu gorusten beri ve uzak oldugunu bildiginden ve boyle itikad ettiginden kaynaklanmaktadır. Yoksa imam ibni Teymiyye'yi ovecegine tenkid ve tekfir ederdi.

5- Yine sunu zikretmislerdir: Büyük Hanefi âlimlerinden lügatçi olan Muhammed Murtada Ez-Zebidi “Şerh İhya Ulumiddin” adlı kitabında diyor ki; **“Bu âlemin ezeli olduğunu iddia eden felsefecilerin görüşlerini, Müslümanlardan kimse onaylamamıştır.”** Ve aynı kitapta İmam Subki’den naklederek diyor ki: “Subki, “Şerh Akidet İbni Hacib” adlı kitabında şöyle diyor; **‘Cevher ve arazlar hepsi yaratılmıştır. Hepsı sonradan olmuştur. O halde bu âlemin hepsi yaratılmıştır. Müslüman olan ve olmayan bütün insanlar bunda icma etmişlerdir. Kim bu konuda muhalif olursa kâfirdir.**

Derimki: imam Zebidi'nin kasd ettikleri kitabın **Ithaf sadetu El-muttakin** adli eser olduğunu unutmamak lazım.

Ayrıca bu imamin sozu sizlere delil değil bizim bir delilimizdir. Bakın imam ne demektedir: **Bu âlemin ezeli olduğunu iddia eden felsefecilerin görüşlerini, Müslümanlardan kimse onaylamamıştır.**

Derim ki: Yani imam hic bir musluman imami Felsefecilerin gorusunu desteklememistir diyor. İbni Teymiyye'de Mulusmanlardan olduguna gore demekki oda Felsefecilerin gorusunu desteklememistir.

Ayrıca imam Zedibi'nin ibni teymiyye'ye ve ibnulkayyim'e asiri saygılı olduğunu ve ovdugunde aynı zikrettiginiz kitapta unutmamak lazım. Acaba sizler bunlari derken ibni teymiyye'ye ovgusunu neden zikretmediniz?

Ayrıca imam Zebidi eger ibni Teymiyye'yi Musluman alimlerinden gormese idi onun sozleri ile istidlal edip onu ovmezdi. Bu konuda zikrettiklerimin kaynaklarına bakmak için Seyh Dimeskiyye'nin El-mekalatu Ed-dimeskiyye adli eserine bakın. Orada imam Zebidi'nin ibni teymiyye hakkında nerelerde ne dedigini aciklamistir. Ayrıca imam Zebidi'nin ibni Teymiyye'ye yaptigi ovguler hakkında ileri konularda da konusacagiz insallah.

6- Son olarakta soyle demisler: İbni Teymiyye bu iddiaları ile Kur’an’a, hadislere, âlimlerin icma’ına ve akla ters düşmüştür. Ku’ran-ı Kerim’e nasıl karşı gelmiş olur, “El-Hadid” suresinin 3. ayetinin mealı: “O ilktir.” Yani O’ndan başka hiçbir şey ezeli değildir.” Her kim Allâh ile beraber ezeli olan varlıkların olduğunu iddia ederse Allâh’a ortak koşmuş olur. Hadis’e karşı geldiğini de İmam-ı Buhari’nin “Es Sahih” adlı kitabında naklettiği şu hadisten anlıyoruz: “Allâh vardı, O’ndan başka hiçbir şey yoktu.” Başka rivayette de “Allâh vardı ve O’nunla beraber hiçbir şey yoktu.” Bu hadislerden anlaşılıyor ki, bu iddialarıyla hadislere de karşıdır.

Derim ki: İbni Teymiyye'nin bu goruse muhalefet etmedigini anladiktan sonra bu sozleri zikretmenin bir anlami kalmamistir. Ayrıca sizler imam Buhari'nin kitabından delil getirirken neden acaba itikadda imam Buhari'ye muhalefet edipte Kullabi'lere uymaktadirsınız?

İmam Buhari ile Maturidi'lerin arasındaki farkları saysak bitiremeyiz. İmam Buhari mesela (konumuz ile alakası olan) Allah'ın ses ile konustugunu ve istedigini yapabilecegini ve

konusacagini zirketmistir. Yani Sifati ihtiyariyye'nin oldugunu soylemistir. Halbuki Maturidi olan bir mutekellim bunlari asla Kabul etmez. Hatta belki boyle diyeni bidatci bile gorebilir. Bizler bu meseleyi ilerki konularda daha fazla inceleyecegiz insallah.

El-Hasil: Bu zikredilen suphelerin hepsi bos sozlerden ibarettir. Bu iddialarin hic biri ciddi bir delile dayanmamistir. Hatta eskiden insanlar ibni Teymiyye'nin eserlerinden iddia ettiklerine dair alemin ezeli olugunu soyledigi sozlerini zikretmezlerdi. Cunku imam kitaplarinin icinde alem ezelidir dememis ki? Ama gunumuzdekiler bunada curret ettiler. Allah islah etsin.

SON SOZ

Unutulmamasi gerekir ki Seyhulislam ibni Teymiyye asla ve asla yaratiklarin baslangicinin oldugunu iddia etmemistir. nasil ki onceden bunu acikladigimiz gibi. Der-i tearudu El-akli ve En-nakl adli eserinde yaratiklarin hepsinden once Allah'in oldugunu ve teselsul derken, Allah ile baska bir yaratigin ayni sekilde hep bulundugunu iddia etmedigini aciklamistir. yani; Yaratiklardan once Allah oldugunu belirtmistir(9.clt. 153.s.).

Yine Seyhulislamın Der-i tearudu El-akli ve En-nakl adli eserinde, Allah'in her seyi yarattigini ve Allah disinda her seyin "Yaratik ve Muhdes -sonradan olusmus-" ve "Onun yarattiklari" oldugunu acikca zikretmistir(1.clt. 110.s.).

Yazdigim bu kisa risalede meseleyi kisaca aciklamaya calistim, ve bu mesele gercekten asiri derecede uzun bir meseledir, ve bu nedenle bu konuyu guzel bir sekilde aciklayan bir kitaba bakmanin gerekli oldugunu soyluyorum:

Kidemu El-alem ve Teselsulu El-havadis adli eser, yazari: Kamile El-kavari. Derim ki: bu kitap gercekten konuya tafsilatli bir sekilde vakif olmus ve yeterince meseleyi aciga cikarmistir. Ayrica ibni teymiyye'den cok fazla nakiller yaparak Filozof'lara uymadigini aciklamistir.

Vaktim olsaydi, kitabın hepsini tercume ederdim. Ama umarım rabbim baskalarının tercume etmesi için yardım eder.

Son olarak hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.

2

Allah'ın sıfatları
ezelimidir, yoksa
değilmidir?

2- ikinci mesele: Sıfatı ihtiyariyye meselesi

HAMD ALEMLERİN RABBİ OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü: Bu mesele Allah'ın kendisi istediği zaman istediğini yapabilir mi, yoksa yapamaz mı konusudur. Gelecek konuların hemen hemen hepsi bu konu ile alakalıdır.

Bizler burada Ehli sunnet'in itikadı olan Allah'ın istediği zaman istediğini yapabileceğini kabul etmek gerektiğini ve Selef'i salihininde böyle olduğunda icma ettiklerini insallah isbat edeceğiz. Ehli sunnet'in dışında olan muhaliflerimizin suphelerinde cevap vereceğiz.

Bu mesele eski alimlerin dilinde "**sıfatı ihtiyariyye**" diye bilinir. Bizer sıfatı ihtiyariyye'nin olduğunu birazdan deliller ile isbat edeceğiz insallah.

SIFATI İHTİYARİYYE MESELESİ

Meseleye girmeden önce üzerinde konuşacağımız **Sıfatı ihtiyariyye'nin** ne demek olduğunu açıklamak gerekir:

Sıfatı ihtiyariyye; Allah'ın kendisinin istediği zaman istediğini yapmasını söylemektir.

İmam İbni Teymiyye'nin bu konuda has yazdığı **Sıfatı ihtiyariyye** diye mustakil bir risalesi vardır. Bu risalesi **Mecmu El-fetava** ve **Cami-u Er-rasail Li Seyhilislam İbni Teymiyye** adlı eserlerde basılmıştır (Bu ikinci zikrettiğim eseri tahkik eden kişi Muhammed Rasad Salim'dir. Kitap iki ciltte Daru El-medeni bsk. Basılmıştır).

Ayrıca bilinmesi gerekir ki bu risalemizde ilerideki konularda konuşacağımız **Allah'ın Arş'ına istiva etmesi** veya **her gece Dünya semasına inmesi** gibi sıfatların kabulü veya reddi bu meseleye bağlıdır. Ehli sunnet ve El-cemaat Allah'ın istediği zaman istediğini yapabileceğini söyledikleri için (sıfatı ihtiyariyye'yi Kabul ettikleri için) , Allah'ın bütün sıfatlarını kabul etmişlerdir. Ama Cehmiyye ve Mutezile ve Es-ariyye ve Maturidiyye gibi fırkalar ise Allah'ın istediği zaman istediğini yapabileceğini kabul etmemişlerdir.

Bu sapık inançları dolayısıyla Allah'ın bir çok sıfatını kabul etmemişlerdir. Her bir fırka diğerinden bazı noktalarda ayrılmıştır. Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin bazı sıfatları kabul edip diğer Cehmiyye ve Mutezile gibi fırkalarında hepsini reddettiginde unutmamak gerekir. Ayrıca kendileri kendi içlerinde asiri derecede farklı görüşlere bölünüp her biri ötekini tenkid etmiştir. Bunu kendilerinde farklı farklı yerlerde itiraf etmektedirler.

İmam İbni Teymiyye, kendisi sıfatı ihtiyariyye'yi şu şekilde açıklamıştır:

Sıfatı ihtiyariyye Allah'ın c.c. kendisini sıfatlandığı şeylerdir. Bu sıfatlar kendi Zat'ında veya kendi Zat'ı ile onun istegi ve kudreti ile meydana gelir. Mesela: Kelam-konuşma-, Duyma, Gorme, İrade, Sevgi, Razi olmak, Merhamet, Kizmak, Gazap, Yaratma, yaratıklara ihsanda bulunma, Adaletlilik, İstiva, (kiyamet günü) Gelmesi, (her gece Dünya semasına) İnmesi ve buna benzer Kuran'ın zikrettiği Allah'ın sıfatları gibidir. (Mecmu El-fetava 6.clt. no: 217.s. / veya Cami-u El-Resail'in 2.clt. ilk risalesine bak. Derim ki: Bu cumle imamin Es-sıfatı El-ihtiyariyye adlı risalesinin ilk basından nakildir. Bu risalesi yaklaşık 70 sayfada vuku bulmaktadır).

Derim ki: İmanın bu açıklamasından anlarız ki; Allah'ın ihtiyari sıfatları iki çeşittir:

Bir; kendi Zat'ında meydana gelen şeyler. Mesela Ars'ın üzerine İstiva etmesi veya her gece dünya semasına inmesi veya kizması ve sevinmesi gibi.

İki: Kendi Zat'ı dışında meydana gelenler. Mesela Allah'ın yeri ve göğü yaratması gibi.

Ayrıca Allah'ın ihtiyari sıfatlarının bir kısmı akıl ile öğrenilir. Allah'ın yaratıcı ve her şeyi bilen olması gibi. Kimi ise sadece deliller ile bilinebilir. Allah'ın gök yüzüne inmesi ve kiyamet günü alemleri eli ile kabzetmesi gibi.

Yin bilinmsi gerekir ki her Ehli sunnet alimi, sifatlari bu sekilde tertiplememis olabilir. Mesela ilk selef ulemasi bu konudaki Ayet ve Hadislere inanmislardi. Buna da teslim olmuslardi. Ama Allah'in ihtiyari sifatlari ve digerleri gibi bir ayrimi bilmezlerdi.

Bu yaptigimiz ayrim nasil ki fikh ilmi ve fikh kurallari diye alimlerin belirledigi ve sonradan cikan kurallar gibi, konuyu kolayca anliyabilmek icin sonradan cikan kurallardandir. Nasil ki hic kimse hadis alimlerine; "Hadisleri neden sahih ve zayif diye ayrim yaptiniz ve bu bir Bid'at'tir" demesi asla kabul edilmeyecek bir sey oldugu gibi, ayni sekilde Sifati ihtiyariyye diye bir kural olamaz demek makul ve kabul edilir bir sey degildir.

Yani; Selefi salihin ve Sahabeler "Allah'in her gece Dunya semasina indigi" vb. sifatlari kabul etmislerdir. Ama bunlara "Sifati ihtiyariyye" gibi bir kural koymamislardir. Alimler sonradan bu kurallari koymuslardir ki konu daha kolay ve rahat bir sekilde anlasilsin diye.

Allah'in butun sifatlari ezeli ve eskimidir?

Bilinmesi gerekir ki Allah'in butun sifatlari ezeli degildir. Elbetteki cesit olarak ezeldir. Ama vuku bulma yonunden hepsi ezeli degildir.

Bizler risalemizin birinci bolumunde zikrettigimiz gibi Allah'in her cesit yonu ile ve hemde vuku bulma yonu ile bazi ezeli sifatlari da mevcuttur. Mesela Allah c.c. Ezelden beri konusandir. Bunun bir baslanici olduugu kimse iddia edemez. Selefin gorusude budur. Ezeli sifatlari nda biriside Allah'in "El" sifati dir.

Sifati ihtiyariyye vuku bulma yonunden ezeli degildir. Mesela Allah'in Ars'in uzerine istivasi, yeri ve gogu yaratmasindan sonra meydana gelmistir. Delili ise Allah'in su ayetidir: (4- O, gokleri ve yeri alti gunde yaratan, sonra Arş'ın uzerine istivâ edendir.)(Hadis suresi).

ALLAH'IN ISTEDIGI ZAMAN ISTEDIGINI YAPABILECEGININ (SIFATI IHTIYARIYYES'ININ) KURAN'DAN VE SUNNET'TEN ISBATI BU DELILLERIN IBNI TEYMIYYE'NIN SOZLERI ILE ACIKLANMASI

Kuran'dan gelen deliller:

1- Allah c.c. soyle buyurmuster: ([11] Andolsun sizi yarattik, sonra size sekil verdik, sonra da meleklerle, Âdem'e secde edin! diye emrettik. İblis'in dışındakiler secde ettiler. O secde edenlerden olmadı.)(Araf suresi).

Imam İbni teymiyye soyle demistir: **iste bu ayet acik bir sekilde Allah'in meleklerle secde etme emrinin Adem'i yarattiktan sonra oldugunu gostermektedir. Bu emirin Ezel'de olmadigini beyan eder**(sifati ihtiyariyye adli risalesinden naklen. Cami-u El-Resail Li Seyhilislam ibni Teymiyye 2.clt. 10.s. bak.).

Derim ki: Bununla birlikte malesef haktan sapan firkalar "Allah'in bu konusmasini o an degilde ezelde yaptigini iddia ederler". Bunu demek ise ayete acikca muhalefet etmektir. Allah bizleri sapiklikten korusun.

2- Yine Allah c.c. soyle buyurmuster: ([59] Allah nezdinde İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir. Allah onu topraktan yaratti. Sonra ona "Ol!" dedi ve oluverdi)(Ali İmran suresi).

Imam İbni teymiyye soyle demistir: **Suphesiz ki Allah ona "Ol" dedi. Bunuda topraktan yarattiktan sonra dedi. Bu ezelde olmadi**(gecmis masdar'in 2.clt. 11.s.).

3- Yine Allah c.c. soyle buyurmuster: ([8] (Musa a.s.)Oraya geldiğinde şöyle seslenildi: Ateşin bulunduğ yerdaki ve çevresindekiler mübarek kılınıştır! Âlemlerin Rabbi olan Allah, eksikliklerden münezzehtir!)(Neml suresi).

4- Yine soyle buyurmudur: ([30] (Musa a.s.)Oraya gelince, o mübarek yerdeki vadinin sağ kıyısından, (oradaki) ağaç tarafından kendisine şöyle seslenildi: Ey Musa! Bil ki ben, bütün âlemlerin Rabbi olan Allah'ım.)(Kasas suresi).

Imam ibni teymiyye gecmis iki ayet hakkında soyle demistir: **Bu ayet Allah'in Hz. Musa ile Musa'nin orada bulunduğu an konustugunda çok aciktir. Kullabi'lerin(Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin vb.) dedigi gibi Allah'in Musa'ya cagirisi ezel'de olmamistir...**(Bir onceki masdara bak).

5- Allah c.c. Hz. Adem ve Havva'nin cennetten cikmalari ile ilgili hikayeyi bizlere anlatirken soyle buyurmudur: ([22] Böylece onları hile ile aldattı. Ağacın meyvesini tattıklarında ayıp yerleri kendilerine göründü. Ve cennet yapraklarından üzerlerini örtmeye başladılar. Rableri onlara: Ben size o ağacı yasaklamadım mı ve şeytan size apaçık bir düşmandır, demedim mi? diye nida etti.)(araf suresi)

Imam ibni teymiyye bu ayet hakkında soyle demistir: **Bu ayet ise ikisininde agactan yedikleri an Allah onlara Nida etti (konustu), o andan once onlara nida edip konusmadi(ğina delalet eder)**(bir onceki madarin 2.clt no: 12.s. bak).

6- Yine Allah c.c. kiyamet gununden bahsederken soyle buyurmudur: ([65] O gün Allah onları çağırarak: Peygamberlere ne cevap verdiniz? diyecektir.)(Kasas suresi).

Yine ayni surede soyle buyurmudur: ([62] O gün Allah onları çağırarak: Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede? diyecektir.)

Imam ibni teymiyye bu iki ayeti zikrettikten sonra soyle demistir: **iste Allah c.c. cagirmasini ozel bir gun ile tahsis etti. O gun su anda yok iken olacaktır. Allah onlari o an cagiracak ve ondan once cagirmis olmayacaktır**(Gecmis masdarin 2.clt. 13.s.).

7- Allah c.c. soyle demistir: ([1] Ey iman edenler! Akitleri (n gereğini) yerine getiriniz. İhramlı iken avlanmayı helal saymamak üzere (aşağıda) size okunacaklar dışında kalan hayvanlar, sizin için helal kılındı. Allah dilediğine hükmeder.)(Maide siresi).

Imam ibni teymiyye soyle demistir: **Allah c.c. kendinin hukmettigi ve istedigı seyleri helallestirip istedigı seyleride Haram kilacagini ve istedigı seyleri istedigı kisilere emredecegini haber verdi. Iste burada helal ve haram ve emir ve yasaklari kilmayi kendi istegi ve iradesi ile alakali kilmistir. Buda Allah'in sozlerinin cesitleridir. Bu ayet kendisinin istegi ile emir verecegini haber verdi. Yine istegi ile nehyedecegini ve istegi ile helal kilip istegi ile haram kilacagini haber verdi**(gecmis masdar 13.s.).

Derim ki: Iste bu gecmisdeki zikrettigim ayetler sadece bir misal babindandir. Halbuki Allah'in istedigini istedigı zaman yapabilecegine delalet eden 330 dan fazla ayet vardır(Seyh Abdulkadir'in **Sifetu En-nuzul El-ilahi** adli eserin 379.s. bak).

Seyhulislam ibni teymiyye isaret ettigimiz kitabinda Kuran'dan ve Sunnet'ten çok fazla deliller zikrederek dedigini isbat etmistir.

Imam ibni Teymiyye Sifati ihtiyariyye risalesinde Mutekellim'lerin(Es-ari'lerin ve Matudidi'lerin vb.) goruslerinin fasid oldugunu su sekilde aciklamistir:

Allah c.c. soyle buyurmusur: ([4] Gökleri, yeri ve bunların arasındakileri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden Allah'tır. O'ndan başka ne bir dost ne de bir şefaatiniz vardır. Artık düşünüp öğüt almaz mısınız?)(Secde suresi).

Iste Allah c.c. gokleri yarattigi an, ya Allah'in bir fiil'i ile yerler ve gokler yaratilmistir. Veya Allah'in bir fiil'i olmadan yaratilmistir. Yani bu durumda yaratiklar fiil'siz meydana gelmis olur. Bilindigi gibi eger Allah icin yaratiklari yaratmadan oncede yaratma aninda da yarattiktan sonrada ayni ise asla yaratma anini onun disindaki anlar ile tahsisleyip ozellestirmek caiz olmaz. Ayrica bir yaratigin sebepsiz oluşması salim akıllar için imkansızdır.

Eger denilirse: Eski olan Allah'in istegi ve kudreti o yaratilma anini ozel olarak tahsis etti.

Denilir ki: Istegin bir zaman ile her ana nisbeti aynidir(bunu tahsisleyen bir sey yoktur)(Mecmu El-Fetava 6.clt. 230.s. / veya Camiu Er-Resail'e bak).

Sunnet'ten deliller ise: Sunnet'ten gelen deliller ise Kuran'daki deliller gibi fazladir. En onemlisi ise Allah'in her gece Dunya semasina inme hadisidir. Bu hadis cok acik bir sekilde Allah'in her gece dunya semasina indigini, boylelikle Sifati ihtiyariyye'sinin oldugunu isbat eder. Bu hadis alimlerin zikrettiği gibi mutevatir derecesine ulasmistir. Sadece bu hadis uzerine bu risalemizde bir bolum acacagiz ve konuyu aciklayacagiz insallah.

SELEF ULEMASININ ALLAH'IN ISTEDIGI ZAMAN ISTEDIGI SEYI YAPABILECEGINE DAIR ZIKRETTIKLERI SOZLERI

BU SEKILDE MUTEKELLIMLERDEN AYRI OLDUKLARININ ISBATI

Ilginç olanı ise mutekellimler kafirlerden aldıkları kelimeleri ilmi ile akıllarını boş boş doldurarak akıllarını yorup Kuran'ı ve Sunnet'i akıllarına göre anlamaya çalışmışlardır. Buda onları sapıklığa goturmıştır.

Mutekellimler kendilerinin çoğu zaman kendilerinin Selef'e muhalefet ettiklerini bildirirlerken bazen bu muhalefete dayanamayip selef'in sözlerini kendileri ile aynı şey gibi göstermeye çalışmışlardır.

Ama yine de çoğu zaman ibni Teymiyye'nin ve Ehli sunnetin anlayışı gibi bir selef anlayışını algılayamadıkları için selefin görüşünü daha farklı bir şekilde yorumlamışlardır.

Aslında kendilerinin bu konuda insafli olmaları gerekirdi. Imam **ibni Teymiyye** ve **ibnulkayyim** ve **ibni Kesir** ve **Zehebi** ve **ibni Abdulhadi** ve **ibni Kudame El-Makdisi** ve **Abdulkadir Geylani** ve **Muhammed bin Abdulvehhab** vb. Selef ulehasının çizgisinden gidenler olarak, elbetteki hayatlarını kelimeleri ilmi ile geçiren Mutekellimlerden çok daha fazla Selef çizgisinin ve Selef anlayışının ne olduğunu çok daha iyi bir şekilde anlayabilmişlerdir.

Kötü olanıda Mutekellimlerin çoğu Selef alimlerinin sözlerinden haberdar değildirler. Bu nedenle Selef'in sözlerini anlamakta çok zorluk çekmişlerdir. Daha da ilginç Kuran'ın ve Hadis'lerin manalarını kafalarına göre değiştirmek ile yetinmeyip, alimlerin sözlerinin de aynı şekilde değiştirip sözlerini mecaza ve kasd etmedikleri anlamlara çekme curretinde bulunmuşlardır.

Allah'in kelamini istenmedik manalara çekmekten utanmayan bir Mutekellim, Allah'in sözünü direk anlayan alimin sözünü değiştirmekten neden çekinsin ki?

Ben korkarım bir gün bizim sözlerimizde tevیل edecekler. Aslında eğer Kuran'ın ve Hadislerin ve Selef ulehasının sözleri tevیل edilip manası değiştiriliyorsa, bizimde bu sözlerimize kızmaları ve bizimde sözlerimizi değsitsirsinler. Neden bize Mucessim diyorlar ki?

İşte eski alimlerin sözlerini kendi akıllarına uymayınca tevیل ederlerken gelipte bizim sözlerimizin onların sözleri ile aynı olduğu halde nasılda tevیل etmiyorlar ben anlayamıyorum...

İşte bu heva ve heveslerine uyduklarını gösteriyor.

Simdi Selef ulehasından gelen bazı nakilleri zikrederim.

İmam ibni teymiyye meshur **Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl** adlı eserinin 2.ciltinde sadece üzerinde durduğumuz Allah'ın istediği zaman istediğini yapacağını isbat etmekten bahsetmiştir. Hemen hemen konunun hepsini toparlayıp muhalife yeterli cevaplar vermiştir. Oyleki muhaliflerden olan insanfililer imamin bu kitabını ovmuşlardır(nasıl ki bu konudaki bazı nakilleri ilk bölümde yapmıştık).

İmam ibni Teymiyye, kitabının 2.ciltindeki Selef'ten Allah'ın istediği zaman istediğini yaptığını ve yapabileceğini isbat eden sözler zikretmiştir. Bizlerde bir kısmını burada zikrederim.

Imam soyle demistir:

Iste bizim zikrettigimiz bu asil meselede Selef'in ve onlari takip edenlerin ve buyuk imamlarin sozleri cok fazladir. Bir kısmi Tefsir ve Usul kitaplarında zikredilmistir.

Imam Ishak bin Rahuyeh soyle demistir: Bize Bisir bin Omer haber verdi ve dediki:

Birden fazla Mufessirlerin soyle dedigini duydum: (Rahman Ars'a istiva etti) yani: yükseldi).

(derim ki: Imam Ishak Tabiin'lerin buyuklerindendir. Hocasi imam Bisir ise, Buhari ve Muslim'in rivayet ettigi Guvenilir bir Ravi'dir. Hafiz Mizzi'nin Tehzibu El-kemal'ine bak.

Sapik Cehmiyye firkasi ve Zahid El-Kevseri gibi onlari takipçileri imam Ishak gibi buyuk alimlere dil uzatip onlari nakillerinin makbul olmayacagini iddia etmislerdir.

Halbuki bu imam asiri derecede Selefi itikad uzere olsada, Es-ariler ve Maturidi'ler bu imama cok saygi gosterirler. Bazi Cehmiyye'ler bu imamdan gelen butun rivayetleri silip atmistirlar. Halbuki bu yaptiklarini hic bir hadis imami yapmamistir. Alimlerin sadece bazilarinin sozune gore hayatinin son dort ayinda hafif bunama yasadigindan son gunlerindeki sozleri makbul degildir. Ama Cehmiyye'ler bunu abartarak butun rivayetlerini sanki alimler kabul gormemis gibi gosteremeye gayret gosteremislerdir.

imam Zehebi bu imamin imam Ahmed ile ayni tutulacagini zikretmistir. Buda cok ciddi bir ovmedir. Onemli olan bu imamin rivayetleri (Cehmiyye'ler haric) Ehli sunnet'te ve Mutekellim'lerde kesin olarak makbuldur.

Selef'ten olan bir cok Mufessirin Allah'in yükseldigini haber vermesi, onun istedigini yapabilecegine delalet etmektedir. Yani Allah gokleri ve yeri yarattiktan sonra Ars'a yükselmistir. Ondan once Ars'a yükselmis degildir.).

Imam Buhari Sahih'inde soyle demistir: Ebu El-aliye soyle demistir: Gokyuzune Istiva etti: (yani:) yükseldi. Yine soyle demistir: ve Mucahid soyle demistir: Istiva etti: (yani:) Ars'in uzere yükseldi.

Imam Huseyin bin Mes-ud El-begavi, Meshur tefsirinde soyle demistir: Ibni Abbas ve Selef'in Mufessirlerinin cogu soyle demislerdir: gok yuzune istiva etti: (yani:) gok yuzune yükseldi. Ayni sekilde bunu Halil bin Ahmed'de soylemistir.

(Derim ki: Meshur Lugat alimi Halil bin Ahmed El-ferahidi'yi kasd etmistir)

Imam Beyhaki ise Es-sifat adli eserinde senedi ile soyle demistir: Ferra dediki: sonra istiva etti: yani yükseldi. Bunu Ibni Abbas soylemistir. Bu soz senin baskasina soyle demen gibidir:

Onceden oturuyordu, sonrada ayaga kalkti.

(imam Ferra buyuk Lugavi alimlerdendir. Ayrica senedi **sahihtir**)

...

Allah rasulu'nun s.a.v. ve Sahabe'lerin sozlerini bulunduran tefsirler ise.

Mesela: (1) Muhammed bin Cerir Et-taberi'nin tefsiri ve (2) Duhaym diye bilinen Abdurrahman bin Ibrahim'in tefsiri ve (3) Abdurrahman bin Ebi Hatim'in tefsiri ve (4) Ebu bekir bin El-munzir'in tefsiri ve (5) Ebu bekir bin Abdulaziz'in tefsiri ve (6) Ebu Es-seyh El-asbahani'nin tefsiri ve (7) Ebu bekir bin Merduyeh'in tefsiri ve bunlardan once yazilan tefsirlerden mesela: (8) Ahmed bin Hanbel'in tefsiri (bazi alimler imam Ahmed'in tefsiri olduguna dair her hangi bir delilin bulunmadigini zikretmislerdir.) ve (9) Ishak bin Ibrahim'in ve (10) Baki bin Mahled'in ve baskalarinin tefsiri. Onlardan once ise (11) Abd bin Humey'din tefsiri ve (12) Suney'din tefsiri ve (13) Abdurrazzak'in tefsiri ve (14) Vaki bin Cerrah'in tefsiri.

Iste bu tefsirlerde (Allah'in sifati ihtiyariyye'nin olduguna dair (yani istedigini zaman istedigini yapabilecegine dair) sayilamayacagi kadar deliller mevcuttur. Ayni sekilde Peygamberimiz'den

s.a.v. gelen Sunnet üzerinde tasnif edilen eserlerde de çok fazla deliller mevcuttur(Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl 2.clt. 20.s.).

Derim ki: Yukarıdaki alimlerin sözlerinin Sifati ihtiyariyye'ye (Allah'ın istediği zaman istediğini yapabileceğine) delalet etmesi çok açık ve nettir. Yani Allah yeri ve göğü yarattıktan sonra Ars'in üzerine istiva etmiş ve yükselmistir.

İmam İbni Teymiyye bundan sonra meseleyi çok uzatmıştır. Bende İmamin zikrettiği bazı sözleri zikredeceğim:

İmam Ebu Muhammed Harb bin İsmail El-kermani, imam Ahmed bin Hanbel ve İshak bin Rahuyeh gibi büyük alimlerden naklettiği **El-cami** adlı büyük eserinde şöyle demistir:

Bu zikredeceğim şeyler; Yollarından gidilen ve ilim ehlinin ve Eser'cilerin(hadis alimleri'nin) ve Ehli Sunnet'in gpusudur. Bu zikrettiklerim meshur imamların gorusudur. Ben bu goruslerin sahipleri olan alimleri bir kismini Irak'ta ve Hicaz'da ve Sam'da ve baska yerlerde gordum.

Iste kim bu goruslere muhalefet ederse, veya(bu gorusleri) intikat(tenkid - elestiri) ederse, veya kucuk gorup gorusun sahibini ayiplarsa, iste boyle yapan kisi **Bid'at sahibidir.** (Ehli sunnet ve) Cemaat'in disina cikmistir. Sunnet ve dogru yol menhecinde cikmistir.

Iste bu zikredeceğim gorus; (1) **Ahmed'in(bin hanbel)** ve (2) **İshak bin ibrahim bin Mahled'in**(bu imam İbni Rahuyeh'tir) ve (3) **Abdullah bin Zubeyr El-humeydi'nin** ve (4) **Said bin Mansur'un** ve dizlerinin dibinde oturup ilimlerinden faydalandığımız baska alimlerin gorusudur...

Allah yaratiklarindan ayridir ve ilmi her yerdedir. Allah'ın Ars'i vardır ve Ars'ini tasiyan tasiyicilari vardır. Onun **siniri** vardır ve sinirinin ne kadar oldugunu sadece Allah bilir. **Allah Ars'inin üzerindedir** ve ondan baska bir ilah yoktur. Allah duyardir ve hic bir zaman duymasi azalmaz...

Konusur ve **hareket eder**. Duyar ve gorur ve bakar ve kabzeder ve (El'lerini) acar ve **sevinir** ve sever ve **kizar** ve razı gelir ve rahmet eder ve affeder ve verir ve yasaklar ve **her gece Dunya semasina iner**. (Bu gecmis sifatların hepsi) Istedigi sekilde ve nasil isterse (olur). Onun bir benzeri yoktur ve o duyan ve gorendir... **Allah hala konusandir...**

Derim ki: Iste bu imamin bu sözünde Allah'ın hareket ettigini zikretmesini goruyoruz. Her gece Dunya semasina inmesini goruyoruz. Istedigi zaman sevinip uzulecegini goruyoruz...

Iste bunların hepsinin Kuran'dan ve Sunnet'ten çok fazla delili vardır. Ama bu kısa risalemizde zikretmek biraz zordur. Iste önemli olan bu dediklerine muhalefet etmenin imam Ahmed bin Hanbel gibi büyük imamlara muhalefet etme oldugunu ve boyle yapanın sapık birisi oldugunu zikrettigini goruyoruz.

Iste imam Burada çok açıkca Allah'ın istediği zaman istedigini yapabileceğinin isbatını goruyoruz. Bunu hala kabul etmeyenler bilsinler ki: kendileri imam Ahmed gibi büyük alimlere muhalefet edip onların sapık dedigi kisilerin vasiflarını kendi üzerlerinde tasimaktadırlar.

Yine imam Hallal Es-sunne adlı eserinde imam Hasis bin Efram'ın Es-sunne adlı eserinden sunu nakletmistir: Bize İbrahim bin El-haris El-abbadi şöyle haber verdi: bana Leys bin Yahya şöyle haber verdi: İbrahim bin Es-as bize şöyle haber verdi: Fudayl'in dostu Ebu Bekir şöyle dedi:

Fudayl bin İyad'ı soyle derken isittim: Dediki: Bizler Allah'ı hayal edip nasıl ve nasıl diyemeyiz. Çünkü Allah kendi hakkında Belagat'li bir şekilde soyle demistir: ([1-4] De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir. O, doğurmamış ve doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur.)(ihlas suresi).
İste Allah'ın kendini vassetmesinden daha Belagat'li hic bir vasif olmaz. İste Allah'ın inmesi ve gulmesi ve (ayetlerde gecen) bu ovunme ve (kiyamet gununde) gorunmek, (iste bunların hepsi için soyle denir:) istedigi gibi iner ve istedigii gibi ovunur ve istedigii gibi (kiyamet gununde) gorunur ve istedigii sekilde guler. İste bu nedenle bizlerin (Allah'ı) hayal edip nasıl ve nasıl dememiz caiz olmaz.

Eger sana bin Cehmi derseki: Ben bulunduğu bolgeden yok olan(veya soyle deriz: bulunduğu bolgeden baska bir bolgeye giden) Rab'be(Allah'a) inanmiyorum. İste sende ona deki: bende istedigini yapan bir Rab'de iman ediyorum.

Derim ki: İste imam Fudayl'ın bu sozu cok net bir şekilde Allah'ın sifati ihtiyariyye'sinin olduguna delalet etmektedir. İste onların zamanındaki Cehmiyye'ler, gunumuzde baska bir renk altında Es-ari ve Maturidi olmuslardır. Bu iki taife Cehmiyye kadar asiriya kacmasalarda onların itikadlarından cok fazla sey alimlardır.

İmam ibni teymiyye bu rivayeti zikrettikten sonra soyle demistir: **Fudayl bin İyad'ın sözünün son bölümünü imam Buhari Halku Ef-ali El-ibad adli eserinde zikretmistir. Onun disinda Sunnet imamlarida zikredip Kabul etmislerdi...**

İmam Buhari soyle demistir: Yezid bin Harun Cehmiyye'lerden bahsederek soyle demistir: Kim Rahman'ın Ars'a istiva etmesini genel olan insanların kalbinde yerlestigi sekilde anlamazsa iste o kisi Cehmidir.

Derim ki: imam Zehebi **El-uluv** adli eserinde genel olan insanları, alimlerin genelleri diye aciklamistir. Ben imam Zehebi disinda bu sozu aciklayan hic kimse bilmesemde sözün zahiri halka delalet etmektedir. Ama elbette imam Yezid'in sözünü tam olarakta gormek gerekir. Çünkü bu sozu elbetteki daha önceden zikrettiği bir söz ile baglidir. Yani aslında bu nakil bir konusmasından alintidir. Hangisini kasd ettigini cezmetmek zordur. Önemli olan; imam bu sözünü ile Cehmiyye'lere ve gunumuzun yeni tureme Es-ari'lerine ve Maturidi'lerine reddiye olarak zikretmistir.

Yine imam Hallal Esunne'de soyle demistir: Bize Cafer bin Muhammed El-firyabi soyle haber verdi: Bize Ahmed bin Muhammed El-mukaddimi soyle haber verdi: Bize Suleyman bin Harb soyle haber verdi ve soyle dedi: Bisr bin Es-seri, Hammad bin Zeyd'e soyle sordu: **Ey Ebu İsmail: "Allah Dunya semasına iner" hadisi, yani bir yerden baska bir yeremi geciyor? Hammad biraz sustu ve sonra soyle dedi: O kendi yerindedir. İstedigi sekilde yarattıklarına yakinlasir.**

Derim ki: Burada da imam Allah'ın istedigii sekilde yakinlasacagini mutekellimlere muhalefet ederek zikretmistir.

İmam Ebu El-hasen El-es-ari El-mekalat adli eserinde **Hadis Ehlinin** itikadini zikrederken soyle demistir: (Hadis Ehli) Peygamberimiz'den s.a.v. gelen hadislerle iman edip inanirlar.

"Suphesiz ki Allah dunya semasına iner ve derki: tovbe eden varmi?" (hadisine) nasıl ki peygamberimizden s.a.v. hadiste rivayet olundugu gibi (iman ederler).

Onlar (hadis ehli "ehli sunnet") Kitab ve Sunnet'e simsiki tutunurlar. Allah'ın soyle dedigi gibi: (eger ihtilafa duserseniz onu Allah'a ve rasulüne geri cevirin)(Nisa suresi 59.ayet). Onlar kendilerinden önce olan Din imamlarının yolundan gitmenin gerekli oldugunu gorurler. Allah izin vermeden dinde bir sey cikarmazlar (bid'at ortaya cikarmazlar).

Allah'in kiyamet gunu geleceğini ikrar edip inanıp Kabul ederler. Nasil ki Allah'in buyurdugu gibi: (Rabbin ve meleklerin saf saf geldigi zaman)(Fecr suresi 22.ayet).

Allah'in istedigini sekilde yaratiklarina yaklasacagina inanirlar. Nasil ki Allah'in soyle buyurdugu gibi: (ve biz ona (insana) kendi sah damarından daha yakiniz)(Kaf suresi 16.ayet)... (imam Eş-ari bunlari zikrettikten sonra soyle demistir:) ve bizler bu imamlarin zikrettigimiz sozlerinin hepsini bizlerde diyoruz. Onlari dedigini deyip ayni yolda gitmekteyiz.

Derim ki: çeviriyi imam ibni Teymiyye'den naklen yaptim. Imam Es-ari'nin sözünün aslına bakmak için "Mekalatu El-Islamiyyin" adli eserinin 295.s. ve sonrasındaki sayfalara bakilabilir(Mektebetu Samile'deki sayfa numarasini zikrettim).

Burada imam Es-ari'nin net bir sekilde Allah'in sifati ihtiyariyye'sini kabul edip Allah'in her an istedigini yaptigini soyledigini goruyoruz. Burada da Es-ari'lerin kendi imamlarina nasilda muhalefet ettiklerini cok net bir sekilde gormekteyiz.

Imam Allame Es-ari'nin bu eserinin icinde sokusturmalar olduğunu soyleyen Cahil Kevseri ve talebelerinden olan bazi Cahillerin sapıkca ve delile dayanmayan sozlerine mustakil bir risalede cevap verip batillarini ortaya koyup imam Es-ari'nin bu kitabının nisbetinin dogru oldugunu deliller ile aciklamistik. Muracaat edilebilir.

Imam Sabuni ise, Es-sunne adli eserinde yazdigi bir sozunde, yine imam Ebu El-kasim'in El-hucce fi beyani El-mehacce(bu iki eserde Arapca olarak basilmistir) adli eserinde de naklen zikrettiği bir sozunde soyle demistir:

Hadis ulemasi Allah'in her gece dunya semasina inemsine inanirlar ve asla yaratiklarin inmesine benzetmezler ve misalde vermezler ve nasilda demezler.

Onlar Allah Rasulu'nun s.a.v. inandigina inanirlar. Onun sozunde duraklarlar(daha fazla uzerinde durup mutekellimlerin yaptigi gibi ileriye gitmezler). Bu mesledeki Sahih olan haberlerin

(hadislerin) zahirine gore uzerinden gecerler. Ilmini(nasil oldugunu – Zahiri disindkeyfiyyeti ile alakali ilmi) Allah'a birakirlar. Yine onlar Allah'in kitabinda indirdigi: (kiyamet gunu) Allah'in buluttan gölgeler içinde Melekler ile geleceğine inanirlar. Yine Allah'in su ayetinede inanirlar: (Rabbin ve Melek'ler saf saf geldikleri an)(Fecr suresi 22.ayet).

Yine imam Ebu El-kasim Et-teymi (El-hucce adli eserinde imam Sabuni'den naklen) soyle dedi: Hakim Ebu Abdullah'i(bu imam meshur imam Hakim'dir) soyle derken duydum: Ibrahim bin Ebi Talib'i soyle derken duydum: Ahmed bin Said bin Ibrahim Ebu Abdullah Er-ribati'yi soyle derken isittim:

Ben gunlerden bir gun Emir Abdulla bin Tahir'in meclisine katildim. O gun Ishak bin Ibrahim (meshur buyuk alim imam Ishak bin Rahuyeh) gelmist ve Allah'in dunya semasina inmesi hadisi hakkında soru soruldu ve soyle denildi:

O(Allah'in her gece Dunya semasina inmesi) Sahih'midir?

Dediki: evet.

Ondan sonra (Emir) Abdullah'in bazi ... Soyle dediler: Ey Yakub'un babasi(yani imam ibni Rahuyeh) : sen Allah'in her ger gece ineceginimi iddia ediyorsun?

Dediki: evet.

Dediler ki: peki nasil iniyor?

(imam ibni Rahuhey) soyle cevap verdi: ilk once sen (Allah'in) yukarida olduguna inanki, bende sana inmeyi vasf edebileyim.

Adam dediki: peki, ben onun yukarida olduguna inandim.

Bunun uzerinde (imam ishak) dediki: Allah azze ve celle soyle buyurmudur: (Rabbin ve meleklerin saf saf geldiği zaman)(Fecr suresi 22.ayet).

Bunun uzerine Emir Abdullah soyle dedi: Ey Yakub'un babasi, bu kiyamet gunu.

Imam ishak soyle cevap verdi: Allah Emir'i aziz kilsin, bugun gelmesi imkansiz olan kiyamet gunu nasil gelebilir ki? (bitmistir – Bu rivayet farli yonlerden rivayet edilerek Sahih senedler ile rivayet edilmistir)

Derim ki: Imam Ishak'in sozunden alinacak faydalar:

1- Imam Ishak r.h. burada Ehli sunnet'in itikadini ortaya koymaktadır. Eminim ki Es-ari'ler ve Maturidi'ler bu imamin konu uzerinde acik ve net sozlerini begenmeyeceklerdir. Bu nedenle gelipte bu imami sapik Cehmi Kevseri'nin yaptigi gibi Mucessime firkasina nisbet edebilirler. Bu ithamin cevabini kisaca yukarida vermistim. El-Hasil: Imam Ishak'n bu dedigi seyler, Ehli sunnetin en onemli kurallarini belirtmektedir.

2- Su cumleye dikkat edelim: **Soyle dediler: Ey Yakub'un babasi(yani imam ibn irahuyeh): sen Allah'in her ger gece ineceginimi iddia ediyorsun?**

Derimki: Iste burada goruldugu gibi, aslinda eskiden insanlar sadece hadisleri zahirine gore almakta idiler. Cunku eger boyle olmasaydi bu adamlar ve baska Cehmi'lerden olan sapik kisiler bu hadisi inkar edip yalanlamak icin butun gayretlerini gostermezlerdi.

Ilk zamanlarda cikan Cehmiyye firkasi, itikadlarina muhalif bir Hadis bulduklari zaman yalanlardilar. Eger bir ayet olsa onuda tevil ederlerdi. Ama sonradan Cehmiyye firkasini takip eden Es-ari'ler ve Maturidi'ler vb. Hadisleride kabul edip, ayetler gibi tevil ettiler. Bu sapiklik Cehmiyye'nin sapikligindan daha tehlikelidir.

3- Simdide imamin cevabina bakalim: **Dediki: evet.**

Derim ki: Iste burada ise cok net bir sekilde imam sorusunu evet ile karsiliyor. Buda cok net olarak imamin Allah'in dunya semasına gercek manada inecegine inandigini gostermektedir. Yoksa "Evet bu hadis dogrudur ama manasi yoktur" veya "manasi tevil edilir" derdi. Elbetteki imam bu sapikca sozlerin hic birisini soylemedi.

4- Sonrada muhalifler imama soyle demisler: **Peki nasil iniyor?**

Derim ki: Iste burada muhaliflerin Allah'in inmesini algiliyamadiklari icin "nasil?" Sonrusunu ortaya attiklarini gormekteyiz. Burada da bu muhaliflerin akidesine gunumuzde Es-ariler'in ve Maturidi'lerin katildigini gormekteyiz. Cunku onlar kendi mantiklari ile Allah'in nasil inmesini akillari ile cozemedikleri icin "nasil" sorunu kendilerine sorarlar. Bunun karsisinda kendi mantiklarinca cevabini veremedikleri icin soyle derler: "bu hadislerin manasi farklıdır".

Es-ari'ler ve Maturidi'ler genelde dile getiremeselerde sunu demek istedikleri cok aciktir "bu hadislerin gercek manasi Selef'in anladigindan cok daha farklı ve uzaktır".

Aslinda bunlar "Allah hic bir seye benzemez" kuralini anlasalardi, o zaman Allah'in inmesini kabul ederlerdi. Ama bunlar bu kurali anlamamislar. Allah'ida yaratiklari gibi aciz sanmislar. Bu nedenle bu dediklerini demisler.

Iste genel olarak bu iki mutekellim taifenin gorusunu ve onların eski Cehmiyye'ye bir perde arkasında nasil katildiklarini ortaya cikarmis olduk insallah.

5- Imam Ishak'in cevabina bakalim: **ilk once sen (Allah'in) yukarida olduguna inanki, bende sana inmeyi vassf edebileyim.**

Derim ki: Iste burada Allah'in yukarida ve Ars'inin uzerinde ve goklerin uzerinde oldugunun isbati vardir. iste bunuda malesef iki mutekellim taifesi olan "Es-ari'ler" ve "Maturidi'ler" asla kabul etmezler.

Halbuki buna dealet eden cok fazla ayet ve Hadis vardir.

6- Bundan sonra muhalifin Allah'in goklerin ustunde oldugunu kabul ve ikrar ettikten sonra, imam Ishak Allah'in kiyamet gunu gelecegi hakkında ayeti delil getirmistir. Orada bulunan Emiir'in bu ayetin kiyamet gununden bahsettigini ve Allah'in her gece inmesi ile bir alakasi olmadigini gorunce "dedigin sey ile konunun ne alakasi var?" seklindeki sorusunu sormustur. karsisinda imamin su sozu cok mukemmeldir:

Allah Emiir'i aziz kilsin, bugun gelmesi imkansiz olan kiyamet gunu nasil gelebilirki?

Derim ki: Ilk once "Allah Emir'i aziz kilsin" diye dua etmesi hakkında sunu derim: Eskiden araplar (ve hala bazi araplar gunumuzde kullanirlar) bir kisinin sozune kizip sinirlenirlerse ona hayir ile dua ederler. Buda imam Ishak'in bu sozu begenmedigini ve razi gelmedigini gostermektedir.

Bugun gelmesi imkansiz olan Kyamet gunu nasil gelsin? Sozu ise gercekten mukemmel bir sozdur.

Bu soz acik ve net bir sekilde imamin Allah'in **sifati ihtiyariyye**'sinin (Allah'in istedigii zaman istedigini yapabileceginin) olduguna ve imamin buna inandigina cok net bir delildir.

Selefi Salihinin bu imamin bu itikadi hakkında susmalari ve bu imami ovmeleri ve sevmeleri, Selefinde bu itikad uzere oldugunu acikca gostermektedir.

Hatta buna "**sukuti lcma**" diyebiliriz.

7- Yanlis birisi derseki: Peki sen bu kadar seyi soylerken bu sozun dogru oldugunu nereden biliyorsun?

Deriz ki: Olayin bu lafizlar ile zikredildigi rivayetin senedi ise **Sahihtir**. Bu hikaye cok fazla senedler ile hafif farkli lafizlar ile rivayet edilmistir. Bazi rivayetlerini ileride zikredecegiz insallah.

Simdide bu senedin zincirini hizlica inceleyelim.

Elbetteki kimse imam Ismail Es-sabuni hakkında kotu bir soz soyleyebilecegini veya Guvenilir bir ravi olmadigini soyleyebilecegini sanmamaktayim. Bu imamin yasadigi vakitte Horasan bolgesinde Seyhulislam denildiginde sadece bu imam kasd edilirmis.

Ebu Abdullah: Meshur imam Hakim'dir. Bu kisi imam Buhari ve Muslim'de olmayan sahih hadisleri toparlarlayan alimdir. Bu imamin guvenilir bir Ravi oldugunu soylemege bile gerek yoktur.

Imam Ibrahim bim Ebi Talib: Bu imam hakkında imam Zehebi'nin Islam tarihi adli eserindeki su sozu bile yeterlidir: Neysabur sehrinin imamidir. Yine imam Ibni Es-serki'nin su sozunu aktarmistir: Suphesiz ki Horasan buyuk hadis imamlarından bes tane cikarmistir: Muhammed bin Yahya (ez-zuheli) ve Buhari ve Darimi ve Muslim ve **Ibrahim bin Ebi talib**.

Ahmed bin Sadi: Iste bu imamin guvenilir bir ravi olmasi icin Buhari ve Muslim'de hadis rivayet etmesi yeterlidir.

Iste bu imamda imam Ishak bin Ibrahim bin Rahuyeh'den isitmistir. Boylelikle Senedi goruldugu gibi Sahih'tir.

Derim ki: Ayrica bu senedin baska bir ozelligi daha vardir. O da: Butun raviler "an'ane" (an'ane: tam olarak acik bir sekilde duyduğunu tasrih etmeyip baskasından rivayet etmek demektir. Yani "Muhammed'den oda Ahmed'den" seklinde olan Senedlere bu isim kullanilir. Iste bu durumda kendisi duydum demeyip fulanca'dan soyle demistir derse, belki duymamis olma ihtimali oldugu icin, eger Sened'in icinde bir Mudellis varsa bu senedin mertebesini biraz dusurebilir.) yapmadan duyduklarini tasrih etmislerdir. Iste buda senedin muttasil oldugunu gostermektedir.

Iste bu aciklamamizdan sonra bu Eser'in zayif oldugunu Cehmiyye'ler disinda hic kimse soyleyemez.

Iste imam ibni teymiyye, imam Ibni Rahuyeh'den bu hikaye ile rivayet edilen sozleri zikretmistir.

Imam ibni Teymiyye konu uzerinde cok fazla sozler zikretmistir. Bizler ise bu zikrettiklerimiz ile yetinecegiz insallah. Cunku amacimiz konuyu tafsilatli bir sekilde aciklamak degil, amacimiz sadece Sifati ihtiyariyye'nin Allah hakkında caiz oldugunu ve muhaliflerimizin sozlerinin Selef'in sozlerinden uzak oldugunu aciklamaktır.

MUTEKELLİMLERİN SIFATI İHTİYARİYYE MESELESİNDEN ÇIKAMADIKLARI İÇİN GERİ ADIM ATMALARI VE KARISIK GÖRÜŞLER İÇİNDE OLMALARI

Bilindiği gibi Ehli sunnet'e kendilerini nisbet eden ve Ehli sunnet'e en yakın olan Es-ari ve Maturidi diye bilinen mutekellimler coğu konularda birbirlerine uyusmayan ve ters düşen görüşler yürütmüşlerdir. Bunun sebebi ise her şeyin basında akıllarını kullanmalarıdır. Bazıları itiraf edip bazıları etmesede ilmi istinbatlarına baktığımız zaman içinden çıkamadıkları coğu konuda kendi zayıf akıllarına basvurmalarıdır. İşte coğu büyük imamlarının hayatlarının sonunda Ehli sunnet fikrine geri donmelerinin nedenide budur.

Ben şimdi bazı deliller ile Allah'ın sıfatı ihtiyariyye'sini kabul eden bazı mutekellimlerden nakiller yapacağım insallah.

Seyhulislam ibni teymiyye şöyle demistir:

Suphesiz ki **Razi, Erbe-iniyye ve Nihayetu El-ukul** gibi yazdığı kelim kitaplarında başı olmayan olayların imkansız olduğunu soylesede, nasıl ki bu nedenle kendi kardeşlerinin (Es-arilerin) onun görüşlerine itiraz etmelerini zikretmistik, işte o bununla birlikte başka kitaplarında kendi zikrettiği delilleri tenkit ederek **Allah'ın fiillerinin devam ettiğinin vacip olduğunu ve sebepsiz bir şekilde olayların olmasının imkansız olduğunu**(buda Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin görüşüdür.) söylemistir(yani Allah yaratıcıdır, eğer kendisi o anki fiili ile yaratmazsa yaratılmanın imkansız olduğunu söylemistir. Bu şekilde mutekellimlere cevap vermistir). Sebebin bir zaman olupta kalan zamanlarda olmamasında imkansızlığını açıklamıştır. Kendisinin yazdığı kalan kitaplarının içindeki bu mesele ile alakalı bütün delillerini tenkit etmiştir. Nasıl ki bunu **El-mebahis El-musrika** adlı eserinde yaptığı gibi(Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl, 4.cilt no: 227.syf).

Yine imam ibni Teymiyye aynı kitabın 2.cilt. 196.s.da Es-arilerin büyük imamlarından olan imam Amidi'nin sözünü şu şekilde aktarmıştır: **Hak ehli ise (kendilerini kasd ediyor) olan olayların imkansız olduğunu(sıfatı ihtiyariyye'nin mümkün olmadığını) ispatlamak için zayıf deliller ile istidlal etmişlerdir**(dikkat edelim: bunu kendileri itiraf ediyor).

Yine geçmiş kitabın 2.cilt 20.s. şöyle demistir: **Ebu Abdullah Er-razi (meshur Razi'yi kasd ediyor) kendilerinden olan bazı kişilerden (Allah'ın sıfatı ihtiyariyye'sinin olmasının) bütün itikadi mezheplerin lüzumen söylemek zorunda kaldıklarını açıkladıklarını zikretmiştir. Bunu kendileri inkar etselerde mecbur kaldıklarını söylemişlerdir.**

Büyük Hafız **İbni Hacer El-askalani** Fethulbari adlı eserinde şöyle demistir: **Fahreddin Razi ise El-metalibu El-aliye** adlı eserinde, Allah'ın **Zat'ı ile konustugunu ve istediğinde konustugunu ve istediği zamanda konustugunu söyleyenlerin sözünün hem akıl ile ve hem nakil ile bu konuda zikredilen en doğru görüş olduğunu zikretmiştir. Bu konuyuda çok uzatmıştır**(13.cilt no:455.syf Seyh Muhibbuddin El-hatib'in baskısı).

ZİKREDİLEN SUPHELERİN CEVAPLARI

Muhalifler konu üzerinde zikrettikleri güçlü hiç bir delilleri yoktur. Bu nedenle Kuran ve Sunnet'ten uzak bir biçimde zayıf akıllarını kullanarak Allah'ın istediği zaman istediğini yapmayacağını, bunun nedeninde Allah eğer istediği zaman istediğini yaparsa onun yaratık olması gerektiğini söylerler.

Allah c.c. Kuran'da soyle demistir: (... Ağızlarından çıkan bu söz ne büyük oldu! Yalandan başka bir şey söylemiyorlar.)(Kehf suresi 5.ayet)

Ayrıca bu sözleri kendilerinin soyledigi baska kurallarına da muhaliftir. Çünkü onlar derler ki: Allah'ı bizler akıllarımız ile algılayamayız. Derim ki: Bu söz doğrudur. Ama onlar bu sözü söylerken, yinede algılayamadıkları Allah'ı yaratıkları ile kıyas ederek onun Kuran'da ve Sunnet'te olan sıfatlarını inkar etmişlerdir. İşte bu ne kadar haktan uzak ve mantığa muhalif, iddia ettikleri salim akılların kabul etmediği bir şeydir.

Yani söyle derler: Bir şey eğer hareket ederse o şey yaratıktır. Bu nedenle Allah dünya semasına inerse onun yaratık olması, veya inme sıfatının yaratık olması gerekir. Derim ki: İşte bu sözleri "Allah hiç bir şeye benzemez"(Sura suresi 11.) ayetine muhaliftir.

Acaba kendileri sahabelerden daha iyimi biliyorlarda sahabelerin girmedigi konulara girmisler? Şimdi ise muhaliflerin zikrettiği şüphelere hızlıca cevap verelim:

1- İlk önce söyle demislerdir: Allâh'ın sıfatlarında sonradan yaratılmış sıfatlar olduğunu iddia etmesidir.

Derim ki: İşte bu dedikleri kendilerinin cahil olduklarını göstermektedir. Halbuki eğer imam ibni Teymiyye'nin sözlerini ve Selef'in sözlerini anlasalardı bu dediklerini demezlerdi. İşte buda zamanımızın Es-arile'rinin ve Maturidi'lerinin Selef'in sözünü hiç anlamadıklarını ve bilmediklerini göstermektedir.

Çünkü günümüzün bu cahilleri "Allah'ın istediği zaman istediğini yapabileceğini kabul edersek, Allah'ın yaratık olduğunu veya bazı sıfatlarının yaratık olduğunu söylememiz gerekir" derler. Ama aslında "Allah istediğini yapar" deyip "bizler bunun nasıl olduğunu algılayamayız" deselerdi Selefe uymuş olurlardı.

Bizlerde sorarız: O zaman imam Ahmed ve ibn Rahuyeh ve Fudayl bin İyad gibi büyük alimler Allah'ın istediği zaman istediğini yapabileceğini söylediklerinden dolayı Allah'ın sıfatlarında yaratılmış sıfatlar olduğunu söyledikleri için onları da bid'atçı yapsınlar. Yani biraz acık olsunlar. Imam ibni Teymiyye bidatçı ise onun dedisinin aynısını diyen Selef ulemasidami bidatçı?

2- Söyle demisler: Minhac es-Sünne e-Nebeviyye adlı kitabında söyle demislerdir: "Allâh'ın hareket eder ve Allâh'ın zatında yaratılmış ve araz olan sıfatlarının da olduğunu söylüyoruz. Bunun batıl olduğunu delil nedir?

Derim ki: İlginç olan, sizlerin bu imamin bu eserine saldırırken, aslında **Şii'ler** ile aynı oktan imami vurduğunuzun unutmamanız gerekir. Çünkü bilin ki imamin Muhacu Es-sunne adlı eseri Şii'lere reddiyeden ibarettir.

Ayrıca, malesef bazı ilim talebeleri kendilerini alim sanıp imamin bu kitabını alıp bazı sözlerini anlamadıklarından bu imami Hz. Ali'nin düşmanı olduğunu sanmışlar. Buda bu alimin sözlerini anlamadıklarını gösterir.

Ayrıca Şii'ler ile sizlerin(Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin) **sıfatı ihtiyariyye**'yi inkarda ortaklastığınızda unutmayın. Ama elbetteki bunu derken her konuda Şii'ler ile ittifak etmediğinizi bilmekteyiz. Ama elbette Ehli sunnete muhalefet ederek onlar ile ittifak ettiğiniz noktalar mevcuttur.

Ayrıca Allah'ın hareket etmesini bazı Selef alimleride kullanmıştır. Bir tanesini yukarıda aktarmıştım. Hiç bir Ehli sunnete mensup mutekellim onların sapık veya muvessime olduğunu söylememiştir. Ayrıca ben bu sözü bilgisayarda arama motorlarında defalarca aramama rağmen bu sözün tam manada karşılığını Seyh'in kitabında hiç bulamadım.

Bu nedenle hangi baskıdan ve hangi sayfadan aldıklarını açıklayıp zikretmeleri gerekiyor.

Ben imamin bu sozunun bu sekilde soylemediginden ve muhaliflerimizin yalan soylediklerinden cok ciddi bir sekilde eminim.

Eger dogru sozlu iseler gelsinler ve sozun tam karsiligini zikrettikleri kitaptan zikretsinsinler. Ama bunu asla Allah'in izni ile yapamazlar...

3- Bundan sonra soyle devam etmisler: Bu sözün batıl olduğuna delil olarak İmam İsfarayini, “Et-Teb siru Fiddin” adlı kitabında ona cevaben şöyle dediğini gösterebiliriz: “Bilmen gereken mesele şudur; Kesinlikle Allâh’ın sıfatlarında ve zatında yaratılmış sıfatların bulunması imkânsızdır. Çünkü sıfatlarında yaratılmış olan bir şey bulunmuş olsaydı kendisi de yaratılmış olurdu. Bundan dolayı İbrahim Peygamber hakkında “El Enâm” suresi 76. ayetinde bildirildiği gibi şöyle denmektedir. ‘Değişenleri, kaybolanları sevmem.’ Yani İbrahim Peygamber burada ay, yıldızlar ve güneşin bir halden bir hale geçtiği için bunlar ilah olamazlar diye kavmine bildirmiştir. Allâh’ın Zatında yaratılmış olan sıfatlar olsaydı kendi zatı da yaratılmış olacaktı. Bu da Allâh hakkında imkânsızdır.

Derim ki: İlk önce bizler bu imamin Et-tabsir adlı eserine bir göz gecirelim. İmamin bu eserine baktığımızda imamin Ehli sunnet muhalifleri olan firkaları saydığını görüyoruz. Ama nedense Allah'in gökte olduğunu söyleyenleri ve Hanbeli alimlerini sapık firkaların arasında saydığını göremiyoruz. Buda elbetteki imamin bizleri Ehli sunnet fırkası dışında gormediğini gösterir.

Ayrıca **Murcie** firkalarını zikrederken Murciaelerin Amel'i iman'dan çıkardıklarını zikretmiştir. İste böylelikle imamin Es-ari'leri ve Maturidi'leri Murcie firkalarından gördüğünü göstermektedir. Ayrıca Musebbihe ve Mucessime firkalarını zikrederken asla Hanbeli imamlarını zikretmemiş, nede hic bir hadis imamini zikretmemiştir. Halbuki aksine Musebbihe'nin açıkca Allah'in cisim olduğunu söyleyenler olduğunu veya Ars'in üzerinde cisim olduğunu söyleyenler olduğunu ve buna benzer görüşlerde olanlar olduğunu zikretmiştir. İste buda imamin Ehli sunnet alimlerinden hic birisini Musebbihe gormediğini göstermektedir.

Ayrıca eğer Allah'in istediği zaman istediğini yaparsa onun sıfatlarında yaratılmış sıfatlar olduğunu itikad etse idi, veya Sifati ihtiyariyye'yi kabul edenleri sapık fırka gorse idi, iste bu zaman imam Osman Ed-darimi gibi Selef alimlerinin de ve onların takipçilerinin de Musebbihe fırkasının arasına koyardı. Halbuki imam asla böyle bir şey yapmadı.

Bu zikrettiklerim ile birlikte imamin belli meselelerde Selefte muhalefet ederek Allah'in Ars'inin üzerinde olduğunu inkar edip Ars'in üzerinde olduğunu zikreden ayetleri tevil ettiğini unutmamak gerek.

Bununla birlikte -yukarıda görüldüğü gibi- Allah'in sıfati ihtiyariyye dedigimiz istediği şeyi istediği zaman ve istediği şekilde yapmasını caiz gormediği imajını veren cümleler kurmuştur. Açıkca bunu inkar etmese bile.

Yine Allah nerededir? Sorusunu sormanın caiz olmadığını zikretmiştir.

Halbuki aksine mutekellimlerin en büyük ve en eski imamları olan İbni Kullab "Allah nerededir" sorunun sorulacağını isbat edip bunu inkar eden Mutezile'ye reddiye vermiştir. Nasıl ki bunu **Allah'in Uluv ve yükseklik sıfatını inkar edenlere reddiye** adlı eserimizde zikrettiğimiz gibi. Daha da önemlisi "Allah nerededir?" sorusunu Peygamberimizde s.a.v. sormuştur. Acaba Mutezile'nin pesinden giden bu Es-ari'ler Peygamberedemi karşı cikiyorlar?

İste burada imam İsfarayini'nin genel olarak sonradan gelen Es-ari ve Mutekellimlerin cogunun yaptığı gibi eski alimlerine muhalefet ederek Mutezile'ye muvafakat ettiğini görüyoruz.

Halbuki imam İsfarayini bu zikrettikleri ile yetinmeyerek kendi görüşünü güçlendirmek için Hz. Ali'nin r.a. "Allah nerededir?" Sorusu sorulduğunda, nereyi nereliyen nasıl nerede olsun? Diye cevap verdığını iddia etmiştir.

Halbuki bu zikrettiği Hz. Ali'ye r.a. acik bir yalandir. Bu Selef'e acik bir iftiradir. Bu senedli bir sekilde hic bir kitapta gecmemistir. Sadece boyle soz olarak zikredilmektedir. Birisi bu sozu uydurup imam isfirani'de nedense onu eserine koymustur. Hatta bu kitabın tahkikini yapan gunumuzun Es-arileri ise bu sozun yalan ve iftira oldugunu zikretmekten cekinmislerdir. Halbuki imamin zikrettiği butun hadislerin ve sozlerin tahricini yaparken bu sozun tahrici ile ilgili tek harf bile yazmamalari cok ilginctir.

Buda imam Isfirayini'nin Hadis ilmindne anlamadigini ve uydurma rivayetlerle istidlal ettigini gostermektedir. Buda ciddi bir ilmi eksikliklerdir.

Ayrice imamin kitabinda zikrettiği hadislerden bir cogu zayıf veya uydurma veya asli olmayan seylerden ibarettir.

Iste Es-ari'lerin ellerindeki en kuvvetli delilleri Hz. Ali gibi Sahabelere uydurulan ve iftira atılan sozleri hadis ilmindeki zayıflıkları nedeni ile kitaplarında zikretmekten ibarettir...

Bundan sonra Allah'in butun sıfatlarının ezeli ve eski oldugunu zikretmistir. Buda Allah'in gokleri ve yeri yarattıktan sonra Arş'in uzerine istiva etmesinin inkarını gerektirir. Bunu dedikten sonra Allah'in sozlerinin Ses ve Harf'siz oldugunu soylemistir.

Yine imamin acikca imam Ahmed bin Hanbel gibi Selefin buyuk imamlarına muhalefet ederek Allah'in sesi oldugunu inkar ettigini gormekteyiz. Bu, imam Ahmed bin Hanbel basta olarak butun Selef ve Selefin icmasına ve imam Buhari gibi alimlerin sozlerine muhaliftir.

Nasil ki bu konuyu daha tafsilatli bir sekilde ileride zikredecegimiz gibi.

İmam Isfirayini, Allah'in ses ve Harf ile konustugunu inkar etmek ile kalmayıp, bu sapık gorusunu imam Ahmed'e ve hadis ehline nisbet etmistir. Buda acik bir yalandir. Allah'in konusmasının ses ve harf ile olmasının imkansız oldugunu iddia etmistir.

Demekki imam isfirayini'ye gore imam Ahmed'in Allah'in ses ile konustugunu soylemesi Ehli sunnetin disinda olan bir gorus...

Simdi bizler nasıl imam Ahmed bin Hanbel gibi buyuk Selef alimlerinin sozlerini Ehli sunnet itikadının disinda gorenleri Ehli Sunnet'ten gorebiliriz ki?

İmam Ahmed'in mertebesi ve derecesi ve imamlığı nerede? Ayrice imam Isfirayini'nin imamlığı ve ilmi derecesi nerede?

Simdi ya imam Ahmed Ehli sunnet itikadi uzerindedir diyecegiz, veya imam Isfirayini Ehli sunnet uzeredir ve imam Ahmed degildir diyecegiz. Elbetteki bizler cekinmeden Ehli sunnet'in imami imam Ahmed'dir. Deriz. İmam **Ahmed nasıl ki oglu Es-sunne adli eserinde babasından zikrettiği gibi Allah'in sesini inkar edenlerin Cehmiyye oldugunu zikretmistir.** Bu nedenle imam Isfirayini'nin bu konuda Cehmiyye'ye muvafakat ettigini gorebiliriz.

Iste ilginç ise; İmam Isfirayini. bu kadar garip ve Selef'in sozleri disinda Cehmiyye'ye muvafakat ettikten sonra imam Ebu Hanife ve Safii ve imam Ahmed'in icinde bulundugu butun Hadis Ehli'nin boyle dedigini zikretmistir.

Iste bu ne kadar ilginç bir seydur. Halbuki Selef'in sozleri doguda iken imam Isfirayini'nin sozleri ise batıdadır.

Iste buda imam Isfirayini'nin Selef'in sozleri hakkında bilgisi olmadigini gostermektedir.

İmam Isfirayini'nin yine Cerh Tadil yonunden de pek bilgisi olmadigini gosteren sozu ise **Ebu Muti El-balhi** adli Ravi'nin icinde bulundugu Senede sahih demesidir. Halbuki butun alimlerin İcma'si ile bu Ravi zayıftır. Hatta bazı alimler yalancı oldugunu bile soylemislerdir. Nasıl ki gelecekte zikredecegimiz gibi. Bu kisi, imam Ebu Hanife'den bazı seyler rivayet etmistir.

Eger İmam Ebu Hanife'den r.h. Fikhu El-ebsat'ı rivayet eden El-balhi'yi sahih bir ravi olarak goruyorsa, neden El-balhi'nin Ebu hanife'den rivayet ettiği şu soze inanmıyor? "kim Allah'in gokte oldugunu inkar ederse kafir olmus olur"...

Sonradan gelen Es-ari ve Maturidi'lerin Selefî salihine attığı iftiraların haddi hesabı yoktur. Bunları genişçe ve ilmi mudarase ile gormek isteyen, kelamcılarının nasıldan utanmadan Selef'e yalanlar isnad ettiğini öğrenmek isteyen su risaleyi önermekteyim: **Beraetu El-eimmetu El-erbea min mesaili El-mutekellimin El-mubtedea. Yazari ise: Seyh Dr. Abdulaziz El-humeydi.**

Ama bununla birlikte Kelam gibi farklı ilimlerde imam Isfirayini'nin ciddi bir bilgisi olduğunu görebiliriz. Ama Hadis ilminde ise görüldüğü gibi asla bilgisi yoktur. Ne hadisten anlar, neden Selefî sözlerinden ve itikadından anlar... burada göz önünde bulunduralım ki, kimse gelipte bu imamin fasid görüşleri ile bize delil getirmesin.

En son olarak Es-ari'lerin bazı imamlarını ovduktan sonra kitabını bitirmiştir.

İşte bu imamin imam Ahmed gibi Selef'e açıkça muhalefet ettikten sonra yinede kendilerinin selef ile aynı görüşü paylaşmaları gerçekten çok şaşırtıcı bir şeydir.

"İmam" "Allame" "Muhaddis" "zamanının en büyük alimi" "her ilim dalında bilgisi olan" "Seyh"

"Hafiz" Es-siczi meshur risalesinde, Es-ari'lerden bahsederken şöyle demistir:

... ve bununla birlikte kendi (itikadi) mezheplerini bir grup insanlar karşısında gizlerlerken, başka bir grup insanlar karşısında ise açığa vururlar. Onların bu işi Zindik'ların işine benzer.

Onların yaptığı bu oyun nedeni ile bir sürü halktan kişiler ve kendi (itikadi) mezheplerini daha çok bilmeyenler onların (itikadi) mezheplerine mensup oldular. Çünkü onlar (Es-ari'ler) kendilerine (doğru olarak) nisbet edilen şeyleri yalanlarlarken, kendilerini (Ehli sunnet'ten olan) muhalifleri ile aynı görüştüğü gibi gösteriyorlar. Taki bu şekilde o kişiyi avlaya bilsinler diye. O kişi Avın içine ve tuzaga düştüğü an yavaş yavaş onu çeke çeke taki Sunnet'ten çıkarırlar (arapça tahkikim ile 64.s. bak. İnşallah yakında arapça olarak yayınlanacaktır.).

Aynı eserinde Es-ari'lerin imamlarını saydıktan sonra şöyle demistir:

İşte bunlar Mutezile'nin (itikadi) bazı görüşlerine reddiye verirlerken, Eser Ehline (yani Sunnet ehline – Ehli sunnet'e) Mutezile'ye yaptıkları reddiyelerden çok daha fazlasını yaparlar...

Bunların (Es-ari'lerin) hepsi Dalalet imamlarıdır. İnsanları Sunnet'in muhalefetine ve hadisi terk etmeye çağırırlar. Eğer onlar ile İttiba ehlinde (Ehli sunnet'ten) olan heybetli birisi konuşursa, derler ki: itikad sizin dediginizdir. Bizler ise Kelam ilmini muhaliflerimize reddiye vermek amacı ile öğreniyoruz.

İşte onların böyle demesi yalandır. Ashabi Hadis'ler (Hadisciler – Ehli sunnet) onların (Es-ari'lerin) itikadını öğrenip onlara (Es-ari'lere) karşı gelmemeleri için bu şekilde kendilerini (Ehli sunnet karşısında) saklarlar. (geçmiş masdarın 64.s. bak).

İmam Siczi çok büyük bir alimdir. Hicri olarak 444 yılda vefat etmiştir. Yani Selef zamanına çok yakın bir zamanda yaşamıştır. El-Evveliyeye diye bilinen meshur hadisin ravilerindendir. Daha fazla bilgi için Hafiz Zehebi'nin Siyeri Alami En-nubela adlı eserine bak (17.clt. 656.s.).

İşte bu imamin bu sözlerini anlarsak, Es-ari'lerin neden kitaplarında "bizler Ehli sunnetiz" veya "bizler Selef'in görüşü üzerineyiz" dediklerini anlamış oluruz.

Bu açıklamadan sonra imam Isfirayini'nin getirdiği delile cevap verelim:

İlk önce Allah'ın sıfatlarında yaratılan bir sıfat olmadığını söylemesinin doğru olduğunu, Allah'ın Dünya semasına inmesi gibi ihtiyari sıfatlarının olması Allah'ın yaratılmış veya sıfatlarında yaratılmış sıfatları olmasını gerektirmeyeceğini zikrettim.

Ben gerçekten merak ediyorum; bu Mutekellimler eğer Allah Rasulu s.a.v. ile görüşseler, Allah Rasulu s.a.v. onlara "Allah'ın her gece indigini" haber verse, ne derlerdi acaba?

Mutekellimlerin hallerinden anladığımız kadarı ile şöyle cevap vermeleri gerekir: Ey Allah'ın Rasulu bu dedigin nasıl olur?

Allah inerse yaratılmış olmaz mı?

Hatta belki bu Mutekellimler Peygamberimiz s.a.v. ile Munazaraya bile girmeyi dusunebilirler. Bizler Allah Rasulunun dediginin aynisini diyoruz. Ama nedense Peygamberimiz s.a.v. "Allah her gece iniyor" derken bir sey olmuyor. Ama bizler "Allah her gece iniyor" dedigimiz zaman Kafir veya Mucessime oluyoruz. Bu ne ilginç ve uyuşmazlıktır böyle?

Iste muhaliflerimiz şöyle demislerd: "El Enâm" suresi 76. ayetinde bildirildiği gibi şöyle denmektedir; **'Değişenleri, kaybolanları sevmem.'** Yani İbrahim Peygamber burada ay, yıldızlar ve güneşin bir halden bir hale geçtiği için bunlar ilah olamazlar diye kavmine bildirmiştir. Allâh'ın Zatında yaratılmış olan sıfatlar olsaydı kendi zatı da yaratılmış olacaktı. Bu da Allâh hakkında imkânsızdır.

Derim ki: Iste bu batil inançlarına bir kac yonden cevap verilebilir:

Birinci yon: Alimlerin dedigi gibi; Kuran'da ve Sunnet'te Muteşabih ve Muhkem ayetler vardır.

Mesela; bizler ayetler ve Hadisler ile Allah'in goklerin ustunde oldugunu ve yine Mutevatir Hadisler ile Allah'in her gece Dunya semasına indigini soylemketeyiz. Bu zikredilen deliller Muhkem'dir. Asla muteşabih degildir(Burada hassas noktalar vardır; Ama bizler genel olarak hizlica uzerinden geciyoruz).

Ama bu zikrettikleri ayetin bu zikrettikleri sekilde mana verilmesi Muteşabih hukmindedir. Cunku bizler boyle bir soz ile acik bir sekilde Allah'in Ars'inin uzerine yeri ve gogu yarattiktan sonra cikmasını inkar edemeyiz.

Eger boyle anlarsak, Kuran'in icinde uyusmazsizlik oldugunu iddia etmemiz gerekir. Buda imkansızdır.

Cunku Allah c.c. burada "ben gokte degilim" veya "ben her gun gece inmem" demiyor. Bu nedenle bu sekilde yonlendirmek ile acik ve net olmayan bir ayeti ele alarak acik ve net olan bir ayeti silip atamayiz.

Ikinci yon: Bilindigi gibi Mutekellimler Allah'in sıfatlarını kendi kucuk akıllari ile istedikleri yone cekip istedikleri manayı vermeyi dogru gorurlerken, gelipte bu ayeti (kendi iddialerine gore) zahirine gore(oyle olmasada) almalari cok ilginçtir.

Halbuki eger iki tane zahiri delil birbirlerine uyusmadigini gorsek, direk manasi daha acik olani zahirine gore alip manasi birincisi kadar acik ve net olmayani tevil ederiz. Nasil ki Es-ari'ler boyle derler.

Ama nedense burada onlarca ayeti ve yuzlerce hadisi bir kenara atip manasi acik olmayan bir ayeti ele almalari aslında kendi kurallarına acikca muhalefet etmektir.

Bu nedenden dolayi eger iddia ettikleri gibi bu ayetin manasi zahirine gore ise:

O zaman ilzam yonunden bizlerde deriz ki: O zaman yuzlerce delilin karsisinda olan sadece bu ayeti alirsak bilzerde bu ayeti tevil ediyoruz.

Iste bunun karsisinda Allah'in izni ile o kendilerini cok guclu munazir sanan mutekellimler tek kelime cevap veremezler...

El-Hasil: soyle denilir; madem ki ayetler ve Hadisler tevil ediliyor. Bizlerde sizin bu ayetinizi dediginiz sekilde anlamiyoruz ve tevil ediyoruz...

Tabiki bu iddia, eger Mutekellimlerin ayeti zahirine gore anladiklarını soylerse gerceklesir. Halbuki onlar ayetin manasinida anlamamislardir. Nasil ki zikredecegimiz gibi...

Ucuncu yon: Simdi ise alimlerin sizin deil getirdiginiz ayette gecen "Afilin" kelimesinin ne manaya geldigine bir bakalim.

Malesef sizler, bu kelimeyi ele alarak mananın "hareket etmek olduguna" ve bununlada Allah'in istedigini yapmayacagina inanmissiniz ve boyle iddia etmissiniz. Halbuki;

Imam Taberi tefsirinde bu kelimeyi tefsir ederken şu manaları vermiştir: "gitmek" "kaybolmak".

Imam ibni Ishak'tan soyle dedigini senedi ile zikretmistir: "kaybolmak".

Imam Begavi "kaybolan" diye aciklamistir.

Hafiz ibni Kesir Katade'nin soyle dedigini zikretmistir: O Rabbi'nin kaybolmadigini ve her an daim oldugunu anladı.

Hafiz ibni Ebi Zemeneyn (tefsirinde) "gitmek" diye tefsir etmistir.

Imam Cevheri **Es-sihhahu fi El-luga** adli eserinde "kaybolmak" diye tefsir etmistir(4. 309.s.).

Ebu Hilal El-askeri **El-Furuku El-Lugaviyye** adli eserinde "bir seyin baksa bir sey arkasinda saklanması" diye tefsir etmistir(63.s.).

Imam ibni Side ise **El-muhassas** adli eserinde ayni sekilde "kaybolmak" diye tefsir etmistir.

Imam ibni teymiyye **Der-i tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserinde "kaybolmak" ve "batmak" diye tefsir etmistir. Ayni eserinde bunu zikrettiği yerde Es-ari'lere bes vecih'ten(yonden) reddiye vermistir. Bizlerde onlari zikredecegiz insallah.

Imam Zebidi ise **Tacu El-arus** adli eserinde yine kaybolmak diye tefsir edip uzerinde durdugumuz ayet ile istihsad etmistir.

Imam ibni Berri (Muhammed bin Mekram bin Manzur) **Lisanu El-arab** adli eserinde "batmak" diye tefsir edip uzerinde durdugumuz ayet ile istihsad etmistir.

Imam Ezheri **Tehzibu El-Luga** adli eserinde bu ayeti tefsir etmis ve "Kaybolma" oldugunu aciklamistir(15.clt. 378.s. / Samiledeki kitap numaralamasına gore 5.clt. 186.s.).

Iste bu alimler ve bunlar disindaki alimlerin eserlerine baktigimizda, hic birinin "efe" veya "afilin" kelimesinin hangi sekilde tasarruf edilirse edilsin "Hareket" manasını verdigini zikretmemislerdir. Ayrica gordugumuz gibi butun Selefî salihin alimleri "efe" kelimesinin "kaybolmak" veya "batmak" gibi manalar disinda baska uzak bir mana vermediginde, heleki "hareket edenleri sevmem" manasını vermediginde "**icma**" etmislerdir.

Bu getirdigim lcmayı Seyhulislam ibni teymiyye'de **Der- tearudu EL-akli ve En-nakl** adli eserinde zikretmistir.

Bu nedenle sadece bazi Es-ari mufessirlerinin bu ayetin tefsirini kendi itikadi goruslerine uysun diye zorlayarak bu manayı verdirmeye calismislardir. Ama bunlari hepsi Selef'ten hic bir delil zikretmemislerdir.

Yine bu ayette Es-ari'ler kendilerine delil getirirken, bu ayetide **Tevil** ederek delil getirdiklerini gormus oluyoruz.

Ayrica hic bir Lugat alimi veya Selef alimi Es-ari'lerin bu dedigi gibi "efe" kelimesinin manasında hareket manasını vermemistir.

Yine Es-ari'ler mecbur kalarak ayetin zahirini delil getiremediklerinden ayeti cok uzak bir sekilde kafalarına gore tevil ederek ihticac etmislerdir.

Iste Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin delil yonunden ne kadar kuvvetsiz olduklari burada gormekteyiz.

Dorduncu yon: Bu kisilerin gecmis ayet uzerinde getirdikleri bu sapikca tevili, Selef zamanında Selefin dusmanlari olan Cehmiyye firkasi yapmistir.

Seyhulislam ibni teymiyye ise **Der-a tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserinde imam Osman bin Said Ed-darimi'nin bu sapiklara reddiye verdigini zikretmistir.

Imam Osman Ed-darimi'nin "**En-nakdu Ala Bistr El-Merrisi**" adli eserini muracaat ettigimde, Seyhulsilamin dedigini zikrettigini gordum. Imam Darimi hicri 280de vefat etmistir. Yani Selef alimlerindendir.

Hatta imam Darimi Seyhulislamin dedigi gibi: **Bu ayetin bu sekilde tefsir edilmesinin Bidat oldugunu belirtmistir.**

Derim ki: Bu tefsirin bidat olan tefsirlerden oldugunu zikretmesi, hic bir mutemed alimin boyle bir sey demedigini ve soylemedigini gostermektedir("En-nakdu Ala Bistr El-Merrisi" 1.clt. 357-358.s. / Der-a tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 314.s.).

Iste bizler, Selef zamanindaki **bidat ehlinin**, ayetlerde gecen "Afilin" kelimesini nasilda sapikca "hareket etmeme" seklinde tefsir ettiklerini goruyoruz. Boylelikle gunumuzdeki Es-ari'lerinin ve Maturidi'lerinin nasilda eski Bidat ehlini takip ettiklerini acikca gormus oluruz.

Besinci yon: Simdi ise bizler ayetin hepsini En-am suresinden burada zikrederim:

[75] Boylece biz, kesin iman edenlerden olmasi için Ibrahim'e goklerin ve yerin melekûtunu gösteriyorduk.

[76] Gecenin karanligi onu kaplayınca bir yildiz gordü, bu Rabbim'dir dedi. Yildiz batınca, batanlari sevmem(La uhibbu El-Afilin), dedi.

Derim ki: Burada Hz. Ibrahim'in "Bu Rabbim'dir" sozune cok dikkat edelim. Hz. Ibrahim bu sozu hangi yonden soylerse soylesin asla "bu aylar benim ezelden beri olan rabbimdir" dememistir ve bunu kasd etmemistir. Iste boyle demedigi icin bu yaratiklar ile Allah c.c. kiyas edilmez.

Cunku eger bizler bu ayet ile Allah'in sifatlari hakkında istidlal edebilecegimizi soylerssek, Filozoflarda karşimiza cikip "bizlerde Allah ile birlikte Yildizlarinda eski oldugunu soylerez" derler. Cunku Hz. Ibrahim burada "yildizlar ezeli degildir, bu nedenle benim rabbim degildir" demedi. Bu nedenle demekki Allah ile birlikte baska bir seyin ezeli olmasinda bir sakinca olmaz derler.

Eger bu ayet Allah ile kiyaslanacak olsaydi, Filozoflari dedigide (haşa) bir yonden makul olabilirdi. Halbuki bizler asla Allah'i yaratiklari ile kiyaslanamayiz.

Yani kisaca: Ibrahim a.s. burada; Bunlar ezeli ve herseyi yaratan Rabbimdir demedi. Boyle demedigi icin Allah ile bu yaratiklar asla kiyaslanamaz. Eger kiyaslanacak olursa, Allah'in ezeli oldugunu, veya Allah'in ezeli olmadigini soylemek gerekir. Buda kufurdur.

Altinci yon: Eger Aylarin kaybolmasinda Allah'in sifatlari hakkında bir delil getirilecekse, o zaman deriz ki: Suphesiz ki Hz. Ibrahim Ayin hareket etmesini degilde Ayin kaybolup batmasını delil olarak zikretmistir.

Iste o zaman demekki Allah'in hareket etmesinde bir sakinca yoktur. Cunku Hz. Ibrahim Ayin sagdan sola veya soldan saga hareket etmesini gorunce; "bu hareket ediyor benim Rabbim degildir" demedi. Halbuki hareket ettigi halde onun icin "bu Rabbimdir" dedi. Demekki ilah olan şey hareket edebilirmis.

Ayrıca eger Hz. Ibrahim'in bu ayetler ile istidlal etmesini (haşa) Allah ile kiyaslarsak, o zaman Allah'ın bu Dünya'da gorulmesinde bir sakinca bulunmaması gerekir. Cunku Hz. Ibrahim Ayı gorunce; "bu goruluyor, benim rabbim olamaz" demedi.

Ayrıca Ay kucuk bir yaratik olup bir hacmi vardir. Bununla birlikte Ay bir cisim'dir. Iste o zaman (Es-ari'lerin yaptigi gibi Ay ile Allah'ı kiyas edersek) demekki Allah'in şekli ve hacmi ve cismi vardir manasi cikar.

Iste bu zikrettiklerimi hic bir akil sahibi asla soylemez.

Ama kendilerini aşırı derecede Zeki sanan Es-ari'ler ve Maturidi'ler; bu ayeti Kuran'da bulduklari zaman sevinip Allah'in sifatlari "**sifati ihtiyariyye**"nin olmadigina dair bir delil bulduklarini

sanmışlardır. Halbuki onlar bu ayet ile Allah'ın sıfatları hakkında istidlal edilirse Allah'ın cisim olup Dünya'da gurulebilir ve hatta hareket edebilir manalarının verilmesi gerektiğini algılayamamışlardır. Daha fazla bilgi için Seyhulislam'ın Der- tearudu El-akli ve En-nakl adlı eserinin 1.clt. 310.s. bakılabilir.

4- Sonra soyle devam etmişler: İmam Ebu Hanife “El-Fıkhıl Ebsat” adlı kitabında şöyle diyor: **“Allâh’ın sıfatları yaratılmış değildir. Sonradan olma da değildir. Yaratılmışlarda olan değişikliğe uğrama gibi durumlardan münezzehtir. Kim Allâh’ın sıfatları hakkında sonradan olmuştur veya yaratılmıştır derse veya onda duraklarsa (yani “yatılmıştır veya yaratılmamıştır demem”) gibi söyler veya şüpheye düşerse kafir olur.**

Derim ki: Goruldugu gibi büyük imam Ebu hanife'nin Fihkhu El-ebzat adli eserinden delil getiriyorlar. Turkiyede belki çok meşhurlaşmamış olsada, imam Ebu hanife'ye Fikhu El-ebzat'ın isbatında sorun vardır.

Simdi; Fikhu El-ebzat adli eseri iki yonden inceleyeceğim insallah. Sened yönünden ve manası yönünden. Boylelikle imam Ebu hanife'ye nisbetinin ne kadar doğru olup olmadığını göreceğiz.

Senedinde; Ebu muti El-balhi adli kisi vardır. Ben şimdi Fikhu El-ebzat'ı rivayet eden bu kisi hakkında Cerh ve tadil ulemasının görüşlerinden bir kısmını nakledeyim:

(1) İmam Ebu hayyan soyle dedi: **Murcie'nin başlarındandı. Sunnet'e ve ona bağlı olanlara kırdı ve sevmezdi...**

(2) İmam İbni Muin ise soyle dedi: **O hic bir sey degildir.**

Baska bir yerde şöyle dedi: **Zayıftır.**

(3) İmam Buhari şöyle dedi: Zayıftır, rey sahibidir.

(4) İmam Nesai şöyle dedi: Zayıftır.

(5) İmam İbni el-cevzi bu kisiyi zayıflarda zikretti. El-mevduat edli eserinde, **hadis uyduranlardan saydı. Yani; Yalancı olduğunu belirtti.**

(6) İmam Ebu hatim Er-razi şöyle dedi: **Ebu muti murcielardan idi. Yalancı idi.**

(7) İmam Ahmed şöyle dedi: **Ondan hic bir sey rivayet edilmemesi gerekir.**

(8) İmam Ebu davud: **Onun hadisini bıraktılar ve almadılar (rivayet etmediler). O Cehmiyye'den idi.**

(9) İmam İbni adiy şöyle dedi: **O zayıflık arasında idi. Cogu rivayet ettiği şeylere mutabaa olunmaz**(burada çok asiri zayıf olduğunu belirtti).

(10) İmam İbni saad: **O murcie idi. Hadis rivayetinde Hadisçilerde zayıf birisi idi. Kör idi.**

(11) İmam El-akili şöyle dedi: **O murcie idi. Hadiste ise "Salih"(iyi) idi. Ama Ehli sunnet ondan hadis almadılar.**

(12) İmam Cevzekani şöyle dedi: **Ebu muti; murcienin başlarından idi. Hadis uydururdu. Sunnet'i kabul etmezdi**(veya sunnet ehline kırdı manasında).

(13) İmam Saci şöyle dedi: **Rey ehlinden olduğu için ondan rivayet almayı bıraktılar. Yine İmam Saci onu itham etti** (büyük ihtimalle yalan ile itham etti).

(14) İmam Mahmud bin Gaylan şöyle dedi: **İbni muin ve Ebu haysame onun ismini (hadis ravilerinden) çıkardılar. Hanefilerde ise büyük birisi idi.**

(15) Imam El-halili: **Belah şehrinin kadısı idi. Ama irak'taki ve Belah'taki hadis hafızları ondan razı değiller idi.**

(16) Imam Zehebi ise, **Hadis uydurduğunu kesin bir şekilde ifade etti ve cezmetti.**

(17) İbni Mubarek'in ise, **ona ihtiram gösterdiği zikredilmiştir.**

(18) Yine İbni Hacer ve Zehebi, bu kişi hakkında **allame** ifadesini kullanmışlardır. Ama hadiste ise bir şey anlamadığını ikiside belirtmiştir. Bununla birlikte İbni Hacer, Zehebi'nin kesin bir şekilde Ebu Muti'nin hadis uydurduğunda söylemesini unutmamak lazım. Ayrıca İbni Hacer

Zehebi'nin Ebu Muti hakkındaki yalan uydurduğunu söyledikten sonra Zehebi'yi eleştirmemiş ve susmuştur. Buda ikrar ettiginin belirtisidir.

Derim ki: yukarıda Ebu Muti hakkında zikrettiğim nakiller şimdiki zikredeceğim kitaplardan alıntıdır: İbni El-cevzi'nin **Elmevzuat** adlı eseri.

Zehebi'nin **Mizanu El-itidal** adlı eseri.

İbni Hacer El-askalani'nin **Lisanu el-mizan** adlı eseri.

Bilinmesi gerekir ki; Imam İbni Hacer El-Askalani **Nuhbetu El-fikir** adlı eserinde "Cerh Tadil'e mukaddemdir" demistir. Genel olarak Hadis uleması bu kuralı almışlar ve kabul etmişlerdir. Oyleyse eğer bir kişi hakkında yalancı olduğu kesinleşirse, veya bazı muteber alimlerden o kişinin yalan söyleyi naklölünürse, başka birisinin onun hakkında "hadisi zayıftır" veya "hasendir" veya "onu uydurmacılıktan kurtaracak" her hangi bir şey demesi onun yalancı olan hukmunu degistirmez. Asıl olan budur.

Taki eğer uydurmacı demesi; cogu cerh ve tadil ulemasına muhalif bir şey ise, veya kabul gormeyen bir şey ise, veya itham dogru degil ise, veya yalan soylemedigi ortaya cikarsa, veya bu ithami yapan kişi ithami yaptigi kisinin düşmanı ise, bunun durumu elbetteki ayridir.

Ama Ebu Muti El-Balhi'deki gibi, Ahmed bin Hanbel gibi büyük ulema onun hadisinin alınmamasini soylerken, Zehebi ve İbni cevzi gibi büyük ulema onun acik bir şekilde "hadis uydurduğunu" soylerken, kimse gelip bu Ravi'den gelen nakillerin dogru ve kabul edilir nakiller oldugunu iddia edemez. En azından "Sika veya "Saduk" derecesinden düşmüş kabul edilmelidir. Yani sozleri ile ihticac edilmemelidir.

Sika: Guvenilir demektir. Sahih derecesindeki hadisleri rivayet eden ravi'ye denir.

Saduk: Hasen derecesindeki hadisleri rivayet eden ravi'ye denir. Hasen derecesi, Sahih ve Zayif hadisler arasinda bulunan hadislere denir.

Boylelikle El-Fikhu El-Ebsat kitabinin senedinde bulunan bu ravi nedeni ile bu senedin cok zayif bir sened oldugunu gormus oluruz.

Ayrıca Maturidi'ler Hadis'te sadece **mutevatir** olan hadisleri kabul edip sahih hadisleri almazlarken, gelipte Imam Ebu hanife'den uydurma şeyleri hemen alıyorlar. Bu onların ilmi emanete dikkat etmediklerini göstermektedir.

Simdi Muhaliflerin zikrettiği bu sözün Imam Ebu Hanife'nin **Fikhu El-ebzat** adlı eserinde varmi, yoksa yokmu konusuna gelelim...

Ben, Fikhu El-ebzat'ı defalarca okumama rağmen böyle bir sözü içinde bulamadım. Hatta tekrar okuyup bulamadığımda bilgisayardan arama motoru ile arattım. Buna rağmen yine bulamadım. Sanırım böyle bir söz Fikhu El-ebzat adlı eserde yok.

Mana yonunden de bakarsak; Bizler asla Allah'in sıfatlarının içinde yaratılmış bir sıfat olduğunu söylemedik. Bu nedenle bu sözün bizim ile bir alakası yoktur.

Muhalliflerimizin Allah'in sıfatları hakkında zikrettikleri **"Sonradan olma da değildir."** Cümlesi hakkında söyle derim: Eğer burada Allah'in Ars'a istivasi gibi sonradan İstiva'sını inkar etme kasd ediliyorsa, bunu demek batıldır. Böyle bir şeyi söylemek Bida'tır. Selef'in icma'sına muhaliftir. Ama burada başka bir mana kasd ediliyorsa muhaliflerimizin onu bizlere açıklamaları gerekir. Ama demekki sizler bu kitaptan delil getirdiniz (tabiki eğer bu cevrimiz yalan değilse...), bende imam Ebu Hanife'nin bu kitabındaki Ehli sunnet inancından sizlerin kabul etmediginiz şeyleri zikredeceğim insallah.

İçinde söyle gecer: **Ebu Hanife dediki; Kim Rabbim Goktemi yoksa yerdemi bilmioyrum derse kafir olur. Aynı şekilde kim o (Allah) Ars'in ustunedir. Ama "Arş" nerede? goktemi yoksa yerdemi bilmioyrum derse yine kafir olur. Allah'u tealaya yukariya dogru dua edilir. Asagiya dogru degil. Asagiya dogru dua etmek onun Rububiyyet ve Uluhiyyet vasiflarindan degildir.**

Derim ki: Imam Ebu Hanife bunu zikrettikten sonra meshur olan su hadisi zikretmistir:

Peygamberimiz s.a.v. Cariye'ye "Sen Mumin'misin?" dedi.

Cariye: Evet, dedi.

Peygamberimizi s.a.v. söyle dedi: Allah nerededir?

Bunun uzerine Cariye eli ile gok yuzunu işaret etti.

Peygamberimiz s.a.v. sahibine söyle dedi: Onu azat et, suphesiz ki bu bir muminedir.

Derim ki: Imam Ebu Hanife'nin bu hadisi itikadi bir konuda zikretmesi, bu hadisi Sahih gordugunu gostermektedir.

Yine imam Ebu Hanife Allah'in sıfatlarını sayarken **"El"** sıfatı hakkında söyle demistir: **Allah'in El'i (Peygamberimize biayat eden Muminlerin)Ellerinin ustunedir(ayette olduğu gibi fetih suresi 10.ayet). El'i yaratikların eli gibi olmadığı gibi Cariha'da değildir.**

Ayrıca Allah'in **kizma** ve **razi gelme** sıfatlarının Ehli sunnetin Allah'a nisbet ettikleri sıfatlardan olduğunu zikretmistir. Bu gorusun Ehli sunnet'in gorusu olduğu gibi **Allah'in kizmasının cezalandirması manasına gelmediğini ve razi gelmesinde Sevap verme manasına gelmediğini** zikretmistir.

Derim ki: Aslında imamin bu sıfatların Allah'in sıfatları olduğunu zikretmesi, imamin **Sıfatı ihtiyariyye**'yi kabul ettiğini gostermektedir. Çünkü Es-ari'ler ve Maturidi'ler Allah'in kizdigina ve Razi geldigine inanmazlar. Ama imam Ebu Hanife ise böyle dememistir. Halbuki akseine Allah'in kizdığını ve razi gldigini zikretmistir.

İşte eğer bu kitabı kabul ediyorlarsa, bizlerde imamin burada zikrettiği ve kendi mezheblerine muhalif olan sözleri ile itikad etmeleri gerektiğini söylüyoruz.

Eğer bu kitap sizlerde mutemed görülen ve kabul edilen bir kitap ise, neden imamin bu sözlerini gormemezlikten geliyorsunuz acaba?

5- Son olarak söyle demislerdir: İmam Seyfettin Emidi, **"Gayetul Meram Fi İlmi Kalam"** adlı kitabında şöyle demektedir: **"Doğru ve hak olan görüş şudur; Şayet Allâh'ın sıfatlarında yaratılmış sıfatlar olmuş olsaydı ve kendi zatında yaratılmış olan sıfatlar bulunmuş olsaydı, bu Allâh hakkında noksanlık olurdu. Bu da Allâh hakkında imkânsızdır.**

Derim ki: Madem ki imam Amidi'den delil getirdiniz, şimdide imam Amidi üzerinde kısa bir şekilde duralım ve itikadı hakkında kısaca bilgiler verelim.

İmam Amidi bütün Ehli sunnet'e ve hatta Es-ari ve Maturidi'lere muhalefet ederek söyle demistir:

... ve eger, "(Allah için) Cisimdir ama cisimlere benzemez" denilirse, iste bu zaman ihtilaf ve konuşulması gereken nokta; bu lafızı söylemede olur. Ama manada ihtilaf olmaz(Ebkaru El-efkar, arapca baskisi ile 2clt. 16.s.).

Simdi ise imam Amidi'nin Kuran'ı ve Sunnet'i nasıl gorudugune bir bakalim. Kendisi muhaliflerine reddiye verirken aynen soyle demistir:

... ve belkide muhalif(imiz), konu uzerinde Kitab'a ve Sunnet'e ve bazi alimlerin sozlerinin zahirine sarilmaktadir. Bunlarin hepsi Zanni'dir(yani belki dogru olma ihtimali vardir). Kesin olan meselelerde boyle seyler (delil olarak) kullanilmaz. Iste bu nedenden dolayi bu deliller uzerinde hic durmadik. Boşu boşuna cevap vererek vaktimizi harcamadik(Gayetu El-meram fi ilmi El-kelam 204.s.).

Derim ki: Iste burada imam Amidi'nin Kuran'ı ve Sunnet'i nasıl aşagiladigini acikca gormekteyiz.

Iddiasina gore; Kuran ve Sunnet sadece Zanni delillerden ibaretmiş...

Zanni delil: Kat'i delilin aksine kullanilir. Yani manası; acik olmayan ve menasi farkli yonlere cekile bilen ve kesin şeyler ifade etmeyen şeylerdir.

Ayrıca yine aynı eserinde **Kuran'ın zahiri ile itikad etmenin Tecsim olduğunu zikretmistir**(156.syf.). Yine aynı kitapta bu dedikleri ile yetinmeyip Allah'ın kıyamette gorulmesi ile ilgili **"Bizler sadece akli deliller ile yetiniriz. Ama Kuran ve Sunnet'ten olan delilleri ise sadece arti olarak zikrettik. Kuran ve Sunnet kesin bir mana veremez"** manasinda cok garip ve ummete muhalif sozler soylemistir(184.s.) .

Nasıl olurda imam Amidi'nin kucuk beyni kesin bir sey ifadesi verirken ve bununla yetinirken, Kuran'dan ve Sunnet'ten delilleri oglesine fazladan zikrettigini iddia edebilir ki?

Iste simdi imam Amidi'nin kendi basit aklina guvendigini gordukten sonra ve Kuran'ı ve Sunnet'i duvara atip oglesine zikrettigini belirttikten sonra, bu sapik hali onu nerelere surukledigini gorelim. **Ebkaru El-efkar** adli eserinde Allah'ın kelami hakkinda Mutezile'nin suphelerine cevap verirken soyle demistir:

Onların "(Allah'ın)Kelam'inin ittihadi" hakkındaki getirdikleri (delillerdeki) sorun, ve ihtilafın "alakalar" ve "alakalandırılar"a geri cekilmesi sorunlu bir konudur. Umarın benden başkasi bu sorunu cozer(1.clt. 400.s.).

Iste goruldugu gibi bu Mutekellimlerin akillari artik muhaliflerinin zikrettikleri delillere cevap verememeye baslamistir.

Halbuki Kuran ve Sunnet ile yetinselerdi her konunun cevabini bulabilirlerdi.

Ayrıca imam Amidi kendisinden once olan imam Razi ve Bakillani gibi alimlerin Allah'ın sifatlarını bulmanın ve itikad etmenin nasıl olacaginda onların istidlallerinin zayıf ve dogru olmadigini zikretmistir(Ebkaru El-efkar 1.clt. 269.s.).

Hatta boyle kalmayıp bunuda aşarak imam Es-ari'nin **"Allah'ın iki "El" sifati vardır"** sozune karsilik bunu kabul etmeyip ona soyle reddiye vermistir:

Ama Seyh Ebu El-hasen El-esari'nin istedigı sekilde iki "El" sifatinin olduğunu soylemek ise, iste bunun için zikredilen kesin bir delil gerekmektedir. Ama boyle bir delil bulunmamaktadır(bir önceki masdar, 454.s.).

Derim ki: Bu Mutekellim, Kuran'da Allah'ın iki El'inin gectigi ayetleri bir duvara atarak "Allah'ın iki eli olması için kesin delil" istemekte... Kuran'da gecen ayetlerden daha kesin ne delil istiyor ki acaba?

Ayrıca Allah'ın sifati ihtiyariyye'sini inkar eden Es-ari'lerin delillerini begenmeyen imam Amidi **"Hak Ehli'nin bu meselede zikrettikleri delilleri zayıf'tır"** cumlesini kurmustur(Ebkaru El-efkar 2.clt 22.syf. – bir benzeri: Gayetu El-meram 193.syf.).

Ayrıca kendilerinin Selef'e ve imamları olan imam Es-ari'ye muhalefet ettiklerini, Selef ile imam Es-ari'nin **Allah'in Ars'inin üzerine gercek manada istiva ettigini, ama onun istiva'sinin yaratikların istivasına benzemedigini** zikrettiğini söylemiştir(Ebkaru El-efkar 1.clt. 461.s.).

Ayrıca (ileride işleyeceğimiz gibi) Es-ari'ler ve Maturidi'ler Allah'in sözlerinin eski ve ezeli olduğunu söyleyerek bütün insanlığa muhalefet etmişlerdir. Imam Amidi bu risalede bu inancı savunmaktadır. Hatta kendileride bu meselede karşı taraftan gelen suphelere cevap veremediklerini ve kendi aralarında bu nedenle çok uyumsuzluk içinde olduklarını ve birbirine uymayan sözleri olduğunu ve hatta en büyük ve kuvvetli imamlarının bile bazı delillere cevap veremediklerini imam Amidi Gayetu El-meram adlı eserinin 112.s. itiraf etmiştir.

Hatta bununla yetinmeyip kendi ashabi olan mutekellimlerin muhaliflere yeterli cevaplar veremediklerini ve kendi getirdikleri delillerin safsata'dan ibaret olduğunu aynı bölgede açıklamıştır. Yine kendisi Allah'in vahdaniyeti'nin isbatını akıl ile yapamayınca, mecburen Sem'i delillere (yani Kuran'a ve Sunnet'e) geri donup onunla Allah'in vahdaniyetini isbat etmek gerektiğini söylemiştir. İşte nasılda bir yerde Kuran'ın ve Sunnet'in kesin mana vermediği için gidip kendi aklına sarılıyorsa, başka bir yerde ise kendi akli ile halledemeyince o kesin mana ifade vermeyen Kuran'a ve Sunnet'e sarılıyor ki? İşte bu açık bir uyumsuzluktur.

Daha fazlasına bakmak için: **Tabşiru zevi El-ukul bi hakkati mezhebi El-esairati fi El-istidlali bi kelamillahi ve Er-rasul s.a.v.** adlı esere bakılabilir. Yazarı: Seyh Ahmed En-neccar.

İşte bundan sonra elbetteki böyle birisinden itikadi bir konuda delil olarak alınacak bir söz asla alınmayacağını bilmemiz gerekmektedir.

Ayrıca muhaliflerimiz, imam Amidi'den naklettikleri söz ile, mana yönünden bizim biraz önce reddiye verdığımız sözler üzerine kendi basit delillerini kuvvetlendirecek her hangi bir şey eklememişlerdir. Yani imam Amidi ondan önce naklettikleri sözlerin aynısını zikretmiştir. Onlarında cevabını zaten vermiştik. Allah bütün Ehli sunnet alimlerine rahmet ve mağfiret eglesin.

SON SÖZ

Risalemizin ikinci bölümünde genel olarak ileride konuşacağımız bütün konuların aslı olan "sifati ihtiyariyye" meselesini konuşup Allah'in istediği zaman istediğini yapabileceğini isbat edip, bu gorusun Ehli sunnet'in gorusunun ta kendisi olduğunu kuvvetli delilleri ile beyan ettik.

Kısaca; bizler bu bölümde sunu anladık ve böyle itikad ettik:

Kuran'da ve Sunnet'te Allah'in istediği şeyi istediği zaman istediği şekilde yapabileceğine dair gelen bütün sözleri direk alıp kabul edip iman ederiz.

Boylelikle; Allah'in c.c. Her gece Allah'in dünya semasına indigini, Arş'ın üzerinde olduğunu, İstedigi zaman Ses ile konustugunu kabul edip iman ederiz. Nasıl ki bu konuları ileride tafsilatli bir biçimde konuşacağımız gibi insallah.

Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.

3 İbni Teymiyye'ye atılan tecsim iftirası

3- üçüncü mesele: ibni Teymiyye'nin Allah'a cisim isnad etmediginin isbatı

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü ise şudur: imam şeyhülislam ibni teymiyye, asla Allah'ı teâlâyâ cisim isnad etmemiştir. Hiçbir Ehli sunnet velcemaat alimi böyle bir şey söylememiştir. Allah kendisini Kuran'da ve Sunnet'te nasıl tanıttı ise kabul edip, nasıl olduğu hakkında kanusmamışlardır.

Şimdi bu meseleyi ilmi bir biçimde inceleyelim. Allah'ın izni ile bu konuda alimlere bazı iftiralar atan bazı yazılara cevap vererek kısaca açıklayalım.

SEYHULİSLAM İBNI TEYMIYYE'NİN "RAHİMEHULLAH" ALLAH'A CİSİM İSNAD ETTİ İFTİRASI

Bu konuda ibni Teymiyye'ye sabah akşam kan kusanlar susmayıp çıkardıkları fitne ateşini devam ettirdiklerini görüyoruz. Aynı zamanda başka bir yerden Ehli sunnet müdafacılarından kimsenin bu fitne karşısında, fitneyi söndürmeye çalıştıklarını göremiyoruz. İşte böyle bir zamandayız. Ama Allah c.c. kesinlikle hak ehli olan ilim ehlini ve taifetülmansurayı haklı çıkaracak ve muhaliflerin saptırıcı suphelerine cevap verecek birilerini çıkaracaktır insallah.

İbni Teymiyye'ye reddiyeler yazarak ibni Teymiyye'yi kutulemeye çalışanların niyetinin ne olduğunu bilmek aslında zordur. Ya imam ibni Teymiyye'nin ilminin çok olduğundan dolayı, Ehli sunnet muhalifleri buna hased yaparak ve hazmederek kiskancılık yapıp onun kötü olduğunu ortaya koymaya çalışıyorlar. Ya da kendileri selefin görüşlerinden uzak oldukları için, ibni Teymiyye'nde selefin görüşünden ayrıldığını bildikleri için bu iftiralarını ortaya atıyorlar. Veya Allah'ın bildiği başka nedenlerden dolayı olabilir.

Halbuki muhaliflerimizin kendi hocalarında ibni teymiyye'ye isnad ettikleri şeylerden çok daha beterleri var. Ama onları görmemezlikten geliyorlar.

Onların hocaları; **"Allah ete kemige burundu mahmut diye göründü"** deyip Allah'a iftira atıp, ona cisim verip, hatta et ve kemik verirken, hatta bilinen bir kisinin cismine burundugunu söylerlerken susmaları, bunun karşısında Seyhülislam ibni Teymiyye'de ne böyle bir söz, nede buna yakın bir söz bulunmadığı halde ona saldırmaları ne kadar onların taassubcu ve haktan uzak olduklarını gösteriyor.

Bu sapıklardan kimisi de; **"Allah esittir muhammed, fark olarak bir eti bir kemigi var"** derken, bir diğeri de **"Hocamız naksibendi hazretleri Arş'ın üstüne çıktı"** diyorlar. İşte bunlar sayılamayacak kadar şirkin ve küfrün ve zıdıklığın içine düşmüş, okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkmış, ardından da Müslümanların ulemasını kiskanarak ve Hased yaparak dayanamiyip iftira atmaya çalışmaktadırlar. Onlar ne yapmaya çalışırlarsa yapsınlar, ama bilsinlerki hak onların gittikleri yolda değildir, şüphesizki hak güneş gibi açıktır, elbette Allah'ın gösterdiği kişi için...

Çok uzatmadan konuya girmeyi daha uygun görüyorum.

Muhaliflerimiz imam ibni Teymiyye hakkında diyorlar ki:

Üçüncü Mesele

Allâh'ın "cisim olduğunu" iddia etmesi.

Bu sapık görüşü şu kitaplarda geçmektedir:

Şerh Hadis-i Nüzul.

Fetaval Kübra.

Beyan Telbis el-Cehmiyye.

Şerh Hadis-i Nüzul” adlı kitabında diyor ki : “Şeraite göre bir peygamberden, bir sahabeden, bir tabi’den veya bir seleften Allâh’ın cisim olup olmadığını bildiren bir nakil yoktur. Ancak ispatlamak veya inkâr etmek bu şeraitte bir bid’attir

Fetave İbni Teymiyye” adlı kitabında da diyor ki: “Tecsim kelimesi, yani Allâh’ın cisim olduğunu “ * ne inkâr etmek ne de ispatlamak niyetiyle hiçbir Selefin görüşünde geçmiş değildir. O zaman Ehli “ .Selef cismi reddettiler veya ispatladılar denemez

Beyan Telbis el-Cehmiyye” adlı kitabında şöyle diyor: “Kesinlikle Allâh’ın kitabında, Resulün “ * Sünnetinde, Ehli Selefin sözlerinde, Allâh’ın cisim olmadığı konusunda kesinlikle bir nas yoktur ve Allâh’ın sıfatlarının cisim ve araz olmadığı konusunda da bir nas yoktur

Derizki: İlk önce gorulugu gibi imam ibni Teymiyye'den getirdikleri uc sozunde de Allah'in cisim oldugu gecmemistir. Hani nerede Cisim demis?

Ikinci olarak; sunu beyan etmek gerekir ki; Yaptiklari butun nakillerde hile ve tedlis vardir. Elbette uzun suredir bu risaleleri yazanlarin cokca tedlisini gordukten sonra, hicte bu yaptiklari garip gelmiyor. Kiyamette Allah'in karsisinda hesaplarini verecekler.

Ucuncu olarak; Bana sadece bir tane Kuran'dan ve Sunnet'ten ve Sahabe sozunden "Allah cisim degildir" diye Sahih bir soz getirebilirmisiniz?

Bilin ki getiremeyeceksiniz. Cunku onlar "Allah cisimdir" yada "degildir" dememislerdir.

Iste imam ibni Teymiyye'nin demeye calistigi seyde budur. Yani seleften Allah'in cisim olup olmamasi hakkında hic bir nakil sabit degildir. Buda dogrudur. Buradanda (Alimlerin dedigi gibi) ibni Teymiyye'nin mucessim oldugu ortaya cikmaz. Aksine ibni Teymiyye'nin Allah'a cisim isnad etmedigi ortaya cikir.

Bununla birlikte Ibni Teymiyye; mucessimleri (yani Allah'i yaratiklarina benzetenleri) kafir gormustur. Nasil ki bunu birazdan nakil edecegim gibi.

BIRINCI FASIL: SEYH IBNI TEYMIYYE'NIN KITAPLARINDAN ALLAH'IN HIC BIR ŞEYE BENZEMEDIGINI SOYLEDIGI YERLERDEN BAZI NAKILLER

Şerhi Hadis-i Nüzul adli eserinde soyle demistir:

Allah'in sifatlari hakkında sözümüz(itikadimiz) ; Onun zati hakkındaki sozumuz(Itikadimiz) gibidir. Allah'u teala'nin bir benzeri yoktur. Ne zatinda ne sifatlarinda nede fiillerinde...

(Seletfen Allah'in gecenin son ucunde dunya semasına inmesi hakkındaki sozlerini va hadisi zahirine gore almalarını zikretme esnasında soyle der:) **Yine Harb'dan soyle dedigi rivayet olunmustur: Bu ilim ehlinin imamlarinin, hadis ve Eser ve Ehli sunnet ashabinin, bu konu uzerinde bilinenlerin (itikadi) mezhebidir. Iste onların sozleri soyledir: Suphesizki Allah her gece dunya semasına iner. Nasil ve ne sekilde isterse. Onun benzeri yoktur. O işitendir ve gorendir.**

Yine Harb'dan gelen bir rivayette dediki: ishak bin Ibrahim dediki: Hic kimsenin Allah'in sifatlari ve fiilleri hakkında yarattiklarinin dusundugu ve akillarına geldigi gibi oldugunu hayal etmesi caiz degildir...

Kesin olarak bilinmesi gerekir ki; suphesiz Allah kendini vasiflandirdigi butun vasiflarda onun bir benzeri yoktur. (risalenin farkli farkli yerlerinden nakiller yaptim).

Meshur El-akidetü El-vasitiyye adli eserinde soyle diyor:

Ancak onlar(yani ehli sunnet velcemaat) Allah'in hic bir benzeri olmadigina ve onun duyan ve goren olduguna iman ediyorlar...

Onun sifatlarini yarattiklarinin sifatlarına benzetmezler...

O asla yarattıkları ile mukayase edilemez(karsılastırılmaz)...

Seyh Abdullah bin Salih "**Deavelmunaviin li Seyhilislam ibni teymiyye**" adli eserinde şöyle diyor: **Seyhulislam(Allah ona rahmet etsin) Tecsim(cisimiyet ve Allah'a cisim isnadi) istilahini(kuralini) çok ciddi bir şekilde tarihi kapsamı ile, islamdan önceki zamanlardaki ve islamdan sonraki zamanlardaki bu istilahi araştırmıştır.**

Cisim kelimesinin manası hakkındaki insanların görüşlerini ortaya koymuştur. Sonrada bu meseleyi munakaşa ederek nerede hata ve nerede doğru olduğunu ortaya koymuştur. Cisim istilahi hakkında Lugat ve Şeriat ve Akil biçiminden munakaşasını yapmıştır. Selef'in Allah'a cisim isnad etme meselesindeki hakkındaki görüşünü açıklamıştır.

Derim ki: Bu şekilde seyh Abdullah konuyu açıklamaya devam ediyor. Ben şimdi onun kitabından kısaca ve öz olarak bazı nakiller yapmaya çalışacağım.

Seyhulislam "**Elcevabussahih limen beddele dinulmesih**" adli eserinde, yahudilerin en aşırı mucessimelerden olduğunu zikretmiştir. İslamdaki mucessime tairesinde ondan gidenleri olduğunu zikretmiştir.

"Minhacussune ve beyan telbisulcehmiyye" adli eserinde ve yine başka eserlerinde, **(islam'da) ilk Allah'a cisim isnad eden kişinin Şii'lerin kelamcılarında olan Hisam bin hakem adli kişi olduğunu söylemiştir.**

Farklı farklı kitaplarında cisim kelimesinin lugat babında uzunca açıklamasını yapmıştır.

Şeriat'ta ise, ne Musa aleyhisselam, ne İsa aleyhisselam, ne Peygamberimiz s.a.v.'den, ne sahabelerden; Allah'ın cisim olup olmadığı hakkında hiç bir nakil gelmediğini beyan etmiştir.

Seleften Allah'ın cisim olup olmadığı hakkında hiç bir nakil gelmeme sebebinin iki yondan açıklamıştır.

Bir: Ne Kuran ne Sunnet bundan bahsetmemiştir. Ne Sahabe ve tabiinden böyle bir nakil gelmemiştir... iki: Suphesiz ki "cisim" kelimesinin manasının içinde hakta batıl vardır. Yani "kim Allah'ın cisim olduğunu söylemişse" ona benzetme yaparak batıl bir şey işlemiştir. Kimde nefyetmişse(inkar etmişse) onları Allah'ın esma ve sıfatlarını inkar etmeye kadar goturmıştır.

Eğer birisi; "ibni Teymiyye'ye Allah'ın cisim olup ama başka cisimlere benzemediğini söylediğini" iddia ederse.

Deriz ki: Haşa, kesinlikle imam ibni Teymiyye böyle bir şeyi söylememiştir. Halbuki tersine, **Der-i tearudu el-akli ve en-nakl** adli eserinde; **"Kim Allah'ın cisim olduğunu soylerse, ama insanların cisimlerine benzemediğini iddia ederse, onun müşebbihe olduğunu söylemektedir".**

Ayrıca bir seferinde muhaliflerinden birisi "Allah cisimdir ama cisimlere benzemez" dediğinde, onun bu sözünü inkar etmiştir(mecmu El-fetava'yla birlikte basılan, **Hikayetulmunazara filakidetilvasitiyye** adli esere bakılabilir).

Şimdi Şeyh ibni Teymiyye'nin mesele üzerindeki itikadının özetini yapalım:

İmam ibni Teymiyye; Cisim isnadi hakkında meselenin biraz tafsilata kacılması gerektiğini soylar. Eğer cisimden kasdedilen şey; Var olan ve sıfatları olan manasına geliyorsa, yani nasıl olursa olsun her var olan cisimdir ve cisim olmayan şey yoktur, yani var degildir demek isteniyorsa. İste mana sahihtir. Ama lafız yanlıştır. Çünkü Kuran'da ve Sunnet'de böyle bir lafız varid olmamıştır. Ama eğer Cisimden kasd ettiği (mucessimenin yaptığı gibi) bilinen cisim manasında ise, veya "bir şeyden murekkep olandır" (bir şeylerden terkip edilmiş) manasında ise, veya cevher ve araz gibi buna benzer manaları kasd ederse, iste bu zaman manada batıl olur, lafızda batıl ve merdud olur("Deavelmunaviin li Seyhilislam ibni teymiyye" 149.s. / Serhi Hadisi En-Nuzul).

İmam ibni Teymiyye, Selef'in Allah hakkında Cisim gibi kelimeleri kullanmadıklarının nedenlerinden birisininde, bu kelimelerin hem hak, hemde batıl içerdığını kayda gecirmiştir(El-Fetava El-Kubra 1.clt. 137.s. / Der-I Tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 44.s.).

Iste bu kadar netlikten sonra, anlamıyorum nasilda imam ibni Teymiyye'nin mucessime oldugunu iddia edebiliyorlar. Halbuki imam ibni Teymiyye kitaplarinin bir tanesinde bile Allah'a cisim isnad etmemişken, aksine cisim isnad etmenin dogru olmadigini soylerken, nasil ona bu iftira atilabilir ki? Teşbih, Temsil, Haseviyye vb. gibi isimler; Şeyhulislam bunlarin hic birinin islamda aslinin olmadigini aciklamistir. Bu lafizlarin bazi taifelere nisbet edilginiz zikretmistir. Mesela "Haşeviyye" istilahına bakarsak; cogu itikadi mezhep, kendine muhalefet edenleri "Haşeviyye" olarak adlandirdiklarini zikretmistir. Uzunca bunlari farkli farkli kitaplarında zikreder. (Bu yaptigim nakillerin bir cogunu Seyh Abdullah bin salih yukarida isaret ettigimiz **Deavelmunaviin li Seyhilislam ibni teymiyye** adli kitabinda zikretmsitir).

Yine imam adli eserinde soyle demistir:

... ayni sekilde eger (muhalif bir kisi) derseki; Eger Allah Alem'in ustunde ise, onun cisim olmasi gerekir. Veya Alem kadar buyuk, veya ondan kucuk, veya onunla ayni boyda olmasi gerekir.

Bunlarin hepside Allah hakkında imkansizdir derse.

Iste buna denir ki: Insanlardan cok fazlasi (fitrat uzere olanlar), Allah'in Alem'in ustunde oldugunu, ama cisim olmadigini soylerler.

(Muhalif olan kisi) Bu sozun uzerine derseki: Sizin bu sozunuz akledilecek bir sey degildir ve akilın boyle bir şeyi kabul gormedigi icin fasid bir gorustur.

Iste bu zaman o kisiye soyle denir: Sende Allah icin, Allah'in var oldugunu, ama ne Alem'in icinde, nede Alem'in disinda, ne Alem ile birleşik, nede Alem'den ayri, nede ona bir şey yaklaşımaz, nede ondan bir sey uzaklaşmaz, nede ona bir sey cikmaz, nede ondan bir sey inmez (burada hep ayetlere delalet ediyor. Mesela: "Guzel sozler ona cikar""Fatir suresi 10.ayet" ayeti gibi vb.) ve buna benzer yaptiginiz garip inkarlar. Iste bunlar Fitrat'ı selim olan bir kisiye soylense kesinlikle boyle bir şeyi inkar eder. Boyle bir şeyin olmasının imkansiz oldugunu soyler.

Boyle bir şeyin inkarı, Allah'in cisim olmadan goklerin ustunde olmasının aklen inkarından daha fazla kabul edilemez bir şeydir. Eger fitrat senin bu sozunu inkar edip kabul etmedi ise, senin bu mezhebinin batil oldugu ortaya cikar. Boylelikle Allah'in Alem'in ustunde olmasi gerekir...(Minhacu es-Sünne en-Nebeviyye)

Derim ki: Yani imam ibni Teymiyye'nin buradan kasd ettigi; Kim akli bir delil ile Allah'in Alem'in ustunde oldugunu inkar ederse, bizde onun mezhebini akli deliller ile yok ederiz. Bu sekilde imamin aciklamaya calisdigi sey: Herseyde hakem tuttugumuz şeyin Akıl degil, Kuran ve Sunnet olmasi gerekir. Kuran'da ve Sunnet'de ne varsa onu kabul edip susmaktır. Allah imam ibni Teymiyye'ye ve butun Ehli Sunnet ulemasına ve onlari takip edenlere rahmet eglesin.

Yine bu gecmis sozunde, Allah'in cisim olmadan goklerin ustunde oldugunu isbat ettigini gormekteyiz.

Yine imam ibni Teymiyye soyle demistir:

Besinci vecih, bu konudaki gelen nakiller, eger bir seye delalet ederse, Allah'in cisim olmadigina delalet eder. Cisim kelimesini inkar edenler; sifatlari kabul edenlerin cogudur. Bazilarida bunu kabul etmez. Bazilarida bu konu hakkında hic konusmaz. Bazilarida bu konuda tafsile kacar(Der-i tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 127.s.).

Derim ki: Sonrada imam, eger birisi; "Allah Alem'in ustunde" derse, bunu kabul etmeyenler; "boyle demenin Allah hakkında cisim isnad etmek gerektirir" sozune karşı uzunca reddiye verir ve boyle bir sozden Allah'in cisim olmasi gerekmedigini aciklar.

IKINCI FASIL: IMAM IBNI TEYMIYYE'NIN AÇIKÇA ALLAH'IN CISIM OLMADIGINI ZIKRETMESİ

Imam soyle diyor:

Dediki; "Ehli sunnet ve Hadis Ehli ise soyle demistir: (Allah) cisim degildir. Ona hic birsey benzemez. Kendinden haber verdigi gibi Arş'ının uzerindedir...(Beyan Telbisu El-cehmiyye 1.clt. 400.s.).

Yine ayni kitapta soyle demistir(bazi yerlerini hafiften aciklamak icin degistirerek zikrediyorum) :
... yaratan Allah'in c.c. Cisim olmadigini soyleyenler, iki kisima ayrilmislardir.

Birinci kisim: Demistir ki; Allah Alem'in ustundedir. Ars'ininda uzerindedir. Bununla birlikte o cisim degildir ve bir yer ile temas halinde degildir (birlesik degildir).

Bunu soyleyenler ise: Kullabiyye, Kerramiyye, Es-ariyye akidelerine nisbet olunan bir grup, dort mezhep mensuplarından bir grup, Hadis ehli, Sufiler (imam'in burada Sufilerden kasd ettigi eski, selef zamanında olan sufilerdir. Mesela imam Cunejd gibi vb. kendi zamanındaki sapik sufileri elbette kasd etmiyor. Cunku sonradan sapitan sufiler, Allah'in her yerde oldugunu soylerler. Bunuda cogu soyler. boylelikle sonradan gelen Sufilerin cogunda kufur olan hulul akidesi vardır) **ve bu akideyi (yani Allahin Alem'in ustunde olmasini) imam El-esari Hadis ve sunnet ehlinin akidesi olarak zikretmistir.**

Ikinci kisim: demislerdir ki; Allah Alem'in ustunde degildir. Alem'in ustunde hic bir sey yoktur. Ars'in ustunde de bir sey yoktur.

Bu da: Cehmiyye'lerin, Mutezile'nin ve Esari'lerden mutaahhir olan (yani ilk zamanında degilde sonradan ortaya cikan ve imamlarina uymayan Es-ariler'in), Felsefe'cilerin, Karamita'nin, Batiniyye'lerin akidesidir...(1.clt. 6.s.)

Yine soyle demistir:

Suphesiz ki Cisim kelimesini Allah'in isimlerinde ve sifatlarında zikretmek Bid-attir. Ne Kitap nede Sunnet boyle bir sey soylememistir. Nede Selef'in imamlarından hic biri boyle bir sey dememistir. Hic biri, ne Allah cisimdir demislerdir, nede Allah cisim degildir demislerdir(yani cisim kelimse Allah hakkında hic kullanilmamasi gerekir)... **(Camiu El-Mesail'e bak. Seyh Aziz Şems'in tahkiki ile 6.clt. basilmistir. Icinde ibni Teymiyye'nin bir cok farkli eseri mevcuttur. 3.clt. 206.s. bak).** Son olarak bilinmesi gerekir ki Imam ibni Teymiyye Allah'ı yarattiklarina benzetenin kafir oldugunu soylemistir(Mecmu El-Fetava, arapca baskisi ile: 11.clt.).

UCUNCU FASIL: ULEMANIN IMAM IBNI TEYMIYYE HAKKINDAKI GORUSLERI

IMAMIN TECSIMDEN BERI OLDUGUNU ZIKRETTIKLERI SOZLERINDEN BIR KISMINI ZIKREDELİM

Once sunu aciklamak gerekir ki; Tarih boyunca gunumuze kadar hakki goremeyenler imam ibni Teymiyye'ye farkli farkli iftiralari atmislardir.

Imamin vefatından cok gecmeden, hakki goremeyen tassupcu bazi Hanefiler, imami mucessime olarak adlandirmişlar. Bununla yetinmeyerek Seyhulislam lakabini ona takmayi haram gormusler. Bununlada yetinmeyip ona kim Seyhulislam derse onu tekfir etme fetvasi yayinlamislar.

Ama elbette sadik Ehli sunnet ulemasi bu sapik Hanefilerin haddini bildirmislerdir. Onlarin gercek Hanefilikten ciktiklarinida o zamanki Ibni Teymiyye'yi seven sadik ve hak yol uzere olan Hanefi ulemasi beyan etmistir.

Iste bu fitne bas gosterdigi gunlerdeki ulemanın imam ibni Teymiyye'yi nasilda savundugunu ve onu tecsim akidesinden beri kildigini kisaca aciklayacagim.

Butun ulemmanın goruslerini ve yaptigi calismayi aktarmanın imkansiz olduğundan sadece bazı misaller ve örnekler ile yetineceğim insallah.

İste bu fitne bas gösterdiğinde yapılan en büyük çalışmalarından birisi ise:

"Seyh" "Allame" "Dimesk sehrinin Hadisteki Hafizi" **Muhammed Nasiruddin Eş-Şafii Ed-dimeşki** adli zatin; **Er-raddul vafir ala men zeame enne men semme ibni teymiyye Şeyhulislam Kafir** adli eseridir.

Kitabın adının manası ise: **İbni Teymiyye'ye Şeyhulislam diyene kafir diyenlere reddiye**dir. İşte bu kitap, Ehli sunnet muhaliflerinin göğüsüne ok gibi yerleşmiştir. Bu güne kadar hala ve hala iblisten korktukları gibi bu kitaptan korkarlar.

Bu eser yazılınca direk Müslümanların bütün şehirlerine taşınmış ve büyük ulemanın eline geçmiştir. Bütün büyük alimler bu kitabı okuyup begendikten sonra, bu kitaba takriz (yani bir önsöz) yazarak kıymetini açıklamışlardır.

Kitabın içinde bir çok alimin ibni Teymiyye'yi ovmeleri ve onu şeyhulislam diye adlandırmaları geçer. Kitaba önsöz yazan bütün ulemayı zikretmiyeceğim. İsteyen kitaba donerek bütün alimlerin adını bulabilir.

Hafiz İbni Hacer El-askalani. Büyük muhaddis ve fethulbari'nin sahibi. Takrizi çok uzundur. İçinde şu sözlerde geçer(İmam ibni Hacer'in bu sözünün aynısını kitabımızın onsozuna zikretmistim) :

h Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyyenin) sohreti gunesten daha fazladır.

"Seyhulislam" lakabı ile lakablandırılması, bu güne kadar saf dillerde dolasmaktadır. Yarında, dün gibi Seyhulislam lakabı kalacak ve devam edecektir. Onun(ibni Teymiyye'nin) şeyhulislam olduğunu sadece onun mertebesini ve yerini bilmeyen, veya insaflığı asan birisi inkar edebilir ...

... Bu Zatin imamlığı için delil olacak sadece onun cenazesinde hiç kimsenin hiç bir cenazede toplanmadığı kadar toplanması bile yeterlidir...

... Hiç kimsenin(yani ibni teymiyye'ye muhalefet edenlerin bile) onu munafıklık ile veya kaninin akitilmesi ile hüküm verdiği bilinmemektedir(burada İbni Hacer, Şeyh ibni Teymiyye'nin kıymetini açıklamak için, ibni Teymiyye'yi sevmeyenlerin bile onu tekfir etmediklerini açıklıyor) ...

... O hiç şüphesiz "Seyhulislam" dir ...

... İste onun yazdığı eserler, kitaplarının içi *mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...*

... Çünkü zamanının büyük imamları onun müctehid olduğunu söylemişlerdir...

... İsin en ilginç tarafı ise bu Zat, bidatçılara karşı en çok reddiye yapan ve ayaklanan kisidir(sonrada ibni Teymiyye'nin reddiye verdiği bazı bidatçi fırkaların isimlerini sayıyor)...

... Onun kitapları bidatçılara reddiyeler ile dopdoludur...

... Şeyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyye'nin) menkıbeleri olarak, sadece yetistirdiği öğrencisi olan Seyh Semsuddin ibnulkayyim bile olsa, onun ne kadar büyük mertebesi olduğuna dair bir delildir...

... İste kim ona Kafir derse, veya onu Seyhulislam diye adlandıranı kafir derse; kesinlikle o kişinin sözüne itibar edilmez ve o kişiye güvenilmez. Halbuki asıl gereken, bunu diyeni hakka geri donene kadar caydırmaktır(cezalandırmaktır).

Imamin şu sozune cok dikkat edin: **kitaplarinin ici mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...**

Iste burada nasilda imam ibni Hacer, imam ibni Teymiyye'yi savunarak onun mucessime olmadigini isbatliyor.

şunuda belirtmek isterim ki; Turkiye'de ibni Teymiyye hakkında kotu konusanlar, ibni Hacerin gecmisteki sozu ile; Itibar edilmez ve guvenilmez derecesine inmişlerdir. Artık ya hakka geri donsunler, yada batıllarında devam ederek ibni Hacer'i de (hocasinin hocasi olan ibni Teymiyye'ye yaptıkları gibi) bidatci ilan etmeye calissınlar.

Seyh Allame Bedruddin El-ayni El-hanefi. Iste bu alim ise yukarıda adi gecen kitaba önsöz yazarak ibni Teymiyye'nin gercek bir Ehli sunnet alimi oldugunu soylemistir. Ona saldıran Hanefiler hakkında ise; ilim arkadası ibni Hacer'in dedigini ve hatta fazlasını bile soylemistir.

Imam El-Ayni, imam ibni Teymiyye'yi sadece bu önsözde övmemistir. Farklı farklı yerlerde de ibni Teymiyye'yi ovdugu sabittir. Mesela **ikdu El-Cuman** adlı eserini muracaat edebilirsiniz. Keza Sahih Buhari'nin Serhinde de yer yer ibni Teymiyye'den nakiller yapıp onu ovuştur.

Buyuk Hanefi **alimi Muhaddis Mulla Ali El-Kari**, bazı kisilerin imam ibni Teymiyye'ye ve talebesi olan imam ibnulkayyim'e dil uzatmasını ve Mucessime olduklarını iddia ettiklerini zikretmistir. Bundan sonra, **bu denilenin yapılan sadece bir iftira oldugunu aciklamıştır. Cehmiyye gibi bidat**

firkalarının Ehli sunnet imamlarına bu vasıfları taktığını zikretmistir. Hatta imam ibnulkayyim'in Istiva hakkında uzunca bir sozunu zikrettikten sonra, bu sozunun Selefin sozu oldugunu, hatta imam Ebu Hanife'nin dedigini dedigini zikretmistir.

Imam Mulla ayni bolumde sunuda zikretmistir:

Allah, **hocamız** Ebu Abdullah **ibni Teymiyye'den razı olsun.** O soyle derdi: Eger **Muhammed'in s.a.v. arkadaşlarını sevmek Nasibi olmak ise, Sekaleyn bilsin ki ben Nasibi'yim.**(Mirkatu El-Mefatih bi şerhi Muskatu El-Mesabih 13.clt. 87-90).

Derim ki: Imam Mulla, elbette imam ibni Teymiyye'nin talebesi degildir. Imam ibni Teymiyye'den cok sonra yaşamıştır. Ama ihtiram ve sevgi babından bunu soylemistir.

Nasibi: Aslında Peygamberimizin s.a.v. ailesine düşmanlık besleyenlere denir. Ama Sapık Rafizi'ler ve şii'ler, Ehli sunneti böyle isimlendirirlerdi. Imam ibni Teymiyye'de onlara bu şekilde reddiye vermiştir.

Sekaleyn: İnsanlar ve Cin'ler.

Imam Mulla bundan sonra, imam ibnulkayyim'in "**Eger Allah'in sıfatları oldugunu soylemek Mucessimlik ise, Allah'a şukur herkes bilsin ki bende Mucessimim**" sozunu zikretmiştir. Bu iki imamin sozunu zikredip ikrar etmiştir. Allah bütün alimlerimize rahmet eglesin.

Yine imam Numan bin Mahmud Efendi El-Alusi, "**Celaul Ayneyn**" adlı eserinde imam ibni Teymiyye'nin Mucessim olmadığını zikretmiş ve sıbat etmiştir.

Bununla birlikte imam **Ibrahim El-Kurani**'den imam ibni Teymiyye'nin tecsim akidesinden beri oluguna dair sozunu nakletmiştir.

Yine imam **Munavi'nin** imam ibni Teymiyye'nin tecsim akidesinden beri olduguna dair bazı szelerini nakletmiştir.

Yine muhterem alim babası **Mahmud Efendi**'nin(30.clt. basılan meshur Ruhu El-meani tefsirinin sahibi) bir çok eserinden imam ibni Teymiyye'nin tecsim aidesinden beri olduguna dair sozlerini nakletmiştir.

Yine bir suru alimin imam ibni Teymiyye'yi ovupte ona bu kadar saygi duymalari, ibni Teymiyye'nin Mucessim olmadigini gostermektedir. Yuzlerce alim Mucessim olan bir kisiyi ovecek kadar bilgisiz ve cahil olamaz. Bunu iddia eden alimlerin cahil oldugunu iddia etmistir.

Seyh **Dimeskiyye** diyor ki(tercumeyi daha iyi anlasilsin diye bazi hafif ziyadeler ile yaptim) :

Iste bunlari ibni teymiyye'ye yaptiklari bu iftira; "muhalifi muhalifin kendine nisbet etmedigi bir şeyi ona nisbet etme" kuralından gelmektedir.

Bu kuralda genellikle kalamcilarin kullandigi bir kuraldir(ve bu yuzden kalamcilar hep muhaliflerine Kabul etmedikleri gorusleri nisbet etmislerdir). Bu yuzden Mutezililer, Esari'leri "yedi sifati Allah'a isnad ettikleri icin" ve "Allah ahirette gorunur dedikleri icin" teccim ile suclamislardir. (iste nasil Es-ari'leri birileri teccim ile sucladilar ise, nasilda Esari'lerde teccim akidesi yok ise, ayni sekilde de gunumuzun Es-ari'leri Ehli sunneti teccim ile suclamislardir. Halbuki Ehli sunnet'de de teccim akidesi yoktur. Bunu yapma sebepleride her ikisininde (yani Esarilerinde ve Mutezileninde) kalamci olmalarından kaynaklanır. Kalamci oluklarından, ne Kuran'i, nede Sunneti, nede Seleften olan Muhakkik alimlerin sozlerini, neden onlardan sonra gelen ve yollari uzerine gidenlerin sozlerini anlayamamalarına sebep olmustur. Allah bizi kelamdan ve kelim ilmi ile ugraslanlardan uzak tutsun).

Derim ki: Sonrada zamanimizdaki Es-ari'lerin buyuk hocalarından olan Ramazan El-Buti'nin ibni Teymiyye'ye teccim akidesini nisbet edenlere yaptigi bazi reddiyeleri zikretmistir. Buti; kendisinin ibni Teymiyye'de teccim fikrini veya teccimi gosterecek bir kelime bulmak icin cokca aradigini, ama bulamadigini soylar. Ardından imam Es-ari'nin en son yazdigi eser olan "**El-ibane**" adli eseri muracaat ettigini ve ibni Teymiyye'nin dedigi herseyi imam Esari'nin de soyledigini zikretmistir(bu sozunu Nedveti ittihadati elfikri elmuasar'da zikretmistir. Seyh Dimeskiyye bu eserinden nakil yapmistir).

Risalenin bu bolumunu bitirmeden once sunuda ilave etmek isterim ki; bazi hakki goremeyenler, Şeyhulislam ibni Teymiyye hakkında kotu nakiller bulabilirmiyiz diye ararken, hic bulamadiklari icin tarih kitaplarından bazi deliller getirmeye calisirlar.

Bunlarada sunu deriz: Kesinlikle tarih kitaplarındaki hersey dogru degildir. Ayrica bir alimi Ehli sunnet'ten cikarmak gibi buyuk bir olayda tarih kitaplarına dayanılmaz. Aksine imamdán sabit olan sozlere ve buyuk imamlarin nakillerine dayanilir. En dogrusunu Allah bilir.

DORDUNCU FASIL: BIDATCININ GETIRDIGI UC TANE DELIL'I TEK TEK INCELEYELIM

Ilk mucessime olarak bilinen kisi; **Mukatil bin Suleyman** adli kisidir. ibni Teymiyye bu meseleyi **Beyan Telbusi El-Cehmiyye** adli eserinde aciklamis, mucessime firkalarını saymistir. Imam Ebu El-hasen El-Esari'den de nakiller yapmistir. Ama mucessimeler, selef zamanında Cehmiyye'ler kadar cok fazla ortaya cikamamislardir. Boylelikle Seleften mucessime'ye yapilan reddiye, Cehmiyye'lere yapilan reddiyeden cok daha azdir. Ama elbette kim imam Lelakai'nin Serhi usulu itikadi Ehli sunnet eserini muracaat ederse, icinde Mucessimenin kafir olacagina dair nakiller yaptigini gorur. Ayni sekilde Mucessime'lerden bahseden bir kac konu ayirdiginida gorur. Fazlasini isteyen muracaat edebilir.

Eger birisi derseki: Peki neden ibni Teymiyye cisim kelimesinin Allah hakkında kullanilmayacagini soylemis ki?

Deriz ki: Yukarida belirttigimiz gibi; Cisim kelimesi Kuran'da ve Sunnet'de ve Sahabelerde hic bir sekilde Allah hakkında gecmemistir. Yani hic bir sekilde bu ifade Allah hakkında kullanilmamistir. Boylelikle; Cisim kelimesi hakkında konusmamak gerekir.

Simdi muhaliflerin suphelerine tek tek cevap verelim:

1- Diyor ki: Bağdat'taki Hanbelîlerin lideri olan, İmam Ebu Fadl Abdul Vahid el- Bağdadi et-Temimi, "İtikadi İmam Ahmed" adlı kitabında: "Allâh'ın cisim olduğunu iddia eden Ahmed Bin Hanbel inkâr ve reddetmiştir." Dedi.

Derim ki: Bil ki imam Ebu el-fadl, bu kitabı mana ile kendi sozleri ile zikretmistir. Nasil ki bir konuda bir alim, bir mezhep imaminin fikh hakkındaki goruslerini toplar ve ona nisbet eder, ayni sekilde imam Ebu El-Fadl'da imam Ahmed'in itikadini boyle aciklamistir.

Boylelikle, sadece imam Ahmed'in akidesini kendi agzi ile acikladigi icin, bu dediginin imam Ahmed'e nisbeti sabit degildir. Sahih senedler ile imam Ahmed'de rivayet etmesi gerekir. Ama Selef'in Cisim kelimesini Allah c.c. hakkında kullanmadigi ise bilinen bir seydir. Nasil ki acikladigimiz gibi.(Bu konuyu daha tafsilatli bir sekilde Allah'a sinir(Had) isnadi hakkındaki bolumde daha uzunca aciklayacagiz insallah. Muracaat edilebilir).

2- Diyor ki: İmam-ı Eşari "En Nevedir" adlı kitabında diyor ki : "Her kim Allâh'ın cisim olduğuna itikad ederse o, Allâh'ı tanımamış olur ve Allâh'a karşı kâfir olur."

Iste buda gayet acikca bidatcilarin ilmi seviyelerinin yerin dibinde oldugunu ortaya cikariyor.

Delil olarak kullandiklari Nevadir adli kitap, bizim bildigimiz imam Es-arinin kitabı degildir. Bizim bidigimiz ve Ehli sunnet imami olan imam Esari'nin Mutezi'lelikten tovbe ettikten sonra, Nevadir adli bir kitabı (bildigimiz kadari ile) yazdigi sabit degildir. Eger sabit oldugunu soyleyen muteber bir alim varsa gosterebilirsiniz. Onun kitapları: **El-ibane - El-Mekalat** vb. gibi kitaplardir. Bu kitapları Ehli sunnet akidesine donduktan sonra yazmistir.

Iste bizim bildigimiz imam esarinin adı ise: Ebu El-hasen Ali bin Ismail bin Ishak El-esari El-yemmani'dir.

Simdi ise bu sapik bidatcilarin zikrettikleri Esari'nin kim olduguna bakalim. Birde bakiyoruz ve onun bir Şii olma ihtimali oldugunu goruyoruz.

Bunların zikrettiği bu Şii adamin adı ise: Ahmed bin idris'tir. Şiiler bu kişinin nevadiri adli eserine onem verirler.

Ayni zamanda diyelim ki; Bazıları belki Ehli sunnet imami olan imam El-esariye bu kitabı nisbet etmiş ise, deriz ki: İmam Eş-ari hayatı boyunca dolu fikirlere mensup oldu ve dolu kitaplar yazdı. Ama Ehli Sunnet'e girdikten sonra yazdığı eserler çok fazla degildir. Bilinen zikrettigimiz bir kac eser vardır. Reddiye verdigimiz Bidat'cılarının, hangi Nevadir kitabından nakil yaptıklarını, acaba şiilerin elinde gezen kitabımı muteber gorduklerini bizlere aciklamaları gerekir.

3- Diyor ki: İmam İbni Ma'lam el-Kuraşi "Necmul Muhtedi" adlı kitabında İmam Şafii'nin "Her kim, Allâh'ın cisim olduğunu iddia ederse kâfir olur" dediğini nakletmiştir.

Derim ki: Yine zikrettikleri nakil senedsizdir. Bu nedenle Sahih degildir deriz.

Ayrıca bir muddettir çok aradığım halde necmul muhtedi adli eseri basılı olarak bulamadım. Bu yuzden bu nakili nereden bulduklarını zikretmeleri durumundalar.

ONEMLI BIR FASIL:

Unutulmaması gerekir ki; bizler burada Allah'a cisim isnad etmenin caiz oldugunu soylemiyoruz.

Nasil ki bunu bastan beri aciklamaktayiz. Muhaliflerimizin suphelerine cevap vermememizin sebebide, getirdikleri delillerin hem konu ile alakasi olmadigindandir. Cunku zaten imam ibni Teymiyye cisim kelimesini Allah'a isnad etmemistir.

Yine bizim muhaliflerimizin bu getirdikleri delillerine reddiye vermemizin sebebi; bu zikrettikleri uc delilinde sahih ve sabit olmadiginin isbati icindir. Eger hak ehli iseler, o zaman sabit deliller ve sahih nakiller ile Allah'a cisim kelimesini isnad edenin kafir oldugunu isbat etsinler.

Bizler ise, Mucessime firkasinin kafir oldugunu boyle zayıf deliller ile degil, Selef ulemasından gelen sabit ve Sahih deliller ile ogrendik. İsteyen imam Lalekai'nin "**Serhi usulu itikadi Ehli sunnet**" adli eserine bakabilir.

BESINCI FASIL: "HANBELİ ULEMASI EHLİ SUNNET ULEMASIDIR" "HANBELİLERE MUCESSİME DİYENLERE İMAM ZEHEBİDEN REDDİYE"

İmam Zehebi şöyle demiştir:

Cahiller ise; Hanbeli mezhebi hakkında konuşurlar ve onları tecsim ile suçlarlar. Hanbeliler kabul etmese bile onların mucessime olduğunu söylerler. Aslında onlar mucessimelerden beridirler(uzaktırlar). Sadece çok nadirleri hariç(bazıları hariç) ve Allah'ta onları affetsin(Zaglelu El-ilim).

İşte burada İmam Zehebi, coğu bidatçinin İmam İbni Teymiyye gibilerine isnad ettiği tecsim akidesinden onları beri ve uzak tutmuştur. Allah ona rahmet eylesin.

ALTINCI FASIL: MUCESSİMELERİN HUKMU NEDİR?

İmam **Abdulkadir Geylani** "El-gunye" adlı eserinde, Muşebbihenin tarifini yaparken kısaca sunları belirtiyor:

Muşebbihler üç firkadır: El-hisamiyye – El-mukatiliyye – El-vasimiyye. Bu üç fırka da Allah'ın cisim olduğunda ittifak etmişlerdir.

Ayrıca teşbih coğu zaman Rafizi'lerde ve Kerramiyye'lerde meydana gelmektedir...

İmam **Muri bin Yusuf bin Ebi bekir El-kerami El-hanbeli** şöyle demiştir:

Çok ilginçtir ki; Hanbeli imamları selefin mezhebini tercih etmekte iken... bununla birlikte görüyorsunuz ki dini tam öğrenememiş kişiler, Hanbeli'lere tecsimi isnad ediyorlar. Aslında Hanbeli'lerin mezhebinde mucessimler kafirdirler. Hatta Şafii'lerde bile mucessime kafir değildir. Peki eğer böyle ise nasıl mucessime olabilirler ki?(bu sözü imamin "Ekavilu es-sikat" adlı eserinde geçmektedir).

İmam Allame **Osman El-alusi**, "Celaulayneyn" adlı eserinde, mucessimenin tarifinde "onların Allah'a hakiki bir cisim isnad ettiklerini söylüyor".

İmam Allame **Ebu Bekir El-Bakillani**, "Temhidu El-Evail" adlı eserinde "Mucessime" firkasından bahsederken onların Allah'a cisim dediklerini zikretmiştir. Bu görüşlerinede reddiye vermiştir. Ama İmam İbni Teymiyye gibi "**Kuran'da ve Sunnet'te cisim kelimesi hakkında bir bilgi gelmediğinden bu sözü Allah hakkında kullanmayız**" gibi sözleri söyleyenleri Mucessime firkasına isnad etmemiştir(Muessetu El-kutubu Es-sekafiyye bsk. 220-226).

EL-HASIL: Eğer Mucessim olan kişi "Allah cisimdir, ama cisimlere benzemez" derse, işte bu durumda Bidat sahibi olur. Ama eğer "Allah cisimdir, ama cisimlere benzer" derse, işte bu durumda kafir olur(imam Osman bin Ali Ez-zeylai El-Hanefi'nin "**Tebyinu El-Hakaik**" adlı eserine bak 1.clt. 135.s.). Seyhüslislam İbni Teymiyye ise, "Allah cisimdir, ama cisimlere benzer" sözünü hiç bir firkanın söylemediğini zikretmiştir. Ama Mucessime'lerin "Allah'ın eli benim elim gibidir" gibi sözleri olduğunu söylemiştir. Böyle diyenlere İmam Ahmed gibi büyük imamların reddiye verdiğini ve sözlerinin batıl olduğunu isbat etmiştir. İmam İbni Teymiyye'nin "Allah cisimdir, ama cisimlere benzemez" sözünün bidat ve doğru olmadığını söylediğinden de defalarca açıklamıştık(Der-i tearudu EL-akli ve En-nakl 4.clt. 145.s.).

YEDİNCİ FASIL: SAPIK MUCESSİME FIRKASI KAFIRMIDIR?

Sunuda bilmiyorum; Bu yazıyı yazanlar acaba cahiller mi, yoksa insanları kandırmaya mı çalışıyorlar.

Bir kaç alimin sözünü zikrederek, sanki bütün ummeti Muhammed s.a.v. Mucessime firkasının kufrunda ittifak etmiş gibi göstermeye çalışmıştır. Halbuki hakikat öyle değildir.

İmam İbni Hacer El-Heysemi, Şafii mezhebinde "Mucessime" hakkındaki meşhur ve sahih olan görüşün, **mucessimenin kafir olmadığını belirtmiştir**. Nasıl ki mutaahhirun (sonradan gelen Şafii

ulemasi ise) "**mucessimelere genel olarak kafir denir, ama tekfiri muayyen yapılmaz**" demislerdir (yani bir mucessime gordukleri zaman kafir hukmunu vermezler).

Yine El-heysemi der ki: **Birinci olan kisim(yani mucessimelere asla kafir denilmez gorusŖu) , eger birisi derse: Allah cisimdir ama cisimlere benzemez. Iste birinci gorus bu kisim icindir.**

Kimde Allah cisimler gibi bir cisimdir derse, iste ikinci gorus bu kisim icindir (yani boyle diyenlere genel manada kafir denilir) (imam El-heysemi'nin: **El-ilam bi Kavatii El-islam – Ez-zevacir an iktirafi El-kebair** adli eserlerine bakabilirsiniz).

Yine El-Heysemi, imam Esnevi'den "Meshur olan gorus Mucessimenin tekfir edilmemesidir" manasindaki bir sozunu nakletmistir(**El-ilam bi Kavatii El-islam** 25/38/50 / Daha fazla bilgi icin "El-Mekalatu Ed-Dimeskiyye" adli eser muracaa edilebilir).

Imam Munavi soyle demistir: Bizler MeŖhura (goruse) gore onlari (Mucessimleri) tekfir etmiyoruz(Celaul Ayneyn).

SEKIZINCI FASIL: ES'ARI'LERIN BUYUKLERI MANA OLARAK ALLAH'IN CISIM OLDUGUNU SOYLUYOR

Buyuk mutekellim El-amidi El-esari soyle demistir:

Eger, (Allah icin) Cisimdir ama cisimlere benzemez denilirse, iste bu zaman ihtilaf ve konuŖulmasi geren nokta bu lafızı soylemede olur. Ama manada ihtilaf olmaz(Ebkaru el-efkar arapca bsk. 2.clt. 16.s.).

Derim ki: Iste simdi acaba kim mucessimelere daha yakin?

Mana olarak Allah'in cisim olup ve cisimlere benzemedigini soyleyen imam Amidi ve onun takipçileri olan kalamcilar mi?

Yoksa bu sozu Allah hakkında hic kullanmayan ve Kuran'da ve Sunnet'te Allah kendisi hakkında Cisim kelimesini kullanmadigi icin kullanmamak gerektigini soyleyen Hadis Ehli ve ibni teymiyye'mi?

Iste bundan sonra Kalamcilarin kendi aralarinda ne kadar tenakuz ve uyuŖmazsizlik icinde olduklari cok aciktir. Mutekellimler bir yonden Allah'in mana olarak cisim olup ama cisimlere benzemedigini soyleyip ihtilafin sadece "cisim denirmi? yoksa denmezmi?" meselesinde oldugunusoylerlerken, baska bir yonden "eger Allah istiva etti, veya El sifati var dedigimiz zaman, bu vasiflar sadece Cisim'lerde olabilecegi icin inkar edilir" demeleri bu uyusmazszlik icinde olduklarinin isbatini ortaya koymaktadır. Cunku bir yonden mane ile Allah'in cisim oldugunu kabul ederken, baska bir yonden Allah'in cisim olmasini kendilerince gerektiren seyleri inkar ediyorlar.

Halbuki imam ibni Teymiyye ve ibnulkayyim ve ibni Abdulhadi ve Zehebi ve Hafız ibni Kesir ibni Recep El-Hanbeli ve onlardan once gelen imam ibni Kudame'ler ve Abdulkadir Geylani ve Buhari ve Osman Ed-Darimi ve Ahmed bin hanbel ve Abdullah bin Mubarek gibi buyuk Ehli sunnet ulemasi bu konuda nettirler. Eger Allah Kuran'da "iki elim var"(Sad suresi 75.ayet) dedi ise, biliriz ki onun iki eli vardır.

Eger birileri derseki: Allah'in eli olmasi onun cisim olmasini gerektirir.

Deriz ki: Hayir, Allah'in El'i olmasi cisim olmasini gerektirmez. Cunku Allah'a hic bir Ŗey benzemes. Boylelikle onu yaratiklar ile kiyaslamayin. Sizlerin Allah'i yaratiklar ile kiyaslamayin, sizleri Allah'in hic bir seye benzemedigni anliyamamanizdan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, sizler iamm Buhari'nin - **Halku Ef-ali El-ibad adli eserinde naklettigi gibi-** Allah'i yaratiklarina benzetmemeye calisirken onu yaratiklarini bnzetmissiniz. Eger benzetmeseydiniz onun hic bir sifatini inkar etmezsiniz.

SON OLARAK

Son olarak sunu demek isterim: Bu risaleyi ihtiyac oldugu icin hizlica yazdim. Halbuki eger ibni Teymiyye'nin bu konudaki butun sozlerini ve alimlerin onu tecsimden uzak tutmalarini tek tek nakil

edersek, bu risale buyuk ciltlere ulasir. Ama kasd edilen sey bu degildir. Halbuki kasd ettigimiz, Turkiye'de yeni tureme olan sapitmis bidatcilarin agzini kapatmak ve sapikliklerini ortaya cikarmak ve alimlere dil uzatmalarini onlemektir.

Bu Bidatçılarında sunu bilmeleri gerekir ki: Her zaman Allah'in izni ile hak yolda mucadele eden bir taife olacaktır.

Sizler bu taifenin dunyada guclu olmadigi icin, ortaya şupheleri atip bu hak olan taifenin ulemasına rahatca saldirip ve hakki gizleyip, batılı hak gibi gosterip, bilmeyenlere ve cahillere bu munker ve batillarini ogreteceginizi dusunduyseniz yanılmışsiniz. Cunku Allah'in izni ile her zaman bizler Allah icin her şeye gögus gelerek sizlerle mucadele edip hakki beyan edecegiz. Unutmayin ki hak yol uzerinde olanların alametleri az olmak, ve batil yol uzerinde olanların alametleri ise cok olmaktır. Salat ve selam Hz. Muhammed'in s.a.v. uzerine olsun. Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a olsun.

4 Allah'ın konuşması harf
ve ses ilemidir?

4- Dörüncü mesele: Allah'ın konuşma sıfatı ve konuşmasının

Hakiki olduğunun isbatı

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAH'IN ADIYLA

Meselenin ozu: Bu bolumde Allah'in Ses ile konuştuğunu ve Allah'in istedigı zaman istedigı kisiye istedigı sekilde konustugunu ve Kuran'i Kerim: Her yonu ile Allah'in sozlerinden ibaret olduğunu isbat edecegiz insallah.

Ayrıca mutekellimlerin dedigi gibi Allah'in sozlerinin ezeli olduğunu ve istedigı zaman konuşmayacağını soyleyenlerin sozunun batil ve bidat ve sapiklik olduğunu isbat edecegiz insallah.

ALLAH'IN KONUSMA SIFATI VE BU KONUDAKI EHİLİ SUNNET'İN GORUSU, VE ESARILAR'IN EHİLİ SUNNET'E MUHALEFETİ

Konuya giriş ve önemli bilgiler

Allah c.c. Kuran'i kerim'in farklı farklı yerlerinde Allah'in konustugunu bize bildirmiştir. Sahabede Allah Rasulu s.a.v. bu konuda Allah'in konustugunu onlara aktardığında, bunu Allah'a laik(uygun) bir şekilde algılayıp üzerinde konuşmamıdır.

Selefi salihinin ilk zamanlarında bu konu üzerinde konuşulmamıştır. Butun Muslumanlar Kuran'in Allah'in sozlerinin ta kendisi olduğunu bilirlerdi. Taki yavaş yavaş insanlar haktan uzaklaşmaya başladıkları zaman, sapık fırkalar ortaya çıktığı zaman, bu sapık fırkalar felsefe'den ve baska dinlerden etkilendiği zaman, gereksiz meseleler hakkında konuşup tafsilata karmaya başlamışlardır. Bu fırkalar her konuyu konustukları için, Allah'in kelamında (konuşmasında), nasıl olduğunu araştırmaya başlamışlardır. Yani gereksiz tafsilata girmişlerdi.

Kimisi Allah'a hiç bir sıfatı uygun görmediğinden Allah'in sıfatlarını inkar ederken, baskaları sıfatları inkar etmeden manasını değıştirmeye çalışmışlardır.

İste o zamanlardaki en meşhur fırka olan Cehmiyye fırkası, nerede konuşulmayacak bir şey bulsalar o mesele hakkında konuşmaya başlamışlardır.

Allah'in konuşması hakkında nasıl olduğunu düşünerek, en sonunda Allah'in konuşmasının yaratılmış olduğunu ileri sürmüşlerdi. Bu sapık ve küfür içeren kuralları, onların Kuran'i bile yaratılmış bir şey olarak kabul etmelerine gotürmüştü.

Sahabe'lerden son zamanlarda yaşayan bazı Sahabeler Kuran'in yaratılmadığını söylemişlerdir. Nasıl ki İmam Lalekai gibi alimler, Selefi salihinin itikaini toparladıkları eserlerinde Sahabelerin bu sozlerini nakletmişlerdir.

İste baska bir yandan İmam İbni Kullab(Hicri 240'ta hayatta idi. Ne zaman vefat ettiğini bilmiyorum.), büyük bir alim olmasına rağmen, Selefi salihinin bazı görüşlerine muhalefet ederek, ne Cehmiyye'nin dediğini nede Ehli sunnet'in dediğini demeyerek baska bir görüş dogurmuş ve baska bir sapıklık icad etmiştir.

İmam Zehebi, İbni Kullab'ın **bu fasid görüşünü kimsenin söylemediğini** zikretmiştir(Siyeri Alami En-Nubela 11.clt. 175.s.).

İmam İbni Kullab, Mutekellimlerden Ehli sunnet'e en yakın olan kişidir(bir önceki kaynak).

Alimlerin dediği gibi; bu İmam'ın bu konudaki görüşü, eski hristiyan ve yahudilerin dinlerinde bile bilinmeyen çok garip bir görüştür(İmam Siczi'nin Er-Risale'sine bak "**Risaletul İmam Es-Siczi**").

İmam İbni Kullab'ın görüşü ise: Allah'in kelamı'nın eski ve ezeli olduğudur.

Allah c.c. kullarına bu şekilde emirlerini ve yasaklarını bildirmiştir.

Bu sozu soyledigi zaman, alimler gerektiği şekilde bu gorusun fasid ve yanlis bir gorus oldugunu belirtmislerdir.

Iste boyle bir soz soylendigi icin, Ehli sunnet alimlerinin Allah'in konusmasindan kasd edilenin bu olmadigini belirtmeleri gerekmektedir. Ehli sunnet imamlari Allah'in konusmasinin sahaberin anlayisina uygun bir sekilde bir tarifini yapmislardir; "**Kuran Allah'in sozudur. Yarattilmamistir**".

Imam Ibni Kullab ve ona taabii olanlarin bu sozu soylemelerinin nedenide; Allah'in sifatlarinin hepsinin ezeli oldugunu soylemelerinden kaynaklanmaktadır. Yani Allah istedigii zaman istedigini yapmaz. Boylelikle her istedigii zaman konusamaz. Eger konusursa yaratik olmus olur ve yaratik bir sey onunsifatinda olusmus olur derler. Halbuki bu sapik ve fasid itikadlari, sadece cahilliklerini ve Allah'in hic bir seye benzemedigini anlayamadiklarini gosterir.

Ayrica Allah'in kelami(sozleri) hakkında ibni kullab'in bu sozu disinda baska sozler soyleyenlerde olmustur. Bir kısmi Kuran'in yaratilip yaratilmamasi hakkında hic konusmamis ve bu konu hakkında susmustur. Iste boyle yapanlarada Selef'i Salihin asiri derecede bir tepki gosterip bu gorusun dogru olmadigni ve Kuran'in yaratilmadigini soylenelesinin gerektiğini soylemislerdir. Cunku eger birisi "Kuran yaratildimi? Yoksa yaratilmadimi?" sorusunun karsisinda susarsa, suphe icinde demektir. Buda sapikliligin ta kendisidir.

Baska bir grup ise; Agzimizdan cikan Kuran yaratikmi? yoksa degilmi?

Iste bu meselenin tartismasina girmislerdir. Kimisi yaratiktir derken, baskalari ise agzimizdan cikan Kuran yaratik degildir demisler. Ama yine Selef'i Salihin bu iki firkayada tepki gosteremis ve bu konu hakkında asil olan susulmasi gerektiğini soylemislerdir. cunku zikredilen her iki sozunde dogru ve yanlis yanlarida var. farkli yonlere cekilebilecegi icin bu konuda susulmasi gerektiğini zikretmislerdir. Boylelikle Allah'in kelam'i hakkindaki Ehli sunnet'in tutumu ise soyledir: **Kuran Allah'in kelamidir.**

Ondan cikti ve ona geri donecektir. Allah c.c. istedigii zaman istedigii sekilde konusur.

Her kim bu dedigimiz disinda baska bir sey soylerse o kisi sapiktir.

Iste asil olan tarif budur. Ama malesef bazilari bu konu hakkında konustugu icin, Yani; Kuran Allah'in kelamidir ama... diyerek baska baska seyler ekledikleri icin, Allah'in kelam'inin ne demek oldugunu degistirdikleri icin, bazi ulema muhaliflere reddiye amaci ile; **Allah'in hakiki bir sekilde**

konustugunu ve konusmasinda ses ile oldugunu ilave etmislerdir.

Aslinda bu ikinci tarif birinci tariftan bir farki yoktur. Ikiside aynisini diyor. Ama ikinci tarif, ibni Kullab ve takipçileri olan Kullabiyye'lere reddiye ve hakki isbatlamak amaci ile zikretmislerdir. ("Kullabiyye"; ibni Kullab'in takipçilerine denir.)

Kullabiyye'lere reddiye veren bir suru alim olmustur. Buyuk alim imam Ebu Yalan bin Ferra El-Bagdadi El-Hanbeli "**İbtalu Et-tevilat**" adli eserinde bu firkaya cok yeterli ve detayli reddiyeler vermistir.

Kelam(Allah'in konusmasi) konusunda Ehli sunnete muhalif olan ibni Kullab'ı ve takipçilerini ve Esariler'i bazen isimleri ile zikredecegim. Bazende kelamici diye zikredecegim. Her iki sekilde de zikredersem bilinsin ki kasd ettigim ayni kisilerdir. Yani: Mutekellimler = Es-ari'ler ve Maturidi'ler ve eski imamlari ibni Kullab.

BU KONUDAKI EHLİ SUNNET'İN TUTUMU VE

EHLİ SUNNET İMAMLARININ SOZLERİ

Ehli sunnet ise; her konuda oldugu gibi, asil kaideleri(kurallari) uzerinden ayrilmamislar ve Kuran'in; **Allah'in kelami** oldugundan baska bir sey soylememislerdir. Cunku Sahabe Allah'tan gelen herseyi o sekilde kabul etti ve bunun disinda hic konusmadi.

Seleften olan bazı ulema bunun dışında bazı sözler eklemişler ise, bu sadece fasid görüşleri yok edebilmek ve ortaya attıkları şüphelere cevap verebilmek için kullanılmıştır.

Alimler, İbni Kullab'ın fitnesi baş gösterdiğinde Kuran hakkında şöyle dediler:

Kuran Allah'ın kelamıdır. Yarattır değil. Allah istediği zaman konuşabilir.

Bu konuda Seleften gelen çok fazla nakiller vardır. Bunların hepsini burada zikretmeyeceğiz.

Zikredeceğimiz sadece konuyu anlamak için bir kaç tane olacaktır.

İmam Ahmed bin Hanbel'e sordular; Birisinin Kuran Allah'ın kelamıdır (sözüdür) deyip, sonrada susması doğrumudur? (yani kuran yaratılmış mıdır yoksa yaratılmamış mıdır, gibi sözler karşısında sussa olur mu?).

Bunun üzerine şöyle dedi: **Peki neden susacak ki? Eğer bu gün insanların bu konu hakkındaki sözleri ortaya çıkmasaydı susabilirdi. Ama kanustukları şeyler hakkında konuştular ise, Kuran hakkında susanlar neden konuşmuyorlar?** (yani neden konusup görüşlerini beyan etmiyorlardı, Kuran hakkında yaratık mı yoksa değil mi yoksa sadece ağızlarından çıkan kuran mı yaratık ve buna benzer değişik fikirlere bölünenler arasında kendi görüşlerini belirtmiyorlar)(İmam El-Acurri'nin **Es-seria** adlı eserinde **sahih** bir sened ile zikretmiştir).

İste Ehli sunnet'in itikadda en büyük imami olan İmam Ahmed'in bu sözü, bütün Ehli sunnet'in bir kaidesi (kuralı) olmuştur. O da; itikadi meselelerde Kuran'da ve Sunnet'de bize ne zikredildi ise ona iman edip onun dışında konuşmamaktır. Ama eğer insanlar konusursa ve sapıklık çıkartırlarsa, onlara reddiye yapıp Sahabenin ve eski imamaların bu konudaki itikadını belirtmek amacı ile konuşmak gerekir. Nasıl ki İmam Ahmed'in yaptığı gibi.

İmam Ahmed'in kapisına Kuran hakkında yaratılıp yaratılmaması konusunda susanlardan birisi geldi. (İmam Ahmed'e) Selam Verdi. İmam Ahmed selamını almadı ve "bir daha kapıma gelme" dedi (**Es-seria** senedi **sahihtir**).

İmam Safii'nin büyük arkadaşlarından olan İmam El-**Buveyti** şöyle demiştir:

Kim derseki Kuran yaratılmıştır, o kişi kafirdir. Allah şöyle buyurmuştur:

40 - Biz bir şeyi dilediğimiz zaman, ona sözümüz sadece "ol" dememizdir. O da hemen olur (Nahl suresi).

İste bu ayette Allah c.c. "OL" demek ile yaratacağı şeyleri yarattığını ve yaratabildiğini söylüyor. Kimde Allah'ın "OL" demesine yaratılmıştır derse, Allah'ın yaratıklarını yaratık bir şey ile yarattığını söylemiş olur (İmam Beyhaki Esmâ ve Sifat adlı eserinde **Sahih** bir sened rivayet etmiştir).

Derim ki: İste İmam Buveyti burada açıkça **Allah'ın konuşmasının gerçek manada ve istediği zamanda** olduğunu söylediğini görüyoruz. Kelamcıların dediği gibi Allah'ın konuşmasının sadece mana ile olmasını yalanlıyor.

İmam İshak bin Rahuyeh şöyle demiştir: **Kim derseki ben Kuran hakkında yaratılmamıştır demem, iste o kişi Cehmidir**(Es-Seria, Hadis no:186 – Siyeri Alami En-Nubela 11.clt. 376.s. Senedi Sahih'tir.).

İmam Ahmed bin Salih; "Kuran Allah'ın kelamıdır deyip, ama yaratılıp yaratılmadığı hakkında birsey söylemeyenin hükmü nedir?" diye sorulmuştur, İmam şöyle cevap vermiştir:

İste o kişi şüphe içindedir ve bu konuda şüphe eden Kafirdir(Es-Seria. İmam Acurri; "Ebu Davud dediki" diyerek rivayet etmiştir.).

Imam Muhammed bin Yahya Ez-Zuheli soyle demistir: ... **Kimde agzimdan cikan Kuran yaratilmistir derse, iste o kisi bidatcidir. Onunla oturulmaz ve konusumaz...**(Siyeri Alami En-Nubela 12.clt. 456.s. / Tarihu Bagdad, yazari; imam hatip Bagdadi. Daru El-Kutubu El-ilmiiye 2.clt. 31.s. Senedi ise **Hasen** derecesindedir.).

Yine soyle demistir: **Iman soz ve ameldir. Artar ve eksilir. Kuran her yonuyle ve nasil sekilde tasarruf edilirse edilsin; Allah'in kelamidir. Sonradan insanların cikardigi; Kuran'dan cikan sesler hakkında ve yazilan kalem ve murekkebi ve kagidi hakkında ve Kuran'i okuyon ve okunan seyler hakkında konusmanin dogru oldugunu gormeyiz. Kimde Kuran'in muhdes (yaratilmis / sonradan olusmus) oldugunu soylerse; o kisi bizim itikadimize gore Cehmi'dir. Bu konuda kesinlikle şüphe edilmez** (Siyeri Alami En-Nubela 12.clt. 289.s.).

Derim ki: Burada; Mutekellimlerin Kuran'in harflerinin ve seslerinin yaratik ve muhdes oldugunu iddia etmelerini unutmayalim.

Imam Muhammed bin husey El-acurri **Es-saria** adli eserinde soyle demistir: **Kim Kuran yaratilmis derse o kisi kafir olmus olur. Kimde kuran Allah'in kelamidir deyip susarsa (yani yaratilip yaratilmadigi hakkında hic bir sey soylemesse) oda Cehmi'dir** (Ehli sunnet'ten cikip sapik Cehmi firkasindan olmustur). **Kimde agzimdan cikan Kuran yaratilmistir derse o kisi yine Cehmidir. Imam Ahmed bin hanbel du sekilde soyledi. Kimde bu insanların okudugu Kuran levhi mahfuzda olan Kuran'dan sadece bir hikayedir derse**(Buda Kullabi firkasinin gorusudur), **bu sozde munkerdir. Alimlerde boyle diyene inkar etmislerdir.**

Derimki: Imamin bu son sozunden kasd ettigi; ibni Kullab'in gorusudur. ibni Kullab'in ve ona tabii olanlarin Allah'in kelaminin ezeli oldugunu iddia ettikleri icin, Allah'in istedigi zaman konusmasini inkar ettikleri icin, Kuran hakkında da soyle demislerdir: Kuran'in ezeli hali Allah'in kelamidir. Ama su anda bizlerin okudugu ve Kuran'larda yazili olan Kuran kesinlikle Allah'in kelami degildir. Boyle dedikleri icin, belkide Mutezile ve Cehmiyye gibi Kuran'in yaratilmis oldugunu soyleyenlerden daha tehlikeli birsey soylemislerdir. Vunku Cehmiyye'ler vb. Kuran'in Allah'in kelami oldugunu kabul ediyorlar. Ama yaratilmistir diyorlar. Ibni Kullab vb. ise bizim su anda okudugumuz Kuran'in Allah'in kelami oldugunu kabul etmiyorlar. Kuran'in Allah'in kelami olduguna dair olan butun rivayetleri tevii edip manasini degistiriyorlar.

Imam El-acurri soyle devam ediyor: **Iste bu sozu soyleyene soyle denir** (yani ibni kullab'in sozune), **Kuran seni yalanliyor ve sozunu reddediyor. Yine Sunnet'te seni yalanliyip sozunu reddediyor.**

Allah soyle buyurmustur: [6] Ve eğer müşriklerden biri senden eman dilerse, Allah'ın kelâmını işitip dinleyinceye kadar ona eman ver (tevbe suresi).

Iste burada Allah c.c. dinleyenin Kuran'i dinledigini soyluyor. Kuran'in hikayesini veya manasini dinledigini soylemiyor.

Derim ki: Iste imamin dedigi gibi, bu ayet bu gorusun dogru olmadigina cok acik bir delildir. Kuran'da buna benzer iki ayet daha vardir:

75-Şimdi (ey müminler!) onların size inanacaklarını mı umuyorsunuz? Oysa ki, onlardan bir zümre, Allah'ın kelâmını işitirler de iyice anladıktan sonra, bile bile onu tahrif ederlerdi,(bakara suresi).

Derim ki: Iste burada Allah'in sozunu isittikleri zamandan bahsediyor. Allah'in sozunun manasini isittigini soylemiyor. Yine Allah c.c. soyle buyuruyor:

15-Onlar, Allah'ın sözünü değiştirmek isterler(fetih suresi).

Derim ki: Allah'in sozunu degistireceklerini soyluyor. Allah'in sozunun sadece manasini soyleyeceklerini bize haber vermiyor.

Yine Kullabi'lere soyle denir: ibni Kullab'in ve onu takip edenlerin gorusu dogru olsaydi, (bu gorusu Kuran'in yalanlamasi ile birlikte) Peygamberimiz s.a.v. bizlere bildirmesi gerekir di ve Kuran'in aslinda gercek manada Allah'in kelami olmadigini ve su anda elimizde olan Kuran ile Allah'in konusmadigini...

Bunlari eger Allah Rasulu s.a.v. bizlere beyan etmediyse, demekki o zamandaki Sahabeler bu Kuran'in gercek manada Allah'in kelami oldugunu anlamislardi. Eger yanlis anlasalardi Allah Rasulu s.a.v. bunu duzeltirdi. Ama boyle yapmadi. Boylelikle Kuran'in gercek manada Allah'in kelami oldugunu anlamis oluruz.

Ayrica Kullabi'lere su soru sorulur: Allah rasulu s.a.v. bu Kuran'in sadece manasinin Allah'in kelami oldugnu bizlere bildirmedi ise, bunu nereden getirdiniz? Boylelikle bu gorusun bidat ve sapiklik oldugunu anlamis oluruz.

Imam El-acurri soyle devam ediyor:

Ve Allah c.c. soyle buyurmudur: **9 - Şüphesiz ki bu Kur'ân, insanları en doğru ve en sağlam yola iletir,(isra suresi).**

Ve soyle buyurur: **29 - Ey Muhammed! Hani biz cinlerden bir grubu Kur'ân'ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Onlar Kur'ân'ı dinlemek için hazır bulundukları zaman birbirlerine "susun" dediler. Kur'ân'ın okunması bitince de birer uyarıcı olarak kavimlerine döndüler(ahkaf suresi).**

Ve yine soyle buyurur: **1 - Deki: Hakikat bir takım cinnin Kur'ân dinleyip de şöyle dedikleri bana vahyedildi. Şüphesiz biz, hayret verici bir Kur'ân dinledik,(cin suresi).** Iste burada Allah Cinler'in Kuran dinlediklerini haber verdi. Kuran'in hikayesini ve manasini dinlediklerini soylemedi. Ayrica nede cinler bizler Kuran'in manasini dinledik dediler. Iste Cinler yeni bir bidat ve dalalet cikarip, Kitab'in ve Sunnet'in ve Muminler'in sozu disinda bir gorus ortaya cikaranlar gibi demediler (yani ibni kullab ve onun gorusunde olanlari kasd ediyor).

...ve Kuran'da bu ayetlerin benzeri cok fazladir.

Ve Peygamberimiz s.a.v. soyle buyurmudur: Sizlerin en hayirlilariniz, Kuran'i ogrenip ogretendir(Hadis sahihtir).

(imam bu konuda bazi hadisleri zikrettikten sonra soyle der:) ve buna benzer hadisler coktur, ve Allah'a sukurler olsun.

Sonra soyle devam eder: Iste Muslumanlari Allah'tan korkmalari ve Kuran'i içindeki ahkami ile birlikte ogrenmeleri ve boylelikle helal'ı helal kilip haramida haram kilip, muhkemini ogrenip, muteşabihinede iman etmeleri, bu Kuran'in Allah'in kelami oldugunu ve yaratilmamis oldugunu bilmeleri(itikad etmeleri) gerekir.

Iste eger Cehmi bir kişi gelipte; "Kuran yaratililmistir" derse, veya "Kuran Allah'in kelamidir deyip (yaratilip yaratilmadigi hakkında) susarsa", veya "agzimdan cikan Kuran yaratililmistir" derse, veya bu Kuran levhi mahfuzda olan Kuran'in bir hikayesidir derse,

iste bunların hepsinin **hukmu tehcir edilip konusulmaması gerekir. Nede arkasında namaz kilinir. O kisten insanlar sakindirilir.**

Iste bundan sonra sizlerin yapmanız gereken şey ise; peygamberimizden gelen Sunnetlere ve Sahabe'nin ve Tabiinlerin sözlerine ve Müslümanlarının imamlarının sözlerine sımsıkı sarılmanızdır. Dini meselelerde kavga ve cedelden uzak durun. İşte kim bu yol üzerinde ise, Allah'tan onun için her hayiri isterim...(Eş-Şeria, 1.clt. 519.s. oncesine ve sonrasına bak).

Derim ki: İmam Acurri'nin bu dedigini Selefî salihinden olan bir şuru alimde zikretmistir.

Mesela imam Ahmed bin Hanbel'den gelen bir rivayette "İmam Amed, agizimden cikan Kuran yaratilmistir" diyen kisi ile Kuran yaratilmistir diyenin aynı şeyi dedigini

zikretmistir(Ibtalu Et-tevilat, yazarı imam Ebu Yala bin Ferra, senedi ihticac edilecek kadar gucludur. / benzerlerini imam Halla Es-Sunne adli eserinde yine imam Ahmed'den rivayet etmistir).

İmam **ibni Hacer el-askalani Fethulbari**'de şöyle demistir:

İbni Battal dedi ki: İmam Buhari'nin bu bab'da(konuda) kasd ettiği ve açıklamaya calistigi şey ise; Allah'in duymasini isbat etmektir (yani duyma sifatini).

Bunun isbatında çok uzatmistir ve aynı konu "Kitabu Et-tevhid"in başında Allah'in duyan ve gören olduğu babında zikredilmistir. Ama bu konudaki benim görüşüm ise (yani ibni Hacer'in kendi görüşü) **bu babdaki hadisleri zikretmesinin sebebi kendi görüşü**

olan(yani imam Buhari'nin görüşü olan) **Allah'in istediği zaman konusabileceğini isbat etmek icindir**...(13.clt. 496.s.)

Derim ki: Burada imam ibni Hacer El-Askalani, açık bir şekilde imam Buhari'nin kelamcılara muhalefetini belirterek, Buhari'nin itikadının Allah'in istediği zaman konusabileceği olduğunu belirtiyor. Ama Kelamcılar ise malesef Allah'in istediği zaman konusacağını inkar ediyorlar. Buda onların açıkca Ehli sunnet'in en büyük imam'ı olan imam Buhari'ye muhalefetlerini ortaya koyuyor. Büyük imam **Asbahani "El-hucce fi beyani el-meehacce"** adli eserinde şöyle diyor (kitabın farklı farklı yerlerinden Allah'in istediği zaman konusabileceği hakkında sözlerini kitabından aktaracağım insallah) :

... Allah'in olum melegi ile konustugu ve istediği zamanda konusabileceği ve (ana karnında olan)rahimide yarattığında onunla konustugu hakkında...(sonrada bu konuda hadisler zikreder)

... Allah'in kelimeleri bitmez. Bunun delili ve tasdiki olarak; yaratıkların hepsi öldüğünde, Allah'in su sözudur: **Bugün mülk kimindir?** (imam şöyle diyor:) Sonrada Allah kendi cevap verir ve derki: **Tek ve kahhar olan Allah'ındır**.(Mumin suresi'nin 16. Ayetinin bir kısmı. Bu konu hakkında sabit hadisler rivayet edilmistir.)

... Allah bir şey yapmak istediğinde onu Arş'ı taşıyanların duyacağı, sonrada gokyuzunun her katındaki melekeler en üstten en aşağıya doğru taki dünya'nın göğündeki melekeler kadar ulaşacağına dair olan bolum.

Bu konu hakkında Allah şöyle buyurdu: Nihayet kalblerinden dehşet giderildiği zaman "Rabbimiz ne buyurdu?" derler. (Şefaati sahipleri de) : "Hakkı söyledi" derler. O, her şeyden yüksek ve büyüktür.(sebe suresi 16.ayet)...

Allah'in seslenme sıfatı olduğuna dair bolum...

Derim ki: Ehli sunnet velcemaat'in en buyuk imamlarindan olan imam Semseddin Ez-zehebi "Siyeri Alami En-nubela" adli eserinde, Allah'in kelami ve Kuran meselesini cok guzel bir sekilde aciklamistir. Imam Ahmed bin Hanbel'in tutumunu desteklemis ve "Kuran hakkında eskidir, veya muhdestir" demeyi, ikisinin de Ehli sunnet'in inkar ettigini ve bu konuda konusulmaması gerekildigini zikrtmistir.

Yine "Kuran Allah'in kelimidir ve yaratilmamistir" demek ile yetinmenin gerekli oldugunu belirtmistir.

Yine soyle demistir: ... **Ondan sonrada bir grup daha ortaya cikti ve dediler ki: Gokten inen Kuran yaratilmamistir. Ama agizimizdan cikan Kuran yaratilmistir. Bunlarin kasd ettigi; agizlarindan cikan Kuran'in ve kendi seslerinin ve yazilmasinin vb. yaratik olmasi idi. Bunuda soyleyen Hiseyin El-kerabisi ve ona tabi olanlardir. Boyle diyenlere imam Ahmed inkar etti...**

Yine soyle dedi: ... imam Buhari ise buyuk ve zeki olan imamlardin idi. Soyle dedi: **agizimizdan cikan Kuran'in yaratilmis oldugunu soylemedim, benim kasd ettigim agizlarini oynatmalarinin ve okuyan kisinin sesi ve yaptigi seylerin yaratilmis olmasidir, ama duyulan ve okunan ve agizimizdan cikan ve defterlere yazilan Kuran Allah'in kelami(sozu) olup yaratilmamistir.**

Bu konuda "Efali El-ibad" adli kitabini yazmistir. Imamin neyi kasd ettigini anlayamiyan bazilari onun bu dediklerini kabul etmeyip inkar ettiler...

Sonradan da Es-ariler'in ve Kullabi'lerin gorusleri ortaya cikti ve dediler ki: Kuran bir manadir. Bu inen ise, Kuran'in hikayesi ve ibareleri ve Kurana delalet eden seydir. (yine Kullabi'ler) Dediler ki: Su anda elimizde okunan Kuran sayili ve ardardadir. Allah'in sozunun sayili ve ardarda olmasi imkansizdir. Oysaki Kuran sadece bir seydir...

(imam Zehebi soyle devam eder:) ve sonrada bu gorus cok cogaldi ve genisledi. Bu konudaki bu gorusu kabul ettigimiz zaman, (Kuran ve kelam vb. gibi seyler hakkında) degisik ve garip gorusleri kabul etmek gerekti. **Allah'a yemin ederim ki bu konuda bu seyleri terk etmek ve birakmak Iman'dandir.**(11.clt. 511.s.)

Derim ki: Iste imam Zehebi, burada cok acik ve net bir sekilde Kuran'in hepsinin Allah'tan oldugunu ve dogru gorusun imam Ahmed'in ve Buharinin vb. gorusleri oldugunu aciklamistir. Kelamcilarin goruslerinin zayif ve dogru olmayan bir gorus oldugunu acikca belirtti. Uzunca imam'in sozune bakmak isteyen kitabini muracaat edebilir. Bu konuyu mukemmel bir sekilde aciklamistir. Imam Zehebi'nin hocasi ve ilim arkadasi ibni Teymiyye gibi kelamcılara karsi dusmanligi bilinen bir seydir. Bu meseledeki Kitaplari en onemli şahiddir.

Imam Abdullah bin Mubarek, taha suresinin basindan altmis ayet okur ve soyle der:

Kim bunun yaratildigini soylerse iste o kisi kafir olur(ibni Et-taberi ihticac edilecek kuvvette bir sened ile zikretmistir. El-akidetü es-selefiyye fi kelami rabbi el-beriyye adli eser muracaat edilebilir. Arapca baskisi ile 247.s.).

Derim ki: Kelamcilar ise; okuduqumuz Kuran'in manasi hariç her sey yaratilmistir diyorlar.

Imam ibni Mubarek'te okuduğu ayete hangi sekilde olursa olsun "Yaratilmis" diyeni tekfir etmistir.

Kullabi'ler ise; imam ibni Mubarek'in okuduğu ayetin seslerinin ve harflerinin yaratildigini iddia

etmislerdir. Boyllelikle Kullabi'ler imam ibni Mubarek'e gore kafir ve Murted olmuslardir. Gunumuzde

olan Es-ari'ler ve Maturidi'ler bu qorus uzere olduklari muddetce -imam ibni Mubarek'e gore- Kafir olmuslardir.

Imam Beyhaki **Esma se Sifat**'ta ve imam El-Hallal **Es-sunne** adli eserinde imam Ahmed'den **sahih** senedle uzun bir rivayet zikretmislerdir. Bunun icinde imam Ahmed ile imam Ebu talip arasinda gecen bir olay vardir. Imam Ahmed soyle der: **Kuran nasil tasarruf olunursa olsun, yaratilmis degildir.**

Ayrica imam Ahmed **Er-Raddu ala El-Cehmiyye** adli eserinde bu konudaki suphelere cevap vermistir.

Iste buradanda, arapca olan Kuran'in yaratilmis olmadigini soyledigini goruyoruz. Buda kelimcilerin karallarina cok acikca muhalftir.

Imam Mufessir ibni Cerir **Et-Taberi**; **Allah'in konusmasinin duyulan bir ses oldugunu zikretmistir.** Bu konuda Allah'in **sesi** olduguna dair sahabe'lerden Eser'ler rivayet edip ikrar etmistir. (mesela; Şura suresi'nin 51. Ayet'inin tefsirine bak / Sebe suresinin 23.ayetine bak). Yine **Sarihu Es-sunne** adli eserinde Kuran'in nasil okunursa ve nereye yazilrsa ve hangi sekilde olursa; onun(Kuran'in) Allah'in sozleri oldugunu soylemistir. Buda Kullabi'lerin akidesinin tamamen tersinedir.

Seyhulislam El-heravi **Zemmeulkelam** adli eserinde soyle demistir:

Ahmed bin Hamza'yı şöyle derken işittim: Taberistan'da bir kişi için meclis kuruldu(insanlar toplandı ve o kisiyi sınava tabi tutmak istediler). O kisi geldi ve Minber'e oturdu. Sonrada ona Kuran'in harfleri hakkında sordular. Oda(Kuran'in harflerinin Allah'in sozleri olup yaratilmadigini) inkar etti. Bunun uzerine o kisiyi oldurene kadar dovduler.

Derim ki: Iste Kuran'in harflerinin Allah'ın kelami olmadigini soylemesi uzerine Hadis Ehli o kisiyi oldurdu. Buda Hadis Ehli'nin Bidat'cilara karsi cok sikı tutumunu gostermektedir.

Imam El-heravi ayni eserinde soyle demistir: Ahmed bin Ebi Nasr'ı(büyük tasavvuf alimi) soyle derken isittim; Muhammed bin Huseyn Es-Sulemi'yi **"Kullabi'leri" lanetlerken gorduk.**

Ahmed bin Ebi Nasr o kadar sunnete duskunmus ki, Cami'de Es-ari'lerin oturdugu yerde oturmazmis. Nasil ki bunu imam Heravi ayni eserinde direk bu imamdan nakletmistir.

Buyuk "Allame" **Yahya bin Ammar** **Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin itikadi uzerine olanlari lanletleyip tekfir ederdi.** Nasil ki bunu imam El-Heravi defalarca kendisinden isitmisti. Imam Yahya soyle derdi: **"Eger onu(Kullabi'yi, veya Es-ari'yi, veya Maturidi'yi, Kuran hakkında) soyle derken işitti isen;** (o Kuran) **kagıttir ve uzerine yazilan yazılardır**(anliyamadigim bir kelime zikretmis. Onu ceviremedim.), **iste bil ki** (bunu diyen kisi) **Zındık'tır".**

Derim ki: Imamin kasd ettigi; Kuran'in harflerinin ve seslerinin yaratilmis olduugnu iddia eden kisi, Kuran hakkında "Bu sadece yazılardan ibaret, asil Allah'in kelami bu degil" gibi sozler soylardi. Imam yahya'da bu fikirdekileri tekfir etti.

Imam Heravi'nin babasinin hocalarından olan imam Ebu Said Et-Talakani'ninde Kullabi'leri lanetledigini babasından nakletmistir.

Yine (imam Heravi) kendisi hocasi olan imam Ahmed bin Hasan El-Hamusi'nin, Es-arileri lanetledigini isitmistir. Bunuda **Zemmulkelam**'da kayit altina gecirdi. Bu imami, imam Zehebi Tarihu El-islam adli eserinde hararetle ovmustur(9.clt. 384.s. / **Zemmulkelam**'dan naklettigim nakillerin hepsi kitabın icindeki dokuzuncu tabaka'dan alintilardir.).

Derim ki: Bu imamlarin Mutekellimleri tekfir etmelerinin en buyuk nedenide "Kuran'in harflerinin ve seslerinin yaratilmis" oldugunu iddia etmeleridir. Nasil ki bu imamlarin eserlerini okuyan kisi bu hakikati gorebilir.

Imam Ebu El-Abbas Ahmed bin Muhammed En-Nehavendi, **Mutekellimlere hep inkar eder, Es-ari'leri tekfir ederdi**(Sekizinci tabaka'ya bak. Burada **Zemmulkelam**'dan yapilan nakiller bitmistir).

Buyuk imam Allame Hafiz Lalekai "Serhi usulu itikadi Ehli sunnet" adli eserinde; Kuran hakkında su kurallari zikretmistir.

"Allah c.c. Kuran ile hakiki bir sekilde konusmustur".

"Kuran hakikati uzerine Allah'in kelamidir(sozleridir)".

"Kuran ne (Allah'in sozlerinin) hikayesidir. Nede (hikaye) Kuran'in ibaresidir(yani; Kuran'in ibaresi -harfleri ve ses vb.- Allah'in sozlerindendir.)."

Imam bu kurallari zikrettikten sonra soyle demistir: **"Bunun disinda kim bir sey derse, iste o kisi Kafir'dir. Dalalet uzerindedir. Dalalete surukleyicidir. Bidat sahibidir. Ehli sunnet ve Cemaatin gorusune muhalefet etmistir"**(2.clt. 43.s.).

Yine imam Abdussatir bin Abdulhamid bin Muhammed bin Ebi Bekir El-Makdisi, **Es-ari'leri tekfir ettigi nakl olunmustur**(Zeylu tabakatu El-Hanabile, yazari imam ibni Recep El-Hanbeli 1.clt. 303.s.).

Imam Allame Abdullah bin Ahme bin Muhammed El-Makdisi "El-Munazaratu fi El-Kuran" adli eserinde "Es-ari'leri ve Zindiklari" ayni mertebeye koymustur. Bununla birlikte **"Onlar (Es-ari'ler) hic suphesiz Zindik'tirlar"** demistir(50.s.).

Imama Allame Abdulvehhab bin Abdulvahid bin Muhammed El-Ensari El-hanbeli "Er-Risaletu El-Vadiha fi Er-raddi Ala Es-Esaira" adli eserinde Es-ari'leri "Allah'in dusmanlari" diye vafetmistir(1.clt. 469.s.). Allah'in kelami hakkında itikad ettikleri bu inancin Yahudi ve Haristyanlari inancindan daha beter oldugunuda zikretmistir(1.clt. 481.s.). **sozlerinin kufur oldugunuda zikretmistir**(1.clt. 507.s.).

"Imam" "Allame" "Selefin buyuklerinden olan" "Ahmed bin Hanbel'in hocasi" Ali El-Medini -minberde iken- soyle demistir:

Kim kuran'in yaratildigini iddia ederse kafir olur.

Kimde Allah'in(Ahirette) gorulmeyecegini iddia ederse kafir olur.

Kimde Allah'in Musa ile Hakiki bir sekilde konusmadigini iddia ederse

Kafir olur(Imam Bagdadi "Tarihul Bagad" adli eserinde kuvvetli ve Sahih bir sened ile zikretmistir. 11.clt. ilk sayfalara bak, veya 472.s. bak / Imam Zehebi'de Siyeri Alami En-Nubela adli eserinde nakletmistir.).

Derim ki: Elbette cezmen ve kesin bir sekilde bilmekteyiz ki; Mutekellimler Allah'in hakiki bir sekilde Musa a.s. ile konustugunu inkar etmekte.

Ben burada Mutekellimlere reddiye yapan ve onların sapikliklarını ortaya cikan bütün alimleri zikretsem bu eser çok uzar. Sadece örnek olsun diye bazılarını zikrettim. Umulurki hidayete erirler.

İMAM AHMED'İN ACIKÇA İBNI KULLAB'İN GÖRÜŞÜNÜ KABUL ETMEDİĞİNİ ONUN ASHABI NAKLEDİYOR

İmam Hakim tarihinde **sahih** senedle, İbni Teymiyye Mecmu El-fetava'daki bir risalesinde sunu zikrederler:

İbni Huzeyme İbni Kullab'ın görüşüne meyillilerden birisi geldi ve şöyle sordu: Ey İmam, sen bizim mezhebimizden neyi inkar ettiğinde ondan geri donelim?

İbni Huzeyme şöyle cevap verdi: Sizin Kullabi mezhebine meyletmenizdir. Ahmed bin Hanbel, Abdullah bin Kullab ve Haris el-Muhasibi gibi onun(Kullabi'nin) ekolünde olanlara karşı en sert olan kişilerdendi.

Yine İmam El-esari **ibane**'sinde İmam Ahmed'in şu sözünü ikrar ederek nakletmiştir:

Bizler asla elimizde olan Kuran hakkında(Bu Kuran'ın her yönü ile yaratık olmadığında) hiç bir şüphe etmeyiz. Onda Allah'ın isimleri vardır. O Allah'ın ilmindendir. Kimde Kuran'ın yaratıldığını soylerse iste o kisi bizim itikadımıza göre Kafir(El-ibane 87.s.).

Derim ki: İste burada İmam Ahmed'in bizim elimizde olan Kuran hakkındaki sözüne dikkat edelim. Elimizde olan Kuran arapcadır ve her yönü ile yaratılmamıştır. İmam Es-ari'nin ikrar ettiği ve İmam Ahmed'den naklettiği bu söz, acikça Kuran'ın içinde bulunan harflerinde yaratılmadığına delalet etmektedir. Bu dediğim çok nettir. Bunu inkar edenide tekfir etmişlerdir. Kelamcılar ise elimizdeki Kuran'ın yaratılmış olduğunu soylemektedirler.

Ayrıca bu konuda büyük ehli sunnet imami olan İbni Huzeyme'nin kelamcılarla sert

carpismaları olmuştur. İbni Huzeyme'de her yere: **Allah konusandır. İsterse konusur. İsterse susar yazdırmıştır.**(Seyhulislam Ebu İsmail El-ensari'nin **Menakibu el-imami Ahmed** adlı eserini muracaat edin).

İmam **Hallal** şöyle demistir: Ebu bekir El-Merruzi bize haber verdi, dedi ki: Ebu Abdullah'a(Ahmed bin Hanbel'e) şöyle denilirken isittim:

Abulvehhab konustu ve şöyle dedi: Kim Allah'ın Musa a.s. ile ses ile değilde ses olmadan konustugunu soylerse, iste o kisi Cehmi'dir. Allah'ın dusmanidir. İslam'ında dusmanidir.

Bunun üzerine Ebu Abdullah(Ahmed bin Hanbel) gulumseyerek şöyle dedi: **Ne kadar güzel bir şey soylemiş. Allah onu affetsin**(Es-sunne, görüldüğü gibi Senedi kuvvetlidir.).

Derim ki: İmam Ahmed'in kabul ettiği bu sözde acik bir şekilde Allah'ın Musa ile ses konustugu, bunu inkar edeninde kafir olacağı gecmektedir. Mutekellimlerde bunu inkar etmişlerdir. Mutekellimler Allah'ın ses le konusmadığını, halbuki sesin Allah'tan cikmadığını iddia etmişlerdir. Buda Selefin alimlerince kufurdur.

İmam Muhammed bin Ebu Yalan bin Ferra El-Hanbeli (İbtalu Et-tevilat adlı eserin

yazarının oğlu) **Allah'ın konuşmasının ses ve harf ile olduğunu, Kuran'ın her yönü ile**

Allah'in kelamindna ibaret oldugunu zikretmistir(El-Itikad, bu eser kendi eseridir. 24-25).

ALLAH'IN KELAMI HAKKINDAKI IBNI TEYMIYYE'NIN SOZLERI

Imam ibni teymiyye, bu konuya cok onem vermis ve bu konuda cok fazla konusmustur. Boylelikle sadece misal olarak bir kac tane sozunu zikre delim.

Soyle demistir:

...ve demislerdir ki (yani selefi salihin) ; **Allah'in kelami yaratilmamistir. Ondan basladi (ondan cikti) ve ona donecektir.**

... Bu yuzden selef ise soyle dedi: **Allah'in kelami Allah'tandir. Onun kelamindan hic bir sey yaratilmis degildir.**

... Onlardan(Selef'ten) hic biri Allah'in kelaminin(kelamcilarin dedigi gibi) bir manadir, zati ile kaim olundur, buda tevatir ve incildir demediler. Onlardan hic biri Allah'in konustugu sesin ardarda olmadiginida soylemediler. Nede Allah'in kelaminin ayni anda birlikte oldugunu ve eski oldugunu ve Musa'nin duyugu ses'in eski ve ezeli oldugunu soylemediler.

... Suphesiz ki soyle dediler: Allah ses ile konusuyordur. O(Hadislerde gectigi gibi) ses ile nida eder ...(Es-Safediyye).

Yine soyle demistir:

... Sehl bin Abdullah ise; Kuran'in hepsinin, harfleri ve manasi ile Allah'in kelami oldugunu soyleyenlerdendir.

... Ebu bekir bin ishak el-Kelabazi, **Et-tearruf fi mezahibi et-tesavvuf** adli eserinde; Haris el-Muhasibi ve Ebu el-Hasen bin Salim'den **Allah'in ses ile konustugunu soylemelerini** nakletmistir...(El-istikame).

Derim ki: Eger Sened'leri Sahih ise, o zaman bu kisilerin eski goruslerinden donduklerini ve hakki bulduklarini gostermektedir.

Yine soyle demistir:

... Imam buhari "Halku Efali El-ibad" adli eserinde soyle demistir: ... **ve bunda da Allah'in sesinin yaratiklarin sesine benzemedinin delaleti vardir, cunku Allah'in sesini**(hadislerde oldugu gibi) **yakindaki nasil duyarsa uzaktakide o sekilde duyacaktır. Buda sadece Allah icindir...** (El-akidetu el-Asfahaniyye / imam ibni Teymiyye'nin imam Buhari'den naklen zikrettiği bu delil, basili olan imam Buhari'nin "Halku Efali El-ibad" adli eserinde de gecmistir.).

Yine soyle demistir:

Buyuk Sunnet imamlari olan; Ahmed(bin Hanbel) ve Buhari ve onun gibileri ve Davud ve onun gibileri ve ibni Mubarek ve onun gibileri ve ibni Huzeyme ve Osman bin Said Ed-Darimi ve ibni Ebi Şeybe ve baskalari; Allah'in meşiet(i) ve kudreti ile konustugunda ittifak etmislerdir. Onlardan hic biri Kuran'in eski oldugunu soylememistir.

Bu soz ilk olarak ibni Kullab ile meşhurlasmıştır. **Imam Ahmed'de Kullabilerden sakindirirdi.** Haris el-Muhasibi'yi hecretmeyi(onunla konusulmamsi ve gorusulmemesini)

emretti. Cunku o onlardandi (yani kullabilerdendi). Haris'in Kuran hakkındaki Kullabi gorusunden dondugude zikredilmistir. Tovbe ettikten sonra; Allah ses ile konusuyor dedigi zikredilmistir(Mecmu El-Fetava 5.clt. 533.s.).

Yine soyle dedi:

Ebu Bekir El-kelabazi dediki(Imam ibni Teymiyye' kitabindna nakil yapmaktadir) : **Sufilerden bir grup ise soyle dediler: Allah'in kelami harf ve ses iledir.**

Yine soyle dedi:

Ibni Kullab ve onun takipçileri haric, hic kimse Allah'in ses ile konusmasini inkar etmemistir(Mecmu El-Fetava 6.clt. 528.s.).

ALLAH'IN HARF VE SES ILE KONUSTUGUNU ZIKREDEN ALIMLER

Imam ibni Teymiyye Mecmu el-Fetava'daki; **Kuran Allah'in kelimidir, harf ve ses ilemidir?**

Sorusunun cevabındaki risalesinde soyle demistir:

Kuran'daki kelim ve kelim harf ve ses'lemdir, yoksa muhdes olan harf ve ses'le degilmidir? Iste(hicri olarak) uc yuzuncu yillarda bir olay olmustur ki; bu olay dort yuzuncu yillardan sonra cokca yayilmistir. Cunku Ebu said bin Kullab sonrada Ebu el-Hasan el-Esari vb. Allah'in sifatlarinin varligi ve Kuran'in yaratilmadigi hakkında Mutezile'ler ile munazaralar yapip tartistiklerinde, baktilar ki bu meselede onlari yenmek icin Kuran'in kadim(eski) oldugunu soylememiz gerekiyor. Eger kadim(eski) ise kesinlikle bir mana ve Allah ile kaim olmasi gerekir. Nasil ki ilim sifati gibi mesela. Bunada(bu fasid inanclarinin uzerine) Allah'in ne ses, nede bir Lugat ile konusmadigini, ister eski olsun ister eski olmasin konusmadigini eklediler.

Bunuda soylemelerinin nedeni; Allah'in sonradan havadis ile alakasi olmadigini iddia etmelerinden kaynaklanmistir (boylelikle derler ki; Allah istedigi zaman konusmaz. Sadece ezelde konusmustur. O kadar. Bir daha asla konusmaz. Bu nedenden cogu kelamcilar cogu sifatlari tevil etmislerdir). **Bu sozleri ile Muslumanlarin cumhurundan olan Hadis ve Fikih ve Kelam ve Tasavvuf ehillerine muhalefet etmislerdir. Bu ulemanın istinbatlari degışsede, bu konudaki (Sahih ve Sabit) eserler(Hadisler ve Sahabe ve Selef sozleri) Allah'in ses ile konusmasina delalet ediyor. Iste bu nedenle imam Ahmed ve baskalari**

Allah'in ses ile konusmasini inkar edenlere "Cehmiyye" demislerdir...(sonrada imam Abdullah'in babasi imam Ahmed bin Hanbel'den bu konu hakkındaki sozunu zikrediyor. Bizler onu risalemizin sonuna dogru Kevseri'ye reddiye babinda zikredecegiz insallah).

Bundan sonra, Şeyhulislam Ehli sunnet'in Allah'in ses ile tekellum ettigini(konustugunu) belirttikten sonra bu konudaki kendi aralarındaki ses konusundaki ve sesin nasil oldugundaki cuzi ihtilaflari zikretmistir.

Sonra soyle devam etmistir:

Sonra Esariler, dort yuzuncu yillarin sonlarında (buyuk imam Allame) **Kadi Ebu bekir El-bakillani** gibileri ortaya cikmaya basladiklari zaman, (Mutekellimler) Allah'in kelim'inin ne harf nede ses nede bir lugat ile oldugunu soylediklerinde, onlara Malik'in ve Şafii'nin ve Ebu Hanife'nin ve cok azda olsa Ahmed'in mezhebindeki Fukahaların bir kısmi bu goruse uyup tabii olduklari zaman, **Ehli hadis ve Cumhuru Ehli sunnet**(yani ehli sunnet'in cogu. Burada Hadis ehlini tahsislemesinin sebebi; ehli Sunnetin

disinda olduklari manasinda degilde hepsinin bu goruse muhalefet etmelerini belirlemek icindir. Oysaki Ehli Hadis, Ehli Sunnet'in ta kendisidir) **bu gorusun Bidat oldugunu soylemislerdir. Iste boyle olunca bunlara muhalefetlerini aciklamak icin, Ehli sunnet'ten bir kisim (imamlar ve alimler) Allah'in harf ve ses ile konustugunu soylemistir.**

Derim ki: Iste imam ibni Teymiyye'nin bu sozu gercekten cok guzeldir. Cunku burada nasil bazi Ehli sunnet'ten olan bir kisim ulemanın Allah'in sesi hakkında neden "Harf ve ses'tir" demelerinin nedenini aciklamistir.

Iste bundan sonra bazi sapiklar; bazi ulemanın Allah'in sesine "harf ve sestir" demelerine nasil kizabilirler ki?

Ehli sunnet'in en onemli kurallarından birisi olan kurali bilmiyorlarmi?

Ehli sunnet; Kuran ve sunnet dışında Allah'in sifatlari hakkında hic bir sey konusmazlar. Ama bazi bidatcılar eger Allah'in sifatlarının manasını degistirmeye kalkarlarsa, iste bu zaman sadece Allah'in sifatlarını degistirmeme amaci ile supheleri defetmek icin bazi ziyadeler kullanabilirler.

Nasil ki eger birisi ciksa ve dese "Allah goruyor, ama onun gormesi sadece ilmidir. Onun disinda eger goruyor ise insanlara benzemiş olur. Boylelikle Allah sadece ilmi ile gorur." Iste eger birisi boyle derse bizde bunun karsisinda; "Hayir, Allah kesinlikle herseyi gorur" deriz. "Onun gormesi onun ilminin ta kendisidir demeyiz". Cunku gormek ve bilmek arasinda her akil sahibi icin fark vardır. Boylelikle "Allah hakiki bir sekilde gorur" deriz. Halbuki eger birisi yukarida zikrettigim sapikligi ortaya koymasa idi, bizim "Allah'in gormesi ilmi degildir." Gibi sozleri kullanmamizin bidat olmasi gerekirdi. Ama madem ki sapik firkalar bidatlarını sokmaya gayret gosteremis, bu durumda bizlerde onların bu sapikliklerini ortadan kaldirmak ve Allah'in sifatlarını aciklamak ve beyan etmek adina bazi aciklamalarda bulunabiliriz.

Iste bu tafsilat; Kuran'da ve Sunnet'te gelmese bile bizler sadece Allah'in gorme sifatini inkar etmemeleri amaci ile bazi ziyadeler ile aciklariz. Iste gormede durum nasil ise; Allah'in konusmasinda da durum ayni sekildedir. Ne zamanki birileri cikip "Allah'in konusmasının ezeli oldugunu ve harflerin ve seslerin ve lugatların Boylelikle Kuran'in ezeldeki manasi oldugunu, binin disinda Kuran'in her yonu ile yaratılmak oldugunu" soyledikleri an, işte Ehli Sunnet ulemasi bunun karsisinda ciddi bir tavir alarak; "hayir, suphesiz Allah her sekilde tekellum eder(konusur) , seslede harflede" demislerdir.

Anlayamayanlar icin bir tane daha aciklama yapalim:

Eger birisi Allah'in gormesinin sadece bilmesi oldugunu iddia ederse, deriz ki: kör bir kisiyi korlukten cikaran seyin gorme oldugu gibi, eger sen Allah'in gormesinin bilmesinden bir farki olmadigini soylersen Allah'i kör vasfina koymuş olursun. Buda sifatlari tam ve eksiksiz olan Allah icin imkansizdir. Boylelikle Allah gorendir ve ilim sahibidir.

Ayni sekilde Eger biri Allah'in konuşmasının sadece mana ile oldugunu soylerse, deriz ki: Dilsiz ve konusamayan kisi ile konusan kisi arasındaki fark; kisinin konusmasıdır. Yani harfler ve sesler ile konusmasıdır. Sen eger Allah'in konuşmasının sadece mana ile oldugunu soylersen, bil ki bir dilsizde o zaman bir konusan ile ayni sey sayilir di. Cunku dilsiz ve konusamayan kiside mana ile konusur. Harfler ve sesler ile konusan dilli kiside mana ile konusur. Boylelikle sizler aslında Allah'in konustugunu inkar etmis olursunuz. Cunku dili olmayan ve mana ile konusabilen, ama ses ve harfler ile konusamayan bir kisiye bizler konusuyor demiyoruz. Ama sizler Allah'in sadece mana ile konustugunu soyleyip Allah'in bu sekilde konustugunu ve konusan oldugunu soyluyorsunuz. Buda imkansizdir.

Boylelikle aslında Allah'in –haşa- konusamayan oldugunu soylemis oluyorsunuz. Iste eger bunlari anlarsak Allah'in her yonden konustugunu; yani mana ve ses ve harf ile konustugunu soylemek

gerektigini anlamis oluruz. Cunku zaten konuşmak bu sekilde olur. Yani konusan ve konusmayan şeyin arasini ayiran şey ses ve harf ile konusmaktir. Bununla birlikte hic bir şeyin Allah'a benzemediginide unutmamak lazim. Iste meselede bu sekildedir. Aslinda meseleyi anlamak icin cok fazla misaller verilebilir. Ama bu kadarinin yetecegini saniyorum.

Boylelikle ibni Teymiyye'nin harf ve ses'ten neyi kasd ettigini simdi anlamis oluruz. Bazi sapiklarinda imam ibni Teymiyye'nin "Allah'in Ses ve Harf ile konustuguna dair zikrettiği sozlerini nasilda sozlerinin maksadini tahrif ederek manayi degistirdiklerini anliyoruz. Bu sozu kufur ile itham etmelerinin ne kadar buyuk bir iftira oldugunu goruyoruz. Bu sozu soyleyenlere tovbe etmedikleri muddetce Allah'in huzurunda hakkimizi helal etmiyoruz. Cunku Ehli sunnet ulemasini bu kadar kolay bir sekilde kufur ile itham etmek basit bir olay degildir.

Imam ibni Teymiyye'nin talebesi Hafiz Zehebi soyle demistir: "Kuran; Harfleri ve manasi ile Allah'in kelamidir" (Siyeri Alami En-nubela 13.clt. 101.s.).

Imam Allame Ebu Hamid El-isfirayini "**kuran'in icinde bulunan harflerin yaratildigini iddia edenin kafir olacagini soylemistir**". Imam Isfirayini, bu zikrettiği itikadini imam **şafii'ye ve butun şafii'lere nisbet etmistir**. (bunu imam Abdulmelik bin Muhammed El-Kurhi "El-fusul fi El-usul" adli eserinde Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed bin Suayb adli imamdan, oda direk imam Isfirayini'den zikretmistir. Zikrettiğim Ebu mansur, imam Isfirayini'nin yakin arkadaslarindna oldugunu ve nakillerinin kabul oldugu alimler arasinda bilinmektedir. Mesela: Hafiz ibni Kesir'in El-Bidaye ve En-nihaye'sune bak. 15.clt. 695.s. Hicr bsk. / Imam Semani'nin El-Ensab'ina bak. 1.clt. 106.s. / Seyhulislam ibni Teymiyye bu sozu **Deri tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserinde nakletmistir. Unutulmamasi gerekir ki iki tane isfirayini adinda alim vardir. birisi Ehli sunnet imamidir. Diyeri ise Mutekellimlerdendir. Kisaca: Ebu Hamid El-isfirayni; Ehli sunnet imamidir. Ebu Muzaffer El-isfirayini Mutekellimlerdendir.).

Imam ibni Haddad Es-şafii'de Kuran'in harflerinin ve seslerinin yaratilmadigini ve hepsinin Allah'in kelami ve sozleri oldugunu zikretmistir (Ictimail Cuyusul Islamiyye, yazari imam ibnulkayyim. 104.s.).

Derim ki: Selef'ten gelen "Allah ses ile konusur" kurali; zaten Allah'in konusmasinin ses ve harf ile oldugunu gostermektedir (Bunu Imam Abdullah, babasi imam Ahmed bin Hanbel'den direk isitmis, bu dediginide Es-Sunne'de zikretmistir.). Cunku Sesin olmasi icin harflerinde olmasi gerekir. Duyan kisi sesi harfler ile duyar. Ayrica Kuran'da hem sestem hemde harften olusmaktadir. Hepside Allah'in kelami ise; harflerinde Allah'in kelami olmasi gerekir. Yine selef'ten gelen "Kuran her yonu ile Allah'in sozudur" kuralida; Kuran'in hem harflerinin hemde sesinin Allah'in sozleri olduguna delalet etmektedir (Bu Kurali imam Ahmed'den sahih bir sened ile ricvayet edilmistir. "Siyeri Alami En-Nubela" 11.clt. 291.s.). El-Hasil; Bu konuda ne selef, nede Selefin menheci uzerinde gidenler ihtilaf etmemislerdir.

ALLAH'IN KONUşMASI İLE ALAKALI SELEF'TEN GELEN ÖNEMLİ BAZI SÖZLER

şam'ın imamu Hisam bin Ammar'ı, bazi kisiler onun agizdan cikan Kuran'in yaratilmis oldugunu soyledigini iddia etmislerdir. Imama atilan bu iftira kendisine ulasinca zaman cok kizmis ve soyle demis:

Kuran Allah'in kelamidir. Kimde Allah'in kudretinin ve Izzetinin yaratilmis oldugunu soylerse o kisi kafir'dir.

Ardından ona soyle soruldu: Agizimdan cikan Kuran yaratilmis diyen hakkında ne dersin?

Dediki: (Deki o Allah birdir, o Allah Samed'dir)(Ihlas suresi 1-2.ayetler) taki surenin sonuna kadar okudu. Sonrada soyle dedi: **Benim bu okudugum Allah'in kelamidir**(El-uluv, Senedide Sahih'tir.).

Derim ki: iste bu imam agizdan cikan Kuran'a yaratilmis diyenlerin manayi yanlis yere sarfetme ihtimali oldugu icin oyle demenin dogru olmadigini belirtmistir. Bu nedenle dikkat edilirse; agizdan cikan Kuran yaratilmistir demenin ne demek oldugunu aciklamamistir. Halbuki o okudugu seylerin yaratilmis oldugunu iddia edenin dogru bir sey soylemedigini aciklamistir. Sozu cok net ve aciktir. Imam El-Heravi soyle demistir: Muhammed bin Abdullah Ebu Abdullah El-buhari'yi soyle derken isittim: Sufi soyle demistir: Ebu Talib El-halavini'yi soyle derken isittim: Ebu Abdullah El-hannati El-esari, Ebu El-abbas El-kassab El-amili'nin yanina geldi. Ebulabbas'ta Es-ari'ye bir Kuran'a dogru isaret etti ve soyle dedi: (Kuran'in) uzerine otur.

Es-ari'de soyle dedi: Ey hoca? Kuran?(nasil ustune oturayim?) Iste bunun uzerine imam Ebu El-abbas soyle cevap verdi: **Sizler bunun(Kuran'in) Kagit ve Murekkep'ten olustugunu soylemisyormusunuz?** (Zemmulkelam, kitabın dokuzuncu tabakasına bak).

Derim ki: Burada imamin kasd ettigi; Es-ari'lerin elimizdeki Kuran'in yaratilmis oldugunu iddia ettikleri icin, onların goruslerinin fasid oldugunu aciklamaktır. Yani imam sunu demek istiyor: Sizler elimizdeki Kuran'in Allah'in kelami olmadigini iddia ediyorsunuz. O zaman ona neden saygi duyuyorsunuz ki? Sonucta o Allah'in sozleri degil. Allah'in sozleri sadece manadir.

Iste sadece bu delil bile bu gorusun dogru olmadigina yeterlidir.

Imam Berbahari; "Allah'in Hz. Musa ile direk kendisi ile konustuguna iman etmeyip, baskasi ile konustugunu iddia edenin kafir olacagini" soylemistir(Serhu Es-Sunne).

Derim ki: Mutekellimler ise Allah'in sesi olmadigini iddia ederek Musa ile Allah'in konusmasini kabul etmeyip, Musa ile havada veya agacta olusan sesin konustugunu iddia etmislerdir. Buda imam Berbahari'ye gore kufurdur(Nasil ki bu sapik gorusu Ebu El-Leys Es-Semerandi soylemistir. Bunu Beyadi "Isaratu El-Meram"da nakletmistir. / veya Et-Temyiz fi beyani enne mezhebi el-Esairati leyse ala mezhebi Es-selefi el-aziz adli esere bak 164.s.). Hatta Beyadi "Isaratu El-Meram"da sesin ve harflerin agactan yaratildigini iddia etmistir.

Yine Imam ibni Betta El-Ukberi "El-ibane" adli eserinde "Allah'in musa'yla a.s. Ses ile vasitasiz bir sekilde konustugunu inkar edenin kafir olacagini" zikretmistir(2.clt. 306.s.). En dogrusunu Allah c.c. bilir.

KELAM KELIMESININ ARAPCA'DA LUGAT YONUNDEN NEYE DELALET ETTİĞİ

SADECE BU YÖNDEN KELAMCILARIN GORUSUNUN ARAPCA USULLERINE UYMADIGININ İSBATI

Imam ibni faris soyle demistir: **Kelam, anlasilan bir nutuk ifade eder... Dersin ki: Onunla konustum** (kellemtuhu)... (Mucem mekayisu El-Luga. 5.clt. 131.s.)

Imam El-Acurrumi, **El-Acurrumiyye** diye bilinen arapca metninin basinda soyle der:

Kelam faydali iki kelimeden olusan, arapcadan olusan bir lafizdir.

Lugat alimi Imam ibni malik "Elfiyye"sinde soyle diyor:

Bizim arapcada kelimemiz: faydali lafizdan olusandir.

Elfiyye'sini şerh eden imam ibni Akil bu tarife bazi şeyler ekliyerek soyle diyor:

Kelam; faydali lafizdan ve sonunda durulabilecek (yani mananın tamamlanacak) bir seyden olusur.

Imam Es-Siczi Risalesinde soyle diyor: **Allah'in yaratiklari yarattiktan sonra, degisik olmalarina ragmen, butun insanlar arasinda; kelam'in manasinin harf'ten ve ses'ten olusmasinda ihtilaf yoktu. Taki Ibni Kullab ve El-kalansi ve Eş-ari çıkana kadar...**

Imam Allame **Es-Sem-ani** "**Kavatiu El-Edilleti fi Usuli El-fıkıh**" adli eserinde Es-ari'lerin Kelam hakkındaki goruslerinin yeni dogdugunu ve onlardan once bu dediklerini kimsenin demedigini zikretmistir(1.clt. 49.s. Darul kutubul ilmiyye bsk. / baska bir bsk. 1.clt. 80-81.s.).

Imam Allame Ebu Kasim ismail Et-Teymi soyle demistir:

Arap lugatçıları icma etmislerdir ki; Seslerin ve Harflerin olmadigi kelam(konuşma-söz), gerçek manada Kelam degildir(El-Hucce fi Beyani El-mehacce 1.clt. 433.s.).

Iste bu gecmislerden sunlari anladik: Kelam ancak lafiz ve mana ile olur. Arap dilinde bu konuda hic bir ihtilaf yoktur.

Kuran bu arapca kaidesinin(kuralinin) dedigini diyor

Ayrica burada Mutekellimleri susturacak cok guclu ve onemli bir delil vardir.

Kuran'da Allah c.c. Hz. Musa'nin kavmi Buzaga tapmaya basladiklarinda soyle buyurmustur:

148 - Musa'nın arkasından kavmi, tutmuş süs takılarından böğüren bir buzağı heykeli edinmişlerdi. O buzağının kendilerine bir söz söylemediğini ve bir yol gösteremediğini görmemişler miydi? Fakat yine de onu tanrı edindiler ve zalimlerden oldular(Araf suresi).

Derim ki: Simdi ayeti bir kac kere okuyup iyi inceleyelim. Ayet'in su bolumune dikkat edelim: **O buzağının kendilerine bir söz söylemediğini ve bir yol gösteremediğini görmemişler miydi.**

Iste bu ayetten anlariz ki; konusmak (kelam) sadece ve sadece lafiz (agizdan cikmasi) ve mana ile birlikte olur.

Ayrica Allah c.c. o kavim hakkında neden konusamayan bir seye tapiyorlar diye soru soruyor?

Eger bizde buzagin lafiz ve mana ile konusamamasi icin tapilmamasi gerektigini anlarsak, sunuda anlariz ki; bizim ibadet ettigimiz Allah lafiz ve mana ile konusur. Cunku Allah c.c. konusamayan buzaga tapanlari kinamistir. Bir ilahin bu kadar eksik olamayacagini aciklamistir.

Iste bu cok guclu delillerden birisidir.

Eger kelamci derseki: Ama sen Allah'i duymuyorsun. Nereden biliyorsun? Veya buna benzer bir soru sorarsa, ona deriz ki: Allah'i biz duyamasak bile, eger Allah c.c. kendisinin konustugunu soylemis ise, ondan baska tapilan seylerinde konusamadigi icin tapilmamasi gerektigini aciklamissa, anlariz ki; Allah'in konusmasi lafiz ve mana ile olur.

Cunku eger Allah c.c. buzag hakkında soyle derse: Sizin tapitiginiz buzag ezelde mana ile konusmus degilki ona tapiyorsunuz?

Ama boyle bir sey asla demedi. Direk "onun konusamadigini bildiginiz halde neden tapiyorsunuz" dedi? Cunku konusamadigini goruyorlardi. Boylelikle Allah'in lafiz ve harf ile konustugu anlasildi.

Yine Allah c.c. soyle buyuruyor:

4 - Ve "Allah çocuk edindi" diyenleri de uyarsın. 5 - Bu hususta ne kendilerinin, ne de atalarının hiçbir bilgisi yoktur. Ağızlarından çıkan (söz) Kelime ne büyük bir iftiradır. Onlar, yalandan başka bir şey söylemiyorlar.(kehf suresi).

Iste buradada Allah'in; kelime'nin agizdan cikan şeye kullandigini goruyoruz.

Yine soyle buyuruyor:

27 - Onlar Allah'ın sözünün önüne geçmezler. Hep O'nun emriyle hareket ederler(Enbiya suresi).

Buna benzer ayetler coktur.

Bu konuda gelen hadisler hakkında ise; her Muslumanin bilmesi gerekir ki; Allah'in konusmasi hakkında gelen hadisler sahihtir. Bu konuyu Kevseri'ye reddiye verirken ileride zikredecegiz insallah. Simdi sadece arapca dilinde kelime'nin tarifinin lafiz ve mana'dan olusacagina dair hadislerin hepsinin bu kurala delalet ettigini ve kelim'in sadece mana ifadesi verecek bir tane bile hadis olmadigini soylemek gerekir.

Mesela; Ebu Hureyre'nin meshur hadisinde, Peygamberimizin s.a.v. soyle dedigini soyluyor:

İki kelime vardır ki bunlar dilde kolaydır(yani dil zorlanmadan kolayca bu ifadeleri telaffuz eder). Mizan'da ise ağırdır (yani kıyamet günü sevabi çok fazladır). Rahman içinde çok sevgilidir (yani Allah bu zikirleri çok sever. İste bu iki kelime ise şunlardır:) , Subhanallahi el-azim. Subhanallahi ve Bihamdih(Buhari ve Muslim ve bir çok Hadis alimi kitaplarında zikretmişlerdir).

Iste burada da acikca Allah Rasulu'nun s.a.v. kelimeyi lafiz ve mana olarak tanimliyor. Bunu her akil sahibi anlar.

Kelamcılar sunu bilsinler ki; her kisi hata yapabilir. Eger Kelam ulemasi bu konuda hata yaptılar ise, bizlerde onların hatalarında onlara tabii olmamız gerekiyor. Amacımız hakki bulmak olsun.

Taasublucuk veya hoca ne derse pesinden gitmek olmasın. Umulur ki Kelamcılar hidayete erirler.

Baska br Hadiste Allah rasulu s.a.v. soyle buyurmıştır:

Suphesiz ki Allah peygamberi için s.a.v. istedigini söyler (veya yeniler). Peygamberine soyledigi şeylerden birisi ise: Namaz'da konuşmayın'dir(Buhari sahihinde muallak olarak zikretmiş, ve baskalarında zikretmiştir. Senedi Sahih'tir).

Derim ki: İste bu Hadisin arapcasında "laa tekellimu" ifadesi vardır. Yani; konuşmayın.

İste eger kelam sadece mana ile olsaydı, insan namaz kılarken bir şey düşündüğü an namazı bozulurdu.

İste kelam'ın manasını araplar ve bütün insanlar "lafiz ve mana" ile olduğunu bildikleri için, buradaki kelamdan kasdın lafizla olan kelam olduğunu sahabe ve bütün Muslumanlar anlamıştı.

Daha fazlasına bakmak isteyen; **El-akidetü es-selefiyye fi kelami rabbi el-beriyye** adlı eseri muracaat edebilir. Bu bölümdeki zikrettiğim şeylerin cogunu bu kitaptan aldım.

Son olarak: Kelam arapca dilinde sadece ve sadece lafiz ve mana ile birlikte olur. Eger birisi bir cümlede kelam'ın sadece lafiz veya sadece mana kasd ettiğini soylerse, kesinlikle bu yanlıştır. Eger olursa ancak mecaz ve bir karine ile olur. Ondan karine getirmesini isteriz. Yani zikredilen kelamın aslında sadece içinde düşünülen ve harflerden ve seslerden ayrı bir kelam olduğuna dair karine getirilmesi gerekir. Bu karine; Hem Kuran'a, hemde Sunnet'e, hemde Arap diline uygun olması gerekir. Elbetteki mutekellimlerin elinde böyle bir fasid karine bulunmamaktadır.

Mutekellimlerden olanlar; Kuran hakkında nakli deliller olarak bir karine getiremeyecegi icin sadece akli ile delil getirecektir. Bzler ise Mutekellimden olan kisinin aklini, asla ve asla Kuran'in gunes gibi acik olan zahirinin delaletinin onune gecirmeyiz. Boylelikle kelamcinin akıl ile getirdigi delil Ehli sunnete gore bos sayilacaktır.

İbni Teymiyye soyle demistir: **kelam kelimesi eger normal bir cumlede kullanilirsa, lafizida ve manayida birlikte icerir. Eger sadece mana veya sadece lafizi kasd ediyorsa bu sadece bir karine ile olur**(Mecmu el-Fetava).

AGIZDAN CIKAN KURAN YARATILMISMIDIR YOKSA

YARATILMAMISMIDIR MESELESİ VE

BU KONUNUN İBNI KULLAB'IN GORUSU İLE BİR BAĞI OLMAMASI

Kullabiler ve Esariler ve bu yol uzere gidenler, zaman zaman kendi goruslerini guclendirmek icin "agizdan cikan Kuran'in yaratilmis" oldugunu soyleyenlere kendi goruslerini dayandirmaya calismislardir. Ama aslinda elbette ikisinin arasinda fark vardir.

Bu iki gorus arasinda fark oldugunun en buyuk delilide tariflerinden anlasilir.

İlk grup diyor ki: Agizimizdan cikan Kuran yaratilmistir.

Kelamcılar ise diyor ki: Gokten inen ve arapca olan Kuran sadece mana olarak Allahın kelamidir.

Onun disindaki herseyi yaratilmistir.

Nasil ki imam Zehebi'de bu iki gorus arasinda fark oldugunu aciklamistir. yukarida zikrettigimiz sozleri muaraat edilebilir.

Simdide kisaca; agizdan cikan Kuran'in yaratilip yaratilmamasi hakkındaki ihtilafın nasıl çıktığına göz atalım.

İmam Ahmed bin Hanbel'in zamanında, Ehli sunnet ile Cehmiyye'ler arasında büyük bir fitne olmuştu.

Ehli sunnet dediki: Kuran Allah'ın kelamidir ve yaratılmamıştır.

Cehmiyyeler dediki: Kuran yaratilmistir. O gunlerde İslam hukumeti, Cehmiyyelerin elinde idi.

Boylelikle sayisini bilmedigimiz kadar fazla alimi hapse alip taki Kuran yaratilmistir diyene kadar eziyet ettiler. Kimisini oldurduler. Kimisi ise eziyete dayanamayarak ikrah halinde zorla Kuran'in yaratilmis oldugunu soyledi. Kimiside Allah'ın uzerlerine sebat verdigi kisilerden oldu ve eziyete gogus gelerek asla Kuran hakkında yaratilmistir demedi. İste imam Ahmed'de bu kisilerdendi.

Bir zaman sonra bu fitne bitti. Cehmiyyelerin bu gorusu ortadan yavas yavas kaybolmaya basladi.

Ehli sunnet gorusu zuhur etmeye basladi. Ama bu fitneden sonra malesef, yeni dogan bir fitneye sebep olan bir olay oldu. O da; agizdan cikan Kuran yaratilmismidir yoksa yaratilmamismidir meselesi.

Bu sozu ilk soyleyen kisi ise: Huseyn bin Ali el-Kerabisi adli kisidir.

Bu kisi "Kuran agizdan ciktiği zaman yaratilmistir" sozunu ilk soyleyen kisidir. Bizlere ulasan bazi rivayetler Kerabisi'nin bu sozu soylemesinin nedeninin su oldugunu aktarir:

Kerabisi bir kitap yaziyor ve kitabın icinde bazi sahabelere laik olmayan sozler soyluyor. Bunun uzerine imam Ahmed bin Hanbel bu adam hakkında kotu sozler soyluyor. Bunun uzerine Kerabisi;

"imam Ahmed'in kizacagi buyuk bir olay yapacagim" diyor ve agizdan cikan Kuran'in yaratilmis oldugunu soyluyor.

Hatta bu sozu uzerine imam Ahmed'in ona kafir dedigide zikrediliyor(Siyeri

Alami en-Nubela 11.clt. 289.s. / imam ibni Betta El-Akberi El-Ibane'sinde imam Merruzi'den naklen zikretmistir 5.clt. 344.s. derim ki: Bu sozu imam ibni Betta, Acurri'den, oda Merruzi'den duyma ihtimali gucludur. Eger duyudu ise Senedi cok kuvvetlidir. Tabakatu El-Hanabile 1.clt. 58.s. imam

Merruzi'nin "El-Kasas adli bir eseri vardir". buyuk ihtimallede alimler onun bu eserinden bu nakili yapmislar. Boylelikle imam Ahme'n bu sozunun Sahih oldugunu anlamis oluru.).

Imam Ahmed'in talebesi imam Merruzi El-**Kasas** adli eserinde imam Ahmed ile Kerabisi arasinda olan aolayi aciklamistir. Kerabisi'nin "Kuran her yonu ile yaratilmamistir. Sadece agizimdan cikan Kuran yaratilmistir. Bunu demeyende Kafir'dir" dediginizikretmistir. Bunun uzerine imam Ahme'in onu tekfir ettigini zikretmistir(Siyeri Alami En-Nubela 11.clt. 289.s.).

Kerabisi'nin "Kuran her yonu ile yaratilmamistir. Agizimidan cikan Kuran haric" demesi; Kerabisi'nin Kullabi'lerden cok uzak ve ayri bir soz dedigini anlamis oluru.

Imam Ahmed'in Kerabisi'yi tekfir etmesinin nedeni; Kerabisi'nin kendi gorusune muhalefet edeni tekfir ettigi icin olmasi muhtemeldir. Cunku haksiz bir yere Musluman'a Kafir'dir diyen kişi, bazi muhakkik alimlerce Kafir olur.

Ayrice Kerabisi hakkında ulemanın cogu iyi seyler soylememislerdir. Ayrice Kerabisi'nin Kelamcılardan olduguda unutulmaması lazim. Zaten boyle cok garip meseleleri ancak kelamcılar soyler. Allah bizleri kelam ilminden uzak tutsun.

Burada imam Ahmed'den gelen bir rivayeti zikretmekte fayda vardır:

Fadl bin iyad dediki: Ebu Abdullah'a (Ahmed bin hanbel) El-kerabisi hakkında sordum. Yuzu degisti ve soyle dedi:

Bu kisi Cehmiyyenin gorusunu tekrar ortaya cikarmistir. Allah soyle buyurdu:

6 - Eğer müşriklerden biri aman dilerse, ona aman ver. Ta ki, Allah'ın kelâmını dinlesin(tevbe suresi).

Peki Kuran'ı dinleyen kisi neyi dinliyor?

Peygamberimiz s.a.v. soyle buyurmıştır: O kisi Allah'in sozunu dinleyene kadar

emanlıdır(o kisiye eman verilmiştir. Yani o kisi koruma altındadır)(bu hadisi: ...o kisi eman altındadır... seklinde Ebu Davud'un suneninde zayıf senedle buldum. Ama Kuran'ın zahiri bu ayetin manasının dogru oldugunu gosterir.). **Iste onların belaları** (yani kelamcılardan) **kendi koydukları ve okudukları kitaplardan dolayidir. Peygamberimizden s.a.v. ve Sahabeden olan nakilleri**(hadisleri ve eserleri) **biraktılar ve bu kitapları okumaya daldılar**(Tarihu el-Bagdad 8.clt. 66.s.).

Yine Ahmed bin Hanbel soyle demistir: **Bisr El-Merris oldu. Simdide onun yerini**

Huseyn El-Kerabisi aldı(bir önceki kaynak. Bisr El-merrisi: Imam Osman Ed-Darimi'nin reddiye verdiği sapık Kafir Mutekellim'dir. Selef uleması bu kisinin tekfirinde icma etmişlerdir).

Imam Yahya bin Muin'de "**Bu kisinin(Kerabisi'nin) dayak yemeye ne kadar ihtiyacı vardır**" demistir(Siyeri Alami An-Nubela 12.clt. 81.s.).

Imam ibni recep El-Hanbeli, Kerabisi'nin Hadis ulemasına saldırısını ve yazdığı risalelerin içindeki hileleri ve sapmaları "Serhu ileli Et-Tirmizi" adli eserinde aciklamistir.

Imam Abdullah bin Ahmed bin Hanbel babasında "Agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" diyenler hakkında "**Eger bunu diyen konusmayi biliyorsa Cehmi'dir**" dedigini ankletmistir(Siyeri Alami En-Nubela 11.clt. 290.s. / imam Abdullah'in **Es-Sunne** adli eserine bak / imam Ahmed'in bu sozunun iki manası olabilir. Bir: zikrettiğim gibi. İki: "Eger bunu diyen kelam'ı(yani Kelam ilmini) biliyorsa Cehmi'dir". Bu ikinci yaptığım tercümenin imam Ahmed'in kasd ettiği manaya daha yakın oldugunu düşünuyorum).

Derim ki: Iste bizim zamanimizdaki kelamcilarinda eskilerinden farklari sadece Hadislerden daha fazla uzaklasmalaridir. Sonrada "bizler Hadisleri sizler gibi anlamiyoruz, halbuki daha ciddi bir sekilde arastirarak manalarini algilayarak anliyoruz" deyip insanlari kandiriyorlar.

Bu son zamanlarda cikan Kevseri ve onun talebeleri, belkide tarih boyunca hic yapilmayan seyleri yaptilar ve kelamcileri Ehli sunnet gibi gosterdiler. Sahabelere kadar dilleri uzandi. Mezhep taasupculugu yaparak fitnelere sebep oldular... Ben her muslumani Kevseri'den ve onun talebelerinden sakindirmek ile kendimi gorevli hissediyorum.

Ey kardesim; Kuran ve sunnet uzerine kal. Buhari ve Muslim'i oku. Kurani cokca oku. Bunun disinda sagdan soldan gelenlerin sozlerine cok bakip cok fazla onların sozlerini okuma. Bil ki Allah Rasulu s.a.v. bize Kuran ve Sunnet'ten baska bir sey birakmadi.

Ey kardesim bu risalede bazi meseleleri senin icin uzattiysam bil ki bazi kelam ile kafalari dolanlari anlamasi icin ve sonradan cikan Allah'in sozu hakkindaki sozlerin cok fazla olmasi nedeni ile sahabenin bu konudaki anlayisini belirtmek icin yazdim. Yoksa kelama dalmayan her musluman Allah'in sozu hakkında ne kasd edildigini cok rahat bir sekilde anlar. Ama kelam ilmi ortaya cok suphe koydugu icin bizlerde bunlara cevap vermek icin buralara kadar geldik. Allah bizleri affetsin.

Imam Ahmed'in r.h. vefatından sonra Ehli sunnet'ten olan bazi alimler konu uzerinde iki gorus ortaya cikarmislardir. Kimisi "agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" demistir. Kimiside "agizimdan cikan Kuran yaratilmamistir" demistir. bu iki sozunde dogru ve yanlis manalari vardır.

Elbette bu meseleyi tahkik eden ulema; Ehli Sunnet'in bu konudaki kendi arasindaki ihtilafin aslinda lafzi bir ihtilaf oldugunu soylemislerdir.

Yani meselenin aslinda bir ihtilaf yok. Ama bazi kelimeler hakkında ihtilaf etmislerdir. Yani konu agizdan cikan Kuran'a yaratilmis diyebilirmiyiz, yoksa diyemezmiyiz meselesi uzerinde gezer. Ama aslinda iki sozu soylemekte tehlikelidir.

Cunku eger birisi agizimdan cikan Kuran yaratilmistir derse, Kullarin fiillerinin ve hareketlerinin yaratilmis olmasi babından demistir. Ama baska yonden Cehmiyye'lere ve Kullabilere ve benzerlerini bidara surukleyecek ve kendi goruslerini guclendirecek bir kapi acmis olurlar.

Ikinci grubun sozu olan "agizimdan cikan Kuran yaratilmamistir" sozune gelince; bunlar ise Kuran'in manasi ve lafzi hepsi birlikte Allah'tan oldugunu soylemek istemislerdir. Buda dogrudur. Ama ayni zamanda bunlari bu sozde "yaratiklari fiilleri yaratilmistir" kaidesine(kuralina) muhalefet edenlere bir kapi acmis olur.

Yani; "agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" diyenlerin sozunu sapitan Mutekellimler sanki kendi sozlerimis gibi kullanip kendi itikadlarini kuvvetlendirmeye gayret gostermislerdir.

"Agizimdan cikan Kuran yaratilmamistir" diyenlerin sozunude sapitan bazi gruplar "kullarin hareketleri ve fiilleri yaratilmamistir" kurallarini guclendirmek icin kullanmislardir. Sanki bu alimler kendilerinin dedigini demis gibi gostermeye gayret gostermislerdir. Halbuki alimler bu iki sapik firkanin dediginide dememislerdir.

Iste boylelikle bu iki sozu soylemenin hem dogru yani hemde yanlis yani vardır. Bu yuzden imam Ahmed bu konuda susmayi dogru gormus ve agizdan cikan Kuran yaratilmistir diyenlerede demiyenlerede reddiye vermis ve ikisininide dogru gormemistir.

Ama imam Ahmed'in vefatından sonra; malesef imam Ahmed'in talebeleri ve Ehli sunnet'in buyukleri bu konuda ihtilafa dusmusler ve birbirlerine karsi agir sozler soylemeye baslamislardir.

Bu fitne agnini goren ve insafli bir sekilde iki grubunda birbirlerine yaptigi hatayi goren ve orta yollu olan cok kisi olmasada, bazilari vardır. Bunlari en onemliside buyuk Ehli Sunnet imami ibni Kuteybe'dir. Bu konuyu kitaplarinda uzunca aciklamistir. Bunun disinda baska alimlerde ayni sekilde bu meseleyi tafsilatli bir sekilde aciklamislardir. En guzel aciklayanlardan birisi ise konumuzun en

onemli kisisi olan imam ibni teymiyye'dir. Yukaridaki yazdigim cogu meseleyi ibni Teymiyye'nin ve ibni Kuteybe'nin kitaplarindan ozetledim.

Imam Elmervezi soyle demistir: **Ebu Abdullah'ı (Ahmed bin Hanbel) soyle derken isittim:**

Cehmiyyeler uc firkaya ayrildiler, kimi kuran yaratilmistir dedi, kimi yaratilip yaratilmadiginda suphe ette, kimi agizimizdan cikan kuran yaratilmistir dedi...(senedi sahihtir).

Derim ki: Burada imam Ahmed'in "agizdan cikan Kuran yaratilmistir" diyenlere inkar etmesine cok dikkat etmek lazim. Peki neden inkar etti?

Cunku agizimdan cikan Kuran yaratilmistir derken, arapca olan Kuran'da yaratilmistir manasina cekilmesinden korkmustur. Veya birisi oyle anlar diye bunu boyle demeyi caiz gormemistir.

Ayrica imam Ahmed'in agizdan cikan Kuran hakkında kim yaratilmistir derse Cehmi'dir ve kimde yaratilmamistir derse bidatcidir sozunu; imam Taberi **Sarihu Es-Sunne** adli eserinde zikretmis ve ikrar etmistir. Boylelikle bu konuda en dogrusunun susmak oldugunu soyleyebiliriz.

Imam ibni Kuteybe soyle demistir: **Ehli Sunnet Lafiz meselesi disinda hic bir seyde ihtilaf etmemislerdir**(Mecmu El-Fetava 7.clt. 660.s. / ibni Kuteybe'nin Mesletun fi El-lafz adli eserinden naklen).

Derim ki: imam ibni Kuteybe'nin bu sozu soylemesi; Mutekellimlerin gorusunun bu meselenin disinda baska bir gorus oldugunu gostermektedir. Imam ibni Kuteybe'nin Hadis ehlinde oldugu ve kelamcılardan ari durdugu bilinmektedir. Bu nedenle bazilari imam ibni Teymiyye'ye Mucessime dedikleri gibi bu imamada aynisini demislerdir. Imam Zehebi Siyeri Alami En-Nubela'da(13.clt. 296.s.) imam ibni Kuteybe'yi haratlerle savunmus ve imama Mucessime diyenlere agir konusmustur.

Imam Es-ari, imam Ahmed'in yolundan gittigini ilan ettigi gibi, ayni sekilde Kuran hakkında agizdan cikanin yaratilip yaratilmamasi hakkında hic bir sey soylene memesi gerektigini soylemistir. Bu gorusu Mutezili'likten tovbe edip Ehli sunnet'e girdikten sonra soylemistir(Der-i tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 268.s.).

Bu konuda imam Buhari ile imam Zuhli arasinda yasanan olay bilinmektedir. Imam Zuhli imam Buhari'nin sozunu ve dedigini ve maksadini anlayamadigindan onun "Agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" dedigini zannetmistir. Halbuki imam Buhari boyle bir sey dememistir. Sadece "Kisilerin fiileri yaratiktir" demistir. Ama gorulene gore imam Buhari'ye birileri iftira atmislardir. Bu nedenle imam Buhari imam Zuhli arasinda sorun cikmis ve ayrilmislardir. Imam Buhari **Halku Ef-ali El-ibad** adli eserinde Kuran'in yaratilmadigindan bahsetmistir. Kitabın icinde asla "agizdan cikan Kuran yaratilmitir" dememistir. Buda imam Buhari'nin boyle demedigini gostermektedir. Ayrica kim imam Buhari'nin "agizdan cikan Kuran yaratilmistir" dedigini iddia ederse Sahih senedle bunu isbat etmesi gerekir. Imam Buhari'den Sahih bir senedle boyle bir seyin rivayet edildigide bilinmemektedir.

Bu meseleye uzunca girmek istemiyorum. Ama konumuzla cok ciddi alakali oldugu icin kendimi yazmak mecburiyetinde hissettim. Cunku bazi Mutekellimler imam Buhari'nin vb. sozlerini kendilerine dogru cekmeye calisiyorlar. Burada amacimiz ise Mutekellimler ile bu meselenin hic bir alakasi olmadigi ve bu lafiz meselesi Ehli sunnet'in kendi icinde olan bir ihtilaf oldugunu belirtmektir.

Bu meselenin en guclu delillerinden biriside; imam Buhari'ye "agizdan cikan Kuran yaratilmismidir?" diye sorduklarinda soyle cevap vermesidir: Kuran Allah'in kelamidir. Bizim fiillerimiz ise yaratilmistir(Siyeri Alami En-nubela 12.clt. 454.s.).

Ayrıca **Halku efali el-ibad** adlı eserinde net bir şekilde, suhurlara yazılan Kuranında Allah'ın sozu olduğunu açıklamasına bakılabilir(**Halku efali el-ibad** adlı eserin Efulu ibad babına bakılabilir). İşte bu nakillerden sonra, meselenin Mutekellimler ile hiç bir alakası olmadığı iyice açıklanmış oldu. Ayrıca birazdan Mutekellimlerin büyük imamlarının bu konudaki itiraflarını ve görüşlerinin bu mesele ile hiç bir alakası olmadığını inceleyeceğiz ve göreceğiz insallah. Daha fazla bilgi için "Muhammed bin Yahya Ez-zuheli Muhaddisen" adlı esere bakabilir.

KULLABI'LERİN (İBNI KULLAB'IN TAKİPCİLERİNİN) VE ESARİLERİN ALLAH'IN KELAMİ VE KURAN HAKKINDAKİ GÖRÜŞÜNÜN İLMİ BİR ŞEKİLDE MÜNAKAŞESİ

Selefler Cehmiyye'lere en çok iki yondan saldırırlardı. Allah'ın kelamının hepsinin ne şekilde olursa olsun yaratılmamış olduğu ve Allah'ın Alem'in üstünde olduğunu inkar etmeleri. İşte malesef günümüzün kelamcıları olan Kevseri'ciler, bu iki husustada Cehmiyye'nin izinden gidiyorlar. Şimdi bu kelamcılarının selefin görüşünden ne kadar uzak olduklarını anlayabiliriz.

Kullabilerin ve Es-ari'lerin bu konudaki görüşlerini kısaca dört başlık altında konuşabiliriz.

Bu konuyu genel olarak şu kitaplardan "**Erau el-Kullabiyye el-Akdiyye**" "**El-akidetu Es-selefiyye fi Kelami Hayri El-Beriyye**" "imam ibni Teymiyye'nin Mecmu El-Fetva'sındaki bazı risalelerinden" vb. Kullabilerin ve Esarilerin kendi aralarında bazı basit ihtilafları vardır. Bu ihtilafların hepsini tek tek zikretmeyeceğiz. İsteyen yukarıda adını verdiğimiz kitabı muracaat edebilir.

1- Arapça olan elimizdeki Kuran'ın Allah'ın kelamı olmadığını iddia etmeleri:

İbni kullab şöyle demiştir: Allah'ın kelamı (sozu) harfler ve ses ile değildir. Bolunmez ve değişmez ve ayrılmaz. Allah'ın kelamı sadece bir mana olup değişmez(imam Esari'nin Makalatu el-islamiyyin adlı serine bak).

Seyhulislam ibni teymiyye ibni Kullab'ın bu sozu hakkında şöyle demiştir:

Bu nedenle Kullabilerin eskileri; arapcadaki lafız ve kelam kelimelerinin manasında, bunların manası Lafız(agızdan çıkan söz) ve mana ile olduğunu asla söylemezler idi.

Çünkü eğer böyle derlerse kendi görüşlerini inkar etmiş olacaktı. Onların mutezile ile birleşip Allah'ın kelamının böylelikle yaratılmış olduğunu söylemeleri gerekecekti.

Ama onlar (kullabiler) şöyle derlerdi: Kelam'ın(konusmanın) lafız ile olması (konuşmak ile olması) sadece mecaz yoluyla. Ama lafız'ın mana ile olması mecaz yoluyla değil hakikidir. (ibni teymiyye şöyle devam ediyor:) İşte bu iki görüşünde fasid görüş olduğu bilinir...(Mecmu El-Fetava 6.cilt. 535.s.)

2- Allah'ın kelam'ının aslının sadece bir mana olduğunu iddia etmeleri:

Boylelikle de Kuran'ın sadece manası ile Allah'ın konuştüğünü ve lafızların da yarattığını iddia etmişlerdir. İşte bu görüşlerinin fasid olduğu çok açık bir şekilde ortadadır.

Bizde onları bu sözleri üzerine bazı şeyler ile mulzim tutacağız insallah(yani madem ki Allah'ın sözleri sadece Allah'ın ezelden bilgisidir. İşte bu sözleri nasıl fasid sözler söylemeleri gerektirdiğini isbat edeceğiz) :

A- Eğer Allah'ın sözleri bir mana ise; Bir mana'nın Emir ve nehy ve haber olması imkansızdır.

Bir mana'nın hem Kuran'a ve Tevrat'a ve incil'e delalet etmeside imkansızdır.

Peki Allah c.c. nasıl bir mana ile bizlere emir verecek ve yasak koyacak?

B- Eger Allah'in sozleri bir mana ise; bilinir ki mana duyulmaz. Bununla birlikte Kuran ve Sunnet ve Icma ile Allah'in sozlerinin duyuldugu sabittir. Nasil ki Hz. Musa'nin duydugu gibi. Peki eger Allah'in sesi duyuluyorsa nasil bir mana olabilir?

Boyle diyorsaniz Allah'in konusmasinin duyulmamasini inkar etmeniz gerekir. Buda Selef ulemasina gore kufurdur. Nasil ki yukarida zikrettigimiz gibi.

C- Eger Allah'in konusmasi sadece mana ise; Hz. Musa gibi Allah'in sesini duyan ve perde arkasindan Allah ile konusan ile, Allah'in sadece bir kisinin kalbine bir seyi bildirmesi ile hicbir farki olmaz.

Boylelikle Hz. Musa'nin Allah'in sozunu duymasi ile birisinin kalbine Allah'in bir seyi bildirmesi ile bir farki olmaz. Nede faziletten daha yuksek olmaz. Buda Kuran'in ve Sunnet'in zahirine muhalefettir.

D- Eger Allah'in konusmasi sadece mana ise; insanlar Allah'tan daha ustun olmalari gerekir. Cunku bilindigi gibi yasayan oluden daha ustundur. Alim ve bilen kisi; bilgisiz cahilden daha ustundur. Ayni sekilde konusan konusmayandan daha ustundur. Konusan kisi sadece mana ile konusandan daha ustun olur. Buda Allah'in yaratiklarindan -haşa- daha aciz olmasini gerektirir. Buda Allah hakkında imkansizdir.

E- Eger gerçekten Allah'in sozleri mana ile olmus olsa; Kuran'in sadece yarisinin(veya cok az kisminin) Allah'in sozu olmasi gerekir. Kalan yarisininda Allah'in sozu olmamasi gerekir. Yani mana Allah'in sozu ama arapca olan lafizlari ise Allah'in sozleri degildir. Buda butun Muslumanlarin bildikleri seyin disindadir.

Eger boyle bir sey olsaydi Kuran'da Allah c.c. kendi sozunun sadece mana oldugunu soylardi. Halbuki buna zit olarak, istisnasiz Kuran'in Allah'in kelami oldugunu soyledi. Boylelikle bu deliller onlarin gorusunu yalanlamaktadır.

F- Eger Allah'in kelami bir sey ise; bizde sorariz: Elbetteki Allah c.c. Hz. Musa ile konustu.

Peki konusmasi nasil idi?

Eger derseki: Allah'in onunla konusmasi sadece Allah'in ona bir seyleri anlamasini saglamasidir.

Deriz ki: O zaman Allah'in Musa'ya a.s. bir seyleri anlamasini sagladigini derken ve Allah'in Musa ile arasinda gecen kelamin bu sekilde oldugunu iddia ederken, baska bir yandan Allah'in kelaminin bir mana oldugunu soyluyorsunuz. Boylelikle o zaman demekki Allah Musa'ya herseyi anlamasini sagladi olmus olur. Boylelikle -haşa- Musa ile Allah arasinda bilgi olarak fark kalmaz. Yani ezelden beri ne varsa Musa'nin bildigini soylemis olursunuz. Buda imkansizdir. Kafirlerden baskasi Allah ile birlikte herseyi bilen birisi vardir demez.

Ama eger derlerseki: Hayir Allah kendi sozunun hepsini bilmesini saglamadi. Sadece bir kismini bilmesini sagladi.

Deriz ki: Eger bunu dersiniz, kendi kaidenizi(kuralinizi) bozmuş olursunuz. Cunku sizler Allah'in kelaminin asla ve asla ayrilmadigini ve bir sey oldugunu soyluyorsunuz. Buda Musa a.s. ile konusurken herseyi ona aktarmasini gerektirir. Eger dersiniz ki; gerektirmez ve sadece bir kismini aktardi, o zaman zaten kendi kaidenizi(kuralinizi) kendiniz bozmuş olursunuz. Boylelikle bu gorusun fasid bir gorus oldugu ortaya cikar.

G- Kullabilerin bu konuda meshur bir kaideleri vardir. Derler ki: Allah'in kelami ezeli olup bir manadir. Boylelikle Dunya'ya inen Kitaplarin sadece ezelde olan manasi Allah'in kelamidir. Ama gokten inen Kitaplarin mana disindaki herseyi yaratilmistir. Hakiki manada Allah'in kelami degildir. Yine derler ki: Eger Allah'in kelami arapca ile tabir edilirse Kuran denir. Eger ibrance ile tabir edilirse Tevrat denir ve bu sekilde (bu kaide(kural) kelamcilar da meshurdur. Mesela **Ummu el-Berahine** bak).

Bizde onlara sorariz: Eger Kuran'i kerim arapcadan ibrance'ye cevrilir ise, Kuran Tevratami donusecek? Veya Kuran'a tevrat'mi denecek?

Eger hayir derlerse, kendileri kendi kaidelerini yerle bir etmis olurlar.

Eger evet derlerse kufurlerinde hic suphe edilmez ve zaten hic bir musluman evet diyemez.

H- Deriz ki: Eger kelamcilarin dedigi gibi Kuran'in lafzini (yani harflerini ve sesini) Allah'tan baskasi koydu ise, o zaman Kuran'da Allah'in kelami disinda bizim bilmedigimiz seylerde vardir.

Mesela: "Elif lam mim" ve bunun gibi **hurufu mukattaa** diye bildigimiz seyler.

Bunlari nasil mana olarak Allah'tan baskaki koydu?

Kim nasil bu harfleri belirledi?

Cunku bu harfler ne bir lugattir ve nede bizim bildigimiz bir manayada ifade ediyor. O zaman bunu Allah c.c. disinda kim ve nasil koyabilir ki?

Eger Allah disinda baskasi bu harfleri oydu ise, o zaman bunlari koyan ve uyduran kisi kafasindan bazi seyler atmis ve oylesine bazi seyleri uydurmus olur. Buda hem aklen ve hemde (Mutekellimlerin dayandigi) aklen mumkun degildir. Bunun mumkun oldugnu soyleyen Peygamberin Allah'a c.c. iftira attigini soylemesi gerekmektedir.

Bunun cevabini Kuran'dan ve Sunnet'ten ve Selef ulemasinin sozlerinden isbat ederek cevaplaramalarini istemekteyiz.

Deriz ki: Kim Kuran'da Allah'in kelami disinda bir sey oldugunu iddia ederse, Kuran'a ve Sunnet'e ve Ummetin Icma'sina muhalefet etmis olup Kafir olur. Bunu diyenin Ebu Cehil ve Firavin'dan bir farki yoktur.

I- Allah Kuran'da kendinin kelimeler ile konustugunu zikretmistir. Kuran'nin farkli yerlerinde soyle buyurmudur:

34 - ... Allah'in kelimelerini degistirecek hicbir kimse yoktur...(Enam suresi).

158 - De ki; ey insanlar! Ben sizin hepinize Allah'in resulüyüm. O Allah ki, göklerin ve yerin bütün mülkü O'nundur. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Öldüren de, diriltten de O'dur. Bundan dolayı gelin, Allah'a ve resulüne iman edin. Allah'a ve Allah'ın bütün kelâmılarına(kelimelerine) iman etmiş bulunan o ümmî peygambere, evet ona uyun ki, hidayete erebilesiniz.(Araf suresi).

82 -Allah, hakkın hak ve gerçek olduğunu kelimeleriyle ispat eder, günahkârların hoşuna gitmese de.(yunus suresi).

12 - İrzini korumuş olan, İmrân kızı Meryem'i de Allah örnek gösterdi. Biz, ona ruhumuzdan üfledik ve Rabbinin sözlerini(kelimelerini) ve kitaplarını tasdik etti. O, gönülden itaat edenlerdendi.(Tahrim suresi).

Peygamberimizin soyle dedigi rivayet olumustur: Senin eksiksiz kelimelerine siginirim.(Sahihi Buhari. Ulema mutevatir oldugunu soylemistir).

Derim ki: Iste bu kadar sabit delillerden sonra Allah'in konusmasinin nasil sadece eski ve mana oldugunu soyleyebiliriz ki?

Cunku kelimeler nasil sadece mana olabilir?

Boylelikle Allah'in konusmasinin mana ve ses ile oldugunu anlamis oluruz.

Iste bu zikrettigimiz deliller cok net bir sekilde Allah'in konusmasinin kelimelerden ibaret oldugunu bizlere beyan etmistir.

J- Allah soyle buyurmudur:

23 - Eğer kulumuz (Muhammed)e indirdiğimiz (Kur'ân)dan şüphe içinde iseniz, haydi onun gibi bir sûre getirin, Allah'tan başka güvendiklerinizin hepsini çağırın; eğer doğru iseniz(Bakara suresi).

Buna benzer Kuran'da cokca ayet vardir. Iste bu ayetlerde Allah c.c. musrikler ile Kuran'dan sadece bur sure getirmeleri icin meydan okuyor. Allah c.c. bu meydan okuma ile Kuran'in harfleri ve sesleri ile aynisini getirmelerini istiyor. Boylelikle Allah c.c. kendi sozleri ile musriklere meydan okumus olur.

Ama kelamcılara gore Allah'in iddiaya girdigi sozler Allah'in sozleri degil, halbuki melegin veya peygamberin sozudur. Buda makul ve menkul degildir. Bunu diyenin kufrunden korkulur.

K- Allah c.c. soyle buyurmuştur:

18 - ... Peygambere(rasul'e yani ulastiriciya) düşen yalnız açık bir tebliğdir(ulastirmadir). (Ankebut suresi).

Derim ki: Iste bu ayette Allah c.c. kendi peygamberlerinin gorevinin sadece Allah'tan geleni ona ulastirmak oldugunu bizlere ogretiyor.

Bizim Peygamberimiz s.a.v. sadece bir peygamberdi. Ona Kuran'i Allah tarafından ulastiran Cibril aeyhisselamda meleklerin bir peygamberi(elçisi) idi. Yani sadece bir ulaştırıcı idi.

Bundan sonra kimse elçinin kendi kafasına gore Allah'in sozlerinin uzerine bir sey ekledigini iddia edemez.

Yine Allah soyle buyuruyor:

102 - (Ey Muhammed!) Onlara de ki: "Kur'ân'ı Cebrail, iman edenlere sebat vermek, müslümanlara bir hidayet ve bir müjde olmak için Rabbinin katından hak olarak indirdi.(Nahl suresi).

Derim ki: Eger Peygamberin gorevinin sadece ulastirmak oldugunu anlarsak, Cibril'inde a.s. meleklerden bir peygamber oldugunu ve Muhammed'inde s.a.v. bir peygamber oldugunu anlarsak, iste bu zaman anlari ki **ulastirmadan baska hic bir gorevi olmayan birisi asla Allah'in sozlerine kendisi bir sey ekleyemez.** Boylelikle eger sadece Allah mana ile konuşsaydi; Kuran sadece mana ile inerdi. Cunku peygamberin ulastirmaktan baska bir gorevi yoktur. Yani Allah c.c. ne Cibril'e a.s. nede Peygamberimize s.a.v. Allah'in insanlara ulastirma emrinde kendi sozlerine hic bir katkı yapmasına izin vermemistir.

Eger bunlari anlarsak, elimizdeki Kuran'in manadan ve harflerden ve seslerden olustugunu anlarsak, **Kuran'in hepsinin sadece ve sadece Allah'in sozleri oldugunu anlamis oluruz.** Boylelikle kelamcilarin gorusunun ne kadar fasid bir gorus oldugu ortaya cikar.

L- Elbetteki Mutekellimler(kelamcilar) Kuran'in cogunun Allah'in kelami oldugunu inkar etmeleri, onlari iki goruse ayrilmalarına neden olmustur. Kendi aralarinda demislerdir ki: Eger Kuran'in harfleri ve sesi Allah'in kelami degilse kimin kelami? Bu durumda da sapikliklari uzerine yeni bir sapiklik koymuslardir. Bir kismi Kuran'in lafizlarini Cibril a.s. koydu demistir. kisimide Peygamberimiz s.a.v. koymustur demistir.

Bu iki goruste Ehli sunnet'te sapikligin ta kendisidir.

Kelamcilar eger Kuran'in lafizlarini peygamberimiz s.a.v. olusturdugunu iddia ederlerse, bir yonden Mekke musrikleri ile ittifak etmis olurlar. Cunku Allah c.c. Kuran'da mekke musriklerinin Kuran hakkında soyle dediklerini haber vermistir:

25 - Bu, sadece bir insan sözüdür.(Muddessir suresi).

Boylelikle her yonu ile Kuran'in Allah tarafından olmadigini soylemeri; Mekke musrikleri ile Kuran'in lafizlarinin peygamberin uydurduunda ittifak etmis olurlar.

Ama eger Cibril'in Kuran'in sozlerini kendi uydurduunu iddia ederlerse; ne Kuran'da nede Sunnet'te bir delili olmayan, nede seleften bu konuda bir esere dayanmayan bir sey soylemis olurlar.

Allah bizi sapiklikten korusun...

M- Derler ki: Allah'in kelami "eger Arapca ile tabir edlinirse(yani aciklanirsa) o Kuran'dir..."

Deriz ki: Burada kullandiginiz "tabir edilirse" sozune cok dikkat edelim. Yani dediginize gore Kuran'ı ve Incil'i ve Allah'in butun kitaplarini birileri tabir etmis ve sozlerini degistirmis. Peki sizler neden burada bu tabir edenin kim oldugunu beyan etmediniz?

Iste bunun sebebide daha kendilerinin bir cevabini bulamayip uyusmaşsizlik icinde olmalarından kaynaklanmaktadır.

N- Eger elimizde yazili olan Kuran'in Allah'in sozleri oldugunu inkar ederlerse; iste o zaman elimizdeki Kuran'ı Allah'in kelami degildir diyerek inkar eden kafirleri tekfir etmeyip taki mananın Allah'in ezeli bilgisi oldugunu inkar edene kadar ne yaparsa yapsin Musluman olmasini soylemeleri gerekir. Elbetteki buda butun Musluman'larin itikadina muhaliftir.

Eger elimizdeki Kuran'in butun icindeki her Harf ve ses Allah'tan degilse, neden alimler Kuran'in icindeki her hangi bir harfi inkar edenin kafir olacaginda "Icma" etmislerdir ki?

Madem ki Kuran'in harfleri ve sesleri Allah'tan degil ve Allah ile alakasi yok, o zaman Kuran'in Hadis hukmune gecmesi gerekir. Halbuki Sahih olan Hadis'teki her hangi bir harfi inkar eden kisi kafir olmaz. Ama Kuran ise oyle degildir.

Boylelikle Mutekellimlerinde ayni sekilde Kuran'in harflerini inkar edeni tekfir etmemeleri gerekir taki manasinin Allah'tan olani inkar edene kadar.

O- Eger Allah'in kelami ezelde sadece mana ile konusmasi ise, o zaman Allah'in konusmasi ile bilgisinin bir farki kalmamis olur. Cunku; Bilgide mana ile olan bir seydir. Ayni sekilde Mutekellimlere gore Allah'in konusmasida mana ile oluyor. Bu durumda iki arasinda fark olmamis olur.

Iste kalamci taifesinin tarih boyunca cevap veremedikleri ve icinden cikamadiklari ve onlari şoka goturen sorular. Umulur ki hdayete erirler.

Ehli sunnet tarafından kalamcilara yoneltlen butun sorulari ben burada zikretmedim. Bunlarin disinda baska baska sorularda vardir. Ama umarim bu kadar bilgi bir kisinin hakki gorebilmesi icin yeterlidir.

3- Bu konuda ehli Sunnet'e muhalefetleri.

Sanirim bu konudaki Ehli sunet'e muhalefetlerini iki çizgi altinda ozetleyebiliriz:

A- Bunlarin bu sozunden anlasiliyor ki; Allah'in indirdigi Kuran'in hepsi Allah'in sozlerinden degil.

B- Kuran'in yarisi Allah'in sozu, yarisida Allah'in sozu degil. Boylelikle kalan yarisida yaratilmis olur.

Yani Kuran'in manasi Allah'in sozu ve yaratilmis degil, ama Kuran'in lafizlari ise Allah'in sozu degil ve yaratilmistir.

4- Bu konuda Mutezile'ler ile genel olarak ittifak etmeleri ve itiraflari:

Kullabi'lerin ve Esari'lerin vb. Kuran'in lafizlarinin Allah'in kelami olmamasini soylemeleri, bundan sonrada yaratilmis oldugunu iddia etmeleri, Allah'in kelaminin hepsinin yaratilmis oldugunu soyleyen Mutezile'nin sozunden daha kotu ve tehlikelidir. Cunku mutezile'ler ve Cehmiyye'ler vb. Kurandaki lafizlarin Allah'in kelami oldugu soyleyerek yaratilmistir diyorlar. Ama Kullabiler Kuran'in lafizlarinin ve sesinin ve harflerinin Allah'in kelami oldugunu bile kabul etmiyorlar.

Ama Mutezile'ler ve Cehmiyye'ler ile Kullabilerin ve onlara tabii olanlari arasindaki fark ise iki yondendir:

A- Mutezileler yaratilan şeyin Allah'in kelami oldugunu soyleler. Ama Kullabiler ise' Kuran'in yaratilan kisminin Allah'in kelami olmadigini ve sadece mecazi manada oldugunu soyleler.

B- Kullabi'ler Allah'in eski sifatlarından birisinde kelim oldugunu soylelerken. Mutezile'ler ise Allah'in kelim diye bir sifati oldugunu inkar ederler.

Derim ki: Bu konda Kullabi'lerin ve onlara tabii olanlari Ehli sunnet'e muhalefetlerinin sebebi ise; asıl olarak herseyde akillarini yurutmelerinden kaynaklaniyor. Cunku Mutekellimler bir şeyi Allah

hakkında soyleyecekleri zaman, Kuran'a ve Sunnet'e bakip yetinmezler. Birde akıllarını calıstırıp mantık yurutup eger kendi mantiklarına uyarsa kabul edip uymazsa Kabul etmezler. Iste bu Kelam sifatında da sorunları budur.

Derler ki: Eger Allah konusuyor ise konusmasının bizim gibi olması lazım ve bu imkansızdır.

Demekki Allah'ın konuşması sadece mana ile olur. Eger ses ile olursa bize benzemis olur. Buda Allah c..c için imkansızdır.

Bizde bu fasid delil için deriz ki: Bu delil asla doğru değildir. Cunku eger sizler kelam sıfatı hakkında bunu dersiniz, baska birileride aynısını size Allah'ın duyma sıfatı hakkında soyley ve derki: Eger biz duyuyorsak Allah nasıl duyacak ki? Onun bir benzeri yoktur?

Bunun karşılığında sizler soyle cevap vereceksiniz: Hayır, Allah'ın duyar ama onun duyması bizim duymamız gibi değildir.

Iste sizler bunu dediginiz zaman, bizde size kelam sıfatı hakkında aynı şeyi soyleyeceğiz ve soyle deyeceğiz: Neden Allah'ın konuşmasını inkar edip sadece konuşmasının mana ile olduğunu iddia ettiniz ki?

İnsanlara benzediği içinmi?

Bil ki Allahın hiç bir sıfatı insanların hiç bir sıfatına benzemez.

Allah'ın duyması ve konuşması bizim duymamız ve konuşmamız ile asla kıyaslanamaz.

Allah duyuyor ve onun duyması hiç kimsenin duymasına benzemez. Aynı şekilde Allah konusuyor ve onun konuşması hiç kimsenin konuşmasına benzemez. Böylelikle de sizlerin boşuna Allah'ın konuşmasının sadece mana ile olduğunu iddia edip kelam sıfatını yok etmeniz de hiç bir anlam yoktur. En doğrusunu Allah bilir.

İstintac – Netice: Peki şimdi kelamcıların Allah'ın sözünün eski ve sadece mana olduğunu soylemelerinin neticeleri nelerdir:

1- Yazılı olan elimizdeki Kuran'ın yaratılmış olduğunu soyleyenleri tekfir etmemek. Halbuki selef uleması aksine bunu soyleyeni tekfir etmişlerdir.

2- Kuran'ı kerimde defalarca Allah c.c. kafirlere meydan okumus ve Allah'ın sözleri gibisini getirmelerini istemistir.

Ama Esari'lerde bu aslında Allah'ın sözü ile meydan okuma değil, Cibril'in a.s. veya Muhammed'in s.a.v. sözleri ile meydan okumadır. Buda Kuran anlayışına ters olup kufurun takendisidir.

3- Goguşumuzda ezberlenen ve okunan Kuran'ın yaratılmış olup hakiki manada Allah'ın sözleri olmamasıdır. Buda yanlış olup selefe ve Sahabelere muhaleftir.

4- Biz okuduğumuz her harf ile on sevap alıyoruz ve bu her harf aslında Allah'ın sözleridir. Ama Kelamcılara göre bizim sevap aldiğimiz o harfleri Cibril veya Muhammed s.a.v.(hangisinin oluşturdugunda kendi aralarında ihtilaf vardır) kendisi oluşturdugunu soylemişlerdir.

Iste Mutekellimler böylelikle bazı fasid görüşler dogurmuşlardır. Iste bu yüzden yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, imam Zehebi bu görüşün çok fazla fasid seylere yol açtığını zikretmiştir.

Bu konudaki kelamcılardan olan Esari ve Kullabi'lerin görüşlerine bir göz atalım ve Ehli sunnet'in bazı delillerini kelamcılarının delilleri ile karşılaştıralım

Şimdi zikredeceğim seyleri tek tek sıralayacağım ki kolay anlaşılsın.

Birinci olarak: Kelamci El-Amidi, bu konuda Sunnet'ten ve büyük imamlardan gelen sözlerle dayanmanın, sadece zan içerdigini ve ne metin olarak(yani mana olarak) nede sened olarak kesinlik ifadesi asla veremeyeceğini belirtmiştir (Gayetu el-Meram fi ilmi el-Kelam 111.s. / 114.s. / vb.).

Subhanallah, yani bizler eger Peygamberin ve Sahabenin ve ondan sonra gelen buyuk imamlarin sozlerine simsiki sarilirsak, bu yaptigimiz nasil kesinlik ifade etmesin?

Eger bu konuda Sunnete ve alimlerin sozlerine dayanmayacaksak nelere dayanacagiz?

Derler ki; o zaman akila dayanmak gerekir.

Subhanallah, ne zaman akil Sunnetin onune gecti?

Sunnet sahih bir sekilde bizlere ulasiyor, ama bizler yinede senedinden suphe ediyoruz ve tam olarak neyi kasd ettigini anlayamayacagimizi soyluyoruz. Sonrada her gun fikri degisen zavalli olan kendi aklimize giveniyoruz ve her meselede akli hakem tutuyoruz. Bir Musluman boyle bir sey yapabilir mi?

Allah'tan korkan bir kul nasil Sunneti terk ederde kafasini Sunnetin bile onune gecirir? Vallahi anlayamiyorum...

Iste bunlarin hepsi sadece kelimelerin ilminin insanlarin kafasini karstirmasindan kaynaklanan seylerdir.

Islam dini akil ve mantik dini degildir. Bu din Kuran ve Sunnet dinidir.

Amidi "Allah'in konusmasinin harf ve ses" ile olmasinin seleften bazilarinin(halbuki hepsinin) itikadi oldugunu itiraf etmistir(Gayetu el-Meram fi ilmi el-Kelam 112.s.). "Allah'in harf ve ses ile konusmasi yaratiklarin harf ve ses ile konusmasi gibi degildir" diyenlerin kuralina reddiye verirken "Bu gorusun Akla uymadigini ve nakilden de bunu destekleyen bir seyin olmadigini" iddia etmistir.

Deriz ki: Ne Amidi'nin akli bu meseleyi anlamak icin yeterlidir. Nede Hadis ilmindeki cahilligi bu konu uzerinde gelen Hadisleri anlamasina ve hukum vermesine yeterlidir. Mutekellimlerin Hadis ilmi gibi bilmedigi konulara girmemeleri gerekirdi. Halbuki aksine Hadis'ler Allah'in konusmasinin ses ile oldugunda cok nettir. Nasil ki zikredecegimiz gibi.

Amidi bu dedigi ile yetinmeyip, Allah'in kelami hakkindaki bazi Selef ulemasina nisbet ettigi bu itikad hakkında "ilim tahsil etmeyen ve derinlikleri bilmeyen ve dalalet ehlinin arasina girenlerin" gorusu ve itikadi oldugunu iddia etmistir(gecmis kaynakin aynisi).

Burada da Mutekellimlerin Selef ulemasina karsi ne kadar terbiyesiz olduklarini gormus oluruz.

Demekki haktan ayrilan Amidi'ye gore imam Ahmed bin Hanble ve imam Ali El-Medini vb. sadece; "ilim tahsil etmeyen ve derinlikleri bilmeyen ve dalalet ehlinin arasina girenler"den bazilaridir. Allah bizleri affetsin.

Ikinci olarak: imam Muslim Sahih'inde "Hadisi kudsi" rivayet ediyor. Onun icinde soyle geciyor:

Eger kul "Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" derse, Allah soyle der: Kulum bana hamd etti.

Eger...

Bu Hadisten her Muslumanin anladigi sey: Bir Musluman eger Allah icin namaza durursa ve Fatihayi okumaya baslayip onun ilk ayeti olan; "Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" dedigi zaman, Allah c.c. ona karsilik olarak soyle der: Kulum bana hamd etti.

Bu sekilde Fatiha suresinin her ayetini okurken Allah c.c. kulu icin bir sey soyleyebilir.

Peki bizler Kelamcılara sorariz: Allah burada bir kisi namazda iken kulu hakkında konusuyor ve kulunun ona hamd ettigini soyluyor. Bu sekilde bir konusma o anda oluyor. Yani her Musluman namazda iken Allah onun hakkında bunu soyluyor. Cunku onun bir benzeri yoktur. Bir anda binlerce Musluman namaz kilarsa o anda butun kullari hakkında bu sozleri soyleyebilir. Bunun nasil olduug hakkında soru sorulmaz. Allah hic bir seye benzemes ve her seye kadirdir.

iste boyle demek Allah'in kulun namaz kildigi anda konusmasini gerektiriyor. Kelamcilar ise; Allah'in sadece ezelden konustugunu soyluyor.

Bunun cevabini bir kelamci soyle verir: Hayir, Allah o anda, yani kulu namaz kilarken konusmuyor konusmuyor. Cunku onun konusmasi ezeldedir. O anda bir mana yaratiyor ve konusturuyor...(veya buna benzer bir cevap verecektir. Cunku baska bir cevap bulamayacaktır.).

Deriz ki: Bunu demek sapıklıktır.

İlk önce Allah'ın kulunun namaz kılarken konuşmadığını kabul etmemen, Kadisi kabul etmemenin takendisir.

Eğer dersin ki: O sadece mecazen konuşmuştur.

Deriz ki: Hadisi mecaza götürecek bir karine yoktur. Ayrıca Hadis zahirine göredir.

Allah'ın başka bir şey yaratıp konuşturduğunu veya o anda kelimeler yaratıp konuşturduğunu söylemen ise, Hadisi mana olarak yalanlamaktır. Çünkü Hadiste "Allah dediki" diyor. Eğer senin dedigin gibi olsaydı ve Allah kendisi konuşmayıp başka bir şeyi yaratsaydı, derdi ki: "Allah bir şey yaratıp konuşturuyor".

Ama böyle bir şey demedi. Peki senin bu dediklerine dair (yani o anda Allah'ın konuşmadığına ve sadece ezelde konustuguna dair) Kuran'dan veya Sunnet'ten veya Selefi salihinin büyüklerinden bir delilin var mıdır?

İşte Allah'ın izni ile bu soru Kelamcinin işini bitirecektir. Umulur ki bu nasihatlerden sonra Kuran'a ve Sunnet'e geri döner ve akli çalıştırmayı bırakır.

Ucuncu olarak: Kelmacıların bu görüşlerine reddiye olarak Kuran'da ve sunnet'de çok fazla deliller vardır, mesela Allah şöyle buyuruyor:

30. Hatırla ki Rabbin meleklere: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım, dedi. Onlar: Bizler hamdinle seni tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun? dediler. Allah da onlara: Sizin bilemeyeceğinizi herhalde ben bilirim, dedi.

34. Hani biz meleklere (ve cinlere): Âdem'e secde edin, demiştik. İblis hariç hepsi secde ettiler. O yüz çevirdi ve büyüklük tasladı, böylece kâfirlerden oldu.

38 - Onlara dedik ki: "Hepiniz oradan inin. Size benim tarafımdan bir hidayet rehberi geldiğinde, kim o hidayetçimin izinde giderse, onlar için hiçbir korku yoktur, onlar mahzun da olmayacaklardır.(Bakara suresi).

Derim ki: İşte buradaki Allah'ın bu sözleri, Allah'ın yeryüzünde halife yaratacağı ve Allah'ın c.c. Ademe a.s. secde edin demesi vb. işte bunların hepsi ezelde olmamıştır. Mesela Adem'e secde etme emrini Allah c.c. Adem'i yarattıktan sonra söylemiştir. Bunu ezelde söylememiştir. Elbetteki ezelde böyle bir şey söyleyeceğini bilmekte idi. Ama kendisi o sözleri sadece Adem'i yarattıktan sonra söyledi.

Peki Allah'ın bunu ezelde dedigine dair bir delil var mı? Elbetteki yok. Böylelikle eğer yoksa Allah'ın o anda konustugunu söylemek durumundayız.

Kim Allah o anda konuşmadığını ve o anda konuşmasının o an değilde ezelde olduğunu soylerse Ayeti inkar etmiş olur.

Allah c.c. Hz Musa hakkında şöyle buyurur:

14 - Şüphesiz ben Allah'ım, benden başka hiçbir ilâh yoktur. Onun için bana kulluk et ve beni anmak için namaz kıl(Taha suresi).

Derim ki: Eğer Allah c.c. bu ayet ile sadece ezelde konuşmuş ve Cibril'in indirdiği Kuran lafız olarak yaratılmış ise, nasıl lafız kendisi kendi için; "ben Allah'ım diyebilir ki?"

Boylelikle bu Kuran'ın sadece ve sadece her yönü ile Allah'ın sözleri olduğu ortaya çıkıyor.

Çünkü eğer lafız yaratılsaydı böylelikle harfler "ben Allah'ım" demis olurlardı.

Eğer lafız yaratılsaydı, ayetin zikredildiği gibi değilde; "işte o Allah'tır, ona ibadet edin" şeklinde olması gerekirdi.

Halbuki Selef; Allah hakkında gelen boyle ayetlere yaratilmis diyenleri direk tekfir ederlerdi. Ister sadece sesin yaratildigini iddia etsin, ister sadece harflerin yaratildigini iddia etsin, her halukara Selef ulemasi onu tekfir etmistir.

Imam Sufyan Es-Sevri soyle demistir: **Kim derseki "Deki, o Allah Tektir. Allah Samed'dir."**(Ihlas suresi 1-2ayetleri) **yaratilmistir. Iste o kisi Kafir'dir**(Imam Abdullah'in Es-Sunne adli eserine bak. Senedi **Hasen'dir.**).

Imam Yahya bin Said Kuran'a yaratik diyenler hakkında bahsederken soyle demistir; **Bunlar "Deki Allah Tektir".** (Ihlas suresi1) **ayetini ne yapacaklar?**

Bunlar "Şüphesiz ben Allah'ım"(Taha suresi14) **ayetini ne yapacaklar?**

Bunlar yaratikmi olacak? (Yani; "Bu ayetler yaratik olamazki" demek istemistir. / Gecmis kaynak. Senedi Sahih'tir.)

Dorduncu olarak: Gorulugu gibi Allah'in istedigii zaman konusacagina dair bir cok ayet ve Hadis vardir.

Mesela Buhari ve Muslim'in Sahihlerinde rivayet ettikleri bir hadiste soyle gecer:

Sizlerin hepiniz (kiyamet gunu) Allah ile, aranızda bir tercuman olmadan konusacaksınız...

Derim ki: Allah'in konusmasi bu Hadiste belirtildigi gibi kiyamet gunu olacaktır. Hadiste acikca Allah'in konusacagini belirtmistir. Peki kelamcilarin "Allah'in buradaki konusmasi mecazdir ve aslinda sadece ezelde konusmustur ve kiyamet gunu ise ses yaratacaktir ve oyle konusacaktır" demelerinin bir tane bile olsa delili varmidir?

Elbetteki yoktur. Peki nereden bu garip sozleri getirmisler?

Elbetteki akillarından getirmisler. Peki Kuran ve Sunnet'i akla uymadigi icin tevil etmek caizmidir?

Elbetteki caiz degildir. Peki ne zaman tevil edebiliriz?

Ancak Kuran ve Sunnet ve Seleften tevil gelirse tevil edebiliriz. Peki bu ayetlerin ve Hadislerin zahiri disinda bir tevili varmidir?

Elbetteki yoktur. Hatta bunun tersine acikca Hadislerde Allah'in kiyamet gunu konusacagi ve hatta tercume bile olmadan direk konusmasina delalet etmesi vardir. Buda Kelamcilarin bu konudaki goruslerini yalanliyor.

Hadis'te "Allah ile kulu arasinda teruman olmayacagi" gecmektedir. Eger Allah'in sesi yaratik olsaydi, Kul ile Allah arasinda yaratilan bir tercuman olmus olurdu. Boyle demekte Hadisi inkar etmektir. Allah'a sukurler olsun.

Beşinci olarak: Esarilerin buyuklerinden olan imam Bakillani soyle diyor:

Gerçekten gokten inen ve sehirden sehire tasinan sey ise (burada Kuran'i kerimi kasd ediyor), iste o Cibril'in sozudur.

Bunada su ayet delalet ediyor (iste o Kerim olan Rasul'un sozudur)(Hakka suresi 40.ayet / Tekvir suresi 19.ayet)...

Burada Allah, kendi kelaminin okundugu Kuran'in Arapca olan nazmini(yani; siralamasini. Veya; Ayetin harflerini ve sesini) Cibril'in sozu oldugunu haber veriyor.(El-insaf)

Derim ki: iste Bakillani'nin bu sozunde duraklamak gerekir. Bunun uzerine konusacagimiz bazi mulahazalar olacak.

Unutulmamasi gerekir ki; Hakka suresinde Rasul'den kasd edilen Peygamberimiz Muhammed'dir s.a.v.

Ama Tekvir suresinde Rasul'den kasd edilen ise Cibril'dir. Nasil ki ayetin gidisati acikca buna delalet etmektedir(Seyhulislamin "**El-cevabu Es-Sahih li men Beddele Dinu El-Mesih a.s.**" adli eserine bak. 5.clt. 312.s.).

Bir: Elimizde olan Kuran'in Allah'in sozu olmadigini ve Cibril'in sozu oldugunu soylemesi.

Derim ki: Bu supheye sanirim yukarida defalarca cevap verdik. Seleften kimsenin boyle birsey demedigini acikladik. Bu konudaki hak olan meselenin Kuran'in her yonu ile Allah'in kelami oldugunu soyledik. Selef'ten olan icma bile bu gorusun fasid bir gorus olduugnu gostermektedir.

Bakillani'nin ve takipçilerinin Kuran'in kelaminin bir kisminin Cibril'in sozu oldugunu isbat etmek icin en azindan Selef'ten olan bazi alimlerin bunu dediklerini nakletmeleri gerekirdi. Elbetteki bunu yapamayacaklardir. Cunku boyle bir sey yoktur.

iki: Bu ayetlerin aslında Cibrilin sozu olduguna dari delil olarak kullanmasi.

Derim ki: Seyhulislam ibni Teymiyye bu delil hakkında cok guzel bir sekilde cevap vermistir.

Sozunun ozu ise su sekildedir:

Ilk once eger bu konuda kendimiz icin delil alacaksak, Kuran'daki bu konudaki butun ayetleri bir araya getirmemiz gerekir ki hukum verebilelim. Cunku eger bir ayeti alip baska bir ayeti birakirsak, yanlis ifadeler kullanabiliriz.

Mesela Allah tovbe suresinde soyle buyurmustur:

6 - Eğer müşriklerden biri aman dilerse, ona aman ver. Ta ki, Allah'ın kelâmını dinlesin.

Iste bu ayet Allah'in kelaminin lafiz ve mana ile ve her yonu ile tafsilatsiz bir sekilde Allah'in kelami oldugunun delilidir.

Tekvir suresinde soyle buyurmustur:

19 - Kuşkusuz o Kur'an, değerli bir elçinin sözüdür.

20 - O elçi güçlüdür, Arş'ın sahibinin yanında çok itibarlıdır.

21 - Orada ona itaat edilir, güvenilir.

Burada da kasd edilen Cibril'dir.

Allah yine soyle buyurmustur:

25 - Bu, sadece bir insan sözüdür.(Muddessir suresi)

Iste burada ise, kim Kuran'in insan sozu oldugunu soylerse onun Kafir olacagini haber vermistir.

Eger biriside gelip derseki bu sozlerin bir kısmi insanin sozudur, boylelikle Kafirlerin dediginin bir kismini soylemis olur.

Bu meseleyi seyhulislam **Deri tearudu el-akli ve en-nak** adli eserinde uzunca mukemmel bir sekilde aciklamistir.

Ayrica bu meseleyi ibni Teymiyye'nin talebesi Hafiz Ibni Kesir'de tefsirinde guzel bir sekilde aciklamistir. Kuşkusuz o Kur'an, değerli bir elçinin sözüdür ayetinin tefsirinde, degerli bir elcinin teblig ettigi sozudur seklinde aciklamisti.

Ayni ayetin Hakka suresinin kirkinci ayetinin tefsirinde ise; kasd edilenin Muhammed s.a.v. oldugunu ve Allah'in sozu Peygamberimize nisbet etmesinin sebebininde; teblig manasinda oldugunu aciklamistir. cunku Rasulun gorevi; gonderilen seyi ulastirmasi oldugunu soylemistir.

Ayni sekilde de Tekvir suresinde Cibril'e nisbet etmesinin sebebininde teblig babinan oldugunu zikretmistir.

Derim ki: Noyle;ikle bu ayetlerden delil getirmelerinin dogru olmadigini anladik. Cunku Allah Hakka suresinde Kuran'ı peygamberimize nisbet ederken, Tekvir seuresinde Cibril'e nisbet ediyor.

Boylelikle asil mana teblig babindan onun ulastirdigi Kuran oldugunu Allah bize acikliyor.

Eger birisi bunu peygamberin sozu diye anlarsa, deriz ki: Baska ayette ise onu Cibrile nisbet etti.

Peki hangisinin sozu? Bunun karsisinda Allah'in izni ile bir sey diyemez.

Boylelikle sunu anlariz; Kuran Allah'in kelamidir (sozudur). Bu acikca Tevbe suresinde belirtilmistir. Imam ibni Kesir'in bu dediginin bir benzerini Hafiz ibnulkayyim "ilamul Muvakkain" adli eserinde de zikretmistir(2.clt. 300.s.).

Üç: Kuran'da "Allah'in sozu bazen Cibril'e bazende Muhammed'e s.a.v. nisbet edilmistir".

Eger Mutekellimlerin dedigi gibi, Cibril'e veya Peygamberimize s.a.v. nisbet etmesi ikisinden birisinin Kuran'in sozlerini ve sesini koydugu dogru olsaydi, o zaman Kuran sadece Allah'in kelami degil, aslinda Uc kisinin kelaminin karisimidir demelri gerekirdi.

Bir kısmi Allah'in kelami, bir kısmi Muhammed'in s.a.v. kelami, bir kismide Cibrilin kelami. Halbuki bunu Mutekellimlerde demiyor. Bazilari Muhammed s.a.v. ile Allah'in ortaklasarak Kuran ortaya koyduklarini iddia ediyor. Kimiside ayni ortakliligi Allah ile Cibril arasina gerceklestigini iddia ediyor. Iste bu ne kadar kotu ve sapiklik iceren ve Sahabe'nin ve Selef'in Icma'sina muhalif bir gorustur.

Dört: Eger Kuran'in Peygamberimize s.a.v. veya Cibrile nisbet edilen ayetleri alipta "Cibril'in veya Peygamberimizin s.a.v. Kuran'in bir kismini inşa ettigini idda ediyorlarsa" bu yaptiklari yanlis olur. Cunku eger bu ayetleri zahirine gore aliyorlarsa, Kuran'in hepsinin Cibril'den veya Peygamberimizden s.a.v. oldugunu iddia etmeleri gerekir.

Mutekellimlerin hepsi, ya Cibril'in Kuran'in lafzlarini koydugunu idia edip, Peygamberimiz s.a.v.hakkinda gelen ayni ayet iicn bizim dedigimiz gibi "Ulastirma amaci ile Muhammed'e s.a.v. nisbet edilmistir" derler. Veya Muhammed s.a.v. Kuran'in lafizlarini koymustur derler. Bu durumda da ayni ayetin Cibril hakkında geleni icinde "bu ayet ulastirma ve teblig amaci ile Cibrile atfedilmistir" derler.

Her iki durumda da ya Hakka suresinde Kuran'in atfedildigi Muhammed'in s.a.v. uzerine atfedilme sebebinin teblig amaci ile oldugunu iddia edecekler, yada aksine Tekvir suresinde kasd edilen Cibril a.s. icin aynisini diyecekler.

Halbuki neden bu Mutekellimler ikisinede Kuran'in atfolunmasinin sebebinin teblig amaci ile oldugunu kabul etmiyorlar ki acaba?

Boyle kabul etmediler, cunku eger boyle derlerse kendi sapik goruslerine dair hic bir elil bulamayacaklari icindir.

Halbuki Mutekellimler eger adaletli olsalardi, bu ki ayetten birisinin oteki ile uyusmazsizlik icinde olmasi gerekirdi(Seyhulislamin "Er-Raddu Ala El-Mantikiyyin" adl eserine bak. 541.s.).

Ama Mutekellimler kafalarına gore ayetin istediklerini kismini istedikleri manaya cevrip aliyorlar. Buda onların dalalet uzerine olduklarini gostermektedir.

Beş: Eger bu ayetler bu şekilde anlaşılrsa idi(unutulmaması gerekir ki tekvir ve hakka sureleri Mekke'de inen surelerdendir), mekke musrikleri bu ayetleri duyunca sevinip Kuran'in Muhammed'in s.a.v. olusturduguna delil getirirlerdi. Halbuki bunu yapmadilar. Buda, bu ayetlerin Mutekellimlerin zikrettiği manaya delalet etmedigini gostermektedir. Bu ayetlerde kasd edilenin "Kuran'ı Teblig amaci ile okuduklari ve ulastirdiklari"dir.

Altı: Ayetlerin zahiride Mutekellimlerin dedigine asla delalet etmemektedir.

Simdi ayetleri uzunca zikredelim ki ayetlerin Mutekellimlerin anlayisina ters oldugunu ortaya koyayim ve isbat edelim.

Allah c.c. Tekvir suresinde soyle buyurmustur:

[19-20] O (Kur'an), şüphesiz değerli, güçlü ve Arş'ın sahibi (Allah'ın) katında itibarlı bir elçinin (Cebrail'in) sozudur (getirdiği sözdür).

[21] O orada sayılan, güvenilen (bir elçi) dir.

[22] Arkadaşınız (Muhammed) de mecnun değildir.

[23] Andolsun ki, onu (Cebrail'i) apaçık ufukta görmüştür.

[24] O, gaybın bilgilerini (sizden) esirgemez.

[25] **O lânetlenmiş şeytanın sözü de değildir.**

[26] Hal böyle iken nereye gidiyorsunuz?

[27-28] O, herkes için, sizden doğru yolda gitmek isteyenler için bir öğüttür(zikir'dir).

[29] Âlemlerin Rabbi Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz.

Derim ki: Allah c.c. b uayetlerde Kuran'in Seytanin sozu degil, Allah'in sozu oldugunu soylemektedir. Mutekellimler ise Bu ayetlerin Cibril'in(Cebaril) sozu oldugunu iddia etmekteeler.

Allah c.c. Hakka suresinde ise soyle buyurmudur:

[40] Hiç şüphesiz o (Kur'an), çok şerefli bir elçinin sözüdür.

[41] Ve o, bir şair sözü değildir. Ne de az iman ediyorsunuz!

[42] Bir kâhin sözü de değildir (o). Ne de az düşünüyorsunuz!

[43] **(O), âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.**

[44] **Eğer (Peygamber) bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı,**

[45] Elbette onu kısıvrak yakalardık.

[46] Sonra onun can damarını koparırdık (onu yaşatmazdık).

[47] Hiçbiriniz buna mâni de olamazdınız.

[48] Doğrusu o (Kur'an), takvâ sahipleri için bir öğüttür.

[49] İçinizde (onu) yalan sayanlar bulunduğunu şüphesiz bilmekteyiz.

[50] Muhakkak o, kafirler için bir iç yarasıdır.

[51] Ve o, gerçekten kat'î bilginin ta kendisidir.

[52] O halde, ulu Rabbinin adını yüceltip noksanlıklardan tenzih et.

Derim ki: Burada Allah c.c. Kuran'in Alemlerin Rabbi tarafından indirildigini haber veriyor. Mutekellimler ise; Kuran'in manasi haric, sesinin ve harflerinin elçinin uydurdugunu iddia etmekteeler. Halbuki Kuran onlari yalanlamakta.

Ayni sekilde Kuran elçinin eger Allah'in ona indirdigi Kuran'a **bir sey eklerse** elçiyi mahfedeceğini haber veriyor. Mutekellimler ise; Elçi Kuran'a bir seyler eklemis ve Allah elcisini mahfetmemis diyorlar.

Iste bu ne kadar acik bir dalalet ve sapiklik ve Kuran'ı yalanlamaktır.

Yedi: Allah c.c. soyle buyurmudur:

Peygamber'e düşen, yalnız açık bir tebliğdir. (Ankebut suresi 18.ayet / Nur suresi 18.ayet / Nahl suresi 35.ayet).

Derim ki: Allah c.c. bu ayetlerde acikca "Elçi'nin" yaptigi seyin sadece ve sadece teblig oldugunu ve kendisinin teblig disina vahyi istedigini gibi degsitiremedigini soylemektedir.

Bu ayet acik bir sekilde Mutekellimlerin delillerini curutmektedir. Bu ayet, Mutekellimlerin dedigi gibi degil, Vahyin hepsinin Allah'tan geldigini gostermektedir. Bu ayet; net bir sekilde Kuran'in manasinin ve sesinin ve harflerinin Allah'tan olduguna delalet etmektedir(Seyhulislamin tefvalarinin toparlandigi **El-Fetava El-Kubra**'ya bak. Tahkik: Mustafa Abdulkadir Ata ve Muhamme Abdulkadir Ata. 5.clt. 10.s.).

Altinci olarak: Mutekellimlerin imamlarından olan El-Cuveyni soyle demistir

Iste onların (Kuran yaratilmistir diyen Mutezile firkasini kasd ediyor) sozunun manasi ise; Bu ibareler (yani Kuran'in ibareleri) Allah'in kelimidir ve oda bunlari yaratmistir diyorlar.

Bizlerde(yani kelimciler) **bunu**(yani Kuran'in ibarelerini) **Allah'in yarattigini inkar etmiyoruz...**(El-irşad 116-117.s.).

Yine bu konuda kelimcilerin buyuk imam'i El-iici soyle demistir:

Bil ki (mutezilelerin kuran hakkında) harfin ve sesin yaratilms olduunu soylemeleri ise, biz zaten bunlari Allah'in yarattigini inkar etmiyoruz. Ama biz (bu sapikligimiz ve kufrumuz ile birlikte) bu olayin arkasinda baska bir sey daha olduunu soyluyoruz(yani; "bizler Allah'in ezeli bir kelimada olduunu soyluyoruz. Bunun disinda bizler ile Mutezile arasinda fark yoktur" demek istemistir.). (El-mevakif 3.clt. 129.s.).

El-iici ayni sayfada soyle devam eder: Eger bunu anarsan, bil ki "Harflerin ve Seslerin yaratildigini ve sonradan olustugunu(Hadis olduunu) soyleyen" **Mutezile'nin dedigini bizde diyoruz. Bunda bizler ile onlar arasinda hic bir ihtilaf yoktur.**

Derim ki: iste Mutekellimler burada Kuran hakkında herseyde olmasada buyuk bir kisimda Mutezile'yle muvafakat ettiklerini acikladilar. Mutekellimlerin buyuk hocasi olan El-iici, acikca kendi kufrunu ilan edip Kuran'in yaratildigini soylemistir. Allah bizleri kufurdan uzak tutsun. Bu mutekellimler eger olmeden once bu kufur olan goruslerinden tovbe etmediler ise; vay onlari haline... onlari yeri Cehennemden baska bir sey degildir.

Yedinci olarak: imam ibni Hacer el-Askalani **Fethu el-Bari**'de Esari'lerin gorusunun zayif olduunu belirtiyor.

Imam Beyhaki'den(imam Beyhaki Es-ari olduigu icin, cogu konuda Ehli sunnet'e uysada bu konuda kelamcilara uymustur) kelam hakkindaki sozunu nakledip; "eger bu gorusun dogru olduunu birisi soylerse, Allah'in c.c. ne bir Peygamber nede bir melek ile konusmadigi ve konusmasinin sadece ilham seklinde olduunu ortaya ciktigini" belirtmistir. Yani bu gorusu zayiflayip aslinda Allah'in kelamini inkara goturdugunu beyan etmistir.

Ayrica kelamcilarin delili sadece **yaratiklari sesi ile kiyastan** baska bir sey olmadigini soylemistir. Sonrada bu goruste sorun olduunu ve bu kadar hadisten sonrada Allah'in sesi olduuna iman edilmesi gerekildigini, ama sonrada ya tevil yada tafvid yapilmasi gerektigini soylemistir.

Derim ki: Hafiz ibni Hacer; Esari degildir. Ama bazi meselelerde Es-ari'lere uyum saglamistir. Son cumlesi olan "tafvid veya tevil yapmak", iste burada biraz duraklamak lazim. Ama tevil yapan Esari'lere reddiye yaptıktan sonra bunu demesi, tevilden tam olarak neyi kasd ettigini anlamak kolay olmadigini gostermektedir. Ama en azindan bizim burada kasd ettigimiz; ibni Hacer'in Es-arilerin goruslerine muvafakat etmedigini isbat etmektir.

Ayrica ibni Hacer'in akidevi konulardaki gorusleri cokda acik degildir. Cunku uyusmazsizlik icinde olduigu gorusleri vardir.

Imam ibni Hacer'in Allah'in sesi meselesinde bile gorusu uyusmazsizlik icindedir(isteyen **Menhecu ibni Hacer fi el-Akide min Hilali Fethu el-Bari** adli eseri muracaat edebilirler).

Sekizinci olarak: Es-ari'lerin buyuk imami Beycuri **Cevheratu Et-tevhid**'de Kuran'in sozlerinin ya Cibril'den veya Muhammed'den s.a.v. olduunu soylemistir. Yani ya Peygamberimiz s.a.v. veya Cibril a.s. Kuran'ı kendi kafalarına gore olusturmuslarmis.

Bakillani **El-insaf** adli eserinin 147.s. kuran'in sozlerini olusturanin Cibril olduunu tercih etmistir. Iste "Kuran'in sozleri Muhammed'in s.a.v. sozleridir" diyenlerin Mekke musrikleri ile ittifak ettiklerini goruyoruz. Cibril'in sozleri olduunu soleyenlerin ise hic bir kimsenin demedigi bir seyin dediklerini goruyoruz.

Iste bu dediklerine gore Kuran soyle olur: Ya gercek manada Kuran Muhammed'in s.a.v. sozleridir, veya gercek manada Kuran Cibril'in sozleridir. Iki halde de Allah'in sozleri olmasi sadece Mecaz babindandir. Iste bu gorusunde nasil acik ve sabit delillere muhalif olduunu gormus oluyoruz.

Dokuzuncu olarak: Fahreddin Er-razi **El-metalibu El-aliye** adli eserinde Es-ari'lerin Allah'in nefsi kelamindaki(kelam sifatindaki itikadlarindaki) goruslerinin dogru gorusten uzak bir gorus oldugunu zikretmistir.(2.clt. 106.s. – 3.clt. 204.s.)

Derim ki: imam Razi'nin kendiside Es-ari'dir ve kendisininde kendi itikadinda yanlislik oldugunu acikca beyan ettigini gormekteyiz.

Bu imamin hayatinin sonunda bu sapikliliginan dondugunu unutmamamiz gerekir.

BUYUK IMAM ABDULKADIR GEYLANI KURAN KONUSUNDA SELEFE UYARAK KELAMCILAR OLAN ES-ARILERE VE MATURIDI'LERE MUHALEFET EDIYOR

Imam Geylani **Elgunye** adli eserinde soyle demistir:

... Iste Peygamberimiz s.a.v. Kuran'in tilaveti(okunmasi) Kuran'in ta kendisi oldugunu belirtti.

... Eger bizim Kuran'ı okumamız bizim sozlerimiz olsaydi ve Allah'in sozleri olmasaydi, namazda Kuran okudugumuz icin gunaha qirmis olurduk(cunku namazda sadece Allah'in sozleri okunur).

Derim ki: Burada imam Geylani acikca Kuran'in lafizlarida ve manasida Allah'tan oldugunu belirtmistir.

Sonra soyle devam etmistir: Kuran'in anlasilan harfler ve duyulan sesler olduguna itikad ediyoruz. Cunku bunlar ile dilsiz olan ve konusamayan ve susan kisi konusmus olur. Allah'in konusmasi ise bundan farkli degildir(yani Allah'in kelamida harfler ve sesler ile olur).

Iste kim bu kitab hakkindaki bu seyleri inkar ederse, kibirlenmis olur ve basiretide korlesmis olur...

Derim ki: Iste imam Geylani burada Mutekellimlerin kibirlenmis ve kalpleri korlesmis oldugunu beyan etmistir. Imam Geylani'nin Mutekellimlere karsi siddeti meshur ve bilinen bir seydir.

IBNI CEVZI BU KONUDA KELAMCILARA MUHALEFET EDEREK EHLI SUNNET'IN GORUSUNU DOGRU GORUYOR

Imam ibni Cevzi **Saydu el-Hatir** adli eserinde; **Cedel'in**(kelam ilmini kasd ediyor) avam'a tehlikesi babinda, Bagdad'a arap olmayan bazi bidat ehlinin geldigini ve onların cogu meclislerinde Allah'in yer yuzunde konusmasinin olmadigini soylediklerini ve Kuran'in sadece kagitlardan olustuğu icin Allah'in kelami olmadigini ve Allah'in gokte olmadigini soylediklerini ve Allah'in gokte oldugunu belirten cariyeye Hadisini tevil ettiklerini aciklamistir.

Ayrica soyle dediklerini zikretmistir: Kuran'in harf'ten ve ses'ten olustugunu soyleyen harfciler varya, nerelerde imis onlar? Bunlar(yani Kuran) Cibrilin ibareleridir...

iste bundan sonra ibni Cevzi onların bu suphelerine tek tek cevap verir ve bu konudaki ehli Sunnet'in gorusunu acikca belirtir.

IMAM GAZALİ ACIKÇA ES-ARİLERİN İMAM AHMED'İN GÖRÜŞÜNE MUHALEFET ETTİĞİNİ SOYLUYOR VE İMAM AHMED'İ "ASİRİCİ" OLARAK SUÇLUYOR

İmam Gazalî **ihya**'sında şöyle diyor:

... Bu konuda kimileride **Ahmed bin Hanbel** (Allah ondan razı olsun) gibi **asiriya** kacmıştır. Hatta "ol der oluverir" ayetini bile tevil etmeye izin vermemiştir. Bu hitab'ın harf ve ses ile olduğunu iddia etmişlerdir...

(sonrada bu meseleyi acıklar ve sıfatlar konusunda tevilden bahseder. Muracaat edilebilir).

Derim ki: İste burada İmam Gazalî, İmam Ahmed'in asiriya gittiğini soyluyor. Allah'ın hitabının (yani konuşmasının) ses ve harf ile olduğunu söylediklerini zikrediyor. Gazalî'nin iddiasına göre asiriya kâcmalarının nedenide budur.

İste burada Esarilerin nasıl İmam Ahmed'in mezhebinden itikadi olarak uzak olduklarını görüyoruz. Halbuki İmamları oluğnu iddia ettikleri İmam Es-ari, kitaplarında kendisinin tövbe ettikten sonra İmam Ahmed'in itikadi mezhebi üzerinde olduğunu söylemiş ve talebeleri bunu ondan rivayet etmiştir. Ama hala Esariler bu güne kadar malesef İmam Ahmed'e muhalefet etmeye devam ediyorlar.

İmam Gazalî'nin hayatının sonlarına doğru tövbe ettiği varid olmuştur. **İlcamu El-avam an ilmi El-Kelam** adlı eserinde eski görüşlerinden döndüğünü açıklamıştır. Umulur ki böyle küfür içeren sözlerinden de tövbe etmiştir.

EBU MUHAMMED EL-CUVEYİNİ ES-ARİ'LERİN ALLAH'IN SÖZLERİ VE KELAMİ KONUSUNDA ŞAFİİ MEZHEBİNE MUHALEFET ETTİĞİNİ AÇIKLIYOR

Seyhulislam İbni Teymiyye **Mecmu El-fetava** adlı eserindeki bir risalesinde şöyle demiştir:

İmam Ebu Hamid El-isfirayini şöyle demiştir: Benim ve Şafii'nin mezhebi ve Ahmed bin Hanbel'in mezhebi ve Şehirlerde bulunan alimlerin genelinin Kuran hakkındaki mezhepleri (itikadi görüşleri) bu görüşe (Mutekellimlerin görüşüne) **muhaliftir**.

Aynı şekilde Ebu El-meali'nin babası olan Ebu Muhammed El-cuveyni şöyle demiştir:

Şafii'nin ve onun ashabının (Mezhebinin) "Kelam"(Allah'ın sözleri) konusundaki görüşleri ise; asla Eş-ari'nin dediği görüş değildir... (12.cilt no:557.s.).

İMAM ES-ARİ'NİN ALLAH'IN SÖZLERİ HAKKINDAKİ İTİKADI

Elbetteki bu meselede sunu unutmamak gerekir ki; İmam Es-ari hayatının sonunda İmam Ahmed bin Hanbel'in itikadını takip ettiğini kendisi eserlerinde ve ondan sonra gelen onun takipçilerinde aynı şeyi zikretmişlerdir (İmam İbni Asakir'in **Tebyinu Kezibi el-Mufteri**'sine bak). İste eğer bunu anlarsak şimdi bakacağımız iki nokta olması gerekir:

1- İmam Es-ari hayatının son dönemlerindeki yazdığı eserlerinde Allah'ın sözleri hakkında tafsilatlı bir şekilde meseleyi açığa vurmumu acaba?

Elbetteki bunun cevabı "Hayır" olacaktır. Çünkü eserlerinde kendisi açık bir ifade kullanmamıştır. Eğer bu noktada cevap bulamazsak ikinci noktaya geçelim.

2- O zaman İmam Ahmed bin Hanbel Allah'ın sözleri ve konuşması hakkına neler dedi?

Elbetteki İmam Ahmed'den bu konuda rivayetler nakledilmiştir. İmam Ahmed, oğlu Abdullah'ın **Es-sunne** adlı eserinde babasından zikrettiği gibi; **Allah'ın ses ile konuştüğünü söylemiştir**.

Eger imam Ahmed'in Allah'in **ses** ile konustugunu soyledigine inanirsak, imam Es-ari'ninde bu imami takip ettigini goz onunde bulundurursak, iste bu zaman imam Es-ari'nin Allah'in **ses** ile konustugunu soyledigini zikredebiliriz.

Ayrice buradaki onemli bir noktaya deginek gerekir: Imam Es-ari **El-mekalat el-islamiyyin** adli eserinde islami firkaların itikadlarını zikrederken Hadis ehlini(Ehli sunnet'i) ayrı ve Kullabi'leri ise ayrı zikretmiştir. Kendisinin Kullabi'nin gorusune bagli oldugunu asla soylememesi ile birlikte Hadis Ehline muvafakatini aciklamıştır. Bu nedenle **El-mekalat** adli eserinde Kullabi'lerin Allah'in konusmasi hakkında zikrettiği seyleri imamin kendi mezhebi gibi anlamak aslında onun kitabındaki metodunu anlamamaktan kaynaklanmaktadır.

Bu dedigimiz gorusu destekleyen baska bir delil daha vardir: imam Es-ari **El-ibane** adli eserinde Allah'in konusmasi hakkında zikrettiği konuda "sadece Allah'in konustugunu ve onun konusmasinin yaratilmadigini" zikretmiştir. Imam Es-ari'nin r.h. Allah'in c.c. kelaminin(sozlerinin) yaratilmadigini soylemesi mutlak ve genel manada gelmiştir. Bu nedenle Allah'in her sekilde konusmasinin yaratilmadigini soylemek istemistir. Buda imam Ahmed'in itikadi mezhebine tam olarak muvafakat etmektir.

Ayrice bu konudaki getirdigi delillere bakilrsa; tarih boyunca Allah'in ses ile konustugunu soyleyen Hadis ehlinin getirdigi delillerin takendisidir.

Ben bu delilleri gormeden once ayni delilleri bu eserimde Allah'in sozlerinin ses ile oldugunu ve ezeli olmadigini ve bir mana olmadigini isbat ederken aynilarinin bir kismini zikretmistim. Sonrada ayni delilleri imam Es-ari'ninde zikrettigini gormem onun Allah'in konusmasi hakkındaki itikadının imam Ahmed'in itikadi uzere oldugunda cok daha fazla emin oldum. Isteyen karsilastirabilir.

Imam Mubarek bin Ahmed **Mucered Mekalatu El-esari** adli eserinde imam Es-ari'nin itikadının Allah'in sesinin hakiki bir sekilde duyulacagi oldugunu soylemiştir.

Ayrice bir benzerini Seyhulsilam ibni Teymiyye'de zikretmiştir.

Meseleye tafsilatli bir sekilde bakamk icin: Ebulhasen El-esari beyne El-mutezileti ve Es-selef adli eser muracaat edilebilir.

Eger birisi derse: Bazi Es-ari'lerden olan alimler kendi imamlarının Allah'in ses ile konusmadigini ve bu meselede imam ibni Kullab'a uydugunu iddia etmektedirler?

Deriz ki: Onların bu sozleri imamin bu konudaki gorusunun net olmadigindan ve onun mucmel sozlerini iyi kavrayamalarından kaynaklanmaktadır. Ayrice imam Es-ari tam olarak Ehli hadis(Ehli sunnet) itikadına intikal etmeden once, onun ashabinin naklettigi fasid gorusunde olabilir. Boylelikle son doneminde tovbe etmis olabilir. Ama bu konudaki hic kimsenin tevil edemeyecekleri sozu kendisinin hayatının sonlarında imam Ahmed'in itikadi mezhebine uydugunu belirtmesidir.

Ayrice sonradan gelen Es-ari'ler imam Es-ari'nin en acik sozlerini anlayamamis iken, nasilda mucmel olarak konustugu "kelam" meselesini kavrayabilsinler ki?

Imam Es-ari defalarca acikca Allah'in goklerin ustunde oldugunu belirtirken, imamin sonradan gelen mensuplari bu durumda zikrettiği sozlerini bile gormemezleikten gelmişlerdir.

En dogrusunu Allah c.c bilir.

Yeni tureme gunumuzdeki Kelamcilarin getirdikleri şüpheler ve cevabı

Simdi zikredilen supheleri tek tek siralayalım ve cevabini verelim insallah:

Birinci olarak: Son zamanlarda cokca zikrettikleri bir sey vardir.

Derler ki: Sizlerin kendi alimlerinizden ve Hadis ulemanizdan Kuran'in eski oldugunu soyleyenler var. Buda demekki bazi Hadis ulemasi kelam ulemasına muvafakat etmiş demektir.

Deriz ki: Hayir. Bu sadece imamlarin dilini ve kullandiklari ıstılahları iyi anlamamanızdan kaynaklanıyor. Cunku bilin ki bizim Ehli sunnet ve hadis ulemamız; asla ve asla omurleri boyunca kelam ilmi okumamislardir ve boyleliklede kelam ilmindeki hic bir ıstılahdan ve deyimden haberdar degildirler.

Bu nedenle bazen Kuran icin **eski** deyip Kuran'in yaratılmamis oldugunu kasd etmislerdir. Asla ve asla eski derken kelam ilmindeki bilinen ıstılahi kasd etmemeslerdir. Zaten belki bu ulema bir yerde Kuran'in eski oldugunu soylerken, baska bir yerde ise Kuran'in her yonden Allah'in kelami oldugunu belirtmistir. Boylelikle ıskal(sorun) gitmistir ve Ehli sunnet'in gorusunun dogru gorus ve uyusmazsizlik icinde olmayan gorus ve Peygamberimizin s.a.v. ogrettiginin aynisi oldugu ortaya cikmistir insallah. Simdide bu konuda ibni Teymiyye'nin sozunden bir nakil yapalim. Soyle demistir:

... Bunlardan bir kısmi der ki: O eskidir. Ama o kişi eski'nin ne demek oldugunu anlamaz.

... ve onlardan bir kismida der ki: eski derken(kasd ettigimiz, Kuran'in) onun disindaki baska seylerden daha oncedir(manasindadir).

... ve onlardan bazilarida der ki: Biz eski derken yaratılmamis manasinda soyledik. Bununla birlikte onun ezeli olacagi anlamina gelmez.

... ve iste onlar tam olarak ne dediklerini tasavvur edemediler...(Mucmu el-Fetava).

Derim ki: Boylelikle, asla ve asla Ehli sunnet'in bazi imamlarinin sadece lafizda yaptiklari bazi hatadan dolayi onlari sunu veya bunu kasd ettikleri soylenebilir. Onlari baz yaptiklari lafzi hatalardan dolayi sozlerini maksadlarindan cikartmak dogru degildir.

Boylelikle onlari acik olan ve maksadlarinin ne oldugunu tam olarak beyan ettikleri sozleri alinir.

Kapali ve bir kac yonde degisik manalar iceren sozleri alinmaz.

İkinci olarak: Mutekellimler el-**Ehtal** adli şiir yazan kisinin bir şiirinden delil getirmislerdir.

Ehtal soyle demiş: Kelam insanin icinde olan seydir.

Derler ki: Demekki Arap dilinde "kelam" kelimesi sadece ve sadece mana ile konusmak icinde kullanılmaktadır. Boylelikle sizlerin zikrettiginiz gibi "Kelam illaki ses ve harf ile olusur" kuraliniz dogru degildir.

Deriz ki: Iste buna bir kac yonden cevap verilir.

Bir: Ne sahih nede zayıf bir senedle **Ehtal**'den bu dedigi rivayet edilmemistir.

Ayrıca Ehtal denilen kişi hristiyandır(El-Bidaye ve En-Nihaye 9.clt. 10.s. Arapca olarak Daru ihyai turas bsk.). Boylelikle ne kadar delillerinin zayıfladigini ve sonunda paçayı kurtarabilmek icin gidip bir hristiyanin senedi bile olmayan bir şiirine sarildiklari cok aciktir.

İki: Eger Ehtal'a nisbet ettikleri şiirin bir oncesinde soyleseler manasi aciklanacak ve Kafir Ehtal'in kelamdan kasd ettigi seyin "soz ve insanin icinde olan sey" oldugu anlasilacaktır.

Cunku siir su sekildedir:

Kelam insanin icinde olan seydir = Suphesiz ki "dil"i kelama delil yapmistir

Derim ki: Bundan da anlasilna; Kelamin olmasinin delili dil ile konusulmasıdır. Buda Mutekellimlerin delillerini cokertmektedir.

Uc: imam **Siczi** gibi buyuk alimler Mutekellimlerin aslinda şiiri degistirdiklerini soylemislerdir.

Bu alimler şiir aslinda soyle idi demislerdir: **Beyan** insanin icinde olusan seydir.

Sonrada kelamcilar kendilerine uysun diye onu degistirip "Beyan" kelimesi yerine "Kelam" demislerdir. Boylelikle bu şiirden alinacak bir delil kalmamistir(imam ibnulkayyim'in "**Es-Savaikul Mursele**" adli eserine bak. 1.clt. 345.s.).

Dort: Mutekellimler, peygamberimizden s.a.v. acikca gelen Allah'in sesi olduguna dair rivayetleri terk edip inkar ederken, gelipte senedi bile olmayan bu siire sarilmalari, onlari ne kadar sapiklik icinde olduklarini gostermektedir.

Sapik Mutekellimler, Peygamberimizden s.a.v. gelen Hadisleri Mutevatir degildir diye inkar ederken, daha senedi bile olmayan ve asilsiz olan bu šiire sarilmalari onlari ne kadar Hadis'lerden uzak olduklarini gostermektedir.

Hic bir akil sahibi Peygamberin s.a.v. sozunu terk edipte bir kafirin sozune sarilabilirmi? Allah kelami ve kalal ilmi ile itikad edenleri kahr etsin(Mutekellimlerden Cuveyni gibileri, Mutevatir olmayan "Ahad" hadislerini itikadda kabul etmemeyi dogru gormuslerdir. "El-irsad" adli eseri muracaat edilebilir. Daha fazla bilgi icin Seyh Dimeskiyye'nin "Er-raddu ala hizbi Et-tahrir" adli eseri muracca edilebilir. Orada meseleyi tafsilatli bir sekilde aciklamistir.).

Imam Ebu Beyan Muhammed bin Mahfuz (Hicri 551de vefat etmistir) soyle demistir:

(Mutekellimlere meyilli olan birisini kasd ederek:) **Vay senin haline. Hanbeli'lere(Ehli sunneti kasd etmektedir) "Kuran'in Harf ve Sesten olduguna dair delil nedir?" denildigi zaman derler ki: Allah soyle dedi, Allah rasulu s.a.v. soyle dedi. Sonrada imam bu konuda gelen ayetleri ve Hadisleri siraladi.**

(sonra soyle devam etti:) Ama sizlere(Mutekellimlere) "**Kuran'in mana olan bir sey olduguna dair delil nedir?" denildiginde, diyorsunuz ki: Ahtal dediki: Kelam insanin icinde olan seydir.**

Bu Ahtal'da neyin nesidir? Pis bir Hristiyan'dir. Sizler kendi mezhebini onun kullandigi ber beyt'ten kurdunuzda Kuran'i ve Sunneti terkmi ettiniz?(Imam Zehebi El-uluv adli eserinde senedi ile rivayet etmistir. Imam Zehebi bu imami cokca ovmustur. Senedide kuvvetlidir.)

Irak'in nahivcisi diye bilinen imam Ebu Muhammed El-Haşşab soyle demistir: "**ben, Ehtal'in Siirini Divan'inda cokca aradim, ama boyle bir beyt bulamadim**"(bir onceki kaynak).

Kelmacilarin kafasina bomba gibi dusecek imam ibni Teymiyye'nin bir sozu vardir. Soyle demistir:

Eger birisi her hangi bir meselede Sahihayn'da (Buhari ve Muslimde) olan bir Hadisi kelamcilara delil olarak getirirse, derler ki: Bu haberi ehaddir(Mutevatir degildir. Boylelikle kabul edilemez). Halbuki bu (inkar ettikleri) Ummetin icma ederek kabul ettigi bir hadis'tir. Ama onlari delil getirdikleri bu beyt ise, ne sahih bir senedle ulasmistir, ne bir tane senedi, nede bir den fazla senedi vardir, nede arapca ehli kabul etmislerdir.

Bundan sonra bu söz ile Lugatta en basit bir sey icin bile delil getirilmez, peki o zaman nasil kelam gibi bir konuda bunu delil getirebilirler ki? (iman Kitabi. 132.s.)

Imam **ibni Hazm** ise, Ahtal'in beyti ile kendilerine delil getirenler icin soyle demistir:

Bizler bununla (yani; Ahtal'in beyti ile) ihticac edip bizlere delil getirenlere deriz ki:

Bu beyti yazan kisiye lanet olsun, lanet olsun.

Allah'in dininde bu Haristiyani huccet haline getirene (Hristiyanin sozleri ile Kuran'i anlamak icin Haristoyandan delil getirene) lanet olsun, lanet olsun.

... Bizler ise; Allah'i tasdikleyip, Ahtal'i yalanliyoruz.

Allah'in laneti; Ahtal'i Allah'in dininde Huccet yapanin (Delili alinacak bir kisi haline getirenin) **uzerine olsun**(El-Fisal, fi El-milel ve El-Ehvai ve En-nihal 3.clt. 122.s.).

Derim ki: Bu konudaki suphelere cevap vermek isteyen ve daha tafsill bir sekilde konuya vakif olmak isteyen; imam Siczi'nin risalesini ve **El-akidetu es-selefiyye fi kelami rabbi el-beriiyye** adli eseri muracaat edebilir. Orada kafi ve yeterli cevaplar vardir insallah.

Ama benim buraya bunlari yazmamin sebebi; Turkiye'deki kelmacılara ve Kevseri'cilere kanan cok fazla kisi oldugundandır. Bunların karsısında duran ciddi bir Ehli sunnet alimide blmiyorum. Bu yazdığım risale Turkce olarak konu üzerindeki belki yazılan ilk mudafadır. Umarım bu yazdiklarımız ile kendi yoluna birilerini hidayete erdirir.

SAPIK KEVSERİ'NİN TALEBELERİ'NİN ŞÜPHELERİNİN MUNAKAŞASI VE CEVABI VE

ASLINDA ELLERİNDE DELİL OLMADIGININ İSBATI

Yukarıdaki bölümde, kelim meselesine genel manada Mutekellimlerün yönelttikleri fasid ve batil şüphelerin cevabini vermistim. Şimdi ise reddiye verdığımız kişilerin getirdikleri şüphelerin cevabını tek tek verelim insallah.

En basta unutulmaması gerekir ki; bu sapıklar imam ibni Teymiyye'nin bu görüşünü kufur saymışlardır. Buda kendi ilmi zayıflıklarından ve alimlerin sözlerinden anlıyamadıklarından kaynaklanmaktadır.

1- Büyük imam Ebu hanife'nin **Fihkhu el-Ekber** adlı eserinden delil getiriyorlar.

Derim ki:

İlk önce bu deyimün senedine bakalım: Bilindiği gibi bu kitap Muhammed bin Mukatil'den, oda İsm bin Yusuf'tan, oda Hammad bin Ebi hanife'den, oda Ebu Hanife'den rivayet etmiştir.

İşte bu zikredilen uc ravi'de Cerh Tadil alimlerinin bildirdiği gibi aşırı derecede zayıf ravi'lerden ibarettirler.

Bu uc ravi'de zayıf olduklarından sened yönünden böyle bir kitap asla sahibine nisbet edilemez veya ondan istidlal edilemez.

Daha da ilginç; günümüzün Hanefi'lerinin çoğu Maturidi olduklarından itikadi konularda Sahih hadis geldiğinde "bu mutevatir değildir" deyip reddederlerken, aşırı derecede zayıf bir şekilde kendi hocalarından rivayet edilen şeyleri ise direk kabul ederler.

İşte buda kendilerinin uyumsuzluk içinde olduklarını ve hevalarının pesinde gidip hakkı bir kenara bıraktıklarını göstermektedir.

Şimdi ise; bu kitabın içine bir bakalım.

Zamanımızın büyük alimlerinden olan Seyh Sefer El-havali **Fikhu el-ekber**'in serhini yaparken, kitabın içindeki: "Ağizimizden çıkan Kuran yaratılmıştır" sözü hakkında şöyle demistir:

İşte bu söz ise, açıklanması gerekir.

Çünkü imam Ahmed şöyle demistir: **Kim ağizimden çıkan kuran yaratılmıştır derse o kisi bidatcidir demistir**(imam Zehebi'nin Tarihu el-islam adlı eserinde vb. gecer. Imam Ahmed'in böyle deidiği bilinmektedir. Yukarıda bu konudan bahsetmistik.).

İmam Ebu hanife ise burada ağizden çıkan Kuran'ın yaratıldığını söylemiştir(eger dedigini farz edersek).

İlk önce; Fikhu el-Ekber'de her geçen şeyi imam Ebu hanife'ye nisbet edemeyiz.

Racih ve kesin olan görüş ise; Ebu muti El-belhi'nin(Bu Seyh Sefer'den hata'dır. Halbuki bunun senedinde Ebu Muti yoktur. Birazdan konuyu beyan edeceğiz insallah.) Ebu hanife'nin sözleri arasına çok şey katmış olmasıdır. Bunun delillerinden biriside, ağizden çıkan Kuran'ın yaratılmış olma meslesidir. Çünkü ağizden çıkan Kuran'ın yaratılmış veya yaratılmamais olması hakkındaki ihtilaf, Cehmiyye'lerle olan büyük ihtilaftan sonra

ortaya cikmistir. Yani 220. Hicri'den sonra. Imam Ebu hanife ise 150. Yilda vefat etmistir. Boylelikle bu sozun Ebu Hanife'den cikmasi imkansizdir. Cunku daha o konu hakkında ihtilaf bile olmadan o konu hakkında konusamaz. Bu konudaki ihtilaf Mutezile'lerin ilk gunlerinde ortaya cikmisti...

O zaman "agizdan cikan Kuran yaratilmismidir", bu konu hakkindaki fitne ortaya cikmadan bu konu hakkında kimse konusmamistir. Ikinci olarak...

Derim ki: Iste buda muhteva yonunden bu kitab'in hepsinin tamamen Ebu hanifeye guvenilmemesini gostermektedir.

Unutulmaması gerekir ki; bu eserimizde onceden imam Ebu hanife'ye nisbet edilen Fihkhu El-ebsat adli bir eser vardır. onun senedinde Ebu Muti adli kisi vardır. simi üzerinde konustugumuz eser ise, Ebu Muti'in irvayet ettigi eserden farklıdır. Ikiside ayrı kitaplardır. Ebu Muti'in rivayet ettigi eser, Hanefi'lerde meshur olan eserdir. Ama simi üzerinde konustugumuz bu eser ise; Ulema tarafından bilinmemektedir. Seyh Abdulaziz El-Humeydi "**Beraetu el-eimmetu el-erbea min mesaili el-Mutekellimine el-mubtedea**" adli eserinde su an üzerinde konustugumuz eserden hic kimse nakil yapmadigini ve bu eserin mam Ebu Hanife'ye cezmen uydurma oldugunu belirtmistir(67.s. ve sonrasina bak.). Seyh Abdulaziz, zikrettigim iki eserede "Fikhul Ekber" adinin verildigini zikretmistir. Buda cok onemli bir faydadır.

Fikhu el-ekber'de yazan ifade ise su sekildedir: Allâh tekellüm eder ama bizim kelimamız gibi değil. Biz alet ve harflerle konuşuruz, Allâh ise alet ve harfsiz tekellüm eder.

Sozunun su kısmi: **Allâh tekellüm eder ama bizim kelimamız gibi değil.** Dogrudur ve selefin gorusune tipa tip uymustur.

Su sozu ise: **Biz alet ve harflerle konuşuruz, Allâh ise alet ve harfsiz tekellüm eder.** Iste burada işkal(sorun) olabilir. Cunku bu sozu selef'ten hic kimse soylememistir. O zamanlara boyle bir sozde zaten yokmus. Yani imam Ebu Hanife zamanlarında hic kimse "Harf ve ses" yaratikmi yoksa degilmi konusmazmis bile. Bu meseleyi ilk ortaya cikaran Kullabi'lerdir. Kullabi'lerde imam Ebu Hanife'nin vefatindna cok sonra ortaya cikmislardır. Buda bu sozun kesin manada uydurma oldugunu gostermektedir.

Ama manayi dogruyada cekmeye calisabiliriz. Deriz ki: Allah'in bir alet ile konustugunu kimse soylememistir elbette. Bu konu hakkında konusulmaması gerekir. Cunku Kuran ve Sunnet ve selef susmustur.

Harfsiz ifadesi ise; Allah'in harfsiz konusmustur manasında degilde, Allah c.c. insanların agizından cikan harfler gibi harfler ile konusmamaktair.

Tabiki bu soze yaptigimiz bu aciklama manayi dogruya cekmeye calismaktan baska bir sey degildir. Fikhu el-ekber hakkındaki butun nakilleri asla yapmadim. Bu meselede tafsilatli bir sekilde konuyu aciklamadim. Cunku meselemizin ozu bu konu degildir.

Bu meseleyi tafsilatli bir sekilde ogrenmek isteyen, Seyh muhammed El-hamis'in **Usulu ed-din inde el-imam Ebi hanife**, adli eserine, veya Seyh Abdulaziz El-humeydi'nin "**Beraetu el-eimmetu el-erbea min mesaili el-Mutekellimine el-mubtedea**" adli eserine bakabilir.

2- Yine sunu delil olarak getirmislerdir: İmam El-İz b. Abdisselam Tabakatuş Şafiiyyel Kübra adlı kitabında şöyle diyor: Allâh, harf ve ses olmayan ezeli kelim ile tekellüm eder.

Derim ki: İz bin Abdusselam'in kelimci ve Esari oldugunu sanirim her ilim talebesi bilir. Bu yuzden bu gorusu tercih etmistir. Şeyh ibni Teymiyye kitaplarında İz bin Abdusselam'a reddiyeler yapmistir. Mesela ibni teymiyye'nin **nakdu el-mantik** adli eserinde bir kac sefer İz'ze akidevi bazi konularda reddiye yapmistir.

Hepimizin bilmesi gerekir ki; herkes hata edebilir. Sadece Allah Rasulu s.a.v. dini aciklamada hata edemez. Boylelikle kim hata ederse onun hatasini takip etmek caiz olmadigi gibi hakki arayip hakka donmek bir muslumanin yapabilecegi en guzel seydir.

3- Delil olarak soyle demisler: İmam El İsfarayini, Et Tabsir fid Din adlı kitabında diyor ki: Allâh tekellüm eder, Allâh'ın kelamı ne harftir ne sestir. Çünkü bu, Allâh hakkında imkânsızdır.

Derimki: Ebu Muzaffer el-isfirayini, 471. Hicri yilinda vefat etmistir. Buda Mutekellim ulemasindandir. Bu kisinin sapikligindan ve garip goruslerinden onceden bahsetmistik. Isteyen Sifati ihtiyarriye bolumunu muracaat edebilir. Haktan boyle sapan ve alimlere yalan soyleyen birisinin gorusu asla ve asla bizde makbul olamaz.

4- Yine su sozu naklettiler: İmam Mulla Ali Al-Kari Şerh el-Fıkhıl Ekbar adlı kitabında diyor ki: Hanbelî mezhebine müntesip olan bazı bid'atçiler diyorlar ki, Allâh'ın kelamı harften ve sestem oluşan bir kelimadır. Bu da ezelidir deriz ki, bu kesinlikle batıldır.

Derimki: En ilginç olanda; alimlerden dort tane delil getirmisler. Ucude ibni Temiyye'den once yasamis, bir tanesi ibni Teymiyye'den sonra yasamis, oda imam Mulla Ali'dir.

Daha da ilginç; bu yaziyi yazanlar ibni Teymiyye'den sonra yasayan Mulla Ali el-Kari'nin bu sozu soylemesi ile birlikte ibni Teymiyye'yi ve talebesi ibnul-Kayyimi defalarca ovdugunu ve bu yaziyi yazanların ibni Teymiyye'yi itham ettikleri mucessimelik iftirasi hakkında ibni Temiyye'yi ciddi bir sekilde savundugunu gormemezlikten gelmisler.

Peki bunların hepsini bir kenara birakip, ibni Temiyye'den naklettiginiz sozunu nasilda kufur olarak sayabilirsiniz ki?

Halbuki sizin Huccet olarak gordugunuz ve imaminiz olarak gorugunuz imam Mulla Ali el-Kari, imam ibni Teymiyye'yi savunmus ve bu dediginin kufur olmadigini beyan etmistir.

Boylelikle imam Mulla'nin burada kasd ettigi; ibni Teymiyye ve onun gorusunde olanlar olmadigini anlamis oluyoruz. Cunku eger oyle olsaydi ibni Teymiyye'yi ve onun yolundan gidenleri ovmezdi. Boylelikle imam Mulla'nin bu sozu asla delil olamaz. Cunku tam olarak kimleri kasd ettigi bile belli degildir. Hatta farzedelim ki cogu Hanbelileri kasd etti(halbuki bunu kasd etmesi mumkun degildir. Zaten buda sozunden anlasiliyor. Cunku "bazi" diyor. Bilindigi gibi "bazi" ifadesi azlik icin kullanilir.), o zaman da deriz ki: Hata etmis olur. Cunku Mulla'nin yeri basimizin ustunde olsada, ondan daha buyuk bir imam olan ibni Hacer El-Askalani ise, Fethilbari'de Hanbelilerin bu gorusunu zikrettiginde hicte reddiye vermiyor ve dogru olmayan bir gorus oldugunuda soylemiyor.

Boylelikle alimlerin hatalari takip edilmez derim. Tabiki bu eger imamin hanbelilerin cogunu kasd ettigini farz edersek, ama imam Mulla'nin butun sozlerini topladigimizda bu mana cikmadigi daha acik oldugu icin, bu sozunde sizin kullanacaginiz bir delil yoktur.

Ilginç olanida: Muhaliflerimiz her zaman yaptıkları gibi zikrettikleri butun delilleri Selef ulemasindan sonra gelenlerdendir. Selef ulemasindan bir tane bile soz zikretmemisler. Aslında sadece bu halleri bile kendilerinin dalalet uzerine olduklarını gostermektedir. Mutekellimlerin Selef'ten delil getirememeleri; kedni bu sapik goruslerinin aslinin olmadigina delalet etmektedir. Asli olsaydi zikrederlerdi. Ama zikredemediler. Bizler ise Kuran'in sesi dahil Allah'in sozleri oldugunu Peygamberimize s.a.v. kadar dayandirmaktayiz. Peki sizler bu kufur iceren itikadinizi kime kadar dayandirmaktasınız?

**SAPIK BIDATCI KEVSERİ'NİN HADİS İLMİNDE VE SENED
KRİTİĞİNDE ZAYIFLIĞI VE İSİNE GELMEDİĞİ İÇİN VE KENDİ**

MEZHEBİ OLAN CEHMIYYE'LİGE UYMADIGI ICIN, MUTEZİLE VE CEHMIYYE'NİN YOLUNDAN GİDİP SAHİH OLAN HABERLERİ VE HADİSLERİ ZAYIFLAMASI

İste bu risalede de belirttiğim gibi; Kevseri'nin bu sozu hakkında bir bolum acmayı daha uygun gordum.

Bilinir ki; cogu bidatci taifeler, eger bir hadis kendi mezheplerine uymazsa, onu yalan oldugunu isbatlamaya calisrlar.

Bu olayi cok iyi gormek icin "imam" "Allame" "muhaddis" "Hafız" ibni Huzeyme'nin tevhid kitabi okunmasi lazim. Onu okuyunca Kevseri'nin kime tabi oldugu cok acik bir sekilde belli olacaktir. Sapik Kevseri (Muhafilferin zikrettigine gore) soyle demistir: İmam Kevseri Makalat el-Kevseri adlı kitabında şöyle diyor: Allâh'a ses nispet eden hiçbir hadis sabit değildir.

Derim ki: Selef dusmani olan Kevseri'nin bu konuda bu sozu disinda baska fasid ve sapik sozleride vardır. Birazdan nakledecegimiz gibi.

İmam Ahemd'in Allah'ın **ses** ile konustugunu soylemesi acik ve bilinen bir sey oldugu halde, Kevseri imam Ahmed'in bu sozunu yok gorup, sanki imam Ahmed'in kelamcılara uydugunu aciklamaya calismistir. Buda Kevseri'den ehli sunnet ulemasına yapılan ayri bir iftira ve yalandir.

Burada zikredecegim seylerin cogu; "**Muhammed Zahid el-kevseri ve erauhu el-itikadiyye**" adındaki kitaptan alintidir.

Simdi Kevseri'nin hadislerin sened yonuyle hangi bahane ile zayiflamaya calistigina bir bakalim.

Ses hakkında gelen Haisler hakkında Beyhaki'nin Esmâ ve sıfat adlı eserinin, Kevseri'nin kendi bastigi nushanın hasiyesinde uc tane illet getirmistir(262.s. / 263.s.). 262.sayfasında onceden Ses hakkında konusuldugunu soylemistir. Zikrettiği yere dondugumde Kevseri'nin hic bir sey demedigini gordum. Sanirim Beyhaki'nin ses hakkındaki zikrettiklerini kasd etmistir.

Kevseri'nin zikrettiği supheleri uc baslik altında ozetleyebiliriz.

1- Bu hadisi (birazdan zikredecegiz insallah) Buhari sahihinde talik olarak "soyle zikredilir" diyerek zikretmistir. Boyle demesinde Hadisi'in zayifligini gosterir. Buda bu hadisin Sahihinin sartında olmayan bir hadis oldugunu gosterir. Ayrica boyle talik olarak zikrettiği Hadislerde de adeti budur.

2- Raviler ibni Akil'den Ses kelimesini hadiste zikretmede ihtilaf etmislerdir.

3- isnad mecazi'dir(yani; sesin Allah'a nisbet edilmesi mecazidir). Buda eger Hadiste kasd edilen Allah c.c. ise.

Derim ki: ilk once Hadise bir bakalim:

Abdullah bin Uneys dediki: Rasulullahı s.a.v. soyle derken isittim:

Allah kıyamet gününde kulları toplar da onlara uzak olanın yakın olan kimsenin

işitmesi gibi işiteceği bir ses ile nida eder: Melik ancak benim! Deyyân (yânî karşılık verici) ancak benim buyurur.

Simdi bu hadis hakkında zikredilen uc supheye tek tek cevap verelim insallah.

1- ilk once: Bu Hadisi imam Buhari Sahihinde Hadisi zikrederken, "soyle zikredilir" ifadesi ile kullandığı dogrudur.

Ama yine imam Buhari, ayni senedle -yani Cabir bin Abdullah, oda Abdullah bin Uneys'ten- gelen senedle baska bir kısıyı(hikayeyi) senedi ile sahihinde zikretmistir. Buda Buhari'nin bu senedde bir sorun oldugunu sanmadigini ortaya cikarir. Bu dedigimizde; Kevseri'nin delilini curutmektedir.

Ayrıca imam Buhari **Halku efali el-ibad** adlı eserinde bu Hadisi senedi ile tam olarak zikretmiştir.

Ardındanda şöyle demistir: **ve bu Hadis'te ise Allah'in sesinin yaratıkların sesine benzemediği vardır.**

Derim ki: İşte burada Kevseri'nin tuzagi yerle bir oluyor ve yalancı ve hilesi ortaya çıkıyor.

Çünkü Kevseri bu hadisi zayıflamaya çalışarak, sanki imam Buhari'nin bu hadisi zayıf gördüğü imajını vermeye çalışmıştır. Ama aslında durum böyle değildir. Burada açıkça imam Buhari Allahın sesi olduğunu ve sesinin yaratıkların sesine benzemediğini söylediğini görüyoruz.

Ayrıca Hafız ibni Hacer el-Askalani **Fethu el-bari** adlı eserinde, başka bir Hadis'in şerhinde, imam Buhari'nin: "şöyle zikrediliyor" sözününne maksada geldiğini açıklama amacı ile şöyle demistir:

İşte buda hocamız Ebu el-fadl bin hüsey El-hafız'ın (rahimehullah) bana zikrettiği bir kaideye (kurala) göre halledilir. O kaide ise: imam Buhari sahihinde, herhangi bir Hadis'i temrid sigası ile zikretmesi (yani mesela: "ve şöyle zikredilir" sözü gibi mesela vb.) bu sigası ile zayıflık vasfı tahsis etmez(imam Buhari her talik ettiği hadisi zikrederken zayıf olduğundan onu talik ile zikretmez.).

Aynı şekilde eğer mana ile zikretmek isterse veya senedi kısaltmak isterse yine temrid sigası ile kullanır("Temrid" yani; hastalıklı, bu tarif hakkında hadis istilah kitaplarını muracaat et. Temrid kısaca; coğu zaman zayıflık maksadı ile kullanılır)(1.clt. 111.s.).

Derim ki: Böylelikle Kevseri'nin dediği gibi değil, "şöyle zikredilir"(temrid sigası ile – Talik olarak) ifadesi sadece zayıflık için değil, ayrıca kısaltmak içinde kullanılır.

İmam Buhari'nin Allah'a c.c. ses isnad eden Hadis'tede aynı şekilde Temrid sigası ile rivayet etmesi, kesinlikle ve sadece kısaltma amacı ile bu şekilde zikretmiştir. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi başka bir karine(delil) daha vardır. O da; imam Buhari'nin **Halku efali el-ibad** adlı eserinde de bu Hadisi delil olarak getirip senedi ile zikretmiştir. Hatta bununla birlikte kalmayıp hadisten bazı akidevi meseleler çıkarmıştır.

İmam Buhari gibi Hadis Tashihinde titiz ve dikkatli birisi Zayıf olan bir Hadis'ten faydalar çıkarıp mutemed görmesinin imkanı var mıdır? Böyle diyen imam Buhari'yi tanınmıştır.

Bundan sonra imam Buhari'nin bu hadisi Sahih olarak gördüğü kesinleşmiştir. (Daha fazla bilgi için: **Es-Silsiletu Es-Sahih**'ya bak 13.clt. 53.s. hadisin numarası: "3250".).

Seyh Muhammed İshak Kenudu "**Menhecu el-Hafız ibni Hacer el-Askalani fi el-Akide min Hilali Kitabih** **Fethu el-Bari**" adlı eserinde şöyle demistir:

... ve her halukarda bu Hadis sahih ve sabittir.

Seyhulislam ibni Teymiyye muhalifleri ile münazara yaparken "Allah'in sesinin olmasına dair" bu hadisi zikretmiştir. Bu hadis ile muhaliflerine reddiye vermiştir. Bu Hadisin sihatinde hiç kimsenin ihtilaf etmediğini zikretmiştir. Muhaliflerin hiç biride hiç bir şey söyleyememiştir(Mecmu El-Fetava 3.clt. 170.s.).

Derim ki: İmam ibni Teymiyye'nin burada icma'yi zikretmesi ve muhaliflerinin bile bu icma'a muhalefet edememeleri bu Hadisin sihatine ciddi bir şekilde delalet etmektedir.

2- ikinci olarak: Kevseri'nin "imam Abdullah bin Muhammed bin Akil adlı raviden bu hadisi zikredenler, bu hadisteki Allah'a ses nisbetini hepsi zikretmemişlerdir" iddiasının cevabı.

Derim ki: Kevseri'nin bu iddiası bir önceki gibi batıldır. Bilmiyorum hangi ihtilaftan bahsediyor. Bu konuda **Fethu el-bari**'ye bakılabilir. Onun dışında bu hadisi kim rivayet etmiş ise ses kelimesi hakkında ihtilaf etmemişlerdir. Bu konudaki muhakkik ibni Hacer ihtilaf olduğunu zikretmemiştir. Gerçekte yoktur. Muasir bazı ilim ehli ve ilim talebeleride aynı şeyi söylemişlerdir.

Bundan sonra anlamis oluruz ki asla **ses** hakkında Hadis'lerin turuklarında (senedlerinde) hic bir ihtilaf yoktur. Sanirim burada Kevseri'nin yapmaya calistigi sadece insanlari kafasinda suphe birakmak. Yoksa oda hadiste hic bir ihtilaf olmadigini biliyor sanirim.

Eger ihtilaf varsa zikretseydi o zaman. Simdide talebelerinin bu ihtilafi zikretmeleri gerekir.

3- Ucuncu olarak: Kevsri'nin Hadis'in mecazi oldugunu soylemesine gelince, deriz ki: Hadisi mecaze sarfedecek hic bir karine(delil) yoktur.

Ayrica Hadiste Allah'in seslenecegi kesin bir ifade ile kullanilmistir. Buda asla mecaze cekilemez.

Ayrica bununla birlikte Ehli sunnet'in hepsi Sifat hakkindaki Hadislerde mecaz olmadigini soylemislerdir. Bunlari soyleyenlerden birise imam Ibni Abdilber'dir(et-Temhid). Sifat ayetlerinde ve Hadis'lerinde mecazin olmadigini "Allah'in goklerin ustunde oldugunu inkar edenlere reddiye" adli risalemde meseleyi aciklamistim.

Boylelikle kisaca uc suphesinede cevap vermis oluruz. Umarim ki hakki arayan okuyucular, Ehli sunnet ulemasina dil uzatmaktan sakinirlar ve Kevseri gibi alimlere dil uzatanlardan sakinirlar.

Son olarak Kevseri'nin gecmis şüphesine cevap veren imam Ahmed'in bir sozunu nakledeyim.

Imam Ahmed'in oglu Abdullah bin Ahmed bin hanbel, Es-sunne adli eserinde soyle demistir:

Babama, Allah musa ile konustugunda ses ile konusmadi diyenler hakkında sordum.

Babamda bana soyle dedi: Suphesiz ki Ses ile konustu, bize ulasan bu hadisler geldigi gibi rivayet edilir.

Sonrada ibni mesud'un ve baskalarinin hadisini zikretti.

Sonra soyle dedi: **Iste bunu Cehmiyye'ler inkar eder.**

Derim ki: Bundan sonra Cehmiyye'leri tekfir etmistir. Imam Ahmed'in Bu Hadisi inkar edenleri Cehmiyye'den gormesi tekfir ettigini gostermektedir. Cunku imam Ahme'e gore Cehmiyye'ler kafir'dir. Zaten onceden zikrettigimiz gibi imam Ahmed Mutekellimleri bir suru yonden tekfir etmistir.

Bunu ibni hacir **Fethu el-bari**'de, ibni teymiyye **ikametu ed-delil**'de zikretmislerdir.

Ayrica ibni Hacer bu hadisi zikrederken bu konudaki kelamcilar ile ehli sunnet arasinda olan ihtilaftan bahsetmistir ve ehli sunneti hanbeliler diye isimlendirir, muracaat edilebilir, iste ibni hacir'in orada yazdigi mukemmel yaziya okuyan bir musuman sanirim hangi gorusun daha dogru oldugunu kolayca kavrayacaktır insallah.

Ayrica imam Ahmed'in oglu Abdullah hakkında Turkiye'deki bazi sapiklar mucessime oldugunu soylemislerdir.

Derim ki: Tam tersine bilakis o Ehli sunnet'in buyuk imamlarindandir. Onun sika ve guvenilir ve itikadi selim olduguna bakmak icin; tarihte yazilan butun Cerh ve Tadil kitaplari delildir. Tarih boyunca Ehli Sunnet imamlarinin onu muteber gormeleri bile bu imamin Ehli sunnet'ten olmasina bir delil olarak yeterlidir. Konumuzu uzatmamak icin bu mesleye girmeyecegim. Isteyen arastirsin.

SON SOZ

Umarim burada maksadimi beyan edebilisimdir. O da Allah'in konusmasi konusunda Ehli sunnet'in gorusunun "Allah'in istedigi zaman ve istedigi sekilde" konusabilecegidir.

Ibni Teymiyye'de bunu soylemistir. Selef'in hespside bu konuda boyle demislerdi.

Kuran ise her yonu ile manasi ve telaffuzu ve herseyi Allah'in sozudur. Bunu hic kimse inkar etmemistir. Taki ibni kullab cikmistir ve yeni bir gorus ortaya koymustur. Bu goruste Cehmiyye'lerin gorusune yakindir. Ehli sunnet ise ibni Kullab gibilerine bu konudaki hatalarina ve sapmalarina yeterli reddiyeler vermekten geri kalmamislardir. Ehli sunnet ulemasi ibni Kullab'in vb. Allah'in

konusmasi hakkında neyi inkar etmislerse onun dogru olmadigini soylemsiler ve zikrettikleri suphelerinin cevabini verip hakki gunes gibi beyan etmislerdir.

Her konuda Ehli Hadis ve Sunnet ve Cemaat olan peygamberin yolundan giden hak taifeyi Bidatcılara galip getirdigi gibi bu konuda da Ehli sunnet imamlarini bidatcılara galip getiren yedi kat gogun ustundeki Allah'a hamd olsun. Rabbimize sukrediyoruz. Bizi affetmesini ve Cennetine koymasini ve bidattan ve kufurden uzak tutmasını diliyoruz.

Salat ve selam Hz. Muhammed'e s.a.v. olsun ve hamd alemlerin Rabbi'ne olsun.

5 Allah'ın her
gece Dünya
semasına inmesi

5- Beşinci mesele: Allah'ın her gece Dünya semasına inmesi

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü: ibni Teymiyye bu konuda Allah'ın her gece dünya semasına inmesini bildiren ve mutevatir derecesine ulasan hadislerin manasini degistirmeyip, Hadisi nasilsa o sekilde almistir. Bu hdsin manasini inkar edip tevil edenlere reddiye vermistir. Buda Selefi salihinin gorusunun ta kendisidir.

ALLAH'IN GOK YUZUNE INME MESELESİ

VE

BU KONUDAKI EHİLİ SUNNET İLE MUHALİFLERİNİN GORUSLERİ

BU KONUDA GELEN HADISLER VE MUTEVATİR OLUŞU

Hiz. Ebu Abdullah El-egar r.a. ve Hiz. Ebu seleme bin Abdurrahman r.a. , ikiside Peygamberimiz'in s.a.v. soyle dedigini rivayet ettiler: *Rabbimiz her gece'nin sondan ucu kaldiginda dunya'nin sema'sina(gokyuzune) iner ve soyle soyler: Kim bana dua etse de ben de onun dua'sini kabul edeyim, kim benden bir sey istese de onun istegini yerine getireyim, kim bana tovbe etse de onun tevbe'sini Kabul edeyim.*

Bu hadisi imam Malik Muvatta'sinda, imam Muslim sahih'inde, imam Tirmizi Sunen'inde(bu hadis hakkında soyle demistir: Bu hadis Hasen ve Sahih bir hadistir.), imam Darimi Cehmiyye'lere Reddiye'sinde ve Mirrisi'ye yazdigi reddiye'de , ibni Ebi Asim Es-sunne'de, Abdullah bin Ahmed bin Hanbel Es-sunne'de ve bunlara benzer cokca hadis imamlaribu hadisi bu lafzi ile kitap'larinda zikretmislerdir.

Allah'ın her gece Dunya semasına inmesine delalet eden hadislerin bir kısmi Imam Buhari'nin Sahihinde de vardir. Genel olarak hic bir Musned veya Mucem ve Sunen kitabi olmasin ki icinde Allah'ın gok yuzune inecegine dair Hadisler bulunmasin.

Allah'ın her gece'nin sonlarında gokyuzune indigini rivayet eden sahabelerin sayilari yaklasik olarak otuz civarindandir. Fazla bilgi isteyen Seyh Abdulkadir el-Caberi'nin **Sifetu en-nuzulu el-ilahi** adli eserini muracaat edebilir(bu yazimdaki cogu nakili bu eserden yaptim).

Ayrica Ehli sunnet'in bir cok ulemasi bu konudaki hadislerin sahih oldugunu ve hatta **Mutevatir** derecesine ulastigini zikretmislerdir.

Mesela:

1- imam Ebu zura er-razi, Allah'ın her gece gok yuzune inmesi hakkındaki hadislerin mutevatir oldugunu zikretmistir(ibni hibban'ın es-sunne adli eserine bak).

2- imam Ibni Abdilber, mutevatir oldugunu ve Allah'ın gok yuzune inmesi hadisleri hakkında hic bir Hadis ehli'nin ihtilaf etmedigini belirtmistir. Yani icma oldugunu soylemistir(et-Temhid).

3- imam Abdulgani el-Makdisi soyle demistir: **Allah'ın her gece gok yuzune indigene dair hadisler mutevatir ve sahih derecesindedir**(el-iktisad fi el-itikad).

4-ibni Teymiyye, bu konudaki hadislerin sahih ve makbul olmasinda hitilaf olmadigini, yani ibni Abdilber'in yaptigi gibi icma oldugunu zikretmistir(et-Tisiniyye / Şerhi Hadisi en-Nuzul).

5- Şemseddin Ez-zehebi, bu konudaki Hadislerin mutevatir oldugunu ve baska bir yerde kesin bir sekilde mutevatir oldugunu cezmetmistir(el-Uluv adli kitab'inin iki yerinde zikretmistir). Bu konudaki hadisleri toparladigini soylemistir.

6- Ibnul-kayyim el-Cevziyye, mutevatir oldugnu soylemistir(Savaikul-Mursele).

7- imam Kettani **nazmu el-mutanasi fi el-hadisi el-mutevatir** adli eserinde mutevatir hadisler arasinda zikretmistir.

8- Seyh Abdurrahman bin Sadi, Serhi El-kafiye Es-safiye adli eserinde Mutevatir oldugunu zikretmistir.

9- Seyh Abdulaziz bin baz, es-sunne adli eserin hasiyesinde Mutevatir oldugunu zikretmistir.

10- Seyh Allame buyuk Muhaddis Ahmed Sakir, Serhi el-musned adli eserinde Allah'in her gece gok yuzune inecegi hakkindaki hadislerin ihhatinde icma oldugunu zikretmislerdir.

ALLAH'IN DUNYA SEMASINA INMESI HAKKINDA RIVAYET OLUNAN BAZI ESERLER VE ALIMLERIN SOZLERI

1- imam Ebu Hanife'nin Allah'in inmesi hakkında soruldugu zaman soyle dedigi rivayet olunmustur: **iner ve nasil denilmez**(Beyhaki esma ve sifat'ta, Sabuni Akidetu es-selef'te, Makdisi El-iktisad'da, Molla kari Serhi fikhi el-ekber'de zikretmislerdir).

2- imam Hammad bin Seleme, Allah'in inmesini inkar edenler hakkında soyle demistir: **Kim bunu inkar ettigini gorurseniz onu itham edin**(sanirim kasd ettigi dininde itham edin manasindadir. Veya ehli sunnet'ten cimkmasi ile itham edin veya buna benzer seyler ile itham edin.)(Siyeri alami en-nubela, El-uluv).

3- imam Hammad bin Zeyd'e Allah'in her gece dunya'nin uzerindeki gokyuzune inmesi hakkında sordular ve soyle dediler: **yani Allah bir mekandan baska bir mekanami gecmis oluyor? Hammad ise sustu, sonra soyle dedi: o mekanindadir. Istedigi sekilde yarattiklarina yaklasir**(imam Abdullah bin Ahmed bin Hanbel es-sunne'de, imam ibni Mende Tevhid adli eserinde, imam ibni batta El-ibane'sinde, imam Acurri Seria'dli eserinde, imam Zehebi El-uluv'da zikretmislerdir. Senedi ise **sahih**tir).

4- imam Abdullah bin Mubarek, Allah'in Şaban ayinin ortasindaki gecede inmesi hakkında soru soruldugunda (bu konu hakkında sahih hadisler vardır. Bu konudaki hadisleri kisaltma amaci ile bu risalede zikretmedik. Isteyen hadis kitaplarini muracaat edebilir) soyle demistir:

Ey zayif kisi, sadece Şaban ayinin ortasindaki gecedemi iniyor? Suphesiz ki her gece iniyor.

Soruyu soran soyle dedi: peki nasil iniyor?

Onun mekani bosaliyormu?

İbni Mubarek soyle cevap Verdi: **istedigi sekilde iniyor**(imam Sabuni Akidetu es-selef'de ve imam Beyhaki Esmâ ve Sifat'ta zikretmislerdir).

5-imam Fudayl bin İyad soyle demistir: Eger sana bir Cehmi derse: Ben inen bir ilah'a inanmiyorum. Sende ona soyle de: **Ben ise istedigini yapan Allah'a iman edioyurum**(imam Buhari **halki ef-ali el-ibad** adli eserinde, ibni batta İbane'sinde **sahih** senedler ile rivayet etmislerdir).

Derim ki: imam'in zamaninda Cehmiyye'ler Allah'in inmesini inkar ediyorlarmis. Bu gun ise Es'ariler ve maturidiler inkar ediyor. Boylelikle bu kelimcilerin nasilda Ehli sunnet'ten uzak olduklarini acikca gormus oluruz. Ayrica bu sozden Allah'in isedigii zaman istedigii herseyi yapacagini, yani efali ihtiyariyye dedigimiz seyin Allah hakkında caiz oldugunu gormus oluyoruz.

6- imam Sufyan bin Uyeyne, sifat hadisleri hakkında soru sorulmustur. O sorularin arasinda Allah'in inmesi hakkindaki hadislerin ne demek olduguda yer alır. İmam soyle cevap vermistir: Bu konudaki hadisleri rivayet ederiz. **Nasil geldi ise ikrar edip Kabul ederiz.** Nasil demeyiz(et-temhid).

7- imam Ahmed bin Hanbel'e Allah'in her gece gok yuzune iniyormu diye sorulduunda soyle demistir: **evet**(ibtalu et-tevilat).

Derim ki: Iste burada imam Ahmed'in tevil etmedigini acikca gormus oluyoruz. Imam Ahmed'den bu konuda gelen rivayetler cok fazladir.

8- imam Ishak bin Rahuyeh, ondan cokca meshur olan bir hikaye kisaca soyledir:

Birisi gelir ve imam Ishak'a sorar: **sizler Allah'in dunya'nin uzerindeki gok'e indigi hakkında hadisler rivayet ediyormusunuz?**

Imam ishak soyle cevap verir: **ahkami(yani ibadetleri) rivayet eden guvenilir kisiler rivayet etmistir.**

Soru soran soyle der: peki gok'e inip Arş'ını boş mu birakıyor?

Imam Ishak soyle cevap verir: **Ars'ini bos birakmadan inmeye kadirmidir?**

Soru soran soyle der: evet.

Imam Ishak soyle cevap verir: **peki o zaman neden bu konuda konusuyorsun ki?**

Derim ki: Bu hikayeyi **sahih** bir senedle alimler kitaplarında zikretmislerdir. Mesela imam Zehebi El-uluv adli eserinde zikretmistir. Bu rivayetin senedinin sahih oldugunu bir cok alim soylemistir. Aksini soyleyenide bilmiyorum.

Bu eser, Selefin en buyuk alimlerinden birisinden rivayet edilmistir. Bu alimin acikca bu sozlerinde Allah'in geceleyin goge indigini soylemesini gormekteyiz.

Kelamcılar; imamlarin cogu sozunu muradından ve istenilen manasından cikartmaya calışsalar bile, bu imamin sozu o kadar aciktir ki bu sozu kaflarina gore tevil etmeleri imkansizdir insallah. Boylelikle kim Allah'in goge indigini soyleyen birisini Ehli sunnet'ten cikarma gbi bir cürrette bulunursa, bilsin ki aslında bu buyuk imamlari ve imam Ishak'lari ehli sunnet'ten cikarmaya calismistir. Boylelikle boylr yapan bir kisinin kendisini tekrar bir gozden gecirip hakka geri donmesi icin Allah'a dua etmesi gerekir.

9- imam ishak El-kermani (eski buyuk selef ulamasindandır. Buyuk eserleri vardır), Seyhulislam ibni teymiyye'nin ondan naklettigi bir eserinde, **Allah'in her gece istedigii gibi dunya semasina inecegini** soylemsitir(Der-i Tearudu el-Akli ve en-Nakl).

10- Buyuk imam Tirmizi, Camiut-tirmizi diye bilinen hadis kitabinin sahibidir(Suneni tirmizi). Cami'inde Allah'in dunya semasina inmesinden bahsediyor. Bu ve bunun gibi Allah'in sifatlarinin oldugunu isbatliyor. **Allah'in inmesini ve buna benzer butun sifatleri inkar edenlerin Cehmiyyeler oldugunu soyluyor.** Allah'in inmesini ve buna benzer butun sifatleri kabul edenlerinde Ehli Sunnet'in ta kendisi oldugunu soyluyor. Boyle sifatların Cehmiyye'nin inkarinin sebebinde Allah'ı yaratiklara benzetmis olmamak icin inkar etmeleri oldugunu acikliyor.

Derim ki: iste bu gunun Cehmiyye'lerinin kimler oldugunu imam Tirmizi'nin sozunden anlaya biliriz. Suphesiz ki onlar gunumuzun Es-ariler'i ve Maturidi'leridir.

11- imam Ebu Cafer et-Tirmizi'ye birisi Allah'in inmesi hakkında soyle sorar: Allah'in inmesi nasıl olur? Yani onun ustunde bir ustunlukdemi oluyor(Allah'in ustunde bir seymi oluyor)?

Imam Tirmizi soyle cevap verir: **Allah'in inmesi akledilecek bir seydir. Ama keyfiyeti ise mechuldur(bilinemez). Buna iman etmek ise vaciptir. Bu konuda soru sormak ise Bidat'tir**(El-uluv, **sahih** bir senedle).

Bu eseri imam Zehebi, El-uluv adli kitab'ında zikrettikten sonra; Allah'in inmesinin manasinin acik ve net oldugu icin, Boylelikle nasıl olmasını düşünmenin dogru olmadigini aciklamistir. Muracaat edilebilir.

12- Zamanındaki bütün Tasavvufcuların imâmî "Seyhü's-süfiyye" diye bilinen imâm Mâmer bin Ahmed el-Asbahânî, bir risalesinde şöyle demiştir:

Benim aşâbîma (arkadaşlarıma) **Sünnet'ten bir vasiyyet etmek istedim...**

(Vasiyyetlerinden bazılarında) **Eser ve Hadis ehlinin ve Marifet ve Tasavvuf ehlinin ister eskilerden ister şimdikilerden olsun hepsinin icma ettiği şeylerden bazılarını zikredeceğim... ve Allah istediği gibi her gece dünya'nın semasına iner... ve Allah'ın inmesi hakkında nasıl denmez ve benzetilmez ve Tevilde edilmez. Iste kim Allah'ın inmesini inkar edip tevil ederse iste o kişi Dalalete düşmüş bir Bidatcidir**(El-uluv- El-fetva el-hameviyye el-kubra- ictimai el-cuyus el-islamiyye vb. hepsi imâmî bir kitabında nakletmişlerdir.).

Derim ki: Bu imâm dört yüzyılda yaşamıştır. Bütün sufîlerin imâmîdir. İste bu imâm'ın bu eserindeki sözlerinin en önemlisi de, zamanındaki ve zamanına kadar olan hiç bir Ehli sünnet'ten birisinin ve hatta hiç bir tasavvuf imâmînin Allah'ın inmesini tevil etmeyip onu direk kabul etmesini zikretmesidir.

Bir de gelelim günümüzdeki "Süfi'yim" diye gezen kişilere bakalım; bu imâmî zikrettiği tasavvuf ile hiç alakaları var mı acaba?

Ehli sünnet mutasavvıfları Allah'ın her gece dünya semasına inmesinde icma etmişlerdir. Evet, icma etmişlerdir. Peki günümüzdeki tasavvuf ortusuna burunenler?

Ben diyebilirim ki günümüzdeki tasavvufcular eski tasavvuf imamların aksine ve tersine Allah'ın inmemesinde icma etmişlerdir. Allah ıslah etsin.

13-imâm Ebu nuaym el-asbahânî (meşhur hilyetu el-evliya diye bilinen mukemmel eserin sahibidir), akidesinde şöyle demiştir: **ve Allah her gece dünya semasına istediği şekilde iner... kimde Allah'ın inmesini inkar veya tevil ederse, iste o kişi Dalalete düşmüş bir bidat sahibidir, ve bütün arifler(yani sufiler) bu akide üzerindedirler**(ictimai el-cuyus el-islamiyye).

14- Büyük imâm Ebu Nasr es-Siczi, yazdığı **el-ibane** adlı eserinde, selef ulemasından bir çok kişinin adını zikredip hepsinin Allah'ın Zâtı ile Arş'inin üzerinde olduğuna ve ilmi ile her yerde olduğuna ve dünya semasına indiginde icma olduğunu zikretmiştir.

15- Seyhülislam Ebu ismail el-Ensârî el-Heravî Es-Süfî, **El-faruk** adlı eserinde, Allah'ın her gece dünya semasına ineceği hakkındaki hadisleri zikrettikten sonra, **bu hadislerin tevili Kabul etmediğini söylemiştir**(fethu el-bârî / imâm Faruk adlı eseri arapça olarak basılmıştır.).

Derim ki: Bu imâm zamanındaki bütün süfî'lerin imâmîdir. Bütün sufiler bunu kabul ederler ve imamları olarak görürler. Ama maalesef itikadi meselelerde bu imâm'ın sözlerini duvara vurup gecerler.

16- Bütün sufîlerin imâmî ve tarîkatin sahibi imâm **Abdulkadir el-Geylânî** hazretleri, **El-gunye** adlı eserinde şöyle demiştir: ... **ve Allah'u teala her gece dünya semasına iner. Nasıl isterse ve istediği şekilde... ve Mutezile'nin ve Es-ari'lerin iddia ettikleri gibi (Allah'ın inmesi) onun rahmetinin veya sevabının inmesi manasında değildir.**

Derim ki: iste bu yüce imâm, nasıldaki Eş-ari'ler ile Mutezî'î'leri bir araya koymuş ve ikisinin yaptığı bu tevili asla ve asla kabul etmemiş ve doğru bir görüş olmadığını söylemiştir. Umarım hidayete erirler.

17- imâm Es-ari **Mekalatu el-islamiyyin** adlı eserinde kendisine nisbet ettiğini haber verdiği Hadis ehlinin inancından bahsederken şöyle demiştir: Peygamberimiz'den s.a.v. gelen hadîsere inanırlar...(Ve örnek olarak Allah'ın dünya semasına inme hadisini zikretmiştir)... ve istediği şekilde yaratıklarına yaklaşır...

derim ki: Sanirim bu kadar misal hakki arayan icin yetmesi gerekir. Ehli sunnet'in ve ilk uc yuz yildakilerin icma ettigi meselenin, Allah'in dunya semasia inmesi oldugunu goruruz. Boylelikle bu konudaki en dogru gorusun, bu meslede gelen hadisleri zahirine gore kabul edip tevil etmemek oldugunu anlamis oluruz.

SEYHULISLAM IBNI TEYMIYYE'NIN ALLAH'IN HER GECE DUNYA SEMASINA INDIGINI SOYLEDIGI SIZLERI VE BU KONUDA SELEF'E MUALEFET ETMEDIGININ ISBATI

Ikametu ed-delil ala ibtali et-tahlil adli eserinde, selefte uyarak Allah'in inmesinin ve genel olarak Allah hakkindaki sifatlarin gercek manada oldugunu ve nasil denilmemesi gerektigini soylemistir.

Beyan Telbisu El-cehmiyye adli eserinde, Ehli sunnet'in Allah'in sifatlari hakkında Kuran ve Sunnet disinda hic bir sey eklemediklerini ve Boylelikle, Allah'in her gece dunya semasına inmesi ve buna bnezer Allah'in sifatlarinda sadece Kuran ve Sunnet ile konustuklarini aciklamistir.

Mecmu el-fetava'sinda olan bir risalesinde; Allah'in her gece dunya semasına inmesi hakkindaki Cehmiyye'lerin(Mutekellimlerin vb.) supehlerine cevap vermistir. Ben sozu daha net olsun diye, imam'in bir risalesindeki bazi sozleri ile baska risalelerindeki bazi sozlerini bir araya getirip, kisaca bu mesleyi imam'in sozlerinin ozu ile aciklamaya calisayim. Imam ibni Teymiyye'nin inancinin ozu su sekildedir:

Cehmiyye'ler Allah'in dunya semasına inmesi ve goklerin ustunde olmasi ve buna benzer sifatlari inkar etmelerinin sebebi ise; bu sifatlarin yaratiklarin sifatlarina benzedigini iddia etmeleridir.

Derler ki: Eger birisi bir yerde ise yaratilmis olmasi gerekir. Eger birisi inerse demekki o cisimdir ve buna benzer seyler derler.

iste bunlara cevaben soyle denir: Sizler Allah'in "var" oldugunu soyluyormusunuz? Evet hepside bunu soyerler. Peki eger Allah varsa bizde variz ve biz varsak Allah'da varsa Allah bize asla benzemez.

Bizler oldugumuz icin Allah'in var oldugunu inkar etmek gerekirmi?

Asla akli olan birisi bunu soylemez. Iste Boylelikle yaratik ile yaratan arasinda iştirak mehalli sadece lafzadidir. Boylelikle Allah hakkında zahir olan sifatlar; bizim hakkimizda zahir olan sifatlara asla benzemes. Boylelikle Kuran'da ve Sunnet'de olan Allah'in sifatlari hakkında asla hic bir benzetme yoktur. Eger bunu anlarsak, Allah'in sifatlarini istinbat etmemiz(Allah'in sifatlarini ogrenmemiz sadece) Kuran'dan ve Sunnet'den olmasi gerekir. Sadece akla dayanmak ile degil.

Minhacu es-sunne adli eserinde, Allah'in dunya semasına indiginde onun ustunde bir seyler oldugunu veya iki sey arasina girmesi gerektigini soylemenin, asla dogru olmadigini ve Selef'in icma'sina muhalefet ettigini ve Kuran'a ve Sunnet'e muhalif oldugunu ve hatta bu meseleyi baska kitaplarinda uzunca acikladigini ifade etmistir.

Imam ibni teymiyye'nin bu konuda yazdigi bir kitap vardir: "**Serhi hadisi En-nuzul**". Bu eserinde cok guzel bir sekilde bu konuyu uzunca aciklamistir. Icinde missal olarak soyle demistir:

... ve ibni Mubarek'ten soyle dedigi rivayet edilmistir: Kim sana(yani ehli sunnet'ten olan birisine) ey Muşebbih(veya mucessim) derse, bil ki o kisi Cehmi'dir (derim ki: Iste zamanimizdaki ibn Teymiyye'ye ve Allah'in dunya semasına indigini soyleyenerin ne oldugunu Abdullah bin Mubarek'in sozu ile cok guzel bir sekilde anlari).

Abdurhman bin Mende soyle demistir: Sakin ben istedigini yapana(Allah'a) inaniyorum deyipte sonrada Kuran'da ve Sunnet'te Allah'in yaratiklarinada iman etmeyi farz kildigi seyleri inkar etme. Bunlarin iddialarindan da Zati ile ger gece Arş'ından dunya

semasina inmesidir. Zindiklar ise bunu inkar ederler. Allah'in her yerde oldugunu iddia ederler.

Ve Merfu bir Hadisi Nuaym bin Hammad'da oda Cerir'den oda Bistr'den oda Enes'ten oda peygamberimiz s.a.v. den soyle dedigini isitmistir: **Allah Arş'ından inmek istedigii zaman zati ile iner,** rivayet edilmistir.

Derim ki(yani ibni teymiyye): Hadisin bu lafzini Ebu el-kasim El-temimi ve baska buyuk hafizlar zayıflamistirlar. Ibni el-Cevzi bu hadisi El-mevduat adli eserinde zikretmistir.

Ebu el-kasim Et-temimi soyle demistir: "iniyor" manasi sahihtir. Ben bunu kabul ediyorum. Ama merfu olarak Peygamberimizden s.a.v. sabit olmamistir. Ama elbette sozlerin kendisi sabit olmadigi halde mana sahih olabilir. Nasil ki: Allah nefsi ve zati ile gokleri ve yeri yaratmistir. O nefsi ve zati ile musa ile tekellum etmistir. O zati ve nefsi ile Ars'a istiva etmistir. Buna benzer kendi nefsi ile yaptigi her sey hakkında durum boyledir. Yani mana sahih olur ama her Kuran'i ve Hadis'i aciklayan lafizlar Kuran'dan ve Hadis'ten olmasi gerekmez. Iste bu Abdurrahman bin mende'nin dediginin ozetidir. O bu hadisin butun yollarina vakif olmustur...

Derim ki: Bu kitabinin hepsi muthis faydalar ile doludur. Bu kitaptan sapik bidatcilar hala cok fazla korkarlar. Allah'a sukurler olsun.

Seyhulislam ibni teymiyye, imam Ahmed'in Allah'in hareket etmesi hakkındaki isnad edilen sozleri icin soyle demistir: **Bu imam Ahmed'den sozleri ile sabit degildir. Ben bu sozun uc tane karanlik(cok zayıf) senedini inceledim. Hepsinin icindeki ricaller(ravi'ler) karanlik(senedindeki raviler cok zayıf), ve sozleri ise Harb bin Ismail'in sozleridir. Imam Amed'in degil(el-istikame).**

Yine ayni kitabinda soyle demistir:

... ve her halükarda, imam Ahmed'in ashabinda meshur olan itikadi gorus ise; hareket cinsinden olan hic bir sifati tevil etmezler. Allah'in gelmesi ve inmesi ve yaklaşıması ve...

Ayni sekilde selefi takip amacı ile bunların disındaki seyleride tevil etmezler. Selef'ten olan bu konudaki sozleri; -tartisilan bu meslede- manasi ile itikad etmektir(yani; Allah'in dünya semasına inmesini mana ile itikad etmek gerekir).

Imam Evzai Allah'in inmesi hakkında soru sorulduğunda soyle demistir: **Allah istedigini yapar.**

Hammad bin Zeyd ise soyle demistir: **istedigi sekilde yaratiklarına yaklasir.**

Yine ayni kitapta soyle demistir:

Imam Ahmed'den meshur olan ise, bunu nefyedene inkar etmektir. Belki hareketi (mana ile) oldugunu imaji veren bazi sozler soylese de, (lafiz olarak) hareketi Allah'a nisbet etmemistir. Bir kisiyi Allah'in (dünya semasına) inme hadisini rivayet edip soyle derken duyunca: Hareket etmeden ve intikalde etmeden ve halide degismeden iniyor. Imam Ahmed ona inkar edip soyle demistir: **Peygamber'imizin s.a.v. dedigini de ...**

Derim ki: ibni Teymiyye'nin sozlerinden anlaşılan; Allah'in inme sifadini hadiste geldigi gibi soylemektir. Bunun disinda hareket ve intikal gibi sozlerin mana olarak dogru bile olsa Allah'in sifatlara lafzen atfetmemektir.

Yine ibni Teymiyye'nin bu gibi Kuran'da ve Sunnet'te gelmeyen sıfatlara bazı ziyadeli sözler hakkında genelde kullandığı bir munazara seklide vardır. Bizde imam ibni Teymiyye'nin o açıklama sistemini burada tatbik edelim.

Eğer birisi derse: Ben Allah'ın inmesinin hareket ve intikal ile olduğunu düşünüyorum.

Deriz ki: Senin hareket ve intikliden kasdın nedir? Eğer kasd ettiğin Allah'ın yaratıklarına benzemeden dünya semasına inmesi ise, işte bu zaman mana doğrudur. Söz ise Bidat'tır.

Ama hareket ve intikliden kasd ettiğin Allah'ın dünya semasına yaratıkların inmesi gibi inmesini - yani keyfiyetli inmesini- kasd ediyorsan işte bu zaman hem lafız hemde mana yanlıştır.

İşte aynı bu deigimizi Allah'ın Dünya semasına inerken Hareket ve intikal ile inmesini inkar eden birisi içinde kullanabiliriz. Soyle deriz: Sen "Allah hareket ve intikal etmez" derken neyi kasd ediyorsun?

Bundan kasd ettiğin Allah'ın dünya semasına inmemesi ise, işte bu zaman kullandığın lafızda ve manada bidattır. Ama eğer kasd ettiğin yaratıklara benzemeden inmesi ise işte bu zaman mana doğrudur ama lafız -yani hareketi ve intikali mutlak manada inkar etmen- bidattır.

İşte Kuran'da ve Sunnet'te gelmeyen lafızlar hakkında en doğrusu sumaktır. Kuran'da ve Sunnet'te ne varsa onu alırız onun ustune başka bir şey eklemeyiz.

İşte bunları anladıktan sonra bazı bidatçıların, ibni Teymiyye'nin direk Allah'a hareket nisbet etmiştir demeleri asla doğru olmaz. Bu sözleri hakkında ibni teymiyye'nin seleften olan bir alimin sözünü aktarmasından başka bir delilleri yoktur. Imam ibni Teymiyye kendinden önce gelen bazı alimlerin Allah'ın inmesinde hareket ile indigni söylemelerini aktarabilir. Aktarması kendisinin onunla aynı goruste olduğunu göstermez. Çünkü ona muhalif bir görüş ortaya koymuştur.

Yani kitaplarının başka yerlerinde Allah'a hareket ve intikla'nın lafız olarak nisbetinin doğru olmadığını söylemiştir. Bundan sonra onun Allah'a hareket nisbet ettiğini iddia etmek asla doğru olmaz.

Elbette bu konuda Hadis ehli(ehli sunnet) üç görüşe ayrılmışlardır. Bunu ileride zikredeceğiz inşallah. Ama en doğru olan görüş ibni Teymiyye'nin görüşüdür. Yani mana olarak doğru bile olsa hareket ve intiklai Allah'ın sıfatlarına nisbet etmemek.

MUHALIFLERİN EN ÖNEMLİ ŞÜPHELERİNE CEVAP

Bu bölümde Allah'ın izni ile sadece en önemli şüphelerine cevap vereceğiz. Umarım cevaplarımız hakkı arayan için yeterli olur.

Mufessirlerin imami Muahmmmed bin Cerir Et-taberi, Allah'ın dünya semasına inme sıfatını inkar edenlere cevap veriyor:

Imam Taberi şöyle demistir:

Deriz ki: ... ve her gece dünya semasına iner.

İşte eğer birileri bu zikrettiğimiz şeylerden her hangi birisini inkar ederse ona şöyle

deriz: Şüphesiz ki Allah'u teala bu zikrettiğimiz şeyleri kendi kitabında zikretmiştir.

Soyle buyurmuştur: ((22 - Rabbin gelip melekler sıra sıra dizildiği zaman))(Fecr suresi).

Ve şöyle buyurmuştur: ((210- Onlar, ille de buluttan gölgeler içinde Allah'ın ve meleklerinin gelmesini mi beklerler?))(Bakara suresi).

Ve şöyle buyurmuştur: ((158- Onlar ancak kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini yahut Rabbinin bazı alâmetlerinin gelmesini bekliyorlar.))(En-an suresi).

İşte sen zikrettiğim bu Haberlere(ayetlere) inanıyormusun?

Yoksa yalanlıyormusun?

Eger yalanladigini iddia ederse, iste o zaman bizim ile onlar arasinda olan munazara bitmis olur.

Ama eger inandigini soylerse, ona denir ki: Allah Rasulu'nden s.a.v. (Allah'in) her gece dunya semasina inecegini bildiren rivayeti neden inkar ettin?

Eger derse ki: Benim bu hadisi inkar etmemin nedeni; inmek bir yerden baska bir yere intikal etmektir. Ve Allah hakkında bir yerden baska bir yere intikal etmek caiz olmaz(imkansizdir). Cunku boyle bir sey yaratilmis cisimlerin sifatlarindandir.

Iste bu kisiye soyle denir:

Suphesiz ki Allah soyle buyurmustur: ((**22** - Rabbin gelip melekler sıra sıra dizildiği zaman))(Fecr suresi). Peki Allah'in gelmesi mumkunmudur?

Eger derse ki: Hayir, mumkun degildir. Suphesiz ki bunun manasi Allah'in emrinin gelmesidir.

Iste soyle cevap verilir: Suphesiz ki Allah c.c. bizlere kendisinin ve Melek'lerinin gelecegini bildirmistir. Sen ise Allah'in emrinin gelip Allah'in gelmesini kabul etmedin. Eger boyle dersin sunuda demen gerekir: **Nasil ki ayetin manasinin Allah'in emrinin gelip Allah'in kendisinin gelmemesi gerekirse, ayni sekilde Melek'te gelmez ve sadece Melegin emri gelir.**

...

Ve eger onlardan birisi bizlere derseki: peki o zaman sen bu zikrettigin seylerin manasi hakkında ne diyorsun?

Denilirki: iste bu zikrettigimiz(itikadi meselelerdeki ayetlerin ve hadislerin) **manasi ise, ZAHIRININ DELALET ETTIGI SEYDIR**. Bizlerde(yani Ehli sunnet'te) bu zikrettigimiz haberler(ayetler ve hadisler) hakkında sadece iman ve teslim etmekten baska bir sey yoktur. Ve soyle deriz:

1- Rabbimiz c.c. Kiyamet gunu gelir, ve meleklerde saf saf gelirler.

2- Her gece dunya semasina iner.

3- Allah'in inmesinin, Allah'in emrinin inmesi oldugunu soylemeyiz.

4- Suphesiz ki soyle deriz: Allah'in emri her an ve her saat hem dunya semasina ve hemde yarattigi herseye zaten iner. Cunku yaratik seyler madem mevcuttur ve Allah'in emride hic bir seyden hic bir an boş kalmaz, o zaman Allah'in emrinin goklere bir vakit indigini soyleyerek onun emrini tahsislemeye (kisitlamaya) gerek yoktur.

Ve bu zikrettigimiz manalara(ayetlere ve hadislere) benzeyen ayetler ve hadisler hakkindaki itikadimiz ise: **Allah'in Sifatlari ve İsimleri hakkında dogru olan görüş;**

Bizim biraz once zikrettigimiz gibidir(burada byyuk mufessir imam Taberi'nin sozu bitmistir.

Bu sozunu **Et-tabsir fi Mealimi Ed-din** adli eserinden naklettim. Arapca baskisi ile 147.s. bildigim kadari ile turkceye cevirilmemistir).

Derim ki: İste imam Taberi'nin bu sozu; tam olarak bizim zamanimizdaki Es-ari ve Maturidi'ler icindir. Cunku onlar Allah'in gelmesini ve dunya semasina her gece inmesini inkar edip manasini tevil ederler. Sanirim her hakki arayan kisi icin imam Taberi'nin bu sozu yeterlidir.

Simdi ise Allah'in izni ile muhaliflerimizin bazi suphelerine cevap verelim:

muhalif derlerseki: Eger sizler Allah'in indigini soylerseniz, Allah'ı yaratiklarina benzetmis olursunuz.

Deriz ki: Eger Allah'in inmesinin ve hic bir sifatinin yaratiklara benzemedigini soylerse; ona benzetmemis oluruz. Ayrica sizler Allah'in gordugunu ve duydugunu soyluyorsunuz. Bunlarda sifattir. Eger Allah'in duymasi yaratiklarinin duymasina benzemiyorsa ayni sekilde Allah'in her gece dunya semasına inmeside yaratiklarin inmesine benzemes.

Muhalif derseki; Allah'in inmesi mecazidir.

Deriz ki: Selef'ten olan hic bir alim bu Hadis'te mecaz oldugunu soylememislerdir. Hatta alimler sifati hadislerinde asla mecaz olmadigini soylemislerdir. Ayrica hadisin zahiri hadisin manasinin hakiki oldugunu gosterir. Arapcada bir manayi hakikatinden mecaze sarfetmek icin; cumlede bir karine bulunmasi gerekir. Allah'in her gece inmesi hakkindaki hadislerin hic birinde hic bir karine yoktur. Buda mananın zahrine gore alinmasi gerekildigini aciklar. Boylelikle bu hadisin manasinin zahirinden cikmadigini anlariz.

Ayrica Allah'in dunya semasına inme Hadisi, Allah'in inmesini belirten bir suru kelime ile rivayet edilmistir. Kimi "**yenzilu**" ifadesi ile kullanmistir. Kimi "**yetedelle**" kimi "**yednu**" kimi "**yehbitu**" gibi ve buna benzer ifadeler ile rivayet etmislerdir. Bunlarin hepsinin genel olarak ortak birlestikleri mana ise inmektir. İnmeninde ne manaya geldigini alimlerden once cahillerde bilir. Boylelikle Hadisin hic bir ifadesinde inme manasını baska bir ifadeye goturecek bir karine yoktur. Ayrica eger manasi zahirine muhalif olsaydi boyle onemli bir meseleyi sahabeler bizlere ogretirlerdi. Sahabelerin ve Selefin manasını degistirmedikleri muddetçe manayı zahirinden alı koymak caiz olmaz. Boylelikle mana zahiri üzerine kalir.

Mana'nin zahirinden cikmadiginin en onemli delili; bazi rivayetlerde sonrada cikar ziyadesi bulunmasidir.

Ayrica mananın zahirine uydugunu belirten rivayetler vardır.

Mesela Ebu Hureyre'nin r.a. rivayetinin birisinin sonunda su ziyade vardır: ... sonrada semaya cikar(yukselir. Gercek lafzi ile: yes-ad). Bu rivayeti imam Darukutni meshur En-nuzul adli eserinde rivayet etmistir ve soyle demistir: **Yunus bin Ebi ishak guzel bir ziyade ekledi.**

Derimki: Hadisin senedindeki Yunus bin Ebi ishak hakkında ibni Hacer soyle demistir: Saduk'tur. Azıcık hem'mi vardır(yani biraz hata edebilecegini soylemistir)(et-takrib). Ayrica Yunus muhtalat'tir(buradaki zikrettigim hadis istilahinda kullanılan terimler icin, her hangi bir hadis kitabina bakilabilir, muhtalat: hadisleri karistiran demektir.). Ama ne zaman ihtilat ettigini ve bu hadisi ihtilat'tan öncemi yoksa sonrami rivayet ettigini iyi incelemek gerekir.

Bu hadisi ise Yunus babasından rivayet etmistir. Babasından dinlemesinde ihtilat etmeden önce olmustur(ibni Receb'in Şerhi ileli et-tirmizi adli serine bak). Boylelikle bu Hadis'in senedi Hasen'dir. Sifetu en-nuzul adli eserin sahibinin zikrettigi gibi.

Yine Ebu Hureyre'den gelen baska bir rivayette indikten sonra **Allah'in yukselecegini** ifade etmistir. Bu Hadis ise Ibni Ebi Asim'in Es-sunne adli eserinde rivayet edilmistir.

Yine Ebu Avane Musned'inde Allah'in dunya semasına indikten sonra cikacagini zikreden hadisi iki sened ile zikretmistir. Senedlerin ilki sahih olup ikincisi ise Hasen derecesindedir.

Ve buna benzer Hasen ve Zayif derecelerinde olup baska rivayetlerde Allah'in dunya semasına indikten sonra cikacagi bildirilmistir. Boylelikle bu rivayetlerin sahih oldugunu anlamis olduk.

Hafiz ibni Hacer el-askalani ise Fethu el-bari adli eserinde, Allah'in dunya semasına indiginden sonra cikacagi hakkında bir kac tane zayif senedli olan rivayetleri zikreder ve zayif oldugunu soylar. Ama bizim zikrettigimiz sahih ve hasen derecelerindeki Allah'in indikten sonra cikacagini(veya

yukselecegini) zikreden hadislere hic deyinmemistir. Hafiz ibni Hacer'e bu hadisler ulasmamis olabilir. Bu nedene bu Sahih olan Senedli hadislerden bahsetmemistir. En dogrusunu Allah bilir. Elbette bu zikrettigimiz rivayetler, cumhurun rivayetinde olmayan bir ziyade oldugu icin, Şaz'midir(zayif) yoksa mahufz'mudur(sahih), iste bu konuda konusulabilir. Ama en azindan hic kimse kelimcilerin dedigini diyemez. Cunku onlar eger birisi onlara Allah dunya semasina her gece iniyor sonrada cikiyor denilirse, kelimcilerde boyle diyen ve itikad eden bir kisi sapiktir. Bizde onlara bir soru sorariz: Eger sapiklik ise, size gore Şaz bile olsa bazi senedleri sihat derecesine ulasmis ve Allah'in indikten sonra ciktigini rivayet eden ve kitaplarina koyan herkeste sapikmidir? Bu kadar hadis alimi bu Hadisleri rivayet etmistir. Bir cogu bu Hadisleri zikrederek Allah'in Dunya semasina inip cikacagina delil getirmistir. Bunlari hepsi sapikmidir acaba? Iste bu soru karsisinda kelimciler cevapsiz kalacaklardir. Cunku eger "sapik degildir" derlerse kendi kurallarini inkar edip Allah'in dunya semasina inip ciktigini soyleyen alimlere "sapik denir ve hatta mucessimedir" dedikleri ve haykirdikleri onemli kurallarina muhalefet etmis olurlar. Eger "sapiktir" derlerse buyuk alimlere ve Ravilere dil uzatmis olurlar ve sanirim buna daha curret edemezler. Eger derlerse kendilerinin Eli sunnet'ten olmadiklarini ve Cehmiyye olduklarini sehadet etmis olurlar. Ayrica Selef'ten gelen Allah'in istedigi sekilde yaratiklarina yaklasir ifadeleri; Allah'in inmesinin gercek manada oldugunu dahada acikliyor. Iste bu kadar delil karsisinda hala Allah'in dunya semasina indigini inkar eden birisine "Allah islah etsin" demekten baska bir sey yoktur.

Imam Ahmed tevil etti iddiası

Muhelif derseki: Ama imam Ahmed bin Hanbel'den gelen bir rivayette Allah'in inmesinin, Allah'in emrinin inmesi olarak tevil edilmistir.

Deriz ki: İlk once zikredilen tevil hakkında ibni Hazm **El-fasl** adli eserinde soyle demistir: İmam Ahmed bin Hanbel'den Rabbin geldi ayetinnin aciklamasinda Allah'in emri geldi dedigini rivayet ettik.

İşte buna bir kac yonden cevap verilir:

Bu hikayeyi imam Ahmed'den rivayet'te teferrud eden kisi; Hanbel adli ravi'dir. Bu kisiden baska hic kimse boyle bir tevili rivayet etmemistir.

Ayrica Hanbel'in imam Ahmed'in bu sozunu naklettigi yer imam Ahmed'in Cehmiyye'ler ile olan bir munazarasi esnasindadir. Bu Munazarayi Hanbel disinda baska ravilerde rivayet etmisler ve hic biri bu tevili zikretmemistir. Boylelikle Hanbel'in bu sozu "Şaz" olup zayif hukmune dusup delil olarak hucet olmasi imkansizdir.

Ayrica Hanbel'in imam Ahmed'den rivayetleri bir cok alimler tarafindan kabul edilmemistir. Hatta Hanbel eger fikhi bir konuda imam Ahmed'den bir hukum rivayet etti ise, bu hukum Hanbeli'lerde basta olmak uzere zayif olup kabul edilmez. Eger Hanbel'in fikihtaki nakilleri kabul edilmiyorsa akidevi bir konudaki nakili nasil kabul edilsin?

Ayrica mana olarakta Hanbel'in imam Ahmed'den zikrettigi nakil; imam Ahmed'in tevil ettigini belirtmiyor. Cunku imam Ahmed bu sozu munazara esnasinda zikretmistir.

Bilindigi gibi Cehmiyye'ler Allah'in inmesini inkar edip onun emrinin indigini soylerler. İmam Ahmed'le de munazara esnasinda Kuran'in yaratilip yaratilmadigi hakkında tartisirlarken, Kuran'in yaratilmasi oluduguna dair Kiyamet gunu surelerin gelecegi hakkindaki hadisleri delil olarak getirmislerdir.

İmam Ahmed'de onlara cevaben; Sizler nasil ki Hadislerde Allah indi dedigi zaman onun indigini inkar edip sadece emrinin indigini soyluyorsaniz, ayni sekilde de Kuran hakkında da boyle deyin

deme istemistir. Yani kiyamet gunu Kuran'in kendisi degilde Kuran'in sevabinin geldigini soyleyin. Yani neden kafaniza gore bir yerde tevil edip baska bir yerde tevil etmiyorsunuz demek istemistir. Ayrica Hanbel'in kendisi imam Ahmed'den bu rivayetin tersinde nakletmistir. İmam Ahmed'e Allah'in dunya semasina inermi diye sordugunda, imam Ahmed Evet demistir(bunu imam Lalekai vb. zikretmislerdir). Hanbel Allah'in inmesinin ilmi ilemi yoksa nasil oldugunu sordugunda imam Ahmed'in cok kizdigini ve bu konuda ona susmasi gerektigini zikretmistir. Elbetteki bizler Hanbel'den gelen bu zayif rivayetler ile imam Ahmed'in bu konudaki itikaini ogrenmedik. Ama bunu zikretmemizin sebebi; Hanbel'in kendisinin bu konuda rivayet ettigi sozu "İmam Ahmed tevil ediyor" seklinde rivayet etmediginin isbati icindir. Yani Hanbel'in kendisinde burada tevil etmeyi kasd etmemistir. En ogurusunu Allah c.c. bilir. Hanbel disinda sahih senedlerle baska raviler imam Ahmed'in Allah'in dunya semasina inmesi hakkında sorduklarinda evet diye cevap verdigini ve bunun uzerinde konusup tevil yapmadigini zikretmislerdir(sifetu en-nuzul el-ilahi adli eserin 242. Sayfasini muracaat et). Boylelikle hem sened yonunden hemde mana yonunden bu rivayetin asla kabul edilemeyecegini ve imam Ahmed'den nakledilen sahih "eser"lere(rivayetlere) muhalefet ettigini anlamis olduk(bu konuda ibni Teymiyye'nin **El-istikame** ve **Şerhi Hadisi Nuzul** adli eserlerine ve ibnu el-kayyim'in **Muhtasaru es-Savaiku el-Mursele** adli eserine bakilabilir).

İmam Malik tevil etti iddiası

Muhaliif derseki: İmam Malik'te Allah'in inmesini, Alah'in emrinin inmesi oldugunu soyleyip tevil etmistir.

Deriz ki: Bu haberi bazi alimler imam Malik'in Allah'in emrinin ve Rahmetinin inecegini soyledigini naklederler. Halbuki bunu soylemek insaf dairesinden cima ve imam Malik'e yalani nisbet etmekten ibarettir.

imam Malik'ten zikrettigin tevil iki sened ile rivayet edilmistir.

Birincisi ise: Habib El-misri yolu iledir. Habib adindaki kişi; alimlerin ittifaki ile yalanci bir ravi'dir. Yalanci birisinin rivayeti asla kabul edilmez.

İkincisi ise: Bu ikinci senedde ise üç tane illet(Senedizayifliiyacak uc tane hastalik) vardır.

Senedindeki "Cami bin Sevade" adli kisi zayıf bir Ravi'dir.

Yine senedindeki "Muhammed El-bicli" adli ravi hakkında alimler onun rafizilikte aşırı oldugunu soylemislerdir. elbetteki Bidat sahibi bidatini guclendirme adina yaptigi rivayet asla kabul edilemez. Rafizilerde Mutezile'ler gibi Allah'in sifatlarini tevil etmislerdir. Boylelikle kendi mezheplerini guclendirme adina yaptiklari rivayetler asla kabul edilmez.

Sonuncu illet ise: "Matraf" adli ravi'dir. Bu Ravi'nin hadisleri muztarip oldugu icin rivayetleri kabul edilmemistir.

Boylelikle birinci senedini bir yalanci rivayet ederken, ikinci senedinde ise uc tane hastalik bulunan iki sened ile fıkhi bir meselede bile delil olarak kimse alamaz. Eger fıkhi bir meselede muteber olmuyorsa nasil bir akidevi ve boyle ince bir meselede muteber olabilir ki?

Ayrica bu uydurma rivayet, imam Malik'ten sahih ve sabit bir sekilde gelen rivayete acik bir sekilde muhalefet etmektedir.

İmam Zehebi soyle demistir: İmam Malik'ten Mahfuz olan (ondan sahih bir sekilde rivayet edilen ve bilinen) rivayet ise, Velid bin Muslim'in rivayetidir, Velid Sifat hadisleri hakkında Malik'e sorar, soyle cevap verir: **Nasil geldi ise tefsir yapmadan uzerinden gecen**(Siyeri Alami en-Nubela, sozunun tamamı icin kitabi muracaat et).

Elbette Allah'in dunya semasina inem hadisleri sifat hadislerindendir. İmam Malik ise Sifat hadisleri hakkında nasil demeden uzerinden gecenlerdenir.

Iste ziikrettigimiz bu Sahih rivayet, imam Malik'in tevil etti iddiasinin yalan oldugunun acikca gostegesidir.

Ayrica Malikii alimlerinin buyugu olan imam Ibni Abdilber soyle demistir:

Bazi Bid-atcilar, Allah'in inmesini ve (kiyamet gunu) gelmesini ve buna benzer bazi ayetleri ve hadisleri zahirine muhalif bir sekilde **tevil** etmişlerdir. Allah'in inmesinin onun emrinin ve Rahmetinin inmesi olduğunu veya bir Melek'in inmesi olduğunu söylemişlerdir(ibni teymiyye'nin **Esasu et-takdis** ve **Serhi haidis en-nuzul** adli eserlerine veya **Akidetu ibni abdilber** adli esere bak).

Yine soyle demistir:

Eser ehlinden bir kısım "onun emrinin ve rahmetinin" ineceğini söylemişlerdir. buda Malik'in katibi Habib'den rivayet edilmistir. Başkalarida bunu inkar etmişlerdir...(sonrada bu konudaki sahih delilleri nakleder. kaynagi muracaat et)(et-Temhid).

Yine soyle demistir:

Bir grup ise soyle demistir: onun emri ve rahmeti iniyor, (ibni abdilber reddiye vererek soyle diyor:) ve bu ise hic bir sey degildir(yani kabul edilemez bir gorustur). Cunku onun emri ve rahmeti gece gunduz vakitsiz bir sekilde, gecenin son ucte birinde ve her zman iner(el-İstizkar- akidetu ibni ebdi el-ber 349.s.).

Derim ki: Bu nakillerin arasida ibni abdilber, imam Malik'ten gelen zayıf rivayetide zikretmistir. Sened bakımından üzerinde hic konusmamıştır. Ama El-istizkar adli eserde ise, imam Malik'ten olan rivayet hakkında soyle demistir:

Eger imam Malik'ten olan rivayet sahih ise, manasi dua edenin duasinin rahmeti ile isticabet edilen vakitin o an oldugu manasındadır(akidetu ibni abdilber adli esere bak).

Derim ki: Alimler zayıf bir söz hakkında "eger sahih ise manasi soyle olur" demeleri, sözün sahih olduğunu kasd etmeleri anlamına gelmez. Alimlerin sözünü bilen bunun böyle olmadığını anlar. Alimlerin böyle demekle kasd ettikleri şey ise; diyelimki ve farzedelim ki bu nakil sahihtir, mana yonunden bile Allah'in dünya semasına inmiyor diyenlerin kullanacağı bir mana yoktur anlamına gelir.

Ama çok önemli bir meseleye deyinmenin gerekli olduğunu düşünüyorum. Imam ibni Abdilber'in "bazi hadis ehlinin Allah'in inmesini tevil ettiğini" zikretmesi ise, bu sözünde biraz çelişki vardır. Cunku selef'ten bir tane bile sahih bir şekilde, hic bir sıfatın tevilı rivayet olunmamıştır. Boylelikle bu meseledeki en doğru olan görüş selef'in zikrettiği gibidir. Eger bütün selef'in Allah'in dünya semasına inmesini tevil etmediğini öğrenirsek, Selef'in bu konuda İcma ettiğini anlamış oluruz.

Ama elbette imam Ibni Abdilber'in Allah'in dünya semasına inmesi hakkındaki görüşünün **zahirine** göre alınması olduğunu ve bunu tercih ettiğini unutmamak lazım.

Yani; imam ibni Abdilber bazi Hadis ehlinin bu konuda tevil etti iddiasının yanlış olduğunu söylüyor. Ama Kendi görüşü olan bu hadisleri zahirine göre aldığı ise doğru görmekteyiz. Bu görüşünün Selef'in İcma'sına tipa tip uydugunu göstermekteyiz.

Ibnul-kayim soyle demistir:

Imam Malik'ten ve Sunnet imamlarından meshur olan görüş ise, Sifat hakkındaki nasların(Kuran ve Sunnet'in) üzerinden gecip tevilden de kacınmaktır(Savaiku el-mursele).

Derim ki: Boylelikle imam Malik'in böyle bir sözü söylemediğini ve bu sözün uydurma olduğunu, en azından ihticac edilmeyecek bir konumda olduğunu anlamış olduk.

İbni Abdilber gibi Malikii olup imam Malik'in sözünü çok iyi kavrayan birisinin bu sözün manası bile Allah'ın dünya semasına indigini teville goturmeyeceğini açıkladığını, imam Malik'ten olan sıfatları zahirine göre almak hakkında sabit ve sahih nasrlara muhalif ve uyumsuz olduğunu öğrenmiş olduk. Burada imam İbni Abdilber'in et-Temhid adlı eserinde Ehli Sunnet'in İcma'si ile Sıfat ayetlerinin tevil edilmediğini ve zahirine göre alınması gerektiğini zikretmesini unutmamak gerekir. Allah'ın Dünya semasına inmesinde Allah'ın sıfatlarındandır.

Allah değilde Melek iniyor iddiası

Eğer derseki: Bazı Hadislerde her gece dünya semasına Allah değilde melek indigi haber veriliyor. Buda Allah'ın değil Melek'in indigi anlamına gelir.

Deriz ki: Hayır, ne Uslu fıkıh kuralları, ne de Hadis ıslahı kuralları bu dediginizi desteklemiyor.

Şimdide bütün kelamcılara cevabı çok zor veya imkansız olan bir soru soracağım inşallah:

Sizler Akide konularında bir hadis alırsanız, o Hadis Mutevatir derecesine ulaşmadan almanın doğru olmadığını iddia ediyorsunuz.

Peki o zaman bırakın Mutevatir derecesine ulaşmayı, daha sahih olup olmadığında bile ihtilaf olan bir hadis ile nasıl akidevi bir meselede kendinize delil olarak getirebiliyorsunuz?

İşte kelamcılardan olan Selefte muhalefet eden Es-ari ve Maturidi'ler, bu soru karşısında cevapsiz kalmışlardır. Bu soruyu benim hocalarım farklı farklı Es-ari hocalarına sordular ve onlar cevap veremediler. Çünkü ya kendi kurallarını bozacaklar veya mutevatir olmayan hadis ile itikad etmeyecekler.

Kelamcılar sadece bu konuda değil, akidevi bir çok konuda bu tarz hareket edip kendi kurallarını yerle bir etmişlerdir.

Bizim Rediye verdiğimiz kişiler; Sahih Muslim'de olan "Allah nerededir?" hadisini mutevatir olmadığı için itikadi konularda almayan kişilerdendirler. Peki o zaman Sahih Muslim'deki Hadisi alıyorsanız, Gök yüzüne Allah değilde melek inecek iddianızı doğru göstermek için "Allah nerededir?" Hadisinden daha fazla Zayıf olan Hadisi neden alıyorsunuz? İşte bu Mutekellimlerin heva ve heveslerinin gittiklerini, ilmi emanete saygı göstermediklerini gösterir.

Halbuki bizler(Hadis ve Sunnet Ehli) bir hadis eğer sahih ise onu direkt kabul ederiz ve bu konuda ayırım yapmayız. Şimdi meseleyi açıklamaya başlayalım:

Bilindiği gibi eğer iki Hadis uyuşmazsa ilk önce ikisinde sahihmi değilmi diye bakılır, eğer ikisinde sahih ise Buhari ve Muslim'in ittifak ettiği hadis kabul edilir. Bu zikrettiğimizi her ilim talebe bilir.

Allah'ın dünya semasına ineceğini zikreden Hadis ise Buhari ve Muslim'dedir. Sizin melek'in ineceğini söylediğiniz Hadis ise ne Buhari'de ve ne de Muslim'de değildir.

Peki sizler hangi kural ile Buhari ve Muslim'in dışında olan bir Hadisi Buhari ve Muslim'de zikredilen Hadisten daha racih ve doğru olarak görebiliyorsunuz?

Bize akıldan bir delil getirmeyin. Bizler zayıf aklımızı dinimizin onune geçiren bidacılardan değiliz. Bizlere Nakli bir delil getirin.

Ayrıca sizlerin delil getirdiğiniz Meleklerin dünya semasına indigi hadisler hakkında; alimler ihtilaf etmişlerdir. Bazıları sahih derken bazıları zayıf demistir.

Peki sihatinde ihtilaf olan bir hadisi nasıl sihatinde ihtilaf olmayan ve hatta mutevatir derecesine ulaşan Hadislerden daha doğru görebilirsiniz ki?

Veya nasıl manasını ona göre degistirebilirsiniz ki?

Mana yönünden de bakarsak asla Melek'in inmesi Allah'ın inmediğini belli etmez. Çünkü Allah'ın indigini belirten Hadislerde Allah şöyle sesleniyor: kim bana dua edende onun duasını Kabul edeyim?...

Melek'in indigini haber veren hadiste ise Melek soyle nida ediyor: Hic dua eden kimse yokmuda onun duasi Kabul edilsin?...

(Melek'in indigini belirten kalan rivayetlerin lafizlarida buna yakindir. Sifetu un-nuzul el-ilahi adli eseri muracaat et).

Boylelikle mana yonunden bile, Allah'in inmesini Melek'in inmesi ile degistiremeyiz. Cunku Allah indiginde duayi kendisinin kabul edeceğini soyluyor. Melek indiginde ise kendisinin degil Allah'in kabul edeceğini soyluyor. Boylelikle mana yonunden bile Allah'in indigini inkar etmek imkansizdir. Cunku eger Buhari ve Muslim'deki hadislerde asil kasd edilen Melegin inmesi olsaydi, butun Buhari ve Muslim'in ittifak ettigi bu hadis su sekilde olurdu: "Allah dunya semasina indiginde kim dua etsin onun duasi Kabul edilsin" derdi. Ama Buhari ve Muslim'in ittifak ettigi hadisler bu sekilde elbette degildir. Boylelikle Melek'in inmesi ile Allah'in inmesini hic kimse asla inkar edemez.

El-Hasil: Eger Melegin Dunya semasina inme hadis'leri Sahih ise, bu durumda hem Allah c.c. gok yuzune iner, hemde melekleride iner deriz.

Boylelikle asla Melek'in inmesi ile Allah'in inmesini aciklayip Allah'in inmesini inkar etmenin bir luzumu yoktur. Bu yaptiklari mantiga ve ilmi kurallarada terstir. Ayrica her ne kadar kelimciler kendilerinin mantik ve zeka ile konusutklarini iddia etselerde malesef onlar hicte mantik ile konusmuyorlardir.

Eger Allah'in go yuzune inmesi ile Meleklerin inmesi arasinda bir uyusmazsizlik olduugunu farzederek, bu durumda elbetteki daha sahih oldugundan Allah'in indigini tercih ederdik. Cunku Allah'in indigine delalet eden Hadisler Sahihayn'dadirlar(Buhari-Muslim).

Ama Hadis ehlinin itikad ettigi sahih olan gorusunun Allah'in dunya semasina inmesi ile Melek'in inmesi arasinda cesliski olmadigidir. Boylelikle eger cesilki yoksa sorun ortadan kalkmis olur.

Muhelif derseki: Ama bazi rivayetlerde bir munadi'nin inip dua eden yokmu duasini Kabul edeyim dedigi zikredilmistir. Boylelikle munadi(cagiran) kisinin melek oldugunu anlarsak rahatca gok yuzune inenin melek oldugunu soyleyebiliriz.

Deriz ki: Hayir, yaptiginiz cikarim yanlistir. Zikrettiginiz Hadis sened yonunden batildir.

Sened yonunden bakarsak hadisin iki tane senedi vardir. Iki senedide asiri derecede zayıftir.

Boylelikle sizler gibi mutevatir derecesine ulasmayan hadisleri almayanalarin bu kadar zayıf olan bir hadisi almalari dogru olmaz.

Ayrica mana yonunden de eger dunya semasina inenin melek olduugunu farzetsek bu imkansiz olur.

Cunku melek'in inip Allah disinda kendisine bazi Allah'in sifatlarini nisbet etmesi imkansizdir. Hic bir Melek duayi kabul edeyim diyemez. Boylelikle sizlerin yaptiginiz bu cikarim mana yonunden deyanlistir.

Mana olarak farzetsekki hadis sahihtir. Munadi(cagiran) kisinin bir melek degil kalan hadisler ile

Allah oldugunu soylememiz gerekir. Cunku sizin delil getirdiginiz Hadis'te bir Munadi'nin oyle diyecegi gecmistir. Munadi'nin melek oldugunu siz eklediniz. Buda yanlis olur. Melek kendine Allah'in sifatlarini nisbet edemez. Boylelikle kasd edilenin Allah c.c. olduugunu gormus oluruz.

Ayrica ulasabildigim butun rivayetlerde dunya semasina inenin Allah oldugu vardir. Yani Melek'in nida ettigi bile rivayet edilse yinede indigi rivayet edilmemistir. Yani inem sifati melek isnad edilmemistir. Ama benim gozumden kacitigi bir hadis varsa bilmiyorum, ama eger yoksa inme sifatini inkar edenlere guclu bir delil olur.

Eger derseki: Ama ibni Forak soyle demistir: Nakil ehlinden bazilari bize

Peygamberimiz'den s.a.v. olan bu haberdeki "yenzilu"(iniyor) ifadesini damme

ile("yunzilu" yani: indiriyor) harekeledigini, ve bu harekelemsini guvenilir kisilerden yaptigini soylemistir(Muskilu El-hadis).

Deriz ki: İste bu zikrettiginin supheye bir kac yonden cevap verilir.

A- Zikrettigi kisinin kim oldugu bilinmemektedir. Boylelikle kabul edilmez.

B- Kendisi guvenilir oldugunu bile soylese Hadis ulemasinda bilinen bir kural vardir. O da: Eger bir ravi, baska bir guvenilir kisiden rivayet ediyorum derse kabul edilmez. Cunku kendisine gore guvenilir bile olsa belki baskasina gore guvenilir degildir. Boylelikle boyle senedleri Mechul sayarlar ve hic bir sey ifade etmez. imam Hatip Bagdadi ve Ebu Bekir Es-Sayrafi gibi alimler bu dedigim gorusu destekleyenlerdendir(Serh ileli Et-Tirmizi, Yazari; ibni recepel-Hanbeli. 1.clt. 200.s.).

Buyuk Hadis alimi imam ibrahim bin Musa bin Eyyub El-Ebnasi, bir kisinin "Guvenilir kisiden rivayet ediyorum" dediginde bu dediginin kabul olmamasi dogru olan gorus oldugunu zikretmistir(Eş-Şeza el-Feyyah min ulumi ibni es-Salah 1.clt. 85.s.).

Imam Sehavi'de bu gorusun Sahih olan gorus oldugunu zikretmistir(El-Gaye fi Serhi el-Hidaye fi ilmi er-Rivaye 122.s.).

Ayni gorusu imam ibni Cemaa "El-Menhelu er-Raviy" adli eserinde tercih etmistir(64.s.).

C- Boyle bir olayi ibni forak haricinde selef'e kimse nisbet etmemistir.

D- Eger gerçekten "indirdi" seklinde harekelenseydi, en azindan bazi alimler bu sekilde harekelese idi, ibni forak disinda yuzlerce olan Muhaddis'lerden en azindan bir kac tanesi zikrederdi.

Hic bir Muhaddis'in zikretmemesi boyle bir seyin olmadiigni gostermektedir.

E- Hadis'in kendisi Allah'in baskasini indirdigini inkar edip yalanliyor.

İste o Mutekellimlerin "indi" degilde "indirdi" diye delil getirdikleri Hadiste soyle gecir:

"Kim dua ederde duasini kabul edeyim". Eger gerçekten bir Melek inseydi boyle bir sey demesi asla caiz olmazdi. Cunku melek'in kendisi boyle demesi imkansizdir. Boylelikle Allah'in inmesini baskasinin inmesi ile soylemek, Hadis'te celiski olusturmaktır. Buda imkansizdir.

Ayrica sahihi Muslim'de gecen bir rivayette ise Allah'in nidası su sekildedir: ... **ve derki: ben kralim, ben kralim, kim bana dua ederde onun duasini kabul edeyim?...**

Derim ki: iste bu hadis ise daha net bir sekilde inenin Allah oldugunu acikliyor.

Sunuda unutmamak gerekir: Bizler Melek'in nida etmesini inkar etmiyoruz. Ama bizler Melek'in nidası ile Allah'in nidasini inkar edenlere reddiye veriyoruz. Bunu karistirmamak lazim.

F- Bir de imam Ibni forak'a muhalefet eden alimlerin bazi sozlerini nakledelim:

Imam Ebu yala, Ibni forak'a verdigi reddiyede soyle demistir: **Bu dedigi yanlistir. Hic bir Hadis ehlerinden birisi "damme" ile bu hadisi rivayet ettigi bilinmemektedir. Bu yuzden boyle bir sey iddia etmek dogru degildir.**

Bununda batil oldugunu belirten hadisin su bolumudur: Kim bana dua ederde duasini kabul edeyim...(ibtalu et-tevilat).

Imam Allame Abdulgani El-makdisi, Allah'in dunya semasina indip, sahih olan hadiste "kullarima benden baskasina sormyacagim" ifadesini ve baska bir sahih hadiste "ben kralim ben kralim, kim bana dua ederde onun duasini kabul edeyim" ifdelerini zikrettikten sonra soyle demistir:

Suphesiz ki bu iki hadis, (Allah'in inmesini) tevil eden butun tevilcilerin delillerini yoker. Inkar eden butun inkarcilarin delillerini de yalanlar (El-iktisad fi El-itikad).

Imam ismail Et-teymi soyle demistir:

Ehli sunnet'in mezhebinden de; Allah'in sifatlari hakkında Peygamberimiz'den s.a.v. sabit olarak rivayet edilen hadislere iman etmektir. Allah'u teala her gece dunya semasina inmesi gibi...(el-hucce fi beyani el-mehacce).

Yine soyle demistir:

Eger "iniyor" veya "indiriliyor" denilirse, denilir ki: "yenzilu"(iniyor) "ye" harfi meftuh ve "ze" harfi ise kesralidir. Kimde "yunzilu"(indiriyor) "ye" harfini dammeli bir sekilde harekelerse ve boyle derse(iitikad ederse) **iste o kisi Bidat cikarmis olur**. Kimde Allah'in bir ışık indirdigini soylerse iste o kiside bidat cikarmis olur(bu sozunu Seyh abdukkadir el-caberi, sifetu en-nuzul elilahi adli eserinde zikretmistir).

Seyhulislam ibni teymiyye soyle demistir:

Bu bazi bidatcilarin yalanlarindandir(Serhi hadisi en-nuzul).

Yine ayni eserde, kelmecilarin yaptigi bu tevinin aynisi Cehmiyye'lerde yaptiklarini siylemistir.

Derim ki: Boylelikle kelmecilarin kimlere daha yakin oldugunu cok rahat anlayabiliriz.

Buna benzer alimlerin sozleride vardir. Boylelikle imam Ibni Forak'in soyledigi seyin yanlis oldugunu ve boyle bir ricali(senedindeki kisiler) mechul olan bir senedi hadis ehlinin kabul edemeyecegini ogrenmis oluuz.

Eger derseki: Ama bazi kelmecilardan olan alimler Allah'in inmesini tevil edip onun rahmetinin veya melek'in inmesini soylemislerdir.

Deriz ki: Kelmeci ulemasi bunu diyebilir. Hic bir insan yanlistan uzak degildir. Yani herkes hata yapabilir. Bizler simdi bakalim kimler tevil etmis?

Selef'ten kim var?

Elbetteki kimse yok. Peki tevil edenler ne zaman tevil yapmislar?

Cok sonradan yapmislar. Peki selefin zamaninda kimler Allah'in inmesini tevil ederlerdi?

Cehmiyyeler eerlerdi. Iste Boylelikle selef'in kizdigi Cehmiyyelerin bazi alametleri kelmecilarda da varmis. Bisir el-Merrisi gibi selefin reddiye verdigi Cehmiyye'ler simdiki kelmecilarin getirdikleri deliller ile ayni delilleri kullanip Ehli sunnete reddye vermeye calisirlar. Bu konuda imam Sabuni'nin Bisir'e yazdigi reddiye muracaat edilebilir.

Eger derseki: Ama sizler Allah'in inmesinin hareket ile oldugunu soyluyorsunuz?

Deriz ki: ilk once Allah'in inmesinin hareket ile olup olmamasi hakkında hadis ehli uc goruse ayrilmislardir. Kimi Allah hareket ile iner derken, kimileri hareket etmeden iner demistir. kimileride bu konu hakkında susmayi tercih etmistir.

Simdide kisaca üç gorusu kimlerin soyledigini nakledelim:

1- Hareket ile iner diyenler:

Imam Ebu yala soyle demistir: Bu gorusede hocamiz **Ebu Abdullah bin Hamid** gitmistir(tercih etmistir). Soyle dedi(yani hocasi) : **Cunku araplarda inmenin hakikati bu sekilde olur...**(er-rivayeteyn ve el-vecheyn - sifetu en-nuzul el-ilahi).

Osman bin Said ed-darimi soyle demistir: **Hay Kayyum olan istedigini yapar, istedigii zaman hareket eder...**(nad el-merrisi)

Derim ki: imam Zehebi bu zat hakkında soyle demistir: Osman Ed-darimi Bidatcilarin gozunde bir ok gibidir(yani bidatcilar ondan korkarlal manasinda demistir)siyeri alami en-nubela.

2- Kimiside Allah'in hareket ile inmesini inkar etmislerdir. Bu goruste imam ibni ez-Zaguni(mecum el-fetava'ya bak) ve ibni hibban(sahih'ine bak) ve benzerlerinin gorusudur.

3- Kimiside Hareket kelimesini konuyla hic karistirmadan Allah'in c.c. indiigni soyleyenler. Bu goruste hadis ehlinin cogunun ve fukahenin ve Sufilerin gorusudur(serhi hadisi en-nuzul- sifetu en-nuzul el-ilahi).

Bu konuda ibti Teymiyye'nin sozlerini zikretmistik. Sozlerinden onun gorsunun bu gorus oldugu cok acik bir sekilde bellidir.

Imam ibnu el-kayyim soyle demistir:

İki sozden de dillerini uzak tutup soyle diyenler: (Allah hakkında) hareket ve intikal sozlerini kullanmayiz. İnkarda etmeyiz(yani bu konuda konusmyaz ve susariz). İste boyle diyenler dogruyu bulup ve(selefi takipte) en mutlu kimselerdir. Cunku onlar nas(Kuran ve Sunnet) ne dedi ise onu dediler. Neyde sustular ise onda sustular. Boylelikle bu gorusun dogru bir gorus oldugu ortaya cikmistir. Cunku konusmayip sustuklari seyler genis mana icerip dogruyu ve yanlisi bir arada blundurma ihtimali vardir(savaiku el-mursele).

Imam ibni Recep el-Hanbeli soyle demistir:

Bizim ashabimizdan olan(yani Hanbeli'lerden) ve sonradan gelen bazi Hadisciler bunun isbati hakkında bir kitap yazmislardir(yani Allah'in hareket ile inmesi hakkında). Bunu imam Ahmed'e bazi vecihler ile nisbet emislerdir. Ama hepsi zayıftir ve hic biri sabit degildir...

Allah'in inmesi hakkında Hadis disinda hareket ve bir yerden baska bir yere intikal etmek ve Arş'in bosalması ve onun tersi gibi baska seyleri Allah'in sifatlarına ziyade etmek Bidat'tir. Boyle seyerde konusmak guzel bir sey degildir(yazarin Fethu el-Bari'sine bak).

Yine Seyh Suleyman ibni Sahman bu gorusu tercih etmistir(tenbihu ibni sehman).

Boylelikle direkmen Hadis ehline Allah'in hareket ve intikal ettigini soylediklerini nisbet etmek, sadece bir zulum olur. Ama uc firkaninda Allah'a bir benzerlik isnad etmedikleri cok aciktir. Asla hic bir ehli sunnet alimi boyle bir sey dememistir.

Ayrica imam ibni Forak, Bu sapik gorusunden tovbe ettigide nakl olunmustur. Imam ibnulkayyim el-Cevziyye "Es-Savaikul Mursele" adli eserinde imam ibni Forak'in Ehli sunnet ile munazara yaptıktan sonra Selefin gorusune geri dondugunu zikretmistir.

Imam ibni Cevzi "El-Muntezam"(9.clt. 71.s.) adli eserinde imam Kadiri'nin "El-itikad el-kadiri" adli eserinin yazildigini ve imam ibni Forak'in ayaga kalkip Bidatcileri lanetledigini ve soyle dedigini nakleder: "**Bunun icerdigi sey disinda baska bir sey ile itikad etmeyiz**".

Derim ki: imam ibni Forak'in ovdugu risalenin icinde "Allah'in gokte oldugu" ve "Kendisi vasfettiği bütün sifatların zahirine göre oldugunu" zikredilmektedir. **İste buda, imam ibni Forak'in eski gorusunden tovbe edip bu gorusu(Ehli Sunnet gorusunu) destekledigini gostermektedir.**

Bundan sonra sanirim, cok olmasada onemli olan suphelere cevap verdigimiz icin, hakki arayan herkes icin bu aciklamanin kifaye ve yeterli oldugunu dusunuyorum. Umarim Allah hakki buldurur. Muhaliflerimizi bu zikrettigim seyler disinda onemli ve reddiye verilmesi gereken her hangi bir sey zikretmemislerdir. Hatta muhaliflerimiz benim reddiye verdiigm suphelerincok az kismini zikretmislerdir. Ama bne okuyucunun kafasinda suphe kalmasin diye fazladan aciklamaya calistim. Muhaliflerimiz Beyhaki'nin eserinden sunu nakletmislerdir:

İmam Hafız El Beyhaki, "El Esme Ve Sıfat" adlı kitabında, Hafız Ebu Süleyman Hattabi'den şöyle naklediyor: "Her kim Allâh-u Teâlâ dilediği vakitte hareket eder, dilediği vakitte durur" şeklinde bir ifade kullanana deriz ki, bu çok büyük bir yanıltır. Allâh, kesinlikle hareket etmekle vasıflandırılmaz. Çünkü hareket ve durgunluk arka arkaya yapılan fiillerdir. Hâlbuki Allâh, hiçbir şeye benzemez. "Allâh, hiçbir şeye benzemez (Eş-Şurâ / 11)" buyurmaktadır.

Derim ki: bizler zaten bu soz hakkında Ehli Hadisin en dogru olan gorusunun susulmasi oldugunu zikretmistik. Baiz Ehli sunnet alimleride telaffuz etmislerdir. yine imam Hattabi gibi Hareketi inkar etmeninde hata oldugunu zikretmistik. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Ey kardesim: Peygamberimiz s.a.v. Rabimizin her gece dunya semasina indigini bizlere haber vermistir. Sende selefi salihinin yaptigindan baska bir sey yapma ve buna bu sekilde inan. Bu sana yeter. Bil ki kiyamet gunu Allah sana Kuran'a ve Sunnet'e inandinmi diye soracaktır. Tevil ettinmi diye sormayacaktır. Hatta belki tevil edersen neden tevil ettin? Ben sana tevil et dedimmi? Diye sorarsa ne cevap vereceksin?

O zaman Allah ve Rasulu s.a.v. ne dedi ise ona o sekilde inan. Bu seni cennete sokacaktır insallah. Ve hamd Allah'a mahsustur.

6 Allah'ın zatının sınırı
var mıdır?

6- Altıncı mesele: Allah'ın Arş'ının üzerinde olmasının bir sınırı varmıdır?

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH ICINDIR

Meselenin özü: Had kelimesi arapçada sınır manasına gelmektedir. Bu konudaki Ehli Sünnetin tutumu; Kuran'da ve Sunnet'te Allah'ın sıfatlarında bu kelime hakkında bir bilgi gelmediği için susmaktır. Ama bazı sapık fırkalar çıkıp "Allah heryerededir" dediklerinde, buna delil olarak "Allah'ın Zati'nin sınırlı olmadığını" söylemişlerdir. Bunun üzerine bazı seleften olan ulema, bunların bu şüphelerini ve bidatlarını ve küfürlerini yok etmek için; "Allah'ın sınırı olduğunu" söylemişlerdir. İbni Teymiyye ise; bu konudaki tutumu kalan konulardan farklı olmayıp yine sefeye uyumlu olmuştur. Yani Kuran'da ve Sunnet'te Allah c.c. sıfatları ile kendini nasıl tanıttı ise İbni Teymiyye'de öyle tanıtmıştır. Ama Selef'ten gelen bu konuda rivayetler olduğu için, kitaplarının bazı yerlerinde, yine sapık fırkalara reddiye vermek amacı ile, seleften gelen Had ile alakalı rivayetleri olduğu gibi aktarmış ve üzerinde çok fazla durmamıştır.

Elbetteki bizler Allah'ın ilminin ve kudretinin ve bilgisinin vb. bir sınırı olduğunu iddia etmiyoruz. Bu şekilde Allah'ın sınırı olduğunu iddia eden kaside Kafir'dir. Ama bizim kasd ettiğimiz; Allah'ın yüce Zat'ının Arş'ının üzerinde olmasının bir Haddi olup olmasını konuyuşuyoruz. Bu risalemizin bu bölümünde de bu meseleden bahsedeceğiz inşallah.

İBNI TEYMIYYE'NİN ALLAH'A SINIR KOYDU İFTIRASI VE BU KONUDAKİ SELEF'İN GORUSU

HAD KELİMESİNDEN ALİMLER NEYİ KASD ETMİŞLER VE HAD KELİMESİNİN MANALARI VE İBNI TEYMIYYE'NİN HAD KELİMESİNDEN KASD ETTİĞİ MANA

Nahivcilerde ve Lugatçılarda ve Usulcülerde, Had kelimesi, bir şeyi başka bir şeyden ayıran şeydir. Kelamcılarda ise; öyle bir şeydir ki, o vasfı almak için hak ettiği şeydir.

Mantıkçılarda ise; bir şeyin mahiyetine delalet eden şeydir.

Bu konuda imam Gazali'nin **Miyaru el-ilim** adlı eserini, imam Ez-zerkeşi'nin **El-bahru el-muhit** adlı eserini, Şeyh Dimeskiyye'nin **El-mekalatu ed-dimeskiyye** adlı eserini muracaat edebilirsiniz.

Had kelimesinin farklı farklı manaları olduğunu öğrendikten sonra, şimdi Şeyhulislam İbni Teymiyye'nin had derken neyi kasd ettiğini öğrenelim.

Nakdu Et-tesis adlı eserinde şöyle demistir: **Had, her hangi bir varlığın sıfatları ve miktarı ile başka bir şeyden ayrılmasıdır.**

HAD KELİMESİ İLE ALAKALI SELEF'TEN GELEN BAZI RİVAYETLER VE ULEMANIN İBNI TEYMIYYE'DEN ÖNCEKİ TUTUMU

"Allah'a had kelimesi isnad edilirmiy edilmezmi" bu konuda Kuran'dan ve Sunnet'ten gelen her hangi bir rivayet yoktur. Ama sefeli salihinden gelen bazı rivayetler vardır.

Selef'ten olan bazı Ulema'nın bu kelimeyi Kuran'da ve Sünnet'te olmamasına rağmen kullanma sebepleri ise; sapık Cehmiyye'ler çıktığında, Allah'ın her yerde olduğunu söylemişlerdir. Ulema onlara karşı; hayır, Allah Alem'in üstündedir. Yanımızda zatı ile değildir. Bu şekilde Zati'nin yanımızda olmadığı için, bir sınırı vardır emislerdir.

Nasıl ki Cehmiyye fırkası "Allah zatı ile her yerededir" dediklerinde, sefeli şöyle demistir: hayır, şüphesiz ki Allah zatı ile Alem'in üstündedir, ama ilmi ile her yerededir.

Aynı şekilde Cehmiyye'ler; "Allah'ın sınırı yoktur, böylelikle her yerdedir" dedikleri zaman, selef şöyle demistir: hayır, halbuki onun zatının sınırı vardır. Çünkü Alem'in dışındadır (eger zatının sınırı olmazsa her şey Allah'ın içindedir manası oluşmuş olur. Buda hulul ittihadidir. İşte selef bunları durdurmak adına haddi var demistirler).

İmam Beyhaki'nin rivayet ettiği bir haberde, Ali bin Hasan şöyle demistir:

Abdullah bin Mubarek'e sordum, Rabbimizi nasıl bilmeliyiz?

Dediki: **Yedi kat güğün üstünde Arş'ına istiva etmiş bir şekilde bilmeliyiz.**

Dedim ki: **Ama Cehmiyye'ler diyor ki, bu böyledir** (yani; Allah oradadır. Ama aynı şekilde her yerdedir).

Bunun üzerine şöyle dedi: **Bizler Cehmiyye'nin dediğini demiyoruz. Bizler diyoruz ki: O odur.** (yani; Allah Allah'tır ve her yerde değildir).

Dedim ki: **Had ilmi?** (Had'di vardır).

Dediki: **Evet, Vallahi Had ile.**

İmam **Ed-diştî** el-hanbelî "**isbatu el-had lillah**" adlı eserinde, Abdullah bin Mubarek'in eserini rivayet ettikten sonra şöyle demistir:

Ve İmam Ahmed'den Allah hakkında Had'din olduğunu isbat etmesi doğru bir şekilde zikredilmiştir. **İmam Ebu bekir El-hallal sahih senedler ile rivayet etmiştir.**

İmam Hallah dedi ki; Bize Ebu bekir el-mervezi haber Verdi, dedi ki: Ebu Abdullah'ı (yani Ahmed bin Hanbel'i) şöyle derken isittim:

Ali bin Hasan'den şöyle rivayet olundu ki, o da İbni Mubarek'ten ona şöyle soruldu ... (ve biraz önceki İbni Mubarek'in sözünü naklediyor ardından şöyle devam ediyor:) dedi ki (yani Ahmed bin Hanbel) ; **Bu sözü bana ulaştı.**

Ravi dedi ki: **ve bu sözü begendi** (yani İmam Ahmed begendi).

Sonrada Ebu Abdullah Ahmed bin Hanbel şu ayetleri okudu:

210 - Onlar sadece gözetiyorlar ki, Allah, buluttan gölgelikler içinde meleklerle birlikte geliversin de iş bitiriliversin. Halbuki bütün işler Allah'a döndürölüp götürölür. (Bakara suresi).

22 - Rabbinin geldiği ve melekler saf saf dizildiği zaman (Fecr suresi).

Derim ki: Yine İmam Ed-diştî, bu konudaki İmam Ahmed'den gelen başka rivayetleride zikreder.

İmam'ın zikrettiği senedlerin çoğu sahihtir. **Bu şekilde iki rivayetinde sahih olduğunu anlarız.**

İmam Beyhaki İbni Mubarek'in sözünü zikrettikten sonra; kendince İmam'ın kasdını açıklamıştır.

İmam'ın bundan kasd ettiği; aslında Cehmiyye'ye reddiye yaparak, onun yerde olmadığını ve yarattıklarından ayrı olduğunu kasd etmiştir, demistir (açıklamasına uzunca bakmak için kitabı muracaat edilebilir).

Yinede İbni Mubarek, Had derken kendi maksadını elbette açıklamamış olsada, bu konuda İmam'ın sözü elbetteki farklı şekillerde de anlaşılabilir. Ama İmam Beyhaki'den zikrettiğimiz söz; doğrudan uzak bir söz değildir elbette (El-esma ve es-sifat, adlı eserini muracaat et).

Yinede sunuda belirtmek gerekir ki; Şeyhulislam İbni Teymiyye, İmam Ahmed'den gelen başka bir rivayette, "Allah'ın Had'siz(sınırsız), Arş'a istiva etti" dediginide nakletmiştir.

Ama ardından Şeyhulislam, İmam Ahmed'in burada kasd ettiği şeyin; "Allah'ın ilminin ve duymasının ve görmesinin bir sınırı olmamasıdır" manasında olduğunu açıklamıştır. yani Allah'ın Ars'ın üzerinde olması, Allah'ın bilgisiz ve görmesinin ve duymasının bir sınırı olduğu manasına gelememektedir.

Onun bilgisi sinirsizdir. Boylelikle, imam Ahmed'in gecmis iki sozu arasinda uyusmazsizlik olmadigini anlamis oluruz. Her bir sozunde farkli bir mana kasd etmistir. (imam ibni Teymiyye'nin Muvafakatu Sarihi el-makul li sahihi el-menkul adli eserine bak).

Baska bir rivayet:

Şeyhulislam El-heravi "**Delailu Et-tevhid**" adli eserinde soyle demistir:

Allah'in Had'dinin olmasinin isbatı.

Derimki: Bu bolumde bu zikrettiği baslugin isbatinda şu hadisi delil getirmistir: "**Sen, Zahir'sin, senden üstte hiçbir şey yoktur. Sen Bâtın'sın, senden öte hiçbir şey yoktur.**"

Derim ki: Iste bu şekilde Selef'in bir kısmının Allah'in sınırı oldugunu kabul ettiklerini gormekteyiz. Ama elbetteki sınırının ne kadar oldugunu bildiklerini hic kimse soylememistir. Bunu demek ise hak yoldan sapmaktır. Goruldugu gibi buyuk ihtimalle Allah'in sınırının oldugunu soylemelerinin nedeni; zamanlarindaki "Allah'in siniri yoktur ve bu nedenlerle heryerdedir" diyen Cehmiyye'nin karşısında onların bu gorusunun batil oldugunu isbatlamak icin olmustur. Bizler eger Selefin bu maksatlarını iyi anlarsak ne demek istediklerini ve neden dediklerini anlamis oluruz, Allah bizleri hak yoldan ayırmasin.

Derim ki: Bu gerideki yaptigim calismadan sonra imam ibni Teymiyye'nin **Der-i te-arudu El-akli ve En-nakl** adli eserinin 2.clt. 34.s. soyle dedigini gordum:

Hallah (Es-sunne'de) soyle demistir:

Bize Muhammed bin Ali El-verrak haber verdi ve soyle dedi:

Bize Ebu bekir El-esram haber verdi ve soyle dedi: Bize Muhammed bin Ibrahim El-Kaysi haber verdi ve soyle dedi:

Ahmed bin Hanbel'e soyle dedim: ibni Mubarek'ten soyle bir sey zikredilir: Ona soyle sorulmus: Allah'ı nasıl bilecegiz? Demis ki: **yedinci katin ustunde, Ars'inin uzerinde, sınırlı bir şekilde.**

Derim ki: Simdi bu Senedi kısaca inceleyelim:

Muhammed bin Ali: Guvenilir bir ravi'dir. Guvenilir olmadigini sadece Kevseri soylemistir. Kevseri'de Cerh ve Tadi ulemasi tarafindna kabul goren birisi degildir. Aslında bizler Kevseri'ye cerh va tadiil yonundne bakarak hukmunu versek; "Halik"(helak olmus), "Munkerulhadis"(Hadisleri cok kotudur), "La yuhteccu bihi"(onun sozleri ile delil getirilmez) gibi sozleri soylememis gerekir.

Kevseri'nin bu fasid iddiasinin cevabinida imam el-Mu-allimi **Et-tenkil** adli eserinde veristir.

Kevseri'nin sadece bir Cehmi oldugunuda isbat etmistir.

Ebu bekir: imam ibni hacr ve imam Zehebi onun hakkında "guvenilir" demislerdir (**Ruvatu Et-tehizibin'e** bak).

Muhammed bin Ibrahim: Hanbeli imamlarından imam Ahmed'den rivayet edenler arasında bilinen bir ravi'dir. Ama kendisi hakkında tecrih ve tadiil bulamadim. Ama imamlar arasında bu ravi'nin sozu makbul'dur. Mesela imam Ibrahim bin Muflih El-mekadisi'nin **El-maksadu El-irşad**'ine bak. Veya Muhammed ibni ebi yala El-ferra'nin Tabakatu El-hanabile'sine bak. Ayrica imam Zehebi islam tarih'inde imam Ahmed'den bu zikrettigimiz sozunu zikretmistir. Bilindigi gibi Mezhebin buyuk imamlarının makbul gordugu ravi'lerin rivayetleri kabul edilir. Tabiki: O ravi hakkında buyuk ulemaların tecrih'leri yok olması şartı ile.

Ama bazi ilim talebeleri ise bu ravi'nin Muhammed bin Ibrahim bin Saad El-kaysi En-naysaburi oldugunu soylemislerdir. Bu ravi hakkında munker sozleri oldugunu imam Zehebi zikretmistir. Ama ben bu oldugunu sanmiyorum. Yinede en dogrusunu Allah bilir.

Ayrıca eğer imam Zehebi bu ravi hakkında munkar sözler rivayet ettiğini söylerken, yine aynı kitapta bu ravi'nin sözü ile imam Ahmed'den gelen rivayetler arasında zikretmesi pek makul değildir. Eğer bu ravi ilim talebelerinin zikrettiği gibi olsaydı, aynı kitapta bu ravi'nin sözü ile ihticac etmezdi. Ama belki de bu sözünü munkar görmeyerek zikretmiş olma ihtimali vardır.

Çünkü imam Zehebi (ilim talebelerinin zikrettiği ravi hakkında) şöyle demiştir: Onun bazı munkar sözleri vardır. Yinede bırakılmamıştır.

Derim ki: Yinede bırakılmamıştır sözü. Bu ravi'nin her sözünün zayıf olduğu anlamına gelmediğini göstermektedir...

İmam İbni Teymiyye eserinde imam Hallal'dan rivayetleri zikretmeye şöyle devam etmiştir:

Bana Harb bin İsmail şöyle haber verdi: İshak'a yani İbni Rahuyeh'e sordum ve dedimki:

O (yani Allah) Arş'ının üzerinde sınır ile midir?

Dediki: **Evet.**

Derim ki: imam Harb'in güvenilir bir ravi olduğu ilim talepleri arasında bile malumdur. Böylelikle imam Rahuyeh'in bu sözünün senedi Sahih'tir.

Sonra imam İbni Teymiyye şöyle demiştir:

Abdullah bin Mubarek'ten şöyle dediğini zikretti: o (Allah) **Arş'ının üzerinde, sınır ile yaratıklarından ayıdır.**

Derim ki: İşte bundan sonra Selefin bu konu hakkında bir cogunun Allah'ın Arş'ının üzerinde sınırlı bir şekilde (yani; bizden ayrı olarak) olduğunu söylediklerini görmüş oluyoruz. Kim böyle dyeni tekfir ederse, veya Bidatçı olarak görürse, Selefi Salihinden olan bir çok imama dil uzatmış olur.

ABDULLAH BIN MUBAREK'TEN GELEN SAHİH RIVAYETİ, KEVSERİ'NİN HEVA VE HEVESİNE UYMADIĞI İÇİN ZAYIFLAMAYA ÇALIŞMASI VE CEVABI

Son zamanlarda çıkan yeni tureme olan Alimlere dil uzatan kişilerin büyük başı olan "Muhammed Zahid El-kevseri", imam Beyhaki'nin Esmâ ve sıfat adlı eserini (sözde) tahkik ederken, Abdullah bin Mubarek'in sözüne ulaşınca, Şeytanı geliyor ve yine zevkine uyarak, bu sahih senedle gelen rivayeti zayıflamaya kalkışıyor. Aslında Esmâ ve sıfat kitabını tahkik etmeside ayrı bir sorundur. Çünkü o kitap, cogu zaman selefin gorusüne uyan bir kitaptır. Kevseri ise bu kitabı tahkik yaparak; "bakın bu kitap aslında bizim akide de olan bir kitaptır" demeye çalışmıştır. Ama Elhamdulillah, ulema(alimler) bu adamı çok defa rezil ettiler. Kevseri'nin itikadi ile Beyhaki'nin eserinin hiç bir alakası olmadığını isbat ettiler.

Kevseri bu Haber'i(imam İbni Mubarek'ten gelen rivayeti) zayıflamak için, üç tane illet(senedi zayıflama adına, zayıflatıcı üç tane hastalık) zikretmiştir. Aslında zikrettiği şeylerin hepside boş sözlerden ibarettir.

1- Senedinde geçen **El-hasen bin Es-sabbah El-bezzar** olan ravi'yi zayıf göstermeye çalışarak, Nesai'nin "çok güçlü birisi değil" sözünü nakletmesi.

2- Senedinde geçen **İbni Şakik**'in irca ile itham olunması öne sürmüştür.

3- Gelen rivayetler arasında mana olarak ihtilaf olması öne sürmüştür.

Derim ki: Belki Hadis ilminde çok derinleşmeyen birisi Kevseri'nin bu şüphelerini doğru sanabilir. Ama asla urum böyle değildir. Şimdide üç şüphesine tek tek cevap vereceğiz insallah.

1- Bu Haberin bütün senedlerinde Hasan bin sabbah yoktur. Sika(güvenilir) olan raviler Hasan bin Sabbah'a mutabba ederek rivayet etmişlerdir. Böylelikle bütün senedlerinde olmayan ravi hakkında konuşmanın bir değeri yoktur.

Ayrıca Hasan bin Sabbah'ın zayıf ravi olmadığında bilinmektedir. Çünkü imam Nesai'nin "Hasan bin Sabbah" hakkındaki sözü Cerh ve tadil uleması tarafından makbul görülmemiş, başka başka alimler bu ravi'yi zayıf görmemişlerdir (bu konuda İbni Hacer'in **Hedyu es-sari** adlı eserini müracaat edebilirsiniz).

2- Ravi'nin irca ile itham olması. Hadis ulemasında bilindiği gibi, ravi'nin irca ile itham olması onun Hadis'inin alınmamasını asla gerektirmez (ulemadaki sahih olan görüş budur). Heleki rivayet ettiği Hadisler'in eğer irca'lık fikrini güçlendirici değilse, nasilki bu hadiste olduğu gibi, bu durumda ravi sika(güvenilir) olarak kalır. Ayrıca Hadis ravilerinde bidatçılık ile itham edilen dolu ravilerde vardır. Eğer hepsini çıkartacak olursak, bir sürü Hadis'i zayıf görmemiz gerekir. Buda hadis ulemasının yaptığına terstir.

Ayrıca, imam İbni Şakik'i irca'lık ile itham etmeside elbetteki doğru değildir. Çünkü Ravinin kendisi basta olmak üzere bu itham'ın doğru olmadığını söylemiştir. Ayrıca bazı ulemalar irca fikrinden döndüğünü zikretmişlerdir.

Ayrıca bununla birlikte alimler, İbni Şakik'ten gelen rivayetleri makbul görmüşler.

Ayrıca ulema(alimler) bu Zat'ın "Abdullah bin Mubarek"ten kitapları defalarca dinlediğini ve İbni Mubarek'in sözleri hakkında çok bilgili birisi olduğunu zikretmişlerdir. Hatta bazıları, İbni Mubarek'in sözleri hakkında İbni Şakik'ten daha bilgisinin olmadığını bile zikretmiştir (Hatip Bağdadi'nin **Tarihu el-bagdad** adlı eserini müracaat et).

Ayrıca eski imamlar, iman meselesinde imamin "itikad ve söz ve amel" olgusunda icma etmişlerdir. Bu iurala muhalefet edenleride irca'ya nisbet etmişlerdir. bu nedenle imam Ebu Hanife'yide Irca'ya nisbet eden bir çok alim vardır.

İşte eğer Kevseri irca ile itham olan herkesin sözünü makbul görmüyorsa, o zaman neden imam Ebu Hanife'nin hadislerini alıyor acaba?

Halbuki Kevseri kendi zikrettiği bu kuralı takip etseydi, İmam Ebu Hanife'nin Musned'ini terk etmesi gerekirdi.

Sabah akşam bir sürü eserlerinde imam Ebu Hanife'yi savundüğünü iddia eden Kevseri, neden acaba aynı ithami yemis olan imam Sakiki'de savunamıdık?

İşte bu, Kevseri'nin ilmi emanete uymadığını ve zevkine göre istediği şeyi zayıflayıp istediği şeyide Sahih göstermeye çalıştığının göstergesidir.

3- Rivayetler arasında mana olarak ihtilaf olmasını söylemesi. Bu dedigide asla doğru değildir.

Bilmiyorum Kevseri hangi ihtilafı kasd etmiş acaba...

Bizler hiç bir rivayette bir ihtilaf olduğunu görmedik. Ayrıca eğer Kevseri İbni Mubarek'ten gelen "Allah'ın gökte olduğuna" dair başka rivayetleri ele alarak, orada "had" kelimesi geçmediği için, raviler arasında ihtilaf olduğunu söylemek istiyorsa, bu dediği gerçekten onun cehaletini gösteririr. Çünkü her ikisinde ayrı sözlerdir. Bir alim bir konu hakkında defalarca farklı sözler söyleyebilir.

Sadece aynı konu hakkında konuştuğu için, sonradan aynı konudaki gelen bütün rivayetleri toplayarak, ravilere suç atmak ve gelen rivayetlerin mana ile zikredildiğini veya iltirap içinde olduğunu iddia etmek doğru olmayıp Hadis ilmi kriterlerine muhaliftir.

Ayrıca İbni Mubarek'in hiç bir sözünde Allah hakkında Had'din olmadığını söylemesi rivayet olunmamıştır. Nede bunu hissettiren bir söz söylemesi bile rivayet olunmamıştır. Bundan sonra acaba hangi ihtilaf hakkında konuşuyor bu Kevseri...

Yoksa sadece heva ve hevesinemi uyuyor?

Allah Kevseri'ye İslam uleması yaptığı hiyanet karşılığında hak ettiğini versin inşallah.

BU KONUDAKI ŞEYHULİSLAM İBNI TEYMIYYE'NİN GÖRÜŞÜ

İmam İbni Teymiyye **Beyan telbisu el-ceymiyye** adlı eserinde, Had kelimesinin iki tan emanası olduğunu zikretmiştir. Biricisinin: Bir şeyin kendi içindeki hakikati manasında olduğunu, ikincisinin ise; Göz ile veya akıl ile bir şeyin olması (el-vucudu el-ayni) olduğunu zikretmiştir.

İmam Ahmed'in **Allah'ın had'di olmadan Arş'ının üzerinde olduğunu** söylemesini zikretmiştir.

Sonrada İbni Teymiyye kesinlikle, Had'din iki manasında Allah hakkında imkansız olduğunu belirtmiştir. Allah'ın Had diye bir sıfatının olmadığını zikretmiştir. Ama Had'den kasıd; Allah'ın kalan şeylerden ve yarattıklarından sıfatları ve kemali ile birslesik değil ayrı olmasını ve Arş'ının üstünde oluşunu belirten bir söz olduğunu zikretmiştir.

İşte İmam İbni Teymiyye burada Had'den kasd olunan şeyin; aslında Cehmiyye'lere reddiye babından kullanılan bir kelime olduğunu ve Allah'ın yaratıkları ile hulul etmediğini (birlesik olmadığı) açıklamak babından söylendiğini ve Allah'ın kesinlikle Had diye bir sıfatı olmadığını ne güzel bir şekilde açıklamıştır. Burada İbni Teymiyye'nin sözü önceden zikrettiğimiz Beyhaki'nin sözüne benzemekte olduğunu unutmamak lazım.

Yine aynı kitapta şöyle demistir:

Ayrıca Sunnet ve Hadis imamlarından bir çoğu; Allah'ın Göklerinin üstünde Arş'ının üstünde olduğunu ve yarattıklarından (zati ile) **bir Had**(sınır) ile ayrı olduğunu, söylemişlerdir. Bazılarıda Had(sınır) kelimesini Allah hakkında kullanmamışlardır. Bazılarıda had'di inkar etmişlerdir.

Derim ki: Sonrada İmam İbni Teymiyye, İmam Eşari'nin sıfatlar hakkındaki güzel bir sözünü nakletmiştir.

Yine aynı kitapta, had kelimesinin lügattaki manası hakkında uzunca konuştuktan sonra şöyle demistir:

... **İşte İbni Mubarek onlara Allah'ın Arş'ının üzerinde olduğunu ve yarattıklarından ayrı olduğunu belirtmiştir. Had kelimesinide kullanmıştır.**

Bu kelimeyi kullanmasının sebebi ise; Cehmiyye'lerin "Allah'ın haddi yoktur, haddi olmayanda her yerdedir ve herşeyin içindedir" demelerine karşılık kullanmıştır. Ayrıca "Allah göklerin üstünde değildir, çünkü eğer öyle olsaydı onun bir sınırı olması gerekirdi" demişlerdir. İşte bu yüzden herşeydeki Müminlerin emiri olan Abdullah bin Mubarek'e "Rab'bimizi nasıl tanıyalım?" diye sordukları zaman: **"göklerinin üstünde, Arş'ının üstünde, yaratıklarından (zati ile) ayridir"** diye cevap vermiştir.

Bundan sonra ... (İbni Mubareke) Sorarlar: "Had ilemi?"

Derki: "Had ile".

İşte bunu Mulhidler ve Cehmiyyeler ile Müminlerden olan Ehli sunnet velcemaat

arasında olan ihtilafi bilen herkez anlar (derim ki: İmam Hattabi r.h. Allah hakkına Had kelimesinin kullanılmaması gerektiğini zikredip, İbni Mubarek'e reddiye vermiştir. İbni Teymiyye'de İbni Mubarek'i savunarak Hattabi'nin dedisinin yanlış olduğunu zikretmiştir. Yukarıda tercuem ettiğim sözde, İmam Hattabi'ye verilen reddiyenin bir kısmıdır).

Yine şöyle demistir:

... Allah hakkında Had kelimesini kullanmayanlardan ve doğru görmeyenlerden biriside İmam Ebu Nasr Es-Siczi'dir, derki... ve derki: bizim Allah'ın Arş'ının üzerinde olmasını söylememiz, ona Had vermemiz anlamına gelmez. Çünkü had(sınır) yaratıklar için geçerlidir. Allah c.c. ise yaratıklarının üstündedir. Böylelikle Allah için ne mekan nede

had vardır. Cunku ittifak etmisizdir ki; Allah onceden vardı ve mekanda yoktu, sonrada mekani yaratti ve o onceden nasıl ise simdide oyledir...(sonrada imam Es-siczi had meselesinin Allah hakkında olmadigini aciklamistir).

İbni teymiyye yine soyle demistir:

...ve bazilarida Had kelimesini Allah hakkında kullanmamislardir. Osman bin Said'in zikrettiği gibi; Sunnet'teki imamlık ile meşhur olanlar, had kelimesini Allah hakkında kullandiklarini soylemislerdir.

Şeyhulislam Ebu ismail El-ensari El-heravi **Zemmu El-kelam** adli eserinde, senedi ile Ahmed bin Hanbel'in arkadaslarindan olan Harb bin ismail El-kermani ile Ishak bin Ibrahim ile kendi aralarinda gecen bir konusmada, Harb, ishak'a soyle demistir:

Nerede olsanız, O sizinle beraberdir(Hadid suresi 4.ayet'in bir kısmi) ayeti hakkında ne dersin?

Oda dediki: Sen nerede olursan ol, o(Allah) sana (ilmi ile) şah damarından daha yakindir. O yaratiklarından (zatı ile) ayridir.

ishak'a Dedimki: Arş'ının üzerinde had ilemidir?

Dediki: **Evet Had iledir...**

Derim ki: Sonrada ibni Teymiyye, ibni mubarek'in gibi bu konuda bazi nakiller yapar. Ulema'nin bir kişinin Allah'in siniri oldugunu inkar ettigi için Sicistan'dan surgun edildigini, Seyhulislam El-heravi'den zikreder.

Yine Seyhulislam **Der-i Te-arudu el-Akli ve en-Nakl** adli eserinde, Harb bin ismail El-kermani'nin bir kitabından bazi nakiller yapmistir ve soyle dedigini naklemistir:

... ve onun bir haddi (siniri) vardır. Sinirini Allah'tan baska kimse bilemez...

Derim ki: imam El-kermani'nin burada haddi ya Allah'a nisbet etmiş veya Allah'in Arş'ına nisbet etmistir.

Hangisine Had kelimesini atfettigindeki sorunun cikma nedeni; cumledeki zamirin tam olarak neye dondugunu anlamadigimdan kaynaklaniyor. Ama cumlenin siyaki ve gelisi Allah'ı kasd ettigini gosteriyor gibi. Ama Arş'ida kasd etmiş olabilir. En dogrusunu Allah bilir.

BAZI SAPIKLARIN İBNI TEYMIYYE'YI BU SOZLERINDEN DOLAYI TEKFİR

ETMELERİ VE

GETİRDİKLERİ DELİLLERİN İLMİ MUNAKAŞASINI YAPARAK CAHİLLİKLERİNİ

ORTAYA KOYALIM

Diyorlar ki: Seyulislam ibni teymiyye Muvafakat adli kitabinda soyle demis: Allâh'ın bir sınırı var ancak bu sınırı Allâh'tan başka kimse bilemez.

Deriz ki: Aslında Muhaliflerimizin zikrettiği bu tercumede, imam ibni Teymiyye'ye karşı yapılan bir hile vardır. Muhaliflerimiz, Seyhulislamin **Muvafakat Sarihil Ma'kul Lisahihil Menkul** adli eserinde, Darulkutubu elilmiyye baskisi ile 1.clt. 325.sayfasindaki bir sozunu naklettiklerini goruyoruz.

Ama ibni Teymiyye'nin sozunun boyle oldugunu goremiyoruz. Halbuki selefi salihinden Allah hakkındaki Had (sınır) kelimesi hakkında bazi nakiller yaparak "Had" kelimesinden neyi kasd ettiklerini zikrettikten sonra soyle dedigini goruyoruz:

Nasil ki bu bölüm dışında bundan daha fazlasini zikrettiysemde, burada Imamlardan (seleften) zikrettiğim nakillerde, bu imamlar Allah'in bir had'di(sınırı) olduğunu ve onun Had'dinide ondan baskasinin bilemeyeceğini açıklamışlardır.

Derim ki: Sonrada imam Malikten ve baskalarından farklı farklı sıfatlar hakkında rivayetler yapar. Kesinlikle imam ibni Teymiyye'nin bu sözünün, yukarıdaki sözü ile alakası yoktur. Çünkü imam ibni Teymiyye burada "Had" kelimesini selef'e nisbet etmiştir.

Halbuki aksine muhaliflerimizin naklettigi söz ise, sanki kendisi bu deigini kafasindna söylemiş imajı vermektedir.

Allahim, ancak eğer muhaliflerimiz kitabın içinde farklı bir yerden benim göremediğim bir nakili yaptı iseler o zaman baska. Muhaliflerimizin bu nakili hangi yerden tam olarak yaptığınızı açıklamamız gerekiyor.

muhaliflerimizin kasd ettiği, aynı kitab'ın 1.clt. 336. sayfasındaki imamin sözü ise, derim ki: o söz ibni Teymiyye'nin sözü değil, bilakis imam Osman bin Said Ed-darimi'nin Bîr el-merisi'ye yazdığı reddiyeden bir alintidir. Böylelikle eğer sizin kasd ettiğiniz bu söz ise, yaptığınız hile dahada büyük olmuş olur. İbni teymiyye'nin baskasından yaptığı bir nakili ona nisbet etmiş olursunuz. Ayrıca imam Darimi'nin sözü ise sizin zikrettiğiniz ve çeviriginiz sözün aynisidir.

Ayrıca burada sunuda zikretmek isterim: Eğer ilimden haberi olmayan bazı cahiller, imam Darimi'yi mucessimelik ile suçlamaya kalkışarlarsa, derim ki: Sizin bu yaptığınız sadece cahillığınızden kaynaklanıyor. Cehmiyye'nin alametinin Ehli sunnet'e mucessime demeleri olduğunu unutmayın. Imam Ebu el-fadl El-carudi söyle demistir: **Osman bin Said yasarkende olu ikende takip edilecek birisi idi.**

Imam Osman söyle demistir: Bizler(yani ehli sunnet) Allah'in sıfatları hakkında nasıl demeyiz ve yalanlamayız ve tefsirinde yapmayız.

Imam Zehebi onun hakkında söyle demistir: imam, Allame, Hafiz, nakid, kendi sehrinin imami... imam Darimi bidatçıların gözünde bir ok gibidir...(bu nakillere bakmak için, Hafiz Zehebi'nin siyeri alami en-nubela adlı eseri muracaat edilebilir).

Imam Darimi hakkında bu sözleri nakletmemin sebebi; Türkiye'deki bazı sapık yazarların kitaplarında bu imam hakkında çok ağır ve kötü sözleri olduğu içindir. İnsanların bu sapık yazarların kitaplarını okurken etkilenmelerinden korktugum için bunu yazdım. Şimdi muhaliflerimizin zikrettiği şeylere cevap vermeye devam edelim:

Diyorlar ki: seyulislam ibni teymiyye Muvafakat adlı kitabında söyle demiş: “Her kim Allâh hakkında sınırlı olduğunu itiraf etmezse küfre girmiş olur ve Allâh’ın ayetlerini inkâr etmiş olur.

Deriz ki: Buda ayrı bir hiledir. (Allah'ım, sadece eğer benim göremediğim baska bir yerden nakil yaptılar ise hile yapmamış olurlar. Eğer böyle ise açıklamak durumundadırlar) Çünkü yine bu sözün aynisini, biraz önce adı geçen kitab'ın 337. Sayfasında imam Darimi'nin sözü ile buluyoruz. Bu sözün manasinda yukarıdaki naklettigimiz sözlerde imam ibni Teymiyye açıklamıştır.

Yani; kim eğer "Allah'in bir sınırı yoktur" deyip böylelikle "o heryerededir ve herşeyin içindedir" derse, yani hulul ittihadini söylerse kafir olur manasındadır.

Nasıl ki imam Ebu hanife'nin dediği gibi: Kim Allah göktemi yerdemi bilmiyorum derse kafir olur.

Baska bir rivayette: Allah'in gökte olduğunu inkar eden kafir olur(imam Zehebi'nin El-uluv adlı eserine bak).

Diyorlarki: seyulislam ibni teymiyye Muvafakat adlı kitabind söyle demiş: Müslümanlar ve kâfirler Allâh’ın göklerde ve sınırlı olduğuna ittifak etmişlerdir.

Deriz ki: Yine eger hata yapmiyorsam buda bir hiledir. Bu sozde imam Darimi'nin bir sozudur. 337. Sayfasinda bu sozu ibni Teymiyye imam Darimi'den nakletmistir. Ama burada ikinci bir hile daha vardir. O da imam Darimi'nin sozunu tamamlamamislardir. Sozun tamamı ise soyledir:

Müslümanlar ve kâfirler Allâh'ın göklerde oldugunda ittifak etmislerdir. Bununla onu sınırladılar. Sadece dalalete düşen "Mirrisi" ve onunla aynı görüşte olanlar hariç.

Hatta küçücük çocuklar bile bunu bilirler. Eger ona bir şey olursa elini havaya dogru kaldırıp göğe dogru dua eder, baska bir yere dogru degil.

Herkes Allah'in ve onun mekani hakkında Cehmiyye'lerden daha bilgililerdir.

Iste sozun tamamini eger zikretselerdi, mana cok guzel bir sekilde aciklanacakti. Ama hile yapmaya calisanlar boyle yapmadilar ve hakki batil gibi gostermeye calistilar. Ama eger onlari bir tuzagi varsa, bilsinler ki Allah'inda bir tuzagi var.

Ayrıca tercumeyide kendi kafalarına gore yaptiklari icin manayida degistirmisler. Onlari tercemesi su sekildedir:

Müslümanlar ve kâfirler Allâh'ın göklerde ve sınırlı olduğuna ittifak etmişlerdir.

Asil mana ise yukarida cevirdigimiz gibi soyledir:

Müslümanlar ve kâfirler Allâh'ın göklerde oldugunda ittifak etmislerdir, ve bununla onu sinirladilar. Imamin su sozu: ve bununla onu sinirladilar, yani Cehmiyyelere reddiye yaparak "Allah goktedir ve bununlada sinirlidir" demistir. Yani; "Ey Cehmiyye'ler, sizin dediginiz gibi Allah hem yerde hemde gokte degildir, halbuki Allah sadece gokte olup yerde degildir" demek istemistir.

Abdullah bin mubarek'in sozu gibi: Biz Allah goklerin uzerinde Ars'inin ustundedir deriz ve cehmiyyelerin dedigi gibi Allah yerededir demeyiz(imam Zehebi'nin el-uluv adli eseri).

Ayrıca bu konuyu ibni teymiyye guzel bir sekilde aciklamistir. Onun sozunu bu risalede zikretmistik. Muracaat edilebilir. Iste bu zikrettigimiz şüpheler, imam ibni Teymiyye'nin eserlerinden yapilan hilelerin acklanmasi icindir. Bir ilerki konuda da muhaliflerin baska alimlerden getirdikleri deliller uzerinde konusacagiz insallah.

BAZI BIDATCI'LARIN DELİL OLARAK GETİRDİĞİ ŞÜPHELERİNİN MUNAKAŞASI VE CEVAPLARI

1- Diyorlar ki: İmam Ebu Mansuri Bağdadi, El Farkul Beynel Firak adlı kitabında diyor ki: Ehlisünnet ve cemaattekiler dediler ki; Allâh, sınırlı olmaktan, sonu olmaktan münezzehtir.

Derizki: İlk once, imam'in bu sozunu tamamlayalim ki mana daha acik olsun:

... Allâh, sınırlı olmaktan, sonu olmaktan münezzehtir, bunun tersine Hisam bin Hakem Er-rafizi Allah'in yedi aciklik uzunlugunda oldugunu soylemistir. Bazi Kerramiyye'lerde Allah'in beş cihetten sonunun olmadigi ve bir cihetten sonunun oldugunu, sonu olan cihette Arş ile birleşik olan cihetidir demislerdir. Bu iki goruste Ehli sunnet'in disindaki goruslerdendir.

Derim ki: Sanirim sozunun tamamini zikrettigimizde mana daha fazla anlaşıyor.

Imam Bagdadi'nin Allah'in Had'di (siniri) yoktur derken, Cehmiyye'lerin dedigi gibi heryerededir manasini degil, bu Alem'in disinda Allah'in bir siniri yoktur demek istedigi cok aciktir. Imam'in bu sozude Allah hakkında Had'din oldugunu soyleyen rivayetler arasinda bir ihtilaf soz konusu degildir. Aslinda ihtilaf sadece lafzi bir ihtilaftir. Yani hakikatte ikiside aynı şeyi demek istemislerdir. Boylelikle mana anlasilmis olur.

Ayrıca imam Bağdadi, dikkat edilirse kendi zikrettiği bu görüşe ters olan görüşleri zikrederken, imam ibni Mubarek'in ve Ahmed bin Hanbel'in sözlerini zikretmemiştir. Aksine, Kerramiyye gibi fırkalara muhalefet ettiğini zikretmiştir. Eğer bu sözünde kasd ettiği; reddiye verdiğimiz kişilerin anladığı şekilde olsaydı, o zaman imam ibni Mubarek gibilerinin de kendisine muhalefet eden Kerramiyye'ler arasında zikrederdi.

Ayrıca Şeyh ibni Teymiyye'ye mucessime diyenler için, yukarıda zikredilen: İmam Ebu Mansuri Bağdadi, El Farkul Beynel Fırak adlı kitabın Mucessime hakkındaki bölümünü okumaları gerekir ki mucessimelerin kim olduğunu anlasınlar ve ibni Teymiyye ile hiç bir alakası olmadığında ogrensinsinler.

2- Diyorlar ki: El İmam Ebu Fadl Temimi, İtikadi İmam Ahmed adlı kitabında diyor ki: İmam Ahmed; Allâh-u Teâlâ kesinlikle değişliğe uğramaz, Arş'ı yaratmadan önce ve yaratıktan sonra da sınırlandırılmaz diyordu ve her kim Allâh, zatıyla her yerdedir' diyen kimseye karşı geliyordu. Çünkü bu mekânların hepsi sınırlıdır.

Derizki: İlk önce bu kitap hakkında Seyhulislam ibni Teymiyye'nin bir sözünü zikretmeyi uygun gördük. İmam şöyle demiştir:

Onun(yani imam El İmam Ebu Fadl Temimi'nin) bu konuda bir kitabı vardır. O kitapta imam Ahmed'in itikadını kendi anladığı şekilde zikretmiştir. İmam Ahmed'in sözlerini zikretmemiş, halbuki genel ve micmel(öz) olarak imam'ın itikadını kendi sözleri ile açıklamaya çalışmıştır.

Kitapta şöyle demiştir: ve Ebu Abdullah(yani imam Ahmed bin hanbel) şöyle derdi(sonrada ne diyecekse kendi dili ile açıklıyor).

Bu kitap nasıl ki bir imam'ın mezhebi hakkında başka birisi kendi ağzı ile, baskısı o imam'ın mezhebi hakkında daha bilgili bile olsa, o imam'ın mezhebini açıklayıcı bir kitap yazarsa, iste bu kitapta oyledir(Mecmu El-Fetava 4.clt. 167.s. / imam Temimi'nin kitabının Darul kabul ilmiyye bsk. 7.s. bak).

Derim ki: Eğer sizler bu kitaptaki bazı meseleleri delil olarak getiriyorsanız, bu imamin bu kitapta zikrettiği bütün herşeyi kabul etmeniz gerekir. Kafanıza gre işinize geleni alıp işinize geleni bırakırsanız, bu kitabı delil olarak almamanız gerekir.

Bu kitapta Allah'ın yüz'ü olduğunu ve yüz'ünde Allahın bir sıfati olduğunu ve yüz'ün Allah için mecaz olmayıp hakiki bir sıfat olduğunu ve yüz sıfatını Allah'ın zatı diye tevil etmenin caiz olmadığını zikretmiştir. (nasıl ki şimdiki kelamcı Es-ari'lerin ve Maturidilerin yaptığı gibi. Onlar yüz sıfatını Allah'ın zatı diye tevil ederler)

Bununla birlikte Allah'ın iki "El"i olduğunu ve iki El'in Zat'ındaki bir sıfati olduğunu, ama elbetteki yaratıklarına benzemediğini açıklamıştır.

Ayrıca "El" sıfatı'nın şimdiki Eş-ari'lerin ve Maturidi'lerin yaptığı gibi manasının kuvvet ve kudret ve nimet olmasının fasid olduğunda deliller ile açıklamıştır.

Allah'ın Ars'ına istiva ettiğinin de söylemiştir.

Allah'ın istiva'sinin manasının yükseklik olduğunda açıklamıştır.

İste imam Temimi, Allah'ın yuksekte olugunu isbat ettikten sonra muhaliflerimizin yukarıda zikrettikleri sözü söylemiştir.

Şimdi imam Temimi'nin sözünün zikredilmeyen kısmını zikrederim: **Allah'ın Arş'a istivasi hakkında, birlesmek veya dokunmak ile oldu denmesi caiz degildir. Allâh-u Teâlâ kesinlikle değişliğe uğramaz, Arş'ı yaratmadan önce ve yarattıktan sonra da sınırlandırılmaz...**

Derim ki: İşte imam Temimi'nin burada kasd ettiği, mücessimelere reddiye yapmaktır. Çünkü onlar(biraz öncede açıkladığımız gibi) -haşa- Allah'ı Arş'ın içinde bir cisim halinde tasavvur ediyorlardı. İmam Temimi'de bunlara reddiye vererek Allah'ın Arş'a istiva etmesinden sonra Arş ile

sinirlanamayacagini ve Allah'in bu manada bir siniri olmadigini belirtti. Elbetteki "siniri yoktur" derken zatı ile heryerdedir manasini vermemek icinde, direkmen bundan sonra Cehmiyye'lerin bu gorusune saldirdirarak dogru olmadini acikladi.

Boylelikle selften gelen Allah'a had verenler ile bu ulemanın sozu arasinda bir tanekuz ve uyumsuzluk olmadigi ortaya cikiyor.

Ayrica sizin nakletmenizde baska bir hile daha var. O da; "imam Ahmed dedi" diye cumle baslamiyor. Halbuki bundan uc cumle once "ve soyle derdi" sozu vardir. Ardinda nda uc tane cumle zikretmistir. Bu her cumlenin basinda da "imam ahmed soyle derdi" dememistir. Zaten eger muhaliflerimiz zkrettikleri cumlenin bir ustunu zikretseler kendi goruslerinin fasid bir gorus olduug ortaya cikacaktır. Cunku bunu demeden hemen once Allah'in yukseklerde oldugunu zikrettigini goruyoruz. Muhaliflerimiz ise bunu zikretmemsilerdir. Iste bu sinsice yaptiklari şey; ilmi emanete hic uymayan bir insafsizlik ve manayi degistirmektir(38.s. darul kutubul ilmiyye bsk. imam Temimi'nin itikad kitabi).

Boylelikle, heleki zaten mana ile rivayet ettigi icin, Allah icin Had(sinir) kelimesi hakkındaki sozleri ve mucessimler hakkındaki sozleri imam Ahmed'in itikadini aciklamak babından kendi sozlerinden olma ihtimali cok buyuktur. Ama iki halde de bu cumlede sizler icin alacak bir delil yoktur. Aksine bu dedikleri bizler icin bir delildir.

Eger birisi imam Ahmed'in itikadini Senedler ile ve kendi agzından cikan cumleler ile ogrenmek istiyorsa, imam El-hallal'in **Es-sunne** adli eserini muracaat edebilir. Orada nasil ibni Teymiyye'nin imam Ahmed'e itikadda muvafakat ettigini her akli çalışan anlayacaktır inşallah.

Cok onemli bir soru: Muhaliflerimiz; Allah'in sozlerinin harf ve ses ile oldugunu soyleyenlerin kafir oldugunu zikretmislerdir. Bizlerde imam Temimi'nin itikad eserinde, imam Ahmed'in Allah'in sozleri hakkındaki itikadının; "Allah'in harfler ve sesler ile konusuyor" oldugunu zikretmistir(33.s.).

Yine imam Temimi, Mutekellimlerin gorusu olan "Kuran, Allah'in kelaminin kendisi olmayip onun hikayesidir" sozunu imam Ahmed'in begenmedigini ve kotu gorduugnude zikretmistir. Hatta boyle diyenin dalalet uzere oldugunu imam Ahmed'in dedigini zikretmistir. Imam Temimi'nin kendiside, boyle diyenin islamda yeni bir bidat cikardiigni ve boyle bir seyi Muslumanların imamlarının demedigini zikretmistir(36.s.).

İste bu durumda, muhaliflerimizin hem imam Ahmed'i ve hemde imam Temimi'yi tekfir etmeleri luzum olur. Cunku onlar, Allah'in konusmasının ses ve harf ile oldugunu soyleyenleri tekfir etmislerdir.

3- Diyorlar ki: İmam Ebu Hanife, El Fıkhıl Ekber adlı kitabında diyor ki: “Allâh’ın sınırı yok ve zıttı da yoktur.

Derim ki: Sizler bir denizde, imam Ebu hanife başka bir denizde...

Ama bununla birlikte yinede Ebu hanife'yi kendinizden gostermeye calisyorsunuz. Hile ustune hile... Allah sizleri ıslah etsin.

İmam Ebu hanife selefi salihin ulemasından olup ve itikadi selef itikadidir, ya sizler?

İmam Ebu hanife, kim Allah goktemidir yoksa yerdemidir bilmiyorum derse kafir olur demistir. Yine Allah'in gokte oldugunu soylemistir(imam Zehebi'nin El-uluv adli serine bak). Ya sizler?

Sizler ise, tam olarak Ebu hanife'nin dediginin tersini demekten baska bir sey demiyorsunuz.

Yaptiginiz şey Allah'in goklern ustunde oldugunu inkar etmektir.

İmam Ebu Hanife'nin, sizlerin parmaginizla üstünü kapatarak okudugunuz o **fikhul ekber** adli eserinde Allah'in "El" sifati oldugunu soyluyor. Ya sizler? İnkâr ediyorsunuz.

Aynı kitapta, Yüz sifati oldugunu soyluyor. Ya sizler? İnkâr ediyorsunuz.

İmam Ebu hanife, Allah'tan baskasinin adi ile Allah'a dua etmeyi(mesela: ey Allah'im, fulanca'nin hakki icin bana sunu ver), mekruh gormustur(ibni teymiyye'nin Et'tevessul ve el-vesile adli eseri). Ya sizler? Tam tersine mustehab(guzel ve dogru bir sey) gormussunuz (bu mesele ulema arasinda ihtilafli olsada, amacimiz bunlarin Ebu Hanife'ye muhalefet ettigi seyleri saymaktir).

İmam Ebu hanife, sizler gibi Allah'in "El" sifatinin inkâr edenlere soyle demistir:

"Allah'in El'i hakkında manasi Kudret'idir veya nimet'idir denilmez, cunku boyle demek El sifatinin inkâr etmektir. Bu söz(yani şimdiki Es-arilerin ve Maturidilerin sozleri) kader ve İtizal Ehlinin gorusleridir.

Simdi kendinizin hangi firkaya daha yakin oldugunu kendiniz soyleyin.

İmam Ebu hanife'nin kelamcılara karsi olan sertligi bilinmektedir. Kelam'in kotu bir sey olduguna dair cok fazla sozleri vardir (mesela: Seyhulislam El-heravi'nin Zemmu El-kelam adli eserini ve imam Zehebi'nin El-uluv adli eserini muracaat edebilirsiniz). Peki sizler? Sizler zaten Ebu hanife'nin kizdigi ve o kisilerden sakindirdigi kelamcilarin ta kendilerisiniz.

Bundan sonrada hala imam Ebu hanife'yi r.h. imam'iniz olarak insanlara gostermekten ve bunu iddia etmekten utanmıyormusunuz?

İmam Ebu hanife'nin "Allah'in siniri yoktur" sozune gelince; bunu biraz once zikrettigimiz gibi anlamamiz gerekir. Yani Allah c.c. kesinlikle yaratiklarina benzeyen bir siniri yoktur. Arş'a istivasi veya (imam'in kendisinin dedigi gibi) goklerin ustunde olmasi, onun bir sınırı olmasini gerektirmez. Ayrıca bu söz ile sınırı vardir diyenler arasinda da bir tenakuz ve uyumsuzluk olamdigi cok nettir. Çünkü sınırı vardir diyenler hulul ittihadinda olan Cehmiyye'lerin şüphelerini yok etmek için derlerdi. Sınırı yoktur diyenler ise; Allah'i insan'a benzetenlere(mucessimeye) cevaben derlerdi. Boylelikle Allah'in izni ile işkal ortadan kalkar ve imam Ebu hanife'nin muradi anlasilir.

Eger birisi derseki, imam Ebu hanife'nin zamaninda Mucessime diye bir taife tam olarak bilinmiyordu. Derim ki: Bu sozu fikhulekberi rivayet eden bazi ravilerde eklemis olabilir. Veya mucessimeler olmasa bile, imam Ebu hanife'nin kasd ettigi; insanların aklinda Allah'ı insanlara benzetmemesi icin, bu sozu soylemis olabilir.

Ayrıca Fikhu El-ekber'in sened yonunden sahih olmadigini onceden aciklamistik.

Bu zikrettigimiz reddiyenin hepsi, sadece fikhul ekber'in sened bakimindna dogru olugunu farzederek gecerlidir. Halbuki sened bakimindan Sahih degildir. Boylelikle zaten bu kitaptan delil getirmek dogru olmaz.

4- Diyorlar ki: İmam El Hafız Muhammed Murtada Ez Zebidi, Şerh İhya Ulumuddin adlı kitabında İmam Zeynel Abîdin (Hz. Hüseyin'in oğlu Hz.Ali)'den şöyle naklediyor: "(Ey Allâh'ım') Sen sınırlandırılmayan Allâh'sın; bundan dolayı sınırlı değilsin" Aynı zat diyor ki: "Ey Allâh'ım, senin sınırların yoktur." Yani Allâh sınırlardan münezzehtir.

Deriz ki: İlk önce bu sozlerin senedi yoktur. Senedsiz bir söz asla makbul degildir. Ama mana olarak bu sozun manasini yukarılarda aciklamistik. Boylelikle tekrara gerek yok.

Ayrıca burada yaptiginiz ayrı bir hile daha vardir. Sizler bu sozu zikrederek imam Zebidi'nin sanki ibni Teymiyye'ye kotu baktigini gostermeye calıyorsunuz. Ama aslında durum oyle degildir. İmam Zebidi, ibni Teymiyye'ye "Şeyhulislam" diyen birisidir. Zikrettiginiz kitapta defalarca "Şeyhulislam ibni teymiyye"den ve talebesi imam Ibnulkayyim'den nakiller yapmistir. hatta bir seferinde: "İşte ibni teymiyye'nin cok guzel bir sozu burada bitti" demistir.

Boylelikle ibni Teymiyye'yi muteber bir alim olarak gordugu acikca ortadadir. ve Hamd Allah'adir (bu konuda imam Zebidi'nin Ihya serhi, arapca baskisi ile: 4clt. 537.s. – 1clt. 67-170.s. vb. bakilabilir).

5- Diyorlar ki: İmam Ebul Kasım Şerhil İrşad adlı kitabında diyor ki: Allâh kesinlikle yön ve mekânlarla vasıflandırılmaz.

Deriz ki: "yön" (yani cihet) veya mekan hakkında Kuran'da ve Sunnet'te ve seleften gelen bir rivayet olmadigi için, en dogrusu susmaktır elbette(ibni Teymiyye'nin dedigi gibi).

Bu konudaki imam Abdulkadir Geylani'nin şu sözünü unutmamak lazım: **ve Allah uluv**

cihetindedir(el-gunye). Elbetteki bu ayrı bir konu olduğu için yeri gelince uzun uzun açıklayacağız insallah.

SON OLARAK

İste bu kadar nakilden sonra, şunları öğrendik:

1- Kuran'da veya Sunnet'te Allah hakkında Had(sınır) ile alakalı hiç bir şey gelmemiştir. Boylelikle kesinlikle Had diye Allah'ın bir sıfati yoktur. Ehli sunnet bu dedigimde icma etmişlerdir.

2- Bazı Selefî salihinden olan ulema Had(sınır) kelimesini Allah c.c. için kullanmalarının sebebi; Cehmiyye'ler ortaya çıkıp "Allah'ın sınırı yoktur" deyip, böylelikle "her yeredir" sözü karşısında olmuştur.

3- imam ibni Teymiyye genel olarak bu meselede Selefî Salihine muvafakat etmiştir.

4- Hiç kimsenin; Seleften olan bazı alimleri Cehmiye'lere cevap vermek için Allah hakkında Had kelimesini kullanırsa onu tekfir etmeye hakkı yoktur. Eger tekfir edecekse, ibni Mubarek'i ve Ahmed bin Hambel'i ve imam Dişti'yi ve Osman Ed-Darimi'yi ve böyle büyük ulemayı tekfir etmesi gerekir.

5- Had kelimesi hakkında ne Kuran'da nede Sünnet'te bir nakil gelmediği için, en eslem yol bu kelimeyi Allah hakkında kullanmamaktır.

En dogrusunu Arş'in üzerindeki Rabbimiz Allah c.c. bilir.

Salat ve Selam Muhammed'in s.a.v. daima üzerine olsun. Hamd alemlerin Rabbine olsun.

7 Allah'a isnad edilen
Mekan meselesi

7-Yedinci Mesele: “Allah’ın mekanı vardır denilirmi, yoksa denilmezmi?” meselesi

HAMD ELEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü: Risalemizin bu bolumunde, imam İbni Teymiyye'nin bu konudaki gorusunun Kuran'a ve Sunnet'e ve selefi salihine uydugunu gormus olacagiz insallah.

Imam ibni Teymiyye bu konuda, Kuran'dan ve Sunnet'ten gelen mekan hakkında bir bilgi gelmedigi için, dogru olan görüşün; **Allah hakkında mekan kelimesini kullanmanın bidat oldugunu soylemistir.**

Bizlerde Muslumanlar olarak deriz ki: Allah c.c. bize gore Goklerin ustunedir. Arş'ının uzerindedir. Kuran ve Sunnet'te bunlar zikredildigi için bizlerde dedik. Bu konuda fazla konusmayip Kuran'da ve Sunnet'te olan ile yetinmeliyiz.

İBNI TEYMIYYE ALLAH'A MEKAN ISNAD ETMEMSİTİR

AKLİ BİR ŞEKİLDE ALLAH'IN HEM GÖKLERİN USTUNDE OLMASI İLE ONUN BİR CİHETTE VEYA MEKANDA OLMADIGINI BELIRTELİM

Bu meseleyi anlayamayanlardan bazilari; kelim ve felsefe'den etkilendikleri için, akıl ile Allah'ın goklerin ustunde olduguna delil isterler. Halbuki Kuran'ın ve Sunnet'in onlara yetmesi gerekirdi. Ama yetmedi ve karşı geldirler. Bu sekilde Kuran'da ve Sunnet'e ve Ehli sunnet ulemasına muhalefet ettiler. Hatta Eş'ari'lerin eski büyük imamlarına bile muhalefet ettiler. Allah onlari islah etsin. Simdi sizlere akıl ile Allah'ın goklerin ustune olmasının dogru oldugunu aciklayalim. Umarim simdi yazacaklarimi cok dikkatlice okursunuz.

Allah c.c. tek idi. Yaratiklari yaratmaya basladi. Arş'ını yaratti ve yedi kat gogu ve yeri yaratti. İlahi hikmet yer yuzunun alçak olmasını istedi ve böyle yaratti. Bize göre Arş'ın da yuksekte olmasını gerektirdi ve böyle yaptı. Kendininde bütün yaratiklari içinde olmadığını soyledi. Bu sekilde eger Arç yaratiklari en sonu ise, Allah ta yaratiklari disinda ise, böylelikle bizlere gore, Allah goklerin ustunde oldugunu Kuran'da ve sunnet'te acikladi. Yani bize gore Arş'ının da ustunde olmus oldu. Çünkü bize gore ya Allah c.c. goklerin ustunde olacak, yada yerde olacak, yada goklerin icinde olacak, yada her yerde olacak. Bunlari hepsinin dogru olmadığını her Musluman bilir. Böylelikle yaratiklari disinda olduğunu anladigimiz zaman, bize gore goklerin ustunde olduğunu anlamamız gerekir.

Eger dersiniz; Ey Ehli Sunnet, siz bunu demekle Allah'a mekan ve yer isnad etmiş oluyorsunuz.

Deriz ki: Asla böyle bir sey demek istemiyoruz. Biz Kuran'da ve Sunnet'te ne varsa onu kabul ederiz ve onun disina da cikmayiz. Ayrıca size sorariz, mekandan ne kasd ediyorsunuz?

Mekandan iki sey kasd edebilirsiniz.

Birincisi: Mkrandan kasd ettiginiz;"mekan'ın dışında olan herşey yoktur" manasında olabilir. Yani bir şey varsa mekandadır ve mekanda değil dersek yok demek isteriz. Eger böyle demek isterseniz, deriz ki: Bu sekilde Allah mekan'da dersiniz, mana dogrudur, ama lafız yanlistir. Yani; Allah Mekanda demeniz yanlış olur. Bizler(yani ehli sunnet) mekan kelimesini Allah'a hakkında kullanmayiz. Çünkü Kuran'da veya Sunnet'te mekan kelimesi hiç gecmemistir.

İkincisi: Eger Mekandan kasdınız yaratiklari bulunduğ yerdur dersiniz, yani; gramla olculen ve bir yer kaplayan şeyi kasd etti iseniz, deriz ki: Bu sekilde Mekan kelimesini Allah' hakkında kullanmak asla caiz değildir. Bu sekilde kullanan kisi hem lafızda hemde manada hata etmiş olur.

Bu mana ile, eger yaratiklarin en sonunun Arş oldugunu bilerseniz, onun ustunde de yaratik bir sey yoksa, Allah'ta Arş'ının ustunde ise, demekki Allah mekandan munezzeh olmus olur. Yani; "yaratılan mekandan munezzehtir" olur.

İste burada Ehli sunnet'in cok onemli bir kaidesini(kuralini) görmüş oluyoruz. O da; Allah c.c. hakkındaki soyleyecegimiz herşeyi, kafamizdan veya kelam ilminden vb. almayiz. Bizler sadece Kuran'dan ve Sunnet'ten ne geldi ise onu soyleriz ve "iman ettik" deriz ve "nasil oldugunuda Allah'a birakiriz".

Nasil ki Kuran ve Sunnet buna delalet ediyor ve bizim bolye yapmamizi istiyor.

Allah c.c. soyle buyurmudur: **Ve hiç bir şey O'nun dengi değildir**(İhlas suresi 4.ayet).

Yine soyle buyurmudur: **O'nun benzeri hiç bir şey yoktur. Ve O; Semi'dir**(Duyandır), **Basir'dir**(Görendir)(Şura suresi 11.ayet).

Yine soyle buyurmudur: **Gerçekten, Allah, fakirdir, bizler zenginiz, diyenlerin lafını; Allah işitmiştir. Dediklerini ve haksız yere peygamberleri öldürdüklerini yazacağız. Ve: Tadın o yangın azabını, diyeceğiz**(Ali imran suresi 181.ayet).

Derim ki: Burada Allah c.c. kendisinin izin vermedigi bazi sozleri kendisi hakkında kullananlari azaplandiracagini haber vermistir. Iste bu zikrettigim ayetlere benzer bir cok ayette Allah c.c. "Kendisinin sifatlari hakkında sadece bizlere ogrettigini kullanmamiz gerektigini, bunun disinda kafamizdan Allah'in c.c. sifatlari hakkında konusmamiz gerektigini" aciklamistir.

Eger bunu anlarsak, Allah'in Arş'ının uzerine istiva etmesinin, onun ustunde olmasi anlamina geldiginide anlariz. Nasil ki bu konudaki eserler buna delalet ediyor.

Bu konuda bazilarina reddiye yaparken bir cok delil getirdigimiz icin cok fazla Kuran'dan ve Sunnet'ten deliller getirmeyecegim. Sadece bir kac tane dlil getirecegim. Isteyen bu konuda yaziigimiz bir cok risalelerimize bakabilir.

Şunuda belirteyim ki; hala getirdigimiz akli deliller ile hakkı göremeyenler icin sunu soyleriz; bil ki Allah kendisinin goklerin ustunde oldugunu soyledi ise, buna iman edip susmamiz gereklidir. Illaki buna aklimizin yetmesi ve mantigimiz kabul etmesi gerekmez. Cunku bu gayp ilmidir. Hic birimiz nasil oldugunu akledemeyiz. Butun selefi salihin bu konuda icma etmislerdir.

KURAN'DAN VE SUNNET'DEN VE ALIMLER'DEN ALLAH'IN GOKLERININ USTUNDE OLDUGUNA DAIR DELILLER AYETLER

1- Şüphesiz Rabbiniz Allah, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arş üzerine istiva etti.(Araf suresi 54.ayet).

2- Yeri ve yüce gökleri yaratanın katından yavaş yavaş bir indirilişle (onu) indirdik. O Rahmân Arş'a istiva etti.(Taha suresi 4-5.ayetler).

3- Emîn misiniz o Semâdekinden; sizinle Arzı göçürüvermesinden? O vakit bakarsınız ki o Arz çalkalanıyordur.

Yoksa emîn misiniz o Semâdekinden: üzerinize bir mermîler yağdırıcı gönderivermesinden? O vakit bilirsiniz ki nasılmış inzarım.(Mulk suresi 16-17. ayetler).

4- Firavun dedi ki: "Ey Hâmân! Bana bir kule yap, belki ben o yollara ulaşabilirim."

"Göklerin yollarına ulaşabilirim de, Musa'nın ilâhının ne olduğunu anlarım. Ben onu mutlaka yalancı sanıyorum." İşte böylece Firavun'a kötü ameli süslü gösterildi de yoldan çıkarıldı. Çünkü Firavun düzeni hep boşa çıkar.(Mumin suresi 36-37.ayetler).

Bu ayette, Musa aleyhisselam'ın Firavuna, Allah'ın göklerin üstünde olduğunu haber verdiğini görüyoruz.

Hadisler

5- Meşhur "Cariye hadisi" diye bilinen hadis: ... Onu bana getir, buyurdu. Bende cariyemi Resulullah s.a.v'e getirdim. Resûlullah s.a.v cariyeye hitaben: ALLAH NEREDEDİR? diye sordu. Cârîye: **SEMADADIR**, dedi. Tekrar, BEN KİMİM? Buyurdu. Cârîye : SEN ALLAH'IN RESULÜSÜN, dedi. Bunun üzerine Resûlullah s.a.v bana: Onu azad et, çünkü o bir " MU'MİNE " dir, buyurdu.(sahih Muslim). Derim ki: Bu hadisi ummet'in hepsi kabul etmişlerdir. Sadece bu zamanlarda çıkan bir kaç kendini alim sanan cahiller hariç. Onlarada itibar edilmemektedir.

Ayrıca bazı cahiller, Ehli sunnet "Allah semadadır" dedikleri zaman, göklerin onu kuşatır anlamına geleceğini sanmışlardır. Ama şimdi bu onların Arapça dilinden hiç haberdar olmadığını gösterir. Çünkü Arapçada "semaa" senin üzerinde olan herşeye denir. Gökte sema'dadır. Arş'ta semadadır. Böylelikle Arş'ının üstünde olan Alah'ta semadadır (senin üstünde olan herşeye sema denir. Bu kaideye bakmak için her hangi bir Arapça dil kitabına bakabilirsiniz. Mesela: tacu el-arus vb).

Konuda çok fazla hadis vardır. burada bir tanesi ile yettik.

Bu hadis hakkında bütün kelimelerin en eski hocası olan imam İbni Kullab'ın açıklaması

6- İbni Kullab mana olarak şöyle demistir:

İste Allah Rasulu s.a.v. Allah hakkında "Nerededir?" sorusunu caiz görüyor ve kendi de bu soruyu soruyor. Ve "Göktedir" diyen kişinin sözünü de doğruluyor. Böyle diyenin imanına hükmediyor. Cehm bin Safvan(Cehmiyye fırkasının başkanı ve önderi) ve onun görüşündekiler, Allah'a "Nerede?" sözünü caiz görmüyorlar. Ama eğer bu soruyu sormak yanlış olsaydı , ilk önce Allah Rasulunun s.a.v. sorusunu inkar etmek gerekirdi. Aslında kadına doğru demesi yerine, "Hayır asla böyle deme, deki; Allah her yerdedir, çünkü eğer sen böyle dersen Allah'ın sınırlı olduğunu sanılabilir" demesi gerekirdi (yani Cehmiyyelere göre böyle demesi gerekirdi).

Ama asla böyle bir şey olamaz. Şüphesiz ki Allah Rasulu böyle diyeni tasdikledi(yani Allah c.c. göktedir diyeni tasdikledi). Karsısındakinin bu cevabı verdiğinde içinde ne düşündüğünü de bilirdi. Bu şekilde en doğru olan sözün bu söz olduğunu biliyordu. Böyle dediğinde(yani Allah Gökte dediğinde) İman'ın olması gerektiğini de biliyordu. Çünkü bu yüzden bu cevap ile onun imanlı olduğuna hükmetti.

İste böyle ise(eğer Cariye'nin bu cevabı doğru ise) nasıl bunun tam tersi bir şey doğru olabilir ki? (yani nasıl Allah'ın gökte olmadığı doğru olabilir ki?).

Kitap da (yani Kuran da) bunu söylüyor ve bu cevabı tasdik ediyor (yani Allah'ın gökte olduğunu).

Derim ki: Bunu imam İbni Teymiyye "**Der-i Tearudu El-akli ve En-nakl**" adlı eserinde, imam İbni Forak'ın kitabından naklen zikretmiştir(6.clt. 193.s.).

İmam Es-ari'de İbni Kullab'ın "Şüphesiz ki Allah c.c. Ars'ına istiva etmiştir ve o her şeyin üstündedir" dediğini nakletmiştir(ictimai el-cuyusu el-islamiyye, yazarı; imam İbnülkayyim. 179.s.).

Aynı zamanda imam İbni Kullab, Allah ne dünya'nın içinde nede dışındadır diyenlere (yani simdiki Es-ari'lere ve Maturidi'lere reddiye vermiştir. İbni Teymiyye'nin biraz önce zikrettiğimiz kitabını muracaat edebilirsiniz.

Bu konuda sahabenin ve ulemanın başka sözleri

7- Abdullah bin Mesud şöyle buyurmuştur:... **ve Arş suyun üstündedir. Allah'ta Arş'ın üstündedir...**

İmam Zehebi El-uluv adlı eserinde bu hadis hakkında şöyle demiştir: Senedi sahihtir.

8- Muhaddislerin hocası imam Abdullah bin Mubarek'e Rabbimiz'i nasıl tanımamız gerekiyor sorusu sorulduğu zaman şöyle demiştir: Yedinci gökte Arş'ının üzerindedir. Cehmiyyenin dediği gibi o buradadır yani yer yüzündedir demeyiz.

İmanın bu sözü imam Ahmed bin Hanbel'e ulaştıca şöyle der: **İste bu konudaki bizim görüşümüz budur.** (İmam Zehebi'nin el-uluv adlı eseri)

9- İmam Ebu hanife soyle demistir: **Kim Allah'in gokte oldugunu inkar ederse kafir olur.**(el-uluv. Fikhu el-ekber'den naklen).

10- İmam Malik'in meşhur sözü. İstiva'nin nasıl olduğu hakkında soru sorulduğu zaman soyle demistir:

İstiva bilinir (yani arapçada bu kelimenin manası bilinir. Nasıl ki imam Kurtubi tefsirinde bunu böyle açıklamıştır.). **Keyfiyeti mechuldur** (yani nasıl olduğu bilinemez). **Bu konu hakkında soru sormak ise bidattir.** (el-Uluv).

11- İmam Geylani şöyle demistir:

Ve o (Allah) uluv (yükseklik) cihetindedir. Arş'ına istiva etmiştir. Mülk'ü herşeye ihtiva etmiştir(kuşatmıştır)...(imam Geylani'nin **El-gunye li talibi tariki el-hak** adli eserine bak).

12- imam Kurtubi "**El-Esna fi Serhi el-Esmai el-Husna**" adli eserinde "**Suphesiz ki Allah'u tealâ Ars'inin üzerindedir**" demistir. İmam ibni Forak'ında bu zirettiği görüş üzerine olduğunu ve inancının böyle olduğunu zikretmiştir(İmam ibnulkayyim el-cevziye "ictimai el-cuyusu el-islamiyye" adli eserinde bunu zikretmiştir. 178.s. imam Kurtubi'nin zikrettiğim eseride Arapca olarak basılmıştır). İmam Kurtubi kitabında bir çok imamdanda Allah'ın gmklarin üstünde olduğunu zikrettikten sonra şöyle demiştir:

Derim ki(imam Kurtubi diyor) : İşte bu Şeyh Ebul Hasen(eş-Ari)'nin smzüdür. Keza bunu Ebu Ömer (ibni Abdilber) naletmiştir. Bununlada bir den fazla alim ihticac ederek demişlerdir ki: Allah Arş'ının üzerindedir. Nasıl zikrettiğimiz gibi(169.s.).

13- Yine imam kurtubi, imam Allame Hattabi'nin "Şiaruddin" adli eserindeki şu sözünü nakletmiştir:

Zor durumda kalindiği zaman Allah'a dua etmenin ve dua edilenin gokte oldugunu bildikleri için ellerini ona dogru acmak, muslumanların ve hatta avam tabakasının bile adeti olmustur.

14- imam Nevevi r.h. bir çok eserinde Allah'ın goklerin ustunde olduğunu zikretmiştir. mesela:

RAVDATU ET-TALIBIN ADLI ESERİNDE SOYLE DEMİSTİR: (BİR KAFİR) **EGER LA İLAHE İLLALLAH, GOKTEKİ KRAL TEKTİR DERSE, VEYA(HİC BİR İLAH YOKTUR) SADECE GOKTEKİ DERSE, O KİSİ MUMİN OLMUSTUR.** ALLAH SOYLE BUYURMUSTUR: (SİZ GOKTEKİNDEN EMİNİMİ OLDUNUZ?)(Mulk 16.ayet)(burada Allah'ın goklerin ustunde olduğuna dair ayeti zikretmesine dikkat et) (10.clt. 85.s.).

Meseledeki İCMA

13- İmam ibni El-kettani, **icma** meselelerini zikrederken soyle demistir: **ve Allah'in goklerinin üzerlerinde olduğunda icma etmişlerdi**(el-ikna fi mesaili el-icma. Arapca baskisi ile 45.s.).

Derim ki: Bu şekilde bütün Ehli Sunnet ulemasi bu konuda ihtilaf etmemislerdir. tarih boyunca sadece bu konuyu açıklayan bir çok kitap yazılmıştır. Bir kısmı bizim zamanimize kadar ulaşmış ve basılmıştır. İmam Zehebi'nin El-uluv adli eseri gibi. Ayrıca bu kitabın muhtasari Türkçe'ye tercüme edilmiştir.

BU KONUDAKI ŞEYHULİSLAM İBNI TEYMIYYE'NİN SELEFİ SALİHİNE MUVAFAKAT ETTİGİNİ İSBAT ETMEK İÇİN BAZI SOZLERİNİ NAKLEDELİM

Er-Risele et-Tedmuriyye adlı kitabında soyle demistir:

... ve derlerki, (Allah) ne dünya'nin icinde ne de dünya'nin disinda ne de... iste aslında Allah'a isnad ettikleri bu sıfatlar ile ancak olmayan bir şey vafsedilebilir...

Aynı kitabta soyle demistir:

... Bilinmektedir ki; Cihet hakkında (kuran'da veya sunnet'de) sabit bir nas yoktur.

... Ciheti nefyeden kişiye sorulur. Cihet'i(cihet'tern kasid mekandır) nefyederken kasd ettigin var olan ve yaratılan bir şeymi?

İste Allah yaratıklarının icinde degildir. Yoksa cihet'i nefyederken kasd ettigin Alem'in (yaratılan şeyler) disimi?

İşte hiçbir şüphe yoktur ki Allah (yarattığı) Alem'in ustunedir ve yaratıkları ile birlesik degildir. Aynı sekilde de "Allah cihettedir" diyen kişi için şöyle denir: Cihetten kasd ettigin Allah'in Alem'in ustunde olmasimidir?

Yoksa bundan kasd ettigin Allah'in yaratıklarının içinde olmasimidir?

Eger birincisini kasd etti isen bil ki o haktır (yani Allah'in Alem'in ustunde olması). Ama eger ikincisini kasd etti ise bil ki o batıldır...

Derim ki: imam ibn Teymiyye bu kitabının farklı yerlerinde Allah'in göklerin ustunde olduğunu çok güzel bir şekilde açıklamıştır.

Yine aynı kitapta şöyle demistir:

... Aynı şekilde insanların içinde istikrar eden görüş ise; Allah'in herşeyin ustunde ve en yüce olmasidir. Bu şekilde "o göktedir" denildiği zaman, anlaşılan şey ise: Onun yusekte olması ve herşeyin ustunde olmasidir. Aynı şekilde Cariye hadisindeki gibi ona Peygamberimiz s.a.v. sordugunda "Allah nerededir?" dedi ki: "Semadadır". İşte buradan kasd ettiği Allah'in yuksekte olmasidir. Böylelikle yaratılmış olan cisimlerin içinde olmasını veya hulul etmesini kasd etmemiştir (yani göklerin içinde olmasını kasd etmemiştir).

Eger (Allah c.c. hakkında) uluv (yükseklik) denilirse, bütün yaratıkların ustunde kasd etmiş olunur.

... Çünkü Alem'in ustunde Allah'tan başka hiç bir şey yoktur...

Minhacü es-Süne ennebeviyye adlı eserinde şöyle demistir:

... Eger birisi derseki: Allah göklerinin ustunedir. Arş'ının üzerindedir. Yarattıklarından ayridir (birlesik degildir). İşte bu mana haktır...

Yine aynı kitabında şöyle demistir:

... Aynı şekilde eger (muhalif bir kişi) derseki: Eger Allah Alem'in (yaratılan yerlerin ve göklerin) ustunde ise, onun cisim olması gerekir, veya Alem kadar büyük veya ondan küçük veya onunla aynı boyda olması gerekir. Bunların hepsinde Allah hakkında imkansızdır.

İşte buna denir ki: İnsanlardan çok fazlası (fıtrat üzere olanlar), Allah'in Alem'in ustunde olduğunu ama cisim olmadığını söylerler.

Bu sözün üzerine derseki: Sizin bu sözünüz akledilecek bir şey degildir ve akıl böyle bir şeyi kabul gormediği için fasid bir gorustur.

İşte bu zaman o kişiye şöyle denir: Sende Allah için, Allah'ın var olduğunu ama ne Alem'in içinde nede Alem'in dışında, ne Alem ile birlesik nede Alem'den ayrı, nede ona bir şey yaklaşmaz nede ondan bir şey uzaklaşmaz, nede ona bir şey cikmaz, nede ondan bir şey inmez (burada hep ayetlere delalet ediyor. Mesela: "Güzel sözler ona çıkar" "Fatır suresi 10.ayet" ayeti gibi) ve buna benzer yaptığınız garip inkarlar. İşte bunlar Fıtrat'ı selim olan bir kişiye soylense kesinlikle böyle bir şeyi inkar eder. Böyle bir şeyin olmasının imkansız olduğunu söyler. Böyle bir şeyin inkarı; Allah'in cisim olmadan göklerin ustunde olmasının aklın inkarından daha fazla kabul edilemez bir şeydir(yani; Allah'in gökte olduğunu kabul etmek, akli selim olan kişilere daha yatkındır).

Eger fıtrat senin bu sözünü inkar edip kabul etmedi ise, senin bu mezhebinin batıl olduğu ortaya çıkar. Böylelikle Allah Alem'in ustunde olması gerekir...

Derim ki: Yani imam ibn Teymiyye'nin buradan kasd ettiği; herkesin fıtratı ile Allah'in Alem'in ustunde olduğunu bilmesinin isbatıdır. Ayrıca kim akli deliller ile Allah'in Alem'in ustunde olduğunu inkar ederse, bizde onun mezhebinin akli deliller ile yok ederiz. Ayrıca akli selim kişilerin aklına en yatkın olan goruş Allah'in göklerin ustunde olduğu gorustur.

Bu şekilde imam'ın açıklamaya çalıştığı şey: Herşeyde hakem tuttugumuz şey Akıl degil, Kuran ve Sunnet olması gerektigidir. Kuran'da ve Sünnet'te ne varsa onu Kabul edip susulması gerektigidir. Allah ibn Teymiyye'ye ve bütün Ehli Sünnet ulemasına ve onları takip edenlere rahmet eglesin.

İmam bu kitabında bu konuyla alakalı bir çok sözü vardır. Ama bizler bunlar ile yetineceğiz inşallah, isteyen kitabı muracaat edebilir.

Beyan Telbis el-Cehmiyye adlı eserinde şöyle demiştir(bazı yerlerini hafiften açıklamak için değiştirerek zikrediyorum) :

... Yaratan Allah'ın c.c. Cisim olmadığını söyleyenler, iki kısma ayrılmışlardır.

Birinci kısım: Demistir ki; Allah Alem'in üstündedir ve Arş'ında üzerindedir. Bununla birlikte o cisim değildir ve bir yer ile temas halinde değildir (birleşik değildir).

Bunu söyleyenler ise: (1) Kullabiyye, (2) Kerramiyye, (3) Eş-ariyye akidelerine nisbet olunan bir grup, (4-5-6-7-) dört mezhep mensuplarından bir grup, (8) Hadis ehli, (9) Sufiler ve bu akideyi (yani Allahın Alem'in üstünde olmasını) imam El-Eşari Hadis ve sunnet ehlinin akidesi olarak zikretmiştir.

(İmanın burada Sufilerden kasd ettiği eski ve selef zamanında olan sufilerdir. Mesela imam Cüneyd gibi vb. kendi zamanındaki sapık sufileri elbette kasd etmiyor. Çünkü sonradan sapıtan sufiler, Allah'ın her yerde olduğunu söylerler ve coğunda da küfür olan hulul akidesi vardır. Allah bizi korusun.)

İkinci kısım: demişlerdir ki; Allah Alem'in üstünde değildir ve Alem'in üstünde hiç bir şey yoktur. Arş'in üstünde de bir şey yoktur.

Buda: (1) Cehmiyye'lerin, (2) Mutezile'nin, (3) Eşari'lerden mutaahhir olanların (yani ilk zamanında değil de sonradan ortaya çıkan ve imamlarına uymayan Eş-ari'ler), (4) Felsefe'cilerin, (5) Karamita'nin, (6) Batiniyye'lerin akidesidir...

Derim ki: Bunun dışında imam İbni Teymiyye'nin kitapları bu meselelerin izahı ile doludur. Kendisi bu meselelerde kesinlikle Ehl-i sunnet'in görüşünden çıkmamıştır. Allah ona rahmet etsin.

BU KONUDAKİ MUTAAHHIRUN(SONRADAN GELEN) EŞ-ARİ ULEMASININ BAZI SÖZLERİ VE MUNAKAŞASI

İmam Abdul Kahir Temimi El-Bağdadi, El-Farku Beynel Firak adlı kitabında diyor ki : Alimler icma ettiler ki, Allâh mekânlardan münezzehtir.

İmam Şerefuddin bin Tilmiseni, Luma'ul Edille adlı kitabında Eş Şûra Sûresi 11. ayetini hatırlatarak Allâh'ın kesinlikle yaratıklara benzemediğini söylemiştir. O halde bir yerde bulunmak, bir yerde barınmak cisimlere benzetmektir ve Allâh bundan münezzehtir.

İmam Ebu Sene El-Lamişi, Et-Temhidu Li Kavaidit Tevhid adlı kitabında diyor ki: Allâh, kesinlikle mekân ile vasıflandırılmaz.

Deriz ki: İmam Abdul Kahir Temimi El-Bağdadi. Bu imam Eşari akidesi ile maruftur. Aynı şekilde imam'ın "Allah mekanlardan münezzehtir" derken, burada kasd ettiği yaratılan mekandan münezzehtir olmasıdır. Yani yaratıkları ile birleşik değildir. Nede yaratık olan Mekan'ın içinde de değildir. Ama eğer Arş yaratıkların sonu ise, onun üstündeki herşeyde yaratık değilse, Allah da Arş'ının üstünde ise, böylelikle onu mekan'dan da münezzehtir tutmuş oluruz. Nasıl ki Şeyh İbni Teymiyye'nin önceki aktardığımız sözlerindeki gibi.

İmam Şerefuddin bin Tilmisani'nin sözü hakkında ise; Allah'ın yarattıklarına benzemediği hakkındaki sözleri doğrudur. Bu tıpkı İbni Teymiyye'nin dediği gibi zaten.

Ayetten sonra zikrettikleri hakkında ise; Yukarıdaki İbni Teymiyye'nin sözleri ile cevap veririz. Şimdi deriz: Eğer Allah hiç bir şeye benzemesi ise, nasıl ki onun duyması ve görmesi hiç bir şeye benzemez, aynı şekilde Arş'ının üstünde olması da hiç bir şeye benzemez. Bu durumda onun Arş'ının üstünde olması ile birlikte mekandan münezzehtir olması makul bir şeydir.

Şimdi bilmek lazım ki; Kuran'dan veya Sünnet'ten gelen bir delil varsa, akla uymadığı için bunu inkar etmek veya tevîl yapmak doğru değildir. Yapılması gereken ise; duyduk ve itaat ettik demektir.

Şunuda belirtiyim ki; imam Tilmisani sizin zikrettiğiniz kitabında "Allah'in istiva sifatini, istevla olarak tevil ediyor". Buda açıkça bütün selef'in gorusune ve hatta imamları olan Eşari ve İbni Kullab vb. gibi büyük ulemayada muhalefettir. Malesef Tilmisani'nin yaptığı Mutezile gibi sapık firkalara muvafakattir. Malesef çoğu Eşariler bu konuda kendi hocalarının gorusune muhalefet ederek, Mutezile'nin gorusunu takip etmişlerdir. Böyle bir meselede eğer bu imam hata etti ise; hatalarında da onu takip edecek değiliz elbette. Selef'in icma ettiği bir meselede, seleften sonra gelen bir alimin sözünü alıp, bütün büyük ulemanın sözünü cöpe atmak insaf dairesinden çıkmak ve sapıklığın pesinde gitmektir.

Heleki çoğu ulema Kuran'a ve Sunnet'e uyduktan sonra buna muhalefet etmek gerekir.

Son olarak şunuda söylemek isterim ki; Biz Kuran'da ve Sünnet'te ne varsa iman ederiz.

Eğer dersenez bize; Ey Ehli Sünnet'çiler, sizler Allah'in gökte olduğunu söylerseniz ona mekan isnad etmiş olursunuz ve... deriz ki: (duyduk ve itaat ettik) (bakara 285.ayet) bu gayb'tır. Yani nasıl olduğunu sadece Allah bilir. Bizler sadece iman ederiz ve susarız.

İmam Ebu Sene El-Lamişi'den getirdiğiniz delil hakkında deriz ki: Bizler zaten Allah'i bir yer ile vasıflandırmadık. Nede İbni Teymiyye kitaplarında hic bir yerde böyle bir şey söylememestir. Nede seleften olan hic bir Ehli sunnet imami ve Peygamberin s.a.v. yolundan gidenler bunu dememistir. Aksine Allah'a mekan isnad etmenin bidat olduğunu, çünkü Kuran'da ve Sünnet'te böyle bir kelimenin nakil olmadığını açıklamışlardır. Böylelikle imam Ebu sene'nin sözü ile imam İbni Teymiyye'nin sözüne reddiye yapmanın sadece yanlış anlamadan kaynaklanabileceğini düşünüyorum.

Sizin zikrettiğiniz imam Ebu Sene'nin Et-Temhidu Li Kavaidit Tevhid adlı eserini aramama rağmen bulamadım. Halbuki bildiğim kadarı ile; aynı isimli imam Ebu el-muayyen ennesefi'nin bir kitabı vardır. Sizin zikrettiğiniz imam Ebu sene'nin kitabına nasıl ulaştığınızı ve nerede olduğunu ve basılıp basılmadığını belirtirseniz ve Ebu sene'nin kim olduğunda kısaca eklerseniz ve hangi tercümelerde adı geçtiğini açıklarsanız seviniriz inşallah.

MUTAAHHIRUN'DAN OLAN ESARI ULEMASI ALLAH'A CİHET ISNAD EDENİN KAFİR OLMAYACAGINI SOYLUYOR

Yukarıda zikrettiğimiz selef ulemasının ve onlara uyan İbni Teymiyye gibi ulemanın Allah'a cihet isnad etmediğini öğrendikten sonra, bazı Eş'ari alimlerinin Allah'a cihet isnad edenler hakkındaki görüşlerini alalım.

İmam Gazali **Feysalu et-tefrika beyne el-islam ve ez-zendeka** adlı eserinde Allah'a cihet isnad edenin kafir olmayacağını söylüyor.

İmam İzzeddin bin Abdusselam **El-havi li el-fetava** ve **Kavaidu el-ahkam** adlı eserlerinde cihet isnad edenin kafir olmayacağını belirtiyor.

İbni Hacer el-Heysemi **Ez-zevacir** adlı eserinde kafir olmayacaklarını belirtiyor.

Bu açıklamayı yapmadan kasd ettiğim: Eş-ari'lerin eskileri Allah'in göklerin üstünde olduğunu söyleyip kabul etmekte iken, sonradan gelenler ise bunu inkar etmişlerdir. Daha kötüsü eski Eş-ari'lerin ve kelamcılarının sözlerini tevil edip onlar Allah'in göklerin üstünde olduğunu söylemiyor demislerdir.

Bunu demek ile kalmayıp Eş-ari olmayan alimlerin sözlerini kendi eski Eş-ari hocalarının sözleri gibi tevil etmeleri gerekirken, onların bu sözlerini çok büyük bir hata ve yanlış bir inanç sayarak Allah'a

bir bolge ve yerleşme isnad ettiklerini soylemişlerdir. Halbuki boyle demenin acik bir hata ve yanlış olduğunu aciklamistik. Allah ıslah etsin.

SON SÖZ

Boylelikle ibni Teymiyye'nin bu konudaki görüşünün bütün Selefi Salihine ve hatta kelamcilarin imamlarina bile muvafakat etmekte olduğunu gormus oluyoruz.

Bu sekilde ibni teymiyye'nin bu konudaki gorusunun Kuran'a ve Sunnet'e uydugunu gormüş oluruz. En dogrusunu Allah bilir ve Allah'a hamd olsun.

8 Peygamberimizin s.a.v.
kıyamette Allah'ın
Arş'ına oturması ve bu
konuda gelen rivayetler

8- Sekizinci mesele: Peygamberimizin s.a.v. Kıyamet günü

Allah'ın yanında Arş'ına oturması

Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur

Meselenin özü: Allah c.c. soyle buyurmıştır: (Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın)(isra suresi 79.ayet). Bu ayetin tefsirinde imam Mucahid r.h. soyle demistir: Kıyamet günü, (Allah'in) Arşında, (Allah'in) yanına otutturacaktır.

Iste bu rivayeti kabul eden bir suru ulema vardir. Onlardan biriside imam ibni Teymiyye'dir. İşte bu rivayeti makbul gordugu için, bazi cahiller onu sapiklik ile suçlamıştır. Halbuki ibni Teymiyye'nin Mucahid'in rivayetine dayandigini unutuyorlar. İbni Teymiyye'den önce onlarca alim'in bu rivayeti kabul ettiginide unutuyorlar.

Bizlerde inşallah risalemizin bu bolumunde Mucahid'den naklolunan bu rivayet'in sihatini araştıracağız. Ulemanın neden acaba bunu kabul ettiklerini ve bu Hadis hakkında ulemanın bazi sozlerini nakledecegiz inşallah.

Şeyhulislam ibni teymiyye; "Allah, Hz muhamed'i s.a.v. Arşında yanına atutturuyor" sözünü dedigi için bidatçı olurmu?

İLK ÖNCE BU KONUDAKİ ŞEYHULİSLAM IBNI TEYMİYYE'DEN NAKLEDİLEN SÖZLERİ ZİKREDELİM

1- İmam ibni Teymiyye soyle diyor:

... ve dediki (yani imam Ebu bekir ibni Ebi Asım **Es-sunne** adli eserinde) : Bize Ebu Bekir bahsettiki, dediki: Bize ibnu Fanil bahsettiki, o da Leys'ten oda Mucahid'den (şu ayetin tefsirinde) "Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın"(isra suresi 79.ayet).

dediki (yani imam Mucahid) : Arşında yanına otutturacaktır (ikametü ed-delil ala ibtali et-tahlil).

Derim ki: Bu Rivayet'in sahih ve zayıf olması hakkında konuşmayacağım. Cunku o konuyu birazdan ayrı bir konu olarak acıklayacağım insallah.

2- Yine soyle diyor:

Seleften bir grup, peygamberimizi Arşında yanına otutturdugunu soylemislerdir.

Kimileride bunu inkar etmişlerdir (er-raddu ala el-bekri).

3- Yine soyle diyor:

O kitapta (yani imam Ebu yala'nin ibtalu et-tevilat adli eserinden bahsediyor) dolu uydurma hadislerde vardır.

... Bazılarının merfu olarak rivayet ettikleri seylerde vardır. Mesela Allah Rasulu'nun s.a.v. Arşında yanına otutturacağı hakkındaki rivayetler gibi. Bunu bazi kişiler bir çok sened yolları ile merfu olarak rivayet etmişlerdir. Bu tür rivayetlerin hepsi uydurmadır. Sabit olan ise Mucahid'den gelen rivayettir. Selef ve imamları bunu rivayet edip inkar etmezler ve kabul ederler (deri tearudu el-akli ve en-nakl).

4- Yine soyle diyor:

Eger bu beyan olursa, bilinmesi gerekir ki; büyük Alimlerin ve Allah'in makbul evliyalari; Muhammed'i s.a.v. Rabbi Arşında yanına otutturacağını soylemişlerdir.

Bunu Muhammed bin Fudayl, Leys'ten, oda Mucahidden şu ayetin tefsirinde

zikretmistir: "Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın"(isra suresi 79.ayet). (mecmu el-fetava).

5- Yine sapik mucessime firkasına reddiye yaparken, bu konudaki mucessimenin gorusunun (haşa) Allah Arşının icinde oldugu ve Arş'ta biraz bir bosluk oldugu, o bosluguda (haşa) peygamberimiz icine girip oturarak kapatacagini soylemislerdir.

Imam ibni Teymiyye bu gorusu zikrettikten sonra Ehli Sünnet'in gorusunu zikrederek Mucessimlere reddiye yapar. Bu konudaki Ehli Sunnet'in gorusunun Allah'in Kuran'da dedigi gibi Arşına istiva ettigi ve Arşına dokunma halinde olmadigi ve buna benzer butun sapikca fikirlerin dogru olmadigini aciklamistir (telbisu el-cehmiyye).

Bu son olan kitabındaki sozunun özetini zikretmemin sebebi ise; kesinlikle ibni Teymiyye'nin bu Hadisi alarak sapik mucessimler gibi dusunmedigini ortaya koymak içindir.

Şimdi bu konudaki ibni teymiyye'nin sozlerini zikrettikten sonra, alimlerin sozlerini ve seleften gelen bu rivayet hakkındaki sozleri nakledelim.

PEYGAMBERIMIZI ALAH'IN ARŞ'INDA YANINA OTUTTURACAGINA DAIR OLAN RIVAYETLER

VE

BU RIVAYETLERİ KABUL EDEN ALIMLERDEN BAZI NAKİLLER

Genellikle senedleri zikretmeden sadece ilim ehlinin sozlerini zikredecegim. Senedinin hukmunu zikredip hangi hadis kitabında oldugunu cogu zaman beyan etmeye calisacagim inşallah.

1- Abdullah bin Sellam r.a.h. , kiyamet gunu Allah'in kursi'sine peygamberimizi otutturacagini zikretmistir.

Senedi: Zayıftır. Ravilerinin arasinda mechul olanlar (yani kim oldugu bilinmeyenler) vardır.

Zikreden: imam El-hallal **Essunne**'de ve imam Taberi tefsirinde.

2- İbni Abbas'tan gelen bir Rivayet'te bu ayetin tefsirinde (umulurki Rabbin seni makami mahmu'da ulastirir) soyle dedi: **Arş'ına otutturacaktır.**

Senedi zayıftır. Hatta imam Zehebi (El-Uluv'da) senedine sakıt demistir. Ama Zayıf bile olsa, imam Mucahid'den gelen Sahih rivayeti guclendirmektedir.

Derim ki: Seleften olan bir grup alim, imam Mucahid'in rivayetinin sabit olup onun disindaki rivayetlerin batil oldugunu ve rivayet edilmemesi gerektigini zikretmislerdir. Hatta bazilari imam Mucahid'in rivayeti disindaki rivayetleri zikredenin Allaha'a tovbe etmesi gerektigini zikretmislerdir.

Nasil ki bunlari imam Ebu Yala el-Hanbeli "**ibtalu et-Tevilat**" adli eserinde bir cok alimden rivayet ettigi gibi. Bizlerinde burada bu hadisleri zikretmemizin sebebi; imam Mucahid'in rivayetini guclendirme babindandir. Cunku zayıf rivayetler bir araya geldiginde kuvvetlenebilirler. Nasil ki Hadis usulunde mukarrar oldugu gibi.

Yine unutulmaması gerekir ki; Mucahid'in rivayeti disinda kalan rivayetlerin uydurma oldugunu soyleyen alimler imam Mucahid'in rivayetini kabul gormuslerdir. Bunuda unutmamak gerekir.

3- Mucahid şu ayetin tefsirinde: "Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın"(isra suresi 79.ayet) şöyle demiştir: **Muhammed'i s.a.v. Arş'ta yanına otutturacaktır.**

Senedi: Bazı alimler zayıf demistir. Bazilari ise sahih demistir. Buyuk Mufessir ibni cerir et-Taberi tefsirinde sahih oldugunu zikretmistir.

Zikreden: ibni Cerir tefsirinde, ibni ebi Şeybe musannef'inde, ibni Abdilber es-sunne'de, El-hallal es-Sunne'de zikretmislerdir.

4- Suneni Ebu Davud diye meshur olan Es-sunen adli eserin sahibi "imam Ebu Davud es-sicistani" soyle demistir: **Kim bunu inkar ederse, iste o kişi bizde muttehemdir** (kötü bir şekilde

itham edilmistir. Birazdanda anlasilacagi gibi imam'in kasd ettigi bidatçı demek olabilir. Yine en dogrusunu Allah bilir).

Yine dediki: **Hala insanlar bu hadisi zikrederler ki bununla Cehmiyye'yi kizdirmek isterler. Çünkü Cehmiyye'ler, Arş'ın ustunde bir sey oldugunu inkar etmislerdir.**

Yani; Cehmiyye Allah'in arsinin ustunde oldugunu inkar ettikleri icin, selef'te onlari kizdirarak bu hadisi zikrederlermiş ki Arş'ın ustunde Allah'in oldugunu isbatlamak icin. Gunumuzun Cehmiyye'leride bunu duyunca cok fazla kizarlar. Reddiye verdiklerimiz gibi...

Imam'in bu sozunu imam El-hallal, Es-sunne adli eserinde direkmen işittigini soyler. Boylece imam ebu davudun bu sozu Sahih'tir insallah.

5- imam Ebu bekir bin Ebi talip soyle demistir:

Kim bunu reddederse (yani zikrettigimiz Mucahid'in haber'ini) **Allah'a reddetmis olur, ve kimde Peygamberimiz'in bir faziletini yalanlarsa, Kafir olmus olur.**

Yani; Kim bilerek ve ozellikle sabit oldugunu bile bile peygamberimizi kucuk dusurmek adina, Peygamberimizden gelen guzel bir menkibeyi ve faziletini ve onun mertebisi aciklayan bir hadisi inkar ederse kafir olur manasindadir.

Bunu yine imam El-hallal, Es-sunne adli eserinde sahih bir senedle rivayet etmistir.

6- Yine imam El-hallal adi gecmis kitabinda soyle der:

Bana Ahmed bin Asram El-muzeni bu hadisi okuduktan sonra soyle dedi: Kim bunu reddederse, Allah'a ve Rasulune karsi bir seyi reddetmis olur. ve o kisi bizde Kafirdir...

7- Bu konuda imam Ebu bekir El-mervezi'nin "**Makamı Mahmud**" adli bir kitabi vardir. bu kitabinda imam Mucahid'in bu sozu hakkında konusmustur. Bu kitabi yine imam El-hallal adi gecmis kitabinda zikretmistir.

8- İmam Ebu bekir bin Hammad El-mukri soyle demistir:

Kimin yaninda bu Hadisler zikredilirse ve oda susarsa (yani ne kabul eder nede reddederse) **o kisi islam'daki bir seyi reddetmis olur. İşte bunun durumu bu ise, bunlari inkar edenin hali ne olur?**

Bunu yine El-hallal, Es-sunne adli eserinde sahih bir senedle rivayet etmistir.

9- İmam Ebu cafer Ed-dakiiki soyle demistir:

Kim bunu inkar ederse, o kisi bizde Cehmi'dir. Boyle bir seyi reddeden kisinin hukmu; o kisiden uzak durmaktır.

Cehmiyyeler; selef'in kafir dedigi sapik bir firkadir. İşte onlar Allah'in goklerin ustunde oldugunu inkar edip, Allah'in her yerde oldugunu iddia ederler. Kuran yaratilmistir derler. Hepsi ayni itikadda degildirler elbette. Kendi aralarinda itikadi bazi farkliliklarda vardir. Boyle bir cok sapik fikirleri vardir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

10- Abbas Ed-duri ise soyle dedi:

Bunu ancak bir sey ile itham edilmis bir kisi reddedebilir.

Yani; akidesi sahih olmayan bir kisi ancak inkar eder manasindadir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

11- Ishak bin Rahuyeh soyle demistir:

Bu hadise iman edip, teslim olmak gerek.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

12- Yine imam Ishak, Ebu ali El-kohistani'ye soyle demistir:

Kim bunu reddederse, iste o kisi bizde Cehmi'dir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

13- Abdulvehhab El-verrak soyle demistir:

Kim Peygamber'in s.a.v. (kiyamette) Allah'in yaninda Arş'a oturacagi faziletini inkar ederse, bu kisi islam dininde itham edilir.

Yani; dinden cikmasindna korkulur. Veya; dininde sorun vardir manasindadir.

Yine soyle demistir:

Kim bu hadisi inkar ederse, o kisi Cehmi'dir.

Bu iki rivayeti imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

14- İbrahim El-asbahani soyle demistir:

Bu hadisi alimler yuz atmis senedir zikrederler ve sadece bidatçılar inkar eder.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

15- Yine Ibrahim soyle dedi, Hamdan bin Ali'ye bu hadis hakkında sordum. Dediki:

Bu hadisi elli yildir yazmistim, ve Bidatçılar disinda inkar edeni gormedim

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

16- İbrahim El-harbi dediki, bize Harun bin Maruf soyle dedi:

Bunu sadece Bidat ehli inkar eder.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

17- Yine Ibrahim soyle dedi:

Bu hadisi Osman bin Ebi şeybe, insanların cokca bulundugu bir mecliste zikretti.

Mecliste kaç kişi olabilir ki? yaklasik yirmi bin diyelim. Duşunsene, eger insanlardan birisi kalksada Osman'a(yani ibni Ebi Şeybe'ye) soyle dese: Bu hadisi okuma, veya inkar ettigini belli etse.

Eger boyle bir sey yapsa kesinlikle onu öldururdu.

Ebu bekir bin sadaka dediki:

Dogru soyledin, bende boyle yapanin hükmü sadece ölümdür.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

18- Harun bin Maruf şöyle demistir:

Bu hadis ile Allah Zindiklar'in (munafiklar'in) gozlerini ateşlendirir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

19- Yine soyle dedi:

ibni fudayl, oda Leys'ten oda Mucahid'den olan haberi sadece Cehmiyye'ler inkar eder.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

20- Muhammed bin Ismail Es-sulemi soyle demistir:

Kim ki Muhammed s.a.v. Allah'tan olan, Mucahid'in dedigi haber'e isticabet etmedigini soylerse, iste o kisi kafir olmus olur.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

21- Muhammed bin Musab El-abid soyle demistir:

Evet, onu Arş'ina otutturacak, ki yaratiklar onun mertebesini gorsunler.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

22- Mucahid'in haberindeki olan Leys adli ravi hakkında Ahmed bin Hanbel'e sorarlar, o kisi bidat ile itham edilirmiydi? Imam Ahmed'de derki: Hayir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

23- Yine Leys hakkında imam Fudayl bin iyad soyle demistir:

Leys bin Ebi selim, Menasik ilminde Kufe'nin en ilimli kisisi idi.

Imam Hallah Es-Sunne'de rivayet etmistir. Senedi sahihtir.

24- imam Mucahid hakkında Ahmed bin Hanbel'e sorurlar, Soyle der:

O Mekkelidir, Allah'in Rasulu'nun s.a.v. bir cok ashabi ile karsilasmistir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

Derim ki: Zaten boyle bir fazileti, asla kendi kafasından degil, sahabelerden alması gerekir. Onlarında Allah rasulunden s.a.v. alması gerekir. Cunku hadis istilahında maruf bir kaide(kural) vardır; Eger sahabe veya tabiin, gelecek hakkında veya gaybta olan ve bilinmeyen meseleler hakkında bir şeyden bahsederlerse, kesinlikle onu kendileri söylememislerdir. Suphesiz ki Allah rasulune bir isnadi vardır. Eger sahabe ise Allah Rasulunden eger tabiin ise sahabeden oda Allah Rasulu'nden s.a.v. duymuştur.

25- imam El-hallal soyle demsitir: **Tarsus'ta iken benim Es-sunne adli eseri defalarca Cami'de okuyordum. Taki ikiyuz doksan ikinci(Hicri 292) yilda okudugumda, Cehm bin Safvan'in ashabından (onunla ayni itikadda olanlar) birileri (tirmiz şehrinden) kovulmuslar ve onlarda tarsus'a gelmisler. Peygamberimizin s.a.v. Arş'a Allah'in yanına oturacagini belirten bu haberi inkar etmisler. İnsanlarada inkar ettiklerini duyurmuslar. Guvenilir arkadaslar onların boyle yaptiklari hakkında şahit oldular. Bende Bagdat'taki hocalarimiza bu meseleyi aciklayan bir yazı yazdim. Onlarda bana bir kitap gonderdiler. Bende onların bana yazdiklari o kitabi bizim ashabimiza (sahih itikadda olanlara) okudum. İnsanlarda benden alip yazdilar. Bu sekilde Allah Ehli sunnet'i sevindirdi...**

Derim ki: Sonrada imam Eline gecen bu kitabın tamamını zikreder.

Imam Hallal'in hocalarının gonderdigi kitabın icinde imam Mucahi'den gelen rivayeti inkar edenlerin sehirden kovulmaları gerektiği zikredilmiştir.

Bunu kendi kitabında (Es-sunne) zikretmsitir.

26- Ali bin Davud El-kantari soyle demistir:

Bu hadisi ancak cehmiyyeler inkar eder.

Bunu imam Hallal Es-Sunne'sinde direk bu imamdan zikretmistir.

27- Ebu Ali İsmail bin İbrahim El-Haşimi hadisin sabit olduğunu zikretmistir.

Bunu imam Hallal Es-Sunne'sinde direk bu imamdan zikretmistir.

28- İmam Muhammed bin İmran El-Farisi Ez-Zahid soyle demistir:

Bu hadisi inkar eden aslında Mucahid'e inkar etmiş olur. Mucahid'e inkar eden Abdullah bin Abbas'a inkar etmiş olur (cunku mucahid tefsiri ondan almıştır). Kimde ibni Abbas'a inkar ederse, Allah Rasulune inkar etmiş olur.

Derim ki: Uzunca Cehmiyye'lere reddiye vererek, bu hadisin inkar edilmemesi gerektiğini açıklamıştır.

Bu imamin sözünü imam Hllal Es-Sunne'sinde dire kendisinden zikretmistir. Bu nedenle elbetteki Sahih'tir(imam Hallal'in direk duyduğu veya eserlerinden ve rsalelerinden naklettigi kisilerin sözlerinin hepsi Sahih'tir. Bu nedenle imam Hallal eger birisinden direk bir şey rivayet etmiş ise; bizler ona Sahih dememize gerek yoktur. Cunku zaten direk duyduğu ve rivayet ettiği bir şeyin zayıf olma ihtimali olamaz.).

Ayrıca imam, uzunca sözlerinde önemli bir konuyada deyinmiştir. O da bu ayetin tefsirinde ayrıca; "makami Mahmud'un Peygamber'imizin s.a.v. kıyametteki ummetine Sefa'at eylemek olduğu" sahih hadislerde zikredilmiştir. İşte bu ayetteki Makami Mahmud'un bir yandan Sefa'at'e delalet ederken, başka bir yandan Allah Rasulu'nun Arş'a oturmasında bir tenakuz ve uyumsuzluk olmadığında belirtmiştir. Çünkü bir ayet iki şeye veya daha fazlasında delalet edebilir. Hem Allah Rasulu'nun s.a.v. Arş'a oturacağına hemde şefa'at edeceğine aynı zamanda delalet etmesinde bir terlis yoktur. Böyle meselelerde meshur usulu fıkıh kuralını unutmamak lazım; "Eğer iki delil birbiri ile uyusmazsa, elimizden geldigince ikisinin de bir araya getirmeye çalışmak gerekir"(Mesela; imam Zurkani'nin Muvatta'ya yazdığı şerhine bak "Serhuzzurkani" 1.clt. 283.s.).

29- imam Hafız Muhammed bin Yunus El-basri şöyle dedimsitr:

... Bizler eski Ehli Sunnet'ten olan eski hocalarımızdan hiç birinin bu Hadisleri inkar ettiklerini gormedik. Hepsi kabul edip, Cehmiyye'ye delil olarak getirirlerdi. Bununla Cehmiyye'leri ezmek isterlerdi. Bununla Cehmiyye'leri tekfir ederlerdi.

Bu Hadis'leri sadece sıfatları inkar eden bir Cehmi inkar edebilir. İşte kim bu hadisleri kabul etmezse(o kisi ile) konuşulmaz. Eğer olursede arkasında(cenaze namazı) kilinmaz...

30- imam Allame Abdullah bin Ahmed bin Hanbel şöyle demistir:

Bu hadisi çokca kişiden dinledim. Hiç bir Muhaddis'in bunu inkar ettiğini gormedim. Bizim bu hadisi dinledigimiz vakit, bu Hadisi sadece Cehmiyye'ler inkar ederdi...

Derim ki: imam Hallal Es-Sunne'sinde bunu direk imam Abdullah'dan rivayet etmiştir. Yine bunu imam Zehebi El-Uluv adlı eserinde zikretmiştir(Türkçe'ye çevirilen Seyh Albani'nin muhtasarında bu sözü bulamadım.).

İmam Abdullah'ın Mucahid'den gelen bu Haberi rivayet ettiği sabittir. Hatta babası imam Ahmed'in bu hadisi "Aalii" bir sened ile duymadığından uzulduğunda zikretmiştir. Bu dediğimde sabittir.

İmam Halla bir kaç yonden sabit olduğunu isbat etmiştir.

İmam Hallal'ın eserini tahkik eebib imam Abdullah'ın babasından rivayet ettiği bu son zou zayıfladığını gördüm. Ama neden zayıfladığını ve zayıflanacak illetin ne olduğunu anlamadım.

Dogrusu bu söz imam Abdullah'dan sabittir. Yine muhakik imam Ahmed'in bu hadisi zayıfladığını iddia etmiştir. Burada Sabit senedlerle zikretmemistir. Bu nedenle imam Ahmed'in ashabında olan bir cogunun gorusu; bu hadisin sabit olduğudur. İmam Ahmed'in ashabının ona muhalefet etmeleride imkansızdır. Ayrıca imam Ahmed'in oğlunun bu hadisi kimsenin inkar etmediğini zikretmesi, babasında inkar etmediğini gösterir. İşte bunu anlarsak, imam Ahmed'in bu eseri zayıflamadığını ve kabul ettiğini öğrenmiş oluruz.

31- Muhammed bin Osman bin Ebi Şeybe şöyle dedi:

Bana bazı cahillerden, Alimler'in Hadisleri kabul etmeleri hakkında az bilgileri olduğu için bu hadisi inkar etmeleri ulaştı. Ben bu hadisi kimden rivayet etmiş isem, hiç birinin bu hadisi inkar etmesini duymadım. Hepside bu Mucahid'in rivayet ettiği haber nasıl onlara ulaştı ise o şekilde kabul etmişlerdir. Onlar Kuran'ın ve Allah Rasulu'nun s.a.v. sunnet'inin manalarında, bu hadisi inkar eden cahillerden daha bilgililerdi. Bu cahiller "Makamu Mahmud'un" sadece Şefa'at olduğunu ve onun dışında hiç bir şey olmadığını söylerler. Yazdığım bu kitabıda uzatmak istemeseydim, bu konuda başka başka hikayelerde eklerdim, ama bu zikrettiklerimiz yeterlidir insallah (ve bu konuda çok fazla rivayetler zikretmiştir).

Bunu imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir sened ile rivayet etmistir.

32- Ebu kilabe soyle demistir:

Bunu sadece Bidat ehli ve Cehmiyye'ler inkar ederler.

Imam Hallal Es-Sunne-de rivayet etmistir. Senedi zayıftır.

Derim ki: Alimlerin bu Hadisi inkar edeni Cehmiyye'lerden saymalarına veya tekfir etmelerine dikkat etmeyeliyiz. Acaba buradan kimin tekfirini ve nasıl tekfiri kasd ettiler.

Elbetteki Selef zamanında Cehmiyye fırkası Peygamberimizden s.a.v. gelen haberleri inkar edip yalanlıyorlardı. Kabul edip tevil edenler ise daha yoktu. Tevil eden Cehmiyyeler sonradan çıkmaya başlamıştı.

Bu nedenle Cehmiyye fırkası Hadisleri inkar ederlerdi. Selef ulemasında; "Kim Mucahid'in haberini inkar ederse Cehmiyye'dendir" derken; Sıhhatini öğrendikten sonra manasını kötü görerek zayıflayanları Cehmiyye fırkasından gordüler.

Yoksa bir kişi imam Mucahid'in bu eserini sıhhat babından deliller ile senedini zayıflayıp zayıf görürse bu kişiye Selef asla Cehmiyye demezdi.

Tekfirde de kasd ettikleri aynı şekildedir. Yani sıhhatini bilen birisi inkar ederse ve manasını kötü görürse bu kişi Kafir'dir. Ama eğer Hadisin senedini zayıf gördüğünden dolayı bunu zayıflarsa bu kişi Kafir değildir ve olamazda. İşte Selefin tekfir anlayışına dikkat etmemiz gerekir. Seef tekfir konusunda en doğru yol üzere olan kilerdendirler.

33- imam Allame "imam şafii'den sonraki yüz yıldaki Şafii'lerin en büyük imamı" ibni Surayc, Mucahid'den gelen bu rivayeti kabul edip inkar edenlere reddiye vermiştir. Nasıl ki bunu imam Zehebi el-Uluv adli eserinde zikretmiştir.

34- İmam Mufessir Muhammed bin Cerir et-Taberi tefsirinde (isra suresi, 79. Ayetin tefsirinde) uzunca bu meseleyi çok güzel bir şekilde açıklamıştır. Muracaat edilebilir. Orada coğu ilim ehlinde bu ayetin tefsirinde Şefa'at mertebesi olacağı rivayet olunduğu için, bu ayetin tefsirinde Şefa'at olması daha sahih olduğunu, ama yine de Mucahid'in haberi hakkında da, Sahih olduğunu ne nazar nede haber babından her hangi bir sorunu olmadığının da açıklamıştır (yani aynı anda hem şefa'at hem de Arş'a oturtulmasının olabileceğini açıklamıştır).

35- imam el-Acurri, Eş-şeria (Şeriat) adli eserinde, isra suresi, 79. Ayetin tefsirinde Mucahidin sözünü zikretmiştir. Kitabına baktığımızda; Makami mahmudun bir anda bir kaç şey olmasını doğru gördüğünü itikad ettiğini görüyoruz. Aynı zamanda genel olarak ulemadan şu sözü rivayet etmiştir: Kim Mucahid'in haberini inkar ederse o kişi kötü bir kişidir. Yine imam Mucahid'in bu sözünü kabul ettiğinin de haber vermiştir.

36- imam Zehebi El-uluv adli eserinde, Peygamberimizin Arş'ta oturması hakkında bazı haberleri zikretmiştir. İmam Mucahid dışında hiç kimseden sabit olmadığını belirtmiştir. Ama bunu imam Mucahid'in söylediğinin de cezmetmiştir.

İmam Ebu yala'nın bu konu hakkında rivayet ettiği mubalagali bir sözünü zikreder ve onun bu sözünü tenkitler.

Ayrıca bu konu hakkında Seyh Albani, Zehebi'nin Mucahid'in rivayeti hakkındaki sözlerinin muhtarip olduğunu iddia etmiştir. Kimi yerde zayıflarken, kimi yerde Sahih olduğunu ve kabul edilmesi gerektiği imajı vermekte olduğunu zikretmiştir. (Daha tafsilatlı bir şekilde bilgi almak için, Şeyh Albani'nin Zehebi'nin El-uluv adli eserine yazdığı mukaddime'ye bakılabilir.) Halbuki durum Seyh Albani'nin dediği gibi değildir. İmam Zehebi hocası ibni Teymiyye gibi bu konuda olan bütün rivayetlerin zayıf olduğunu, sadece imam Mucahid'den sabit olduğunu belirtmiştir. İmam Zehebi hiç bir yerde de imam Mucahid'in sözünün zayıf olduğunu veya makbul olmadığını zikretmemiştir. Burada dikkat edilmesi gerekir.

İmam Zehebi'nin imam Ebu Yala'nın bir rivayetine inkar etmesi ve tenkit etmesi ise farklıdır. Çünkü o Muhaddis "Allah c.c. Peygamberimizi s.a.v. Arş'ına oturturmuyacaksa hanımım boş olsun" şeklinde olan bir şeyi doğru görmüştür. İmam Zehebi'de "böyle zayıf bir haberi alipta nasıl böyle asiriya gidilir" babından bu imami tenkid etmiştir. Seyh Albani'de imam Zehebi'nin buradaki zayıflamasını imam Mucahid'in sözü içinde geçerli kılmış ve bu nedenle imam Zehebi'nin sözlerini birbirine uyumsuz görmüştür. Halbuki imam Zehebi'nin burada kasd ettiği; Bu haber Peygamberimizden s.a.v. sahih bir şekilde rivayet olunmamıştır. Sadece İmam Mucahid'den sahih bir şekilde rivayet olunmuştur. Ama birisi derseki; "imam Zehebi'nin sözlerinden bu haber sadece tabiinden olan birisinden rivayet edildiği için bu haberi inkar edene çok fazla saldırılmaması ve tenkid edilmemesi gerektiğini anlıyoruz". Bu durumda bu dediği doğru olabilir derim. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

37- İmam Darukutni, bu konuda bir kaç beyt Şiir yazmıştır. İçinde "**Peygamberimizi s.a.v.**

Allah'ın Arş'ına oturturmasını inkar etmeyiz" geçer.

Bunun senedini Seyh Albani (imam Zehebi'nin el-Uluv adlı eserini tahkik ederken) zayıf görmüş olsa bile, aslında senedi sahihtir. Çünkü imam Zeheb'inin El-uluv adlı eserinde bu şiirleri zikrederken seneddeki ravi zayıftır. Ama imam Ebu Yala'nın **İbtali et-tevilat**'ında **sahih** bir senedle rivayet olduğunu görüyoruz. Böylelikle inşallah senedi sahihtir. Yine bunu imam El-hafaci **Şerhi Eş-şifa** adlı eserinde Darukutni'den zikretmiştir.

38- İmam İbni Hacer El-askalani, Fethulbari'de makami Mahmud hakkında uzunca konuşmuştur. Muracaat edilebilir. Makamı Mahmud hakkında gelen bütün rivayetlerin hepsinde aynı zamanda "Makamı Mahmudun" sıfatları olabilme ihtimali olduğunu belirtmiştir. Bu konudaki bazı rivayetleride malesef tevil ettiği görülmektedir.

Tevil etmekte Selefin çizgisinden gidenlerin yapacağı bir şey değildir. Zaten bizler ilk yüzyıllarda bu gibi haberleri tevil edenleri görmedik. O zaman bu tevil edenler ilk yüzyılda olan Alimleri ve Muhaddisleri ve Bütün Müslümanları dalalet üzere görmeleri gerekir. Buda imkansızdır. Allah c.c. uzun müddet ve yüzyıllar boyunca mutekellimler ve tevilciler çıkana kadar dalalet üzere bırakacak değildir. Eğer ümmetin ilk zamanlarındaki Muhaddisler ve imamlar tevilci değilse, tevilde sonradan çıkmış ise, tevil yapmanın dalalet ve haktan sapma olduğunu öğrenmiş oluyoruz. Elbetteki her hataya düştünde sapıklılığa düşmüş olmuyor. Buda İbni Hacer'in mutekellimlerden etkilenmesi nedeni ile yaptığı yevillerden birisidir.

39- Eşariler'in büyük alimi imam Ebu Bekir bin el-Arabi, Peygamberimiz'in s.a.v. ahirette Allah'ın kürsisi'ne oturacağını zikretmiştir. Bunu imam Zehebi El-uluv adlı eserinde zikretmiştir. İbni Arabi'de **AhkamulKuran**'ında zikretmiştir.

40- İmam İbni Forak, büyük Eşari alimi, bu haberi kabul etmiştir. Ama malesef, Eşariler'in kendi usullerine göre tevil etmiştir. Manasının belki Allah Peygamberimize s.a.v. yardım etmesi ve mekanetini yüceltmesi vb. gibi manalar olduğunu zikretmiştir (elbetteki böyle bir tevil Alimlerin görüşünden uzak bir tevildir). Bunu **Müşkilü el-Hadis ve Beyanuhu** adlı eserinde zikretmiştir. İmam İbni Forak'ın hayatının son dönemlerinde tövbe ettiğini zikretmistik. Umulur ki tevil bidatini terk edip vefat etmiştir. Şüphesiz ki bu kişi kitapları ile Eşari mutekellimlerini saptıran en önemli şahsiyettir.

41- İmam el-Hatip el-Bagdadî **Tarihu El-bagdad** adlı eserinde bu konu hakkında bayagi rivayeti zikretmiştir. Ama malesef bazılarında tevil etmiştir.

42- "İmam" "Allah'ın velisi" Abdulkadir Geylani **El-gunye litalibi tariki el-Hak** adlı eserinde (itikad bölümünde) şöyle demiştir:

Ehli sunnet, Allah'u teala'nın kıyamet günü, Peygamberimizi s.a.v. kalan peygamberlerden daha yüce tutarak Arş'ında yanına otutturacaktır.

43- İmam İbnulkayyim el-Cevziyye **En-nuniyye** adlı manzumesinde Mucahid'in haberine isaret etmi; ve bunu kabul etmistir.

44- İbnulkayyim yine soyle demistir:

İmam Kadı demistir ki; imam Mervezi Allah'in Peygamberi s.a.v. Arş'ında yanına otuttutması hakkında bir kitap yazmistir.

Yine Kadı soyle dedi: Bu gorus şu ulemanın gorusudur (bu ulemanın bir kismini onceden zikretsek bile daha fazlası ile burada zikrederim) :

(1) Ebu davud(sunenin sahibi) – (2) Ahmed bin Asram – (3) Yahya bin Ebi talib – (4) Ebu bekir bin Hammad – (5) Ebu Cafer ed-Dimeski – (6) Ayyaş Ed-duri – (7) İshak bin Rahuyeh – (8) Abdulvehhab El-varrak – (9) İbrahim El-asbahani – (10) İbrahim El-harbi – (11) Harun bin Maruf – (12) Muhammed bin İsmail Es-sulemi – (13) Muhammed bin Musap El-ayid – (14) Ebu Bekir bin Sadaka – (15) Muhammed bin Bısr bin Şurayk – (16) Ebu kilabe – (17) Ali bin Sehl – (18) Ebu Abdullah bin Abdunnur – (19) Ebu Ubeyd – (20) El-Hasen bin Fadl – (21) Harun bin El-abbas El-hasimi – (22) İsmail bin İbrahim El-haşimi – (23) Muhammed bin İmran El-farisi Ez-zahid – (24) Muhammed bin yunus El-Basri – (26) Abdullah bin Ahmed bin Hanbel – (27) El-mervezi – (28) Bısr El-hafi.

Derim ki (bunu İbnulkayyim diyor) : Bu yine (29) İbni Cerir et-Taberi'nin gorusudur (tefsirini muracaat et). (30) Hepsinin imam'i olan (bu hadisi rivayet eden) Mucahid'in sozudur. (31)

Darukutni'nin sozudur.

Derim ki: Sonrada Darukutni'nin siirini koymustur. Bunu imam İbnulkayyim **Bedaiu El-fevaid** adlı eserinde zikretmistir.

45- İmam Kurtubi tefsirinde isra suresi, 79. Ayetin tefsirinde dort tane gorus oldugunu belirtmistir. En Sahih'ininde Şefaati oldugunu belirtse, ayni zamanda üçüncü gorus olarak Allah'in c.c. Peygamberimizi s.a.v. Arş'a yanına oturturmasının rivayet edilebilecegini soyley. Ardından bunun vuku bulmasının caiz olduguna akli deliller getirmiş. Ama yine de anlasılan (kelamcılara uyarak) manasını tevîl etmistir.

İmam Taberi bu rivayeti hakiki olarak aldığı için, doğru olmadığını söylemiştir.

Derim ki: Halbuki doğru olan imam Taberi'nin gorusudur. Uzak olan gorus ise Kurtubi'nin gorusudur (çünkü tevîl etmistir). (uzunca bakmak için tefsiri muracaat edilebilir).

46- imam El-alusi, tefsirinde, Mucahid'in rivayetini zikreder. Ama malesef kelamcılara uyarak mecaz oldugunu soyley.

Unutmamak gerekir ki; kesinlikle Allah'in Sifat ayetlerinde mecaz yoktur. Hepsî hakikidir. Ehli sunnet'in bu konuda İcma'si vardır(İbni Abdilber'in et-Temhid'dine bakilabilir).

47- İmam Ebu el-Huseyn Muhammed bin El-kadi Ebu yala El-Ferra "İbtalu et-Tevilat" adlı eserinde bu konuda hadisler zikretmistir. İbni Forak'in zikrettiği tevîllerin bir cogunada yeterli cevaplar vermiştir. Kimi zamanda bazı hatalarda yapmıştır.

48- İmam Eş-Şevkani tefsirinde Mucahid'in haberini zikretmistir. Muracaat edilebilir.

49- Şeyh Suleyman bin Sehman "Essavaiku Es-sihabiyye" adlı eserinde, Peygamberimizin özel mucizelerini zikrederken Mucahid'in bu haberinde zikretmistir.

50- Abdulaziz bin Abdullah Er-racihi "Serhu kitabu et-tevhid min Sahihi Buhari" adlı eserinde Mucahid'in haberini zikrederek üzerinde uzunca konusmuş ve makbul görmüştür.

51- İmsail bin Muhammed bin Mahi El-ensari'nin (hicri:1417 yılında vefat etmiştir) kendisinden Ed-darukutni'nin şiiirlerini okur ve delil olarak getirdiği nakledilmiştir.

Derim ki: Buraya kadar zikrettiğim bu alimler ve Selef uleması; Bu gorus üzere olan alimlerin sadece bir kısmıdır. Eğer isteseydim çok daha fazla alimide zikrederdim. Ama bu zikrettiğimiz hakkı arayanlar için yeterlidir insallah.

MUCAHID'IN SENEDİNDEKİ "LEYS BIN EBI SELİM" HAKKINDA CERH VE TADİL ULEMASI'NIN GORUSU VE

ULEMANIN MUCAHID'IN ESERİ HAKKINDAKİ GORUSLERİ

Selef'in büyük bir kısmının Mucahid'den gelen bu rivayeti kabul etmeleri; bu rivayeti sahih olarak gormelerinden kaynaklanmaktadır elbette. Simdide senedindeki "Leys bin Ebi Selim" hakkındaki ulemanın gorusunu kısaca alalım.

Yakub bin ebi Şeybe dediki: Saduktur. Hadisi ise zayıftır.

İbni sahin sikat adli eserinde dediki: Osman bin ebi Şeybe dediki: Saduk degildir ve hucce'de degildir.

Saacii dediki: Saduktur. Ama onda biraz zayıflık vardır

Ayrıca imam Buhari bu Ravi'yi Sahih'inde bir hadisi Mutabaa ettigini zikretmistir. Buda imam Buhari'nin bu Ravi'yi zayıflamadigini gostermektedir. En azından bu ravi "Ricalul Buhari" dediğimiz; Buhari'nin ricalleri, yani; rivayet ettigi Ravi'lerin arasına girmistir.

Imam ibni Udey ise soyle demistir: Onun Salih Hadisleri vardır... Zayıflığı ile birlikte Hadisleri yazilir. Derim ki: Imam Leysi kimileri zayıflamis kimileride hadisini makbul gormusler ve zayıflığının hafif oldugunu zikretmislerdir (Fazlasına bakmak isteyen imam Mizzi'nin Tehzibulkemal'ine vb. bakabilir).. Sunuda bilmemiz lazim ki; Ley'sin zayıf oldugunu soyleyen bazı ulemalar, Mucahid'in bu haberinin sahih oldugunu soylemislerdir. İbni ebi Şeybe gibi.

Ama senedleri inceledigimizde, bu rivayeti sadece Leys rivayet etmeyip, baska ravilerde Leys'e mutabaa etmislerdir (yani Leys disinda baska ravilerde bu haberi rivayet etmislerdir).

Onlarda, Hallal'in Es-sunne'sinde oldugu gibi; Ata bin saib, Ebu yahya El-kattat, Cabir bin yezid'dir.

Ama yinede bu uc ravi'de sika olmasalarda, Leys'in Hadisine mutabaa ettikleri icin

guclendirmislerdir. Ayrıca çok zayıf senedler ile rivayet edilmis olsa bile; ibni Abbas, Abdullah bin Selam vb. gibi bazı Sahabelerden gelen ayni konudaki rivayetler birbirlerini guclendirmektedir.

Ayrıca; imam Leys, Mucahid'in ashabi arasinda tefsiri rivayet edenlerden en saglam kaynaklarından birisi oldugu bilinir. Cunku Leys hep yazdigi seylerden rivayet ederdi. Hadis'çilerde bunu bildigi icin Mucahid'in bu haberine onem vermislerdi (imam Sanani'nin **irsadu el-fuhul** adli eserini muracaat et).

Nasil ki imam Malik Medine ehli bir şey üzerinde icma etmislerse, o konuda hadis bile bulamadi ise, bunu huccet olarak gorup amel ediyorsa, ayni sekilde genel olarak Muhaddisler'in bu haber'i kabul etmeleri bu haberin makbul oldugunu gosterir insallah.

Cunku hem "mecmuatutturuk"(senedleri bir araya getirerek) ile bu Haber en azından hasen derecesine ulaşırken, Hadiscilerin kabul gormesi bunu sahih derecesine ulastirabilir.

Ayrıca bir Ravi'ye zayıf demek onun her hadisinin alınmadigini gerektirmez. Nasil ki Sahih'i Buhari'de bile bazı ulemanın zayıf gordugu ravilerde vardır. Ama Buhari'deki butun hadislerin sahih oldugu bilinen bir seydur. Cunku ummet bunu kabul gormustur.

imam Sehave **Fethulmugis** adli eserinde soyle demektedir:

Eger ummet zayıf hadisi kabul gorurse, Sahih gibi muamele edilir (sahih hukmune cikar). Taki mutevatir mertebesine bile çıkar. Taki kesin olan bir şeyi bile nesh edebilir. İşte bu nedenle imam Şafii (rahimehullah) (Varis için Vasiyyet yoktur) hadisi hakkında soyle demistir: "Hadis ehli bu hadisin sabit olmadigini soyleler. Ama genel ulema bunu kabul etmislerdir. Bununlada amel etmislerdir. Taki bu haberi Vasiyyet ayeti icin bir Nasih gormuslerdir".

Imam El-kasimi, **Kavaidu Et-tahdis** adli eserinde soyle demistir:

Hangi hadisi ummet kabul olarak gormüs ise, Sahih bir senedi olmasa bile, ona Sahih hukmu verilir.

Ayrica ibni Hacer'in **Fethulbari**'de zikrettiği gibi; kucuk tabiinlerden olan "Said bin Ebi Hilal"den gelen bir rivayette acik bir sekilde Mucahid'in haberini zikretmese bile, Peygamberimiz'in s.a.v. kiyamette Cibril ile Allah c.c. arasinda olacagi ve makamının yukselecegi zikredilmistir (rivayeti **Fethulbari**'de 8.clt. 400.s. muracaat et). imam ibniHacer bu rivayetin senedindeki Ravi'lerin hepsinin guvenilir olduugnu zikretmistir. Ama Sai bin Hilal'in kimden duydugu zikredilmedigi icin Mursel olduugnu zikretmistir. Mursel'de elbette zayıftır. Buda bir yönden Mucahid'in haberine isaret etmektedir. Ayrica Abdullah bin Selam'dan gelen rivayette: Paygemberimiz s.a.v. Kiyamet gunu Allah'in c.c. yaninda Rab'bin Kürsüsüne oturacagini zikrettiği rivayet etmistir. Bu rivayet zayıf bile olsa, asiri derecede zayıf degildir. Buda biraz once zikrettigimiz gibi Mucahid'in haberini guclendirir. Ayrica bu haber ile imam Taberi tefsirinde ihticac ettigini (delil olarak getirdigini) unutmamak lazim. Bu konudaki ibni Abbas'tan gelen rivayette ise Makamu Mahmud'un hem Muhammed s.a.v. Arş'inda oturmasi ve hemde Ummetine Şefaati etmesi ayni anda zikredilmistir. Ama senedinde ibni Luheya vardir. oda zayıftır. Ata bin Dinar'inda ibni Cubeyr'den dinlemesi hakkında ihtilaf vardir. Boylelikle senedinde iki illet bulunmustur. Ama yinede buda imam Mucahid'in sozunu kuvvetlendirmektedir.

Abdullah bin Selam'in haberi ise; Senedindeki Seyf Es-sedusi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Boylelikle Seyf mechuldur.

Iste bu kadar delili bir araya getirdigimizde; imam Mucahid'in bu haberinin Sahih oldugunu soyleyebiliriz.

MUCAHID'DEN GELEN BU HABER'İ KABUL ETMEYEN ALIMLER VARMIDIR?

Sunu belirtmek isterim ki; Selef'i salihinden bu haberi inkar eden muteber bir alim bilmiyorum. Hatta bu gune kadar gelen alimler arasinda bu haber inkar eder hic bir alim bilmiyorum. Sadece eski alimlerden imam ibni Abdilber'in konu uzerinde bir sozu oldugunu ve Seyh Albani'nnde zayıflayıp kabul etmedigini biliyorum.

En ilgincide kelamcılardan olan buyuk Eşari ulemasinin bile tevil etselerde bu hadisi kabul etmeleridir.

Imam ibni Abdilber, Mucahid'in bu Haberini Ehli sunnet'de Mehcur birakildigini soylemisidir (yani makbul gorulmemistir). Kendisi Mucahidden gelen iki rivayeti makbul gormemistir. Birisi isra suerinin 79. Ayetinin tefsirindeki gorusunu(oda bizim uzerinde konustugumuz bu haber) ve digeride kiyame suresi'nin 22. Ayetinin tefsirindeki gorusunu kabul etmemistir(Et-temhid 7.clt. 157-158.s. / 19.clt. 64.s.).

Derim ki: Gorulene gore; imam ibni Abdilber Selef ulemasinin "Makamu Mahmud" hakkında imam Mucahid'in sozune nasil dayandiklarini gormemistir. Bu nedenle bu sozun Sahih olmadigini sanmistir. Bunun delilide; imamin kendisi **El-İstizkar** adli eserinde; imam Mucahid'in kendisinin baska bir rivayette "Makamu Mahmud'un" Sefaati olugunu zikrettiğini soylemistir. Bu nedenle Ehli sunnet'in Makamu Mahmud'un tefsirinin Sefaati oldugunda icma ettiklerini zikretmistir(Samile'deki sayfa siralamasına gore 1329.s. bak).

Iste imamin bu sozu; Selef ulemasinin uzerinde icma ettiklerini gormedigini gostermektedir. Eger gorseydi belki gorusu daha farkli olabilirdi.

Kisaca; imam ibni Abdilber, imam Mucahid'den gelen bu rivayeti "Şaz" olarak gormustur. Bunu gormesinin nedenide; Makami Mahmud'un her Sefaati ve hemde Peygamberimizin s.a.v. Ars'ina oturmasi olmasının ayni anda imkansiz olugunu sanmasi olabilir. Neden inkar ettigini kendisi

zikretmese bile, bizler sadece boyle bir ihtimali goze alarak zayıflayabilecegini zikrediyoruz. En dogrusunuda Allah c.c. bilir.

Muasirlardan ise, Seyh muhammed nasiruddun Albani farkli farkli kitaplarında zayıf oldugunu belirtmistir. Meslela El-uluv adli eserin mikaddimesine bakilabilir.

MUCAHID'IN BU SOZU HAKKINDA TARIHTE OLAN ILGINC BIR OLAY

İmam ibni Kesir **El-bidaye ve En-nihaye** adli eserinde soyle demistir:

O yilda da Bagdat fitnesi baş gostermişti. Ebu bekir El-mervezi El-Hanbeli'nin bazı Ashabi ile bazı avamdan bir topluluk arasında "umulur ki rabbın seni makamı Mahmud'a ulaştırır"(İsra suresi 79.ayet) **ayetinın tefsirinde ihtilafa düşmüşlerdi.**

Hanbeliler dediki: Peygamberimizi s.a.v. Arş'ında yanına otutturacaktır.

Otekiler ise dediler ki: Bundan maksad Peygamberimizin s.a.v. kıyametteki büyük Şefaati'dir. Bu sebep yüzünden savaştılar ve birbirlerini öldurdüler. Fe inna lillah ve inna ileyhi raciun (yani; Biz Allah'taniz ve ona geri donduruleceğiz. Bunu çok acaip bir olay olduğu için söylemistir. Şaşıрма anında söylenen bir zikirdir. Nasıl ki bu şekilde Hhadislerde zikredildiği gibi).

Sahih'i Buhari'de Sabit olanı ise; Makamu Mahmud'dan kasd edilen büyük şefaati olmasidir...

Derim ki: İşte nasıl boyle küçük meselelerden birbirlerimize girmisiz. Subhanallah. Allah bizleri affetsin. Şimdi ise bizden gereken bu olan olaylardan ders almak değilmi?

Önemli olan Fitne'nin çıkmaması değilmi?

Basit ihtilaflar Muslumanların arasını acması ve birliği bozması doğru ve güzel bir şeymi acaba?

Ama hala muhaliflerimiz imam Mucahid'den gelen bu haberi inkar ettiğimizden dolayı bizleri sapık ilan etmekten çekinmiyorlar. Halbuki onların tarihinde yaşanmış boyle olaylardan ders almaları gerekir. Kendilerini ve inançlarını gözden geçirmeleri gerekir.

Yine bazı kardeşlerimizin bizlerin bu haberi kabul ettiğimizden dolayı üzerimize gelmeleride doğru değildir. Her ne kadar bazı kardeşlerimiz bu Haberi zayıf görselerde bizler Sahih olduğunu söylüyoruz. Bu olayı buyutup ihtilaf noktası yapmaya hakları yoktur.

SONUÇ

İste meseleyi geçmişt kısaca ve öz bir şekilde inceledikten sonra gördükki; Tarih boyunca ummetin cogu Mucahid'den gelen rivayeti kabul görüp "Makami Mahmud"un hem Şefaati ve hemde Peygamberimizin s.a.v. Arş'a oturması olduğunu söylemişlerdir.

İmam Mucahid'den gelen rivayet ile Şefaati Hadisini birbirleri ile uyumsuz gören ve Senedini zayıflayan imam ibni Abdilber ise; Bu Haberi zayıflayan ender alimlerdenidir.

Demekki Ehli Sunnet uleması bu Hadis hakkında sadece iki görüşe ayrılmışlardır:

Ehli Sunnet uleması; Ya İmam Mucahid'den gelen bu rivayeti senedi zayıf olduğundan dolayı, veya Senedini "Şaz" gördüklerinden dolayı, veya Şefaati Hadis'lerine ters dustugunu sandıklarından dolayı zayıflayan kişi olacaktır.

Veya; Bu Haberi Sahih olarak gördüğünden dolayı Bu Hadisi kabul eden kişi olacaktır.

İste kim bu iki görüş dışında başka bir görüş üzere ise; o kişi Bidat ehlinden olup Ehli Sunnet'ten çıkmış olur. Mesela: İmam Mucahid'den gelen bu rivayeti Allah c.c. hakkında imkansız olduğunu ve boyle olmasının Allah'ı yaratıklara benzettiğini iddia eden kişi Cehmiyye fırkasındandır.

Peygamberimizin s.a.v. Allah'ın yanında Arş'ına oturmasının imkansız olduğunu ve boyle olmasının Allah'ı yaratıklara benzettiğini iddia eden kişi yine Cehmiyye fırkasındandır.

Hatta boyle diyenler; bazı Selef ulemasına göre Kafir olurlar.

İste eski ve yeni Cehmiyye fırkasının alametleri bunlardır. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

BAZI SAPIKLARIN KONU UZERINDE ZIKRETTIGIMIZ DELILLER KARSISINDA ZIKRETTIKLERI SOZLERIN MUNAKAŞASI

Yine bazilari hakki goremeyip ibni Teymiyye'nin Mucahid'in rivayetini kitaplarında zikretmesini dogru gormeyip kim boyle bir seyi zikrederse sapik olacagini iddia etmislerdir.

Onlara deriz ki: Vallahi hata yaptiniz. Insaflı olmadiniz. Iftira attiniz. Cehmiyye firkasini takip ettiniz. Suphesiz ki Allah c.c. soyle buyurmudur: **Ağızlarından çıkan söz ne büyük bir iftiradır.** (kehf suresi, 5.ayet'in bir kısmi).

Acaba imam ibni Teymiyye'nin sozlerini tahrif ederek zkredenler, Peygamberimizin s.a.v. su hadisini hic duymamislarmi? "Suphesiz ki Kul (Allah'in kulu) bir kelime ile konusur ve o kelime Allah'ı kizdirir ve oda o kelimeye kafasini bile takmaz ve okelime ile Cehennem'i boylar (Buhari).

Acaba imam ibni Teymiyye boyle dedigi icin ona sapik diyenler; Selef ulemasinin bir coguna sapik dedigini bilmiyormu?

Muhaliplerimiz bu konuda imam ibni Teymiyye'ye reddye verecek alimler aramaya baslamislar. Ama ne olsun? Imam ibni Teymiyye'nin sozune reddiye verecek sadece iki tan edelil bulabilmisler. Baska hic bir sey zikredememisler. Halbuki bu zikrettikleri iki delil bile onlarin dedigini dememektedir. Nasil ki gorecegimiz gibi insallah.

Simdide zikrettikleri delillerine hizlica cevap verelim:

Soyle demisler: İmam Ebul Kasın el-Kuşeyri “Er-Risele el-Kuşeyriyye” ve İmam Ahmed er-Rifai “El-Burahan el-Mu’eyyed” adlı kitaplarında naklettiklerine göre İmam Cafer es-Sadık şöyle buyurdu: “Her kim Allâh’ın bir şeyin içinde, bir şeyin üstünde veya bir şeyden gelme olduğunu iddia ederse müşrik olur. Çünkü bir şeyin içinde olursa kuşattırılmış olur, bir şeyin üstünde olursa taşınmış olur ve bir şeyden gelmiş olursa yaratılmış olur.”

Derim ki: Bu sozun bir senedi yoktur. Elbetteki Senedi olmayan bir sozu asla kabul edemeyiz.

Burada da muhaliflerimizin Hadis ilmi konusunda ne kadar cahil olduklarini ve itikad gibi onemli bir meselede senedi bile olmayan bir soze dayandiklarini gostermektedir.

Ayrice sizler Akide gibi onemli bir konuda "bir nakilin sahih olmasi yetmez, ayrice mutevatir olmasi gerekir. Eger mutevatir olmazsa bunu kabul edemeyiz" dersiniz. Cunku sizler kelamcisiniz. Bu kelamcilarin akide de olan bir kaideleridir(kurallaridir). Peki burada birakin Mutevatir olmasini, senedi bile olmayan bir sozu nasil elil getirebilirsiniz ki?

Dahada ilginci; Bilzer muhaliflerimizin delil getirdikleri imam Cafer'in bu sozunun aynisini Şiiler'in kitaplarında buluyoruz. Hemde akide de delil getirdikleri hadislerin arasinda. İstersen Şii'lerin en onemli kitaplari olan "El-kafi, tevhid kitabi 1.clt no:89s." muracaat edebilirsiniz.

Yoksa acaba muhaliflerimiz Es-ari ve Maturidi Mutekellimleri arkasinda saklanan ve takiyye yapan Şiilermi?

Iste burada Muhaliplerimizin Şii'ler gibi sapik bir firka ile nasil ayni itikadi paylastiklarini gorduk. Allah islah etsin.

Imam Muslim sahihinde imam Abdullah bin Mubarekten senedi ile su sozunu nakletmistir:

Sened dinimizin bir parcasidir. Eger sened olmasaydi her isteyen istedigini istedigini kisi hakkında soylardi.

Ayrice bizler imam Mucahid'e ulasan Sahih bir soz ile Peygamberimizin Ars'ta Allah'in c.c. yaninda oturacagini zikrettik.

Muhaliplerimiz ise bizim bu delilimizi yok etmeye calisirlarken Senedi bile olmayan bir soz ile kendilerine delil getirmisler.

Peki o zaman kimin yaptigi insafa daha yakin? ve kimin Yaptigi haktan daha uzak?

Muhalliflerimiz soyle evam etmisler: İmam Müfessir Ebu Hayyan El-Endelusi "En-Nehrul Med" adlı tefsirinde şöyle diyor: "Bizim zamanımızda yaşayan Ahmet İbn Teymiyye kendi eliyle yazmış olduğu "El-Arş" adlı kitabında, 'Allâh-u Teâlâ, Kürsü'ye oturmuş ve oturması için Muhammed'e yer ayırmıştır' şeklinde yazıldığını gördüm."

Derim ki: imam Ebu Hayyan'ın ilk önce imam ibni Teymiyye ile arası iyi iken sonrada ayrıldıkları zikredilmiştir. Büyük ihtimalle Arap dili ile alakalı bir meselede Munazara yaptıklarında imam ibni Teymiyye "imam Sibeveyh hata yapmıştır" dediginden dolayı kızdığını söylemiştir.(imam Safedi'nin "**Ayanu en-Nasr ve Avan en-Nasr**" adlı eserine bak. 1.clt. 63.s. / imam ibni Hacer'in "**inbau el-gumr bi ebnai el-umr**" adlı eserine bak. 5.clt. 318.s.).

İmam Ebu hayyan'ın bu sözü dışında başka sözleride vardır. Ölmeden önce ibni Teymiyye'yi övenleri görmüş ve duymuş ve bu yaptıklarını ikrar etmiştir. Nasıl ki birazdan açıklayacağımız gibi insallah. Yani; Ebu hayyan'ın ibni Teymiyye hakkındaki görüşü tam olarak ne olduğu belli delli değildir. Ayrıca; Bir kişinin Alim olduğu sabit olduğu zaman, o kişi hakkında birisi kötü bir söz soylerse onun sözü asla makbul değildir. Heleki onun hakkında kötü konuşan kişi onunla aynı zamanda yaşamış olursa. Bu konuda alimlerin bazı sözlerini kısa bir risalede topladık. İsteyen muracaat edebilir. İmam Ebu Hayyan, ibni Teymiyye ile aynı zamanda yaşamışlardır. Bu nedenle Ebu hayyan'ın ibni Teymiyye hakkındaki kötü sözleri asla kabul edilmez.

Ayrıca alimler demislerdir ki (bu konudaki alimlerin sözünü topladığım yerde kimlerin söylediğine bakabilirsiniz) ; Bir kişinin muasiri onun hakkında kötü bir şey soylerse, ona karşı kötü sözünü söylemek nedenini açıklamak lazımdır.

İşte burada görüyoruz ki; Ebu hayyan sebebi çok açık bir şekilde belli etmemiştir. Halbuki belli etmesi gerekirdi. Eğer bu ayrılmanın ve kavganın sebebi "Allâh-u Teâlâ, Kürsü'ye oturmuş ve oturması için Muhammed'e yer ayırmıştır" sözü ise; deriz ki: Eğer kasd ettiği imam Mucahid'in sözü ise; Bizler bu konudaki Mucahid'den olan rivayeti zikrettik zaten.

Alimlerin bir kısmının bu haberi doğru bulduğundan dolayı açıkladık. Bu şekilde de bu haberi ibni Teymiyye kendi uydurmamış, halbuki Seleften rivayet etmiştir.

Ayrıca Ebu hayyan'dan olan bu hikayeyi imam Subuki'de nakletmiştir. Acaba eğer gerçekten böyle bir risale varsa neden Subuki'de ona bakmadı ve oradan nakiller yapmadı?

Halbuki Subuki'nin imam ibni Teymiyye'nin hatalarını bulması gerekirdi ki onu kötü olarak göstermeye çalışsın. Zaten hayatının bir kısmını buna adanmıştı. Ama imam Subuki hiçte böyle bir kitaptan nakil yapmadı.

Eğer Ebu Hayyan'ın kasd ettiği **El-Ars** risalesi şu andaki elimizdeki **Ars** risalesi ise; onun içinde böyle bir rivayet yoktur. Eğer dersiniz ki; basılan nüshada silinmiştir. Deriz ki (eskiden yazılan nüshalar olan) "Mahtutalar"ı araştırın ve bakın, hangisinde ibni Teymiyye'nin bu sözü var acaba? Ve sanırım bulamayacaksınız.

Eğer bu risale; şu anda elimizde olmayan risale ise; Subuki'nin bile bakmadığı bu risale nerede acaba?

Neden acaba imam Ebu hayyan dışında hiç bir alim o kitap hakkında konuşmadı ve o şekilde ibni Teymiyye'ye sapık demedi?

Heleki ibni Teymiyye'nin ahabında büyük ulemada bulunurdu. Hafız El-mizzi ve Hafız Zehebi ve Hafız ibni Kesir ve Hafız ibni Abdulhadi gibi alimler. Eğer gerçekten imam ibni Teymiyye'nin böyle bir risalesi varsa, o zaman neden acaba bu ulemanın hiç biri ibni Teymiyye'ye inkar etmediler?

Eğer imam ibni Teymiyye gerçekten böyle bir şey deseydi o zaman imamin zamanındaki alimler ona inkar ederlerdi. Ama hiç kimse böyle bir şeyi nakletmemiştir.

Ayrıca imam ibni Teymiyye büyük alimlerden olduğu için bir sürü kişi onun hakkında yalan söylemiş ve yalanlar uydurmuştur (El-Bidaye ve En-Nihaye 14.clt. 57.s. daru ihyai et-turas).

Yine hafız ibni Kesir; "Bir sürü Fakihlerin ve Zahid'lerin imam ibni Teymiyye hakkında oyle kotu seyler soylediklerini zikretmistir. hatta birakalim islam dinini, baska dinlerde olanlari bile kabul edemeyecegi ve kisinin fitratina asiri derecede aykiri seyleri imam ibni Teymiyye'den yalan olarak" aktardiklarini zikretmistir (bir onceki kaynak. 14.clt. 158.s.).

Yine imam ibni Teymiyye'nin Kafir Tatar'lar ile birlikte gizli antlasma yaptigini berliten bazi kitaplarda uydurmuslardir (bir onceki kaynak. 14.clt. 26.s.).

Buyuk ihtimallede imam Ebu Hayyan'in eline gecen eser, imam ibni Teymiyye'y uydurulan ve tahrif edilen eserlerden birisidir.

Ayrıca İbni teymiyye'yi oven yuzlerce buyuk alimlerin karsisinda, Ebu hayyan olursa acaba hangisini tercih etmek gerekir ki?

Yine ne zaman Ebu hayyan, Muhaddis ve Hafiz mertebesine veya ibni Teymiyye'yi oven ibni Hacer gibi buyuk tenkitci Muhaddislerin mertebesine ulastida, cerh ve tadilde ibni Hacer'in bile ibni Teymiyye hakkindaki sozlerini birakip Ebu Hayyan'in sozlerini aldiniz?

Elbette Ebu Hayyan'in derecesini burada kucuk dusurmuyoruz. O da buyuk ulemadandir. Ama genel ilim çerçevesi ise lugat ve tefsirdir. Yani Muhaddislik ve cerh ve tadil degildir.

Ayrıca Ebu hayyan, ilk baslarda imam ibni Teymiyye'yi seviyordu ve cokca ovuyordu. Sonradan kendi aralarinda Arapcada bir kural hakkında ihtilafa dustuler ve tartistilar. Bir meselede ibni Teymiyye ondan delil istedi. O da Sibeveyh'den delil getirdi. İbni temiyye'de kizdi ve dediki; Sibeveyh Nahv'in peygamberi degildi. O kitabinda seksen yerde hata yapti, ne sen nede o anlamazsiniz bu hatalari. Bu sozu uzerine Ebu Hayyan ibni Teymiyye'yi terk etti ve bir daha hic gorusmedi (ibni hacer'in Ed-duraru el-kamine'sine bakilabilir).

Bu hikayeyi rivayet edenlerin her biri farkli farkli sekilde rivayet ettikleri icin bu olayin tam olarak nasil vuku buldugunda bazi farkliliklar bulunmaktadir. Bu nedenle bazi muasirlar bu olayin dogru olma ihtimalinin dusuk oldugunuda belirtmislerdir. Yani bu olayin uydurma olma ihtimali oldugunu zikretmislerdir. Ama eger dogru ise; ibni temiyye'yi terk etme sebebinin bu oldugu anlasilir. Halbuki dogru olmama ihtimali yoktur. Cunku bir suur alim bu meseleyi eserlerinde zikretmislerdir. Buda uydurma olmadigini gostermektedir. Yinede en dogrusunu Allah c.c. bilir.

Ayrıca imam Ebu Hayyan; Subuki gibi Eşari akidesine sahip birisidir. Eşariler ile ibni Teymiyye gibi Hadis ehli (selefe uyan) olan kisilerin arasinda tikadi ihtilaf dolayisiyla olan bazi kizginliklar her zaman olmustur. Iste itikadi konuda ihtilaf ettikleri icin aralarinin bozuk olmas cok normaldir. Buda, Ebu Hayyan'in imam ibni Teymiyye hakkindaki Cerhinin ve kotulemesinin gecerli sayilmayacagini gostermektedir. Heleki bir muasiri oldugu icin.

Ayrıca eger gercekten muhaliflerimizde Ebu hayyan muteber bir alim ise, Ebu Hayyan'in tasavvuf hakkindaki sozlerini, butun sufilerin en buyuk hocasi olan Muhyiddin ibni Arabi'ye kafir demesini ve buna benzer agir sozlerininide almak mecburiyetindesiniz (tefsirini muracaat ediniz). Eger Ebu Hayyan'in bu konulardaki goruslerini almiyorsaniz, ibni Teymiyye hakkindaki goruslerininide almamaniz gerekir. Neden acaba heva ve hevesiniz uyarak istediginiz alimden istediginiz gorusunu alip, istediginiz gorusunu yok kabul edip gormemezlikten geliyorsunuz?

Kisaca sunuda belirtelim; şu anda elimizdeki olan ibni Teymiyye'nin **Arş** risalesinde Ebu hayyan'in zikrettiği gibi bir soz ve sapiklik yoktur. Eger eski el yazilarinda oldugunu soylerseniz, deliliniz getirmek zorundasiniz.

Yine imam Ebu hayyan hakkında daha farkli bir bilgide vardir: Zikredildigine gore; imam ibni Teymiyye'nin vefatindan sonra, bazi Misirlilar onun hakkında guzel sozler yazmislardir ve imam Ebu Hayyan'a gondermislerdir. O da bunlari dinlemis ve ikrar etmistir (yani; imam ini Teymiyye

hakkında kotu bir sey dememistir) (bunu imam Ibni nasiruddin ed-Dimeşki, Er-raddu el-vafir adli eserinde zikretmistir).

Iste imam Ebu hayyan'in, ibni Teymiyye hakkındaki gorusu bile tam olarak ne oldugu belli degilse, bununla birlikte kendisinden imam ibni Teymiyye hakkında mutanakiz ve uyumsuz gorusler zikredildi ise, nasil onun ibni Teymiyye hakkındaki kotu sozleri alinip, guzel sozleri birakilabilir ki? Ve nasil yuzlerce ulemanın sozunun onune gecirilebilir ki?

Hatta Ebu Hayyan'in ilk gunlerinde ibni Teymiyye hakkındaki yazdigi şiirdeki ibni Teymiyye'yi ovmesi kadar omru boyuca hic kimseyi ovmedigi bile soylenebilir (erradulvafire bak).

Ayrica bizler yukarida imam ibni Teymiyye'nin sozlerini zikrederken, kendisinin "Allah'in oturmasinda dort parmak bosluk kalacak ve onuda Peygamber dolduracak" gibi sapikca inanclari reddettigini zikretmistik. Buda Ebu Hayyan'in sozunun uydurma oldugunu ve dogru olmadigini gostermektedir.

Ayrica Ebu Hayyan imam ibni Teymiyye'nin kitaplarini okurken, ibni Teymiyye kendi muhalifinin sozunu zikrettiği yeri okumustur. Bu gorusunde ibni Teymiyye'nin sozu sanmistir. Sonrada kitabi kapatmis ve ibni Teymiyye'nin eserinde boyle bir sapiklik gordum diye yaymista olabilir.

Ayrica imam Ebu Hayyan'in ibni Teymiyye'nin vefatindna sonra onu ovenlere bir dememesi ve ikrar etmesi onun bu sozlerini begendigini gostermektedir. Buda, belki Ebu Hayyan'in imam ibni Teymiyye'nin eserindeki o yanlis anlamasini sonradan ogrendigini ve bini Teymiyye'nin aslinda oyle bir sey demedigini ve kendisi sozun uyanlis anladigni ve reddiye verdigi sozu ile kendi itikad ettigi sozleri karstirdigini gosterebilir. Veya sonradan imam ibni Teymiyye'ye bu sozlerin muharref oldugunu anlamista olabilir. İste bu zikrettiğim ihtimallerin hepsi muhtemeldir.

Ayrica su anda basili olan Ebu hayyan'in tefsirinde ibni teymiyye hakkında hic bir bilgi gelmemistir. İnşallah yakinda Ebu Hayyan'in tefsiri Arapca olarak guzel bir tahkik ile basilacaktır. Bir grup ilim arkadaslarimizdan olan ilim talebesinin tahkiki ile olacaktır. Kitap hemen hemen eski el yazilari ile yazilmis butun nushalar ile mukabele edilecektir. Iste orada arkadaslar; Ebu hayyan'in ibni Teymiyye hakkında gercekten bir sey demismi yoksa dememismi, bu konuyu iyi arastiracaklar ve sunucaklar insallah.

Simdi imam Ebu Hayyan'in suphesinin cevabini kisaca ozetleyelim:

1- Ayni zamanda yasayan alimlerin kendi aralarinda birbirleri hakkındaki kotu sozleri ilim ehline bilindigi gibi gecerli degildir. Bu nedenle imam Ebu Hayyan'in sozunu zikrtmekte bir fayda yoktur.

2- imam Ebu Hayyan, imam ibni Teymiyye'nin sozunu yanlis anlamis olabilir.

3- imam Ebu Hayyan ibni Teymiyye vefat ettikten sonra ibni Teymiyye'yi ovenlerin sozlerini kotulememis ve ikrar etmistir. Buda o gorusunden geri dondugunu ve ibni Yemiyye hakkında kotu konusmadigini gostermektedir.

En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Iste sizin delilleriniz bunlar, birincisi Şiilerin uydurmasi, ikincisi ibni Teymiyye hakkında gorusleri mutanakiz ve uyumsuz olan imam Ebu hayyan'in size uyan bir sozu.

Nerede ilmi emanet?

Hic Allah'tan korkmuyormusunuz?

Allah sizleri affetsin.

SAPIK SUFILER'IN PEGAMBERIMIZI S.A.V. KISKANARAK ONUN

MERTEBISINI BILE GECME IDDIALARI

VE

IBNI TEMIYYE'YI KOTULEYENLERIN BUNUN KARSISINDA SUSMALARI

İbni Teymiyye'ye kotu soz soyleyen sapik sufiler'in. Hocalarinin ibni Teymiyye'nin sozunun on kati daha agirini soylerken, ibni Teymiyye hakkında kotu yazilari yazanlarin sufilere karsi susmalari cok ilginctir.

Halbuki ibni Teymiyye'nin seleften bir dayanagi vardir. Ama sapik Sufilerin hocalari olan şeytanlardan baska bir dayanagi yoktur.

Halbuki ibni Teymiyye Allah Rasulunu s.a.v. sevdiğinden bu rivayeti zikretmistir. Ama sapik sufiler Peygamberimizin s.a.v. Ars'inin ustunde olduguna dayanamayip o mertebeye kendilerini cikartmaktalardir. Sanirim Sufilerin sapik hocalari, ibni Abbas'in talebesi Mucahid'in Peygamberimiz'in s.a.v. Ars'a oturmasini kaldiramayip kiskanmislar ve sonrada bunu inkar edip, kendilerinin Arş'ın ustunde havalandiklarini iddia etmislerdir.

Imamlarından birisi diyor ki;

Bilirmisin ben ne zaman Arş'ın ustune cikmak istesem kolaylasiyor ve cikabiliyorum.

Ayrica derim ki: Bunu diyen sapik soyle demistir: "**Arş'tan o kadar yukseye cikiyorum ki, taki yer yuzunden Arş'a kadar olan mesafe kadar Arş'ın ustunden de o kadar mesafe kat ediyorum**" (el-envaru el-kudsiyye – el-mevahibu el-leduniyye)

Derim ki: İşte sapik sufiler bu kadar Allah'a karsi iftiraci ve en son noktaya kadar yalan soylemekten cekinmeyen insanlar.

Simdi size soruyorum hangisi sapiklik?

Seleften bir dayanagi olarak, kendinden once onlarca alim onun dedigini derken "Allah'in Rasulunu Arş'ında yanina otutturacaktır" demekmi?

Yoksa Peygamberimiz'in s.a.v. bu mertebesini kiskanarak, kendilerini Arş'ta oturmayi bile kucuk gorup Arş'ın yukarilarina cikmalarini iddia etmelerimi?

Herhalde her akli olanın cevabi; sapik olan kisinin ikincisi oldugu olacaktır.

SON SÖZ

İste yazdigimiz bu risalenin cogu yonden daha cok fazla deliller ile doldurup ve daha ilimli bir risale olmasi gerektigini biliyorum. Bende ilmi zayıfliligim ve vakit darliligim nedeni ile bu kadarini yapabildim. Gerekirse gelcekte ilaveler edebilirim insallah.

İste bu risalemizde muhaliflerimizin nasilda "**yalancı**" ve "**alimlerin sozlerini kendi istedikleri gibi mana disinda tercume ettiklerini**" ve "**alimlerin sozlerini ellerine alip istedikleri gibi dondurup dolastirmalarini**" ve "**eger kendi itikadlarina uyduğu zaman alimin sozunu alip, kendi itikadina uymadigi zaman alimin sozunu gormemezlikten gelmelerini**" ve hatta daha fazlasini acik bir sekilde hepimiz gormus olduk.

Ama ben kendim adına soyle demek isterim: **Yedi kat gogun ustundeki Rabbim olan Allah c.c.**

şahittir ki asla bir tane alimin sözünde veya bir tane kaynak zikretmede yalan soylemedim. Asla hic bir yerde hileli bir şey yapmadim. Asla hic bir alimin sozunu kendi gorusume uysun diye manayi degistirerek tercume etmedim. Bilinsin ki ben bu dediklerimden kiyamette sorguya cekilecegim. Ben bu dediklerimi bunu bile bile yazmaktayim.

Umarim rabbim her okuyana hidayet verir.

Elimden geleni bu kadari...

Rabbim bu yazdigimi ve butun yazdigim seyleri sirf ve sadece onun rizasi icin yazmaması nasip etsin ve benden bu yazdiklarimi kabul etsin. Butun okuyanlarında gunahlarini affetsin ve hepimizi hak yoldan ayirmasin.

En dogrusunu c.c. Allah bilir. Salat ve selam onun Rasulunun uzerine olsun. Hamd alemlerin rabbi olan Allah icindir.

**Iste bu Allah Rasulunun ogrettiği ve Sahabeyi kiramın takip ettiği Selef'in yolu,
varmı katılan???**

Kuran ve Hadis ve islam ilimlerinin hizmetçisi:

Ebu Musa El-Medeni

2012-05-30

9 Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi öven alimlerden örnekler

Dokuzuncu mesele: Şeyhulislam ibni Teymiyye hakkında alimlerin sözleri

Allah'a yemin olsun ki Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye "Şeyhulislam"dır. Onlar (dusmanlari) onun ne dedigini anlasalardi, tekrar onu sevmeye ve onunla birlikte olmaya geri donerlerdi(Eski büyük alimlerden Şeyh Ahmed el-Halebi)

Allah'a yemin olsun ki; ibni Teymiyye'ye sadece bir bidatci, veya nefsinin hevasi pesinde giden birisi kizabilir. Cahil ise; ne dedigini bilmez. Nefsinin hevasinin pesinden giden ise; Hakki bildikten sonra kendi hevasi onu haktan alikoyar(Mısır Müftüsü Muhammed es-Subki)

Allah'a yemin ederim ki onda (ibni Teymiyye'de) oyle faziletler vardi ki, o faziletler Ahmed bin Hanbel'de yoktu(Allame Burhanuddin el-Fezari)

Evet, bizler onun (ibni Teymiyye'nin) Murted oldugu fetvasini vereni tekfir ediyoruz(Allame Ebu Hafs el-Mahzumi)

İşte kim derseki: O (İbni Teymiyye) kafir'dir, bunu diyen kisi Kafir'in ta kendisidir. Kimde ona Zindik derse, o Zindik'tır. (Allame Allame Bedruddin el-Ayni el-Hanefi)

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat ve Selam efendimiz Muhammed'in ve Ailesinin ve arkadaşlarının ve onları takip edenlerin üzerine olsun. Bundan sonra:

Geçmişte yazdığımız sekiz bölüme ilaveten imam İbni Teymiyye hakkında eski alimlerin sözlerini de eklemeyi önemli buldum. Bazı kardeşlerimin isteği üzerine bunuda ekledim. Allah onlardan ve bütün Müslümanlardan razı olsun.

Artık bu nakillerden sonra hiçbir sapık necis kişi ağızını bu temiz imama karşı açmasın. Bu alimlerin temiz sözleri ile bu necis kişilerin sözleri zelil ve alçak kalsın. Her zaman Arş'ın üstündeki Rabbimiz Allah'a şükürler olsun.

Bu çalışmamı bitirdiğimi hala söyleyemem. Gelecekte boş vaktim olursa başka nakillerde ilave edebilirim. Ama şimdilik bayağı nakil toparlandığından dolayı ilk olarak yayınlamaya karar verdim. Maalesef Türkiye'de bu şekilde bir çalışma olduğunu daha önceden görmedim. Rabbim bizleri ve müslümanları affetsin.

İlk önce İmam İbni Nasiruddin'in er-Raddul Vafir adlı eserinde zikrettiklerini zikredeceğim. Sanırım hepsini zikrettim. Bunların hepsi yaklaşık yüz kişi idi. Bunlardan sonrada İmam İbni Nasiruddin'in zikretmediği bazı önemli alimleri zikrettim.

Nakilleri yaparken bu zikrettiğim alimlerden birkaç tanesine muhaliflerin iftira atıp İmam İbni Teymiyye'yi kötülediğini göstermeye çalıştıklarını gördüm. Bende bunların bu iftiralarına o iftira atılan alimden bahsederken cevap verdim.

Simdide Seyhulislam ibni Teymiyye hakkında alimlerin sözlerinin bir kısmını nakledelim insallah.

Alimlerin bir cogunun imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vasfetmeleri dikkat cekmektedir. Cunku "Seyhulislam" demek: "islamin Hocasi" manasina gelmektedir. Bir kisinin bu vasfi alabilmesi icin Bidatci ve dalalet uzere olmamasi gerekir. Bir cok alimin bu vasfi imam ibni Teymiyye'ye verdiklerini gordugumuzde, imam ibni Teymiyye'nin Ehli sunnet alimlerinden oldugunu ogrenmis oluruz.

1- **imam ibni Seyyidil Murselin**(veya **İbni Seyyidinnas** diyede bilinmektedir. Hicri 734 vefat etmistir), ibni Teymiyye'nin dostu olan imam Mizzi'den bahsederken şöyle demiştir:

Kendisi de benim "Seyh" "imam" "Seyhulislam" "Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam bin Teymiyye"yi gormeme sebep olmustu.

Kendisini(ibni Teymiyye'yi) ilimlerden cok sey ogrendigini gordum. Neredeyse Sunen'leri ve Aasar'lari(Eser'leri, yani sahabelerden gelen nakilleri) muthis ezberliyordu. Eger Tefsir hakkında konusursa, o zaten tefsirin bayragini tasimakta. Eger Fikih'ta fetva verse, o zaten Fikih'in gayesine ulasmis. Eger Hadis'te muzakere etse, o zaten bu ilmin sahibi ve rivayetci biri. Eger Milel ve Nihal(Mezhepler ve dinler) konusunda konuŖsa, ondan daha genis caplisini ve daha bilgisini goremezsin. (YaŖ olarak)Kendi seviyesinde olanlarin hepsini(ilmi olarak) gecmistir. Onu gorenin gozude, onun gibisini gormemistir. Nede kendi gozleri kendisi gibisini gormustur...

Ona nefret edici akrepler saldırdı. Ama Allah'u teala hepsinin üçkâğıtçılıklarını kendilerine geri cevirdi. Allah'ın sectigi kullar tarafından onu(ibni Teymiyye'yi) kurtardı...(er-Raddul Vafir)

2- **imam ibni Abdiddaim**, ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vafetmistir(er-Raddul Vafir).

3- **imam Muhaddis, Muhammed bin Ahmed bin Abdulhadi**(hicri 744 vefat etmistir) kendisi imam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında mustakil bir eser yazmistir. Icinde sunlarda gecer:

Dimesk'e geldi. Onceden oylesi gorulmeyen ve ondan sonrada ona ulasilamayan(onun gibi yazilamayan) kitaplar yazdı. Bu kitapları Tevhid ve Tefsir ve Ihlas ve Fikih ve Hadis ve Lugat ve Nahiv ilimlerindeydi. Her ilimde dolu kitapları vardı(er-Raddul Vafir).

İbni Abdulhadi'nin Yazdığı bu mustakil eser **el-ukudud Durriyye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye** baslıgi altındadır. Bu eseri basılmıştır. Icinde imam ibni Teymiyye hakkında önemli bilgiler vermiştir.

Yine yazdığı "**Tabakatu Ulemaul Hadis**" adlı eserinde Hocası Seyhulislam ibni Teymiyye hakkında mustakil bir konuda bahsetmiştir(4.clt. 279-296.s.). Yazdığı **el-ukudud Durriyye** sanki bu Tabakat kitabında yazılanın uzuncasıdır. Yani bu tarih kitabındaki, bu mustakil eserin muhtasarıdır.

Yine şöyle demistir: Kucuklugunde Derslere ve cok kisinin toparlandıkları yerlere giderdi. Konusup Munazaralar yapıp buyukleri yenerdi. Ilimde ulkenin en buyuk adamlarının bile sasirdigi bir cok şeyi zikrederdi. On yedi yasinda iken Fetva vermeye basladı. O vakitten itibaren kitapları yazmaya basladı(Tabakatu Ulemaul Hadis 4.clt. 283.s. / el-ukudud Durriyye).

4- **imam Hafız Allame Şemseddin Zehebi** soyle demistir:

Kendisi iskenderiyye'de hapista iken, Sebte şehrinin sahibi ondan kendisine rivayette icazet vermesini ve Kendi rivayet ettiği seylerden bazılarında zikretmesini istedi. (İbni Teymiyye) bunun uzerine On kagitin uzerine kendi senedlerinden bir kısmını ezberinden yazdı. Onun bu ezberinden yazdığı seylerin bazısını en buyuk Muhaddisler bile yazmaktan acizdirler.

Simdide o bir kac yıldır her hangi bir mezhep ile fetva vermemekte. Artık dogru olan delil ile fetva vermekte.

Kendisi **Muhammedi Sunneti yuceltti**. Selefiyye yolunu da savundu. Bu inancına oyle seyler ile deliller getirdi ki, ondan önce kimse boyle delilleri zikretmemişdi. Öncekilerin ve sonrakilerin kullanmaya cesaret edemedigi ibareler kullandı. Kendisinde bu ibareleri cesaretle zikretti. Taki ona karsi Misir ve Sam ulemasından bazı yaratıklar, son derece uzerine gitmeye başladılar. Bu yaptıklarından daha da fazlası yapılmazdı. Taki onu Bidatçı ilan edip onunla Munazara yaptılar. Yine onunla Yazistılar. Ona karsi gelenler nedeni ile onlara hos görünmek adına bir şey yapmayıp, (hak yolda) sabit kaldı. Hatta kendisi o zorla söylenen Hakki soyluyordu. Kendi ictihadının ulastirdigi hakki soyluyordu...

Onlar ona(ibni Teymiyye'ye) yaptiklari ve bir yerden vurduklari o kadar cok hamle var ki, (hepsinde) Allah onu onlardan kurtardi(er-Raddul Vafir).

Imam Zehebi yine soyle demistir: Ben, Seyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Teymiyye'nin -Allah ondan razi olsun- kitaplarini topladim. Buldum ki hepsi bin tane imis. Bundan sonra bile onun baska kitaplarinida gordum(er-Raddul Vafir).

Imam ibni Nasiruddin soyle demistir: Ebu Abdullah ez-Zehebi'nin, Seyh Takiyyuddin'i(ibni Teymiyye'yi) "Seyhulislam" diye vafsetmesi, anlatmaktan daha fazla meshur bir seydir. Yine bunu demesini saymak imkansizdir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam Zehebi ibni Teymiyye'yi bolca oven alimlerin onde gidenlerindendir. Onun en onemli talebelerindendir.

5- **Hadis alimi imam ibnul Vani el-Muezzin**(Eminuddin el-Vani diyede bilinir)(hicri 735 vefat etmistir) imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafsetmistir:

Takip edilecek kisi.

Imamlarin takip edicisi.

Bidatlari yerle bir eden.

Sunneti savunan.

Zamaninin en ender kisisi.

Ummetin faydacisi(yani: ummete cokca fayda veren) (er-Raddul Vafir).

6- **imam ibni Muhendis el-Hanefi** (hicri 733 vefat etmistir) imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafsetmistir:

Hocamiz.

Allame.

Huccet - Kudvet(yani: takip edilecek ve izinden gidilecek imam).

Zamaninin tekili.

Şam'ın Muftusu.

Derim ki: Imam ibni Nasurrdin, imam ibni Muhendis el-Hanefi hakkında soyle demistir: Kendisi defalarca takiyyuddin'i(ibni Teymiyye'yi) "Seyhulislam" diye vafsetmistir(er-Raddul Vafir).

7- **imam Muhammed el-Hazraci el-Beyani**, imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafsetmistir(er-Raddul Vafir).

8- **imam Muhammed bin Berdes**, imam ibni Teymiyye'yi su vasfilar ile vafsetmistir:

Rabbani alim.

Peygamberlerin biraktiklarini ortaya cikaran.

Dinin hakikatlerini kesfeden(er-Raddul Vafir).

9- **imam ibnun Nakib el-Kirmani**, imam ibni Teymiyye'yi su vasfilar ile vafsetmistir:

Seyhulislam.

Selefin yolu uzerinde giden(Bakiyyetusselef ifadesini kullanmistir) (er-Raddul Vafir).

10- Turk alimlerden olan **imam ibnul Minsafi el-Hariri el-Hanbeli**, imam ibni Teymiyye'yi ovenlerden idi.

Imam ibni Nasiruddin bu imam hakkında soyle dedi: O Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) cokca yuceltiyordu. Onu cok fazla seviyordu. Bir den fazla onu "Seyhulislam" diye vasiflandirdi(er-Raddul Vafir).

11- **imam Allame ibni Raafi**, imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafsetmistir:

Alimlerin hocasi.

Takip edilecek kisi(Kudvet) (er-Raddul Vafir).

12- **imam Ebu Abdullah Muhammed bin Sadullah ibni Necih el-Harrani**.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibni Necih hakkında soyle demistir: Bir cok kisiden (ders alarak) fakih olmustur. Onlardan biriside Takiyyuddin'dir(ibni Teymiyye'dir). (ibni Teymiyye) ona (ibni Necih'e) Fetva vermede izin vermistir. Bunun uzerine (ibni Necih) Fetva vermeye baslamistir.

...

O (ibni Necih) Şeyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) mulazeme eden (hep yaninda ders alan) talebelerinden idi. Onun hizmetinde kosalardan birisi idi. Bizim ondan naklettigimize gore o hocasinin hayatini yaziyordu. Onun hakkında Seyhulislam diyordu(er-Raddul Vafir).

13- **imam ibnus Sayrafi** (Hicri 737 vefat etmistir) imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafsetmistir:

Efendimiz.

Kamil kisi(yani: ilmi ve ameli cok olan kisi manasindadir).

Yolunden gidilen(Kudvet).

Seriatin dili.

Zamaninin Muctehidi.

Imamlarin imami(er-Raddul Vafir).

14- Turk alimlerinden olan **imam Muhammed ibni Tulub Aga**, ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafsetmistir. Yine imam ibni Teymiyye'den bir cok nakillerde bulunmustur. Itikadi konularda da ondan nakiller yapmistir(er-Raddul Vafir).

15- imam ibnul Muhib es-Samit el-Hanbeli, imam ibni Teymiyye'yi bir cok yerde "Seyhulislam" ve "imamlarin imami" diye vafsetmistir. Yine bir cok Siir yazarak ibni Teymiyye'yi ovmustur.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnul Muhib hakkında soyle demistir: O(ibni Teymiyye) bu kisinin en onemli hocalarindandir.

imam ibnul Muhib, hocasi ibni Teymiyye hakkında soyle derdi:

Hocamizin butun ilimlerde, hem duyugu seylerde, hemde akil ilimlerinde, hemde nakil ilimlerinde, hemde arastirmalarinda sona ulasmasi ile birlikte Nadir hata yapmasi, onun icin (muthis bir fazilet olarak) yeterlidir(er-Raddul Vafir).

16- imam ibni Teymiyye'nin kardesi olan; **imam Ebu Muhammed** soyle derdi: Benim kardesim (ibni Teymiyye'yi kasd ediyor) Nadir hata yapan birisidir(er-Raddul Vafir).

17- Mısır'ın müftüsü, **imam Muhammed ibni Suvvar es-Subki**(Hicri 776 vefat etmiştir. Bu kişi ibni Teymiyye'ye düşmanlık besleyen Subki değildir. İbni Teymiyye karşısında duran Subki hakkında ileride onuşacağız inşaallah).

Bu imam gunlerden bir gun abdest alirken yanina bazi Tarikatlerden kisiler gelmistir. Onlara bir sey emretmistir. Sonrada gitmis ve iki rekat namaz kilmistir. Ardindan soyle demistir:

Allah ibni Teymiyye'ye rahmet eylesin. O bu taifelerin sapikligi nedeni ile onlardan nefret ediyordu.

Sonra soyle demistir: Ey fulanca(konustugu kisinin adini zikretmistir) Allah'a yemin olsun ki; ibni Teymiyye'ye sadece bir bidatci, veya nefsinin hevasi pesinde giden birisi kizabilir. Cahil ise; ne dedigini bilmez. Nefsinin hevasinin pesinden giden ise; Hakki bildikten sonra kendi hevasi onu haktan alikoyar.

Ravi diyor ki: Bunu ondan duyunca beyendim ve elini optum ve dedim ki: Allah senden razi olsun.

Imam ibni Nasiruddin bu hikayeyi anlattiktan sonra soyle demistir: iste bu, bu hikayeyi anlatan kisinin hali. Bu kisi Sahih bir rivayet ile Seyhulislam Seyh Takiyyud es-Subki'nin, Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi ovmesini birde gorseydi? O zaman sevincinden ucardi bile...(er-Raddul Vafir)

Derim ki: Takiyyuddin Subuki ile ibni Teymiyye arasinda sorunlar vardi. Subuki imam ibni Teymiyye'ye cok zulum ediyordu. Ama bununla birlikte imami ovmustur. Imam Muhammed es-Subuki ise imam ibni Teymiyye'ye kotu bir soz soylememistir. Onu sevdigide zaten gorulmektedir.

Bu hikayeyi imam İbni Nasiruddin, kendisinin bazı Alim hocalarından bu hikayeyi duyduğunu zikretmiştir. Bu Alimlerde bu olayı İmam Muhammed es-Subki'den rivayet etmişlerdir.

18- **Büyük Subki**. Adıda: Takiyyuddin Ali bin Abdulkafi'dir.

Imam Hafiz İbni Hacer El-askalani, İbni Teymiyye'yi overek hayatini anlattigi "**Ed-duraru El-kamine**" adli eserinde soyle demistir:

... Ve Zehebi, Subuki'ye bir mektup gondermistir. O mektubunda İbni Teymiyye hakkında konustugu bir sey icin(kotu sozleri nedeni ile) onu AZARLAMISTIR.

Subuki, kendi hocasi Zehebi'ye verdigi cevabinda şu sözler gecmistir:

Efendim'in ve Hocam'in(imam Zehebi'yi kasd etmektedir) benim İbni Teymiyye hakkındaki yonelttigim sozleri hakkındaki aciklamalari hakkında sunu soylerim:

Kole olan kisi (kendini kasd ediyor ve bu sozu onun mutevazi oldugunu gosterir), **onun buyuk yerini bilmektedir. ilimlerdeki genisliginide bilmektedir. zekasinin keskinligini ve Muctehid oldugunu, ve heryerde onun bu mertebeye ulastigini bilmektedir. Onun ulastigi mertebe vasfi aşmistir**(yani bizler onun dehset ilmini vasfedemeyiz). **ve kole olan kisi**(kendini kasd ediyor) **bunu her zaman soylemektedir. onun bendeki derecesi ise**(yani ibni teymiyye'nin) **benim bu anlattiklarimdan daha fazladir. bununla birlikte o zahid birisidir. ve hakki hep savunmustur. sadece Allah c.c. icin, hak icin ugrasmistir. ve selef yolu uzerinde gitmektedir. ve onun gibisi bu zamanda yoktur hatta** (sadece bu zaman degil) **zamanlardan beri onun gibisi yoktur**(Bu hikayeyi ibni hacer dışında imam ibni Nasiruddin "er-Raddul Vafir"de ve imam ibni recep "Tabakatul Hanabile"de rivayet etmislerdir).

19- Salih **imam Muhammed bin Ceyş er-Rakki el-Muezzin**, imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vasfetmistir.

20- **Imam ibni El-hariri El-Hanefi** soyle diyor:

Eger ibni teymiyye Şeyhulislam degilse, peki kim seyhulislam?

Bir seferinde de bazı arkadaşlarına dedi ki:

Şeyh ibni Teymiyye'yi seviyormusun?

Dediki: Evet.

(İmam ibni El-hariri El-hanefi) Dedi ki: **Vallahi çok özel bir kişiyi sevmişsin** (Er-radü El-vafir – İmam ibni Abdul Hadi el-Kevakibud Duriyye – el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 163.s.).

21- **imam ibni Şukr el-Hanbeli.**

İmam ibni Nasiruddin, imam ibni Şukr hakkında şöyle demiştir: O Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin hayatını yazarken ona "Seyhulislam" dedi. Onu çokça överdi (er-Raddul Vafir).

22- **imam ibnul Yunaniyye el-Balebekki el-Hanbeli.**

İmam ibni Nasiruddin, imam ibnul Yunaniyye hakkında şöyle demiştir: Seyh Takiyyuddin'in (ibni Teymiyye'nin) bir çok yerde hayatını yazarken bir çok kere, "Seyhulislam" diye vassetti (er-Raddul Vafir).

23- **imam Muhammed bin Ali bin Hamza el-Hüseyni** (Hicri 765 yılda vefat etmiştir).

İmam ibni Nasiruddin, imam Muhammed bin Ali hakkında şöyle demiştir: Kendi hattı ile yazdığı eserlerinin bir çok yerinde ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vassettini gördüm (er-Raddul Vafir).

24- **imam Kemaluddin ez-Zemlekani**, imam ibni Teymiyye ile arası bozulmadan önce onu çokça överdi. Sonradan arası bozuldu ve Seyh ibni Teymiyye ile Münazaralar yaptı (Arası bozulduğunu Seyh Abdullah el-Gusn "Deval Münaviin li Şeyhulislam ibni Teymiyye" adlı eserinde zikretmiştir. 93.s. Arası bozulduğuna dair tek delilde, ibni Teymiyye ile münazara yapmasıdır. En doğrusunu Allah c.c. bilir).

Hafiz ibni Hacer el-Askalani ise, Zemlakani'yi şu şekilde vassetmiştir: Onun (ibni Teymiyye'nin) karsisinde duran ve ona şerri ulaştıranların arasındaki en Taassubcu olanı Kemaluddin ez-Zemlekani idi... (er-Raddul Vafir'e yazdığı onsoze bak).

İmam ibni Recep el-Hanbeli "Tabakatul Hanabile" adlı eserinde şöyle demiştir: Bana ibni Zemlakani'den Sahih bir yol ile ulaştı ki: Ona ibni Teymiyye hakkında sorulmuş.

O da şöyle cevap vermiş: **Bes yuz yıldır ondan daha fazla ezberi güçlü olan birisi**

bilinmemektedir (Bu hikayeyi zikreden Ravi, Dort yuz yılmi dedi, yoksa bes yuz yılmi dedigini tam hatırlayamamıştır. Ama büyük ihtimalde bes yuz yıl dedigini zikretmiştir) (er-Raddul Vafir).

Yine şöyle demiştir: Herhangi bir ilim dalına dair kendisine soru sorulacak olursa, onu gören ve onu dinleyen bir kimse, onun bu ilim dalından başka bir şey bilmediğini zanneder ve bu seviyede kimsenin o ilmi bilmediğine hükmederdi. Farklı mezheblere mensub fukaha onunla birlikte oturduklarında kendi mezhepleri ile ilgili olarak daha önceden bilmedikleri şeyleri ondan öğrenirlerdi. **Herhangi bir kimse ile tartışıp da hasmı tarafından susturulduğu bilinmemektedir.** İster şer'î ilimler olsun, ister başka ilimler olsun herhangi bir ilim hakkında söz söylediği zaman mutlaka o ilim dalının uzmanlarından ve o ilmi bilmekle tanınanlardan üstün olduğu ortaya çıkardı.

Yine şöyle demiştir: İctihad şartlarının hepsi onda (ibni Teymiyye'de) toparlanmıştır...

Yine şöyle demiştir: O (ibni Teymiyye) Fıkıh ve Nahiv be Usul gibi bir çok ilim dallarında maharetli birisi idi. Hayır işlerini devamlı yapardı. İlmide devalı öğretirdi. Güzel konuşması vardı. Dinide sağlam birisi idi. Akıllı ve algılayan birisi idi (er-Raddul Vafir).

Derim ki: Kendisi genelde Selef çizgisi üzerinde giden alimlere dil uzatmazdı. Mesela imam ibni Teymiyye'nin kardesi olan imam Abdullah bin Teymiyye'den bahsederken şöyle demistir: O fıkıh'ta olan bir çok fen'de iyi bilgisi vardı. Keza Nahiv'de ve Usul'da da bilgisi vardı. Hayır işlerine simsiki sarılan birisi idi. İlmi öğretirdi. Yumusak sozlu birisi idi. **Dini sağlam idi**. Fıkıh bilgiside iyi idi. Kendi mezhebini iyi ezberlemisti. Guzel bahisler yapardı. Zihni iyi. Kuvvetli anlayisi vardı. Allah'u teala ona Rahmet eylesin(imam ibni Receb'in Tabakatul Hanabile'sine bak. Imam Abdullah bin Teymiyye'nin hayatini anlattigi bolumde gecer.).

25- **imam ibni Dakik el-İyd**(Hicri 702 yilda vefat etmistir).

(Özetle) İmam ibni Nasiruddin şöyle demistir: Hicri 700. yilda tatarlar Şama saldırdıklarında, Mısır olduları onlarla savaşmak için yola çıkmışlardı. Ama yağmur ve şiddetli soğuk hava nedeni ile geriden Mısıra dönmeye başlamışlardı. Bu haberi alan Şeyhulislam ibni Teymiyye r.h. hemen orduyu yolda yakalayıp Cihada gitmelerini tesvik etmek için Sam'dan hızlıca yola koyulmustu. Ama malesef Seyhulislam orduya yetisememisti. Ordu Misira ulasmisti. Seyhulislam Misir'a girip orduya karsi uzunca bir ders verdi. İmam ibni Dakik el-İyd'de bu derse katılanların arasında idi. İmam ibni Teymiyye'nin şiddetli maharetini gordugunde şöyle dedi: Ben artık senin gibilerinin yaratıldığını sanmıyordum. (Yani; Sen o kadar bilgili ve eski alimler gibi yücesin ki, artık bu zamanda senin gibi birisinin kaldığını düşünmüyordum) ("el-Bidaye ve en-Nihaye" 14.clt. 32.s. / Yine bu hikayeyi imam ibni Abdul Hadi Arkadasi imam Zehebi'den direk isittigini zikretmistir. "el-ukudud Durriye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye" 115.s.).

İmam ibni Teymiyye dersini ve vaazini bitirdikten sonra imam ibni Dakik'e, imam ibni Teymiyye hakkında sordular. Cevabi ise şöyle oldu: **O adam müthiş ezberi olan birisidir**.

İmam ibni Dakik'e şöyle denildi: Onunla(ibni Teymiyye ile) konuşsan ya?

İmam ibni Dakik şöyle cevap verdi: **Bu adam konuşmayı seviyor. Ben ise susmayı seviyorum**.

Yine şöyle demistir: **İbn Teymiyye ile bir araya geldiğimde bütün ilimlerin onun gözü önünde bulunduğunu, bu ilimlerden istediğini alıp, istediğini bırakan bir kişi olduğunu gördüm**(er-Raddul Vafir).

Bazıları bu imam ile imam ibni Teymiyye'nin arasının bozulduğunu zikretmislerdir. Halbuki bu zikredilenin bir asla dayanağı yoktur. Çünkü imam ibni Dakik bu olaydan iki yıl sonra vefat etmistir. Yani çok kısa süre sonra vefat etmistir. İki yıl içinde de görüşlerinin birden bire zıt olarak değişmesi makul bir şey değildir.

İbni Teymiyye'nin Mısır'a gelmesi hicri 700 olurken, İmam İbni Dakik'in vefatı ise hicri 702 olmuştur(Zerakli el-Alam kitabında bu yılda vefat ettiğini zikreder).

Bu nedenle deriz ki: Kim gelipte imam ibni Dakik'in bu görüşünden donduğunu ve ibni teymiyye'ye karşı çıktığını iddia ederse, ondan Sabit olan ve alimlerin makbul gorudugu bir nakli getirmeleri gerekir. Yoksa bu itham asla kabul edilmeyecektir.

26- **Seyh ibnul Munecca et-Tennuhi**(Hicri 724 yilda vefat etmistir).

İmam ibni Nasiruddin, Seyh ibnul Munecca hakkında şöyle demiştir: Kendisi Fıkıh ilminde ilerledi ve Fetva verdi. Çok Takvalı ve haramlardan uzak birisi idi. Takiyyuddin İbni Teymiyye'nin özel arkadaşlarından birisi idi. Onu hem yolculukta, hemde ikamet ettiği zamanlarda mülazeme etti(er-Raddul Vafir).

27- **imam Muhammed el-Yunini**(Hicri 765 yilda vefat etmistir), imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vasfetmistir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Bu imam buyuk bir alimdir. Ama Yunini adi ile meshurlasan baska bir alim daha vardir. Bu alimin adi ise: Ali bin Muhammed el-Yunini'dir. Bu imam Ali, imam Buhari'nin Sahihini cok guzel bir nushada yazmistir. Gunumuzdeki bir cok baskida bu imamin el yazisi olan nushaya dayanmaktadirlar. 701. yilda vefat etmistir. Bunu zikretmemin sebebide bu iki alimin karistirilmamasi icindir. En dogrusunu Allah c.c. bilir(Daha fazla bilgi icin imam Zehebi'nin el-Meşiha adlı eseri bakılabilir).

28- imam Muhammed bin Musa ibnus Sened(Hicri 691 yilda vefat etmistir).

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnus Sened hakkında soyle demistir: Adaletli olan kisiler gibi, buda(imam Muhammed ibnus Sened'de) ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafederdi(er-Raddul Vafir).

29- imam Muhammed bin Zekeriyya ibnus Saad(Hicri 721 yilda vefat etmistir). Imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafetmistir:

Islam hocalarinin hocasi.

Kalan buyuk imamlardan birisi.

Imamlarin imami.

Ummetin takipçisi.

Zamaninin Allame'si.

Yuz yilin inci'si.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnus Saad hakkında soyle demistir: Kitaplarında, Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye cokca vafetmistir(er-Raddul Vafir).

30- imam Ebu Hayyan el-Endelusi(Hicri 745 yilda vefat etmistir).

İmam ibni Teymiyye 700. yilda Misir'a girdiginde imam Ebu hayyan ile gormustu. İkiisi arasinda Nahiv ile ilgili bir meselede tartisma cikti. Seyhulislam Ebu Hayyan'dan bir delil getirmesini istedi. O da Sibeveyh'ten bir delil getirdi. Seyhulislam'da ona soyle cevap verdi: Sibeveyh rezil olsun (Burada "Yefşur" kelimesini kullanmistir. Tam karsiligini bulamadim. Anladigim kadari ile agir bir ifade).

Sibeveyh Allah'in gonderdigi Nahvin peygamberimi imiste, Sibeveyh hata yapmaz olsun? Sibeveyh Kuran'da(nahvi olarak) seksen yerde hata yapmistir. Ne o nede sen bunu anlamazsin(el-Bidaye ve en-Nihaye – er-Raddul Vafir).

Derim ki: Iste bu nedenden dolayi Ebu hayyan ile imam ibni Teymiyye'nin arasi bozulmustur.

Bazi sapiklar bu ihtilafın nedeninin ciddi bir itikadi sorun olarak oldugunu zikrederler. Buda yanlış bir ithamdır. Imam Ebu Hayyan ile imam ibni Teymiyye'nin arasının bozulmasının sebebi, itikadi bir konu olmayıp Lugatta bir meselede ihtilafa düşme nedeni ile olmuştur.

Imam ibni Nasiruddin, hocasi imam Muhammed bin el-Muhib'bin yazilarında imam Ebu hayyan ile imam ibni Teymiyye arasında yasanan olayi, Seyh Muhammed'in bizzat imam Ebu Hayyan'dan nasıl dinledigini anlatir. Ozet olarak soyledir:

Imam Ebu Hayyan, imam ibni Teymiyye'nin Misira geldigini ogrenince onu ziyaretinde, imam ibni Teymiyye'yi asiri derecede oven siirler okur. Bu siirlerinde yazdigi bir Divan'ina koyar. Imam Muhammed'de hocasi olan imam Ebu Hayyan'a bu Divan'ini okurken imam ibni Teymiyye'ye yazdigi siiride okur. Bunun uzerine imam Ebu Hayyan soyle der: Ben bunlari Divan'imdan yırttim(cikardim).

Onun (ibni Teymiyye'nin) hakkında Hayirli bir seyde demem. Ben ona Sibeveyh'in sozunu zikrettim. O da "Sibeveyh rezil olsun" dedi. Bunu diyen kiside muhataba alinmaya deymeyen bir kisidir.

Derim ki: Burada dikkat etmemiz gereken onemli bir sey vardir. Goruldugu gibi Sahih bir sekilde varid olan bu olayda imam Ebu Hayyan, imam ibni Teymiyye ile arasinin bozulmasinin sebebi, itikadi bir mesele degilde Lugavi bir mesele olmustur.

Ama imam Ebu Hayyan'nin bu gorusten donup İbni Teymiyye'yi sevmeye başlaması ihtimalide buyuktur. Cunku imam ibni Teymiyye'nin vefatından sonra imami oven bir siir kendisine okunmustur. Bunun uzerine imam Ebu Hayyan'in bu siirleri reddetmesi varid olmamistir. Hatta sustugu ve bir sey demedigi zikredilmistir. Buda ibni Teymiyye'ye kotu bakmadigini gosterir(er-Raddul Vafir). En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Imam Ebu Hayyan'in yaninda zikredilen siirlerden bazilari sunlardir:

Hutbeler azaldi, ona (ibni Teymiyye'ye) islam agladi = islamin aglamasina da gunler agladi

O ilmin denizi, o yuz yildaki faziletli her seyin definesi idi = zamaninin elmasi, imam kisi idi

Beyaz sunnetten olenini diriltti = Boylelikle Sunnet onun korumasi ile sabahladi

Dalaletin Bidatlarindan bir cogunu oldurdu = Onun bu yaptiklarini Samsam kilici bile durduramaz (Samsam, meshur bir kiliç ismidir. Imam Zebidi'nin Tacul Arus adli eserine bak 7.clt. 77.s.)

Eger yasamda sekizinci yuz yilda yasamak ile gec kaldi ise = ilimlerde imam olarak onde gidenlerden olmustur

Derim ki: iste imam Ebu Hayyan bu beyitleri duydugunda inkar etmemistir. buda, kendisinin bu imam hakkında bu vasiflari dogru gordugunu gosterir. Yoksa hemen itiraz ederdi. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Ayrica burada imam ibni Teymiyye'nin ilmini gosteren baska bir sey daha vardir. imam ibni Teymiyye'nin "Sibeveyh hata yapti" derken bir dayanagi elbette vardir. Hatta "Seksen yerde hata yapti" derken bile bir dayanagi vardir. Yani imam sinirinden bos konusmamistir. Delilide: Muberrid, "Ahtau Sibeveyh" (Sibeveyh'in hatalari) diye bir kitap yazmistir.

Yine Lugatta Kufe mezhebine mensup olan imam Kisai ile imam Ferra'dan, imam Sibeveyhin kitabina reddiye amaci ile baktiklari zikredilmistir(Sibeveyh'in el-Kitab adli eserinin mukaddimesine bak. Alemulkutub bsk. 34.s. ve sonrasi. İçinde bir suru alimin imam Sibeveyh'e verdikleri reddiyelerin isimleri gecmektedir. Bir kismini zikrettik).

Yine imam Allame Mahmud el-Alusi, buyuk tefsiri olan "Rahul Meani" adli eserinde, imam ibni Teymiyye'ye muvafakat ederek Sibeveyh'in Kitab adli eserinde hatalar ettigini zikretmistir(5.clt. 226.s.).

Ayrica ibni Teymiyye'nin talebesi imam ibni Abdulhadi, hocasi ibni Teymiyye'nin, Sibeveyh'in Kitab adli eserini alip onu iyice okudugunu, taki icindekileri anladigini zikreder(Tabakatu Ulemail Hadis 4.clt. 282.s. / el-ukudud Durriye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye). Yine bunun aynisini imam el-Ukkeri "Şezeratuzzeheb" adli eserinde de zikretmistir(8.clt. 143.s.). Buda, ibni Teymiyye'nin bu dedigini kafasından degil, ilmi bir sekilde dedigini gostermektedir.

Derim ki: Burada kasd ettigim; imam ibni Teymiyye'nin bu meselede bir dayanaginin oldugudur. Bunu dememin sebebidde bazi yeni turemelerin imam ibni Teymiyye'nin bu tenkidde buyuk bir hata

ettiklerini zikretmeleridir. Benim aciklamaya calistigim, bu meselenin bilinen bir ihtilaf söz konusu oldugudur. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Yine imam Ebu Hayyan'in imam ibni Teymiyye hakkında yazdigi šiiri imam Ayni, er-Raddul Vafir'e yazdigi onsozunde zikretmistir. 102 numaralı alime bak. Bu uc beyitin daha uzununu, imam ibni Nasiruddin er-Raddul Vafir'inde imam Ebu Hayyan'dan bahsederken zikretmistir. imam ibni Nasiruddin, ibni Teymiyye'yi ovdugu siirleri, ibni Teymiyye'nin huzurunda zikrettiginide soylemistir.

Bazıları İmam Ebu Hayyan'ın kendi kitapları içinde İmam İbni Teymiyye hakkında çirkin ifadeler zikrettiğini söylerler. Bizlerde bunu diyenlerin el yazılı nushalara muracaat edip bu iddialarını isbatlamalarını istiyoruz. Aksi takdirde bu ifadeleri bizler için bir şey ifade etmeyecektir.

31- **imam Muhammed Bedruddin bin İzzuddin Abdulaziz el-Magisi**. Imam ibni Teymiyye hakkında bir siir yazmistir. Imam Ebu Hayyan'ada okumustur(Biraz once Ebu Hayyan'in hayatinda bu alimin siir yazdigini zikretmistik).

İcinde gecen siirlerin bazisinin ozetli soyledir:

O bilgilerin toparlandigi denizdi = O her ilmin cinsinin bir Parçasıdır (her ilimin ender kisilerindendir)

O bu yuz yilin inci'sidir = O zamaninin imamidir

O Temiz Sunnetten oleni diriltendir = O sonradan ortaya cikan Dalalet bidatlarini oldurendir

O eger yasam olarak sekizinci yuz yilda yasamasi ile gec kaldi ise = O zaman O ilimlerde imam olarak erken yasayanlara ulasmistir (Bunları biraz öncede zikretmiştik)

Derim ki: imam Bedruddin, Seyhulislamin en onemli ve kiymetli eserlerinden olan "Minhacus Sunne" diye bilinen ve Rafizi'lere reddiye verdigi eseri kendi eli ile yazan alimlerden birisi idi.

(er-Raddul Vafir)

32- **imam İzzeddin Abdulaziz el-Magisi**. Bir once zikrettigimiz imamin babasidir.

Imam ibni Nasiruddin bu imam hakkında soyle demistir: Kendisi Takiyyuddin'in(ibni Teymiyye'nin) Ozel dostlarindandı(er-Raddul Vafir).

33- **imam ibnulkayyim el-Cevziyye**. Bu imam hocasi olan ibni Teymiyye'yi ovmesi bilinen bir seydir.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnulkayyim hakkında soyle demistir: Kendisi bir cok kere hocasini "Seyhulislam" diye vafsetmistir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Hatta eserlerinde "Seyhulislam" dedigi zaman hocasi ibni Teymiyye'yi kasd eder. Allah butun alimlere rahmet eylesin.

34- **imam Tacuddin el-Humeyri**(veya: el-Himyeyri).

Imam ibni Nasiruddin, imam Tacuddin hakkında soyle demistir: Seyh Takiyyuddin(ibni Teymiyye) ile karsilasti. Ondan (Hadisi ve rivayetleri) dinledi. Bir cok seyi ondan rivayet etti. Bunlardan biriside onun soyle demesidir: Seyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Teymiyye rahimehullah, bize sunlari okudu. (imam ibni Nasiruddin der ki:) Sonrada iki "Beyt" Şiir okudu(er-Raddul Vafir).

35- **imam Ahmed el-Bukai es-Şafii**.

Imam ibni Nasiruddin, imam Bukai hakkında soyle demistir: Onun yazisi ile bir cok yerde ibni Teymiyye'nin hayatindan bahsederken "Seyhulislam" diye vafsettigini gordum.

Derim ki: imam Bukai'nin Seyhulislami vafsettigi vasiflardan bazisida sudur:

Zamaninin inci'si.

Zamaninin Muctehidi.

Halef'in takipçisi(Halef imamları bu imami takip eder manasındadır) (er-Raddul Vafir).

36- **imam imaduddin Ahmed ibnu Şeyhil Hizamiyyin el-Vasiti**(Hicri 711 yılda vefat etmiştir).

Imam ibni Nasiruddin, imam Şeyhil Hizamiyyin'den bahsederken şöyle demistir: ... Sonra Dimesk'e intikal etti. Seyh Takiyyuddin İbni Teymiyye'nin yanında durdu. (ibni Teymiyye) ona Siyer ilmini öğrenmesini emretti. O da araştırmaya başladı. Çokca bu ilimde okudu. İbni Hisam'ın tehzibi ile olan ibni İshak'ın siyerinin muhtasarını yazdı. Peygamberden s.a.v. gelen Hadislerin pesinden gitti. Muhammedi hidayete sarıldı. Ahmed bin Hanbel'in mezhebine intikal etti. "Bulga" diye isimlendirdiği kitabı bu konuda(Ahmed bin Hanbel'in mezhebi üzerine fıkıh kitabı olarak) yazdı. Bu yazdığı kitabda Kafi'nin muhtasarıdır. Onun çok fazla kitabı vardır. Çoğu Sunneti takip etmede ve Sunnet üzere olan Tasavvuf üzerinedir. Yine "ittihadiyye" gibi Bidatçı mezheplere reddiye de yazmıştır.

Derim ki: Bu imam, ibni Teymiyye'nin arkadaşlarından olan bir gruba bir risale yazmıştır. İçinde ibni Teymiyye'yi şu vasıflar ile vâsfetmiştir:

İmamların imami.

Sunnetin ihyacı.

Bidatları rezil eden kişi.

Hadislerin savunucusu.

Firkaların muftusu.

Hakikatleri geçen ve bu hakikatleri Şeri usullere ulaştırın.

Kalplerde hayatları unutulmuş ve ummetin takib etmeyi unutturulan Hulefai râşidi'nin benzeri. Seyh(ibni Teymiyye) bunları(Hulefai rasidin'i) hatırlattı. Onların yolu üzerinde giderdi. Onların takip edilecek kaybolan yollarını diriltti...(er-Raddul Vafir)

İmam ibni Abdulhadi, imam Vasiti'nin imam ibni Teymiyye'yi "Hocamız" diye vâsfettiğinde zikretmiştir(Tabakatu Ehlil Hadis 4.clt. 285.s.).

İmam Ukkeri "Şezeratuzzeheb" adlı eserinde, bu imam Vasiti'nin imam ibni Teymiyye'den daha önceden vefat ettiği halde, imam ibni Teymiyye'nin Muceddid olduğunu açıkça ifade ettiğini zikretmiştir(Şezeratuzzeheb 8.clt. 146.s.).

37- **imam Ahmed bin ismail el-Hasbani**.

İmam ibni Nasiruddin, imam Hasbani hakkında şöyle demistir: Seyh Takiyyuddin'i (kitaplarında) çok güzel bir şekilde zikretmiştir. Onu "Şeyhulislam" diye vâsfetmiştir(er-Raddul Vafir).

38- **imam Ebul Abbas Ahmed ibnul Hacci**. İmam ibni Teymiyye hakkında hocalarından güzel şeyler nakletmiştir. Seyh ibni Teymiyye'nin vefatından sonra onun kabrinden toprak alındığına ve bereketlenildiğine dair bir rivayet nakletmiştir. İmam ibni Nasiruddin bunu er-Raddul Vafir'de zikretmiştir. Ama bu yapıların Şeriatta olmadığı hakikattir. Hiç kimsenin toprakından alınıp istişfa yapılmaz. Bu Şeriata muhalıdır. Bu konuda Peygamberimizden s.a.v. hiç bir rivayet gelmemiştir. Bu nedenle hiç kimse kafasından bir bidat çıkarıp onu din edinemez. Allah ibni Nasiruddin'e bu hikayeyi naklettiği için mağfirette bulunsun.

Eğer böyle bir şey yapmak doğru olsaydı, en başta Ebu Bekir ve Ömer ve Osman ve Ali gibi büyük Sahabe'lr, Peygamber efendimizin s.a.v. kabrindeki topraktan istifada bulunurlardı. Ama bunu yapmadılar. Buda, böyle yapmanın açık bir bidat olduğunu göstermektedir.

Imam ibni Nasiruddin, ibnul Hacci hakkında soyle demistir: Onun (ibnul Hacci'nin) Seyh Takiyyuddin (ibni Teymiyye) hakkında gorusu, kendi zamaninda yasayan ilim arkadaslarinin ve hocalarinin gorusunden farkli degildir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Yani bu imamda ibni Teymiyye'yi seven ve ovenlerdendir demek istemistir.

39- **imam Allame Ebu Abdullah Muhammed ibnul Musili et-Tarablusi es-Şafii.**

Imam ibni Teymiyye hakkında Şiir'ler yazan bir alimdir.

Bir şiirinde ozet olarak soyle demistir:

Eger butun sifatlarin isbati = "nasıl" demeden soylemek sapiklik ise

O zaman bende bu dediklerim ile sizin yaninizda **Teymi** olarak kaliyim = Demek ki Muslumanlarin hepsi Teymi imiş

Derim ki: Bu imamin bu zikrettiklerinden nasilda imam ibni Teymiyye'ye bagli oldugunu anlayabiliriz.

Imam ibni Teymiyye'nin "**Minhacus Sunne**" adli eserini yazarak reddiye verdigi sapik kafir; "ibnul Mutahhar el-Hilli" adli Rafizi, imam ibni Teymiyye'nin kitabini gorunce, iki satirlik beytte imama reddiye vermistir. imamimiz Muhammed et-Tarablusi ise bu iki beyte yine iki beyt ile reddiye vermitir.

Yine imam Muhammed, imam ibni Teymiyye'nin cok yakin arkadaslarini ve ayni akideyi temsil eden onemli adamlarini cokca ovenlerdendir. Bu nedenle Şiir'lerinde imam Zehebi'yi ve imam Mizzi'yi ve imam Berzali'yi hararetle ovmustur(Butun nakillere bakamk icin; er-Raddul Vafir bakilabilir).

40- **imam Ahmed bin Hasan, ibni Kudame el-Makdisi.**

Derim ki: "ibni Kudame el-Makdisi" adindaki alimler cok fazladir. Aslinda bu isim sulalenin ismidir. Bu alimde, bu sulaleye mensup olan alimlerden birisidir. ilim talebeleri isim benzerliginden dolayi bu sulaledeki bir cok alimi karistirabiliyorlar. Buna da dikkat edilmesi gerekir.

Imam ibni Nasiruddin, imam Ahmed hakkında soyle demistir: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin talebesi oldu. Ondan (Hadisi ve rivayetleri) dinledi. Ondan fikh ilmini aldi. Ondan (her ilimden) aldi(bir seyler ogrendi). Onuda(ibni Teymiyye'yide) kendi zamanindaki buyukler(imamlar) gibi "Seyhulislam" diye vafsetmistir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Ahmed'in bir şiirini zikretmistir. ozeti su sekildedir:

Benim Peygamberimin ve imamımın adi Ahmed = Hocamda Ahmed'dir, o Deniz gibi

Adim da Ahmed, bununla isterim ki = Peygamberin ve Kiramların efendisinin Şefaati

Derim ki: hocasi derken imam ibni Teymiyye'yi kasd etmekte(er-Raddul Vafir).

41- **imam Ahmed bin Tarhan el-Milkavi eş-Şafii.**

Imam ibni nasiruddin, imam ibni Tarhan hakkında soyle demistir: O Seyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi yuceltiyordu. Onun hayatinda yazarken, kendi ilim arkadaslari gibi "Seyhulislam" diye vafsediyordu(er-Raddul Vafir).

42- **imam Şihabuddin Ahmed el-Halebi.**

Imam ibni Nasiruddin soyle demistir: ... (imam Omer el-Mahzumi) dedi ki: Bir defasinda Seyh Sihabuddin el-Milkavi'nin(biraz once adini zikretmistik) yaninda bulunuyordum. Onun yanina Dimeşk şehrinde ikamet eden, "Darul Hadisil eşrafiyye"de kalan Şihabuddin Ahmed el-Halebi geldi ve dedi ki: İnsanlar bu gun bir seyler soylediler. Bana agir geldi(Buyuk ihtimalle bazi zor sorularin cevabini veremediginden bahsetmektedir).

Bunun uzerine Seyh Sihabuddin el-Milkavi dedi ki: Nevevi'nin Muslim'e yazdigi Serhini sat, (o parayla) Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin "er-Raddu Ala en-Nesara"(Hristiyanlara reddiye) kitabini satin al.

Bunun cevabinda dedi ki: Bende (imam Nevevi'nin Şerhi olan) Muslim'in şerhinden iki tane vardi. Bir tanesini satip yerine (ibni Teymiyye'nin Hristiyanlara karşı yazdigi) reddiyyeyi satin aldim. Eger bende Muslim'in Serhinden sadece bir Nusha(tane) elimde kalsa, (onu satip ibni Teymiyye'nin kitabini satin almak) ayip olmazdi. Cunku Muslim'in Serhindeki seyleri biliyorum. Ama "Hristiyanlara reddiye"deki seylere ihtiyacim var.

Bununla birlikte Allah'a yemin olsun ki Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye "Şeyhulislam"dır. Onlar (dusmanlari) onun ne dedigini anlasalardi, tekrar onu sevmeye ve onunla birlikte olmaya geri donerlerdi.

Denildigi gibi: Her bidat sahibi ve Her Bidat sahibinin destekcileri eger bir zaman ortaya cikip zuhur ettiler ise, kesinlikle (bir zaman gelip) onlari sonmesi ve ortadan koybolmalari gerekir.

İşte bu da Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye, gunler gectikce onun kerametleri cogaliyor. Onu sevenler ve onun dostlari artiyor(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Bu soz imam ibni Teymiyye'yi oven en guzel sozlerden birisidir.

43- **"Büyük" ibni Recep el-Hanbeli.**

Derim ki: Nasil ki Eş-ari'lerde "Büyük Subki" ve "Küçük Subki" varsa, ayni sekilde Ehli Sunnet'te de "Büyük ibni Recep" ve "Küçük ibni Recep" vardır. Büyük ibni Recep, Küçük ibni Receb'in babasidir. Küçük ibni Recep, Hanbeli mezhebinde bir cok eseri olan Meshur alimdir.

Imam ibni Nasiruddin, Büyük ibni Recep hakkında soyle demistir: Kendisinin hocalarini zikrettiği "Meşiha" yazmistir. Bu eseri faydalidir. Hocalarinin tercumelerini kisaca yapar. ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafsetmistir. Onu ovmustur. Onu severdi. Sevgi ile ona meyilli idi(er-Raddul Vafir).

44- **imam Ahmed bin Salih bin Kerame**(Hicri 795 yilda vefat etmistir).

Imam ibni nasiruddin, imam ibni Kerame'yi ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vafedenlerin arasinda zikretmistir. Ama nerede zikrettigini haber vermemistir(er-Raddul Vafir).

45- **imam ibni Bekkar en-Nabulsi.** Imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafsetmistir:

Efendimiz.

Hocamiz.

Allame.

Hafiz.

Önder.

Muslumanlari önderi.

Seyhulislam.

Zamaninin imami(er-Raddul Vafir).

46- **imam Ahmed bin Fadlullah (Fadlu Allah) el-Ömeri.**

Derim ki: imam ibni Teymiyye'yi hararetle öven alimlerden birisidir.

Imam ibni Nasiruddin, imam Fadlullah hakkında soyle demistir: Ondan Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye icin hayatini cok guzel bir sekilde yazdigi rivayet edilmistir. bu yazdigi hayat hikayesi kabul gorenlerdendir. Kimisi şiir'den kisimide düz yazıdan olusmaktadır. Bu yazdigida "Mesalikul Ebsar fi Memalikil Emsar" adli kitabinda gecer. Seyh Takiyyuddin hakkında dediklerinin bazisida sudur:

O zamaninin inci'sidir(ender kisidir).

(yazdigi şiir'lerden biriside:)

O öyle birisidir ki hangi yonden ona ulasmaya calissan o bir Denizdir = O öyle birisidir ki ne taraftan ona bakmaya calissan o bir Dolun Ay'dır

...

Onunla(ibni Teymiyye ile) Munazara(tartisma) yaptigi kisiler ile, kendisinin arasini bir tutmak, kisinin kendisine kabul ettiremeyecegi bir seydir(Yani ibni Teymiyye muhaliflerinden çok daha fazla haklı ve iyi munazara een birisidir). Herkesin gozu ondadir(ibni Teymiyye'ye dogrudur. Buda Munazara esnasinda olur. Cunku Muhaliflerini susturdugu icin herkes imami dinler). Sonrada Hakimlerden birisi cikar ve onu hapse attirir veya Fetva vermesini yasaklar, veya buna benzer bir bela basina getirmeye calisir. Bu yaptiklarida ne bir beyandan sonra olur... nede delil ile onun delilini yenebildikten sonra olur(imam Burada munazaralarından sonra Seyhi haksiz yere hapse atmalarından bahsediyor. Munazaralarından yenilmedigini zikrettigine de dikkat edelim).

...

Supesiz ki ona karsi Misir'in ve Sam'in Fukahasinin ve kadilarinin sinirleri kalkti. Atlari ve ayaklari ile onun(ibni Teymiyye'nin) uzerine birikteler. (Munazara yapınca da) hepsini susturdu ve onlari apacic deliller ile yendi. Iflas ettiklerinde de onu Hakimler ve mevkililer ile (hapse) aldilar. Hepside her seyi bilen kralin (Allah'in) yanina gittiler. Ki Allah kotu iş işleyenleri yaptiklari ile cezalandirsin(ibni Teymiyye'nin dusmanlarini kasd etmekte). İyi isler isleyenleride Husna(Cennet ve Allah'i gormek) ile mukafatlandirsin(ibni Teymiyye'yi ve ashabini kasd etmekte)(er-Raddul Vafir).

47 + 48- **imam ibrahim bin Muhammed bin Ebu Bekir bin Eyyub bin Saad bin Hariz ez-Zur-i.**

Imam ibni Nasiruddin, imam ibrahim hakkında soyle demistir: Onun hakkında "Meşhur imam olan Şeyhulislam ibni Teymiyye" derdi. Yani(48) ; Babasinin (ibni Teymiyye) hakkında dedigini diyordu. Boylelikle zulmetmis olmadı(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Subhanallah, imam ibni Nasiruddin Şeyhulislam ibni Teymiyye'ye "Şeyhulislam" vasfini vermiyenleri "Zalimler" olarak nitelemektedir. Allah onu ve bzleri ve butun Muslumanlari cennet ile mukafalandirsin.

Imam ibni Nasiruddin, bu imamin babasini, alimleri sayarken onceden bu kitabinda zikrettigini soylemistir. Oysaki ben adini bulamadim. Belkide hata ederek zikrettigini zannetmistir. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

49- **imam ibrahim bin el-Muhib es-Sadi.**

Imam ibni Nasiruddin, imam es-Sadi hakkında soyle demistir: Kendisi asiri derecede "Seyh Takiyyuddin(ibni Teymiyye)"in sozlerine ilgi gosterirdi. Guzel yazisi ile yazardi. Bir cok defasinda onu "Seyhulislam" diye vafetti(er-Raddul Vafir)i.

50- **imam Mecduddin ibrahim ibnul Kalansi**(Hicri 765 yılda vefat etmiştir).

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin ashabındandır(arkadaşlarındandır). Ondan Guzel şiir'ler rivayet etmistir. Imam ibni Teymiyye onun hakkında su siiri okumustur:

Senin bana karsi sefkatin gibisi nerede? = Senin adimlarin her zaman bizden ondedir (er-Raddul Vafir)

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin arkadasina okudugu bu siir, ikisi arasindaki sadakati ve yakindligi gostermektedir.

51 + 52 + 53- **imam "Burhanuddin" ibrahim bin "Tacuddin" Abdurrahman el-Fezari.**

Imam ibni Nasiruddin soyle demistir: Seyh Taiyyuddin ibni Teymiyye vefat ettiginde, zikredilen Burhanuddin, bir grup Şafii ulemasi ile birlikte onun kabrine uc gun arka arkaya gittiler. Kendisi Seyh Takiyyuddin'i sevdiği gibi çokça yüceltirdi(er-Raddul Vafir).

Hafız Ebu Abdullah ez-Zehebî soyle demistir: Seyh Tacuddin el-Fezari, Seyh Takiyyuddin'i asiri derecede fazla yuceltirdi.

Hatta (sevgisinden dolayi) Sukkeriyye'ye bile kendi hatti ile (ibni Teymiyye'nin) bir dersini yazip(medreseye) asmisti(Sukkeriyye: Darul Hadis es-Sukkeriyye diye bilinen bir hadis medresesinin adidir. Seyh ibni Teymiyye orada kaliyordu. Veya yakinlarinda kaliyordu)(er-Raddul Vafir / imam Ukkeri Şezeratuzzeheb adlı eserinde Zehebî'den naklen zikretmistir 8.clt. 143.s.).

Derim ki: imam Hafız ibni Kesir ed-Dimeşki, imam Burhanuddin'in imam ibni Teymiyye'nin kabrine gitmesini soyle anlatir: Hocamız imam Allame Burhanuddin el-Fezari onun (ibni Teymiyye'nin) kabrine (vefat ettikten sonraki) uc gun boyunca defalarca gitti. Burhanuddin el-Fezari gelirken Esegine binik bir vaziyette gelirdi. Gelirken kendisinde Asaleti ve agir basliligi gorurdun. Allah ona rahmet eylesin(el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 160.s. dari ihyait turas bsk.).

Imam ibni Nasiruddin soyle demistir: ... (52) Bedruddin Muhammed bin Alaaddin bin Ganim'in yazisindan naklettim (o kendisinden bahsederek soyle der) : Seyh Takuiyyuddin(ibni Teymiyye) Rahimehullah'in vefat ettiği gun, Seyh Burhanuddin ile gorustum. "Bedraiyye" medresesinin kapisindaki sandalyelerde oturuyorduk. Onu (ibni Teymiyye'nin vefati icin) Taziyyede bulundum. Ama kendisini onun(ibni Teymiyye'nin) vefati icin cok teessuf ettigini ve cok fazla uzuldugunu gordum.

O sirada talebelerden birisi geldi ve (Burhanuddin'e) dedi ki: Efendim, sen bu gun derse gelme. Bizlerde senin yanina gelelim ve sana hizmet edelim.

Bunun uzerine (Seyh Burhanuddin) asiri fazla kizdi ve cok fazla huzursuzlasti. O anda kalkip evine girdi. O adamda(soruyu soran ogrenci) gitti. Bende onun kizmasına uzulmus bir vaziyette hala yerimde oturuyordum. (Seyh Burhanuddin) birden o adamin gittigini anlamis ve benim hala yerimde oturduugmu ogrenmis. Bunun uzerine beni cagirdi. Bende yanina gittim. Onun (Burhanuddin'in) hala o sinirli hali uzere oldugunu gordum.

Bana soyle dedi: Bu hali nasil karsiliyorsun?

Fukaha kadar olmamis olan adam oluyor(kendini kasd ediyor), bu adam nedeni ile dersler iptal oluyor. Yanı sıra boyle yuce birisi ölüyor(imam ibni Teymiyye'yi kasd ediyor), onun olmesi nedeni ile dersler iptal edilmiyor.

Allah'a yemin ederim ki onda (ibni Teymiyye'de) oyle faziletler vardi ki, o faziletler Ahmed bin Hanbel'de yoktu.

Bu kisi(ibni Teymiyye) benim kucuklugumden beri arkadasimdi. Babamla hep gorusurdu. Benim babamda onun babasini severdi ve ziyaretine giderdi. Onun oglu(ibni Teymiyye) babasinin vefatindan sonra ders vermeye baslayinca (53) benim babam onun dersine katilmisti. Sonrada ta o zamandan onun (ibni Teymiyye'nin) dersini ovup faziletlerini zikretti(er-Raddul Vafir).

Derim ki: iste bu hikayeden sunu ogrendik: imam Burhanuddin, ibni Teymiyye'yi sevenlerden ve alimlerin en buyuklerinden sayanlardan birisidir. ayni sekilde İmam Fezari'nin babasi Tacuddin'de oyledir. Ayni sekilde imam Bedruddin Muhammed bin Alaaddin bin Ganim'in bu sozleri kitabinda zikretmesi, beyendigini gostermektedir. Boylelikle bu uc aliminde imam ibni Teymiyye'yi seven ve buyuk alimlerden goren ve Bidatcilardan gormedikleri ortaya cikmistir. Hamd Allah'a olsun.

54- imam Burhanuddin ibni Cemaal eş-Şafii(Hicri 790 yilda vefat etmistir).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin bu imami, imam ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vafsettigini zikretmistir(er-Raddul Vafir).

55- imam ibrahim bin Yunus el-Balebekki(Hicri 741 yilda vefat etmistir).

Imam ibni Nasiruddin, imam ibrahim bin Yunus hakkında soyle demistir: Kendisi, yine buyuk imamlarin yaptigi gibi ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vafsetmistir(er-Raddul Vafir).

56- Turk alimlerinden olan imam İshak bin Ebu Bekir bin Almay bin Atsız et-Turki. En son 720 yilda ortaliktan kaybolmustur. Sonradan bu alime ne oldugu bilinmemektedir. Allah rahmet eylesin.

Imam ibni Nasiruddin bu Turk alimin imam Ahmed'in mezhebi olan Hanbelileri ovdugu uzunca şiiri oldugunu zikretmistir. icinde imam ibni Teymiyye'yide ovmustur.

Şiirde gecen iki beyit su sekildedir:

O (İbni Teymiyye) Halim ve Kerim ve sefkatli biri olmasiyla beraber = Allah'a itaat edilmediginde Allah icin kizardi

O islam dininin zafere kavusmasini en buyuk ganimet olarak gorurdu = O Allah'in dinini izhar etmeyi kazanimi en kiymetli sey olarak bilirdi (er-Raddul Vafir)

Bu şiirde imam ibni Teymiyye'nin insanlari tassupculuktan hakka geri cevirdigide gecmektedir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Sermeri'nin bir yazisindan (96 numarali alime bak) o da Turk alim imam İshak bin Almay'dan, o da Abdullah adinda Salih bir kuldun bir ruyasini aktarmistir. Bu kisinin ruyasi ozetle su sekildedir:

Salih kul Abdullah, 705. yilindaki recep ayninin Cuma gecesinde uyudugunda ruyasinda Turk alim imam Almay'a soyle gordugunu anlatmistir:

Ben, sanki evimden bir sey icin ciktim. Sanki bir kisi bana diyordu ki: "Suphesiz ki Allah'in Rasulu s.a.v. sehirin icinde". Ben de onun yanina gittim. Peygamberimizi s.a.v. Fırın dükkaninin onunde otururken gordum. Ona selam verdim. Onunla konusmak icin yanina gittim, ama konusmaya guc yetiremedim.

Peygamberimiz s.a.v. bana soyle dedi: Ey Abdullah, ne demek istiyorsan soyle.

Bende dedim ki: Ey Allah'in Rasulu s.a.v. , insanlarin arasinda olan bu ihtilafi ve hevalarin ve fitnelerin cogaldigini gormuyormusun?

Bunun uzerine Peygamberimiz s.a.v. gulumsemis ve soyle demistir: **Ey Abdullah, Hak Ahmed bin Teymiyye ile birliktedir.** O benim yolumu ve ayaklarimi(n izini) takip etmekte. Ben, sadece bunlarin arasinda hukum vermek icin geldim.

Bundan sonra Peygamberimiz s.a.v. sinirlendi ve benim anliyamadigim bazi seyler soyledi. Ben sadece onun sozunun son kismina soyle dedigini anliyabildim:

Onlar benim Miracimi inkarmi edecekler?

Nefsim elinde olana yemin ederim ki, ben bir gokten diyer gore, diger gokten digerine yukseleldim ve Rabbimi gordum.

Peygamberimiz s.a.v. sag elini sag gozunun altina koyar(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Salih Abdullah'in Mubarek ruyasi bitmistir. Bu Ruyada Allah'in goklerin ustunde olduguda gecmektedir.

57- **imam İsmail bin Muhammed bin Berdis bin Rusulan el-Balebekki el-Hanbeli**(Hicri 786 yilda vefat etmistir).

Derim ki: Bu imamin ogluda imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerdenidir. Ismini 8. Numarada zikretmistik.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibni Berdis hakkında soyle demistir: Onun hatti ile (kendisini) Seyh Takiyyuddin'in hayatından bahsederken, "Seyhulislam" diye vafettigini gordum. Onun hakkında da bir Şiir yazmisti...(er-Raddul Vafir)

58- **imam Hafiz ibni Kesir ed-Dimeski**(hicri 774 yilda vefat etmistir).

Derim ki: bu imam el-Bidaye ve en-Nihaye adli eserin sahibidir. Imam ibnulkayyim ve Zehebi'den sonra imam ibni Teymiyye tarafında duran ucuncu sıradaki alimdir. Imam ibni Teymiyye hakkındaki guzel sozleri cok fazladir. Burada toparlayamayacagimiz kadar coktur.

Imam Nasiruddin soyle demistir: Kendisinin vasiyyet ettigi gibi ibni Teymiyye'nin turbesinde gomuldu(er-Raddul Vafir). Sonrada imam ibni Nasiruddin, imam ibni Kesir'in el-Bidaye ve en-Nihaye adli eserinden imam ibni Teymiyye hakkındaki bazi sozlerini zikretmistir.

Bende misal babından Hafiz ibni Kesir'in el-Bidaye ve en-Nihaye adli eserinde imam ibni Teymiyye'den bahsettigi yerlerden bazilarini zikredeyim:

710 yilından bahsederken soyle demistir:

Kadilkudat Şemseddin Ebu'l-Abbas

Şemseddin Ebu'l-Abbas Ahmed b. İbrahim b. Abdülğanî es-Sürucî. Hanefî Mezhebine mensuptu. el-Hidaye adlı eseri şerhetmiştir. Çeşitli ilimlerde yükselmiş bir alimdi. Bir süre Mısır'da hakimlik yaptı. Vefatından birkaç gün önce azledildi. Rebiyülahir ayının onikisinde perşembe günü vefat etti. Şafiî'nin yakınına defnedildi. **İlm-i kelamda İbn Tey-miye'ye karşı itirazları vardı. Ancak bu itirazlarında kendini gülünç duruma düşürmüştü. İbn Teymiye de ona birkaç ciltlik cevaplar vermiş ve reddiye yazmıştı. Delillerini de iptal etmişti.**

Yine şöyle demiştir:

Hicretin Yediyüzyirmialtıncı Senesinde Vefat Eden Meşhur Şahsiyetler

İbn Mutahhar Eş-Şîi Cemaleddin

Cemaleddin Ebu Mansur Hasan b. Yusuf b. Mutahhar el-Halebî el-İrakî eş-Şîî. O yörelerdeki Rafizîlerin şeyhi idi...

imametın ispatına dair Minhacü'l-İstikame adlı eser de onundur. Bu eserinde aklî ve naklî delilleri birbirine karıştırmıştır. İstikametın dışına çıktısı için hedefe nasıl yöneleceğini bilememiştir. **Şeyhü'l-İslâm, İmam, Mlame Takiyyüddin Ebü'l-Abbas İbn Teymiye, ona karşı birkaç ciltlik bir reddiye yazmıştır ki, bu reddiyesinde güzel ve mazbut deliller ileri sürerek akılları durgunlaştırmış, gözleri kamaştırmıştır. Bu reddiye muazzam bilgilerle doludur.**

Yine şöyle demiştir:

728 yılından bahsederken şöyle demiştir

Şeyhü'l-İslâm Ebü'l-Abbas Takiyyüddin Ahmed B. Teymiye'nin Vefatı

Şeyh Alemüddin el-Berzalî, tarihinde şöyle demiştir: "Bu sene zilkade ayının yirmisinde pazartesi gecesi şeyh, imam, âlim, allame, fakih, hafız, zâhid, âbid, önder, mücahid, Şeyhü'l-İslâm Takiyyüddin Ebü'l-Abbas Ahmed b. İmam Allame Müftü Şihabüddin Ebü'l-Mehasin Abdül-halim b. Şeyh İmam Şeyhü'l-İslâm Ebü'l-Berekât Abdüsselâm b. Abdullah b. Ebü'l-Kasım Muhammed b. Hızır b. Muhammed b. Hızır b. Ali b. Abdullah b. Teymiye vefat etti. Harranlıydı. Sonraları Dimaşk'a yerleşti. Zilkade ayının yirmisinde pazartesi gecesi Dimaşk Kalesi'nde tutuklu bulunduğu salonda vefat etti. Vefatı nedeniyle büyük bir kalabalık kaleye gitti. Yıkınmasından önce bir cemaat, cenazesinin yanında oturup Kur'an okudu. Onu görmek bereketine ve onu öpme saadetine erdiler. Sonra kaleden ayrılıp gittiler. Daha sonra da kadınlardan bir topluluk cenazenin yanına geldi. Aynı şeyleri yapıp geri döndüler. Artık cenazeyi yıkayıcılarla başbaşa bıraktılar. Yıkandıktan sonra cenaze dışarı çıkarıldı. Kalede ve yolda büyük bir cemaat toplandı. Cemaatın bir ucu kalede, diğer ucu da Emevî Camii'nde idi. Caminin içi, sahnı, külase kısmı, Babü'l-Berid ve Babü's-Saat kısmı insanlarla dolmuş, kalabalık Lebbadin ve Gevara kapısına kadar uzanmıştı. Cenaze gündüz saat dörtte hazırlandı ve camiye getirildi. Askerler, aşırı kalabalık ve izdihamı karşı onu koruyorlardı. Kalede cenaze namazı kılındı. Namazı önce Şeyh Muhammed b. Teramam kıldırdı. Sonra öğle namazının ardı sıra Emevî Camii'nde de ikinci kez cenaze namazı kılındı.

Kalabalık gittikçe fazlalaşıyordu. Nihayet meydanlar, sokaklar, caddeler, insanlarla dolup taşıtı. Daha sonra namazın ardı sıra cenazesi eller ve başlar üzerinde taşındı. Naaş, Babü'l-Berid'ten şehir dışına çıkarıldı. İzdiham fazlalaştı. Ağlayanların, feryad-ü figan edenlerin, ona rahmet dileyenlerin, dua edenlerin, övenlerin sesi göğe yükseldi. İnsanlar, mendillerini, sarıklarını ve elbiselerini onun naaşının üzerine attılar. Cenazeye gelenlerin ayakkaııları izdiham nedeniyle sıyrılıp ayaklarından çıkıyor, kabanları, mendilleri ve sarıkları da üzerlerinden düşüyor, ancak kimse buna aldırmıyordu. Çünkü hep cenaze ile ilgileniyorlardı. Cenaze başlar üzerinde taşmıyor, bazan ileriye gidiyor, bazan geride kalıyor, bazan insanların geçebilmesi için durduruluyordu. İnsanlar büyük bir izdiham içinde Emevî Camii'nin tüm kapılarını açarak dışarı çıkabildiler. Ancak yine de sıkıştılar. Sonra insanlar şehrin bütün kapılarını açarak yine büyük bir izdiham içinde şehir dışına çıkabildiler. Lâkin kalabalık daha fazla şehrin şu dört kapısında yoğunlaşmıştı: Cenazenin çıkarıldığı Ba-bü'l-Ferec, Babül-Feradis, Babü'n-Nasr ve Babü'l-Cabiye. Sûkü'l-Hayl'e, gelindiğinde izdiham daha da büyüdü, kalabalık arttı, insanlar fazlalaştı. Cenaze oraya konuldu. Kardeşi Zeyneddin Abdurrahman orada öne geçip cenaze namazı kıldırdı. Namaz tamamlanınca cenaze, Sufiye Mezarhğı'na götürüldü. Kardeşi Şerefüddin Abdullah'ın yanı başına defnedildi. Allah ikisine de rahmet etsin.

Defin işi ikindiden az Önce tamamlanmıştı. Çünkü cenaze merasimine gelenler çoktu. Bahçelerden Gota mıntıkasından, köylerden ve kasabalardan çok sayıda insan cenaze merasimine gelmiş, bu yüzden bütün dükkanlar kapatılmıştı. Gelemeyenler de ona rahmet ve dua okuyorlardı. Bunlar mazeretli kişilerdi. Cenazeyi teşyî etmeye birçok kadın da gelmişti. Bunların sayısı tahminen 15.000 kadardı. Damlarda ve diğer yerlerde toplananlar halkın hepsi de İbn Teymiye'ye rahmet okuyorlar, kendisi için ağlıyorlardı. Cenazeye iştirak eden erkeklerin sayısı ise tahminen 60.000 ile 100.000 civarındaydı. 200.000 kişinin katıldığına dair rivayetler de vardır. Bir cemaat da onun yıkanmasından sonra artan suyu içmişler, geride kalanlar da yıkanması esnasında kullanılan sedir otunu kendi aralarında paylaşmışlardı. Kimil nedeniyle boynuna taktığı civalı ipin değeri 150 dirhemdi. Başındaki takke için de 500 dirhem ödenmişti. Cenazede ayrıca büyük bir gürültü ve çok yüksek sesli ağlaşma meydana gelmişti. İnsanlar tazarru ve niyazda bulunmuşlar, Salahiye'de ve şehirde onun için çok sayıda hatim indirmişlerdi. Mezarı gece gündüz denmeden ziyaret edilmiş, bazıları sabaha kadar yanında kalıp gecelemişlerdi. Vefatından sonra bazıları onun hakkında çok salih rüyalar görmüşlerdi. Bir grup şair de onun için kasidelerle mersiyele yazmıştı.

Merhum Şeyhü'l-İslâm Takiyyüddin İbn Teymiye, hicretin 661. senesinde rebiyülevvel ayının onunda pazartesi günü Harran'da doğmuş, babası ve ailesiyle birlikte küçük yaşta Dimaşk'a gelmişti. İbn Abdü'd-daim, İbn Ebil-Yüsr, İbn Abdan, Şeyh Şemseddin el-Hanbelî, Şeyh Şemsuddin b. Ata el-Hanefi, Şeyh Cemaleddin b. Sayrafî, Mecdüddin b. Aâskir, Şeyh Cemaliddin al-Bağdadî, Necip b. Mikdad, İbni Ebi'l-Hayr, İbn Allan, İbn Ebî Bakir el-Yahudî, Kemal Abdurrahim, Fahr Ali, İbn Şeyban, Şeref b. Kavvas, Zeynep binti Mekkî ve adları burada anılmayan çok sayıda âlimden hadis dinledi. Kendisi Hadis okudu. Hadis toplamaya çalıştı. Tabakat yazdı. Hadis tespit etti, senelerce başkalarına hadis okuyup dinletti. Dinlediği herşeyi mutlaka ezberlerdi zeki bir kimseydi. Sonraları ilimle de iştigal etti. Tefsirde ve tefsire dair bilgiler-. de büyük âlim oldu. Fıkıhta arif oldu. Anlatıldığına göre kendi zamanında ve diğer zamanlarda mezheplerin hükümlerini, nkhî bilgilerini mezheplerin âlimlerinden çok daha iyi öğrenmişti. Âlimlerin ihtilafını, usûl, fûrû, nahiv, lûgat ve diğer aklî ve naklî ilimlere dair hususları çok iyi bilirdi. Bir mecliste faziletli bir kimse kendisiyle herhangi bir ilme dair konuşma yaptığında, İbn Teymiye'nin konuştuğu o ilimde mutlaka en büyük üstad olduğunu anlar, onun bu hususta derin bilgilere sahip olduğunu görürdü. Hadis'e gelince o, hadisin bayraktarlığını yapmış, hadisi muhafaza etmiş, sahih ve sahih olmayan hadisleri birbirinden ayırdetmiş, hadis ricalini iyi tanımış, bu hususta derin bilgilere vakıf olmuştu. Çok sayıda eser tasnif etmiş, usûl ve fiirû'a dair faydalı taliklerde bulunmuştu. Bu taliklerin bir kısmı tamamlanıp temize çekilmiştir. Ben de bunları kendisinden nakledip yazdım, bir kısmını huzurunda okudum. Ama taliklerinin büyük bir kısmı tamamlanmamıştır. Bir kısmı da tamamlanmış, ama şu ana kadar temize çekilmemiştir. Asımdaki âlimlerden bir cemaat onu, ilimlerini ve faziletlerini övmüşlerdir. Kadı Habî, İbn Dakikül İyd, İbn Nahhas, Mısır'daki Hanefî Kadısı İbn Harîrî ve İbn Zemlekânî bunlardandır. İbn Zemlekânî'nin onun hakkında kendi el yazısıyla şöyle yazmış olduğunu gördüm:

"İçtihadın şartları uygun bir şekilde onda toplanmıştır. Güzel eser tasnif etmede, güzel ibare kullanmada, tertipte, taksimde, dindarlıkta ileri merhalelere ulaşmıştır."

İbn Zemlekânî, onun bir tasnifi hakkında da şu beyitleri yazmıştı:

"Onu niteleyenler ne diyorlar?

Onun nitelikleri sayılamayacak kadar çok ve açıktır.

O, Allah'ın ezici bir hüccetidir.

O, aramızda zamanın bir harikası olarak durmaktadır.

O, yaratılanlar içinde bir mucizedir.

Nurları ve aydınlığı apaşıktır.

Aydınlığı, fecrinkinden daha fazladır."

İşte İbn Zemlekânî, onu böyle övmüştür. O zamanlar İbn Teymiye'nin yaşı **otuz civarındaydı**. Küçük yaştan beri onunla aramızda bir sevgi ve arkadaşlık bağı vardı. Bir sene kadar hadis dinledi. Faziletleri çoktu. Eserlerinin adlarını, yaşantısını, onunla fakihler ve devlet yetkilileri arasında cereyan eden hadiseleri, defalarca hapse atılışını, başından geçen halleri burada anlatmak mümkün değildir. **Bu kitap aslında bu kadar finiş bilginin nakletmeye müsait de değildir.**

"O, vefat ettiğindi bin Hieaz yolunda olup Dimaşk'tan uzaktaydım, Vefatından elli gün sonra Tebuk'e ulaştığımızda vefat haberini aldık. Onu kaybetmekten ötürü hepimiz üzüldük. İnsanlar da üzüntü içine düştüler. Allah ona rahmet etsin."

Alemüddin el-Berzâlî, İbn Teymiye hakkında tarihinde böyle demiştir.

Şeyh Alemüddin, İbn Teymiye hakkında bu biyografik bilgileri verdikten sonra Bağdat'ta İmam Ahmed b. Hanbel'in cenaze merasiminden, onun şöhretinden, Ebu Bekir b. Ebu Davud'un cenaze töreninin görkemli oluşundan bahsetmiştir.

İmam Ebu Osman es-Sabunî, Ebu Abdurrahman es-Süyufî'nin şöyle dediğini nakletmiştir:

"Ebü'l-Feth Kavvas adındaki zahid şahsın cenaze merasimine Şeyh Ebü'l-Hasan ed-Darekutnî ile birlikte iştirak etmişim. Böyle büyük bir cemaate katıldığımızda Şeyh Ebü'l-Hasan bana dönüp şöyle dedi: Ebu Sehl b. Ziyad el-Kattan'ın İmam Ahmei'den naklen Abdullah b. Ahmed b. Hanbel'in şöyle dediğini işittim: "Bid'atçüere deyin ki, bizimle sizin aranızda ayırıcı özellik, cenazelerdir." Kuşkusuz İmam Ahmed b. Hanbel'in cenazesine iştirak eden cemaatin sayısı çok yüksekti. Çünkü belde ahalisinin sayısı fazla olup bu törene hayli insan iştirak etmişti. Ayrıca İmam Ahmed'i tazim ettiklerinden, devlet tarafından sevilen bir insan olduğundan ötürü de cenaze merasimine katılan cemaatin sayısı Çok olmuştu. Şeyh Takiyyüddin b. Teymiye ise Dimaşk'ta vefat etmişti.

Dimaşk'ın ahalisi ise o zaman sayı bakımından Bağdatlıların onda biri bile değildi. Ama zorba bir sultan kendilerini toplayacak olsaydı bile İbn Teymiye'nin cenaze merasimine bu kadar büyük bir cemaat katılmazdı. Kaldı ki İbn Teymiye, sultan tarafından hapsedildiği kalede vefat etmişti. Ayrıca fakihlerin ve yoksulların çoğu da bırakınız Müslümanları, diğer dinlere mensup kimseleri dahi nefret ettirecek şeyleri, İbn Teymiye'den naklediyorlar ve bu gibi şeyleri ona isnad ediyorlardı. İşte bütün bunlara rağmen İbn Teymiye'nin cenazesine katılan insanların sayısı oldukça fazla olmuştu!"

İbn Teymiye, zilkade ayının yirmisinde pazartesi gecesi seher vaktinde vefat etti. Kale müezzinleri vefatını minarede ilân ettiler. Burçlar-daki nöbetçiler de bu haberi etrafa söyleyip duyurdular. Sabah olunca insanlar bu büyük olayı duymuşlar, birbirlerine aktarmışlardı. İnsanlar gelebildikleri her taraftan, hatta Gota'dan ve Merc'den gelip kalenin etrafında toplanmışlardı. Pazardaki, çarşıdaki insanlar birşey yapmamışlar, âdet üzere açılması gereken dükkanların çoğu da açılmamıştı. Saltanat naibi Tengiz, avlanmak için bir yere gitmiş, bu yüzden devlet erkânı ne yapacaklarını şaşırılmıştı. Kale naibi Sahip Şemseddin Gabri-yel gelip cenazenin yanında oturdu. Kendisine baş sağlığı dilekleri sunuldu. Havastan, dostlardan, ahbaptan gelmek isteyen kimseler için kalenin kapısı açıldı. Devlet erkânından, şehir ahalisinden ve Salahiye halkından has dostlar, yakın arkadaşlardan bir grup gelip salonda toplandılar. Cenazenin yanında oturup ağlamaya ve inlemeye başladılar. Adeta kendi canlarına kıyacak derecede feryad-ü figan ettiler. Ben de şeyhimiz Hafız Ebü'l-Haccac el-Mizzî merhumla birlikte orada hazır olanlardan biriydim. Şeyh İbn Teymiye'nin yüzünü açıp seyrettim ve

öptüm. Başında ucu iğneyle tutturulmuş bir sarık vardı. Başında kendisinden ayrıldığıımız zamandakine nisbetle daha çok beyaz tel vardı. Kardeşi Zeyneddin Abdurrahman, onun kaleye girdiğinden bu yana seksen hatim indirdiğini ve seksenbirinci hatme başladığını, orada hazır bulunan kimselere bildirdi ve Kamer sûresinin şu âyet-i kerimesine varmış olduklarını söyledi:

"Allah'a karşı gelmekten sakınanlar güçlü hükümdarın katında, yüksek bir derecede cennetlerde ferahlık ve aydınlık içindedirler." (Kamer, 54-55.)

Kardeşi Zeyneddin'in böyle demesinden sonra âlim olan, iki hayırlı ve salih şeyh Abdullah b. Muhib ile Abdullah ez-Zer'î (amâ) Rahman sûresinden başlayarak Kur'an'ı hatmettiler. İbn Teymiye merhum, bu zatların okuyuşlarını çok severdi. Ben de orada hazır olduğum için onları dinledim.

Sonra Şeyh İbn Teymiye'nin cenazesini oradaki bir mescide götürerek yıkamaya başladılar. Yanında yıkama işine yardımcı olacaklardan başkasını bırakmadılar. Şeyhimiz Hanz el-Mizzî, ilim ve iman ehli bir grup salih ve hayırlı insan, yıkama işine yardımcı oldular. Yıkama tamamlanır tamamlanmaz kale, insanlarla doldu. Kalede ağlama, övme, dua etme ve rahmet dileme sesleriyle büyük bir uğultu meydana geldi. Sonra onu camiye götürmek üzere İmadiye yoluna koyuldular, Adiliye-tü'1-Kebîre'nin yanından geçtiler, Natifaniyyin Medresesi'nin köşesine yöneldiler. Çünkü Babü'l-Berid pazarı onarım amacıyla yıkılmıştı. Cenazeyi Emevî Camii'ne götördüler. Cenazenin önünde, arkasında, sağında, solunda sayılarım ancak yüce Allah'ın bileceği miktarda çok insan vardı. O esnada adamın biri yüksek sesle, "Bhl-i Sünnet imamlarının cenazeleri işte böyle olur!" diye bağırdı. Oradaki diğer insanlar da ağlaşmaya başladılar. Bu çığığın duyulduğu esnada diğer insanlar da büyük bir gürültüyle ağlaştılar. Şeyh İbn Teymiye, Maksure yanındaki cenaze yerine konuldu, insanlar kalabalıktan ötürü saf düzenine girmeden içli dışlı karışık vaziyette namaza durdular. Ancak kalabalıktan ötürü hiç bir kimse caminin içinde, sokaklarda ve caddelerde secde etme imkânı bulamıyordu. Öğle ezanının vakti yaklaşmış, insanlar her mekandan gelip oraya toplanmıştı. İnsanlardan bir kısmı da o gün yeme ve içme imkânı bulamayacaklarından ötürü oruca niyetlenmişti. Kalabalık ve çokluğun haddi yoktu. Öğle ezanı okunduktan sonra âdete aykırı olarak saray kapısının yanında namaza duruldu. Namaz kılındıktan sonra hatibin Mısır'da oluşu nedenîylelmtip naibi geldi. Orada İbn Teymiye'nin cenaze namazını kıldırıldı. Hatip naibi Şeyh Alaeddin el-Harratî idi. Sonra insanlar önceki sayfalarda da anlattığımız gibi caminin ve şehrin kapılarından çıkıp ilerlediler, Sükû'l-Hayl'de toplandılar. Bazıları da camide namaz kılındıktan sonra beklemeyip doğrudan Sufi-ye Mezarhğı'na gitmişlerdi. Herkes kendi kendine ağlayıp tekbir ve teh-lü getiriyor, İbn Teymiye'yi övüyor, ona dua ediyor, onun ölümüne üzülyordu.

Kısaca demek istediğimiz şudur ki; O gün Emevîlerin zamanından beri Dımaşk'ta daha önce misli görülmemiş görkemli bir gün olmuş, bu vesile ile büyük bir kalabalık toplanmıştı. İkinci ezanına yakın bir zamanda İbn Teymiye kardeşinin yanma defnedildi. Cenaze merasimine iştirak eden insanların sayısını tespit etmek mümkün olmamıştı. Ama diyebiliriz ki şehir halkından, Banliyö sakinlerinden küçük yaştaki çocuklar ve aciz insanlar hariç olmak üzere cenaze merasimine katılmayan hemen hemen hiç olmamıştı. İlim ehlinden ise üç kişi hariç herkes cenazeye iştirak etmişti. Bunlar da İbn Teymiye'ye düşmanlıkta şöhret bulmuş olan İbn Cümle, Sadr ve Kafçozi idi. Bu kişiler bu törende dışarı çıktıkları taktirde insanlar tarafından öldürüleceklerini bildiklerinden korkup gizlenmişlerdi. Şeyhimiz İmam, Allame Burhaneddin el-Fezarî ue üç gün sureyle İbn Teymiye'nin mezarını ziyaret etmişti. Şafiî ulemasından bir grup da böyle yapmıştı. Burhaneddin el-Fezarî, vakarlı ve heybetli bir şekilde merkebine binerek İbn Teymiye'nin mezarım ziyarete gidiyordu. Yüce Allah rahmet etsin.

İbn Teymiye için çok hatim indirildi. Vefatından sonra bazı kimseler onun hakkında hayret verici salih rüyalar gördüler. Kendisi için birçok mersiye ve uzun kasideler söylendi. Onun için bir çok âlim

tarafından biyografiler yazıldı. Faziletli ulemadan ve diğerlerinden oluşan bir cemaat bu hususta eser tasnif etti. Ben bunların tümünden onun menkıbeleri, faziletleri, şecaati, cömertliği, samimiyeti, zahidliği, abidliği, çeşitli ilimlere vakıf oluşu, büyük ve küçük sıfatları hakkında bilgi verirken veciz bir biyografiyi özet olarak sunacağım. O bir çok ilimlere sahipti. Kitap ve sünnetle te'yid ettiği bazı orijinal hükümler ve fetvalar vermişti.

Özetle diyeceğimiz şudur ki: Merhum İbn Teymiye büyük âlimlerden biri olup ictihadlarında hata yaptığı da, isabet ettiği de olmuştur. Ancak isabetine nisbetle hatası engin denizdeki bir nokta kadardır. Ayrıca Sahih-i Buharî'den nakledilen bir hadis-i şerifte de anlatıldığı gibi bu işte yapmış olduğu hataları da bağışlanmıştır:

"Bir hâkim hükmedeceği zaman ictihad eder, yani hakkı arayıp hükmeder da sonra bu hükümde iaabit ederse, o hâkime iki dr vardır. Hakkı aramak ve isabet etmek sevapları). Eğer hâkim hükmedeceği zaman hakkı ictihad edip arar. Fakat sonunda hata ederse, bu hâkime de bir ecir vardır. Hakikati arama sevabı vardır.)" Demek ki İbn Teymiye her halükârda sevap kazanmıştır. İmam Malik b. Enes de şöyle demiştir: "Bu mezardaki hariç, herkes sözünden ötürü hesaba çekilecektir."

Yine israiliyyattan bahsederken şöyle demiştir

Cünüp Kimsenin Tevrat'a El Süremeyeceği

Hanefi fıkıhçılarına göre cünüp olan kimse, gusletme dikçe, Tevrat'a el süremez. El sürmesi, caiz olmaz. Hanati de fetvalarında, Şafii'nin arkadaşlarından bazılarının bu görüşte olduklarını nakletmiştir ki, bu, gerçekten tuhaf ve gariptir. Diğer bazı alimler, Tevrat'a el sürmenin cünüp kimse için caiz olacağı veya olmayacağı görüşleri arasında orta bir yol tutmuşlardır. Bu orta yolu tutanlardan biri de şeyhimiz **Allâme** Ebu'l-Abbas b. Teymiye'dir.

Yine 11. yılından bahsederken peygamberimizin s.a.v. vahiy katiplerinden bahsederken şöyle demiştir

Ebu Davud, Kuteybe b. Said kanalı ile İbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sicil, Peygamber (s.a.v.)'in katibi idi."

Neseî, İbn Abbas'ın, el-Enbiyâ süresindeki: "Göğü adamın kitap dürüşü gibi durduğumuz gün..." ayet-i kerimesinde geçen "sicil" kelimesinin adam anlamına geldiğini söylediğini rivayet etmiştir.

Ben bu hadisi, hocamız Hafız el-Kebir Ebu'l-Haccac el-Mizzî'ye arzettim. Şeyhimiz Allame Ebu'l-Abbas İbn Teymiye'nin de bu hadisin mevzu olduğunu söylediğini kendisine haber verdim. O da dedi ki: Bende öyle diyorum.

Yine nübüvvetin delillerinden bahsederken şöyle demiştir:

Rasûlullah'in peygamberliğini ispatlayıcı manevî delillere örnek olarak onun temiz ve mükemmel ahlakını, şecaatini, yumuşak huylulu-ğunu, cömertliğini, zahitliğini, kanaatkârlığını, başkalarını kendine tercih edişini, hoş sohbet oluşunu, doğru sözlülüğünü, emanetini, takvasını, ibadetini, soyunun asaletini, nesebinin temizliğini, temiz yerlerde yetiştirilmiş olmasını gösterebiliriz. Bütün bunları yerinde detaylı olarak önce anlattık. Şeyhimiz Allame Ebu Abbas b. Teymiye, Yahudi ve Hristiyanlarla benzerleri kitab ehli kimselere reddiye olarak yazdığı kitapta bu konuyu çok güzel bir şekilde işlemiştir. Kitabının sonunda peygamberlik delillerini ele almış; bu konuda güzel bir üslub ve

beliğ sözlerle bir netice bölümü işlemiştir ki, bu ifadeler üzerinde düşünüp kafa yoran kimseler, onun ifadeleri karşısında boyun eğecek ve gerçeği kavrayacaktır. O zat, mezkur kitabının sonunda aynen şöyle demiştir: (sonrada imamin sözünü zikretmistir)

59- **imam Hasan bin Omer bin Habib.**

Yazdigi eserlerinden olan "Durratul Eslak fi Devletil Etrak" adli eserinde imam ibni Teymiyye'nin hayatından bahsetmistir. Imam ibni Teymiyye'nin "hakki haykiran birisi" oldugunu zikretmistir(er-Raddul Vafir).

60- **imam Ebu Yala Hamza bin Kutub ibni Şeyhusselamiyye.**

Imam ibni Nasiruddin soyle demistir: Bir cok yerde kendisinin hatti ile soyle yazdigini gordum: "Seyhulislam ibni Teymiyye"(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam ibni Teymiyye hakkında soyle dediginide zikretmistir: Zahidlerin imami. Yaratilmislarin kutbu.

61- **imam Halid el-Mucavir.**

Imam ibni Nasiruddin, imam Mucavir hakkında soyle demistir: Kendisi, Şeyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin Ashabından (arkadaslarından - Ekolünden) idi. Kendisi buyuk alimler gibi onu (ibni Teymiyye'yi) yuceltiyordu. Hayatından bahsederken "Seyhulislam" diye vafediyordu(er-Raddul Vafir).

62- **Salahuddin el-Ala-i.**

Imam ibni Nasiruddin, bu kisinin imam ibni Teymiyye'yi ovdugunu nakletmistir. Ala-i, imam ibni Teymiyye'yi üç tane vasif ile vafetmistir:

Hocamız – Efendimiz – Şeyhulislam.

Yine imam ibni Nasiruddin, imam Zehebi'nin bu imam hakkında "**Temiz zihinli ve Hızlı ezberli**" oldugunu zikretmistir(imam Zehebi'nin el-Mucemul Muhtas'sından naklen zikretmistir).

Imam ibni Hacer el-Askalani, yazdigi "**ed-Durarul Kamine**" adli eserinde, imam Abdullah bin Halil'in "**Sebet**"inden, Ala-i'nin imam ibni Teymiyye'ye yaptigi ovguilerden bazilarini zikretmistir. icinde imam ibni Teymiyye'yi cok hararetli bir sekilde savunarak ovmustur(1.clt. 186.s.).

Ama Ala-i, goruldugune gore ilk gunlerde ilmi Ehli Sunnet'ten almistir. Nasil ki imam ibni Teymiyye gibi alimlerin dizinin dibinde ders almistir.

Ama sonradan, Mutekellimlere kaymistir. Kendi sozlerinden anlasildigina gore, ilk gunlerde Ehli sunnet itikadina sahip idi, ama sonradan sapitip Eş-ari mezhebine girmistir.

Veya, ilim almak adina kendi sapik mezhebinin gizleyip Ehli sunnet imamlarında ders almisti. Ama sonradan muhalefetini izhar etmistir. Onemli olan, ilim aldigi ilk gunlerdeki zahir hali, Ehli sunnet'in mudafacisi gibi idi.

Eş-ari'lerin buyuklerinden olan "küçük Subki", yazdigi "Takabatuş Şafiiyye el-Kubra" adli eserinde, Arkadasi Ala-i'nin cok sapikca bir sözünü aktarmistir. Icinde, imam Zehebi'ye agir iftiralarla bulunmustur. Imam Zehebi'nin korkudan bazi Eş-ari'lerin sapik oldugunu aciktan soyleyemedigini, bu nedenle gizliden Eş-ari'lere saldirdigini iddia etmistir(2.clt. 13.s.).

Halbuki bizler hakikate bakarsak, bu sozlerin imam Zehebi'ye uymadigi, aksine bu sozlerin bu iftirayi atan Ala-i'ye uydugunu gormus oluruz. Cunku kendisi imam ibni Teymiyye gibi alimlerin yanında

ders almış, bununla kalmayıp Ehli sunnet imamlarının yanında iken Ehli sunnet imamlarını ovmuş, ama sonradan ilmi aldiktan sonra da, ilmi aldığı hocalarına saldırmıştır.

Eğer kendisi o kadar cesur ise, gecip Ehli sunnet imamlarının karşısında bu iftiralari söylemesi gerekirdi. Imam Zehebi'nin arkasından konuşacağına, imam Zehebi'nin karşısına gecip bu iftiralari yüzüne söylemesi gerekirdi.

Ama bunu yapamadı. Çünkü kendisi de biliyor ki bu iftiralari yüzlerine söyleyince, Ehli sunnet imamları nasılda Hakki savunup beyan edip muhalifi susturabileceklerini iyi biliyordu. Allah'a şükürler olsun.

Ama şuda olabilir: Belki de Ala-i böyle bir şey demedi. Bunu Subki ister bilerek, ister bilmeden Ala-i'ye nisbet etti. En doğrusunu Allah c.c. bilir. Çünkü imam İbni Teymiyye'yi öyle öven birisinin sonrada ona karşı öyle sert dilli olmasında biraz zorlama oluyor.

Muasirlardan olan bazı muhaliflerimiz, eski alimlerin tarih kitaplarından olan "Zehairul kasr" adlı eserden bazı nakiller yapmaktalar. Bu kitabın yazarı ise Seyh Şemsuddin bin Tolon'dur. Bu kişinin, imam Ala-i'den İbni Teymiyye hakkında bazı kötü sözler söylediğini naklettığını zikrederler.

Benim elime bu kitap geçmedi. Bu kitap hala Kahire'deki "Hazzanetut Teymuriyye"de el yazısı olarak bulunmaktadır. her hangi bir kütüphanenin bastığını bilmiyorum.

Önemli olan: Eğer imam Tolon, imam Ala-i'den bu nakilleri yaptı ise, hangi kaynaktan yaptığını nakletmesi gerekir. Imam İbni Tolon Hicri olarak 880. Yılda doğmuştur. Imam Ala-i ise 761 vefat etmiştir. Demek ki aralarında uzun bir zaman vardır. Nereden naklettığını zikretmediği müddetce bu nakiller kabul edilemez.

63- **imam Said ed-Dehli** (Hicri 749 yılda vefat etmiştir).

Imam İbni Nasiruddin, imam ed-Dehli hakkında şöyle demiştir: Bir den fazla yerde, Seyh Takiyyuddin'i (İbni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vasfetmiştir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam Dehli, Seyhulislam İbni Teymiyye'yi öven alimlerin şiielerini rivayet edenlerdendir(er-Raddul Vafir'e bak).

64- **imam Ebu Muhammed Selman bin Mubarek el-Bagdadi el-Gabuni el-Hanbeli.**

Imam İbni Nasiruddin, imam Gabuni hakkında şöyle demiştir: İbni Teymiyye'yi Şeyhulislam diye vasfetmiştir. Kendisi güzel ve nazıkce Muhadaralar verirdi(dersler yapardı. Yani: Nazıkce konuşan birisi idi). Yine kendisinin Güzel Şii'leri vardır. Güzelce ilmi müzakereler yapardı. Bizim ilminden alıp kendisinden de Hadis dinlediğimiz kişilerden biriside odur(yani: imam Gubani, imam İbni Nasiruddin'in hocalarındandır) (er-Raddul Vafir).

65- **imam Selman bin Yusuf bin Muflih el-Makdisi el-Yasufi eş-Şaafii.**

Imam İbni Nasiruddin, imam Yasufi hakkında şöyle demiştir: Kendisi Seyh imam Takiyyuddin İbni Teymiyye'yi sevenlerden birisi idi. Bir çok defa onu "Şeyhulislam" diye vafsetti. Vefat ettiğinde de "Sufiyye" kabristanında (İbni Teymiyye'nin) temiz Türbe'sinin yakınına gömüldü(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Türbe yapmaktan kasid, kişinin ustune bina yapmak ise, bu kesinlikle caiz değildir.

Seyhulislam İbni Teymiyye'nin kendisi bile "**iktidai sıratı Mutakim**"(SIRAT-ı MÜSTAKİM başlığı altında türkçeye çevirilmistir) kitabında, kabirlere Türbe yapmanın caiz olmadığını söylemiştir.

İmam İbni Teymiyye şöyle demiştir: **Yine Buhari ile Müslim'in bildirdiğine göre Aişe şöyle bir olay anlatıyor; "Bir defasında Ümmü Seleme ile Ümmü Habibe Peygamberimize Habeşistan'dayken**

görmüş oldukları Marya adlı bir kiliseden bahsettiler, bu kilisenin güzelliğini ve duvarlarındaki resimleri anlattılar. Bunun üzerine Peygamberimiz onlara şöyle karşılık verdi:

"Onlar öyle bir kavimdirler ki, aralarındaki iyi kimseler öldüğü zaman mezarı üzerine mescid yapar ve mescidin içine de o söylediğiniz tasvirleri çizerler. Onlar Allah katında en kötü yaratıklardır."

Dört büyük hadis kaynağının, Buhari, Müslim, Tirmizi ve Nesai'nin, İbn-i Abbas'a dayanarak bildirdiğine göre "Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **mezarlık ziyaret eden kadınlara, buraları mescit edinenlere ve buralara kandil dikenlere lanet etmiştir.**"

Peygamberimizin gerek bu uyarısı ve gerekse salih kişilerin mezarları üzerinde mescid yaparak kitab ehline benzemeyi lanetlemesi bu konuda onlara benzemekten açıkça yasaklama ve onların diğer adetlerinden uzak durma hususunda da delil niteliği taşır. Çünkü onların diğer adetlerinin de aynı türden olmadığından hiç kimse emin olamaz.

İşte onun (Peygamberimizin) bu meseledeki bu tahziri ve Salih adamın kabrinin üzerine Mescid yapmada Ehli kitaba benzemeyi nehyedip onları lanetlemesi, bu meselede onlara benzemeyi yasakladığına dair açık bir delildir. Yine onların yaptıkları şeyleri yapmanın caiz olmadığını göstermektedir...

Gerçi bu davranışların haram olduğunu gerek Malik'in gerek Şafii'nin ve gerekse Hanbel'in çoğu arkadaşları belirtmiştir. Zaten bu böyle olduğu için gerek sahabelerden ve gerekse Tabiin kuşağından olan ilk dönem müslümanları (selef) insanı böyle davranışlara sürükleyen adetlerden titizlikle alıkoyarlardı. Bu alanda şimdi burada ele alıp inceleyemeyeceğimiz kadar çok sayıda belge vardır. Bu belgelerden birine göre Ali'nin torunu Ali b. Hasan "Bir defasında biri ile karşılaştı. Adam Peygamberimizin mezarının yanında bulunan bir boşluğa giriyor ve orada dua ediyordu. Ali b. Hasan adamı böyle yapmamaya çağırarak şunları söyledi; "Şimdi size benim babamdan ve babamın da dedemden ve dedemin de Rasulullah'dan işitmiş olduğu bir hadisi nakledeyim ister misiniz? Söyleyeceğim şudur:

"Benim mezarımı bayram yeri ve evlerinizi mezarlık edinmeyiniz. Siz nerede olursanız olunuz, salat-ü selamınız bana ulaşır."

Aynı konu ile ilgili olarak Süheyl b. Ebu Süheyl de şöyle diyor:

"Bir defasında Peygamberimizin mezarı başında Ali'nin torunu Ali b. Hasan gördü. O sırada Fatıma'nın evinde akşam yemeği yiyordu. Bana:

"Buyur, yemek yiyelim" diye seslendi. Kendisine:

"İsteğim yok" diye karşılık verdim. Bu defa da bana:

"Bu mezarın başında durmuş, ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Peygamberimize salat-ü selam getirdim" diye cevap verdim. Bu cevabım üzerine bana:

"Mescide girince salat-ü selam getir" dedikten sonra sözlerine şöyle devam etti: Çünkü Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Benim mezarımı bayram yeri ve evlerinizi mezarlık edinmeyiniz. Yahudilere Allah lanet etsin! Çünkü onlar Peygamberlerinin mezarlarını mescid edindiler. Bana salat-ü selam getiriniz. Biliniz ki, nerede olursanız olun, salat-ü selamınız bana ulaşır."

Bu bakımdan seninle Endülüs'de (İspanya'da) bulunan, kimse arasında fark yoktur.

Nitekim gerek Ahmed b. Hanbel ve gerekse Malik'in ve başka imamların bazı yakın arkadaşlarının belirttiğine göre müslüman belirli cümleleri söyleyerek Peygamberimize salat ve selam getirdikten sonra, eğer O'na dua etmek isterse, yüzünü kibleye çevirmeli ve Rasulullah'ın mezarını soluna **almalıdır**(SIRAT-I MÜSTAKİM "Veda Hutbesinin Önemi" babının öncesine bak / aynı bölümün arapça baskısına bakmak için: 1.clt. 299.s. oncesine ve sonrasına bak. Mektebetur Ruşd bsk.).

Yine şöyle demiştir: Aynı şekilde İbni Ebu Asım'ın bildirdiğine göre Mu-aviye şöyle diyor:

"Mezarları toprak seviyesinde bırakmak sünnet gereğidir. Yahudiler ile hristiyanlar mezarlarını toprak düzeyinin üzerine çıkarırlar. Sakın onlara benzemeyiniz"

Muaviye bu sözleri söylerken şuna dayanıyor: Müslim'in bildirdiğine göre sahabilerden Fudale b. Ubeyd'i birgün bir mezarın toprak seviyesinde tutulmasını istedikten sonra bu isteğinin gerekçesini belirtmek üzere: **"Vaktiyle Peygamberimizin, mezarını toprak seviyesinde tutulmasını emrettiğini işittim"** dedi.

Öteyandan Müslim'in Ebu Heyyac Esedi'ye dayanarak bildirdiğine göre Ali -Allah onun yüzünü ağartsın- şöyle diyor: **"Peygamber Efendimiz bana rastladığım zaman toprak seviyesinden yüksek her mezarı yıkmamı ve gördüğüm her anıtı ortadan kaldırmamı emretti"**. (Aynı kitabın "Ayrımın Hikmeti" babına bak / aynı bölümün arapça baskısına bakmak için: 1.clt. 347.s. Mektebetur Ruşd bsk. Bilinmesi gerekir ki bu iki bolumdeki tercumenin bazı bolumlerini, Türkçe tercümeden farklı olarak çevirdim. Çünkü Tercüme edenler bazı cümleleri doğru tercüme edememişlerdir.)

Derim ki: iste bu zikrettiklerim, hem Şeriatımıza göre Türbe yapmanın caiz olmadığını, hemde türbe yapmanın haram olması görüşünün Seyhulislam İbni Teymiyye'nin görüşü olduğunu öğrenmiş olduk.

Buradan da anlaşıyor ki: imam İbni Teymiyye kendi kabrine Türbe yapılmasını istemesi imkansız bir şeydir. Eğer yapıldı ise ondan sonra onun isteği ile olmayan bir nedenle yapılmıştır. Bunu yapmakta asla caiz değildir. Sahebe'lerin icma'sına muhaliftir. Bu konuda bir çok alim caiz olmadığını söylemiştir. Ama konumuz ile alakası olmadığından zikretmedim. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

66- imam Muhibuddin Abdullah bin Ahmed bin el-Muhib.

İmam İbni Nasiruddin, imam İbnu el-Muhib hakkında şöyle demiştir: Seyh Takiyyuddin İbni Teymiyye onu severdi. Onun okumasında severdi. Onun hattı ile bir çok yerde Seyh Takiyyuddin'i (İbni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vasfettiğini gördüm (er-Raddul Vafir).

Derim ki: Sonrada imam İbnulmuhib'bin, hocası imam İbni Teymiyye'yi ovdugu sözlerini zikretmiştir. onlardan bazılarında şunlardır:

Efendimiz.

Hocamız.

Allame.

Hafız.

Kudvet(Önder – Takip edilecek kişi).

Hüccet.

Zahid.

Büyük imamların günümüzde ender kalanlarından birisi.

İslam hocalarının hocası.

Mezheplerin hücceti.

Zamaninin incisi.

Bidatçıları rezil eden kişi.

Sünnetin savunucusu(er-Raddul Vafir).

67- **imam Abdullah bin Musa el-Cezeri**(Hicri 725 yilda vefat etmistir).

Hafiz ibni Kesir, imam Abdullah'in bir cok guzel yanini ovduktan sonra soyle demistir: Kendisi Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin derslerine devamlı katılanlardan birisi idi. Onun sozlerinden oyle seyler naklederdi ki, keza onun konusmalarından oyle seyler anlardı ki, Fukaha bile bunlari anlamaktan ve nakletmekten acizdirler(el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 138.s. Arapca olarak basılan Daru ihyai et-turas bsk. / imam ibni Nasiruddın, imam ibni Kesir'in bu sozunu "er-Raddul Vafir"de zikretmistir).

68- **imam Abdullah bin Yakub el-İskenderi**.

İmam Zehebi, imam Abdullah hakkında soyle demistir: ibni Teymiyye (meselesi) nedeni ile eziyet gördü. Rızkı kesildi. (Muhalipler) Onun ustune gelmekte asiriya kactilar. Sonrada hali duzeldi(el-Muceul Muhtas 132.s. / imam ibni Nasiruddın "er-raddul Vafir"de bunu nakletmistir).

Derim ki: Hakkı savunmak ve söylemek ile eziyet çeken Müslülanlardan Allah c.c. razı olsun.

İmam ibni Nasiruddın, imam Abdullah hakkında soyle demistir: Bir cok yerde Şeyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vafsetmistir(er-Raddul Vafir).

69- Türk alimlerinden olan imam **Abdurrahman bin Ebu Nasr Muhammed bin Tulub Aga es-Seyfi**.

İmam ibni Nasiruddın, imam Abdurrahman hakkında soyle demistir: Kendisi ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vaffederdi. Nasil ki babasida oyle vaffederdi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Babasının imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerden oldugunu zikretmistik. Zikrettigimiz 14 numaralı alim, bu imamin babasidir. Muracaat edilebilir.

70- **imam Fahrüddin Abdurrahman bin Muhammed bin Abdurrahman el-Balebekki ibnül Fahr**(Hicri 732 yilda vefat etmistir).

İmam ibni Nasiruddın, imam Fahrüddin hakkında soyle demistir: İbni Teymiyye'nin "Aalii" rivayetlerini (senedlerini) bir cüz'de (bir ciltlik kitapta) bir araya toparlamistir. Kendisi onu (ibni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vaffederdi. Nasil ki büyük alimler (ibni Teymiyye'yi bu vasif ile vafsetmekte) onun onderi oldular(yani: O zamandaki alimler, nasil ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vafsettilerse, bu imamdaki zamaninin büyük alimlerini takip ederek oyle yaptı).

Derim ki: Hafiz ibni Nasiruddın, kitabında (er-Raddul Vafir'de) bu İmanın ibni Teymiyye'yi oyle vafsettigini kendi yazılarında gordugunu soylemistir.

71- **Küçük ibni Recep el-Hanbeli**. İsmi ise şöyledir: imam Abdurrahman bin Ahmed bin Recep el-Hanbeli.

Bu imamin babasının ibni Teymiyye'yi ovduğunu zikretmistik(43 numaralı imama bak).

Küçük ibni Recep el-Hanbeli, Hanbeli mezhebinin meshur alimlerindendir. Bir cok eseri vardır. İmam ibni Teymiyye'yi oven alimlerin önde gidenlerindendir.

İmam ibni Receb yazdığı "**Zeylu Tabakatul Hanabile**" adli eserinde imam ibni Teymiyye'yi cok guzel bir sekilde anlatmistir. Bir cok ilim ehlinden imam ibni Teymiyye'yi oven sozlerini nakletmistir.

Mesela Hafiz Zehebi'nin hocasi ibni Teymiyye hakkında soyle dedigini nakletmistir: **O** (yani hocasi Ibni teymiyye) **benim gibi birisinin onun hayati hakkında konusmasindan daha büyük birisidir.**

Yine imam Zehebi'nin su sozunu nakletmistir: **Sunneti en acik deliller ile acikladi ve savundu. Allah için muhalifleri tarafından eziyet cekti. Sunnet'i mudafa ettigi için korkutuldu. Taki Allah Takva ehlini onun sevgisi ile ve onların duasi ile doldurdu. Onun dusmanlarini rezil etti. Onunla "Şam" hayata geri dondu. Hatta birakin Sam'i İslam hayata geri dondu. O benim gibi birisinin onun hayati hakkında konusmamdan çok daha büyük birisidir**(bu sozu hakkında özel bir soru sormustuk). **Ben Makam ve Rukun arasında** (yani Kabe'nin yanında) **gozlerim ile onun gibisini gormedim diye yemin etsem, ederim.**

Yine imam Zehebi'nin soyle dedigini nakletmistir: **Ibni teymiyye'nin bilmedigi hadis, "Hadis degildir" demek ise dogrudur.**

Derim ki: imam ibni Recep, bu kitabinda imam Zehebi kanali ile imam ibni teymiyye'den bir çok şey nakletmistir.

İmam ibni Recep, ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vasfeden alimlerden birisidir.

İmam ibni Nasiruddin, imam ibni Recep hakkında çok ilginç bir olay anlatmistir. İmam ibni Recep, vefat etmeden bir kaç gün önce, kabirleri kazan kisiye kendisi için bir kabir kazmasını istemistir. Kabiri kazdiginda da kabrin içine girip yatmistir. Sonrada kabrini beyenmiş ve kabri kazan kisiye soyle demistir: Bu güzel işte. Sonrada kabirden çıkmistir. Bu olaydan bir kaç gün sonrada, kabri kazan kisi ibni Receb'in vefatini haber alınca şok olmuş ve kendi eli ile imami kabrine koymuş ve gommustur. Allah ona rahmet eylesin. Bu hikayeyi imam ibni Nasiruddin, kabri kazan kisiden bizzat dinledigini zikretmistir(er-Raddul Vafir).

72- **imam Abdurrahim bin Huseyin el-İraki.**

İmam iraki, Hadis ilminde meshur olan kisidir. Allah ona Rahmet eylesin.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam İraki'den ibni Teymiyye hakkında bir tane sozunu nakletmistir. Bu sozunu imam ibni Nasiruddin, imam İraki'den direk isitmistir. İmam İraki şöyle demiştir: ...

Ebu Hureyre'den, o da Peygamberimiz'den s.a.v. soyle buyurdugunu nakletmistir: Kim Aşure günü kendine ve ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.

Bu Hadis'in senesinde "Liin"(hafiften zayıflık) **vardir.** (Senedinde gecen) Haccac bin Nusayr ve Muhammed bin Zekvan et-Tahi ve Suleyman bin Ebi Abdillah (Hadis hafizlari tarafından) **zayıflanmışlardır.** Ama ibni Hibban bunlari "es-Sikat"(Guvenilir Ravi'ler)**de zikretmistir.** (Sened'de gecen) **Kalan** (Raviler) **ise "Sika"**(Guvenilir) **Ravi'lerdir.** Boylelikle ibni Hibban'in gorusune gore bu (hadis) **Hasen'dir(!!!).**

Ebu Hureyre'nin r.a. Hadisinin baska bir tariki(Senedi) **daha vardir.** bu (senedide) **Hafiz Ebul Fadl bin Nasir Tashih etmistir**(Sahih kabul etmistir). **Onda** (o Hadis'in metninde) **Munker** **fazlalıklar vardir.**

Aşure günü ikram Hadisi'de (bu gecmiste zikrettiği Hadisi kasd etmekte) **"Cabir"den ve "ibni Mesud"dan ve "Ebu Said el-Hudri"den ve "ibni Omer"den -Allah hepsinden razı olsun- rivayet edilmistir.**

Bu sozleri Ebul Fadl ibni el-iraki soylemistir.

(imam ibni Nasiruddin, imam iraki'nin sozlerini anlatmaya soyle devam eder:) Yine (Hafiz İraki) soyle demistir: **Yine bunu Beyhaki Şuab'da** (Şuabul iman adli eserinde) **ibrahim bin Muhammed bin el-Munteşir'in sözü olarak rivayet etmistir.**

Ama Şeyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin şu sozune gelince: "**Hic bir Hadis imamı Aşure gunu nafakanin cogaltılması hakkında bir hadis rivayet etmemislerdir(!!!)**" ve bu konuda ona (ibni Teymiyye'ye) ulaşan(!!!) sadece ibrahim bin Muhammed el-Munteşir'in sozu imiş.

Iste (imam ibni Teymiyye'nin bu dedigi) **ondan** (boyle bir ilmi hatanın olması) **ilginçtir**. **Halbuki o** (Hadis) **zikrettiğim gibi bir çok Hadis imaminin kitabında vardır**. Ben, bu Hadis'in turuklarini (senedlerini - Yollarini) **bir Cüz'de** (bir ciltlik kitapta) **toparladım**. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, Hocasi imam iraki'nin bu sozunu naklettikten sonra her hangi bir sey dememistir.

Ama bizim imam İraki'nin bu dediklerinde kisaca bir duraklamamız gerekir. Burada Hak olan gorusun beyani ve imam ibni Teymiyye'ye nisbetin sihhatini incelememiz gerekir.

Imam iraki'nin bu Hadisi'in senedlerini ve yollarini bir ciltte toparladigi kitabın adı "**et-Tevsiatu ala el-iyal**"dir. internette yayınlanmistir.

Imam iraki'nin r.h. sozlerini bastan alarak kisaca incelemeye baslayalım:

İmam İraki demis ki: **Bu Hadis'in senedinde "Lin"**(hafiften zayıflık) **vardır**. (Senedinde gecen) **Haccac bin Nusayr ve Muhammed bin Zekvan et-Tahi ve Suleyman bin Ebi Abdillah** (Hadis hafızları tarafından) **zayıflanmışlardır**. Ama **ibni Hibban bunları "es-Sikat"**(Güvenilir Ravi'ler)**de zikretmiştir**. (Sened'de gecen) **Kalan** (Raviler) **ise "Sika"**(Güvenilir) **Ravi'lerdir**. **Boylelikle ibni Hibban'in gorusune gore bu** (hadis) **Hasen'dir(!!!)**.

Deriz ki: Imam iraki'nin ilmi kuvveti ile birlikte gelip imam ibni Hibban'ın "es-Sikat" adli eserine boyle dayanması gercekten ilginçtir. Ilginc olan, Butun alimlerce bilindiğine göre imam ibni Hibban zayıf olan ravi'leri "guvenilir" yaptigindan onun kitabı Ravi'lerin derecelerine hüküm vermek babından muteber degildir. Peki nasilda imam iraki onu muteber goruyor ki?

Mesela zikrettiği **Haccac bin Nusayr** adli ravi hakkında imam Darukutni soyle demistir: **Basrali'dir. İcma ile Zayıf kabul edilir**(imam Darukutni'nin "ed-Duafa vel Metrukin" adli eserin 174. numaralı ravi'sine bak).

Peki bir tek bu ravi'nin bu zayıflığı bu Sened'in zayıflığında yeterli bir sey degilmidir? Elbetteki yeterlidir. Bilindiği gibi bir Ravi hakkında bazı alimler "Güvenilir" derken bazılarıda "Zayıf" derlerse, bu durumda Zayıf'tır diyenin sozu alınmaktadır. Meselede tafislat olsada genel hüküm babından durum böyledir. Peki bu Ravi hakkında İbni Cevzi alimlerin icma ile zayıfladığını zikrederken nasilda onu Hasen görebiliriz ki?

Peki bu ravi'yi gercekten imam ibni Hibban "Güvenilir" olarak kabul etmismidir?

Cevabını imam Zehebi Tarihul İslam'da vermiştir. imam Zehebi **Haccac bin Nusayr'dan** bahsederken soyle demistir: **ibni Hibban onu "es-Sikat"ta zikretmiştir. Ama soyle demistir: Hata edip yanlış şeyler yapar.**

Derim ki: Demek ki imam ibni Hibban bile bu Ravi'yi tam manada Güvenilir gormemektedir. Imam iraki'de buna isaret etmemistir.

Aynı senedin içinde bulunan zikrettiği ikinci ravi olan **Muhammed bin Zekvan et-Tahi** hakkında imam Buhari soyle demistir: **"Munkerul Hadis"**(Munker hadis'ler rivayet eden birisidir manasında / imam Zehebi'nin "Tarihul İslam"ına bak).

Peki bu ravi'yi gercekten imam ibni Hibban "Güvenilir" olarak kabul etmismidir?

Yine cevabini imam Zehebi Tarihul islam'da vermistir. imam Zehebi Muhammed'den bahsederken soyle demistir: **ibni Hibban dedi ki: Az Hadisi olmasina ragmen "Guvenilir" Ravi'lerden "Mudal"ler rivayet etmektedir.**

Derim ki: Buda, imam ibni Hibban'in bil bu Ravi'de zayiflik oldugunu soyledigini gosterir. O zaman nasil bu Ravi hakkında guvenilir denilebilir ki? Veya nasil İbni Hibban'ın bu ravi hakkında guvenilir dediği iddia edilebilir ki?

Gelelim üçüncü Ravi'ye. O da **Suleyman bin Ebi Abdillan**'tir. Imam Ukayli "ed-Duafa" adli eserindu bu ravi hakkında soyle demistir: **Nakillerinde "Mechul"(bilinmeyen) birisidir.**

Derim ki: Iste boylelikle bu Senedin hic bir sekilde Sahih olma ihtimali olmadigini gormus oluruz. Hic bir sekilde de bu kadar Zayif olan bir Sened Hasen derecesine ulasamaz. İbni Hibban'in kendisi bile yukarida zikredilen Ravi'lerin ikisini zayiflamistir. Bundan sonra nasil bu Sened Hasen derecesinde olabilir ki?

İmam İraki demis ki: **Ebu Hureyre'nin r.a. Hadisinin baska bir tariki**(Senedi) **daha vardir. Bu** (senedide) **Hafiz Ebul Fadl bin Nasir Tashih etmistir**(Sahih kabul etmistir). **Onda** (o Hadis'in metninde) **Munker** fazlaliklar vardir.

Deriz ki: Aslinda imam iraki'nin kendisi bu rivayetin zayif oldugunu goruldugu gibi sozunun sonunda itiraf etmistir. Ama yinede bizler hizlica bu Hadis uzerinde konusalim insallah.

İmam ibni Cevzi "**el-Mevzuat**" adli eserinde Ebu Hureyre'nin r.a. bu Hadisini rivayet ettikten sonra soyle demistir: Bu Hadis oyle bir hadis'tir ki, butun akil sahipleri bunun uydurma oldugunda hic suphe etmezler.

Bu Hadisi uyduran kisi o kadar ustaca uydurmus ki, kendi yuzundeki maskeyi cikartip utanmadan imkansiz seyleri zikretmistir. İmkansiz zikrettiği sey ise sudur: **Allah'in yarattigi ilk gun Aşure günüdür(!!!)**. iste buda, bu Hadisi uyduranin dikkatsizce uydurdugunu gosterir. Çünkü Aşure gunu (Aydan) dokuz gun gecmeden once olmaz ki?

Yine bu gecmis Hadis'i uyduran kisi Hadis'inde soyle demistir: Gokler ve Yer yuzu ve Daglar Aşure gunu yaratilmistir(!).

Sahih Hadis'te ise (soyle rivayet edilmistir) : Suphesiz ki Allah'u teala Topragi Cumartesi gunu yaratmis ve Daglarida Pazar gunu yaratmistir(Hadis'i imam Nesai "es-Sunenul Kubra"sinda rivayet etmistir. Arapca olarak Risale bsk. 11328 numalari Hadis. 10 cilt. 213.s. / Senedi ise Sahih'tir. Imam Zehebi "el-Uluv"da senedinde hafiften zayiflik oldugunu zikretmistir. Ama Senedin zahiri Sahih'tir.).

Yine onda (o uydurulan Hadis'te) Sevapların miktarında da tahrifler yapılmıştır. Bu tahrifler Güzel Şeriata uyacak seyler degildir.

Hem nasil ki bir tane adam bir gun Oruc tutacak, sonrada Hac ve Umre yapip Şehid olarak oldurulenin sevabini alacak ki? Bunlar Şeriatin usulune muhalif seylerdir.

Bizler bunda (bu uydurulan Hadiste) gecenleri tek tek munakaşasını yapsak mesele uzar. Ben bunun sadece "Guvenilir" Ravi'lerin sozlerine sokusturulan seylerden birisi oldugunu dusunuyorum.

Yine bunu (o uyduran kisiden duyup) rivayet eden kiside de biraz gaflet (dikkatsizlik) oldugu bellidir. Bu gafletin sadece sonradan gelen Ravi'lerde oldugunu dusunuyorum.

Yine ibni Muin (Bu Hadisin Ravi'lerinden olan) ibni ebiz Zinad hakkında soyle demistir: O hic bir sey degildir. Hadis'leri ile ihticacda edilmez.

Ebuz Zinad'in adida "Abdullah bin Zekvan"dir(Bu kisi, ibni Muin'in zayıfladığı Ravi'nin babasıdır).

Oğlunun adı ise (ibni Muin'in zayıfladığı Ravi) "Abdurrahman"dir. Bu kisten ibni Mehdi (zayıflığı nedeni ile) Hadis rivayet etmezdi.

Ahmed ise şöyle demiştir: O Hadis'lerde Muhtarip birisidir.

Ebu Hatim er-Razi şöyle demiştir: Hadis'i ile ihticac edilmez.

(imam ibni Cevzi şöyle der:) Heralde bazı hevalarına uyan kisiler bu Hadisi onun Hadis'ine sokuşturdular(Arapça olarak Abdurrahman Osman'in Tahkiki ile basılan baskının 2.clt. 202.s. bak).

Derim ki: Halbuki bu uydurma Hadis'in senedinde zikredilecek başka illetlerde vardır. imam ibni Cevzi nedense onları zikretmemiştir. Halbuki onları zikretmesi daha evladi.

Herseyden önce, bu Hadis'in senedini zikrederim. Bildiğim kadarı ile bu Hadis'in bu metni ile senedini sadece ibni Cevzi zikretmiştir. imam iraki'de yazdığı "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adlı eserinde bu Hadisi senedi ile yine ibni Cevzi kanalı ile zikretmiştir.

Şimdi ibni Cevzi'nin senedini zikrederim: ibni Cevzi hocası **Ebul Fadl Muhammed bin Nasir**'den isitmıştır. O da **Ahmed bin Huseyin bin Kureyş**'ten rivayet etmiştir. O da **Ebu Talip Muhammed bin Ali bin el-Feth el-Uşari**'den rivayet etmiştir.

Yine ibni Cevzi hocası **Ebul Kasım el-Hariri**'ye bu Hadisi okumuştur. O da zikrettiğimiz **Ebu Talip**'ten rivayet etmiştir.

Ebu Talip ise bu Hadisi **Ebu Bekir Ahmed bin Mansur el-Berseri**'den isitmıştır. O da **Ebu Bekir Ahmed bin Süleyman en-Neccad**'den isitmıştır. O da **İbrahim el-Harbi**'den isitmıştır. O da **Surayc bin Numan**'den isitmıştır. O da **İbni Ebiz Zinad**'den isitmıştır. O da **Babasından** rivayet etmiştir. O da **Arac**'den rivayet etmiştir. O da **Ebu Hureyre**'den r.a. rivayet etmiştir, o da Peygamberimizden s.a.v. rivayet etmiştir.

Şimdi seneddeki Ravi'leri inceleyelim:

İbni Cevzi'nin hocası **Ebul Fadl Muhammed bin Nasir** güvenilir bir imamdır.

Onun rivayet ettiği **Ahmed bin Huseyin bin Kureyş** ise yine güvenilir biridir. Ama burada dikkat edilecek bir nokta vardır. O da, Ebul Fadl, bir çok rivayeti duymadan ve sadece icazet ile hocalarından rivayet etmiştir. Dikkat edilirse bu rivayette Ebul Fadl, hocası Ahmed'den duyduğunu zikretmemiştir. "enbe'ena" lafzı ile rivayet etmiştir. Bu lafız, mutaahir Hadis'cilerde sadece icazet ile rivayete denilir. Bu nedenle muhtemelen Ebul Fadl, Ahmed'den bu Hadisi duymamıştır. Peki bu Hadisi duymadı ise nasıl Ahmed'den rivayet ediyor?

İşte burada birinci illeti görmüş oluyoruz.

Burada Hocamız Allame Muhaddis Musaad Beşir'in(Allah onu hapisten kurtarsın) bana şöyle dediğini hatırlamaktayım: **Bir Hadis eğer ilk Ulema'da zayıf kabul edildi ise, sonradan gelen Beyhaki gibilerinin zikrettikleri senedlere itibar edilmez. Sonradan gelen Mutaahir Hadis'cilerin zikrettikleri Sened Sahih gibi bile gözüke, ilk ulemada hadis Sabit değilse sonradan gelenlerin rivayetleri kabul edilmez. Çünkü mutaahirunlar genellikle icazetle ve kopuk senedler ile rivayet emekteler. Senedin Zahirî Sahih gibi gözüksede durum böyledir.**

Derim ki: Hocamızın zikrettiği bu bilgiyi bir çok ilim talebesi bilmemekte. Bu nedenle bir çok yerde hata emekteler. İmam Zehebi Hocamızın bu dediğinin bir benzerini "el-Mukiza" adlı eserinde zikretmiştir.

Zikrettiğimiz imam Ahmed'de, hocası **Ebu Talip el-Uşari**'den rivayet etmiştir.

İmam Zehebi Ebu Talip hakkında "**Tarihul İslam**"da şöyle demiştir: Saduk bir hocadır. Ama (Hadis uyduranlar) ona bazı şeyler sokusturdular. Kendisinde bunlar ile tahdis etti(Bu hadisleri rivayet etti). Bununla birlikte içi temiz birisi idi.

Bu uydurulan Hadis'lerden birisi de: **Aşure gününün fazileti ile ilgili olan uydurma bir Hadis'tir.**

Derim ki: Demek ki İmam Zehebi bu Ravi'ye şaod derken, kendi halinde iyi birisi manasında söylemiştir. Çünkü Sahih Hadisleri ile uydurma hadisleri karışan birisi, Hadisleri temyiz edili ayıklanamadığı müddetçe zayıf hükmünde kalır.

Sonrada imam Zehebi, ibni Cevzi'nin zikrettiği uydurma Hadis'in aynisi zikrettikten sonra şöyle demiştir:

Allah bunu uydurani rezil etsin. Azarlanması gereken kisiler ise Bagdad'ın Muhaddis'leridir. Nasilda Uşari'nin böyle yabıt şeyleri rivayet etmesine izin verebilirler? (7.clt. 375.s. 7211 numaralı Ravi'ye bak. Ebu gudde'nin tahkiki ile basılmıştır)

Derim ki: imam Zehebi bunu zikrettikten sonra bu zikrettiği Hadis'i ibni Cevzi'nin "el-Mevzuat"ında zikrettiğini söylemiştir. Sonrada ondan bizim naklettığımız sözlerinin bir kısmını rivayet etmiştir. İste buda, hadis'te zikrettiğimiz ikinci illet.

Ayrıca **Ebu Talip**'in **Ahmed**'den Hadisi duyma ihtimalide düşüktür. Çünkü yine "enbeena" lafzi ile rivayet etmiştir. Zikrettiğimiz gibi direk duymama ihtimalide büyüktür. Buda üçüncü illet olmaktadır.

İbni Cevzi'den **Ebu Talip**'e ulaşan ikinci senede bakarsak, ibni Cevzi ile **Ebu Talip**'in arasında sadece **Ebul Kasım el-Hariri** adlı Ravi vardır. **Ebul Kasım** ise **Ebu Talip**'ten bu Hadisi "An" ifadesi ile rivayet etmiştir. "An" ifadesini kullanan kişi, hocasından duyma ihtimalide vardır, duymama ihtimalide vardır. yani Ebu Talip'ten bu Hadis'i direk isitmesi kesin değildir. **Ebul Kasım**'in Güvenilir bir Ravi olduğunda unutmamak gerekir.

Şimdi **Ebu Talip**'in hocasına bakalım. O da **Ebu Bekir Ahmed bin Mansur el-Berseri**'den rivayet etmiştir. Bu kiside "Güvenilir" birisidir.

Ebu Bekir Ahmed bin Mansur el-Berseri'de hocası **Ebu Bekir Ahmed bin Süleyman en-Neccad**'dan rivayet etmiştir.

İmam Bağdadi, "**Tarihü Bağdad**" adlı eserinde senedi ile şunu rivayet etmiştir: İmam Darukutni'ye **Neccad** hakkında sorulduğunda şöyle demiştir: **Ahmed bin Selman baskalarının kitabından tahdis etmişti. Bu tahdis ettiği şeyler (Hadisler) kendi usulünde (kendi kitaplarında ve bildiği şeylerde) olmayan şeylerdi.**

Neccad hakkında imam Bağdadi şöyle demiştir: **Neccad omrunun sonunda kör olmuştü. Heralde bazı Hadis talebeleri ona Darukutni'nin zikrettiği şeyleri okumuştur. En doğrusunda Allah c.c. bilir**(5.clt. 309.s.).

Derim ki: imam Zehebi'de "Tarihul İslam" adlı eserinde Neccad'ın kör olduğunu, bizim üzerinde konuştüğümüz uydurma hadisinde Neccad'ın kör olduktan sonra ona okunma ihtimali olduğunu zikretmiştir(7.clt. 375.s.).

Görüldüğü gibi bu illet, Hadisin senedindeki dördüncü illet'tir.

Bulabildigim beşinci illet ise şudur: **ibni Ebiz Zinad**'ın rivayetlerinin makbul olmaması ibni Cevzi'nin zikrettiği gibi değildir. Halbuki **ibni Ebiz Zinad**'ın rivayetlerinde tafsil vardır. Bu kişi omrunun ilk

gunlerinde Medine'de idi. Sonradan Bagda'da gitti ve orada vefat etti(Mizzi'nin "Tehzibul Kemal"ine bak).

İmam Ali el-medeni, **ibni Ebiz Zinad** hakkında soyle demistir: Medine'de tahdis ettigi Hadis'leri Sahih'tir. Bagdad'da Tahdis ettiklerini Bagdad'lilar ifsad etmislerdir(bozmuslardir).

Derim ki: Uzerinde konustugumuz uydurma Hadis'i **ibni Ebiz Zinad**'dan **Surayc bin Numan** rivayet etmistir. **Surayc** ise Bagdad'lidir. Boylelikle **Surayc**'in rivayeti makbul degildir. Buda besinci iletir. Alah'a sukurler olsun.

Hafiz iraki, yazdigi "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde imam ibni Teymiyye'nin bu Hadis hakkındaki fetvasini zikretmistir. Sonrada imam ibni Teymiyye'nin bu Hadisin uydurma olduguna dair sozunun dogru oldugunu zikretmistir. Buda kendisinin imam ibni Teymiyye'ye muvafakat ettigini gostermektedir.

Burada da onemli bir seyi gormus oluyoruz. Hafiz iraki imam ibni Teymiyye'nin su sozune sasirdigini zikretmistir: "**Hic bir Hadis imami Aşure gunu nafakanin cogaltılması hakkında bir hadis rivayet etmemislerdir**". Ama ilginç olani, kendisi bile imam ibni Teymiyye'nin imam ibni Cevzi'nin "el-Mevzuat" adli eserindeki bu rivayet hakkındaki fetvasini nakletti. Peki nasıl ibni Teymiyye'nin bu Hadis hakkında hic bir sey bilmedigini nakledebilir ki?

Eger ibni Teymiyye gercekten hic bir Hadis imaminin boyle bir hadisi zikretmedigini soyledi ise, nasıl ibni Cevzi'nin bu uydurma Hadisi hakkında konussun? Demek ki ibni Teymiyye biliyormus. Hafiz iraki'nin kendisi bile sozlerinde, ibni Teymiyye'nin bildigini beyan ettigini gormus oluyoruz. Bu sadece, Hafiz iraki'nin ibni Teymiyye'nin sozlerini anliyamadigini ve muradini yanlış anladigini gostermektedir.

İmam Hafız Ebul Fadl bin Nasir ise imam ibni Cevzi'nin hocasidir. Buyuk Hadis hafizlarindandır. Bu Hadisin Sahih oldugunu ondan talebesi imam ibni Cevzi yazdigi "en-Nur" adli eserinde "Fedailuş Şuhur" bolumunde zikretmistir. ileride bu konuda imam ibni Teymiyye'nin onemli bir sozunu nakledecegiz insallah.

İmam iraki'nin sozlerinin munakasasına devam edelim.

İmam İraki demis ki: **Aşure gunu ikram Hadisi'de** (bu gecmiste zikrettiği Hadisi kasd etmekte) "**Cabir**"den ve "**ibni Mesud**"dan ve "**Ebu Said el-Hudri**"den ve "**ibni Omer**"den -Allah hepsinden razı olsun- rivayet edilmistir.

Bu sozleri Ebul Fadl ibni el-iraki soylemistir.

Derim ki: Simdi bu Hadis'lerin senedini kisaca inceleyelim.

Bu Sahabe'lerden gelen rivayetlerin hepsinin metni yaklasik su sekildedir: **Kim Aşure günü kendine ve ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Cabir bin Abdullah'dan r.a. gelen rivayeti imam ibni Abdilber "et-Temhid" adli eserinde rivayet etmistir.

Senedi su sekildedir: ibni Abdilber, Hadisi üç tane hocasından rivayet etmistir. Onlarda "Ahmed bin Kasim" ve "Mihammed bin ibrahim" ve "Muhammed bin Hakem"dir. Bu ucude Muhammed bin Muaviye'den Hadisi duymuslardir. O da Fadl bin el-Hubab'dan duymustur. O da Hisam bin Abdulmelik et-Tayalisi'den duymustur. O da Sube'den duymustur. O da Ebuz Zubeyr'den rivayet etmistir. O da Cabir'den r.a. rivayet etmistir. O da Peygamberimizden s.a.v. rivayet etmistir.

Bu rivayetin zahiri senedinin birazcik guclu oldugu imajini vermektedir. Bu nedenle Hafiz iraki "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde bu Senedi elinden geldigince guclendirmeye calismistir.

Ama imam ibni Hacer el-Askalani r.h. Hafiz iraki'nin Sahih sandigi bu senedi zayiflamis ve muthis bir sekilde bunu isbat etmistir.

Imam ibni Hacer "Lisanul Mizan" adli eserinde, soyle demistir: ibni Abdilber "el-istizkar" adli eserinde bu kisinin(Fadl bin Hubab) kanali ile asiri derecede "Munker" bir Hadis rivayet etmistir. Bilmiyorum, sorunu cikartan (senedinde hata eden) kisi bumudur acaba? (Sonrada Hadis'i zikretmistir)

...

ibni Abdilber'in uc tane hocasi "Guvenilir" kisilerdir. Ucununde hocasi olan Muhammed bin Muaviye, ibnul Ahmar'dir(bu isimle meshur olmustur). Bu kisi Sunen'i Nesai'den rivayet etmistir. Ibni Hazm ve baskalari bu kisiyi "Guvenilir" gormuslerdir.

Gorunene gore (Sened'de) yapilan hata Ebu Halife'den (Fadl bin el-Hubab) kaynaklanmistir. Belkide ibnul Ahmar (Muhammed bin Muaviye) (bu uydurma Hadisi) ondan (Fadl'dan) kitaplari yandiktan sonra duymustur(6.clt. 336.s. 6042 numarali Ravi'nin hayatina bak).

Derim ki: Buradan anladik ki Fadl bin el-Hubab'in kitaplari yanmistir. Yanditan sonra da hata ettigi bir cok Hadis olmustur elbette. Kimden rivayet ettiginide karistirmistir. Nasil ki hata ettigi tek Hadis bu Hadis degildir. Baska Hadis'lerde vardir. Bir tanesinide imam Darukutni kesfetmistir. Nasil ki imam Zehebi zikrettigimiz kaynakta bunu nakletmistir.

Ayrice Sened de bulunan tek illet bu degildir. Hadisi Cabir'den rivayet eden Ebuz Zubeyr adli kisidir. Bu kiside Cabir'den r.a. Hadisi duyduğunu zikretmeyip "An" ifadesini kullanmistir.

Ebuz Zubeyr, imam Nesai gibi bir cok alimin dedigi gibi "Mudellis"tir. Yani Sahabe'lerden direk duymadigi bir cok Hadisi, sanki Sahabe'lerden duymus gibi rivayet ederdi(mevsuatu akvali ebul Hasen ed-Darukutni fi Ricalil Hadisi ve ilelihi adli esere bak). Iste buda, bu Sened'de zikredilen ikinci illet.

Senedin ucuncu illetide, bu Hadisi mutaahhurundan birilerinin tashihlemesidir. İlk zamanlarda yaşıyan alimlerden hic kimsenin tashih etmemesi Hadisin zayif oldugunu gostermektedir. Nasil ki bu sekilde de Hadisin zayif olabilecegine onceden isaret etmistik.

Peki boyle bir Sened nasil Sahih olabilir ki?

Kendisi "**et-Tevsiatu ala el-iyal**"da bu Hadis'i Cabir'den r.a. sadece Ebuz Zubeyr'in rivayet etmedigini zikrederek, biraz once zikrettigimiz ikinci illeti curutme gayretinde bulunmustur. Ama basaramamistir. Cunku zikrettigi ikinci senedin icinde Ebuz Zubeyr'den cok daha fazla Zayif kisiler mevcuttur. Hatta neredeyse Senedinde zikredilen Ravi'lerin hepsi zayıftir. Mesela "Muhammed bin Yunus el-Kudeymi" hadis uydurmaciligi ile itham edilmistir. peki boyle uydurmacilarin rivayet ettigi bir senedi alip nasil ihticac edebilir ki?

Daha da ilginci, Hafiz iraki bu seneddeki bazi ravilerin sadece zayif olduklarini zikretmistir. Halbuki durum oyle degildir. Goruldugu gibi Yalancilik ile itham olunan Ravi'ler bile icermektedir.

Sonrada hemen üçüncü bir Sened ile Cabir'in r.a. sozunu tekrar rivayet etmistir. Ama senedinde "Muhammed bin Abdullah el-Umeri" vardir. Bu kiside cok zayif bir Ravi'dir(ibni Hacer'in Lisanul Mizan adli eserine bak).

Yine senedindeki "[Abdullah bin Ebi Bekir](#)" Mechul birisidir. Boylelikle bu Sened asiri derecede zayıf bir senedir.

Hafiz iraki, bunu zikrettikten sonra senedinin sahih veya Zayıf olması hakkında hic konusmamistir.

Bundan sonrada bir Sened zikretmistir. Ama bu senedin Zayıf oldugunu kendisi itiraf etmistir.

Gelelim Abdullah ibni Mesud'dan gelen rivayete. Bu rivayetide Hafiz iraki imam Beyhaki kanali ile rivayet etmistir. Ama senedindeki "[Heysam bin Seddah](#)" asiri derecede zayıf bir ravi olması ile birlikte yalan soylemek ile itham olunmustur.

Sonrada ibni Mesud'un Hadisinin bir tane daha senedi oldugunu zikretmistir. Ama senedin icinde bir den fazla illet olup zayıflık bulundugunu kendisi itiraf etmistir.

Gelelim Ebu Said el-Hudri'nin Hadisine. Bunun senedinde ise "bir adamdan" ifadesi vardır. Yani bu Sened'in Ravi'lerinden birisi tanınmamaktadır. Boylelikle bu Sened kabul edilemez bir sened olup Zayıftır.

Sonra Ebu Said'in r.a. Hadisine baska bir sened bulmus ve o senedi zikretmistir. Ama kendisi Senedinde bir den fazla "Munker" ravi oldugunu itiraf etmistir.

Abullah ibni Omer'in r.a. Hadisine gelelim. Bunuda iraki imam Darikutni'den naklen zikretmistir. imam Darikutni ise bunu zikrettikten sonra soyle demistir: Zuhri'den oda Salim'den rivayeti (Bu Hadis icin) Munker'dir. Halbuki bu ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'in sozu olarak rivayet edilir.

Derim ki: imam Darikutni'nin sozu, Seyhulislam ibni Teymiyye'nin sozunun aynisidir. Demek ki Darikutni'ye göre bu Hadis'in aslı sadece ibni Munteşir'in kanalı iledir. Nasıl ki birazdan zikredeceğimiz gibi.

Sonra Hafiz iraki, imam Hatip'ten naklen ibni Omer'in hadisini baska bir senedle rivayet etmistir.

Ama imam Hatip bunu zikrettikten sonra soyle demistir: Senedinde bir den fazla Mechul Ravi'ler bulunmakta. Malik'ten boyle bir sey Sabit degildir.

Hafiz iraki sonrada Hz. Omer'den r.a. gelen bir rivayeti zikretmistir. Senedinde [Muhammed bin Veddah](#) vardır. imam ibni Hacer "Lisanul Mizan" adli eserinde hata yaptigini soylemistir. Muhtemelde bu rivayette hata yaptigi rivayetlerdendir. Yine ibni Museyyeb Omer'den r.a. duymamistir. Boylelikle Senedinde kopuklukta vardır. Bu illetler disinda Hafiz iraki'nin hocasi Katalani'nin kitabindan tahdis etmistir. Burada da kopukluk vardır. Yine senedindeki [Ahmed bin Abdurrahman'in](#) kim oldugu hakkında bir bilgi bulamadim. Iste bunun gibi bir suru illet bu rivayetinde ne kadar zayıf ve uydurma oldugunu gostermektedir.

Evet, imam Beyhaki "Şuabul iman" adli eserinde bu Hadis'in cok senedi oldugundan dolayi kuvvetlenecegini zikretmistir. Ama durum hiçte dedigi gibi degildir. Her zaman bir Hadisin cok fazla senedi bulundugundan dolayi Hadis Sahih olamaz. Keza senedide güçlenemez.

Güçlenmesi icin en azindan bazi senedlerinde hafiften gucluluk olması gerekir. Ayrıca bu Hadis bir cok büyük Hadis alimi tarafından illetlenen bir Hadis'tir. O zaman nasıl Sahih olabilir ki?

Ayrıca ilk zamandaki Darikutni ve Ahmed bin Hanbel gibi büyük hafızların sabit görmediği bir Hadis'i onlardan sonra gelip onlar kadar ilmi olmayan kişilerin tashih etmesi hiç bir şey ifade etmez.

Hafız İraki demis ki: [Yine bunu Beyhaki Şuab'da](#) (Şuabul iman adli eserinde) [ibrahim bin Muhammed bin el-Munteşir'in sözü olarak rivayet etmistir.](#)

Ama Şeyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin şu sozune gelince: "**Hic bir Hadis imamı Aşure gunu nafakanin cogaltılması hakkında bir hadis rivayet etmemislerdir(!!!)**" ve bu konuda ona (ibni Teymiyye'ye) ulaşan(!!!) sadece ibrahim bin Muhammed el-Munteşir'in sozu imis.

Iste (imam ibni Teymiyye'nin bu dedigi) **ondan** (boyle bir ilmi hatanın olması) **ilginçtir**. Halbuki o (Hadis) **zikrettiğim gibi bir çok Hadis imaminin kitabında vardır**. Ben, bu Hadis'in turuklarini (senedlerini - Yollarini) **bir Cüz'de** (bir ciltlik kitapta) **toparladim**. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Deriz ki: Hafiz iraki imam ibni Teymiyye'nin sozunu bir fetvasından naklen "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde zikretmistir.

Imam ibni Teymiyye sozunde hic bir Hadis hafizinin Aşure gunu Aileye nafaka vermede bir Hadis rivayet etmediğini ve kendisine konu uzerinde Peygamberimizin s.a.v. zamanina yakınlık olarak en ust duzeyde ibrahim el-Munteşir'in rivayeti ulastigini zikretmistir.

Hafiz iraki'de imam ibni Teymiyye'nin ne dedigini anlamamis ve bu nedenle ona reddiye vermeye kalkmistir. Zaten bu kitabini yazma nedenide budur.

Halbuki kendisini bu kadar yormasına hic gerek yoktu. Çünkü imam ibni Teymiyye onun sandigi gibi degildir. konu uzerinde bu rivayetler hakkında bilgiye sahip birisidir.

Simdi imam ibni Teymiyye'nin konu uzerindeki bazi sozlerini nakledelim insallah.

Imam ibni Teymiyye soyle demistir:

... Onlardan biriside sudur: "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**"

Harb el-Kirmanî soyle demistir: Ahmed bin Hanbel'e r.h. rivayet edilen "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" Hadis hakkında sordum.

Soyle dedi: Bunun asli yoktur.

Derim ki (bunu imam ibni Teymiyye diyor) : Bunun asli soyledir: ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'den o da babasından o da demis ki: Bize ulasti ki(sonrada bu uydurma hadisi zikretmistir). Kendisine kimden ulastigini zikretmemistir(Ehadisul Kısas 79.s.).

Yine soyle demistir: Ailelere ikram yapma meselesinde bilinen Eser'ler rivayet edilmistir. Bu bilinenlerin arasında en yuksek olani ise (Sahih olarak gelen Peygamberimize s.a.v. en yakin olani ise) sudur: ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'den o da babasından o da demis ki: Bize ulasti ki "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**"

Bunu ibni Uyeyne rivayet etmistir. Bu haber vermede kopukluk vardır. Bunu kimin dedigi (ve rivayet ettigi) bilinmemektedir.

Buyuk ihtimallede bu haber, Nasibi'ler ile Rafizi'ler arasında cikan Asabiyet nedeni ile meydana gelmistir. Cunku bir taraf bu gunu kötuleyince diyerleride bu gunde ikram yapılması gerektigine dair, keza bu gunu bayram edinmeye tesvik eden seyler uydurmuslardır. Bu ikisinin yaptigi seyde Batildir(iktidai Sirati Mustakim 2.clt. 131.s.).

Yine bazi uydurma Hadisler hakkında sorulan bir sorunun cevabında soyle demistir: Bu konuda Peygamberimizden s.a.v. Sahih bir Hadis rivayet olunmamistir. Nede ashabından boyle bir sey rivayet olunmamistir. Nede Dort imam gibi Muslumanların imamları nede baskaları boyle seyleri Mustehab gormemislerdir. Nede bu konuda itimad edilen kitaplar boyle bir sey rivayet etmemislerdir. Ne Peygamberimizden s.a.v. nede Sahabelerden, nede Tabiinlerden, bunların hic

birinde Sahih veya Zayıf olarak böyle bir şey rivayet edilmemiştir. Bunlar ne Sahih kitaplarda, ne de Sunen'lerde, ne de Mesanid'lerde yoktur. **Bu Hadisler ilk faziletli yüz yıllarda da bilinmemekte idi. Ama bazı Mutaahhirler bu konuda Hadis'ler rivayet etmişlerdir.** mesela ...

Yine (mutaahhirun ulema) bu konuda Peygambere s.a.v. uydurma ve yalan olarak nisbet edilen bir şeyi rivayet etmişlerdir. (o da) "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" Hadis'idir.

İşte bunların hepsinin Peygamberden s.a.v. rivayeti uydurmadır.

Ama bu Sufyan bin Uyeyne kanalı ile, o da İbrahim bin Muhammed el-munteşir'den o da babasından rivayeti bilinmektedir. Bu rivayette şöyledir: Bize ulaştığına göre (şöyle bir rivayet vardır) **Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

İbrahim bin el-Munteşir'de Kufe ehliendir. Kufe ehlinde de iki tane (itikadi) akım vardır. birinci akım Rafizi'lerin akimidir. Onlar kendilerini (Peygamberimizin) Ehli beyti(ni) seven kisilermiş gibi göstermeye çalışıyorlardı. Halbuki onların iç yüzlerinde Mulhid'lik ve Zındıklık vardır. Veya onlar Cahil insanlar ve hevalarına uyanlardıdır.

Oteki akım ise Nadibe(nasibi'ler) olanlardır. Bunlarda Ali'den r.a. ve ashabından nefret ederler. Bunun nedeninde bilinen o savaşlar ve fitnelerdir(Beyanud Delil Ala ibtalit Tahlil 4.clt. 199.s.).

Bundan sonra aynı eserinde başka konulardan konuştuktan sonra üzerinde konuştüğümüz Hadis hakkında tekrar konuşmaya geri dönüp şöyle demiştir: İşte bunların hepsi Munker bidatlardır. Bunların hiç birinde ne Allah Rasulu'nden s.a.v. ve Hulefai Rasidin'den gelen bir Sunnet yoktur. ne de Müslümanların imamları böyle bir şeyi Mustehab görmemişlerdir. Ne Malik, ne Sevri, ne Leys bin Saad, ne Ebu Hanife, ne Evzai, ne Şafii, ne Ahmed bin Hanbel, ne İshak bin Rahuyeh, ne de bunlar gibi Müslümanların imamları böyle bir şey dememişlerdir.

Bununla birlikte Mutaahhirunlardan (sonradan gelen alimlerden) olan Mehzep takipçilerinin bazıları bu zikrettiğimiz şeylerin bazılarını (Mustehab görere amel etmeyi) emrederlerdi. Yine bu meselelerde Hadis'ler ve Eser'ler rivayet ederler ve derler ki:"**Bunların bazıları Sahi'tir**". İşte bu kişilerin hali, işlerin hakikatini bilen Marifet ehline hiç şüpheli yoktur ki bu yaptıklarında hataya düşmüşlerdir.

Harb el-Kermani "Mesail"inde şöyle demiştir: Ahmed bin Hnabel su hadis hakkında sorus soruldu "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa.**" (bunun üzerine imam Ahmed) bunu hiç bir şey gormedi(yani böyle bir şeyin aslı olmadığını beyan etti. Böyle bir şeyin hiç bilinmediğini zikretti.).

Bu konuda onlarda (Selefte) en "ali"(Peygamberimize s.a.v. yakın) olanı İbrahim bin Muhammed bin el-Munteşir'den ... (sonrada bildiğimiz İbrahim'in sözünü zikretmiştir. ondan sonra şöyle demiştir:)

Sufyan bin Uyeyne şöyle demiştir: iki yıldır bunu denedik. Bunun Sahih olduğunu gördük.

İbrahim bin Muhammed'de Kufe ehliendir. Bunuda kimden duyduğunu ve kendisine nasıl ulaştığını zikretmemiştir.

Büyük ihtimalle bunu Ali'ye r.a. ve ashabına kin besleyen ve Rafizi'lerin yalancı karşısında onların yalanına yalan ile karşılık vermek isteyen Bidat ehli söylemiştir. Bunların bu yaptığı Fesada fesad ile karşılık vermek, Bidata Bidat ile karşılık vermektir.

İbni Uyeyne'nin sözü ise, ondan alınacak hiç bir Huccet bulunmamaktadır. Şüphesiz ki Allah'u teala kendisine ikramda bulunmuştur. Allah'ın ona ikramda bulunmasının nedeninin kendisinin Aşure günü ikramda bulunmasının nedeni değildir.

Suphesiz ki Allah yaratiklarin en hayirlilari olan Muhacir'lere ve Ensar'a ikramda bulunmustur. Onlarda hic bir zaman Ailelerine Aşure gunune ozel olarak ikramda bulunmak gibi bir kasidda bulunmamislardir.

Bu olay ayni sunun gibidir: Bir cok insan bir sey istediginde bir seye (gider ve ona) adak adar. Allah'ta onun istegini yapar(hacetini goturur). O kiside bu isteginin olmasinin adak adamasindan kaynaklandigini sanar(Sebebin adak oldugunu zanneder).

Sahih olarak Peygamberden s.a.v. "Adak adamayi nehyetmistir ve soyle demistir: O bir hayir getirmez. Halbuki adaktan bir seyin geldigini sanan az akilli kisidir".

Kim kendi hacetinin karsilanmasini, adadigi bir adak ile oldugunu zannederse, o kisi Allah'a ve Rasulune yalan soylemis olur. Insanlarda Allah'a ve rasulune tabi olunmak ile emrolunmuslardir. Peygamberin s.a.v. yolu uzerinde ve gosterdigi deliller uzerinde gitmekle emrolunmuslardir...(Beyanud Delil 4.clt. 213.s.)

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin zikrettiği bu muthis sozu, Hafiz iraki'nin, imamin sozunu yanlis anladiginin apacik bir delilidir.

Yine soyle demistir: Peygamberden s.a.v. Asure gunu ile ilgili gelen butun rivayetler uydurmadir. Sadece oruc tutmasi haric. Bu uydurmalar dan bazilari o gun yikanmak ve iktihal etmek ve Asure namazi kilmak gibi. Keza uydurmalar dan biriside sudur: **Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Ahmed bin Hanbel soyle demistir: bu Hadis'in asli yoktur(ibni Teymiyye'nin risalelerinin toparlandigi "Camiul Mesail"e bak. Seyh Bekr Ebu Zeyd'in işrafi ile basilmistir. 5.clt. 151-152.s.).

Yine Minhacus Sunne adli eserinde Hz. Huseyin'in r.a. şehid edilmesinden ve o zamandaki Fitneler nedeni ile uydurulan Hadis'lerden bahsederken soyle demistir:

Yine soyle bir sey rivayet etmislerdir: **Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Harb el-Kermani soyle demistir: Ahmed bin Hanbel'e bu Hadis hakkında sordum. Dedi ki: Bunun asli yoktur.

Bunun Sabit bir isnadi yoktur. sadece Sufyan bin Uyeyne'nin ibrahim bin Muhamed bin Munstesir'den (sonrada zikrettigimiz bu rivayetin senedini zikretmistir. sonrada soyle demistir:) ibni el-Munteşir'de Kufeli birisidir. bilnmeyen birisinden duymus ve rivayet etmistir(4.clt. 333.s.).

Yine ayni eserinde imam Harb'in imam Ahmed'e sordugu bu sozunu tekrardan zikretmistir(7.clt. 25.s.).

Yine ayni eserinde bir kere daha bu Hadis'ten biraz daha detaylica bahsetmistir. Orada soyle demistir: Biz bu meseleyi baska bir yerde genisce aciklamistik. O gun Oruc disinda yapilan her sey in Bidat oldugunuda aciklamistik(8.clt. 103.s.).

Derim ki: Demek ki imam ibni Teymiyye bu meseleyi uzunca aciklamis. Buyuk ihtimalle de bu acikladigi risale bize ulasmamistir. Veya ben goremedim.

iste bu gecmiste, imam ibni Teymiyye'nin bu Hadis hakkında nasil geniş çapta bilgiye sahip oldugunu gorduk.

Kısacası şudur: Bu konuda zikredilen rivayetlerin hepsi uydurmadır. Sabit ve Sahih olarak sadece ibnul Munteşir kanalı ile rivayet edilmiştir. Bu rivayette de kopuluk olduğu açıktır. Kalan rivayetlerin hepside Selef ulemasından sonradan uydurulmuştur.

Hafiz iraki'de ne ibni Teymiyye'yi bilenlerdendir. Nede onun ashabındandır. Nede onun ashabının ekolündendir. Yine İbni Teymiyye'nin kitaplarından ve sözlerinden ve sözlerinin menhecinden haberdar değildir. İste bunların hiç birini bilmemektedir. Bu nedenle ibni Teymiyye'nin sözünden maksadını anlamakta zorluk çekmiş ve yanlış yorumdur. Ama bizler bu zikrettiğimiz nakiller ile bu Hadis'in uydurma olduğunu anlamış olduk. Allah'a şükürler olsun.

Şimdide baska alimlerin bu Hadisi zayıflayan sözlerini nakledeyim.

Önceden bu Hadisi imam ibni Hacer'in zayıfladığını nakletmiştik. Yine "el-Emali el-Mutlaka" adlı eserinde bu Hadis'in zayıf olduğunu nakletmiştir. Önceden zikrettiğimiz imam [Darukutni'nin](#) su sözünde nakletmiştir: Zuhri'den od a Salim'den rivayeti (Bu Hadis için) Munker'dir. Halbuki bu İbrahim bin Muhammed bin Munteşir'in sözü olarak rivayet edilir.

İmam Beyhaki'nin Hadisin senedleri ile kuvvetleneceğine dair sözünde nakletmiştir. Ama Hafiz ibni Hacer'in Hadisi zayıflayıp imam Beyhaki'nin görüşüne uymadığı çok açıktır.

Yine [Hafiz Ukayli](#) bu uydurma Hadisi "ed-Duafaul Kebir" adlı eserinde zikrettikten sonra şöyle demiştir: Süleyman bin Abi Abdillâh nakilde meçhul birisidir. **Hadis'te Mahfuz bir Hadis değildir**(Yani zayıftır).

Derim ki: Hadis'in mahfuz olmadığını söylemesi zayıfladığını ayrıca göstermektedir.

Yine önceden Hafiz ibni Cevzi'nin bu Hadisi uydurma Hadislerin arasında zikrettiğini beyan etmiştik.

Yine imam ibnul Kayyim el-Cevziyye yazdığı "el-menarul Munif Fis Sahihi ved Daif" adlı eserinde bu Hadisi uydurma Hadislerin arasında zikretmiştir. Bu kitabı "Uydurma hadisleri Tanıma yolları" başlığı altında Türkçeye çevirilmiştir. İmam ibnul Kayyim bu Hadisi zikrettikten sonra şöyle demiştir: imam Ahmed der ki: "Bu Hadis Sahih değildir"(Polen bsk. 283.s. Türkçe bsk.).

Yine imam ibnul Kayyim, bu eserinde zikrettiğinin aynısını "**Nakdul Menkul**" adlı eserinde de zikretmiştir.

Derim ki: imam ibnul Kayyim'den sonra gelen bir çok alim, imam Ahmed'in bu sözünün Hadisi uydurma hükmüne indirmedığını zikretmişlerdir. Bunu bir çok Hadis'le uğraşanların kitaplarında gördüm. Ama buna bir çok yonden cevap verilir. Mesela:

Bir: imam ibnul Kayyim Hanbeli ulemasındandır. Hanbeli alimleride kendi imamlarının sözlerini baska mezheptekilerin anlamasından çok daha iyi anlarlar. Nasıl ki bu alimlerde bilinen bir şeydir. Her mezhepte olan alimler, kendi imamlarının görüşlerini baska mezheptekilerden daha iyi bilmekteler.

İmam ibnul Kayyim'de imam Ahmed'in sözünü bu Hadisi uydurma olarak gördüğü şekilde anlamıştır. Bu nedenle doğru mana budur.

İki: imam ibni Teymiyye, imam Ahmed'in bu Hadisin aslinin olmadığını söylediği sözünü nakletmiştir. Buda, sonradan gelen bazı alimlerin bu iddialerini kökten çürütmektedir.

Ayrıca bir çok alimin imam ibnul Kayyim'in imam Ahmed'den zikrettiği sözü tevil edip muradını değiştirmeye çalışırken, imam ibni Teymiyye'nin naklettiği imam Harp'tan gelen nakil hakkında şüpheleri gerçekten sarsıcıdır.

Hatta imam Ahmed bunu demekle de yetinmemistir. Imam Ahmed, imam ibni Teymiyye'nin tashih ettigi Muhammed bin Munteşir'in rivayeti hakkında soyle demistir: Senedinde Zayiflik vardır(Mevsuatu Akvalil imami Ahmed fi Ricalil hadisi ve ilelihi).

Bundan sonra nasil imam Ahmed'in bu hadisi zayif gormedigini iddia edilebilir ki?

Yine imam ibni Teymiyye'nin talebelerinden olan imam **Muhammed bin Abdul Hadi el-Hanbeli**, yazdigi "cumletun minel Ehadisid Daifeti vel Mevdua" adli eserinde bu Hadisi zikretmistir. imam bu kitabinda Zayif ve Uydurma hadisleri hocasi ibni Teymiyye'nin bir kitabindan toparlamistir. Ama Hadisin zayifligi ve uydurmaligi hakkında bir sey zikretmemistir. En basit hali ile bu imama gore bu Hadis zayif hukmundedir.

Yine imam Bagdadi "Muvdihu Evhami el-Cemu vet Tefrik" adli eserinde bu Hadisi zikredip, hocasi **imam Ebu Nuaym'in** bu hadis icin soyle dedigini nakletmistir: "Bunu Ameş'ten sadece el-Heysam rivayet etmistir"(2.clt. 300.s.).

Derim ki: Heysam'in zayif oldugundan soz etmistik.

Yine imam Zehebi "Tarihul islam" adli eserinde bu uydurma Hadisi rivayet ettikten sonra soyle demistir: Suleyman'in kim oldugu bilinmemektedir(9.clt. 265.s.).

Derim ki: Buda imamın Hadisi zayıfladığını göstermektedir.

Yine **imam Abdullah el-Curcani** yazdigi "el-Kamil fi Duafair Rical" adli eserinde bu uydurma Hadisi zikrettikten sonra soyle demistir: Bu Hadisi bu Senedi ile Ali bin Ebi talip disinda baska birisinin rivayet ettigini bilememekteyim.

Derim ki: Ali dedigi kiside Hz. Ali degildir elbette. Senedde bulunan ve Zayif olan bir Ravi'dir.

Bu Hadisi baska bir sened ile rivayet ettikten sonra soyle demistir: Bunuda şu Muhammed bin Zekvan rivayet ediyor(6052 ve 7306 numarali Hadis'lere bak).

Derim ki: Muhammed'in zayif oldugunu aciklamistik. Boylelikle imam Curcani'ninde Hadisi zayıladigi cok aciktir.

Yine bu Hadisi **imam ibni Hibban'in** kendisi "el-Mecruhin" adli eserinde zikretmistir. zayif bir Ravi'nin rivayet ettigi zayif bir Hadis olduguna vurgu yapmistir. Buda, Hafiz iraki'nin ve ondan sonra gelip hafiz İraki'yi taklied ederek bu Hadisi tashih edenlerin zikrettikleri "Bu Hadis ibni Hibban'in sartina gore hasen derecesindedir" sozlerinin batil ve yanlis oldugunu beyan edip, bu iddiayi çürütmektedir. İbni Hibban bile bu Hadis'ı zayıf görmektedir.

Yine imam Abdurrahman bin Recep el-Hanbeli (Küçük ibni Recep) soyle demistir:

O gun (Aşure günü) aileye ikram yapma hakkında ise, Harp şöyle demiştir: Ahmed'e "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa**" diye gecen hadis hakkında sordum. Onu hiç bir sey saymadi(zayif gordu. Hatta aslinin olmadigini beyan etti).

İbni Mansur'da (imam Ahmed'e) dedi ki: Sen bir Hadis'te "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" Diye bir sey duydunmu? Dedi ki: Evet, bunu Sufyan bin Uyeyne, o da Cafer el-Ahmar'dan, o da ibrahim bin Muhammed'den, o da el-Munteşir'den rivayet etmistir. Buda zamaninin en iyi kişisi idi. Ona ulaşmış ki "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" İbni Uyeyne dedi ki: Bunu elli veya atmis yıldır denedik ve sadece hayir bulduk.

(imam ibni Receb soyle der:) Harb'in Ahmed'din soyle dedigini zikrettiği söz ise "Onu hic bir şey saymadı", kasd ettiği [Peygamberimizden s.a.v. Merfu olarak rivayet edilendir. Iste bunun Senedi Sahih degildir.](#) (Merfu olarak) bir çok vecihten rivayet edilmistir. **Hic biri Sahih degildir.**

Boyle oldugunu (Bu Hadis'in zayıf oldugunu) soyleyenlerden biriside **Muhammed bin Abdullah bin Hakem**'dir.

Ukayli soyle demistir: O (bu uydurma Hadis) Mahfuz degildir.

Yine bu Ömer'den r.a. kendi sözü olarak rivayet edilmistir. Ama senedinde Mechul ve bilinmeyen birisi vardır(Letaiful Mearif 65.s.).

Derim ki: imam ibni Receb'e Allah rahmet eylesin. Burada güzel bir şekilde bu Hadis'in aslinin olmadigini beyan etmistir.

Yine imam Ahmed'in ibnul Munteşir'i ovmesi ile, onun bulunduğ u senedde zayıflık oldugunu zikretmesi arasında da bir çeliş ki yoktur. Çünkü imam Ahmed Seneddeki zayıflığın ibnul Munteşir'den degilde baskasından oldugunu kasd etmistir.

Sanirim bu kadar bilgi bu zikredilen Hadis'in en azından Zayıf oldugunu acıklamaktadır. Hafız iraki'nin zikrettiği başka şeylerde vardır. Onların hepsinin munakaş asını yaparsak mesele uzar. Bu nedenle zikrettiklerimiz ile yetineceğ iz insallah.

Iste bu zikrettiklerimi anlarsan, Hafız iraki'nin imam ibni Teymiyye'nin sözünü yanlış anladigini anlamış olursun. Hadis'inde iraki'nin dediğ i gibi Sahih olmayıp aksine Zayıf ve uydurma oldugunu görmüş olursun. Bu konuda İmam İbni Teymiyye'nin hata yaptığını iddia etmeninde yanlış olduğ unu, aksine hata yaptığını söyleyenin kendisi hataya dü ştüğ ünü görmüş olursun. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

73- **imam Safiyyuddin Abdul Mumin bin Abdul Hak el-Bagdadi.**

Bu imamin imam ibni Teymiyye hakkında yazdığı bir Kaside'si vardır.

Imam Ebul Hayr Said ed-Dehli, imam Safiyyuddin hakkında soyle demistir: Kendisi Seyhulislam Takiyyuddin ibni Teymiye'nin, ibnul Mutaahir el-Hilli'ye yazdığı reddiyenin Muhtasarini yazmistir. Adinida şöyle koymustur: "el-Metalibul Aval li Takriri Minhacul istikameti vel itidal"(er-Raddul Vafir).

Kendisi imam ibni Teymiyye'yi şu vasıflar ile vasfetmistir:

Kalan ender Muctehid imamlardan birisi.

Imam, Alim.

Adini zikrettikten sonra soyle demistir: Allah ona rahmet eylesin ve ondan razı olsun(er-Raddul Vafir).

74- **imam Eminuddin Abdul Vehhab bin Yusuf bin Sellar ed-Dimaş ki.**

Derim ki: Bu kişi, imam ibni Teymiyye'nin kardesi imam Abdullah'in kizinin kocasidir(er-Raddul Vafir).

Imam ibni Nasiruddin, imam Eminuddin hakkında soyle demistir: Zikredilen Şeyh Eminuddin, Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) yüceltiyordu. Yine onu ovuyordu. Onun hayatini yazarken "Şeyhulislam" diye vasfediyordu. Vefat ettiginde de onun yanına g omulmeyi vasiyet etmist i. Vefat edince de onun Turbe'sinde g omuldu. Onun (ibni Teymiyye) hakkında onu ovucu bir Şiir yazmistir...(er-Raddul Vafir)

Derim ki: Bu şiirin bir kısmını imam ibni Nasiruddin, kitabında zikretmiştir.

75- imam Behaaddin el-Kasim bin Muzaffer bin Mahmud bin Asakir.

Bu imam da Seyhulislam ibni Teymiyye hakkında iki tane Beyit şiir yazmıştır. İçinde ibni Teymiyye'yi çok asiri derecede övmüştür. Bunları imam Eminuddin ondan nakletmiştir. Hafız ibni Naisirddin'de "er-Raddul Vafir"de zikretmiştir.

76- imam Nuruddin Ebul Hasen Ali bin Muhammed bin Suleyman bin Ay Dogdu el-Yunini el-Hanbeli.

Imam ibni Nasiruddin, imam Yunini'nin bir den fazla yerde ibni Teymiyye'yi Şeyhulislam diye vasfettiğini zikretmiştir. Yine ibni Teymiyye'yi vasfettiği güzel bazı vasıflarında aktarmıştır(er-Raddul Vafir).

77- imam Aladdin Ebul Hasen Ali bin Muhammed el-Bali.

Imam ibni Nasiruddin, imam el-Bali hakkında şöyle demiştir: kendisi Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) yüceltenlerden birisi idi. Seyhulislam diye vasfedenlerdendi. Kendisi (ibni Teymiyye'nin) Furu (fikir) meselelerinde kendi (teferrud ettiği) ihtiyaratlarını bir yerde (kitap halinde) toparlamıştır. Bu yazdığını fikir babları şeklinde sıralamıştır. Bununla birlikte (bu yazdığının) kendisinde kendinden faydalar eklemiştir. Onun hattı ile şöyle dediğini buldum:

"Seyh" "imam" "Alim" "Allame" "zamanının enderi" "Hafız" "Müctehid" "Zahid" "Abid" "Kudvet"(önder) "imamların imami" "Ummetin takipçisi" "Alimlerin yol göstericisi" ... ibni Teymiyye...(er-Raddul Vafir)

78- imam Ebu Zeyd Ali bin Zeyd bin Alvan bin Mehdi bin Hariz el-Zubeydi.

İmam ibni Nasiruddin, bu imamin Seyhulislam ibni Teymiyye'nin, Seyh Muhammed el-Hanbeli ibnül Yunaniyye için Sahih Buhari'den seçtiği Yüz Hadisi kendi hattı ile yazdığını zikretmiştir. Bu yazdıklarının içinde ibni Teymiyye'nin bu Yüz hadise ulaşan senedlerinde yazılmıştır(er-Raddul Vafir). Buda, bu alimin İmam İbni Teymiyye'yi Hadis ilminde müctehid görmemek makul değildir.

79- imam Ali bin Muzaffer el-Kendi(Hicri 716 yılda vefat etmiştir).

Bu imam, Darul Hadis'in en-Nefisiyye Medresesi'nin en büyük hocasıdır.

Imam ibni Nasiruddin, imam Kendi hakkında şöyle demiştir: Kendisi Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) çokça mülazeme edip yanında dururdu. Onun Has ashabından idi. Onun özel arkadaşlarından olması Meshur bir şeydir. Onu çokça yüceltirdi. Çokça ihtiram gösterirdi. Onu "Şeyhulislam" diye vasfetti(er-Raddul Vafir).

80- imam Zeynuddin Ömer bin Habib.

Bu imam da Halep'in "Hadis hocası"dır. Buda, bu imamin mertebesini ve ilmi kuvvetini ortaya koymaktadır.

İmam ibni Nasiruddin, imam Zeynuddin'in hocalarından bahsederken imam ibni Teymiyye'yide sayar. Yani bu imam, ibni Teymiyye'nin öğrencilerindendir(er-Raddul Vafir).

81- imam Şeyhulislam Ebu Hafs Ömer bin Ruslan el-Balkini.

Bu imam, imam ibni Nasiruddin'in hocalarındandır. İmam ibni Nasiruddin, hocası el-Balkini'nin imam ibni Teymiyye'yi öven alimlerden olduğunu zikretmiştir(er-Raddul Vafir).

82- imam Omer bin Sadullah ibni Necih el-Harrani.

Imam Zehebi, imam ibni Necih hakkında şöyle demiştir: ibni Teymiyye'den ve baskalarından taharruc etmiştir(el-Mucemul Muhtas 181.s. / imam ibni Nasiruddin er-Raddul Vafir'de zikretmiştir).

Derim ki: Yani imam ibni Necih, Seyhulislamin yetsirdigi ve alim seviyesine getirdigi kisilerden birisidir.

Yine imam ibni Nasiruddin, bu imam hakkında soyle demistir: Kendisi "Yedi yuz kirk dokuzuncu yilda" bicaklanarak Sehid olmustur. Allah ona rahmet eylesin. Kendisi Seyh Takiyyuddin'in (ibni Teymiyye'nin) yakin dostlarindan idi. Kendi kardesi "Ebu Abdullah" gibi onu (ibni Teymiyye'yi) Seyhulislam diye vafederdi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Kardesini 12 numarada zikretmistik.

83- imam Takiyyuddin Omer bin Abdullah ibni Şakir el-Hanbeli.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamida imam ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vafedenlerin arasinda zikretmistir(er-Raddul Vafir).

84- imam Siracuddin Omer bin Abdurrahman el-Lahmi el-Gubbani(veya: Gabbani) el-Hanbeli.

Imam ibni Nasiruddin, imam Siracuddin'den bahsederken soyle demistir: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi mulazeme etmistir(Uzun sure yaninda kalip ondan istifade edip derslerine devamlı olarak katilmistir). Onda iştigal etti(derslerine katildi). Onun yaninda aldigi (ilim ve bilgi ve hikmet ve Basiret) ile yararlandi. Boylelikle kendi ile ayni seviyedekilere ustun geldi. Kendisi ilim ile Ameli birlestiren birisidir...(er-Raddul Vafir)

85- imam Siracuddin Omer bin Ali el-Bezzar.

İmam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında bir kitap yazmistir. Adida soyledir: "el-Alamul Aliyye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye".

Imam ibni Nasiruddin, imam Bezzar hakkında soyle demistir: Zikredilen Siracuddin, ibni Teymiyye'yi yuceltenlerden, onu Seyhulislam diye vafedenlerden birisidir(er-Raddul Vafir).

86- imam Omer bin Muslim el-Milhi(Hicri 792 yilda cvefat etmistir).

Kendisi imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerden birisidir. imam ibni Nasiruddin, bu imamin imam ibni Teymiyye hakkında "Mutlak manada Seyhulislamdir" dedigini zikretmistir. Yine buna benzer ovgulerinide zikretmistir(er-Raddul Vafir).

87- ibnul Ferkah.

Derim ki: Bu isim ile bilinen iki kisi vardir. birincisi ise imam ibni Teymiyye'yi cok seven bir alimdir. Bu alimi 51. Numarada zikretmistik.

İkinci kisi ise budur. Bu kiside imam ibni Teymiyye'nin dusmanlarindandir. Dusmani oldugunu imam ibni Nasiruddin soylemistir(er-Raddul Vafir).

Ama dusmani oldugu halde, imam ibni Teymiyye hakkında soyle dedigini nakletmistir: Allah'a yemin olsun ki oyle ilimler ogrendiki, keni imami bile (Ahmed bin Hanbel) onlari bilmiyordu(er-Raddul Vafir).

İşte bu kişi ibni Teymiyye'nin dusmani oldugu halde bunu diyor. Eger gunumuzun Sapiklari bu kisi gibi insafli olsalardi, ibni Teymiyye'nin en azindan ilmine saygi gosterirlerdi. Ama bu gun insaf nerede?

88- imam Omer bin ilyas bin Yunus el-Meragi.

Imam ibni Nasiruddin, imam Meragi'nin, imam ibni Teymiyye hakkında sorulduğunda şöyle dediğini zikretmiştir: O kişi bende büyük bir kişi olup bendeki yeri çok büyüktür. Alim birisidir. Muctehid'dir. Şecaat sahibidir. Hak üzere olan birisidir. "Hululiyye" ve "ittihadiyye" ve "el-iniyye" gibi fırkalara çokca reddiye veren birisidir. onunla bir çok defa bir araya geldim ve yaptıkları nedeni ile ona tesekkür ettim. Bu kötü mezhep sahipleri de ondan çok korkuyorlardı. Kendisi bana şöyle dedi: Sende benim gibi olsana? (Yani sapık fırkalara reddiye versene) Bende derdim ki: Ben olamıyorum(er-Raddul Vafir).

89- imam Hafız Alemuddin Ebu Muhammed Kasım bin Muhammed el-Berzali el-işbili.

Imam Berzali, kendi hocalarını sayarken hocası imam ibni Teymiyye hakkında şöyle demiştir:

Seyh Takiyyuddin. Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam bin Abdullah bin Ebu Kasım bin Muhammed bin Teymiyye el-Harrani. Seyh Takiyyuddin Ebul Abbas, imam birisidir. Faziletli ve kıymetli birisi olduğunda, keza Dininin sağlam olduğunda icma edilmiştir. Kuran'ı okudu ve onda (Kuran ilimlerinde) maharetli olmuştur. Aynı şekilde Arapçada ve Usul'de de maharetlesmiştir. Tefsir ve Hadis ilimlerinde de maharetli olmuştur. Herseyde imam derecesine ulaşmış ve dumanın ulaşamayacağı kadar güçlü birisi idi. İctihad rutbesine ulaştı. Onda Muctehid'lerin şartları bir araya geldi. Tefsir'den bahsettiği zaman insanları donuklatacak kadar güçlü ezberi ve güzel anlatma uslubu ve herseyin hakkını verme kabiliyeti vardı. Konusurken meselede zikrettiği görüşleri (bazen) Tercih edip (bazende) zayıflardı. Konusurken her ilimden bahsederdi. Onu görenler onun bu haline çok şaşıyorlardı.

Bununla birlikte Zuhd'lu ve ibadet eden ve Allah'u teala ile tek kalmayı cogaltan, Dünya'daki şeylerden ayrılan, insanları Allah'a cagıran birisi idi.

Kendisi her Cuma sabahı insanlar için (Cami'de) oturup Yuce Kuran'ı Kerimi tefsir ederdi. Onun bu meclisinden ve bereketli Dua'sından ve Temiz nefsinden ve Halis niyetinden ve icinin ve disinin Saflığından ve Sozunun Ameline ve yaptığı şeylere uyumluluğundan istifade edildi. Bir çok kişi bu nedenlerden dolayı Allah'a yöneldi.

Kendisi fakirliği ve Dünya'dan az pay almayı ve (Mal Mulk gibi şeylerin) ona ikram olduğunda onları kabul etmeyip geri çevirmesi her zaman aynı idi(yani: Her zaman bu hal üzere idi)(er-Raddul Vafir).

Yine imam Berzali, yazdığı Tarih kitabında imam ibni Teymiyye'yi çokca ovmuştur. Bu kitabında imami "Takip edilecek önder" olarak vafsetmiştir.

Sonra imamin cenazesinin çokluğundan bahsetmiştir. Ardından şöyle demiştir: Bir çok Fukaha ve Fukara ondan (ibni Teymiyye'den) öyle şeyler naklediyorlar ki, başka din üzere olanlar bile bunu duysa ondan kacarlardı. Peki islam ehli bunu duyunca ne yapmaları gerekirdi ki?

Bununla birlikte iste onun cenazesi böyle idi. Allah ona rahmet eylesin(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Burada da imam ibni Teymiyye'ye atılan iftiraların ve yalanların ne kadar çok olduğunu, bununla birlikte Allah'ın imam ibni Teymiyye'ye nasıl kerametler ihsan edip o kadar kisinin onun cenazesinden toparlanmasını takdir ettiğini görmüş oluyoruz. Allah Ehli sunnet ulemasına rahmet eylesin.

Imam Berzali'nin sözlerinin bir kısmını, Hafız ibni Kesir'den bahsederken naklettik. 58. Numaraya bak.

İmam Berzali, imam ibni Teymiyye'yi çokca oven alimlerden dir. Kendisinin ibni Teymiyye'nin ashabından olduğunuda söyleyebiliriz.

Yine "Mucemuşşuyuh" adlı hocalarını zikrettiği eserinde de imam ibni Teymiyye'yi hocaları arasında zikretmiştir.

90- **imam "Kara Sengir(Sengar)" Şemsuddin bin Abdullah el-Mansuri.**

İmam ibni Nasiruddin, imam Kara Sengir'den bahsederken şöyle demiştir: ... Sonrada Sultan'ın kendisini yekalamasından korkup kaçmıştır. Kendisi Maraga'da, Seyh Takiyyuddin'in (ibni Teymiyye'nin) vefat ettiği yılda vefat etmiştir.

Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'ye bir kitap yazmıştır. Kendisinin onu özlediğini zikretmiştir.

Hafız Ebu Muhammed Kasım bin el-Berzali, onun yazısında gördüğüne göre, şöyle demiştir: Segir el-Mansuri'den Şeyh Takiyyuddin'e. Allah bereketlerini efendinin üzerinde çoğaltsın. Yüce, Efendi, İmam, Alim, İlmi ile Amel eden, Allame, Şeyh, Takip edilen kişi, Zühd sahibi, Abid, Huşu sahibi, Arif, Hafız, Takvalı, Şeyhulislam... (er-Raddul Vafir)

Derim ki: Şeyh Kara Sengir'in imam ibni Teymiyye'yi ovgülerini zikretmiştir.

91- **imam Ebus Sena Mahmud bin Ahmed bin Mesud, ibnus Sirac el-Kunevi el-Hanefi** diye bilinmektedir.

Derim ki: Bu imam, imam ibni Teymiyye'ye beslediği sevgiden dolayı, imam ibni Teymiyye'nin bir hutbesini kaleme yazıya dokmustur. Buda bu alimin imam ibni Teymiyye'yi nasıl sevdiğini ortaya koymaktadır.

Kendisi imam ibni Teymiyye'nin hutbesini bitirdikten sonra şöyle demiştir: Bu hutbeyi Seyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas ibni Teymiyye vermiştir. Bunu iskenderiyye hapishanesinden çıktıktan sonra, Kahire'deki Kamiliyye medresesinde vermiştir. verdiği bu derse bir çok Alim ve büyük Şahsiyetler ve baskaları katılmışlardır(er-Raddul Vafir).

92- 93- **imam Ebus Sena Mahmud bin Halife el-Minbeci ed-Dimeşki**(Hicri 767 yılında vefat etmiştir).

Derim ki: imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerden güzel seyler rivayet etmiştir.

Mesela, **imam Ebu Muhammed Saduddin Sadullah bin Necih'ten**, Seyhulislam ibni Teymiyye'yi ovduğu bir şiirini rivayet etmiştir(bu ibni necih, kitapta adı geçen ucuncu ibni Necih'tir. Baktığım kadari ile bu ucude farklı kişilerdir. 12 numarada ilk ibni Necih, ve 82 ikincisi, şimdide üçüncüsü zikremiştir.).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam ibni Necih'in zikrettiği sadece iki tane beyit zikretmiştir. bir tanesinin manası şöyledir:

Ey Allah'ın bu Alem için izhar ettiği imam = o Seni bu dine (insanları) Hidayete ve ihsana davet etmen için gönderdi (er-Raddul Vafir)

94- **imam Mahmud bin Ali bin Davud ed-Dakuki el-Bagdadi**(Hicri 733 yılında vefat etmiştir).

Bu imam, Mustansiriyye'deki Hadis imamıdır.

İmam ibni Nasiruddin, imam Dakuki hakkında şöyle demiştir: ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vasfetmiştir.

Derim ki: Sonrada bu imamin ibni Teymiyye'yi ovduğu şiirlerinden bazılarını zikretmiştir.

Siirlerinin icinde imam ibni Teymiyye'yi cok guzel vasiflar ile vafsetmistir. Mesela: "**Dunyanin alimi** artik gitti" (er-Raddul Vafir)

95- **imam Hafiz Allame imamlarin imami Ebul Haccac Yusuf el-Mizzi.**

Imam ibni Teymiyye'nin yakin arkadaslarindan olup buyuk imamlardandir.

Imam ibni Nasiruddin, imam Mizzi hakkında soyle demistir: O ve ibni Teymiyye Hadis ilmi talebinde ve bir cok ilimle ugrasmada birliktele olup birlikte ilim aldilar. Bu ikisinin yaninda da ikisi ile birlikte buyuk imamlarda vardi.

Imam ibni Teymiyye hakkında soyle demistir: Ben, onun gibisini gormedim. Nede o kendisi gibisini gormedi.

Ben, Allah'in kitabini ondan daha iyi bilenini bilmiyorum. Ayni sekilde Allah Rasulu'nun s.a.v. sunnetini ondan daha iyi bileninde bilmiyorum. **Bu ikisini ondan daha iyi takip edeninide bilmiyorum**(Bunu imam ibni Nasiruddin, bir cok Guvenilir hocasindan, o Guvenilir hocalarida direk imam Mizzi'den isitmislerdir. Yine bunu imam Muhammed bin Abdul Hadi'den, o da babasinin direk agzindan, oda direk imam Mizzi'den isitmistir).

Derim ki: iste imam Mizzi'den Sahih sened'ler ile rivayet edilen bu sozu, imam Mizzi'nin imam ibni Teymiyye'yi tam manada Ehli sunnet menheci uzerine oldugunu gordugunu gostermektedir.

Bu gecmis hikayeyi imam ibni Abdulhadi soyle anlatir: Hocamiz Hafiz Ebul Haccac soyle demistir: Ben onun gibisini gormedim. Oda kendisi gibisini gormedi. Ben, Allah'in kitabini ondan daha iyi bilenini bilmiyorum. Ayni sekilde Allah Rasulu'nun s.a.v. sunnetini ondan daha iyi bileninde bilmiyorum. **Bu ikisini ondan daha iyi takip edeninide bilmiyorum**(Tabakatu Ehlil Hadis 4.clt. 283.s.). Derim ki: Goruldugu gibi bu hikayeyi imam ibni Abdulhadi hocasi Mizzi'den direk duymustur.

Bununla birlikte, Hafiz Mizzi'nin imam ibni Teymiyye'yi cok yakindan tanidiginida dikkate almak gerekir. Cunku bazilari, imam Mizzi'nin imam ibni Teymiyye'nin goruslerini bilmediginden boyle dedigini soylemislerdir. buda, yalanin ta kendisidir.

Imam ibni Receb el-Hanbeli soyle demistir:

Hafiz Ebul Haccac el-Mizzi, Şeyh'i (ibni Teymiyye'yi) yuceltmede ve onu ovmede cok fazla mubalaga ederdi.

Hatta soyle derdi: Dört yuz yıldır onun gibi birisi görünmemistir.

Yine bana Sahih bir yolla ibnuz Zemlekani'den, o da Şeyh'ten (imam Mizzi'den) soyle dedigi ulasmistir: Bes yuz yıldır onun gibisi görünmemistir.

Veya dort yuz yıl dedi. Nakleden hangisini dediginde tereddut etti. (rivayet eden Ravi'nin hangisini dedigindeki) en buyuk ihtimalide soyle dedigidir: Bes yuz yıldır ondan daha Hafiz birisi görünmemistir(Tabakatul Hanabile 1.clt. 340.s. / hikayeyi Senedi olmadan imam ibni Nasiruddin er-Raddul Vafir'de zikretmistir).

Bizler bu kitabimizda imam ibni Abdul Hadi'nin imam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında yazdigi bir tane eseri oldugundan bahsetmistik. Ismide sudur: “El-Ukudu Durriye Fi Menakibi Şeyhulislam İbn Teymiyye”.

Iste bu kitabın uzerine imam Mizzi soyle yazmistir:

Bu Muhtasar bir kitaptir. Seyh, imam, Şeyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Abdulhalim bin Teymiyye el-Harrani'nin halinden bahseder. Yine bazi menkibelerinden ve bazi eserlerinden bahseder. Allah'u teala ondan razı olsun.

Toparlayan(bu kitabi yazan) : Şeyh imam Hafız Şemsuddin Ebu Abdullah Muhammed bin Ahmed bin Abdulhadi el-Makdisi. Allah faydalarinin devam etmesini saglasin(Bunu imam ibni Nasiruddin, imam Mizzi'nin yazisindan direk nakletmistir).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Mizzi'nin imam ibni Teymiyye ile birlikte aldıkları icazetlerden bazılarını nakletmistir(er-Raddul Vafir).

96- **imam Allame Hafız Cemaluddin Ebul Muzaffer Yusuf bin Muhammed bin Mesud bin Ali el-Abadi el-Ukayli es-Sermeri el-Hanbeli**(Hicri 776 yılında vefat etmistir).

Ozetle imam ibni Nasiruddin şöyle demistir: Vefat ettiğinde imam ibni Teymiyye'nin gomuldugu "Makbaratus Sufiyye"ye, imam ibni Teymiyye'nin türbesinin yakınlarına gomulmustur. Allah ikisinede rahmet eylesin(er-Raddul Vafir).

Yine şöyle demistir: Onun(imam Sermeri'nin) yazdığı eserlerinden biriside su kitaptir: **el-Hamiyyetul islamiyye fil intisari li mezhebi ibni Teymiyye**.

Iste bu kabul edilir reddiyesini (yazmakla) çok doğru yapmistir. O (Baba Subki'nin yazdığı) beyitleri nakledilen ve akledilen deliller ile yıkmistir(yerle bir etmistir).

Kendisi Hadis ricalindeki tenkid konusunda en önemli şahsiyetlerden birisi idi.

Kendisi Şeyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) Seyhulislam diye vafsetmistir. Böyle vafsettigini onun hattı ile yazili olarak gordum.

Onun (ibni Teymiyye'nin) güzel menkibelerini toparlayip sık bir hayat kitabi yazmistir. Bu kitapta onun mertebesinin ne oldugunu hatirlatmistir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Sermeri'nin imam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında yazdığı bu kitabından bazı nakiller yapmistir. Bende yaptığı bu nakilleri kısaca ozet olarak zikredecegim insallah. Imam Sermeri şöyle demistir:

Bana hakki arama adina Mutekellimlerin kelam ilmine dalan bir den fazla faziletli alimler kendilerinden bahsettiler ki, onlar bu yaptıkları iste doğru ile yanlısi birbirinden ayirt etmeye calisiyorlarmis. Bu kisilerin hepside bu ilimlere daldiklarından dolayı ne yapacaklarını sasirmislar. Bu nedenle her biri kendisinin helaka girip dalalette erimekten korkuyormus.

Taki Allah'u subhanehu ve teala bu kisilere şu imam Seyhulislam ibni Teymiyye'nin kitaplarını okumayı nasip etmis. Imamin nakli ve akli delillerini gormusler. Nasıl selim aklın nakillere uyduğunu görmüşler.

Boylelikle bu alimler girdikleri o Mutekellimlerin karanlikliklarından kurtulup, hak ışığına gözlerini acmislar idi. Boylelikle o dalalette dusmek korkuları artık gitmisti.

Iste kim benim bu zikrettiğimin hakikatine bakmak isterse, hasedi bir kenara biraksın ve ibni Teymiyye'nin yazdığı muhtasar kitaplara baksın. **Asbahaniyye** akidesinin serhi gibi ve benzerleri. Eger isterse de uzun yazdığı eserlere baksın. **Talhisut Telbis min Tesisi iblis** adli eserine ve **Muvafakatu el-Aklu ven Nakl** adli eserine ve **Minhacul istikametu vel itidal** adli eserine baksın(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Yine imam Muzaffer es-Sermeri şöyle demistir:

Bizim zamanımızdaki ezberlerme yeteneginde ilginç olan kişilerden birisi: Ahmed bin Abdulhalim bin Teymiyye'dir. O bir kitabı alıp bir kere gözden geçirirdi. Bunun üzerine direk (okuduğu kitap) beynine kazınip yerlesirdi. Sonra bu kitabı muzakere ederdi. Yazdığı kitaplarında da o kitaptan (ezberinden) hem harfi ile hemde manası ile naklederdi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Sonra imam Sermeri, imam ibni Teymiyye'nin kucuklugunde yasadigi bir olayi, imam ibni Teymiyye'nin arkadaslarindan duydugu sekilde anlatmistir. Hikayenin ozu su sekildedir:

Imam ibni Teymiyye kucukken, babasi ona ve kardeslerine rahatlamalari ve oynamalari icin bir bahceye goturmeye karar vermistir.

Imam ibni Teymiyye'nin babasi, imam ibni Teymiyye'ye soyle demistir: Ey Ahmed, hadi kardeslerinle birlikte cik.

Bunun üzerine imam ibni Teymiyye cikmak istememistir. Babasi cikmasi icin zorlasa da imam ibni Teymiyye ısrarla evde kalmayi istemistir. Bunun üzerine babasi onu evde birakmistir.

Aksam oldugunda, baba ve cocuklari evlerine donmuslerdir. Babasi ibni Teymiyye'ye soyle demistir: Ey Ahmed, bu gun gelmemekle kardeslerini bunaltip onların canini siktin. Neden gelmedin ki?

Bunun üzerine imam ibni Teymiyye babasına soyle demistir:

Ey efendim, ben bu gun bu kitabı ezberledim. Sonrada yaninda bulunan bir kitabı gostermistir.

Babasi ise inkarci bir sekilde: Bunumu ezberledin? Demistir.

Sonrada: Bana oku bakalim, demistir.

Bunun üzerine imam ibni Teymiyye kitabın hepsini bastan sonuna kadar okumustur. Babasida bir de bakar, oğlu ibni Teymiyye gercekten de butun hepsini ezberlemis.

Şefkatli babasi Cocugu ibni Teymiyye'yi alıp iki gozu arasindan oper ve soyle der: Canım oğlum, hic kimseye bu yaptigin seyden bahsetme.

Bunu demesinin sebebide, ona nazarin dokunmasindan korktugundandır(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Bu iki hikayeyi imam Sermeri "**Emali**"sinde zikretmistir. imam ibni Nasiruddin'de imam Sermeri'nin Emali'sinden nakletmistir.

97- **imam imaduddin Ebu Bekir bin Ahmed ed-Dimeşki ibnus Sirac es-Sufi**(Hicri 782 yilinda vefat etmistir).

Derim ki: Bu imam ibni Teymiyye'nin ashabindan olan bir alimdir. Imam ibni Hacer el-Askalani, bu imamin imam Zehebi'nin ve imam Mizzi'nin yazdiklari seyleri kendi hatti ile cokca yazdigini soyler(ed-Durarul Kamine 1.clt. 521.s. 1152 numarali kisiye bak).

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnus Sirac hakkında soyle demistir: Kendisi Mizzi'nin ozel arkadaslarindan olup Mahir birisi idi.

Derim ki: Bu kisiyi imam ibni Nasiruddin **er-Raddul Vafir** adli eserinde ibni Teymiyye'ye Şeyhulislam diyenlerin arasinda zikretmistir.

98- **imam Ebu Bekir bin Şeref bin Muhsin bin Ammar es-Salihi**.

İmam ibni Nasiruddin, imam Ebu Bekir hakkında soyle demistir: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye ve Seyh Cemaluddin el-Mizzi ile birlikte, ikisinin hocasindan bir cok sey dinlemislerdir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamin imam ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vasfeden alimlerden oldugunu zikretmek ile yetinmistir.

Hafiz ibni Kesir soyle demistir: Şeyh Takiyyuddin ibni Teymiyye ve Mizzi ile arkadaslik yaparak bir cok sey dinlemistir. Kendisi Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) sevenlerden birisi idi. Bu ikisinin yaninda onlarin yordimcisi gibi idi.

Yine Ailesi olan fakir birisi idi. Zekat'tan ve Sadaka'dan ailesini gecindirecek kadar alirdi. Hayatinin son gunlerinde Humus'ta kaldi. Ben, Hocamiz Mizzi'ye arkadaslik ederek Humus'tan geldiginde onu gordum. Kendisi hatabeti guclu, Fasih konuşan, ilimde orta birisi idi. Onun Tasavvufa ve kalp ahvalinin ve amellerinin hali hakkında konusmaya ve baska seylere meyili vardi.

Kendisi Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'den bahsetmeyi cokca yapardi... Seyh'te (sanirim ibni Teymiyye'yi kasd ediyor) insanlarin ona ihsanda bulunmalarina tesvik ediyordu. Kendide ona verip onu doyuruyordu(el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 162.s.).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamin imam ibni Teymiyye ile ayni senede vefat ettigini zikretmistir. Yani Hicri 728. Yilda vefat etmişlerdir. Allah hesine rahmet ve ishan eylesin.

99- **imam Zeynuddin Ebu Bekir bin Kasim bin Tercem el-Kennani el-Rahbi.**

Imam ibni Nasiruddin, bu imam hakkında soyle demistir: Benim bulduguma gore kendi hatti ile bir cok defa Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) "Seyhulislam" diye vafsetmistir. Boyle yapmak ile dogru yapti. Ne guzel de bir ihsanda bulundu.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imami zikrettikten sonra soyle demistir:

Iste bu kaside, Alimlerden Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafsedendenlerin arasinda en son zikrettigimiz kisidir. Bizler onun (ibni Teymiyye'nin) imamligini ve zuhdlugunu ve vera'ligini ve dindarligini vafsedenden cok fak fazla kisiyi zikretmedik.

Ayni sekilde o yasarken soylenen şiir'leri, vefatından sonra da arkasından okunan şiir'lerden cok fazlasini zikretmedik.

Derim ki: Bundan sonra imam ibni Nasiruddin, imam ibni Teymiyye'yi tekfir edenlere nasihat babından, imam ibni Teymiyye'nin vefat ettiğinde soylenen bir tane şiir'i zikretmistir.

100- **imam Ebul Hasan Ali bin Muhammed bin Ganim el-Makdisi.**

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamin şiirini Sahih senedi ile rivayet edip zikretmistir. Seyhulislamın kabri basında vefat ettiği gün ilk okunan şiirin bu olduğunu zikretmistir.

Ben de misal babında bu şiirin bazı beyitlerini tercume edeyim:

O oyle birisi idi ki, her ilim talebesi için bir hazine idi = o oyle birisi idi ki, Harama dusmekten korkan her kisinin yordimcisi idi

O oyle bir ilim aldı ki, onunla ayni seviyede olan hic kimse yoktu = ne bir alim vardir, nede bir taninan kisi

Onun Dunya'da bir benzeri yoktu = ne faziletinde, nede mükemmelliginde onun gibisi yoktu

O kendi ulastigi ilmi seviyede tekil kisi idi = Onun ulastigina ruyada ulasamadilar

O kendi zamaninin alimi idi = onun ilmi butun Alimlerin ilmini gecmis idi

Dimeşk'te olan herkes = acidan onun için goz yasi doktu

Insanlar doguda ve batida onun için cok uzulduler = Yetimler gibide huzunlu kaldilar

Eger bir sey feda etmek fayda verseydi, onun için ruhlar feda edilirdi

Allah onun ruhunu mukaddes kilsin

Derim ki: imam ibni Nasiruddin'in kitabinda adi gecen alimler burada bitmistir.

Ben, bu risalemde buraya kadar zikrettigim alimlerin isimlerini imam ibni Nasiruddin'in Raddul Vafir adli eserindeki gibi zikrettim. Bir kac tane alim adi haric, genel olarakta hic bir alimin siralamasini, imam ibni Nasiruddin'in siralamasi disinda yapmadim.

Bundan sonra da farkli farli kitaplardan imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerin isimlerini zikredecegim insallah. Umarim rabbim bizleri muvaffak kilar.

Simdide imam ibni Nasiruddin'in er-Raddul Vafir adli eserine önsöz yazip bu degerli kitabi oven alimleri zikredelim:

101- **imam Allame Hafiz Bedruddin Mahmud el-Ayni el-Hanefi.**

Bu alim, imam ibni Teymiyye'yi en cok oven alimlerin arasinda yer alir. Imam ibni Nasiruddin'in er-Raddul Vafir adli eseri eline gectiginde hemen bu kitaba guzel bir önsöz yazmistir.

Imam Bedruddin el-Ayni el-Hanefi, bu kitaba yazdigi önsözü 10s. civarindadir. Bu nedenle ben, Imamin zikrettiği sozlerinden bazilarini ornek olarak zikredecegim insallah.

Imam soyle demistir: ... Bundan sonra, er-Raddul Vafir adli eserin yazari, yazdigi bu muhtesem guzel eserinde ciddi bir sekilde toparlamada gayret gostermistir. Bu eseri yazip mantigini ortaya dokmek ile sihirbazlari sok etmistir.

Bununla **islam alimlerini ve buyuk imamlari** tekfir edenlere reddiye vermistir. O alimler simdi naim cennetleri bahcelerinde barinmaktalar. Kerim olan Allah'tan rahmet kokularini duydular.

Iste kim bu alimlerden her hangi birisine dil uzatirsa, veya onlardan yanlis seyleri naklederse, sanki küle uflemis gibi olur...(yani; o sapigin bu dil uzatmasi hic bir sey ifade etmez)

Hatta nasil birisi islam ile isimlenip, hatta bilen ve anlayanlari mertebesine kendisini cikartip, bundan sonrada rahat bir sekilde aci duymadan boyle birisini tekfir edebilir?

Boyle diyen kisinin inanci bunu dediginden neredeyse cok rahat bir durumda...(bundan sonrada imam ibni Teymiyye'ye dil uzatan bu kisileri bu dedikleri gibi seyler ile sovmeye devam eder)

Meshur olup bilindigi gibi; **Seyh imam Alim Allame Takiyyuddin ibni Teymiyye**, bu dine Zindiklar ve Mulhidler dil uzattiklari zaman, dini savunan kisidir. Peygamberlerin efendisi olan Peygamberimizden s.a.v. gelen rivayetleri tenkid eden kisidir(sahihini zayifindan ayiran kisidir). Yine sahabelerden gelen rivayeteride tenkid eden kisidir...

Iste kim derseki: O kafir'dir, bunu diyen kisi Kafir'in ta kendisidir. Kimde ona Zindik derse, o Zındık'tır.

(ibni Teymiyye'nin) kitaplari ufuklara kadar ulastigi halde, nasil boyle seyler onun icin soylenebilir ki?

Halbuki onun kitaplarinin icinde sapikliga ve kotuluge delalet edecek hic bir sey

bulunmamatadir(derim ki: birakin imam ibni Teymiyye'nin eserlerinde sapikligin oldugunu, buna delalet eden her hangi bir sey bile bulunmadigini zikretmistir).

Onun ziyaret ve talak meselesindeki bahsi ise sadece ittifak edildigi gibi normal ictihadden kaynaklanmistir. Muctehid her iki halde de (yani ister bu dediginde hata etsin, ister dogruyu bulsun) **ecir ve sevap almistir**(derim ki: iste nasilda imam Ayni, imam ibni Teymiyye'nin bu iki meselede muctehid olup normal bir sey soyledigini soylemistir! Bakin simdide bu meselede ne diyecek).

Bu dediklerinin icinde de kinanacak veya ayiplanacak her hangi bir seyde yoktur.

Ama onlarin bunu demelerine sebep olan sey, aciktan (goruldugu gibi) hased ve buyuk hilekarliklari olmustur.

Hased eden kisi icinde Felak suresinin sonu ve bu ayetlerle yanmasi bile yeterlidir.

Kimde onlardan (ummetin alimlerinden) vefat edenlerine dil zatirsa, veya onlardan sadir olmayan bir seyi aktarirsa, sanki imkansiz olan bir sey yapmis olup, falakaya yatirilip agir bir sekilde cezalandirilmalari istihkak eder.

O da (ibni Teymiyye) imam, faziletli, mahir, Takvali, temiz, vera'lı(zuhdu), Hadis ve Tefsir ilimlerinde süvari'dir. Fikih ve iki Usul ilminde soz sahibi olan birisidir.

Bidatcilara karsida keskin kilic gibidir. Din islerini seve seve ayakta tutan kisidir. Marufu cokca emreden, munkerden de cokca sakindiran birisidir.

Kisilerin yapamadigi kadar himmetli ve şecaatli ve cesur birisidir.

İbadeti, namazi, orucu ve zikri cok olan birisidir. kotu bir yasam surduren birisidir. bu halinden fazlasinda itmeyen birisidir.

Kendisinin (ders verdigi) guzel Sünni vakitleri vardır(Derim ki: Sunni vakitler derken, muhtemelen Sunnet uzere ders verdigi vakitleri vardır manasindadir)...

Onun meshur ve kabul goren kitaplari vardır.

Onun hatasiz, mukemmel fetvalari vardır.

Onun bazi kitaplarinin basina Kadıların kadısı olan Kemaluddin ibnuz Zemlekani 'Allah ona rahmet eylesin' soyle yazmistir:

Vasfediciler onun hakkında ne dediler? = Ki, onun vasiflari saymaktan aciz kalmistir

O Allah'ın kahir (kahredici/üstün gelen) hüccetidir = O bizim aramızda çağın bir harikasıdır

Sende ibnuz Zemlekani'nin kim oldugunu bilirsin(sonrada bu imamından bahseder)...(sonrada der ki)

Bu buyuk alimin (ibnuz Zemlekani'nin) bu imam (ibni Teymiyye) hakkındaki şahidligi yetmiyormu?

Onun hakkında islam dininin Allah katındaki huccetidir demistir. Yine güzel vasiflarinin sayilamayacagini zikretmistir. Vasifcilarin saya saya bitiremeyecegini soylemistir.

Eger durum boyleyse, o zaman nasilda ona Şeyhulislam demek caiz olmasin ki?

Boyle bir sey ile onu zikretmek neden caiz olmasin ki?

Boyle demeyi inkar eden hasedçi sinsinin inkari nasil normal karsilansin ki?

Acaba bu kisinin bu dedigindeki dayanagi ne imis?

Bu kisi sadece dusuncesiz haykiran cahildir.

Bilindigi gibi "Şeyh" kelimesinin iki tane manasi vardır. Lugavi manasi, istilahi manasi.

Lugatta ise: Yaşı geçen kisi icin kullanilir.

İstilahta ise: Şeyh, talebesi olacak seviyeye gelen kişidir(Talebesi olacak kadar ilmi olan kisidir).

Bu iki manada zikredilen imam(ibni teymiyye)da bulunmaktadır. Hic suphe yoktur ki kendisi **islam alimlerinden** bir grubun hocasi idi. Fakih olan talebeleride vardı.

Eger onun hali bu ise, ona nasil "Şeyhulislam" denilmesin ki?

Çünkü kim Muslumanlarin imami olmus ise, o kisi islamin hocasi olmus olur(islamin hocasi: Şeyhulislam demektir). Bununla birlikte bu ifadeyi onun (ibni Teymiyye) hakkında kullanan bir çok büyük kadi alimler vardır. İslamin öncüleri olan faziletli alimlerde vardır. İşte bu alimlerde "er-Raddul Vafir" adli eserin sahibi ustaca yapılmış bu kitabinda zikretmistir. Bizler bu alimlerin isimleri bu kitapta bulundugundan tekrarlamadik. Bu kitabi okuyan dikkatlice teemmul ederek okusun. Onu okuyan kiside icindekileri kabul edecektir.

Bu imamim maceralari konusuna gelirsek, onun maceralari cok fazladir. **Onun dusmanlari tarafından ona iddia edilen seyler hep hakikati olmayan seyler oldugu ortaya cikmistir**. Bu olaylar sadece kalplere yerlesen tenkidlerden kaynaklanmistir.

Ona zulmedilerek ve dusmanlik beslenerek hapse atilmistir. Halbuki bundan ayiplanacak hic bir seyde bulunmamaktadır. Tabiinlerin buyuklerine bile ölüm ve zincirlenme ve hapse alınma olmustur.

İste imam Ebu Hanife –Allah ondan razi olsun– hapsedilmis ve kendisi hapiste olmustur. Her hangi bir alim onun hak uzere hapsedildigini iddia edebilirmi ki? (sozun tamamida soyledir: Eger imam Ebu Hanife'ye bu currette bulunamiyorsaniz, neden ibni Teymiyye'ye bulunuyorsunuz ki?)

İşte imam Ahmed –Allah ondan razi olsun– dogru bir sozu soyledigi icin hapsedilmistir.

İşte imam Malik –Allah ondan razi olsun– asiri derecede aci verici bir sekilde dayak yemistir.

İşte imam Şafii –Allah ondan razi olsun– Yemen'den Bagdad'a kadar zincirlenmis bir sekilde tasinmistir.

İşte bu buyuk imamlarin basina gelen sey, bu imam(ibni Teymiyye'n)in basina da gelmistir. Bu imamin basina gelen sey yeni bir sey degildir.

En son Dimeşk kalesinde hapse alinmistir. Yedi yuz yurminci yilin Zulkaade ayinin Cumartesiye pazara baglayan gece de vefat etmistir.

En son on yedi gun boyunca hasta idi. Seyh Muhammed bin Temmam kalenin kapisinda onun icin cenaze namazini kildirmistir.

Sonrada ona Emevi Camii'sinde cenaze namazi kilmislardir. Sonra Sufiyye kabristaninda kardesi Şerefuddin'in yanina gomulmustur.

Dogumu ise Harran'da olup, Rabiulevvelin onuncu gunu, alti yuz atmis birinci gunedir.

Namaz kilinma vaktinde de Cami, Cuma gununden daha fazla kalabaliklaşmıştı. Buyuk vezirler gelip onu kafalarinin ustunde "ferac" kapisindan disariya cikartmislardi. İnsanların Cami'den Sufiyye kabristanina kadar (izdiham nedeni ile) daginik bir halde idiler. Kabrinde ona bir çok hatim yaptılar. Onun ashabi, kabrinin basinda bir çok gece kaldılar. **Imam Zeynuddin Omer ibnul Verdi onun hakkında bir şiir okuyup ovguler soyledi. Allah ona rahmet eylesin.** Şiirin icinde şunlarda gecer:

Onun irzina küstah bir topluluk dil uzatti = ama onlar bununla sadece kiymetli taşın üzerine damla atabildiler

Takiyyuddin Ahmed, alimlerin en hayirlisi idi = Problemler kendisi ile cozulurdu

O tek basina hapsedilmis iken vefat etti = nede onun Dunya'ya bir meyli vardı

Vefat etme aninda onun yanina gelselerdi = Meleklerin nasilda etrafında toparlandigini gorurlerdi

Allah icin, bu kabir nasil birisini icine aldı? = Allah icin, yer nasil birisini icine aldı?

Onlar ona hased beslediler, çünkü onlar = ondaki menkibelere sahip olamadılar. Boylelikle kurnazlasip (Hasetten) yandılar.

Onun (hak olan) yolundan gitmeye gelince onlar tembeldirler = ama ona eziyet etmeye gelince de sonuna kadar calisirlardi

İnci'yi midye kabuklarında hapsetmek bir iftihadir = Şeyh içinde hapse girmek sevinctir

Kendisi Haşimi ailesini (Peygamberimizin ailesini) kendine onder edinmisti = onlar zorluklar yasadilar, ama pes etmediler

O oyle bir imamdır ki kendisine velayet isteyen birisi degildi = nede onun gecimini sagliyacַk bir vakfi, nede ona maaş baglayan bir yeri vardi(hic bir şeyi yoktu)

Nede o sizinle mal yarisina girdi = nede o sizinle iç içe degildi(sizin gibi dinsizlerden uzakti)

Ey onu hapise atanlar! Şüphesiz sırat köprüsü kurulduğunda = Gerçek maksadınız ve kötü niyetiniz açığa çıkacaktır.

İşte o öldü, sizlerde rahatladınız, artık bildiğınızı yapın! = Meclisleri kurup problemleri halledin

Sizi reddedecek kimse kalmadı(ibni Teymiyye vefat etti) = O seccade artık dürülmüştür (Burada şiir bitmiştir)

Bu imam Zeynuddin'de ilimlerde Allame ve itkanli birisi idi. Her şiirleri hemde metinleri iyi bilen birisi idi. Güzel şiirleri vardi. Mukemmel yazdığı seylerde vardi. Arap dilinde mahir birisi idi. Ders ve fetva verdi. Faydali kitaplarida vardir. Kitaplarından biriside: "Nazmul havis Sagir" adli eseridir.

Halep'te yedi yuz kirk dokuzuncu yilda vefat etmistir.

Yine onun(ibni Teymiyye) hakkında imam, **Alim Allem Esiruddin Ebu Hayyan**(Meshur imam Ebu Hayyan) soyle demistir:

İbni Teymiyye bizim şeriatimizi savunmak için ayaklanmışır = Mudar isyan ettiğinde, Teym'in efendisinin makamına gecmistir

Hakkin ortadan koybolmasi esnasinda hakki ortaya cikarmistir = şer ehli şerlerini yaymak için ortaya ciktiklarında şerri söndürdü

Bizler bir yuce alimin geleceğinden bahsederdik = iste o beklenen imam sensin

(Derim ki: imam el-Ukkeri Şezeratuzzeheb adlı eserinde imam Ebu Hayyan'in bu siirini naklettikten sonra soyle demistir: Burada onun Muceddid olduğunu soylemek istemiştir"8.clt. 146.s.")

İşte eger bu imam, bu Allamenin vasfi ile bu şekilde birisi ise, bu disinda baska büyük alimlerin sahidligi ile boyle birisi ise, **ona boyle zindikligi veya tekfiri nisbet eden kisiye neler yapilmasi gerekir?**

Zaten boyle bir şey ancak geri zekali bir cahilden, yada tamamen delirmis birisinden sadır olabilir.

(bu cahil geri zekaliya yapılacak seyler sunlar olabilir) **Bir: asiri derecede azarlanir. Meclislerde bu yaptigi seyler aciklanip bu durumunu her kesin bildigi bir sey haline getirilir.**

Hatta bu kisi tovbe edene kadar, veya bu gorusunden geri donene kadar hapsedilir.

İki: Kelepceler ve zincirler ile terbiye verilir. Sayisi olmadan saglam bir dayak atilir.

İste bu sapiklikların hepsi zamanimizin kotulugunden kaynaklanmaktadır. Veliyyul emirlerin(Muminlerin emiri ve vezirlerin) adaleti ve ihsani ortaya cikarmaktan uzaklastiklarından

dolayi, fesadcilarin fesadlarini ortadan kaldirmamalarindan, kotulerin isi yurutmelerinden kaynaklanmistir.

Artik cahil kisi kendisinin alim oldugunu iddia eder. **Sonrada Muslumanlarin alimlerine dilini uzatir. Heleki hakka dogru hak ile gidenlere, adil olanlara bunu yaparlar.**

Iste bu imam ilimlerde yuceligi ile beraber, bir cok insanlarin bulunduгу yerlerde ondan sadir olan aciktan kerametler bir cok dillerden nakledilmistir. Yine kapali meselelerde soru sorulduгunda kesin cevaplar verirdi. Hiç bir sekilde de bu durumda duraklayip cekinmezdi.

O kendi sandalyesinde iken insanlara vaaz ederken, insanlarin coklugunda ona sorulan sorulardan biriside sudur:

Bir adam der ki: Allah'tan baska hic bir sey yoktur. ve der ki: Allah her yerdedir. Bunu diyen kisi Kafir oldumu? Yoksa hala imanlimidir?

Bunun uzerine direk cevap vermistir:

Kim Allah zati ile her yerdedir derse, o bunu demek ile Kuran'a ve Sunnet'e ve Muslumanlarin icma'sina muhalefet etmis olur. Hatta bunu demek ile üç millete de muhalefet etmis olur. Halbuki yaratıcı –subhanehu ve teala– yaratiklarindan ayridir. Yarattigi seylerin icinde kendi zatindan hic bir sey yoktur. yine onun zatinda yaratiklardan hic bir sey yoktur. Halbuki onun (Allah'in) buna ihtiyaci yoktur. Kendi nefsi ile bunlardan (yaratiklardan) ayridir.

Sahabeler ve tabiinler ve dort imam ve Din imamlarinin geneli ittifak etmislerdir ki, onun (Allah'in) şu ayetin: (ve siz nerede olursaniz olun, o sizinle beraberdir. Ve Allah sizin yaptiginiz her seyi gorendir)(Hadis suresi 4.ayet) manasi Allah'in yaratiklarin icine karismis ve birlesmis demek degildir. Yine zati ile her yerdedir demek degildir. Halbuki o –Subhanehu ve teala– ilmi ve kudreti ile her sey ile birliktedir. Allah –Subhanehu ve teala– kulu nerede ise onunla birliktedir. Onun dedigini duyar. Onun yaptiklarini gorur. Onun icindeki ve disindaki her seyi bilir. Onlara yakindir. Onlara hakimdir.

Halbuki Gokler ve yer ve ikisi arasindaki her sey Allah icin yaratiktir. Allah –Subhanehu– bu seylerin her hangi birisi ile birlesik degildir. (Onun bir benzeri yoktur. O duyandir, gorendir)(Şura suresi 11.ayet) ne onun zatinda, nede onun sifatinda hic bir sey ona benzemes. Hiç bir sey ona benzetilmez ve nasil denilmez. Hiç bir (sifati) tahrif edilip iptal edilmez. Onun sifatlari yarattigi seylerin sifatlari ile benzetilmez. Selefin mezhebi ise: **Benzetmeden isbat etme, iptal etmeden tenzih etmedir.**

Imam Malik –Allah ondan razi olsun– onun (Allah'in) su ayeti hakkında soru sorulur: (Rahman Arş'a istiva etmistir)(Taha suresi 5.ayet) kendisi soyle demistir: **istiva bilinen bir seydir. Nasil oldugu ise bilinmemektedir. Buna iman etmek ise cavidir. Bu konuda soru sormak ise bidattir.**

(imam Bedruddin el-Ayni soyle devam eder) iste sen bu imamin akidesini gordun. icinin nasil oldugunu keşfettin. İşte kim bu akide uzerine olursa nasil o kisi Hulul ve ittihad akidesine nisbet edilebilir ki? **Veya nasil Tecsim akidesine**, veya ilhad ehlinin inancina nisbet edilebilir ki?

Rabbim bizleri ve sizleri sapkinlik ve dalalet ve inad dan uzak tutsun. Bizleri Hayır yoluna hidayet etsin. O her seye kafi olandır. Dualarada cevap verendir.

Dargin bir sekilde bunu yazan, Zengin rabbinin rahmetine muhtac kulu: Ebu Muhammed Mahmud bin Ahmed el-Ayni. Allah onu açık ve gizli lutfu ile muamele etsin. Korunan Kahire sehrinin 835 yilinin Rabulevvel ayninin on ikisinde.

Derim ki: Burada imamin, Er-Raddul Vafir'e yazdigi önsöz bitmistir. Allah ona rahmet eylesin.

İmam Ayni'nin tarihte yazdığı bir kitabı vardır. Adı: **İkdul Cuman**'dır. İmam İbni Teymiyye'den bahsederken şöyle demiştir:

O, Seyh, İmam, Alim, Allame Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam bin Abdullah bin Ebul Kasım bin Muhammed bin Teymiyye el-Harrani el-Hanbeli.

Kendisi faziletli, maharetli, bir çok ilime sahip olan bir İmamdır. Heleki Hadis ve Tefsir ve Fikih ve iki Usul ilminde çok bilgisi vardır. **Bidatçılara karşı keskin kılıç idi**(sonrada onsozde zikrettiğinin benzerini zikreder. Burada zikrettiğini fazlası ile onsozde zikretmiştir)(el-Cami Li sirati Seyhulislam İbni teymiyye Hilali Sebati Kurun 540.s.).

Allah İmam Ayni'ye rahmet eylesin. Bu İmam Sahih Buhari'nin meşhur şerhi olan "Umdetul Kari Şerhi Sahih Buhari" adlı eserin sahibidir.

İmam Ayni Buhari'nin şerhinde de İmam İbni Teymiyye'yi mutemed bir alim görmüştür. İmam İbni Teymiyye'den bir çok nakiller yapmıştır.

İmam Ayni "Allah eskiden nasılsa şimdide öyledir" manasındaki Hadis'in aslı olmadığını zikrettikten sonra şöyle demiştir: **Buna İmam İbni Teymiyye tenbih etmiştir**(22.clt. 413.s.). Bunun dışında bir çok nakiller yapmıştır.

102- **İmam Zeynuddin Omer ibnül Verdi.**

Derim ki: bu İmanın İmam İbni Teymiyye'ye yazdığı ovgusunu bir önce zikrettiğimiz İmam Ayni er-Raddul Vafir'e yazdığı onsozunde zikretmiştir.

103- **İmam Allame Salih bin Ömer el-Balkini.**

Derim ki: Bu İmam da er-Raddul Vafir adlı esere önsöz yazanlardan birisidir. Önsözünde şöyle demiştir:

Bu toparlanmış, duyan için mukemmel seçilmiş sözleri içeren kitap elime geçti. Bu kitaba da yeterli bir şekilde baktım ve göz gezdirdim ve (üzerinde konuşacak kadar) şartları yerine getirdim... (sonrada bu kitabı ovuştur) , **bu kitap zamanının alimi, kendi arkadaşlarını ilimde geçen kişinin menkibelerini içerdigi halde nasıl böyle olmasın ki? Bu kişi (İbni Teymiyye) Dil ve Kalem ile Mustafa'nın s.a.v. Şeriatini savunmuştur. Hanifi din için uğrasıp bedel vermiştir. Meşhur kitapların sahibidir. Arkasında bıraktığı eserlerin sahibidir. Bu eserleri Bidat ve ilhad ehline, hulul ve ittihadın olduğunu söyleyenlere reddiye ıcermektedir.**

Kimin hali böyle olursa, bu kişi neden Şeyhulislam diye lakablandırılmasın ki?

Bu şekilde büyük alimlerin arasında neden adı geçmesin ki?

Onda olmayan şeyleri ona nisbet edenin sözünde de bir değer yoktur. Veya tevcihi olmayan bir sözü alipta bir tek hevesi için onu kötü bir şeye nisbet edenin sözünde de bir değer yoktur. O (İbni Teymiyye) **hasedcilerin ve bağilerin ve dinsizlerin ve zulmedenlerin zarar veremediği kısıdır.**

Kör gözler Güneşe istediği kadar baksın = körse ona Güneşin ışığı zarar veremez

Ama Hased kişiyi kendi hevesini takip etmeye götürür. Yine Hased ettiği kişi hakkında gördüğü her şey ile konuşmaya götürür. Allah için, su Hased'de ne kadar adaletli imiş. Kendi Hased ettiği kişi ile baslar, taki o kişiyi öldürür.

Bu alim (İbni Teymiyye) hakkında su kişinin sözü ne kadar da uygun geliyor:

Gencin ilmine ulaşamayınca ona Hased beslediler = Böylelikle (Bu Genc için) bütün kavim onun hasmı ve düşmanı olmuş olur

Peygamberimiz s.a.v. soyle demistir: Hased'e cok dikkat edin, Suphesiz ki Hased, atesin komuru yedigi gibi sevaplari yer.

Veya dedi ki s.a.v. : **Ot**(yani: atesin komuru yedigi gibi sevaplari yer)(Senedi Zayıftir. Bildigim kadari ile iki tane senedi vardir. Birisi Enes bin Malik'ten r.a. , diyeride Ebu Hureyre'den r.a. rivayet edilmektedir. Ama zayıftir. Imam Ebu Davud ve baskalari rivayet etmistir).

Allah bizleri insaf kapisini kapatan, guzel vasiflari soylemeyi engelleyen hasedden uzak tutsun.

Yine bizim mezhebimize gore: Suphesiz ki Kim kendi Musluman kardesini Tevil'siz bir sekilde tekfir ederse, kendisi Kafir olur. **Durum boyle ise, nasil bu alimi "Seyhulislam" diye vasfeden Tekfir edilebilir ki?**

Kadilarin kadisi olan Tacuddin es-Subki –Allah ona rahmet eylesin– (Tabakatus Şafiyyin adli eserinde) kendi babasi Seyh Takiyyuddin es-Subki'nin hayatından bahsetmistir. Hayatından bahsederken alimlerin ovgulerini zikretmistir. Orada Hafız Mizzi'nin "Seyhulislam lafzini sadece babasına ve Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'ye ve Seyh Semsuddin ibni Ebi Omer'e yazdigini" iftihar ederek zikretmistir.

Eger ibni Teymiyye ilimde ve amelde cokca yukseklerde olmasaydi, ibni Subki onu babasi ile bu menkibede bir tutmazdi. Eger ibni Teymiyye Bidatci veya Zindik olsaydi, onun babasi ile ayni mertebede olmasına razı gelmezdi.

Evet, ibni Teymiyye'ye nisbet edilen bazı seyler olmustur. Bu seylere onun muasirlari tarafından inkar tepkileri yoneltilmistir. Ona reddiye verme amaci ile Seyh Takiyyuddin es-Subki ugrasmis ve Ziyaret ve Talak meselesinde ona reddiye vermistir. Bu iki meselede de ayri bir eser yazmistir. **Bu meselelerde de asla onu Kafir veya zindik yapan hic bir sey yoktur.** Herkesin sozunden bazi seyler alinir ve kabul gorur, yine terk edilir. Sadece bu kabrin sahibi haric. Yani Peygamberimiz s.a.v. (yani Peygamberimiz dışında her kesin sozunun bir kismini aliriz, bir kismini reddederiz. Sadece Peygamberimizin s.a.v. butun dedigini kabul ederiz). **Mutlu olan kiside hatalari sayilan, hata yaptigi yerler az olan kisidir.**

Ayrica Seyh Takiyyuddin (ibni Teymiyye'n)'in bu dedikleri ondan dusmanlik ile sadir oldugunu soylemek ise, bundan Allah'a signiriz. Belkide o bir gorus gorup buna delil bulmustur. **Bizler arastirip ugrasmalarimiza ragmen hala onun sozlerinden kufrunu veya zindikligini gerektiren her hangi bir sey gormedik.** Bizler onun Bidat ve Heva ehline reddiye verdigini gorduk. Bunun disinda da yazdiklarindan anlasildigi gibi, adamin bu denilenden uzak olup, dindeki ve ilimdeki mertebesinin yuksek oldugudur.

Alimlere ve buyuklere ve fazilet ehline saygi duymak gerekir. Allah'u teala soyle demistir: (Deki: Hic bilenler ile bilmeyenler ayni seviyede olabilirlermi?)(Zumer suresi 9.ayet). Peygamberimizin s.a.v. soyle dedigide Sahih olarak rivayet edilmistir: **Kucugumuze rahmet etmeyen, buyugumuzun şerefini bilmeyen kisi bizden degildir.**

Baska bir rivayette ise: **Buyugumuzun hakkini** (bilmeyen kisi bizden degildir)(derim ki: bunu Tirmizi Suneninde rivayet edip, Hasen ve Sahih oldugunu belirtmistir).

Bir alimde fasiklik ve kufur olmadan, o alime nasilda Kufru ve zindikligi atmaya kalkisilabilir ki?

Halbuki Peygamberimizden Sahih bir sekilde soyle dedigi rivayet edilmistir: **Her hangi bir kisi, her hangi bir kisiyi Fasiklik ve Kufur ile itham ettiginde, eger o dedigi kiside boyle degilse o soyleyen kisiye geri doner**(derim ki: Buhari Sahih'inde rivayet etmistir).

Ayrica nasil haksiz yere oluleri sovmeye boyle kalkisilabilir ki?

Oluleri sovmekte haramdir. Peygamberimizin s.a.v. soyle dedigide Sahih olarak rivayet edilmistir:

Oluleri sovmeyin. Onlar yaptiklari ile gittiler(Derim ki: Buhari Sahih'inde rivayet etmistir).

Yine nasil Mumin bir kisiye haksiz yere eziyet etmek caiz olsun ki? Bunun yaninda Allah'u teala soyle demistir: (Mümin erkeklere ve mümin kadınlara, yapmadıkları bir şeyden dolayı eziyet edenler, şüphesiz bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir)(Ahzam suresi 58.ayet)

Peygamberimizinde s.a.v. soyle dedigi Sahih olarak rivayet edilmistir: **Musulman kisi, Musulmanlara dili ve eli** (kotuluk ile) **uzanmayan kisidir. Muhacir kiside Allah'in ona nehyettigi seylerden uzak duran kisidir**(Derim ki: Buhari Sahih'inde rivayet etmistir).

Iste bu alimde olmayani bu alime nisbet etmeye kalkisan kisinin yapmasi gereken şey, Allah'a geri donmesi ve dedigi seyleri terk etmesidir. Bunu yapsin ki guzel kasid ile bol sevabi alabilsin.

Eger ondan sadir olan, tevili kabul eden delilsiz bir sey gorurse, ve eger ondan sadir olan ve inkar edilmesi gereken kesin bir sey gorurse, nasihat etmeyi kasd ederek inkar etsin. Adamin mutlak manadaki makaminda çökertmesin. Bununla birlikte adam ilim ve fazilet ve kitaplar ve fetvalar ile şöhrat kazanan birisidir. Fetvalari her tarafa yayilmistir. Allah bizleri hatadan korusun. Sapikliktanda uzak tutsun. Amin, Hamd Alemlerin rabbi olan Allah'a olsun.

Bu, Peygamberimizin s.a.v. dogdugu güne muvafakat eden, pazartesi günü, Rabiulevvel ayi, sekiz yuz otuz besinci yilda yazilmistir.

Bunu diyen ve yazan, Rabbinin affina muhtac olan fakir kulu: Salih bin Ömer el-Balkini eş-Şafii. Allah'u teala ona lutfetsin.

104- **imam Abdurrahman et-Tefheni el-Hanefi.**

Derim ki: imam Allame Mahmud el-Alusi, bu imam hakkında soyle demistir: ... Allah ona rahmet eylesin. Kendisi zamaninin Allamesi idi. kaldigi şehrin en zekisi idi. Din ilimlerini, hakikatleri itkan etti. Taki imamin hatirlaticisi olmus. Onun mezhebindekilerin Ahkam'da soru sorduklari ve masdarlari olmus. Ondan onceki faziletli kisilerin yazmadigi kitaplar yazmistir(Gayetul Emani Fi er-Raddi Ala en-Nebhani 2.clt. 165.s.).

Derim ki: Bunu dememin sebebi, bu imami kimsenin tanimadigindandir. Bunlari zikredip bu imamin buyuk bir alim oldugunu isbat etmek icin zikrettim. Şimdide önsözünü nakledelim.

Imam Abdurrahman soyle demistir: ...

Allah'in tevfiği ile deriz ki: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye, onunla birlikte yasayanlardan bize naklolunana gore, yine onun talebesi ibnul Kayyim el-Cevziyye'nin her tarafa dagilan kitaplarindan okudugumuza gore, kendisi bir cok ilimde okumus birisi idi, itkan ehlerinden idi. Dunya ile pek isi olmazdi. Ondan ayrilmisti. Muhaliflerine delilleri sunmada yetenekli idi. Sunneti ezberlemisti. Onun senedlerini bilirdi. Iki asilda bilgisi vardi. Bu iki asil, Usuluddin ve Usululfikih'tir. Manalari cikartacak kadar (delillerden) istinbat etme gucu vardi. **Allah adina hic bir sey onu korkutamazdi. Mucessime ve Hululiyye ve Mutezile ve Ravafid gibi Bidat ehline karsi ayaklanmisti.**

İnsan eğer birisi ile bulusup onunla yasamaz ise, o kisinin hali ve vasiflarina delil olarak ondan naklolunan seyleri delil olarak getirir.

Ondan gelen seyler arasinda talebesi ibnul Kayyim el-Cevziyye'nin ilim ile adlanmasi bile olsa, bu dedigimiz icin delil olarak yeterlidir.

Onun cenazesinde sayilmayacak kadar kisinin toparlanmasi, hatta bu cenazesinin imam Ahmed'in – Allah ondan razi olsun– cenazesine benzetilmesinde ibret alanlar icin bir ibret vardir. Yine onun

cinlere tasallut olabilmesinde de ibret vardır(Yani insana musallat olan Cin'i insandan çıkarma yeteneğine sahiptir. Sonrada bu dediginin isbatini imam ibnul Kayyim'in eserlerinden yapmıştır. sonra soyle der)...

Iste kim bu vasiflar ile vasfolundu ise, nasilda Seyhulislam diye lakablandirilmasin ki? Hangi mana ile bu denilse denilsin.

Nasilda boyle bir sey boyle bir Hocaya, veya islam ile vasiflanmis bu kitapta zikredilen hocalardan her hangi birine nasil nisbet edilsin ki? ...(sonra günah işleyen kişinin dinden cıkarılmaması gibi bir çok meseleden bahsetmiştir. Ardından soyle demistir)

Bana bu tekfir eden kisinin meclisine giden birisi haber verdi ki, o kisi demis ki: ibni teymiyye Kafir'dir. Haristiyanların Mecusileri gibidir. Yahudiler ondan daha hayirlidir. Haristiyanların ve Yahudilerin kitapları var, ama ibni Teymiyye'nin kitabı yok.

İşte bizler bu şeytani pislikten Allah'a sığınırız. Halbuki ibni Teymiyye'den Kufur ve Fasiklik olacak her hangi bir sey naklolunmamıştır. Nede dininde kotu bir seyde naklolunmamıştır.

Onun zamanında adaletli bir çok alimin bir çok dersleri yazılmıştır. Bizler bunları gorduk. İçinde ondan (ibni Teymiyye'den) dinine zarar verecek her hangi bir şeyin basına gelmediğini zikretmişlerdir. Bu derslerinde onu bizim onun hakkında dedigimizden daha yuce şeyler ile vafsetmişlerdir.

Ama ona bazı alimler Ziyaret ve Talak meselesi nedeni ile ayaklanmışlardı. Ona ayaklananların olayıda bilinmektedir. Bu iki meselede dinin aslı meselelerinden değildir. halbuki bunlar Şeriatın usulundendirler. **Bu şeylerde alimler icma etmişlerdir ki hata eden Muctehid olup sevap almıştır. Boyle yapani Tekfir'de edilmez, Fasik'ta denilmez.** Seyh(ibni Teymiyye)'te bu iki meselede ictihad ile konusuyordu. Bu iki meselede ona inkar edenler onunla Munazara yapmışlardı. Bu munazarada deliller getirmişlerdi. Bu delillere muhalefet edenin tevîl etmesi gerekmektedir. Buda ayıp bir şey değildir. Muctehid kimi zaman hata yapar, kimi zamanda doğruyu bulur. Oda ictihadi nedeni ile sevap almıştır, hata yapsa bile durum boyledir(sonrada imam ibni Teymiyye'yi tekfir edene nasihat etmiştir)...

105- **imam Şemsuddin Muhammed bin Ahmed el-Besati el-Maliki.**

Er-Raddul Vafir'e yazdığı önsözünde şöyle demiştir: **Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.** Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat selam, Peygamberlerin efendisi olan Muhammed'in ve ailesinin ve ashabının üzerlerine olsun.

Bundan sonra: Zikredilen kitaba baktım. Bu kitap, yazarının bir çok esere bakan Hafız kisilerden olduğunu göstermektedir. Kasd ettiği şeyide bu zikredilen (er-Raddul Vafir) kitabı ile tamamladığını göstermektedir. Bazen işaret ile (yani bazen Seyhulislam diyenlerin adını zikretmekte) veya tasrih ederek maksadına ulaşmıştır (veya acıkca Seyhulislam diyenleri ve nerede dediğini tafsilli olarak zikretmekte).

Halbuki Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin ilimdeki imamlığı için her hangi bir delile gerek yoktur. Çünkü bu zaruri bir biçimde bilinen bir şeydir. Nasıl ki Mutevatir haberler buna delalet etmektedir.

Bu kişinin Kafir olduğunu, bu kişiye Seyhulislam diyeninde Kafir olduğunu söyleyen kişinin sözüne gelince, bu dediği öyle bir şeydir ki tuyler diken diken olur. Kalplerde bunu dinleyince erir gider. Lanetlenmiş iblis'te bunu duyunca sasmaktan güler. Bununla muhaliflerin kaplıları acilir ve ferahlar ve (sapık) yollarında daha da sabit kalırlar.

Yine soyle denir: Hadi farzedelim ki sen onun hakkında boyle bir sey soylenecek kadarini gordun, ikinci sozundeki (ona Seyhulislam diyeni tekfir etmekteki) delilin nedir?

Yine nasil boyle bu kadar genisce ve senden oncekileride icine alip, yine kiyamete kadar gelecekteki insanlarida buyuk bir daire acip hepsini iceriye sokmak (hepsini tekfir etmek) nasil dogru olabilir ki?

Yine sen iddia edebilirmisin ki butun her kes gormeyecekte, bir tek sen bu seyleri (bu kufur sozlerini) goreceksin?

Iste bu yaptigin sadece Hakimleri küçümsemek, gunler gecerken olacaklari goz onunde bulundurmamaktir(burada onu tehdir ediyor).

Vacip olanda bu kisinin getirilmesi ve ona: Bunu neden dedin? Demenin sebebi nedir? Denilmesi gerekir. Bu durumda Şeri olarak onu (Dinden) cikartacak bir sey soylerse, tamamdır(bu durumda kabul edilir). Yoksa şiddetli aci ve azap verici bir sekilde dayak yer ki, bu ve benzerleri bir daha boyle bir sey yapmaya, alimlerin ırzlarına dil uzatmaya guc yetiremesinler.

Muhammed bin Ahmed el-Bustami el-Maliki yazmistir. Allah onu affetsin.

106- **imam Ebu Hafs Omer bin Ebul Berekat Musa el-Humsi el-Mahzumi eş-Şafii.**

Bu imamada imam ibni Teymiyye'yi Tekfir eden kisi hakkında şiir ile soru gelmistir. İlk beyiti şu sekildedir:

Şeriat ve hesap ilimlerinin ehli olan kisilerin = Edep ve ilim hocasi olan kisiyi tekfir eden kisi hakkında ne derler?

İmamda bu şiiri gorunce ona cevap yazmaya başlar. İmam Ebu Hafs, Tarablus'a sefere gitmesi gerekir. Tarablus'a varınca Misir'daki ilim ehlinin er-Raddul Vafir için yazdiklari ona ulaşır. Bunlari gorunce de azimet ile bu şiirini bitirip kendisini o alimlerin arasina koymak ister.

Bu gecmiste zikrettigimi, immamın kendisi zikretmistir. Bende onun sozlerinden özetledim. Imamin cevabi yaklasik 97 beyitten olusmaktadır. Bende ziredilen beyitlerin bazilarini buraya aktariyim:

Azimletlilik ile; Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur = o Acemilerin ve Arapların hayirlari ile hidayete erdirendir

Cevabi Şiir halinde icazli bir sekilde al benden = isteyen icin senin denizindeki yeterli ilim gibi bir cevap

Evet, bizler onun (ibni Teymiyye'nin) Murted oldugu fetvasini vereni tekfir ediyoruz = Tevilsiz bir sekilde kisileri tekfir etmek, kisiyi herkesi tekfir etmeyi helal kilacak bir seydir

Efendimiz Muhtar'in (s.a.v.) Sunnetinden sahih olarak bizlere geldi = bu gelen Buhari'de ve onun disindaki kitaplarda vardır

Sizin aranızda her hangi bir kisi arkadasina = kafir oldun demesin, eger dedigi Murted degilse kendisi Murted olur

Kuran'da da delil vardır ki hiç kimseyi = Gunah ile Tekfir etme, sadece Şirk ve Peygamberi söven kişiyi

İcma etmislerdir ki Bidatcinin sehadeti kabul edilir = sadece Yalani caiz goren hariştir

(bu zikrettiği icma kabul edilir degildir)

Sonrada kıyas aciktir ki, kim sebepsiz bir yere = birisini dinimizden cikartirsa, bizde onu tekfir ederiz

Bu gibi birisi ile misaller verilir = bu gibi birisinin şöhreti bulutlar gibi ufuklara ulasmistir

Bizim en bilginimiz onun yasadigi donemde onu Şeyhulislam diye vafetmisti = ondan sonrada ona bu deyimi soylemek ile bir cok kisi gelmisti

Zemlekani ve Sadruddin bariz olmuslardi = Seyh (ibni Teymiyye) ile edepli bir sekilde konusup Munazara yapmislardi

Sunen'leri ezberledigine şahidlik ederlerdi = hiç bir günde Kafir'de olmamıştı

Onun zamaninda Şam'da = Her taraftan gelen Yetmiş tane Muctehid vardi

Rivayet olunmamistir ki onların ona (ibni Teymiyye'ye) reddiye vermeleri = onun bir kufu veya ona nisbet edilen bir yalandan cikmis degildir

Bizler kimiz ki aramızdaki en ilimli kisi hakkında konusalım? = kenarlari dar yolla bizim isimiz nedir?

(onun hakkında konusan kisi) eger derseki benim hucctim Münkeri düzeltmek = sende deki: o Kerim olan kisinin (s.a.v.) sozlerini (bilmekte ve amel etmede seni ve senin gibilerini) gecmistir

Eger bir zellesi ve hatasi ise = bu ictihadla oldugunda Allah'in affetmesi buna dogru gelir

Allah'in Dini'ni koruyup Haçlılara reddiye veren birisini = Azap etmesi haşa imkansizdir

O Hristiyanların ve Yahudilerin dinine reddiye vermistir = çünkü onlar Allah'i üçleyip Baba adini vermislerdir

Hulul ve Heva ehline, sonrada Ittihad ehline ve = Rafizi'ye reddiye vermistir. Mucessimecilere de saldirgan kisi idi

Onun akidesine bakip ne dedigini anla = onun kitaplarına bak, onun nasilda çekici birisi oldugunu gorursun

Her ilim alanında çok şey yazmış idi = Zühddeki hayati ise Nevevi gibi tamamlanmış birisi idi

Onun Heva ve Bidat ehline reddiyeleri vardır = kitapları çok yüce ve güzel sözler içermektedir

Kim onun itikadında Tecsim vardır derse = yalan söylemiştir, bunu diyen Atese geri donmeyi beklesin!

Halbuki bu adamdaki benim itikadım, bu adam öyle bir adamdır ki = Evliya gibi birisidir. Ona düşmanlık edende savaş içindedir

Eger alimler vilayet ehli değilse = o zaman kim vilayet ehli olsun ki? Bunun dışında ancak kendi cezbettiği şeylerden ibarettir

(yani evliya oldugunu iddia eder, ama evliya değildir. gerçek Evliyalar ise ibni Teymiyye gibi adamlardır)

Amel olmadan ilim, kisiyi Cehenneme götürür = yarına odun taşıyıcıları ile birlikte olur

Bizler haktan sarfedilmiş cahil bir kisinin Kufur ile = Fetva verdiği bir vakitte yasadığımız için ağlıyoruz

(ibni Teymiyye'ye reddiye veren cahil kişi) İlimleri bilen kişiler hakkında konuşmakta = Onların etleri zehirlidir. Bu denenmiştir, hadi tövbe et!

İcma etmişlerdir ki o (ibni Teymiyye) Deniz gibi, bize imamlık yapan kisidi = perisan olmuş bir zamanda gelen Dinin Muceddidi idi

O İslamın bilgini ve Hifzedeni idi = Fetvaları ufuklara ve her bölgeye gitmiş idi

Her yerde bilinen şöhret kazanmış Kerametleri vardı = isteyen için bunlar okunur ve rivayet edilir

Onun oyle kitaplari vardir ki, bunlar delalet etmistir ki = o ezberde ve anlayista ve itkanda ve kitaplarinda bu kadar sey yapan tek kisi idi

Onun buyuk meclisleri vardi, Sultan'da onu dinlerdi = **(Munazaralarda) Muhalifi muthis bir sekilde yenerdi**

Onun oyle bir cenazesi vardi ki = ilk asirlar disinda yakin zamanlarda boyle bir seye şahidlik kimse etmemistir

İbnul Kayyim ise arkadasi ve talebesi idi = onun arkadasligi kalan arkadaslarindan daha onde idi

İşte boyle birisi nailda Kufur ile vasfedilsin ki? = Bunu diyende ilmi oldugunu iddia edip hakikati olmayan birisi idi

Pisligi yayan kisi karsisinda = Bizimde hakki savunmada bir kiskançligimiz yokmu?

Vay be, iblis bile biz onu tekfir ederken gulmustur = Merade'ler bile yokken bunu yaptik, asla hic suphesiz boyle yaptik!

Ister kizginlik halinde, ister normal halinde olsun = bu kisilere (İbni teymiyye'yi tekfir edenlere) **soz ile, kitap ile yardım edenlerden Allah razi olmasin**

Onlar islam alimini sinirlenip tekfir ettikleri muddetçe = onlar ne ilmi tahkik ederler, nede kokusunu duyarlar

Şeytan bile dedi ki: Ben sizin ona Murted demenizden beriyim = halbuki ben sadece ona karsi sinirli birisi olarak yaninizda idim!

Ey Allah'in Dininin imamlari, sizin aranızdan her hangi birisi = Razi gelirmi ki yol gosterici alim tekfir edilsin?

Bizim (İslam) milletimiz icin Şerefimiz tamamlanmayacaktır ki = **taki bir kan akitilsin ve bu irtikabi eden kisi dayak yesin**

Allah'in dinini koruyan ve hifzeden kiside = kitabinda toparladigi kisileri zikretmek ile cok guzel yapmistir (er-Raddul Vafir'i kasd ediyor)

Ona Şeyhulislam diyenleri zikretmistir. iste bu kitaba bak = sadik ve adaletli bir sekilde bak, bunu geri zekali disinda hic kimse inkar etmez

Veya basireti korlemis bir Hasedci kabul etmez = bu kisi boyle yapmak ile hevesinin kolesi olmustur

Allah'u ekber! Sen Güneş gibi ortaya çılıp kaybolmayan = faziletleri her tarafa yayilan birisinin faziletlerini inkar ediyorsun?

Eger buda Dunya'nin sinmesi ise = demek ki bu olay artik (kiyamet) ayetlerinin ve alametlerinin baslamasi demektir

İşte bunlar biri biten, digeri başlayan fitnelerdir = artik cahillik yukseklerde, ilmi ise atılır kaldı

Artık yerin altı üstünden daha hayirlidir = bu hayata gelen kotuluklerde nasıl kotuluklarmis boyle!

Allah bize yeter! Hepimizi affetsin = dinleki affedil, sabret sonrada ne yaparsan Allah icin yap

Derim ki: Bu imamin bu övmeleri, goruldugu gibi en guzel övgülerdendir.

107- **İmam Ebul Abbas Ahmed bin Nasrullah bin Ahmed el-Bağdadi el-Misri el-Hanbeli.** Misir'daki Hanbeli'lerin kadısı.

Er-Raddul Vafir'e yazdigi önsözde şöyle demiştir: Rahman ve Rahim olan Allah'in adıyla. Allah'a gerekli olduğu gibi hamd olsun. Salati ve selami efendimiz Allah'in Rasulu ve kulu Muhammed'in s.a.v. ve ailesinin ve ashabinin ve ondan sonrakilerin üzerine olsun.

Bundan sonra: Bu er-Raddul Vafir olan muthis kitaba baktim ve yazdigi konuda mukemmel bir sey oldugunu gordum. **Muhali fi boyle rezil eden ve yoran bir sey daha onceden yazilmamisti.** Bu kitap ortaya koyduki bu çirkin reddedilmis sozu soyleyen (ibni Teymiyye'yi tekfir eden) kisi artik bu zikredilenlerin dusmani haline gelmistir. Cunku o bunlari hepsini tekfir edip dalalet sokmustur. Artik onun tovbesi bu kisilerin hepsinin buna (ibni Teymiyye'yi tekfir edene) haklarini helal etmeleri gerekmektedir. Buda, kiyamet gunune kadar imkansiz olan bir şeydir. Eğer bu kisinin tovbesi ancak bu durumda kabul olacaksa, bu kisinin Kufur veya Fasiklik uzere kalmasi gerekmektedir. Eger bu kisinin Kufuru veya Fasikligi, Malik olan ilaha (Allah'a amellerin) sunuldugu guneye kadar soylenecekse, buradan cikiyor ki eger bu denirse, bu kisinin şahidliginin geri cevirilmesi ve zikrettiği haberlerin kabul edilmemesi, imamliginin reddedilmesi, Fetvasinin alınmaması ve hak ettigi gibi şeri cezanin bu gibilere nasıl uygulanacaksa uygulanması gerekir. Bu kisi bu dedigi ile büyük alimlerin bir cogunu tekfir etmiş oluyor. Veliyyul emirlerinde –Allah onlara güç versin– bu kisiyi hak ettigi gibi, Ahkamin aciktan delalet ettigi ile cezalandirma ile karsilik vermeleri gerekmektedir. Bu yapilanda bu ve bu gibi kisiler icin bir ibret ve korkutma olsun ki bir daha boyle bir sey yapilmasin.

Allah bunun yazarindan gerektigi gibi razi olsun. Bu yaptiginin karsiligini versin. Bununla onun (burada ya ibni Nasiruddin'i kasd ediyor, veya ibni Teymiyye'yi kasd ediyor) faziletli birisi oldugunu, ezberde ve itkanda yuce birisi oldugunu ortaya koymus oldu. Kendisi zamaninin incisi idi. Bu Mubarek kitapta büyük bir fitneyi duraklatmaya neden oldu. Bu fitnenin çıkış sebebidde o zikredilen (tekfirdeki) asirica reddedilen sozdur. Bu helak edici fitneden bizleri kurtardigi icin Allah'a tamamlanmis sukurler olsun.

Bizler Sekiz yuz otuz altinci yilin Şaban ayında, Şerif Rikab'in arkadasliginda korunmuş Dimeşk'e vardigimizda bu mukemmel kitabın yazarı ile karsilastigimizda, (o zamanlarda okudugum) iki tane beyit aklima geldi. Bu ikiside sunlardir:

Allah, dinin kurtaricisinin oglu ile dini kurtardi = Hak dini büyük zayıfligidan sonra kurtardi

İlah (Allah) ona en hayirli karsiligi versin = Huld Cennetini tamamlanmis nimetler içinde ona ihsan etsin

(Derim ki: ilk beyitte "dinin kurtaricisi" dedigi kisi imam ibni Nasiruddin'dir. Nasiruddin, Dinin kurtaricisi demektir)

Bende bunlari onunla (ibni Nasiruddin'le) At'lar uzerinde bulustugumuzda yururken ona okudum. Cunku o ibni Nasiruddin (Dinin kurtaricisinin oglu) diye bilinmektedir. Bu nedenle Allah Dinin kurtaricisinin oglu dedim. Allah'in tamamlanmis ihsanlarini ve sadakatlarini isteyenn, bu kisinin (ibni Nasiruddin'in) Salih dualarindan yalnız kaldiginda nasiplenmesini ister.

Bunu diyen ve yazan, Rabbinin rahmetine muhtac olan: Ahmed bin Nasrullah bin Ahmed bin Muhammed bin Ömer, dogum olarak Bagdad'li, et-Tusturi (anliyamadigim bir kelime zikretti), itikad ve fikh olarak el-Hanbeli, ikamet ve kalici olarak el-Kahiri. Bu Darul Hadisil eşrafiyye'de, korunmus Dimeşk'in Salihyye'sinde yazilmistir. Allah burayi vakfedene rahmet eylesin. 836. sene, Zulhicce'i haram ayinin Çarsamba günü. Hamd sadece Allah'a olsun. Allah efendimiz Muhammed'e ve ailesine ve ashabina salat ve selam okusun.

108- **imam Ebul Vefa ibrahim bin Muhammed bin Halil el-Halebi.** Halebin büyük Muhaddisi.

Er-Raddul Vafir'e yazdigi önsözde soyle demistir: O kitapta hayatından bahsedilen (ibni Teymiyye) kisi hakkında hocalarımızdan bir grubu onun ilmi oldugunu, Allame oldugunu, islamin Hafizi oldugunu, Salih birisi oldugunu, Bereket sahibi oldugunu, Duasinin kabul oldugunu, Genis ilmi ve Dort mezheb uzerine ve baska mezhepler uzerine bir cok eseri okudugunu ve bildigini ve baktigini soylemislerdir.

Bazi hocalarim bana kaber verdi ki, buyuk emirlerden birisi onu (ibni Teymiyye'yi) severdi. Sonrada eline o hayatından bahsedilenin kisiye (ibni Teymiyye'ye) reddiye verilen bir eser eline gecmis. Icinde onun elli tane meselede ummetin hepsine muhalefet ettigi zikredilmistir. Bunuda bazi hocalarimize zikretmistir. hocamızda ona hic bir meselede tek basina bir soz soylemedigini, halbuki onun butun goruslerinde ondan once bazi muteber kisilerinde o gorus uzerine oldugunu soylemistir. Yine soyle demistir: Ey Emir, eyer istersen bu meseleleri yaziyim(yani ona reddiye veriyim). Emir'de der ki: Hayir, ben biliyorum ki bu hocaya (ibni Teymiyye'ye) saldirma adina yazilmistir.

Alimlerin bu kisiyi ovmesi ise cok fazladir. Bu konuda senin icin ibni Seyyidinnas diye meshur olan Hafiz Fethuddin el-Yamuri'nin sozu bile yeterli olmasi lazim(Bundan sonra onceden zikrettiğimiz ibni SeyyidinNas'in bir sozunu zikreder. Ilk numarada zikrettiğimiz kişiye bak)...

Şafii'den –Allah ona rahmet eylesin– rivayet edilmistir ki o soyle demistir: Ben bu kitaplari yazdim, ama kesinlikle icinde hata olacaktir. Cunku Allah'u teala soyle demistir: (Eger bu Allah'tan baskasından olsaydi, onun icinde cok fazla ihtilaf bulurlardi)(Nisa suresi 82.ayet). sonrada imam Safii sozune devam etmistir.

Kiminde kitaplari kendi hayatında 500 cild civarında ise, Allah yazdi ise bunların icinde şaz gorus olmayacakmi?

Allah'u azze ve celle insafi sever. Allah amel eden alimlere rahmet eylesin. Allah onların hepsinden razi olsun. Bunu diyen ibrahim bin Muhammed Halil el-Halebi...

109- **imam Ebu Nuaym Ridvan bin Muhammed bin Yusuf el-Akabi el-Misri eş-Şafii.**

Er-Raddul vafir'e yazdigi önsözünde soyle demistir: ... Bu kitap Hafiz, mucizevi haberlere sahib, Seyh, imam, Alim, Allame, elmas, Deniz, mukemmel anlayan kisi, Guzel vasifların sahibi, özel kitapların sahibi, Hafiz, Tekil Kamil, faziletliğin onde gideni Ebu Abdullah Muhammed bin Semsuddin Ebu Bekir Abdullah bin Nasiruddin'in kitabi oldugu halde nasilda bu guzel vasiflar ile vafedilmesin ki? Allah onun faydalarını Sünni'lere daim kilsin. **Bidatçıları rezil etmesinide daim kilsin...**

Derim ki: iste burada er-Raddul Vafir adli mukemmel esere önsöz yazan alimlerin sozleri bitmistir. Sadece İmam Hafız İbni Hacer'in önsözünü zikretmedik. Onuda ileride zikredeceğiz inşallah. Allah'a sukurler olsun.

110- **imam Ebu Abdullah Muhammed bin Semsuddin Ebu Bekir Abdullah bin Nasiruddin.**

Bu imamdaki er-Raddul Vafir adli eserin sahibidir. Hadis ilminde müthiş eserleri olan birisidir. 9clt. Tevdihi'l Muştēbeh adli eseri bu dedigimin en buyuk delilidir. Allah ona rahmet eylesin. Imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerin isimlerini topladigi icin Allah ondan razi olsun. Bu eserimizdeki bilgilerin buyuk cogunlugunu bu imamdaki aldik.

Yazdigi "et-Tibyan Şerhu Bediatul Beyan" adli eserinde de imam ibni Teymiyye'den uzunca bahsedip, onun talebelerinin bir kismini zikretmistir(imam Ukkeri'nin Şezeratuzzeheb adli eserinde bak 8.clt. 147.s.).

111- **imam Mulla Ali el-Kari.**

Buyuk Hanefi **alimi Muhaddis Mulla Ali El-Kari**, bazi kisilerin imam ibni Teymiyye'ye ve talebesi olan imam ibnulkayyim'e dil uzatmasini ve Mucessime olduklarini iddia ettiklerini zikretmistir.

İmam Mulla, İbni Hacer el-Heysemi'ye reddiye verirken soyle demistir:

Derim ki(imam Mulla diyor) : Allah onlari bu kotu vasifan uzak tutsun. Kimde Menazilus Sairin adli eseri okursa, bu ikisinin (ibni Teymiyye – ibnul Kayyim) **Ehli Sunnet ve Cemaatin buyuklerinden oldugunu**, ummetin evliyalarından oldugunu anlayacaktır. Zikredilen şerhte sunlarida zikretmistir: "Bu soz Şeyhulislamin sozundendir". Yani; Seyh Abdullah el-Ensari el-Hanbeli. Allah onu mukaddes kilsin. Buda onun Sunnet'teki mertebesini, ilimde seviyesini gosterir. **Yine onun dusmanlari olan Cehmiyye'lerin onun hakkında Teşbih ve Temsil yalan oldugunu iddia ettiklerinden beri ve ayri oldugunu gostermektedir.**

Onlar zaten kendi adetleri uzere Ehli Hadis ve Sunneti bu gibi seyler ile itham ederler. Nasil ki Rafiziler onlarin Nasibi oldugunu soylerler. Nasibi'lerde onlarin (Ehli sunnetin) Rafizi oldugunu soylerler. Mutezile'de onlarin Haşeviyye oldugunu soylerler. İşte bu Allah Rasulu'nun s.a.v. ve arkadaslarinin dusmanlari tarafından onlara atilan iftiralarin tekrarlanmasidir. Buda Ehli sunnete (Peygamberden ve ashabından) Miras kalmistir. Onlar Peygamberin Ashabinin Sabii olduklarini, Din'de yeni şeyler ortaya cikarip Bidatler cikarttiklarini iddia ederler. Buda Ehli Hadis ve Sunnet'in oncediklerden aldiklari miraslaridir(Yani müslüman alimler he böyle ötü iftiralara maruz kalirlar). Bunu Peygamberlerinden almistir. Ehli Batil hep onlari kotu sozler ile isimlendirmislerdir.

Allah Şafii'nin ruhunu mukaddes kilsin, o Rafizi'lige nisbet edilmisti, bu nedenle soyle derdi:

Eger Peygamberin Ailesini sevmek Rafizi'lik ise = Sekaleyn Şahid olsunlar ki ben rafizi'yim

Allah, hocamiz Ebu Abdullah ibni Teymiyye'den razi olsun. O şöyle derdi: Eger Muhammed'in s.a.v. arkadaslarini sevmek Nasibi olmak ise, Sekaleyn bilsin ki ben Nasibi'yim.

Allah ucuncusundende razi olsun (ibnul Kayyim'i kasd etmekte) o soyle derdi:

Eger Allah'in sifatlari oldugunu soylemek Mucessimlik ise = Butun iftiraci Tevilcinin tevilinden uzak tutup Allah'i bundan tenzih etmek Mucsesimelik ise

O zaman Allah'a sukur herkes bilsin ki ben de Mucessimim = Ey şahidler gelin buraya, butun her yerde bunu yayin!

Sonrada zikredilen şerhte onun yazilan pis ve kotu şeyden ayri ve beri olduguna dair bir sey zikretmistir. O da Esmâ ve Sifat hurmetini korumak, bu konuda gelen haberleri zahirine gore almak ile olur. Bu sekilde anlamakta genelin anlayisidir. Genel derkende Cahil halk kasd edilmez, halbuki ummetin geneli kasd edilir. Nasil ki imam Malik –Allah ondna razi olsun– Allah şu sozu hakkında sorulduygunda (Rahman Ars'a istiva etti)(taha suresi 5.ayet) nasil istiva etti? Bunun uzerine Malik biraz duraklamis ve soyle demiştir: **istiva bilinen bir seydir. Nasil oldugu ise bilinmez. İman etmek ise Caviptir. Bu konuda osoru sormak ise Bidattir.**

Bu lafizdan bilinen mana ile, insanlari algiliyamadigi keyfiyyet arasinda fark vardir. Malik'ten r.h. olan bucevapta geneldir. Sifat konusundaki butun sifatlari icerir. Duyma, Gorme, ilim, Hayat, Kudret, irade, **inmek**(her gece Dunya semasina inmek), Rahmet, Gülme. Bunlari hepsinin manasi bilinmektedir. Ama keyfiyyet ise bilinmemektedir. Keyfiyyetini akil algiliyamaz. Bunlari keyfiyyetini ve nasil oldugunu anlamak icin Zatin nasil oldugunu algilamak gerekir. Eger Zatin keyfiyyeti bilinmiyorsa, nasil sifatlari keyfiyyesi bilinsin ki?

(Mirkatu El-Mefatih bi Şerhi Muskatu El-Mesabih 13.clt. 87-90 / Cemul Mesail Fi Şerhi eş-Şemail).

Derim ki: İmam Mulla, elbette imam ibni Teymiyye'nin talebesi değildir. İmam ibni Teymiyye'den çok sonra yaşamıştır. Ama ihtiram ve sevgi babından bunu söylemiştir.

Nasibi: Aslında Peygamberimizin s.a.v. ailesine düşmanlık besleyenlere denir. Ama Sapık Rafizi'ler ve Şii'ler, Ehli sunneti böyle isimlendirirlerdi. İmam ibni Teymiyye'de onlara bu şekilde reddiye vermiştir.

Sekaleyn: İnsanlar ve Cin'ler.

Derim ki: İmam Mulla Kari, ibni Hacer el-Heysemi adındaki iftiracıya ilk reddiye veren kişidir. Sonradan bir çok alim ona reddiye vermiştir.

Ehli sunnet düşmanları, imam Mulla'nın Seyhulislam ibni Teymiyye'ye dil uzattığını iddia edip şu sözleri nakletmişlerdir:

Bir: Hanbelîlerden İbni Teymiyye, ifrata kaçmış bulunmaktadır Zira Resulullah efendimizi ziyaret için yolculuk yapmayı haram saymıştır Halbuki ziyaretin yakınlık sebebi olduğu bilinmektedir Onu inkara kalkan üzerine küfür ile hükmolunmuştur Zira müstehab olduğunda ulemanın icmaı bulunan bir şeyi haram kılmak küfür olur Bu, mübah olduğunda icma bulunan bir şeyi haram kılmanın da ötesinde bulunmaktadır" (s188)

İkinci olarak şunu naklederler: "İbni Teymiyye'nin bozucu aklı ile muhalefette bulunduğu her şey, kendi uydurmasıdır Kendi fasid inancına göre, def edecek boş bir şüphe bulamadığı zaman "O yalandır" diye başka bir davaya geçer Onun hakkında "İlmi aklından büyüktür" diyen, insafı davranmıştır" (s189)

Üçüncü olarak şunu naklederler: "Ben, İbni Teymiyye'nin Minhacü's-sünnet kitabında Allahü tealaya cihet [yön] isnadını tafsilatı ile görmüş bulunuyorum Selef-i salihinden böyle bir söz varid olmamıştır. Bilakis [İbni Teymiyye] onu kendi nefsinden çıkarıp ortaya atmış ve birçok yerde tekrarlayıp durmuştur" (s203)

Derim ki: Muhalifler bu üç nakilin Mulla'nın "Şerhuşşifa" adlı eserinde olduğunu iddia etmişlerdir.

Bizler bu nakilleri tek tek elimize alıp Arapçasından incelediğimizde, çok ilginç bir şey ortaya çıkıyor.

Birinci nakilin gerçek ceviri ise şu şekildedir: **Iste bu, Şabi'den ve Nehai'den ve baskalarından kabri ziyaretin Mekruh olduğuna dair dedikleride Şazdır. Bu görüşler sayılmaz. Çünkü icma'ya muhalefet etmiştir.**

Ve Hanbelîlerden olan İbni Teymiyye, başkalarının(imam Şabi ve Nehai gibi) ifrata kactığı gibi ifrata kaçmış bulunmaktadır.

Zira Resulullah efendimizi ziyaret için yolculuk yapmayı **başkaları gibi** haram saymıştır.

O soyle demistir(bu ibni Teymiyye'nin sozu, Mulla aktariyor) : Ziyaretin yakınlık sebebi olduğu bilinmektedir. Onu inkara kalkan üzerine küfür ile hükmolunmuştur.

Heralde ikincisi doğruya daha yakındır. Çünkü alimlerin mustehab olduğunda icma etmeyi kufur görmek, kufur olur. Çünkü bu, **bu konuda ittifak edilmiş** Mubahında ustunedir(demek ki ibni Teymiyye vb. burada ittifak etmişler, bu nedenle onun tekfir ettiği kişilerin arasına girmezler).

(Buradan sonrası Mulla'nın sözü, ibni Teymiyye'nin sözü nerede bitiyor tam anlamadım)**Evet, onu haram gören, veya mekruh görenlerin sözleri özel bir ziyaret şekli için has oladabilir(bu manaya cekilir. Tevil edilir). Nasıl ki bu özel bir vakitte munker bir şekilde toparlanmak gibi(kabirde toparlanmak), veya mekruh bir sıfat ile kadınların ve erkeklerin birlikte toparlanmaları olabilir.**

Çünkü böyle olursa onun kabri bayram yeri haline gelir. Bu konuda gelen cezayada bu kisilerin üzerine vacip olur(Şifa serhi 2.clt. 152.s.).

Yani: ibni Teymiyye kafir oldu diyenler, Mulla'nın Nehai'yi ve Şabi'yi tekfir etti desinler o zaman. Ama bunu diyemiyorlar!! Çünkü işlerine gelmiyor...

Yani Muhaliflerimiz, imam Mulla'nın ibni Teymiyye'den naklen zikrettiği sözünü, ibni Teymiyye'nin değil, Mulla'nın sözü gibi gösterip ibni Teymiyye'yi tekfir ettirmeye çalışmışlar. Buda yalanın ta kendisidir.

Şimdide bu sözün arapcasını koyalım ki, hak ortaya çıkıp tercümemizin doğru olduğu Güneş gibi gözüktüğü gibi, muhaliflerimizin tercümesinde nasıl yalan ile dolu olduğunu ortaya çıksın inşallah:

هذا وما وقع **للشعبي والنخعي** وغيرهما مما يقتضي كراهة زيارة القبور شاذ لا يعول عليه لمخالفته الإجماع وقد فرط **ابن تيمية** من الحنابلة حيث حرم السفر لزيارة النبي صلى الله تعالى عليه وسلم كما أفرط غيره **حيث قال** كون الزيارة قرينة معلوم من الدين بالضرورة وجاحده محكوم عليه بالكفر **ولعل الثاني أقرب إلى الصواب** لأن تحريم ما أجمع العلماء فيه بالاستحباب يكون كفرا لأنه فوق تحريم المباح المتفق عليه في هذا الباب نعم يمكن حمل كلام من حرم أو كره على صورة خاصة من الزيارة من الاجتماع في وقت خاص على هيئة منكرة أو صفة مكروهة من اجتماع الرجال والنساء في وقت واحد لما فيه من اتخاذ قبره عيداً والموجب لما أورد فيه وعيدا

Muhalfilerimizin zikrettiği ikinci ve üçüncü nakilleri ise, imam Mulla'nın zikrettiği kitabında bulamadım. Umarım bu kadar büyük yalan söylemiyorlardır. Eğer gerçekten bu iftiracılar doğru nakil yapmışlar ise, bizlere bu ikinci ve üçüncü nakillerin aslını arapça olarak bulsunlar!!!

112- **Büyük Alusi.**

imam Allame Mufessir Muhaddis Şihabuddin Mahmud bin Abdullah el-Huseyni el-Alusi(Hicri 1270.yılda vefat etmiştir).

Imamin ibni Teymiyye'yi savunduğu sözleri çok fazladır. Misal babından bazılarını zikrederim.

Saygı duyduğu bir kişi ile Munazarasını anlatırken şöyle demiştir: ... **Sonrada ibni Teymiyye hakkında kotu konuşmaya başladı. O Allah'ın Cisim olduğunu söylüyor dedi.**

Dedim ki: Haşa, o asla böyle bir şey demez. Mucessimler hakkındaki görüşüde belli. Kesinlikle bu kabul edilecek bir şey değildir.

Dedi ki: O Arş'ın nevi olarak eski olduğunu söylüyor.

Dedim ki: Bunu ona nisbet eden hiç kimse gormedik. Sadece Devani hariç. Bunu söyleyen kaside ondan duymuş degildir(yani ibni Teymiyye ile karsilasmamis ki ondan rivayet etsin!).

Dedi ki: Bazi fikhi meselelerde dört mezhebe muhalefeti?

Dedim ki: Zahir olarak baktigimizda onun muhalefet ettigi güçlü bir ihtimaldir. Bu dediklerinin bazisinda ondan once bazi alimlerde dedigini demişler. Nasil ki mezhepleri arastiran ve bakan kisi bunu bilir. Onu bir den fazla büyük alim ovmustur. Hocamdan da duyuguma gore kendisi bir kitap gormus, kitabın icinde ona Şeyhulislam diyenlerin isimleri yazili imis.

(Derim ki: Kask ettiğı kitap **er-Raddul Vafir** adli eserdir. Burada gorulduğı gibi bu kitap hocanın eline gecmemiş. Halbuki gecmedigi halde ibni Teymiyye'yi bu kadar ovuyor. Eger bir de bu eseri gorseydi? Nasilda overdi acaba?)

Dedi ki: Allame es-Subki onu kotulemistir.

Dedim ki: Kaç tane Mukemmel insan, muasirlari tarafından kotulendigi için oturup ağlamış! Ah olsun muasirlarin coguna. Onların elleri ile kalpler kirilir.

[Bundan sonra onunla farkli konular konustuk](#)(Garaibul igtirab 1.clt. 190.s.).

Derim ki: imam Alusi r.h. bu eserini büyük tefsirini yazdıktan sonra yazmıştır. Cunku bu gecmis eserde soyle demistir: "[Ruhul Meani tefsirimizde de...](#)"(188.s.). Yani bu eseri hayatının sonlarına dogru telif etmiştir.

Tefsiri olan **Ruhul Meani** adli eserinde ise bir çok yerde imam ibni Teymiyye'nin sozlerini zikretmis, onu Seyhulislam diye vafsetmis, onun sozleri ile deliller getirmiştir.

Hatta imam ibni Teymiyye'nin Muhaddis'lerin en buyuklerinden oldugunu zikretmiştir. Yine ayni yerde nakli delillerde ona reddiye verenlerin bir cogunun ona yakinlaşamayacaklarını zikretmiştir. Akli delillerde ise, nakli delillerde oldugu kadar kuvvetli olmadigini soylemiştir(10.clt. 325.s.).

Yine imam ibni Teymiyye'yi Hadis hafizlarından saymıştır(14.clt. 22.s.).

113- **Küçük Alusi.**

Imam Allame Numan bin Mahmud el-Alusi(Hicri 1317. yilda vefat etmiştir).

Bu imamda, bir once zikrettiğimiz imamin ogludur. Kendiside babasi gibi buyuk alimlerdenidir. Yazdigi bir çok eseri vardır.

Yazdigi önemli eser olan "[Celalul Ayneyn Fi Muhakemetul Ahmedeyn](#)" adli eserinde imam Şeyhulislam Takiyyuddin Ahmed ibni Teymiyye'yi savunmuş, Ahmed bin Hacer el-Heysemi'nin istidlal ettiği batıl iddialarına yeterli ve kafi cevaplar vermiştir.

Bir çok ilim ehlerinden imam ibni Teymiyye'nin Ehli sunnet'ten oldugunu isbat eden sözler nakletmiştir. Allah ondan razi olsun. İnşallah birazdan bu eserde naklettigi bazı alimlerin sozlerini aktaracağız buraya.

Yine olulerin duymayacagina dair yazdigi eser olan "[el-Ayatul Beyyinat Fi Ademi Semail Emvat](#)" adli eserinde de Şeyhulislam ibni Teymiyye'nin bazı sozlerini zikretmiştir.

114- **Torun Alusi.**

imam Allame Mahmud Şukri bin Abdullah bin Muhammed bin Mahmud el-Alusi.

Bu imamda, Buyuk Alusi'nin torunlarındanidir. İsminde zikrettiğim en sonuncu Mahmud, biraz önce zikrettiğimiz büyük Alusi'dir. Allah hepsine rahmet eylesin.

Bu zikrettiğimden goruluyor ki, Alusi ailesi gerçekten ilmi bir aile olup, Ehli sunnet alimlerini seven ve onlari savunanlardan olmuslardır. Allah onlara rahmet eylesin.

Yazdigi en Mukemmel eserlerden birisi, Müşriklerin imami Nebhani'ye reddiye olarak yazdigi "[Gayetul Emani Fi er-Raddi Ala en-Nebhani](#)" adli eseridir. Bu eserin bir çok yerinde Nebhani'nin Şeyhulislam İbni Teymiyye'ye dil uzatmalarına cevap vermiştir. Onu bir çok eserinde de Şeyhulislam diye vafsetmiştir(Misal babından [et-Tuhfetul isna Aşeriyye](#) adli eserine bak).

Mesela soyle demistir: **Kasd ettigimiz ise şudur: Şeyh ibni Teymiyye'ye ve onun ashabina bazı musibetlerin gelmesi, Basiret sahibi ve temiz akıllı insanların için, onların bu hali ile yuceldiklerinin öğrenilmesi gerekir. Ama aşırı cahil ve Hasedçi olan bu kisi, kotu göz ile bakınca seaplari kotuluk gibi gormus, ovmeleride sovme olarak gormustur**(Gayetul Emani Fi er-Raddi Ala en-Nebhani 1.clt. 68.s.).

İmam Alusi'nin r.h. Şeyhulislam Muhammed bin Abdulvehhab'ın muhteşem eserlerinden olan "[Mesailul Cahiliyye Elleti Halefe Fiha Rasulullah s.a.v. Ehlul Cahiliyye](#)" adli eserine yazdığı bir şerh

vardır. Bu kitabıda gercekten mukemmel eserlerdendir. İçinde Şeyhulislam ibni Teymiyye'den nakillerde yapmıştır.

115- **imam Allame ibrahim bin Hasen el-Kurani el-Medeni eş-Şafii es-Sufi.**

Yazdığı "ifadatul Allam Fi Tahkiki Meseletil Kelam" adli eserinde imam ibni Teymiyye'den bahsederken şöyle demiştir: Onun sozlerinden aktardigimiz seyler, onun bu dediklerinin Kuran'a ve Sunnet'e ve Selef akidesine uydugunu acikladigimizdan sonra yeterli bir sekidle beyan olmustur ki o Tecsım'den uzaktır. Akil sahibi olan herkesinde kabul etmedigi cihet inancindanda uzaktır. Boylelikle onun itikadinin ne oldugu ortaya cikmistir...

Sonra, ibnul Kayyim'e saldiranlara göre o bu meselelerde hocasinin itikadi uzere olsa bile, onun hocasina nisbet edilen seylerden hocasinin uzak ve beri olmasi, onunda bu seylerden uzak ve beri oldugunu gostermektedir. Boylelikle onunda **itikadinin Sahih oldugu**, Kuran'a ve Sunnet'e uydugu, **Selefi Salihin inancina da uydugu gorulur**(sonrada imam ibnul Kayyim'in Ehli Sunet'e muvafakat eden sozlerini nakletmistir. Celalul Ayneyn Fi Muhakemetul Ahmedeyn adlı eserden naklen 1.clt. 29.s.).

116- Irak'ın Allamesi **imam Ali Efendi es-Suveydi el-Bagdadi eş-Şafii.**

Subki'ye reddiye verirken şöyle demiştir: Subki'nin bu iddiasina delil gerekmektedir. Halbuki eskilerin sozleri ve halleri bu dedigine muhalefet ediyor. Caiz oldugunu bile iddia etsek, onun hakkında "Muteal olan Rab'be (Allah'a) yönelmeyi dusunen kisi sirati mustakimden cikmistir" nasil densin ki? **Subki'nin ona boyle bir soz ile reddiye vermesinin hic bir ilmiyonu yoktur. Bununla birlikte ibni Teymiye Peygamberlerin sonuncusunun –Salat selam uzere olsun– yolundan gitmektedir**(Celalul Ayneyn Fi Muhakemetul Ahmedeyn 1.clt. 29.s.).

117- **imam Muhammed el-Emin bin Ai Efendi es-Suveydi.**

Bir önce zikrettiğimiz alimin oğludur. Yazdığı muhteşem eseri olan "el-ikdus Semin" adli eserinde, babasinin zikrettiğimiz sozunu zikredip ona muvafakat etmistir. Bu kitap 8clt. olarak risale baskisi ile basilmistir.

118- **imam Muhammed bin Şakir el-Kutbi**(Hicri 764 yilda vefat etmistir).

Yazdığı Tarih kitabı olan "Fevatul Vefeyat" adli eserinde ibni Teymiyye'den bahsetmistir. Onu en guzel vasiflar ile vasiflayip, imam Zehebi'nin onu ovdugu sozlerini zikretmistir.

Zikrettiği en ilginc seylerden biriside şudur: Bazı kişiler Mısır diyarında kaldigi yedi yıl boyunca yazdigi eserlerini toparlamışlardı. Bunların hepsi 30 Cilde ulaşmıştır(1.clt. 80.s.).

119- **imam Abdulhay bin Ahmed el-Ukkeri**(Hicri 1089. yilda vefat etmistir).

Yazdığı "Şezeratuzzeheb" adli eserinde imam ibni Teymiyye hakkında çok guzel bir bolum acip hayatindna bahsetmistir. İmam ibni Teymiyye'nin bir çok guzel vafından bahsetmistir(8.clt. 142-150.s.).

120- **imam Celaluddin es-Suyuti.**

Yazdığı "Tabakatul Huffaz" adli eserinde şöyle demiştir: Şeyh, imam, Allame, Hafız, Tenkid sahibi, Fakih, Muctehid, Mufessir, Yetenek sahibi, Şeyhulislam, Zahidlerin önde gideni, zamaninin elmaslarından birisi, Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Şihabuddin Abdulhalim el-Mufti(fetva veren) bin Muctehid imam Şeyhulislam Mecduddin Abdusselam bin Abdullah bin Ebi Kasim el-Harrani, tanıdık alimlerden birisi.

Rabiulevvel ayında, altı yüz atmış birinci yılda doğmuştur. Ebul Yusr ve İbni Abdüddaim ve bir çok kişiyi (hadis rivayetinde) dinlemiştir. Hadis ile uğraştı. Tahric yapıp hadislerin nerede olduğunu takip etti. Rical ilminde, Hadis'lerin illetlerinde ve fikhinde uzmanlaştı. **Kendisi ilmin denizi gibi idi.** Sayılı zekilerden idi. Ender zahidlerden idi.

Üç yüz cild kitap yazdı. Defalarca imtihana tabi tutulup eziyet çekti. Zulkaide ayının yirmisinde, yedi yüz yirmi sekizinci yılda vefat etti(516.s.).

Derim ki: imam İbni Teymiyye'nin hayatından bahsettiği miktarın hepsini naklettim.

İmam Suyuti Muctehid imamlardan bahsederken şöyle demiştir:

Subkî'den sonra bu güne kadar gelen Muctehid'ler ise, onların aralarında Hadis ilminde Balkî'nin rutbesine ulaşan kimse yoktur. Ama Subkî'den önce (bu ictihad şartları bazı kişilerde) , Ahkam ve Hadis (ilimlerinde) bulunmaktadır. **Onlardan birisi İbni Teymiyye'dir.** Ondan önce de İbni Dakik el-İyd vardı. Ondan önce de Nevevi. Ondan önce de Ebu Şame. Ondan da önce İbnus Salah. Mutekaddimün (Selef zamanındaki) **imamlarda ise bu gibiler çok fazladır**(et-Tehaddusu bi Nimetillah 107.s.).

Derim ki: Görmüyormusun, imam İbni Teymiyye'yi tarihte gelen ender, parmaklar ile sayılacak kadar az alimin arasında zikretmiştir!

İmam Suyuti, Şeyhulislam İbni Teymiyye'nin sözlerini o kadar muteber görüyor ki, bir fetvasının cevabında imam İbni Teymiyye'nin fetvasını uzunlamasına zikrettikten sonra şöyle diyor: **İşte bunun hepsi İbni Teymiyye'nin sözüdür**(el-Havi Li el-Fetava 1.clt. 300.s.).

Yine "Kim Kendini bilirse Rabbini bilir" Hadisi hakkında sorulduğunda şöyle demiştir: **Şüphesiz ki bu Hadis Sahih değildir. Bu Hadis hakkında Nevevi sorulduğunda: "Sabit değildir" demistir.** Nasıl ki bu fetvalarında vardır.

İbni Teymiyye'de şöyle demistir: Mevzu'dur(uydurmadır).

Zerkeşide "el-Ehadisul Muştehera" adlı eserinde şöyle demistir: Sem-ani bu sözün Muaz er-Razi'nin sözü olduğunu söylemiştir(el-Havi Li el-Fetava 2.clt. 227.s.).

Yine şöyle demistir: Bu yılda İbni Kalevun geri döndüğünde, Vezir İbnul Halili Zimmet ehlini tekrar işaretli beyaz sarık takmaları için konuştı. Oların (Ehli zimmetin) Divan'a her yıl yedi yüz bin verecekleri şartını aldıklarını söylemiştir. Meclistekiler sustu. **Seyh Takiyüddin İbni Teymiyye ayakta kalktı. Allah ona rahmet eylesin. Muthis bir konuşma yaptı. Vezir'in sözüne reddiye verdi. Sultan'a dedi ki: Sakin Zimmet ehlini savunanlardan olmayasın! Sultan'da onun sözünü dinledi. Böylelikle onların sarı ve mavi giysisileri giymeleri devam etti...**(Husnul Muhadara Fi Tarihi Misra ve el-Kahira 2.clt. 300.s.)

(Ehli zimmet, Ehli kitaptır. Yahudi ve Haristiyandır. İslam ülkesinde kalıp Müslümanlara para odayenlere denir)

Derim ki: imam Suyuti'ye bak, nasılda İbni Teymiyye'ye rahmet okuyup onun yaptığı bu güzel işi övüyor. Eğer onu sapık Bidatçı, veya kafirlerin önde gideni olarak görseydi ona böyle dermiydi?! Rabbim akilsizlere akıl versin.

121- **İmam Muhammed bin Cemil bin Ömer el-Bagdadi. İbnüşşatti** diye bilinir.

Söyle demistir: ... **Önemli olan: Kendisi fazla bilgili olduğundan, rakipleri onunla munazara yapamıyorlardı.** Dilinin sertliğinden de kimse onunla geçinemiyordu. Sadece çok azı hariç...

Şemsuddin bin Abdulhadi el-Makdisi onun için bir kitapta hayatini yazdi. Bir cild idi. Bu kaside onun en yakin talebelerindendir.

Yine Ebu Hafs Omer bin Ali el-Bezzar el-Bagdadi'de bir kac defterde hayatini yazdi.

Misir ve Şam diyarinin Katimussir'ri, onu tarihinde zikretti.

Hafiz Şemsuddin bin Nasiruddin ed-Dimeşki'de onun için er-[Raddul Vafir Ala Men Kale Enne Men Semme ibni Teymiyye'te Seyhulislami Kafir](#) adli eserini yazdi.

Onu Misir'in bir çok alim ovdu...(Tabakatul Hanabile 61.s. ve sonrasına bak)

122 + 123 **imam Şemsuddin Muhammed bin Ali bin Ahmed ed-Davudi.**

Bu imam yazdigi "[Tabakatul Mufessirin](#)" adli eserinde Mufessir alimleri zikredip hayatlarından bahsetmistir. Bu alimlerin arasında da Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi zikretmistir. imam ibni Teymiyye'yi Şeyhulislam, imam, Allame Fakih, Muctehid, Mufessir, Maharetli, Usulcu ve zamaninin ender kisilerinden gibi vasiflar ile vafsetmistir.

Yine soyle demistir: **Onun sohreti, onun hakkında bahsetmeye gerek duydurmamakta!...**

Onun dersini dinlemeye Kadilarin kadisi **Behaaddin bin ez-Zeki, Seyh Tacuddin el-fezari, Zeynuddin bin el-Murahhil, Seyh Zeynuddin bin el-Munecca ve bir grup kisi gelmistir.** Besmele hakkında muthis bir ders verdi. Bu dersi insanlar arasında bilinmektedir. Dersi dinlemeye gelenler onu yucelttiler. Ona çok fazla ovgede bulundular...

Kadilarin kadisi (123) **Şihabuddin bin el-Huveyyi** soyle demistir: **Ben, Seyh Takiyyuddin'in** (ibni Teymiyye'nin) **itikadi uzereyim.** Bunun dedigi için ona kizdilar. Bunun üzerine dedi ki: **Cunku onun zihni temizdir. Bildigi seylerde çok fazladir. O sadece dogruyu soylemekte.** Bunun üzerine Seyh **Şerafuddin el-Makdisi**(40.numarali alime bak) soyle demistir: Ben, onun bereketini ve Duasini isterim. O benim arkadasim ve kardesimdir.

Bunu Berzali Tarih'inde zikretmistir...

Allah adina muhalifler tarafindan eziyet çekti. **Tertemiz sünneti koruduğu için korkutuldu.** Taki Allah onu yuceltti. [Takva ve mehabbat ehlini onun sevgisi ile doldurdu](#)(bunu imam Zehebi'den naklen zikredip ikrar etmistir)(Tabakatul Mufessirin 1.clt. 46.s. ve sonralari).

124- **imam Halil bin Aybek es-Safedi**(Hicri 764 yilda vefat etmistir).

Yazdigi "[Ayanul Asr ve Avanun Nasr](#)" adli eserinde şöyle demiştir: imam Ahmed bin Hanbel'in mezhebi üzerinedir. [Onun mezhebinde ondan](#) (ibni Teymiyye'den) [daha çok bilgili ve saglam birisi olmamıştır.](#) Zamaninin cesurlari ile karsi karsiya geldi ve mucadele verdi. Meydaninin ortasında hasimlari ile mucadele etti. Kesin deliller ile astirmaların sikligini genisletti. Kendi gorusleri suphe içinde iken, **Deliller ile onlari ortaya cikardi. Sunnet onun dilinin ucunda idi.** Eser ilimleride kalbinin melekesi idi. Alimlerin sozleride iki gozunun onunde idi. **Ne ben, nede bir baskisi onun gibi delilleri sayabilen, her hangi bir gorusun kaynaklarini müthiş hizla zikretmede (onun kadar iyi) hic kimeyi gormedi!** Yine Hadis'lerin nerede oldugunu ve kaynaklarinin ne oldugunu zikretmede onun gibisi gorulmedi.

İki asil olan Fikih ve Kelama gelince, bunlari anlamak ve bilmekte, onu duyan için dehşet birisi idi. **Onun zikrettiğini ve toparladığını goren kisi için bunun aynisini yapmak imkansiz olur.** Furu meselelerini Usul'deki yerine indirir. Kiyaslarida alindigi yere geri çevirir...(sonrada bu sekilde ovmeye devam etmistir)

Yine şöyle demiştir: Onu Misir ehlinden bir grup alim ovmustur. Onlardan bazilari sunlardir:

(1)Şihabuddin Ahmed bin Muhammed el-Bagdadi. Ibnul Ebradi diye bilinir.

(2)Şeyh Şemsuddin es-Saig.

(3)Saduddin Ebu Muhammed Sadullah bin Abulehad el-Harrani. Bu kiside onu cokca ovmustur...

Allah ona(ibni Teymiyye'ye) rahmet eylesin. Vefat ettiginde onun arkasindan bir grup kisi ona mersiyye okudular. Onlardan bazilari:

(3)Şeyh Kasim bin Abdurrahma el-Mukri.

(4)Burhanuddin ibrahim bin Şihabuddin el-Acemi.

(5)Mahmud bin Ali bin Mahmud ed-Dakuki el-Bağdadi.

(6)Muciruddin el-Hayyat el-Dimeski.

(7)Şihabuddin Ahmed el-Karşet.

(8)Zeynuddin Ömer bin el-Hisam.

(9)Muhammed bin Ahmed bin Kasim el-Halebi el-Dimeşki el-Eskaf.

(10)Safiyyuddin Abdulmumin bin Abdulhak el-Bagdadi el-Hanbeli.

(11)Cemaluddin Mahmud bin el-Esir el-Halebi.

(12)Abdullah bin Hadar bin Abdurrahman er-Rumi el-Hazri. Muteyyim diye bilinir.

(13)Takiyyuddin Muhammed bin Suleyman bin Abdullah bin Salim el-Caberi.

(14)Cemaluddin Abdussamed bin ibrahim el-Halil el-Halili.

(15)Hasan bin Muhammed en-Nahvi el-Merdani.

Ve başkalari.

Derim ki: Bundan sonra hocasi Aladdin Ali bin Ganim'den direk rivayet ettigi bir şiiri zikretmistir.

Ardindan da kendisinin imam ibni Teymiyye hakkında yazdigi şiiri zikretmistir.

Derim ki: Bu eserinde kendisinin Şeyhulislam ibni Teymiyye ile gorustugunude zikretmiştir(1.clt. 136-147.s.).

Derim ki: Yine bu eserinde kendisinin "et-tarihul Kebir" adinda bir eseri oldugunu soylemistir. Bu eserinde de Seyhulislam ibni Teymiyye'nin hayatindan bahsettigini zikretmistir.

125- **imam ibni Hacer el-Askalani.**

Er-Raddul Vafir'e yazdigi önsözde Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi son derece ovmustur.

Önsözde dediklerindne alintlar:

Şeyh Takiyyuddin'in(ibni Teymiyyenin) şöhreti güneşten daha fazladir(parlaktır).

"Şeyhulislam" lakabi ile lakablandirilmesi, bu gune kadar saf dillerde dolasmaktadir. Yarinda, dun gibi Seyhulislam lakabi kalacak ve devam edecektir. Onun(ibni Teymiyye'nin) seyhulislam oldugunu sadece onun mertebesini ve yerini bilmeyen, veya insafligi asan birisi inkar edebilir ...

... Bu Zatin imamligi icin delil olacak sadece onun cenazesinde hic kimsenin hic bir cenazede toplanmadigi kadar toplanmasi bile yeterlidir...

... Hic kimsenin(yani ibni teymiyye'ye muhalefet edenlerin bile) onu munafiklik ile veya kaninin akitilmesi ile hukum verdigi bilinmemektedir(burada ibni Hacer, Şeyh ibni Teymiyye'nin kiymetini aciklamak icin, ibni Teymiyye'yi sevmeyenlerin bile onu tekfir etmediklerini acikliyor) ...

... O hic suphesiz "Seyhulislam"dir ...

... Iste onun yazdigi eserler, kitaplarinin ici mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...

... Çünkü zamaninin buyuk imamlari onun muctehid oldugunu soylemislerdir...

... İşin en ilginc tarafi ise bu Zat, bidatcilara karsi en cok reddiye yapan ve ayaklanan kisidir(sonrada ibni Teymiyye'nin reddiye verdigi bazi bidatci firkaların isimlerini sayiyor. Buradan da anliyoruz ki İmam İbni Teymiyye Bidatçı değilmiş)...

... Onun kitapları bidatcilara reddiyeler ile dopdoludur...

... Şeyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyye'nin) menkibeleri olarak, sadece yetistirdigi ogrencisi olan Seyh Semsuddin ibnulkayyim bile olsa, onun ne kadar buyuk mertebesi olduguna dair bir delildir...

... Iste kim ona Kafir derse, veya onu Seyhulislam diye adlandirana kafir derse; kesinlikle o kisinin sozune itibar edilmez ve o kisiye guvenilmez. Halbuki asil gereken, bunu diyeni hakka geri donene kadar caydirmaktir(cezalandirmaktir)(Bu önsözün hepsini İbni Hacer'in meşhur talebesi Hafız SeHAVİ, hocası İbni Hacer'in hayatı hakkında yazdığı "el-Cevahir ve ed-Furar fi Tercemetil Hafiz İbni Hacer" adlı eserinde hocasının önsözlerini arasında zikretmiştir).

Derim ki: Ehli Sunnet'in dusmanlari, yalan soyleyip iftiralar atarak imam Hafiz ibni Hacer'in ibni Teymiyye hakkındaki gorusunun kotu oldugunu iddia etmislerdir. Halbuki bu acik ve zahir bir yalandir.

Derler ki: İmam İbni Hacer "ed-Durarul Kamine" adli eserinde İbni Teymiyye hakkında kotu sozler soyleyip kotu birisi oldugunu isbat etmistir.

Bunu diyene deriz ki: Yalan soyledin, ne sen, nede senin gibileri imam İbni Hacer'in sozlerinden, nede ilmi istilahlardan anliyamazzsiniz. Bu şüpheni ve batıl iddianıza soyle cevap veriz:

İmam İbni Hacer'in meshur "ed-Durarul Kamine" adli eseri Tarih kitabidir. Yani icinde Tarihi olaylardan bahseder. Sekizinci yuz yilda yasayan alimleri zikreder. Onlar hakkında buldugu bilgilerin bazilarini zikreder.

"ed-Durarul Kamine" adli eserinde imam İbni Teymiyye hakkında bahsetmistir. Ama bilinmesi gerekir ki imam İbni Teymiyye hakkında kendi gorusunu belirtmemistir. Peki sizler nasilda gelip kendi gorusunu belirtmeden imam İbni Hacer'in İbni Teymiyye hakkında kotu inanç üzere oldugunu soyleyebilirsiniz ki?

Evet, imam İbni Hacer "ed-Durarul Kamine"de imam İbni Teymiyye'den bahsederken kendinden once gelen alimlerden nakiller yapmistir.

Sen dedin ki: İbni Teymiyye'ye dil uzatanların sözünü nakletmistir. Bu nedenle demek ki o İbni Teymiyye'yi sevmiyor.

Halbuki bunu demek cahilligi gosterir. İmam İbni Hacer "ed-Durarul Kamine"de imam İbni Teymiyye hakkında hem onu oven alimlerin sözlerini zikretmistir, hemde onu ovmeyen alimlerin isimlerini ve sözlerini zikretmistir.

Sen iddia edip imam İbni Hacer'in imam İbni Teymiyye hakkında onun kendisini beyendigini, buyuk hilafeti arzu ettigini, yalanlar soyledigini ve buna benzer alimlere laik olmayan seyleri yaptigini

zikrettiğini söyledi. Halbuki bu dediklerin yalandır. Bu sözlerin hepsi imam ibni Hacer'in sözü değil, Cemaluddin es-Sumeri adlı kişinin sözleridir.

Sen ve senin gibileri imam ibni Hacer'in "**ed-Durarul Kamine**" adlı eserinden nakiller yaparken hile yapıp bu sözleri Sumeri adındaki kişinin söylemediğini ve ibni Hacer'in bizzat kendisinin söylediğini ve böyle inandığını iddia ettin. Halbuki hakikat öyle olmayıp, bu sözlerin hepsini ibni Hacer'in, es-Sumeri adlı kişinin el-Emali adlı eserinden naklettir.

İşte sizin İbni Hacer dedi diye zikrettikleriniz aslında onun sözleri değil başkasının sözleridir.

Yine sen imam ibni Hacer'in ibni Teymiyye hakkında önceden zikrettigimiz imam Safedi'nin mukemmel sözlerini naklettirini zikretmedin(yapılan ilk hile!).

Yine sen ibni Hacer'in, Hafız Zehebi'den Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi ovdugu bir çok sözünü naklettirini zikretmedin(yapılan ikinci hile!).

Yine sen ibni Hacer'in "**Hocalarimizin hocası Ebul Feth el-Yamuri(ibni Seyyidinnas) soyle demistir**" diyerek ibni Teymiyye'ye övgü içeren mukemmel sözünü naklettirini zikretmedin. Halbuki bizler bu sözün bir kısmını önceden zikrettik(yapılan üçüncü hile!).

Yine sen ibni Hacer'in, imam Zehebi'nin talebesi Subki'ye kızıp onu azarlayıp ibni Teymiyye'ye böyle reddiyeler vermemesini istediğini zikrettiğini zikretmedin(yapılan dördüncü hile!).

Yine sen Subki'nin imam Zehebi'ye cevabını, bu cevabın içinde Subki'nin nasılda itiraf edip imam ibni Teymiyye hakkında güzel ovgularda bulunduğunu zikretmedin. Nasıl ki biz bu sözü önceden zikretmistik(yapılan beşinci hile!).

Yine Salahuddin el-Alai'nin imam ibni Teymiyye hakkında mukemmel ovğusunu zikrettiğini zikretmedin(yapılan altıncı hile!).

Yine Halebin Muftusu olan Seyh Burhanuddin'in imam ibni Teymiyye'yi ovdugu bir sözünü naklettirini zikretmedin(yapılan yedinci hile!).

İşte bunların hepsini zikretmedin. Sonrada imam ibni Hacer'in sadece bir tane kitaptan yaptığı nakilleri ele aldın, bu kitapta geçen herşeyi imam ibni Hacer söylemiş gibi gösterdin. Onun dışında kalan kitaplardan naklen zikrettiği şeyleri ise görmemezlikten geldin.

Bunu sizin insafınız? Alimlere karşı ihtiraminiz? Alimlerin kitaplarına saygınız? Alimlerden görüş aktarmanızdaki titizliğiniz?

İşte bu sizlerin ve sizin gibi olan Bidatçıların nasılda alimlere acıktan ve utanmadan yalan söylediklerini göz önünde tutmaktadır.

Ayrıca Cemaluddin es-Sumeri diye birisi de bilmiyorum. Belki bu kişi Sumeri değil de Sermeri'dir. Sermeri denilen kisi de önceden adını imam ibni Teymiyye'yi mudafaa edenler arasında zikrettigimiz kişi değildir elbette. Çünkü o kişi imam ibni Teymiyye'nin büyük savunucularındandır. Nasıl ki bu konuda eseri bile vardır.

İşte böyle adı bile bilinmedik bir kişinin sözlerinden de ne fayda gelir acaba? Ayrıca önceden alimlerin sözleri arasında zikrettik ki bazıları imam ibni Teymiyye hakkında çok pis şeyler uydurup ona iftira atmışlardır. Bu durumda nasıl böyle bir kişinin sözleri alınsın ki?

Bu sözleri almanın üstüne ibni Hacer'e nisbet etmek ise tehlikeli bir iftira olmuş olur. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Bunun disinda muhalifler baska bir şüphe daha zikrederler. Derler ki: İmam ibni Hacer, ibni Teymiyye'den bahsederken onun itikadda Şafii oldugunu izhar ettigini, yani Mucessimelikten tövbe ettigini beyan ettigini zikretmislerdir.

Deriz ki: imam Şafii'nin inanci uzere oldugunu soyledigi hakkında her hangi bir delil yoktur. Bunun için Sahih senede ihtiyaç vardır. Ayrıca imam Şafii'nin itikadi imam Ahmed'in ve Selefin inancidir. Bunda da bir ilgnçlik yoktur.

Yine derler ki: Hapisten çıktığında "Ben Eş-ariyim" demistir.

Deriz ki: Yine bu iddianında sabit bir senede ihtiyacı vardır. Ama farzedelim ki demiş, zaten imam Eşari'nin Selef akidesine girdikten sonra itikadi dogru bir itikaddir. Bunu demek de bir sakınca yoktur.

Ayrıca imam ibni Teymiyye bunu dedi ise hapisten cikmak için demistir. Yani zor durumda ikrah halinde iken demistir. Bu nedenle o sözlerin icnde "Allah Ars'in üzerinde hakiki bir sekidle degildir" gibi sozleri soylemesi, eger oyle ded ise ikrah halinde oldugundandır.

Halbuki bu hikayenin sabit bir senedi yoktur. Bu hikaye, imam ibni Teymiyye'ye uydurulan ve iftira olarak nisbet edilen seylerden birisidir. Hiç bir senedi yoktur.

Ayrıca imam ibni Abdulhadi, el-Kevakibu ed-Durriye adli eserinde Seyhulislam ibni Teymiyye'ye yalanlar isnad edildigini zikretmistir. iste buda o yalanlardan birisidir.

Eğer dogru ise büyük alimler senedler ile rivayet edip bu durumun beyanini yaparlardi.

İşte bu dediklerim, imam ibni Hacer'in ibni Teymiyye hakkında görüşünün guzel oldugunu, iftiracilarin iftiralarinin dogru olmadigini isbat etmistir inşaallah. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

126- İmam Allame Hanefi alimlerinin önde gidenlerinden, türk asıllı Hafız **Aladdin Mogoltay bin Kalic el-Hanefi**(Hicri 762 yılında vefat etmiştir).

Şöyle demiştir: **İki yüzlülük için söylemediğim, İmam olan hocamız**(yani ben bunun talebesiyim diyerek büyükmeye çalışmadığım birisidir demek istemiştir) : **Takiyyuddin Ahmed bin Abdulhalim bin Teymiyye**. Kendisi hakkında bütün şehirlerde söz edilmektedir. Her tarafa kendi ilmi ulaşmıştır. Bu nedenle bizler onun hayatından bahsetmedik.

Be onu Kahire'de gördüm. Muşafehe olarak bana icazet verdi. onunla vedalaşmak için yanına gittim. Ondan, bana vasiyyet edip dua etmesini istedim. Bana dedi ki:

Ey çocuk. Bizler Tirmizi'nin sünen'inde Sabit olan bir sened ile Peygamberin s.a.v. İbni Abbas'a şöyle dediğini rivayet etmişizdir: **Ey çocuk ben sana kelimeler öğreteceğim. Allah'ı hıfzet ki oda seni korusun. Allah'ı hıfzet ki onu kendin ile birlikte bul. Eğer bir şey istersen onu Allah'tan iste. Eğer bir şey için yardım dileyeceksen Allah'tan dile. Bil ki, ümmet sana bir fayda vermek için bir araya gelseler, o şeyi Allah senin için yazmadığı müddetçe onlar sana bir fayda veremezler. Eğer sana bir zarar vermek için bir araya gelseler, Allah senin aleyhine yazmadığı müddetçe sana bir zarar veremezler. Kalemler kalktı, kağıtlarda kurudu.**

(İmam Aladdin Mogoltay der ki) İşte bu şekilde senedsiz olarak zikretti. Bu hadis dışında Senedini muallak olarak bıraktığı hiçbir Hadisi ondan rivayet etmedim. O da bunu Hasan bin Buhari'den duyması ile rivayet ediyor. Dedi ki: Bize ibni Taberzed inba etti. Dedi ki: Bize Kerruhi inba etti. Dedi ki: Bize Ebul Feth el-Heravi inba etti. Dedi ki: Bize Ebu Amir el-Ezdi ve Ebu Nasr et-Tiryagi ve Ebu Bekir el-Gurci inba etti. Dediler ki: Bize Ebu Muhammed el-Cirahi inba etti. Dedi ki: Bize Ebul Abbas el-Mahbubi inba etti. Dedi ki: Bize **Tirmizi** inba etti. Dedi ki: Bize Ahmed bin Muhammed bin Musa

tahdis etti. Dedi ki: Bize ibnul Mubarek haber verdi. Dedi ki: Bize Leys bin Saad ve İbni Luheya haber verdi. ikiside Kays bin Haccac'tan rivayet ettiler.

Tirmizi'nin Başka bir senedi: ve bize Abdullah bin Abdurrahman tahdis etti. Dedi ki: Bize Ebul Velid haber verdi. Dedi ki: Bize Leys bin Saad tahdis etti. Dedi ki: Bana Kays bin el-Haccac tahdis etti. (Bu kişilerin rivayetlerinin) Manası aynıdır. Hepsi Haneş es-Sanani'den, o da İbni Abbas'tan rivayet etmiştir. Sonrada(Tirmizi, İbni Teymiyye'nin okuduğu Hadis'i zikretmiştir). Şöyle demiştir: Bu Hadis, Hasen Sahih Hadis'tir.

(İmam Alladdin Mogoltay der ki) Bize bu Hadis daha "Aali" olarak üç kişi daha az bir sened ile rivayet olunmuştur. Sanki ben sayı olarak bu Hadis'i Kerruhi'den işittim...(sonrada kendi "ali" senedini zikretmiştir)

(Bu nakil, İmam Mogoltay'ın "el-İsal Li Kitabı İbni Suleym ve İbni Nokta vel İkmal" adlı eserinde zikretmiştir. Bu kitap bildiğim kadarı ile basılmamıştır. Ama İmam İbni Teymiyye hakkında konuştuğu bölge "el-Cami Li Siratı Şeyhil İslam İbni Teymiyye" adlı eserinde zikredilmiştir)

Evet, Hadislerin senedlerini zikretmek şereftir. Müslümanların diğer sapık fırkalardan farkıda senedleri ile Peygamberlerin s.a.v. ve Sahabe'lerin sözlerini rivayet etmeleridir. İmam Mogoltay'ın sözlerini dikkatlice defalarca okuyan kişi için, bu sözlerden bir çok faydalar çıkaracağını sanıyorum. Allah'a şükürler olsun.

Sanırım bu kadar büyük alimlerin sozleri, imam ibni Teymiyye'nin ne kadar büyük bir alim olduğunu ortaya koymuştur.

eger vaktim olsaydi, burada zikrettiklerimin iki katini zikredebilirdim. Imam ibni Teymiyye hakkında konusan alimler ve onu ovenler cok fazladir. Allah onlara rahmet eylesin.

Artık kim imam ibni Teymiyye hakkında kotu konusacak ise, heleki onu tekfir etmeye curret edecek ise, buraya kadar zikrettigimiz bu alimlerin hepsini karsisina aldigini, bu dedigi ile alimlerin geneline muhalefet ettigini unutmasin. Allah'a sukurler olsun.

Allah rızası için, Müslüman hocamız İbni Teymiyye'yi savunmak için yazan: Ebu Musa el-Medeni.

Allah onun ve anasının ve kardeşlerinin ve hocalarının gunahlarını affetsin. Bu risaleyi okuyanlarında günahlarını affetsin...

Fihrist:

Önsöz.....	3.s.
1 Kıdemi Alem.....	8.s.
2 Allah'ın sıfatları ezelimidir, yoksa değildir?.....	25.s.
3 İbni Teymiyye'ye atılan tecsim iftirası.....	49.s.
4 Allah'ın konuşması harf ve ses ilemidir?.....	62.s.
5 Allah'ın her gece Dünya semasına inmesi.....	109.s.
6 Allah'ın zatının sınırı varmıdır?.....	128.s.
7 Allah'a isnad edilen Mekan meselesi.....	142.s.
8 Peygamberimizin s.a.v. kıyamette Allah'ın Arş'ına oturması ve bu konuda gelen rivayetler.....	151.s.
9 Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi öven alimlerden örnekler.....	170.s.